

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

.....
Indian Institute, Oxford.

—
THE MALAN LIBRARY

PRESENTED

BY THE REV. S. C. MALAN, D.D.,

VICAR OF BROADWINDSOR,

January, 1885.

98A37

*Ἀθηναίου
Δειπνοσοφισταί.*

**ATHENAEI
DEIPNOSOPHISTAE
LIBRI XV.**

**CUM
RERUM ET SCRIPTORUM
INDICIBUS.**

**AD
OPTIMORUM LIBRORUM FIDEM
ACCURATE EDITI.**

EDITIO STEREOTYPA.

TOMUS I.

**LIPSIAE
SUMTIBUS ET TYPIS CAR. TAUCHNITII.**

1834.

ΑΘΗΝΑΙΟΥ
ΠΝΟΣΟΦΙΣΤΑΙ.

LIBRI I. EPITOME.

αἰος μὲν ὁ τῆς βίβλου πατήρ· ποιῆται δὲ τὸν λό-
γόν Τιμοκράτην. Δειπνοσοφιστῆς δὲ ταύτη τοῦνομα.
δὲ τῷ λόγῳ Λακέρσιος Ῥωμαῖος, ἀνὴρ τῇ τύχῃ
καὶ τοῖς κατὰ πᾶσαν παιδείαν ἐμπειροτάτους ἐν
τῷ δαιτυμόνας πωλούμενος ἐν οἷς οὐκ ἔσθ' οὐτι-
καλλίστων οὐκ ἐμνημόνευσεν. Ἰχθύς τε γὰρ τῇ
θετο καὶ τὰς τούτων χρείας, καὶ τὰς τῶν ὀνομα-
τύξεις, καὶ λαχάνων γένη παντοῖα, καὶ ζώων παν-
καὶ ἀνδρας ἱστορίας συγγεγραφέτας καὶ ποιη-
λας σοφούς, καὶ ὄργανα μουσικὰ, καὶ σκωμμά-
κυρία, καὶ ἐκπωμάτων διαφορὰς, καὶ πλοῦτους
διηγέσατο, καὶ νηῶν μεγέθη, καὶ ὅσα ἄλλα οὐδ'
ἰς ἀπομνημονεύσαιμι, ἢ ἐπιλείποι με ἡ ἡμέρα κατ'
ερχόμενον. Καὶ ἔστιν ἡ τοῦ λόγου οἰκονομία μί-
του δειπνου πολυτελείας, καὶ ἡ τῆς βίβλου δια-
ἐν τῷ λόγῳ παρασκευῆς. Τοιοῦτον ὁ θαυμα-
ς τοῦ λόγου οἰκονόμος Ἀθήναιος ἡδιστον λεγό-
ῖσηγῆται, κρείττων τε αὐτὸς ἑαυτοῦ γινόμενος,
Ἀθήνησι δῆτορες, ὑπὸ τῆς ἐν τῷ λέγειν διεκτι-
καὶ ἐπόμενα τῆς βίβλου βαθμηδὸν ὑπεράλλεται.

ΛΕΥΣ I.

Λ

2. Οἱ δ' ἐν τῷ δειπνῷ δῆθεν ἐπιδημήσαντες δειπνοσοφισταὶ ἦσαν Μασσούριος, νόμων ἐξηγητῆς καὶ πάσης παιδείας οὐ παρέργως ἐπιμέλειαν ποιούμενος, Μόνος ποιητῆς, ἀνὴρ καὶ κατὰ τὴν ἄλλην παιδείαν οὐδενὸς δεύτερος, καὶ τὴν ἐγκύκλιον οὐ παρέργως ἐξηλωκῶς· ἕκαστον γὰρ ὧν ἐπεδείκνυτο ὡς μόνον τοῦτο ἡσκηκῶς ἐφαίνετο, τοιαύτη πολυμαθεὶα ἐκ παιδῶν συνετράφη· ἰάμβων δὲ ἦν ποιητῆς οὐδενὸς δεύτερος, φησὶ, τῶν μετ' Ἀρχίλοχον ποιητῶν. Παρῆν δὲ καὶ Πλούταρχος, καὶ Λεωνίδης ὁ Ἡλείος, καὶ Αἰμιλιανὸς ὁ Μαυρούσιος καὶ Ζώλλος, γραμματικῶν οἱ χαριστικοί. Φιλοσόφων δὲ παρῆσαν Ποντιανὸς καὶ Δημόκριτος οἱ Νικομηθεῖς, πολυμαθεὶα πάντας ὑπερημονικότες· Φιλάδελφός τε ὁ Πτολεμαεὺς, ἀνὴρ οὐ μόνον ἐν φιλοσοφῇ θεωρίᾳ τεθραμμένος, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν ἄλλον βίον ἐξετασμένος. Τῶν δὲ κυνικῶν ὡς ἦν, ὃν Κύνουλον καλεῖ· ὃ οὐ μόνον δύο κίνεες ἀργοὶ εἶποντο, ὡς τῷ Τηλεμάχῳ ἐκλήσιάζοντι, ἀλλὰ τῶν Ἀκαϊανῶν πολὺ πλείονες. Ῥητόρων τε ἦν ἄγχις, τῶν κυνικῶν κατ' οὐδὲν ἀπολεπομένη· ὧν κατέτρεχε μετὰ καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι τι ἐφθέγγοντο Οὐλπιανὸς ὁ Τύριος, ὃς διὰ τὰς συνεχεῖς ζητήσεις, ὡς ἑκαστὴν ἄρα ποιεῖται ἐν ταῖς ἀγυαῖς, περιπάτοις, βιβλιοπωλείοις, βιβλιοθήκαις, ἔσχεν ὄνομα τοῦ κυρίου διασημότερον, Κεϊτούκετος. Οὗτος ὁ ἀνὴρ νόμον εἶχε μηδενὸς ἀποτρώγειν πρὶν εἰπεῖν „κεῖται, ἢ οὐ κεῖται;“ οἷον, εἰ κεῖται ἄρα ἐπὶ τοῦ τῆς ἡμέρας μορίου, καὶ εἰ ὁ μέθυσος ἐπὶ ἀνδρός, εἰ ἡ μήτρα κεῖται ἐπὶ τοῦ ἐδωδύμου βρώματος, εἰ σύαγρος κεῖται τὸ σύνθετον ἐπὶ τοῦ συνός. Ἰατρῶν δὲ παρῆσαν Δύφνος Ἐφέσιος, ἱερὸς τὴν τέχνην καὶ κατὰ τὰ ἥθη, τῶν Ἀκαδημαϊκῶν λόγων οὐ παρέργως ἐπιτόμενος· Γαληνὸς τε ὁ Περραγεννῆς, ὃς τσσαυτ' ἐκδέδωκε συγγράμματι φιλό-

σοφά τε καὶ ἰατρικά, ὡς πάντας ὑπερβαλεῖν τοὺς πρὸ αὐ-
τοῦ, καὶ κατὰ τὴν ἐρημνίαν οὐδενὸς ὢν τῶν ἀρχαίων ἀδυ-
νατώτερος· Ρουφῖνός τε ὁ Νικαεὺς. Μουσικὸς δὲ παρῆν
Ἀλκιδῆς ὁ Ἀλεξανδρεὺς. Καὶ ἦν ὁ κατάλογος οὗτος στρα-
τιωτικὸς, φησὶ, μᾶλλον ἢ συμποτικὸς.

3. Δραματούργῳ δὲ τὸν διάλογον ὁ Ἀθήναιος ζήλωρ
Πλωτωνικῆ· οὕτως γοῦν ἄρχεται.

ΤΙΜΟΚΡΑΤΗΣ. ΑΘΗΝΑΙΟΣ.

Αὐτὸς, ὃ Ἀθήναιε, μετεληρώς τῆς καλῆς ἐκείνης συν-
ουσίας τῶν κῆν ἐπικληθέντων δευτεροσοφιστῶν, ἵτις ἀπὸ
τῶν πόλεων πολεμθροῦλλητος ἐγένετο, ἢ παρ' ἄλλου μαθὼν
τοῖς ἐταίροις διαξῆαι; ΑΘΗΝ. Αὐτὸς, ὃ Τιμόκρατες,
μετασχών. ΤΙΜ. Ἄρ' οὐν ἐθελήσεις καὶ ἡμῖν τῶν καλῶν
ἐπιπαικείων λόγων μεταδοῦναι, —

Τρὸς δ' ἀπομαξαμένοισι θεοὶ διδόασιν ἄμεινον,
ὡς πού φησιν ὁ Κυρηναῖος ποιητῆς — ἢ παρ' ἄλλου
τωὸς ἡμᾶς ἐναπνυθάνεσθαι δεῖ;

4. Ἐτα εἰσβάλλει μετ' ὀλίγον εἰς τὸν τοῦ Λαρηησίου
ἔπεινον, καὶ λέγει, ὡς ὑπὸ φιλοτιμίας πολλοὺς τῶν ἀπὸ
παιδείας συναθροῖζαν, οὐ μόνους τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ
λόγοις εἰσιτία, τὰ μὲν προβάλλον τῶν ἀξίων ζητήσεως, τὰ
δὲ ἀνυψίσκων, οὐκ ἀβασανίστως οὐδ' ἐκ τοῦ παρατιχόν-
τος τὰς ζητήσεις ποιούμενος, ἀλλ' ὡς ἐνὶ μάλιστα μετὰ
πρῆξις τῆς καὶ Σακρατικῆς ἐπιστήμης, ὡς πάντας θαν-
μάζω τῶν ζητήσεων τὴν τήρησιν. Λέγει δ' αὐτὸν καὶ
ποθεσταμένον ἐπὶ τῶν ἱερῶν εἶναι καὶ θυσῶν ὑπὸ τοῦ
πάντ' ἀρίστου βασιλέως Μάρκου, καὶ μὴ ἔλαττον τῶν
πετρῶν πρὸ τῶν Ἑλλήνων μεταχειρίζεσθαι. Καλεῖ δὲ αὐτὸν
καὶ Ἀστεροπαῖόν τῳα, ἐπ' ἴσης ἀμφοτέρων τῶν φρονῶν

προϊστάμενον. Λέγει δ' αὐτὸν καὶ ἔμπειρον εἶναι ἱερῶν γῶν τῶν νομοθεσιῶν ὑπὸ τε τοῦ τῆς πόλεως ἐπανύμῳ Ῥαμύλου καὶ Πομπύλου Νουμᾶ, καὶ ἐπιστήμονα νόμο πολιτικῶν. Πάντα δὲ ταῦτα μόνον ἐξευρεῖν ἐκ παλαι ψηφισμάτων καὶ δογμάτων τηρήσεως, ἔτι δὲ νόμων συνγωγῆς, οὓς ἔτι διδάσκουσιν, ὡς τὰ Πινδάρου ὁ κωμωδικοὺς Εὐπόλις φησιν, ἤδη κατασειγασμένων ὑπὸ τῆς πολλῶν ἀφιλοκαλίας. Ἦν δὲ, φησὶ, καὶ βιβλίων κτῆσις ἀρχαίων Ἑλληνικῶν τοσαύτη; ὡς ὑπερβάλλειν πάντας το ἐπὶ συναγωγῇ τειτασμασμένους, Πολυκράτην τε τὸν Σμιον καὶ Πεισίστρατον τὸν Ἀθηναίων τυραννήσαντα, Εκλείδην τε τὸν καὶ αὐτὸν Ἀθηναῖον καὶ Νικοκράτην τὸν Κύπριον, ἔτι δὲ τοὺς Περγᾶμου βασιλέας, Εὐριπίδην τὸν ποιητὴν, Ἀριστοτέλην τε τὸν φιλόσοφον, καὶ τὸν τούτων διατηρήσαντα βιβλία Νηλέα· παρ' οὗ πάνι φησὶ, πριάμενος ὁ ἡμεδαπὸς βασιλεὺς Πτολεμαῖος, Φιλδελφος δὲ ἐπὶ κληρ, μετὰ τῶν Ἀθήρηθεν καὶ τῶν ἀπὸ Ἐδου εἰς τὴν καλὴν Ἀλεξάνδρειαν μετήγαγε. Διόπερ ἐκεί τῶν Ἀντιφάνους ἐρεῖ τις εἰς αὐτὸν·

Ἄεὶ δὲ πρὸς Μούσαισι καὶ λόγοις πάρει,
ὅπου τε σοφίας ἔργον ἐξετάζεται. —

— Ἀγλαΐζεται δὲ καὶ

μουσικᾶς ἐν ἁώτῳ·

οἷα παίζομεν φίλων

ἄνδρες ἀμφὶ θαμὰ τράπεζαν,

κατὰ τὸν Θηβαῖον μελοποιόν. Καὶ ἐπὶ τὰς ἐστιάσεις παρακαλῶν, πατρίδα; φησὶ, τὴν Ῥώμην πᾶσιν ἀποφενε. Τίς γὰρ τῶ οἴκοι ποθῆ τούτῳ ξυνῶν, ἀναπεπταμένῃ ζῆσιν τοῖς φίλοις τὴν οἰκίαν; Κατὰ γὰρ τὸν κωμωδικοὺν Ἀπολλόδαρον,

Εἰς οἶκον ὅταν τις εἰσὴ φίλου,
 ἔστιν θεωρεῖν, Νικοφῶν, τὴν τοῦ φίλου
 εὐνοίαν εὐθύς εισιόντα τὰς θύρας.
 Ὁ θυρωρὸς ἰλαρὸς πρῶτόν ἐστιν· ἢ κύων
 ἔσανε καὶ προσῆλθεν· * ὑπῆρτησέ τις,
 δάφρον εὐθὺς ἔθηκε, κἂν μηδεὶς λέγη
 μηδέν.

5. Τιοῦτους ἔδε καὶ τοὺς λοιποὺς εἶναι πλείους· ὡς
 τοῖς γε μὴ τοῦτο ποιούσιν ἐρεῖ τις „Τί μικρολογεῖς; πλείαι
 τοι οἶνου κλισίαι. δαίνυ δαῖτα γέρουσι θάλαισαν ἔοικέ-τοι.“
 Τιοῦτος ἦν τῇ μεγαλοψυχίᾳ ὁ μέγας Ἀλέξανδρος. Κόνων
 δὲ, τῇ περὶ Κνίδον ναυμαχίᾳ νικήσας Λακεδαιμονίους καὶ
 ταχίσας τὸν Πειραιᾶ, ἐκατόμβην τῶ ὄντι θύσας καὶ οὐ
 ψευδωνύμως, πάντας Ἀθηναίους εἰστίασεν. Ἀλκιβιάδης
 δὲ Ὀλύμπια νικήσας ἄρματι πρῶτος καὶ δεύτερος καὶ τέ-
 ταρτος, εἰς ἃς νίκας καὶ Εὐριπίδης ἔγραψεν ἐπινίκιον, θύ-
 σας Ὀλυμπίᾳ Διὶ τὴν πανήγυρον πᾶσαν εἰστίασε. Τὸ αὐτὸ
 ἐποίησε καὶ Λεώφρων Ὀλυμπίασιν, ἐπινίκιον γράψαντος
 τοῦ Κείου Σιμωνίδου. Ἐμπεδοκλῆς δ' ὁ Ἀκραγαντῖνος,
 ἔπποις Ὀλύμπια νικήσας, Πυθαγορικὸς ὦν καὶ ἐμφύχων
 ἀπεχόμενος, ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ καὶ τῶν πολυτελε-
 στάτων ἀρωμάτων βοῦν ἀναπλάσας διένειμε τοῖς εἰς τὴν
 πανήγυρον ἀπαντήσασιν. Ὁ δὲ Χίος Ἴων, τραγωδίαν
 νικήσας Ἀθήνησιν, ἐκάστω τῶν Ἀθηναίων ἔδωκε Χῖον
 κερῶμον.

Τοῦ γὰρ τις ἄλλου πρὸς θεῶν [περ] οὐνεκα
 εὐξαιτο πλουτεῖν εὐπορεῖν τε χρημάτων,
 ἢ τοῦ δύνασθαι παραβοηθεῖν τοῖς φίλοις
 σπείρειν τε καρπὸν Χάριτος, ἡδίστης θεῶν;
 Τὸ μὲν πιεῖν γὰρ καὶ φαγεῖν τὰς ἡδονὰς

ἔχομεν ὁμοίως· οὐχὶ τοῖς λαμπροῖσι δὲ
δειπνοῖς τὸ πειρῆν παύεται,

Ἀντιφάνης φησὶν.

Ὅτι Ξενοκράτης ὁ Χαλκηδόνιος καὶ Σπείσιππος Ἰ
Ἀκαδημαϊκὸς καὶ Ἀριστοτέλης συμποτικὸν νόμον ἔγρα-
ψαν.

Ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ Ἀφραγαντῖνος Γέλλιος, φιλόξενος ὢ
καὶ πάντας πολυκέρων, πεντακοσίοις ἡμετέροις ἐκ Γέλλου
ποτὶ καταλύσασιν ὡς αὐτὸν χεμῶνος ἄρα, ἔδωκεν ἐκεί-
νω χιτῶνα καὶ ἱμάτιον.

6. Ὁ τρεχέδειπρος, φησὶ σοφιστής. Κλέαρχος φησὶ
Χάρμον τὸν Συρακόσιον εὐτρεπίσθαι στιχίδια καὶ πε-
ρομίας εἰς ἕκαστον τῶν ἐν τοῖς δεῖπνοις παρατιθημένων
Εἰς μὲν τὸν ἰχθύν,

Ἦκω λιπὼν Αἰγαῖον ἄλμυρον βάρθος.

εἰς δὲ τοὺς κήρυκας,

Χαίρετε, κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι.

εἰς δὲ τὴν χορδὴν,

Ἐλικτὰ, κούδεν ὑγίης.

εἰς δὲ τὴν ἀνθυλευμένην τευθίδα,

Σοφῆ, σοφῆ σύ.

εἰς δὲ τὸ ἐν τοῖς ἐρητοῖς ἀροῖον,

Οὐκ ἀπ' ἐμοῦ σκεδάσεις ὄχλον;

εἰς δὲ τὴν ἀποδεδαρμένην ἔγχελλον,

Οὐ προκαλυπτομένα βοστρυχάδεα.

Τοιοῦτους πολλοὺς φησὶ τῷ Λαερησίῳ παρεῖναι δεῖπνον
ὡσπερ συμβολὰς κομίζοντας τὰ ἀπὸ τῶν στραματοδέ-
σμων γράμματα. Φησὶ δὲ καὶ ὅτι ὁ Χάρμος εἰς ἕκαστα
τῶν παρατιθημένων ἔχων τι πρόχειρον, ὡς προείρηται
ἔδωκε τοῖς Μεσσηνίοις πεπαιδευμένους εἶναι, ὡς καὶ Καλ-

ἰαφώσης, ὁ τοῦ Παραβρύκοντος κληθεὶς, ἀρχὰς ποιημάτων πολλῶν ἐκγραψάμενος, ἀνειλήκει μέχρι τριῶν καὶ τεσσάρων στίχων, κολυμαθείας δόξαν προσποιοῦμενος. Πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι διὰ στόματος εἶχον τὰς ἐν τῷ Σικελικῷ μυραΐνας, τὰς πλοπὰς ἐγγέλεις, τῶν Παχυνηκῶν θύνονων τὰς ἠτριαίας, τοὺς ἐν Μήλω ἐρίφους, τοὺς ἐν Σημαιθρ κεστρεάς· καὶ τῶν ἀδόξων δὲ τὰς πελωρίδας κόγχας, τὰς ἐκ Λιπάρας μαινίδας, τὴν Μαντικὴν γογγυλίδα, τὰς ἐκ Θηβῶν βουνιάδας, καὶ τὰ παρ' Ἀσκραίοις τεύτλα. Κλεάνθης δὲ ὁ Ταραντῖνος, ὡς φησι Κλέαρχος, πάντα παρὰ τοὺς πότους ἔμμετρα ἔλεγε, καὶ Πάμφιλος δὲ ὁ Σικελός, ὡς ταῦτα·

Ἐγχε πιεῖν μοι, καὶ τὸ πέρικος σκίλος.

Ἄμιδα δότω τις· ἢ πλακοῦντά τις δότω.

Τὸν βίον, φησὶν, εὐσταθεῖς, οὐκ ἐγχερογόασταρες.

„Γυργάθους ψηφισμάτων φέροντες“ Ἀριστοφάνης φησὶν.

7. Ὅτι Ἀρχίστρατος ὁ Συρακόσιος ἢ Γελῶος ἐν τῇ, ὡς Χρυσίππος ἐπιγράφει, Γαστρονομίᾳ, ὡς δὲ Λυγκεὺς καὶ Καλλιμάχος, Ἐθνικαθεΐα, ὡς δὲ Κλέαρχος, Λεικρολογία, ὡς δ' ἄλλοι, Ὀμοπεδᾶ — ἐπικὸν δὲ τὸ ποίημα, οὐ ἢ ἀρχή·

Ἱστορίας ἐπίδειγμα ποιούμενος Ἑλλάδι πάση — φησί·

Πρὸς δὲ μᾶ πάντας δευπνεῖν ἀβρόδασι τραπέζῃ.

Ἔστωσαν δ' ἢ τρεῖς ἢ τέσσαρες οἱ ξυνιάπωντες,

ἢ τῶν πάντε γε μὴ πλείους· ἦδη γὰρ ἂν εἴη

μισθοφόρον ἀρπαξιβίον σκηπὴ στρατιωτῶν.

Ἄγνωε δ' οὐκ οἷ ἐν τῷ Πλάτωνος συσσιτίῳ ὀκτὶ καὶ ἑ-

ποσι ἦσαν. „Οὗτοι δὲ τὰ δεῖπνα τῶν ἐν τῇ πόλει ἀφορ-

ροῦσι, καὶ πάντοτε δεξιῶς ἐπὶ ταῦτ' ὀκλήτοι.“ Ἀντιφάνης

φησὶ· καὶ ἐπάγει „οὓς ἐκ κοινού ἔδει τρέφειν τὸν δῆμος,
αἱ δ' ὥσπερ

“ Ὀλυμπίασι φασι ταῖς μυλαῖς ποιῆν,
βοῦν τοῖς ἀκλήτοις προκατακόπτειν πανταχοῦ.”

8. Τὰ μὲν θέρους, τὰ δὲ γίγνεται ἐν χειμῶνι,
φησὶν ὁ Συρακόσιος ποιητής. Οὐχ ἅμα μὲν οὖν πάντα
παρασκευάζεσθαι δυνατόν, λέγεσθαι δὲ ῥᾶδιον. Ὅτι
δείπνων ἀναγραφὰς πεποίηται ἄλλοι τε καὶ Τιμαχίδας
ὁ Ῥόδιος δι' ἐπῶν ἐν ἔνδεκα βιβλίοις ἢ καὶ πλείοσι, καὶ
Νουμήγιος Ἡρακλεάτης, ὁ Διείχους τοῦ ἱατροῦ μαθητῆς,
καὶ Ματρεῆς ὁ Πιταναῖος ὁ παρωδός, καὶ Ἡγήμων ὁ
Θάσιος ὁ ἐπικληθεὶς Φακῆ, ὃν τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ τινὲς
ἐντάττουσιν. Ὅτι Ἀρτεμίδωρος ὁ ψευδαριστοφάνειος
ὑφαρτυτικᾶς λέξεις συνήγαγε. Τοῦ Φιλοξένου δὲ τοῦ Λευ-
καδίου Δείπνου Πλάτων ὁ κωμωδιοποιὸς μίμηται·

Ἐγὼ δ' ἐνθάδ' ἐν τῇ ῥημίᾳ
τοῦτι διελθεῖν βούλομαι τὸ βιβλίον
πρὸς ἑμαυτόν. Β. Ἔστι δ', ἀντιβολῶ σε, τοῦτο τί;

Α. Φιλοξένου κατῆ τις ὑφαρτυσία.

Β. Ἐπίδειξον αὐτὴν ἥτις ἐστίν. Α. Ἄκουε δῆ.

„Ἀρξομαι ἐκ βολβοῦ, τελευτήσω δ' ἐπὶ θύνον.“

Β. Ἐπὶ θύνον; οὐκοῦν τῆς τελευταίας πολὺ
κράτιστον ἐνταυθὶ τετάχθαι τάξεως.

Α. „Βολβοῦς μὲν σποδιῶ δαμόσας καταχύσματι δεύσας

„ὡς πλείστους διάτρωγε· τὸ γὰρ δέμας ἀνέρος ὀρθοῖ.

„Καὶ τάδε μὲν δῆ ταῦτα· θαλάσσης δ' ἐς τέκν' ἀνεμι.“

Ἐτα μετὰ μικρόν·

Οὐδὲ λοιπὰς κακόν ἐστιν· ἀτὰρ τὸ τάγηρον ἄμεινον
σῆμαι.

Καὶ μετ' ὀλίγου

Ὅραϊν, αἰολίαν συνόδοντά τε καρχαρίαν τε
 μὴ τέμνειν, μὴ σοι νέμεσις θεόθεν καταπνεύσῃ;
 ἀλλ' ὄλον ὀπτήσας παράθεες· πολλὸν γὰρ ἄμεινον.
 Πουλύποδος πλεκτή δ' ἂν ἐπεὶ λήψῃ κατὰ καιρὸν,
 ἐφθῆ τῆς ὀπτῆς, ἦν ἢ μείζων, πολὺ κρείττων·
 ἦν ὀπτὰὶ δὲ δὴ ὡς, ἐφθῆ κλαίειν ἀγορεύω.
 Τρίγλη δ' οὐκ ἐθίλει νεύρων ἐπέφρανος εἶναι·
 παρθένου Ἀρτέμιδος γὰρ ἔφθ και στύματα μοσιῖ.
 Σχορπίος αὖ — Β. παλαιὸς γέ σου τὸν προκτιὸν ὑπελθών.

9. Ἀπὸ τούτου τοῦ Φιλοξένου καὶ Φιλοξένειοι τινες
 κλακούντες ὠνομάσθησαν. Περὶ τούτου Χρῦσιππὸς φη-
 σιν „Ἐγὼ κατέχω τινὰ ὀσφράγον, ἐπὶ τοσοῦτον ἐκπεπω-
 κῶτα τοῦ μὴ ἐντρέπεσθαι τοὺς πλησίον ἐπὶ τοῖς γνομέ-
 νοις, ὥστε φανερώς ἐν τοῖς βαλανείοις τὴν τε χεῖρα συνε-
 θίζειν πρὸς τὰ θερμὰ, καθιέντα εἰς ὕδωρ θερμὸν, καὶ τὸ
 στόμα ἀναγαγαριζόμενον θερμῶ, ὅπως δηλονότι ἐν τοῖς
 θερμοῖς δυσκίνητος ἦ.“ Ἐφασαν γὰρ αὐτὸν καὶ τοὺς ὀσφ-
 ποιούοντας ὑποποιεῖσθαι, ἵνα θερμότητα παρατιθῶσι, καὶ
 μόνος καταναλίσκῃ αὐτῆς, τῶν λοιπῶν συνακολουθεῖν μὴ
 δυναμένων.“ Τὰ δ' αὐτὰ καὶ περὶ τοῦ Κυθηρίου Φιλο-
 ξένου ἱστοροῦσι καὶ Ἀρχύτου καὶ ἄλλων πλείονων, ὧν τις
 παρὰ Κραβύλων τῷ κομικῷ φησιν·

Ἐγὼ δὲ πρὸς τὰ θερμὰ ταῦθ' ὑπερβολῆ
 τοὺς δακτύλους δήπουθεν Ἰδαίους ἔχω,
 καὶ τὸν λάφυγγ' ἠδιστα πυριῶ τεμαχίους.

Β. Κάμνος, οὐκ ἄνθρωπος.

Κλέαρχος δὲ φησι Φιλοξένον προλουόμενον περιέρχεσθαι
 τὰς οἰκίας, ἀκολουθούντων αὐτῷ παιδων καὶ φερόντων
 ἔλαιον, ὄνον, γάρον, ὄξος, καὶ ἄλλα ἰδύσματα· ἔπειτα
 εἰσπύων εἰς τὰς ἀλλοτρίας οἰκίας, τὰ ἐψόμενα τοῖς ἄλλου

ἀρτύειν ἐμβύλλοντα, ὧν ἔστι χρεία, εἴθ' οὕτως ἀνακάρωσται εὐχαίσειθαι. Οὗτος εἰς Ἐφεσον κατακλιύσας, εὐρὸν τὴν ὀψοπαλιάν κενῆν, ἐπύθτετο τὴν αἰτίαν· καὶ μαθὼν ὅτι πᾶν εἰς γέμους συνηγόρασαι, λουσάμενος παρῆν ἄκλιτος ὡς τὸν νυμφίον. Καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ἤσας ἑμῆναιον, οὗ ἦ ἀρχὴ „Γάμοι θεῶν λαμπρότατοι“ πάντας ἐμυχαγώγησεν. Ἦν δὲ διθυραμβοποιός. Καὶ ὁ νυμφίος, „Φιλόξενε, εἶπε, καὶ αὔριον ἔδε δεμπνῆς;“ Καὶ ὁ Φιλόξενος, „Ἄν ὄψον, ἔφαρ, μὴ ποικῆ τις.“

10. Θεόφιλος δὲ φησιν· „Οὐχ εἴσπερ Φιλόξενον τὸν Ἐρύξιδος· ἐκεῖνος γάρ, ὡς εἴκειν, ἐπιμεμφομένος τὴν φύσιν εἰς τὴν ἀπολαύσειν ἤξαστό ποτε γεράνου τὴν φάρυγγα σχεῖν· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔππον ὄλας ἢ βοῦν ἢ κόμηλον ἢ ἄλεφαντα δεῖ σπουδαίειν γενέσθαι. Οὕτοι γὰρ αἱ ἐπιθυμίαι καὶ αἱ ἡδέωναι πολλῆς μείζους καὶ σφοδρότεραι· πρὸς γὰρ τὰς δυνάμεις ποιοῦνται τὰς ἀπολαύσεις.“ Κλέαρχος δὲ Μελέανθιον φησι τοῦτ' εἶχασθαι, λέγων· „Τιθασοῦ Μελέανθιος εἴκει βουλευσασθαι βέλτιον. Ὁ μὲν γὰρ ἠθανασίας ἐπιθυμήσας ἐν θαλάμῳ κρήματα, πάντων ὑπὲρ γήρας ἐστειρημένος τῶν ἡδέων· Μελέανθιος δὲ τῶν ἀπολαύσεων ἐρῶν ἤξαστο τῆς μακροχίχενος ὄρεθρος τὸν τράχηλον ἔχειν, ἢ ὅτι πλείστον τοῖς ἡδέων ἐνδιατρίβῃ.“ Ὁ αὐτὸς φησι Πιθύλλον τὸν τέθνην καλούμενον οὐ περιγλαπτίδα μόνον ἑμῆνῃν φορεῖν, ἀλλὰ καὶ προσελυτροῦν τὴν γλώττιαν πρὸς τὰς ἀπολαύσεις· καὶ τέλος ἰχθὺν τρίβων ἀπεκιάθαιεν αὐτῆν. Μόνος δ' οὗτος τῶν ἀπολαυστικῶν καὶ δακτυλήθρας ἔχων ἐσθίειν λέγεται τὸ ὄψον, ἢ ὡς θερμότατον ὁ τρισύθλιμος ἀναδεδῶ τῇ γλώττῃ. Ἄλλοι δὲ φίλιχθην τὸν Φιλόξενον φασίν· Ἀριστοτέλης δὲ φιλόδειπνον ἀπλῶς, ὃς καὶ γράφει περὶ ταῦτα

Ἀνηγορεύοντες ἐν τοῖς ὄχλοις κατατρέβουσιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τοῖς θαύμασι, καὶ πρὸς τοὺς ἐκ τοῦ Φάσιδος ἢ Βορυσθένους καταπλέοντας, ἀνεγνωκότες οὐδέν, πληρῶς ἐπὶ τὸ Φιλοξένου Δείπνον οὐχ ὄλον.“

11. Φωνίας δὲ φησιν, ὅτι Φιλόξενος ὁ Κυνθήριος ποιητῆς, περὶπαθῆς ὢν ταῖς ὄψοις, δευπνῶν ποτε παρὰ Διονυσίῳ, ὡς εἶδεν ἐκείνῳ μὲν μεγάλην τρίγλαν παρατεθεισάν, ἐαυτῷ δὲ μικράν, ἀναλαβὼν αὐτὴν εἰς τὰς χεῖρας πρὸς τὸ οὖς προσήνεγκε. Πυθόμενου δὲ τοῦ Διονυσίου, τίος ἔσκεν τοῦτο ποιῆ, εἶπεν ὁ Φιλόξενος, ὅτι γράφων τὴν Γαλάτειαν βούλοιστό τινα παρ' ἐκείνης τῶν κατὰ Νηρέα πυθέσθαι· τὴν δὲ ἠρωτημένην ἀποκεκρίσθαι, διῶτι νεωτέρα ἄλλοτῃ· διὸ μὴ παρακολουθεῖν· τὴν δὲ τῷ Διονυσίῳ παρατεθεισάν, πρεσβυτέραν οὖσαν, εἶδέναι πάντα σαφέως ἢ βούλεται μαθεῖν. Τὸν οὖν Διονύσιον γαλάπαστα ἀποστεῖλαι αὐτῷ τὴν τρίγλαν τὴν παρακειμένην αὐτῷ. Συνεμέθυσεν δὲ τῷ Φιλοξένῳ ἠδέως ὁ Διονύσιος. Ἐπεὶ δὲ τὴν ἐρωτημένην Γαλάτειαν ἐρωράθη διαφθεῖρα, εἰς τὰς λατομίας ἐνεβλήθη· ἐν αἷς ποιῶν τὸν Κύκλωπα συνέθηκε τὸν μῦθον εἰς τὸ περὶ αὐτὸν γερόμενον πάθος, τὸν μὲν Διονύσιον Κύκλωπα ὑποστησάμενος, τὴν δ' αὐλητρίδα Γαλάτειαν, ἐαυτὸν δ' Ὀδυσσεύα.

12. Ἐγένετο δὲ κατὰ τοὺς Τιβερίου χρόνους ἀνὴρ τις Ἀπίκιος, πλουσιώτατος, τρυφητῆς, ἀφ' οὗ πλακοῖνταν γένη πολλὰ Ἀπίκια ὀνομάζεται. Οὗτος ἰκανὰς μυριάδας καταναλώσας εἰς τὴν γαστέρα, ἐν Μιντιούργαις (πόλις δὲ Καμπανίας) διέτριβε τὰ πλεῖστα καρίδας ἐσθίων πολυτελεῖς, αἷ γίνονται αὐτόθι ὑπὲρ τε τὰς ἐν Σμύρῃνῃ μέγισται καὶ τοῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἁστακοῦς. Ἀκούσας οὖν καὶ κατὰ Ἀθήνην γίνεσθαι ὑπερμεγέθεις, ἐξέπλευσεν

οὐδ' ἀναμείνας μίαν ἡμέραν. Καὶ πολλὰ κακοπαθήσας κατὰ τὸν πλοῦν, ὡς πλησίον ἦμε τῶν τόπων, πρὶν ἐξορμῆσαι τῆς νεῆς (πολλή δ' ἐγεγόνει παρὰ Λίβυσι φήμη τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ) προσπλεύσαντες ἄλιεῖς προσήνεγκαν αὐτῷ τὰς καλλίστας καρίδας. Ὁ δ' ἰδὼν ἐπύθετο, εἰ μείζους ἔχουσιν· ἐπιόντων δὲ μὴ γίνεσθαι ὧν ἤνεγκαν, ὑπομανησθεὶς τῶν ἐν Μιντούρναϊς, ἐκέλευσε τῷ κυβερνήτῃ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἐπὶ Ἰταλίαν ἀναπλεῖν, μηδὲ προσπελάσσαντι τῇ γῆ. Ἀριστόξενος δ' ὁ Κυρηναῖος φιλόσοφος, ὁ ὄντως μετελθὼν τὴν πατριὸν φιλοσοφίαν, ἀφ' οὗ καὶ κωλὴν τις καλεῖται Ἀριστόξενος ἰδίως σκευαζόμενος, ὑπὸ τῆς ἀνυπερβλήτου τρυφῆς καὶ τὰς ἐν τῷ κήπῳ γινομένης θριδακίνας οἰνομέλιτι ἐπότιζεν ἐσπέρας, καὶ ὑπὸ τὴν ἔω λαμβάνων χλωρούς ἔχειν ἔλεγε πλακοῦντας, ὑπὸ τῆς γῆς ἀναπεμπομένους αὐτῷ.

13. Τραϊανῷ δὲ τῷ αὐτοκράτορι, ἐν Παρθία ὄντι καὶ τῆς θαλάσσης ἀπέχοντι ἡμερῶν παμπόλλων ὁδὸν, Ἀπίκιος ὄστρεα νεαρὰ διεπέμψατο, ὑπὸ σοφίας αὐτοῦ τεθησαυρισμένα· καὶ σὺχ ὡς Νικομήδει τῷ Βιθυνῶν βασιλεῖ ἐπιθυμήσαντι ἀφύης (μακρὰν δὲ καὶ οὔτος ἦν τῆς θαλάσσης) μάγειρός τις μμησάμενος τὸ ἰχθυῖδιον παρῆθηκεν ὡς ἀφύας. Ὁ γοῦν παρ' Εὐφρονι τῷ κωμικῷ μάγειρός φησιν·

Ἐγὼ μαθητὴς ἐγενόμην Σωτηρίδου,
ὃς ἀπὸ θαλάττης Νικομήδει δώδεκα
ὁδὸν ἀπέχοντι πρῶτος ἡμερῶν ποτε
ἀφύης ἐπιθυμήσαντι χειμῶνος μέσου
παρῆθηκε νῆ Δι', ὥστε πάντας ἀνακραγεῖν.

B. Πῶς δὲ δυνατόν τοῦτ' ἐστί; *A.* Θήλειαν λαβὼν
γογγυλίδα, ταύτην ἔτεμα λεπτὰ καὶ μακρὰ,

τὴν ὄψιν αὐτῆς τῆς ἀφύης μιμούμενος,
 ἀποξέσας, ἔλαιον ἐπιχίας, ἅλας
 δοῦς μουσικῶς, μήκωνος ἐπιπιάσας ἴσως
 κόκκιους μελαίνης τὸν ἀριθμὸν δυνάδεκα,
 περὶ τὴν Σκυθίαν ἔλυσε τὴν ἐπιθυμίαν.
 Καὶ Νικομήδης, γογγυλίδα μασώμενος,
 ἀφύης τοτ' ἔλεγε τοῖς φίλοις ἐγκώμιον·
 Οὐδὲν ὁ μάγειρος τοῦ ποιητοῦ διαφέρει·
 ὁ νοῦς γὰρ ἔστιν ἑκατέρω τούτων τέχνη.

14. Ὅτι περὶ Περικλίους φησὶν Ἀρχιλόχος ὁ Πιάριος
 ποιητῆς, ὡς ἀκλήτου ἐπεισπαλιόντος εἰς τὰ συμπόσια, Μυ-
 κονίων δίκην. Δοκοῦσι δ' οἱ Μυκόνιοι διὰ τὸ πένεσθαι
 καὶ λυπρὰν νῆσον οἰκεῖν ἐπὶ γλισχρότητι καὶ πλεονεξίᾳ
 διαβάλλεσθαι. Τὸν γοῦν γλισχρον Ἰσχομάχου Κρατίνος
 Μυκόνιον καλεῖ· „Ἰκῶς ἂν Ἰσχομάχου γεγονὸς Μυκονίου
 φιλόδοξος ἂν εἴης;“

Ἄγαθὸς πρὸς ἀγαθούς ἄνδρας ἐστιασόμενος ἦκον.
 Κοινὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων.

Πολλὸν δὲ πίνων καὶ χαλκικητον μέθυ,
 * * * ὣν οὔτε τιμον * * εἰρήνεγκας *
 οὔτε μὴν κληθεὶς * * * ἤλθες, οἷα δὴ φίλος·
 ἀλλὰ σ' ἢ γαστήρ νόσον τε καὶ φρένας παρήγαγεν
 εἰς ἀναιδίην,

Ἀρχιλόχος φησὶν.

Εὐβουλος ὁ κωμικός φησὶ πού·

— Εἰσὶν ἡμῖν τῶν κεκλημένων δύο
 ἐπὶ δεῖπνον ἄμαχοι, Φιλοκράτης καὶ Φιλοκράτης.

Ἔνα γὰρ ἐκείνον ὄντα δύο λογιζομαι,

Μεγάλους, μᾶλλον δὲ τρεῖς.

Ἦν φησι παρακλήθῃ ἐπὶ δεῖπνον πρὸς [φίλου] τὸς,

εἰπόντος αὐτῷ τοῦ φίλου, ὁπηνίκα ᾧ
εἴκοσι ποδῶν μετροῦντι τὸ στοιχείον ἦ,
ἦκειν, ἔωθεν αὐτὸν εὐθύς ἡλίου
μετρεῖν ἀνέχοντος· μακροτέρας δ' οὔσης ἔτι
πλεῖν ἢ δυοῖν ποδοῖν παραῖναι τῆς σκιᾶς·

ἔπειτα φάναι μικρὸν ὀψιαίτερον
δι' ἀσχολίαν ἦκειν, παρόνθ' ἅμ' ἡμέρα. —
— Ἀσυμβόλου δείπνον γὰρ ὅστις ὑστερεῖ,
τοῦτον ταχέως νόμιζε καὶ τίξιν λιπεῖν,

Ἄμφις φησὶν ὁ κωμικός. Χρῦσιππος δὲ φησὶν·

Ἄσυμβολον κώθωνα μὴ παραλίμπανε.

Κώθων δ' οὐ παραλεπτός ἀσύμβολος, ἀλλὰ διακτός·

Ἀντιφάνης δὲ φησὶ·

Βίος θεῶν γὰρ ἐστίν, ὅταν ἔχῃς ποθὲν
ταλλότρια δεκτικῶν, μὴ προσέχωμι λογίσμασι.

καὶ πάλιν·

Μακάριος ὁ βίος, ᾧ δεῖ μ' αἰεὶ καινὸν πόρον
εὐρίσκειν, ὡς μάσημα ταῖς γνάθοις ἔχει.

Ταῦτα οἰκοθεῖν ἔχων εἰς τὸ συμπόσιον ἦλθον, καὶ προ-
μελετήσας, ἵνα καὶ γὰρ τὸ στεγανόμον κομίζωμι παραγέτω-
μαι. „Ἀκαπνα γὰρ αἰὲν αἰοιοδοῖ θυόμεν.“

Ἵτι τὸ μονοφαγεῖν ἐστὶ ἐν χρήσει τοῖς παλαιοῖς·

Ἀντιφάνης·

— Μονοφαγεῖς ἤδη τι καὶ βλιάπτεις ἐμὲ.

Ἀμευρίας·

Ἐγὼ ἔς κόρακας, μονοφάγε καὶ τοιχωφύγε.

Περὶ τοῦ τῶν ἡρώων καθ' Ὅμηρον βίου·

15. Ὅτι Ὅμηρος, ὁρῶν τὴν σαφροσύνην οἰκνοτάτην
ἀρετὴν οὕσαν τοῖς νέοις καὶ πρῶτην, ἔτι δὲ ἐρημέτουσιν

καὶ πάντων τῶν καλῶν χορηγὸν οὖσαν, βουλόμενος ἐμφύσαι πᾶσιν αὐτὴν ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἐφεξῆς, ἵνα τὴν σχολὴν καὶ τὸν ζῆλον ἐν τοῖς καλοῖς ἔργοις ἀναλίσκωσι, καὶ ὧσιν εὐεργετικοὶ καὶ κοινωνικοὶ πρὸς ἀλλήλους, εὐτελεῖ κατεσκευάσει πᾶσι τὸν βίον καὶ αὐτάρακη, λογιζόμενος τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς ἡδονὰς ἰσχυροτάτας γίνεσθαι περὶ ἐδωδῆν καὶ πόσιν, τοὺς δὲ διαμεμενηκότας ἐν εὐτελείᾳ εὐτάκτους καὶ περὶ τὸν ἄλλον βίον γίνεσθαι ἐγκρατεῖς. Ἀπλήν οὖν ἀπέδωκε τὴν δίκαιαν πᾶσι, καὶ τὴν αὐτὴν, ὁμοίως βασιλεῦσιν, ἰδιώταις, νέοις, πρεσβύταις, ὅπτια παρατιθεῖς πᾶσι κρέα, καὶ ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ βόεια, ἐν τε βοσταιῖς καὶ γάμοις καὶ ἄλλῃ συνόδῳ, καὶ οὐ θρῖα καὶ κανδύλην καὶ ἄμητας μελίπηκτά τε τοῖς βασιλεῦσιν ἐξαιρέτα παρατίθησιν Ὅμηρος, ἀλλ' ἀφ' ὧν εὐ ἔξεν ἔμειλλον τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν. Αἴαντα γοῦν μετὰ τὴν μορομαχίαν νότιοι βοῶν γέραιρον ὁ Ἀγαμέμνων· καὶ Νέστορι δ' ἤδη ὄντι γηραιῷ, καὶ Φοίνικι δὲ, κρέας ὅπτιον δίδωσι, καὶ Ἀλκίνοῳ δὲ τῷ τὸν τρυφερὸν ἡσημένω βίον, ἰαρισιῶν ἡμῶς τῶν ἀτάκτων ἐπιθυμιῶν. Καὶ Μενέλαος δὲ, τοὺς τῶν παίδων γάμους ποιῶν, Τηλεμάχῳ νότα βοῶς παρέθηκεν ὅπτια, „τά ῥά οἱ γέρας πάφθεσαν αὐτῷ.“ Καὶ Νέστορ δὲ βόας θύει Ποσειδῶνι παρὰ τῇ θαλάττῃ διὰ τῶν φιλιότατων καὶ οἰκειοτάτων τέκνων, βασιλεὺς ὢν καὶ πολλοὺς ἔχων ὑπηκόους. Ὀσιωτάτη γὰρ αὕτη ἡ θυσία θεοῖς καὶ προσφιλεστέρα ἢ διὰ τῶν οἰκείων καὶ εὐνοσιότατων ἰνδρῶν. Καὶ τοὺς μνηστῆρας δὲ, ὑβριστὰς ὄντας καὶ πρὸς ἡδονὰς ἀνεμένους, οὔτε ἰχθῦς ἐσθίοντας ποιεῖ, οὔτε ὄρνιθας οὔτε μελίπηκτα, περιελὼν παντὶ σθένει τὰς μαγειρικὰς μαγγανείας καὶ τὰ, ὡς ὁ Μένανδρος φησὶ, ἐπαφρονητικὰ βραμίματα, καὶ τὸ παρὰ πολλοῖς λαισταν-

ροκάκκαβον καλούμενον βροῖμα, ὡς φησι Χρῦσιππος, οὗ ἢ κατασκευὴ περιεργότερα.

16. Πρίαμος δὲ παρὰ τῷ ποιητῇ καὶ ὀνειδίζει τοῖς υἱοῖς ἀναλίσκουσι τὰ μὴ γενομισμένα,

Ἄρῶν ἡδ' ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἀρπακτῆρες.

Φιλόχορος δὲ ἱστορεῖ καὶ κεκαλύσθαι Ἀθήνησιν ἀπέκτου ἁρνὸς μηδὲνα γενέσθαι, ἐπιλιπούσης ποτὲ τῆς τῶν ζώων τούτων γενέσεως. Ἐλλήστοντον δὲ Ὅμηρος ἰχθυόεντα προσαγορεύων, καὶ τοὺς Φαίακας πλατικαπάτους ποιῶν, καὶ ἐν τῇ Ἰθάκῃ εἰδὼς λιμένας πλείους καὶ νήσους προσεχεῖς πολλὰς, ἐν αἷς ἰχθύων ἐγένετο πλῆθος καὶ ἀγρίων ὀρνίθων, καὶ εἰς εὐδαιμονίαν δὲ καταριθμῶν τὸ τὴν θάλασσαν ἰχθύς παρέχειν, ὅμως τούτων οὐδὲν οὐδένα ποιεῖ προσφερόμενον· καὶ μὴν οὐδ' ὀπώραν παρατίθησιν τι, καίπερ οὖσαν πολλήν, καὶ ἥδιστα ταύτης μνημονεύων καὶ πάντα χρόνον παρασκευάζων ἀθάνατον. Ὀρχη γὰρ φησιν ἐπὶ ὄρχη, καὶ τὰ ἐξῆς. Ἄλλὰ μὴν οὐδὲ στεφανομένους οὐδὲ μυρομένους ποιεῖ, ὡσπερ οὐδὲ θυμῶντας, ἀλλὰ πάντων τούτων ἀπολύων τοὺς ἀνθρώπους εἰς εὐτέλειαν καὶ αὐτάρκειαν ἐξαιφεῖται τοὺς πρὸ τοῦ. Καὶ θεοῖς δὲ ἀπλήν ἀποδίδωσι διαίταν, νέκταρ καὶ ἀμβροσίαν. Καὶ τοὺς ἀνθρώπους δὲ ποιεῖ τιμῶντας αὐτοὺς ἀπὸ τῆς διαίτης, ἀφελὼν λιβανῶν καὶ σμύρναν καὶ στεφάνους καὶ τὴν περὶ ταῦτα τρυφήν. Καὶ τῆς ἀπλῆς δὲ ταύτης διαίτης οὐκ ἀπλήστως ἀπολαύοντας παρίστησιν, ἀλλ' ὡς οἱ κρᾶτιστοι τῶν ἰατρῶν ἀφαιροῦσι τὰς πλησμονάς.

Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,

καὶ τὴν ἐπιθυμίαν πληρώσαντες οἱ μὲν ἐξώρμων ἐπὶ μελέτην ἀθλητικὴν, ὀλοκοῖσι τερπόμενοι καὶ αἰγανέως, τῆ

παιδιά τὰ πρὸς σπουδὴν ἐκμελετῶντες· οἱ δὲ καθαροὶ δὴν ἤκροοντο τὰς ἥρωικὰς πράξεις ἐν μέλει καὶ θυθμῷ ποιούντων.

17. Διὸ οὐδὲν θαυμαστὸν, τοὺς οὕτω τεθροαμένους ἀφλεγμάντους εἶναι τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχάς. Ἐνδεικνύμενος οὖν καὶ τὴν εὐταξίαν ὡς ὑγιεινὸν ἔστι καὶ εὐχρηστον καὶ κοινόν, τὸν σοφώτατον Νέστορα πεποίηκε Μαχάονι τῷ ἱατρῷ τετραμένῳ τὸν δεξιὸν ὄμω προσφέροντα οἶνον, ταῖς φλεγμοναῖς ἐναντιώτατον ὄντα — καὶ τοῦτον Πράμνειον, ὃν ἴδμεν παχὺν καὶ πολύτροφον — οὐ διαήσεως ἄκος, ἀλλ' ἐμφορήσεως ἕνεκα· πεπωκότι γοῦν παρακελεύεται συνεχῶς τοῦτο ποιεῖν· „Σὺ μὲν, φησὶ, καθήμενος πῖνε.“ Καὶ ἐπιξύνοντα τυρὸν αἶγειον, ἐπὶ δὲ κρόμμον ποτοῦ ὄφον, ἵνα πλεῖον πίνῃ, καίτοι ἄλλαχού λέγων τὸν οἶνον ἐκλύειν τὴν ἰσχὺν καὶ ἀπογυιοῦν. Περὶ δὲ τοῦ Ἐκτορος Ἐκάβη, οἰομένη μένειν αὐτὸν τὸ καταλειπόμενον τῆς ἡμέρας, παρακαλεῖ πιεῖν σπείσαντα, προτρεπομένη εἰς θυμηδίαν. Ὁ δ' ὑπερτίθεται, πρὸς πράξιν ἐξίαν. Καὶ ἡ μὲν ἀπερισπάστως ἐπαινεῖ τὸν οἶνον, ὃ δὲ μετὰ ἄσθματος ἤμων ἀπωθεῖται· καὶ ἡ μὲν ἀξιοῖ σπείσαντα πιεῖν, ὃ δὲ καθημαγμένος ἀσεβὲς ἠγείτο. Οἶδε δὲ ὁ Ὅμηρος καὶ τὸ ἐμφέλιμον καὶ τὸ σύμμετρον τοῦ οἴνου, οἷς τὸν χανδὸν ἔλκοντα αὐτὸν βλάπτεισθαι φησὶ. Καὶ κρῖσεων δὲ γένη διάφορα ἐπίσταται· οὐκ ἂν γὰρ Ἀχιλλεύς τὸ ζωρότερον κεραιρεν διέστειλε, μὴ οὔσης τινὸς καθημερινῆς κρῖσεως. Ἰσως οὖν οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὸν εὐδιαφόρητον ἄνευ στερηθῆλου στίλου μίγματος, ὃ τοῖς ἱατροῖς διὰ τὴν τέχνην ἔστι δῆλον. Τούτῳ γοῦν καρδιακοῖς μετὰ οἴνου σιτώδες ἀναμίξουσι πρὸς κατοχὴν τῆς δυνάμεως. Ἄλλ' ἐκεῖνος τῷ μὲν Μαχάονι μετ' ἀλαφρέτου καὶ τυροῦ δέδωκε τὸν

-ATHENAEUS I. B

οἶνον, τὸν δ' Ὀδυσσεῖα ποιεῖ συνάπτοντα τὴν ἀπὸ τῶν σιπῶν καὶ οἴνων ἐκφέλαιαν·

Ὅς δὲ κ' ἀνήρ οἴνοιο κορησσάμενος καὶ ἐδωδῆς.

Τῷ δὲ κωθωνιζομένῳ δίδωσι τὸν ἡδίπτοτον, οὕτω καλέσας αὐτόν·

Ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο.

18. Ποιεῖ δὲ Ὅμηρος καὶ τὰς κόρας καὶ τὰς γυναῖκας λουούσας τοὺς ξένους, ὡς οὔτε φλεγμονὴν οὔτε ἀκρασίαν τῶν εὐ βεβιακότων καὶ σωφρόνως ἀπτομένας. Ἀρχαῖον δὲ τοῦτο ἔθος. Δούουσι γοῦν καὶ αἱ Κοκάλου θυγατέρες, ὡς νενομισμένον, τὸν Μίνω παραγενόμενον εἰς Σικελίαν. Τῆς μέθης δὲ κατατρέχων ὁ ποιητής, τὸν τηλικούτον Κύκλωπα ὑπὸ μικροῦ σώματος διὰ ταύτην ἀπελλύμενον παρίστησι, καὶ Εὐρυτίωνα τὸν Κένταυρον· τοὺς τε παρὰ Κίρκῃ λέοντας ποιεῖ καὶ λύκους, ταῖς ἡδοναῖς ἐπακολουθήσαντας. Τὸν δὲ Ὀδυσσεῖα σώζει, τῷ Ἐρμού λόγῳ πεισθέντα· διὸ καὶ ἀπαθῆς γίνεται. Ἐλπίρορα δὲ, πάροιον ὄντα καὶ τραφερὸν, κατακρημνίζει. Καὶ Ἀντίνοος δὲ, λέγων πρὸς Ὀδυσσεῖα „Οἶνός σε τρώει μελιθῆς“ αὐτὸς οὐκ ἀπέχετο τοῦ πώματος· διὸ καὶ τρωθεὶς ἀπώλετο, ἔτι κρατῶν τὸ ποτήριον. Ποιεῖ δὲ καὶ τοὺς Ἕλληνας ἐν τῷ ἀπόπλῳ μεθύοντας, διὸ καὶ στασιάζοντας· ὄθον καὶ ἀπόλλυνται. Ἰστορεῖ δὲ καὶ τὸν δεινότατον Δινεῖαν τῶν Τρώων ἐν τῷ βουλευέσθαι, διὰ τὴν ἐν τῇ μέθῃ παθήσῃαν καὶ τὰς ἀπειλὰς, ἃς Τρωσὶν ὑπέσχετο οἰνοποτάζων, ὑπομείναντα τὴν Ἀχιλλέως ὀρμὴν καὶ μικροῦ παραπολλύμενον. Καὶ Ἀγαμέμνων δὲ λέγει πρὸς αὐτοῦ·

Ἄλλ' ἐπεὶ ἄασάμην, φρεσὶ λευγαλέησι πιθήσας,

ἢ οἶνον μεθύων, ἢ μ' ἔβλαψαν θεοὶ αὐτοί.

αἷς τὴν αὐτὴν τιθεὶς πλάστιγγα τὴν μέθην τῇ μανίᾳ. —

Οὕτω δὲ τὰ ἔπη ταῦτα προηγήκατο Διοσκουρίδης ὁ Ἴσοκράτους μιμητής. — Καὶ ὁ Ἀχιλλεύς δ', ὄνειδίζων τῷ Ἀγαμέμνονι, φησιν· „Οἶνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων.“

Ταῦτ' εἶπε τὸ Θετταλὸν σοφισμα, ἧτοι ὁ ἐκ Θετταλίας σοφιστής. Παίξει δ' ἕως πρὸς τὴν παρομίαν ὁ Ἀθήναιος.

19. Ὅτι τροφαῖς ἐχρῶντο ἦρωες παρ' Ὀμήρῳ, πρῶτον μὲν τῷ καλουμένῳ ἀκρατίσματι, ὃ λέγει ἄριστον· οὐ ἄπαξ μέμνηται ἐν Ὀδυσσεΐᾳ· „Ὀδυσσεὺς καὶ Δίος ὑφορβὸς ἐντύνοντ' ἄριστον κειαμένῳ πύρ.“ καὶ ἄπαξ ἐν Ἰλιάδι·

Ἐσσυμένως τε πένοντο, καὶ ἐντύνοντο ἄριστον.

Λέγει δὲ τὸ πρῶτον ἐμβρομα, ὃ ἡμεῖς ἀκρατισμὸν καλοῦμεν, διὰ τὸ ἐν ἀκράτῳ βρέχειν καὶ προσέεισθαι ψωμούς. Ὡς Ἀντιφάνης· „Ἄριστον ἐν ὄσῳ ὁ μάγειρος ποιῶ, εἰ ἐπάγει

Συνακρατίσασθαι πῶς ἔχεις μετ' ἐμοῦ;
καὶ Κάνθαρος·

Ὀἶκοῦν ἀκρατισώμεθ' αὐτοῦ. Β. μηδαμῶς·
ἐν Ἰσθμῷ γὰρ ἀριστήσομεν.

Ἀριστομένης·

Ἀκρατιοῦμαι μικρόν· εἴθ' ἤξω πάλιν,
ἄριστον δις ἢ τρὶς ἀποδακῶν.

Φιλήμων δὲ φησιν, ὅτι τροφαῖς τέτταρσιν ἐχρῶντο οἱ παλαιοὶ, ἀκρατίσματι, ἀριστῳ, ἐσπερίσματι, δεῖπνῳ. Τὸν μὲν οὖν ἀκρατισμὸν διανοητισμὸν ἔλεγον, τὸ δ' ἄριστον δοσπηστὸν, τὸ δὲ δεῖπνον ἐπιδοσπίδα. Ἔστι δ' ἡ τάξις καὶ παρ' Αἰσχύλῳ τῶν ὀνομάτων ἐν οἷς ὁ Παλαμίδης πεποιήται λέγων· „Καὶ ταξιάρχας καὶ στρατάρχας καὶ ἑκπαιδάρχας

ἔταξα. Σίτον δ' εἰδέναι διάρῖσα·

ἄριστα, δεῖπνα, δόρπα δ' αἰρεῖσθαι τρίτα.^α

Τῆς δὲ τετάρτης τροφῆς οὕτως Ὅμηρος μέμνηται „Σὺ δ' ἔρχο δειλιήσας.“ Ὁ καλοῦσί τινες δειλῶν, ὃ ἔστι μεταξὺ τοῦ ὑφ' ἡμῶν λεγομένου ἀρίστου καὶ δεῖπνου. Καὶ ἀρίστον μὲν ἔστι τὸ ὑπὸ τὴν ἔω λαμβανόμενον, δεῖπνον δὲ τὸ μεσημβριῶν, ὃ ἡμεῖς ἀρίστον, δόρπον δὲ τὸ ἔσπερον. Μήποτε δὲ καὶ συνωνυμῆι τὸ ἀρίστον τῷ δεῖπνῳ. Ἐπὶ γὰρ τῆς πρωινῆς που τροφῆς ἔφη· „Οἳ δ' ἄρα δεῖπνον ἔλοντο, ἀπὸ δ' αὐτοῦ θωρήσσοντο.“ Μετὰ γὰρ τὴν ἀνατολὴν εὐθὺς δειπνοποιησάμενοι προέρχονται εἰς τὴν μάχην.

20. Εὐωχοῦνται δὲ παρ' Ὀμήρῳ καθήμενοι. Οἶονται δὲ τινες καὶ ἐκάστῳ τῶν δαιτυμόνων κατ' ἄνδρα παρακεῖσθαι τράπεζαν. Τῷ γοῦν Μέντῃ, φασίν, ἀφικομένῳ πρὸς Τηλέμαχον τῶν τραπέζων παρακειμένων ξεστῆ παρετέθη τράπεζα. Οὐκ ἔστι δὲ τοῦτο ἐμφανῶς τοῦ προκειμένου κατασκευαστικόν· δύναται γὰρ ἢ Ἀθηναῖ ἀπὸ τῆς Τηλεμάχου τραπέζης δαίνυσθαι. Παρ' ὅλην δὲ τὴν συνουσίαν παρέκειντο αἱ τράπεζαι πλήρεις, ὡς παρὰ πολλοῖς τῶν βαρβάρων ἔτι καὶ νῦν ἔθος ἔστι, κατηρεφίης παντοίων ἀγαθῶν, κατὰ Ἀνακρέοντα. Μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν αἱ ὁμοῦ ἀπὸ μὲν σίτον πολὺν ἤρουν καὶ τράπεζαν καὶ δέπα. Ἰδιάζον δὲ τὸ παρὰ Μενελάῳ εἰσάγει συμπόσιον. Δειπνήσαντας γὰρ ποιεῖ ὁμιλοῦντας· εἰτ' ἀποπρωμαμένους ποιεῖ πάλιν δειπνοῦντας, καὶ δόρπου ἐξαυτῆς μεσημέριους μετὰ τὸν κλαυθμόν. Τῷ δὲ μὴ αἰρεσθαι τὰς τραπέζας ἐναντιοῦσθαι δοκεῖ τὸ ἐν Ἰλιάδι·

Ἔσθων καὶ πίνων, ἔτι καὶ παρέκειτο τράπεζα.

Ἀναγνωστῶν οὖν οὕτω·

Ἔσθων καὶ πίνων ἔτι, καὶ παρέκειτο τράπεζα·
ἢ τὸν καιρὸν αἰτιάσθαι τὸν παρόντα δεῖ. Πῶς γὰρ ἦν
κρέπον τῷ Ἀχιλλεῖ πενθοῦντι παρακείσθαι τράπεζαν,
καθάπερ τοῖς εὐωχομένοις, παρ' ἄλην τὴν συνουσίαν;
Παρετίθεντο δὲ οἱ μὲν ἄρτοι σὺν τοῖς κανοῖς, τὰ δὲ δεῖ-
πνα κρέα μόνον ἦν ὄπτα. „Ζωμὸν δὲ οὐκ ἐποίει Ὀμηροῦς
θύων βοῦς,

οὐδ' ἦψεν κρέα,

οὐδ' ἐγκέφαλον· ὄπτα δὲ καὶ τὰς κοιλίας.

οὕτω σφόδρ' ἦν ἀρχαῖος·“

Ἀντιφάνης φησί.

21. Καὶ τῶν κρεῶν δὲ μοῖραι ἐνέμοντο. Ὅθεν εἴσας
φησὶ τὰς δαΐτας, ἀπὸ τῆς ἰσότητος. Τὰ γὰρ δεῖπνα δαΐ-
τας ἔλεγον ὑπὸ τοῦ δατεῖσθαι, οὐ μόνον τῶν κρεῶν δια-
νειομένων, ἀλλὰ καὶ τοῦ οἴνου·

Ἢδη μὲν δαιτὸς κεκορήμεθα θυμὸν εἴσης.

καὶ·

Χαῖρ', Ἀχιλεῦ, δαιτὸς μὲν εἴσης οὐκ ἐπιδευέεις.

Ἐκ τούτων δ' ἐπέσθη Ζηνόδοτος, δαῖτα εἴσην τὴν ἀγα-
θὴν λέγεσθαι. Ἐπεὶ γὰρ ἡ τροφή τῷ ἀνθρώπῳ ἀγαθὸν
ἀναγκαῖον ἦν, ἐπεκτείνας, φησὶν, εἴρηκεν εἴσην· ἐπεὶ δὲ
πρώτοι ἀνθρώποι, οἷς δὴ οὐ παρῆν ἀφθονος τροφή, ἄρτι
φαινομένης, ἀθρόον ἐπ' αὐτὴν ἰόντες βία ἤρπαζον καὶ
ἔφρηοντο τοὺς ἔχοντας· καὶ μετὰ τῆς ἀκοσμίας ἐγένοντο
καὶ φόνοι. Ἐξ ὧν εἰκὸς λεχθῆναι καὶ τὴν ἀτασθαλίαν,
ὅτι ἐν ταῖς θαλάμῃς τὰ πρώτα ἐξημάρασαν οἱ ἀνθρώποι
εἰς ἀλλήλους. Ὡς δὲ παρεγένετο αὐτοῖς πολλὴ ἐκ τῆς Δι-
μητροῦ, δίδνεμον ἐκάστῳ ἴσην, καὶ οὕτως εἰς κόσμον ἦλ-
θε τοῖς ἀνθρώποις τὰ δόρυπα. Διὸ ἄρτου τε ἐπίνοια
ἀφῆκεν· καὶ οἷον διαμεμιμμένον, καὶ τοῖο δαιτίου

σιν ἄλεια· καὶ γὰρ ταῦτα εἰς ἴσον χωροῦντα ἐγίνετο. Ὡστε ἡ τροφή δαίς ἐπὶ τῶν δαίεσθαι λέγεται, ὃ ἐστὶ διαμοιρᾶσθαι ἐπ' ἴσης· καὶ ὃ τὰ κρέα ὀπιτῶν δαιτρός, ἐπὶ ἴσην ἐκάστῳ μοῖραν ἐδίδου. Καὶ ἐπὶ μόνων ἀνθρώπων δαίτας λέγει ὁ ποιητής, ἐπὶ δὲ θηρίων οὐκ ἔτι. Ἄγνοῶν δὲ ταύτης τῆς φωνῆς τὴν δύναμιν Ζηνόδοτος ἐν τῇ καὶ αὐτὸν ἐκδόσει γράφει·

Αὐτοὺς δ' ἐλάοια τεύχε κύνεσσι,

οἰωνοῖσι τε δαίτα,

τὴν τῶν γυνῶν καὶ τῶν ἄλλων οἰωνῶν τροφήν οὕτω καλῶν, μόνου ἀνθρώπου χωροῦντος τὸ ἴσον ἐκ τῆς πρόσθεν βίας. Διὸ καὶ μόνου τούτου ἡ τροφή δαίς· καὶ μοῖρα τὸ ἐκάστῳ διδόμενον. Οὐκ ἔφερον δὲ οἰκάδε παρ' Ὀμήρου οἱ δαιτυμόνες τὰ λεπτόμενα, ἀλλὰ κορεσθέντες κατέλιπον παρ' οἷς ἦν ἡ δαίς· καὶ ἡ ταμία λαβοῦσα εἶχεν, ἵνα, ἂν τις ἀφίκηται ξένος, ἔχοι δοῦναι αὐτῶ.

22. Καὶ ἰχθύσι δὲ Ὀμηρος ποιῆι χρωμένους τοὺς τότε καὶ ὄρνισι. Κατὰ γοῦν τὴν Θρωακίαν οἱ Ὀδυσσεύς ἐταῖροι θηρέουσιν

Ἰχθύς ὄρνιθάς τε, φίλας δ' ὃ τι χεῖρας ἴκοιτο,
γναμπτοῖς ἄγκισθρῶσιν.

Οὐ γὰρ ἐν τῇ Θρωακίᾳ ἐκεχάλευτο τὰ ἄγκιστρα, ἀλλ' ἐπεφέροντο ἐν τῷ πλεῖθι δηλονότι· ὥστε ἦν αὐτοῖς θήρας ἰχθύων ἐπιμέλεια καὶ τέχνη. Εἰκάζει δὲ καὶ τοὺς ὑπὸ Σκύλλης ἀρπαζομένους Ὀδυσσεύς ἐταῖρους ἰχθύσι προμήκει θάλασσαν ἀλισκομένοις καὶ θύραζε ψιπτομένοις. Οὕτω καὶ ταύτην τὴν τέχνην ἀκριβοῦ μᾶλλον τῶν τοιαῦτα προηγούμενος ἐκδεδοκότων ποιήματα ἢ συγγράμματα, Κακίλιον λέγω τὸν Ἀργεῖον, καὶ Νουμήριον τὸν Ἡρακλεώτην, Ἐπιπερότην τὸν Ἀρκάδα, Μισσιδάωνιον τὸν Κορινθίον,

καὶ τὸν ὀλίγον πρὸ ἡμῶν γεγόμενον Ὀππιανὸν τὸν Κλίμα. Τοσοῦτοις γὰρ ἐνετύχωμεν ἐποποιῶσι Ἀλιευτικὰ γεγραφοῦσι· κατιλογάθη δὲ τῷ Σελείκῳ τοῦ Ταρσέως καὶ Λεωνίδου τοῦ Βυζαντίου. Οὐ μνημονεῖει δὲ τοιαύτης ἐδωδῆς ἐπὶ τῶν δεῖπνων, ὡς οὐκ οὐκείας νομιζομένης τῆς τροφῆς τοῖς ἐν ἀξιώμασιν ἤρωσι κεμένοις, ὡς οὐδὲ τῆς τῶν νεογῶν ἱερείων. Οὐ μόνον δὲ ἰχθύσιν, ἀλλὰ καὶ ὄστρεοις ἐχρῶντο, καίτοι τῆς τούτων ἐδωδῆς οὐ πολὺ ἐχούσης τὸ ὠφέλιμον καὶ ἡδύ, ἀλλὰ καὶ τῷ βυθῷ κατὰ βάρους κεμένων. Καὶ οὐκ ἔστιν εἰς ταῦτα ἄλλη τινὲ τέχνη χρῆσασθαι, ἢ δύντα κατὰ βυθοῦ.

Ἡ μάλ' ἑλαφρὸς ἀνὴρ, ὃς ῥεῖα κυβιστᾷ,
ὄν καὶ λέγει πολλοὺς ἂν κορέσαι τήθεα διψῶντα.

23. Ἐκάστῳ δὲ τῶν δαιτυμόνων παρ' Ὀμήρῳ παρράκεται πο[τήριον. Δημοδόκῳ] γούν παρατίθεται κά-
νεον καὶ τράπεζα καὶ δέπας, πινῶν, ὅτε θυμὸς ἀνώγει.
Ἐπιστέφονται δὲ ποτοῖο οἱ κρητῆρες, ἧτοι ὑπερχειλῆς οἱ
κρατῆρες ποιοῦνται, ὥστε διὰ τοῦ ποτοῦ ἐπιστεφανοῦ-
σθαι. Καὶ ταῦτα ἔπρασσον πρὸς οἶωνοῦ τιθέμενοι.
Κοῦροι δὲ διανεμόντες πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάεσσι. Τὸ
δὲ πᾶσιν, οὐ τοῖς ποτηρίοις, ἀλλὰ τοῖς ἀνδράσιν. Ἀλ-
κίνοισι γούν τῷ Μονιόνῳ φησί· „Μέθῳ νείμων πᾶσιν
ἀνὰ μέγαρον.“ Καὶ ἐξῆς ἐπάγει·

Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενος δεπάεσσι.
Εἰσὶ δὲ καὶ τοῖς ἀρίστοις κατὰ δεῖπνα τιμαί. Τυδεΐδης
γούν καὶ κρέασι καὶ πλείοις δεπάεσσι τιμᾶται, καὶ Αἴας
πύλοισι δεπρικήεσσι γεραίρεται, καὶ οἱ βασιλεῖς δὲ τοῖς
αὐτοῖς. „Νῶτα βοός, τὰ ῥά οἱ πάρθεσαν αὐτῷ.“ Με-
γαλάῳ δηλονότι. Καὶ Ἰδομενέα δὲ καὶ Ἀγαμέμνονα πλεί-
ων δέπασσι τιμᾷ. Καὶ Σαρπηδῶν δὲ παρὰ Λυκίοις τοῖς

αὐτοῖς τιμᾶται, καὶ ἔδρη καὶ κρέασιν. Ἦν δὲ τις αὐτοῖς καὶ διὰ τῆς προπόσεως ἀσπασμός. Οἱ γοῦν θεοὶ χρυσίοις δεπάεσαι δειδέχατ' ἀλλήλους, ἦτοι ἐδεξοῦντο, προπίνοντες ἑαυτοῖς ταῖς δεξμαῖς. Καὶ τις δὲ δειδεκτ' Ἀχιλλῆα· ἀντὶ τοῦ ἐδεξιοῦτο, ὃ ἐστι προέπινεν αὐτῇ τῇ δεξιᾷ διδοὺς τὸ ποτήριον. Ἐδαροῦντο δὲ καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῶν μοίρας, οἷς ἐβούλοντο· ὡς Ὀδυσσεὺς νῆπου ἀποπροταμῶν οὐ αὐτῶ παρέθεντο, τῶ Δημοδόκῳ.

24. Ἐχρῶντο δ' ἐν τοῖς συμποσίοις καὶ κωταρφοῖς καὶ ὄρχησταῖς· ὡς οἱ μνηστῆρες. Καὶ παρὰ Μενελάῳ ἐμῆλπετο θεῖος ᾠοδός· δύο δὲ κυβιστητῆρες μολτικῆς ἐλάχοντες ἐδίνευον. Μολπῆς δὲ ἀντὶ τοῦ παιδιᾶς. Σῶφρον δὲ τι ἦν τὸ τῶν ᾠοιδῶν γένος καὶ φιλοσόφως διάθεσιν ἐπέχον. Ἀγασμέμων γοῦν τὸν ᾠοιδὸν καταλείπει τῇ Κλυταμνήστρᾳ φύλακα καὶ παραινετήρᾳ τανα. Ὃς πρῶτον μὲν ἀρετῆς γυναικῶν διερχόμενος ἐνέβαλλέ τανα φιλοτιμίαν εἰς καλοκαγαθίαν, εἶτα διατριβὴν παρέχων ἠδεῖαν ἀπεπλάνα τὴν διάνοιαν φαύλων ἐπινοῶν. Διὰ Αἰγισθοῦ οὐ πρότερον διεφθιρε τὴν γυναῖκα, πρὶν τὸν ᾠοιδὸν ἀποκτείνειν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ. Τιοιούτος ἐστι καὶ ἐπαρὰ τοῖς μνηστῆρσιν αἰεὶδῶν ἀνάγκη, ὅς τοὺς ἐφεδρεύοντας τῇ Πηνελόπῃ ἐβδελίπτετο. Κοινῶς δὲ πον πάντων, τοὺς ᾠοιδούς αἰδοίους τοῖς ἀνθρώποις εἶναι φησι,

Τῶνεκ' ἄρα σφῆας

οἶμας Μοῦσ' ἐδίδαξε, φίλησέ τε φύλον ᾠοιδῶν.

Ὁ δὲ παρὰ Φαίαξι Δημοδόκος ἄδει Ἄρεος καὶ Ἀφροδίτης συνουσίαν, οὐ διὰ τὸ ἀποδέχεσθαι τὸ τοιοῦτον πάθος, ἀλλ' ἀποτρέπων αὐτοὺς παρανόμων ὀρέξεων, εἰδὼς ἐν τρυφερῷ τινι βίῳ τεθραμμένους, κἀντεῦθεν ὁμοιότατα τοῖς τρόποις αὐτῶν τὰ πρὸς ἀνάγκασιν προσφέρων. Καὶ

τοῖς μνηστῆρσιν ἄδει πρὸς τὴν αὐτῶν βουλὴν ὁ Φημίος νόστον Ἀχαιῶν. Καὶ αἱ Σειρήνες δὲ ἄδουσι τῷ Ὀδυσσεῖ, τὰ μάλιστα αὐτὸν τέφροντα καὶ τὰ οἰκεία τῇ φιλοτιμίᾳ αὐτοῦ καὶ πολυμαθεῖα λέγουσαι. „Ἰσμεν“ γὰρ φασὶν, ἤτις ἔ' ἄλλα καὶ ὅσσα γένηται ἐν χθονὶ πολυβοτείρῃ.“

25. Ὀρχήσεις δ' εἰσὶ παρ' Ὀμήρω αἱ μὲν τινες τῶν κυβιστητήρων, αἱ δὲ διὰ τῆς σφαίρας· ἥς τὴν εὐρεσιν Ἀγαλλῆς ἢ Κερκυραία γραμματικὴ Ναυσικαία ἀνατίθησιν, ὡς πολίτιδι χαριζομένη· Δικαιάρχος δὲ Σικυωνίος· Ἰππασος δὲ Λακεδαιμονίος ταύτην τε καὶ τὰ γυμνάσια πρῶτοις. Ταύτην δὲ μόνην τῶν ἡρωίδων Ὀμηρος παραγὰς σφαιρίζουσαν. Διαβόητοι δὲ ἐπὶ σφαιρικῇ Δημοτέλης, ὁ Θεόγγιδος τοῦ Χίου σοφιστοῦ ἀδελφός, καὶ τις Χαιρέφάνης· ὃς ἀσελεῖ τινι νέῳ παρακολουθῶν οὐ διελέγετο μὲν, ἐκώλυε δὲ πράττειν τὸν νεανίσκον. Εἰπόντος δὲ, ὅτι „Χαιρέφανε, ἐὰν παύσῃ ἀκολουθῶν, πάντα σοι ἔσται παρ' ἡμῶν,“ „Ἐγὼ δ' ἂν (ἔφη) σοὶ διαλεχθείην,“ „Τι σὺν (εἶπε) παρακολουθεῖς;“ „Χαίρω σε θεωρῶν (ἔφη), τὰ δὲ ἦθος οὐ δοκιμάζω.“

Ὅτι τὸ φούλλικλον καλούμενον, (ἦν δὲ, ὡς ἔοικε, σφαιρίον τι,) εὔρεν Ἀττικὸς Νεαπολίτης, παιδοτρίβης, γυμνασίας ἕνεκα Πομπηίου Μάγνου. Τὸ δὲ καλούμενον διὰ τῆς σφαίρας ἀρπαστὸν φαινόνδα ἐκαλεῖτο, ὃ ἐγὼ πάντως μάλιστα ἀσπάζομαι.

26. Πολὺ δὲ τὸ σύντονον καὶ καματηρὸν τῆς περὶ τῆς σφαιριστικῆς ἀμιλλῆς τό τε κατὰ τοὺς τραχηλισμοὺς ἱεμαλίον. Ἀντιφάνης·

Ὀμοὶ κακοδαίμων, τὸν τράχηλον ὡς ἔχω.

Δαγῆται δὲ τὴν φαινόνδα παιδίαν οὕτως Ἀντιφάνης·

— — Σφαιραν λαβειν
 τῷ μὲν διδούς ἔχαιρε, τὸν δ' ἔφενγ' ἄμα,
 τοῦ δ' ἐξέκρουσε, τὸν δ' ἀνέστησεν πάλιν,
 κλαγκταῖσι φωναῖς.

Ἴξω, μακρὰν, παρ' αὐτὸν, ὑπὲρ αὐτὸν, κάτω,
 ἄνω, βραχεῖαν ἀπόδοσιν ἐγκαταστρέφει.

Ἐκαλεῖτο δὲ φαινίδα ἀπὸ τῆς ἀφίσεως τῶν σφαιριζόντων· ἢ ὅτι εὐρετῆς αὐτῆς, ὡς φησιν Ἰόβας ὁ Μαυροῦσιος, Φαινέσιος ὁ παιδοτρίβης. Καὶ Ἀντιφάνης „Φαινίδα παίζων ἦεις ἐν Φαινεστίου.“ Ἐφρόντιζον δὲ εὐρυθμίας οἱ σφαιριζόντες. Δαμόξενος γοῦν φησι·

Νεανίας τις ἐσφαιρίζεν εἰς

εἰῶν ἴσως * * * ἑπτακαίδεκα,

Κῶος· θεοὺς γὰρ φαίνειθ' ἢ νῆσος φέρων.

“Ὅς ἐπεὶ ποτ' ἐμβλέπειε τοῖς καθημένοις,

ἢ λαμβάνων τὴν σφαιραν, ἢ διδούς, ἄμα πάντες ἐβουῶμεν,

ἢ τ' εὐρυθμία, τό τ' ἦθος, ἢ τάξις θ' ὄση

ἐν τῷ τι πράττειν ἢ λεγεῖν ἐφαίνετο,

πέρας τι κάλλους, ἄνδρες· οὐτ' ἰκῆμοι

ἔμπροσθεν οὐθ' ἑώρακα τοιαύτην χάριν.

Κακὸν ἂν τι μεῖζον ἔλαβον, εἰ πλείω χρόνον

ἔμεινα· καὶ νῦν δ' οὐχ ὑγιαίνω μοι δοκῶ.

Ἐσφαιρίζε δ' οὐκ ἀηδῶς καὶ Κτησίβιος ὁ Χαλκιδεὺς φιλόσοφος· καὶ πολλοὶ διὰ τὴν σφαιρικὴν ἀντῶ συναπεδύοντο τῶν Ἀντιγόνου τοῦ βασιλέως φίλων. Συνέγραψε δὲ περὶ σφαιριστικῆς Τιμοκράτης ὁ Λάκων.

27. Οἱ Φαλακεὶς δὲ παρ' Ὀμήρῳ καὶ ἄνευ σφαίρας ὠρχοῦντο. Καὶ ὀρχοῦνται που ἀνὰ μέρος πικρῶς· τοῦτο γὰρ ἐστὶ τό· „Ταρφέ' ἀμειβόμενοι.“ ἄλλων ἐφεστώτων

καὶ ἐπιπροτιούτων τοῖς λιχανοῖς δακτύλοις, ὃ φησι λη-
 κειν. Οἷδε δὲ ὁ ποιητὴς καὶ τὴν πρὸς ὦδὴν ὄρχησιν· Δη-
 μοδόκου γοῦν ἄδοντος, κοῦροι πρωθῆβαι ὠρχοῦντο· καὶ
 ἐν τῇ Ὀπλοποιᾷ δὲ, παιδὸς μιθαρῖζοντος, ἄλλοι ἐναντίως
 ἀλλήλοισι μολπῇ τε ὄρχηθμῶ τε ἔσκαιρον. Ἐποσημαίνε-
 ται δὲ ἐν τούτοις ὁ ὑπορχηματικὸς τρόπος, ὃς ἠνθῆσεν
 ἐπὶ Ξενοδήμου καὶ Πανδαίου. Καὶ ἔστιν ἡ τοιαύτη ὄρ-
 χησις μίμησις τῶν ὑπὸ τῆς λέξεως ἐρηγηνομένων πραγ-
 μάτων· ἦν παρίσθησι γινομένην Ξενοφῶν ὁ καλὸς ἐν τῇ
 Ἀναβάσει, ἐν τῷ παρὰ Σενόθῃ τῷ Θρακῷ συμποσίῳ. Φησὶ
 γοῦν· „Ἐπειδὴ σπονδαὶ ἐγένοντο καὶ ἐπαιώνισαν, ἀνέστη-
 σαν πρώτοι Θραῖκες, καὶ πρὸς αὐτὸν ὠρχοῦντο σὺν ὄπλοις,
 καὶ ἤλλοντο ὑψηλά τε καὶ κοίφως, καὶ ταῖς μαχαίραις
 ἐχρῶντο· τέλος δ' ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον παίει, ὡς πᾶσι δο-
 κεῖν πεπληγέναι τὸν ἄνδρα. Ὁ δ' ἔπεσε τεχνικῶς πως,
 καὶ πάντες ἀνέκραγον. Καὶ ὁ μὲν σκυλεύσας τὰ ὄπλα
 τοῦ ἕτερου, ἐξῆει ἄδων Στάλιαν, ἄλλοι δὲ τῶν Θρακῶν
 τὸν ἕτερον ἐξέφερον ὡς τεθνηκότα· ἦν δὲ οὐδὲν πεπον-
 θώς. Μετὰ τοῦτον Αἰνιῶνες καὶ Μάγνητες ἀνέστησαν,
 οἳ ὠρχοῦντο τὴν καρπαλίαν καλουμένην ἐν τοῖς ὄπλοις. Ὁ
 δὲ τρόπος τῆς ὄρχήσεως ἦν· ὁ μὲν παραθέμενος τὰ ὄπλα
 σπείρει καὶ ζευγηλατεῖ, πυκνὰ μεταστρεφόμενος, ὡς φο-
 βούμενος· ληστής δὲ προσέρχεται· ὁ δὲ, ἐπὶ ἀν προΐδηται,
 ἀφτάσας τὰ ὄπλα μάχεται πρὸ τοῦ ζεύγους ἐν θυθμῶ
 πρὸς τὸν αὐτὸν· καὶ τέλος ὁ ληστής δήσας τὸν ἄνδρα τὸ
 ζεύγος ἀπάγει, ἐνίστε δὲ καὶ ὁ ζευγηλάτης τὸν ληστήν·
 ἅτα παρὰ τοὺς βούς δήσας, ὀπίσω τῷ χεῖρε δεδεμένον
 βιάσκει.“ Καὶ τις, φησὶ, τὸ Περσικὸν ὠρχεῖτο, καὶ κρο-
 τῶν τὰς πέλτας ἀκλαζε καὶ ἐξανίστατο· καὶ ταῦτα πάντα
 θυθμῶ πρὸς τὸν αὐτὸν ἐποίει. Καὶ Ἀρκιάδες δὲ, φησὶν,

ἀναστάντες ἐξοπλισάμενοι ἦσαν ἐν θυμῷ, πρὸς τὸν ἐνόπλιον θυμὸν αἰλούμενοι, καὶ ἐνοπλίσαντο καὶ ὤρ-
χῆσαντο.

28. Ἐχρῶντο δὲ καὶ αὐλοῖς καὶ σύριγξιν ἦρωες. Ὁ γοῦν Ἀγαμέμνων „αὐλῶν συρίγγων ἔνοπλῆν“ ἀκαμει. Εἰς δὲ τὰ συμπόσια οὐ παρήγαγε· πλήρ ἐν τῇ Ὀπλοποι-
ῃ, γάμων γινόμενων, αὐλῶν μνημονεύει. Τοῖς δὲ βαρ-
βάροις ἀποδίδωσι τοὺς αὐλοὺς· παρὰ Τρωσὶ γοῦν ἦν
αὐλῶν συρίγγων ἔνοπλή. Ἔσπευον δὲ ἀπὸ τῶν δε-
πνων ἀναλύοντες, καὶ τὰς σπονδὰς ἐποιοῦντο Ἐριμῆ, καὶ
σῦχ, ὡς ὕστερον, Διὶ τελείῳ. Δοκεῖ γὰρ Ἐριμῆς ὑπνοῦ
προστάτης εἶναι. Σπένδουσι δ' αὐτῷ καὶ ἐπὶ ταῖς γλώσ-
σαις ἐκ τῶν δείπνων ἀπιόντες. Προσνέμονται δ' αὐτῷ αἱ
γλώσσαις διὰ τὴν ἐρμηνείαν. Οἶδε δ' Ὀμηρὸς καὶ ποιή-
λας ἔδωδās. Λέγει γοῦν „ἔδωδῆν παντοίην,“ καὶ „ὄμα
οἶα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες.“ Οἶδε δὲ καὶ πᾶσαν τὴν
σὺν πολυτέλειαν. Οἶκον μὲν οὖν λαμπρότατος ὁ Μενε-
λάου. Τοιαύτην δὲ τινα ὑφίσταται τῇ κατασκευῇ καὶ
λαμπρότητι Πολύβιος Ἰβηρὸς τινος βασιλέως οἰκίαν· ὅν
καὶ ἐξηλωκέναι λέγει τὴν τῶν Φαιάκων τρυφήν, πλήρ τοῦ
τοὺς κρατήρας ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας ἐστάναι, πλήρεις οἴνου
κροθίνου, ἀργυροῦς ὄντας καὶ χρυσοῦς. Ὀμηρὸς δὲ, το-
πογραφῶν καὶ τὴν Καλυψοῦς οἰκίαν, ἐπλήττει τὸν Ἐρ-
μῆν. Ἀπολαυστικὸς δὲ ἐστὶ παρ' αὐτῷ καὶ ὁ τῶν Φαιά-
κων βίος· „Αἰεὶ γὰρ ἡμῖν δαῖς τε φίλη κίθαρις τε“ καὶ
τα ἐξῆς. * * * * ἃ ἔπη Ἐρατοσθένης οὕτω γεγραφέθαι
φησὶν·

Ὅν γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαρισίταρον εἶναι,
ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχη, κακότητος ἀπούσης,
δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματι ἀκουάζωνται ἄουδοι.

πρότης ἀπούσης, φάσκων, τῆς ἀφροσύνης. Ἀδύνατον ἄρ μή φρονίμους εἶναι Φαίακας, οἱ μάλ᾽ αἰετοὶ εἰς τοῖσιν, ὡς ἡ Ναυσικάα φησί.

29. Καὶ οἱ μνηστήρες δὲ παρ' αὐτῷ πεσοῦσι πρό-
 ἄροιθε θυράων ἐτέροντο, οὐ παρὰ τοῦ Μεγαλοπολι-
 νυ Διοδώρου ἢ Θεοδώρου μαθόντες τὴν πεττεῖαν, οὐδὲ
 γὰρ Μυτιληγαίου Λέοντος τοῦ ἀνεκάρθεν Ἀθηναίου, ὃς
 ἥτιτος ἦν κατὰ τὴν πεττευτικὴν, ὡς φησι Φανίας.
 Πίσω δὲ ὁ Ἀλεξανδρεὺς καὶ ἀκηκοέναι φησί παρὰ τοῦ
 θακησίου Κτήσανος, τὴν τῶν μνηστήρων πεττεῖαν οἶα
 ἴ. Ὅτιω γάρ, φησι, καὶ ἑκατὸν ὄντες οἱ μνηστήρες, δια-
 ἔσαν ψήφους, ἐναντίας ἀλλήλαις, ἴσας πρὸς ἴσας τὸν
 ριθμὸν, ὅσατερον ἦσαν καὶ αὐτοί. Γίνεσθαι οὖν ἑκατὸ-
 κτην τέσσαρας καὶ πενήκοντα. Τὸ δ' ἀνά μέσον τού-
 των διαλιπεῖν ὀλίγον κενόν· ἐν δὲ τῷ μεταίχμιω τούτω
 ἴαν τιθέναι ψήφον, ἣν καλεῖν μὲν αὐτοὺς Πηνελόπην·
 κοπὸν δὲ ποιῆσθαι, εἴ τις βάλλοι ψήφω ἑτέρα· καὶ κλη-
 ομένων τὸν λαχόντα στοχάζεσθαι ταύτης. Εἰ δὲ τις
 ἴχοι καὶ ἐκρούσαιε πρόσω τὴν Πηνελόπην, ἀποτιθε-
 θαι τὴν ἑαυτοῦ εἰς τὴν τῆς βληθείσης καὶ ἐξωσμένης
 ἴφον, ἐν ᾗ πρότερον ἦν· καὶ πάλιν σιάντα τὴν Πηνελό-
 πην, ἐν ᾗ τὸ δεύτερον ἐγένετο χωρίω, ἐντεῦθεν βαλεῖν
 τὴν ἑαυτοῦ]. Εἰ δὲ τύχοι ἄνευ τοῦ μηδεμῶς τῶν ἄλλων
 αὔσαι, κειῶν, καὶ ἐλπίδας ἔχειν πολλὰς γαμήσειν αὐτήν.
 ὅν δὲ Εὐρύμαχον πλειστάς εἰληφέναι ταύτη τῇ παιδιᾷ,
 αἰ εὐέλπιν εἶναι τῷ γάμῳ. Οὕτω δὲ διὰ τὴν τρυφήν τῆς
 ἴφρας οἱ μνηστήρες ἔχουσιν ἄπαλῶς, ὡς μηδὲ τὸ τόξον
 πτεῖναι δύνασθαι. Πολυτελεῖς δ' αὐτοῖς καὶ οἱ διακο-
 ούμενοι. Ἀνατωπία δὲ παρ' Ὀμήρῳ καὶ ἡ τῶν μύθων
 ἰαία·

Οὐ καὶ κινυμένοιο Διὸς ποτὶ χαλκοβοτᾶς δῶ
ἔμπης εἰς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἵκετ' αὐτῆμ.

Καὶ στρωμνὰς δὲ οἶδε διαπρεπούσας· τοιαύτας γοῦν
Ἄρῆτῃ Ὀδυσσεῖ ὑποστρωννύειν κελεύει, καὶ Νέστορῳ ἀνχεῖ
πρὸς Τηλέμαχον πολλῶν τοιούτων εὐπορεῖν.

30. Τῶν δ' ἄλλων ποιητῶν ἔνιοι τὰς καθ' αὐτοὺς
πολυτελείας καὶ φραθυμίας ἀνέπεμπον, ὡς οὐσας καὶ κατὰ
τὰ Τρωικά. Αἰσχύλος γοῦν ἀπρεπῶς που παρὰ γαί με-
θύοντας τοὺς Ἕλληνας, ὡς καὶ τὰς ἀμίδας ἀλλήλους περι-
καταγνύει. Λέγει γοῦν·

Ὅδ' ἐστίν, ὅς ποτ' ἄμφ' ἐμοὶ βέλος
γελωτοποιὸν, τὴν κάκοσμον οὐράνην,
ἔρρωψεν, οὐδ' ἤμαρτε· περὶ δ' ἐμῷ κάρῳ
πληγείσ' ἐναυάγησεν ὄστρακουμένη,
χωρὶς μυρηρῶν τευχέων πνέουσ' ἐμοί.

καὶ Σοφοκλῆς δὲ ἐν Ἀχαιῶν συνδείπνῳ·

Ἄλλ' ἀμφὶ θυμῷ τὴν κάκοσμον οὐράνην
ἔρρωψεν, οὐδ' ἤμαρτε· περὶ δ' ἐμῷ κάρῳ
κατάγνυται τὸ τεῦχος, οὐ μύρου πνέον.
ἐδειματούμην δ' οὐ φίλης ὀσμῆς ὑπο.

Εὐπολὶς δὲ τὸν πρῶτον εἰσηγησάμενον τὸ τῆς ἀμίδος ὄνο-
μα ἐπιπλήττει, λέγων·

Μισῶ λακωνίζειν, ταγηνίζειν δὲ κἄν πριαίμην.

Πολλὰς δ' οἶμαι νῦν βεβωῆσθαι.

Ὅς δὲ πρῶτος ἐξεῦρεν τὸ πρῶτ' ἐπιπίνειν,
πολλὴν γε λακκοπροκτίαν ἐπίσταθ' ἡμῖν εὐρών.

Εἶεν, τίς εἶπεν ἀμίδα πάμπρωτος μεταξὺ πίνων;

Παλαμηδικὸν γε τοῦτο τοῦξεύρημα καὶ σοφὸν σου.

Παρ' Ὀμήρῳ δὲ οἱ ἀριστεῖς κοσμίως δειπνοῦσιν ἐν Ἀγα-

ἄμωρος. Ἐὶ δ' ἐν Ὀδυσσεΐα φιλονεικοῦσιν Ἀχιλλεύς
καὶ Ὀδυσσεύς, καὶ Ἀγαμέμνων χυῖρε νόῳ, ἀλλ' ὠφέλιμος
εἶ φιλοτιμίαι, ζητούντων εἰ λόγῳ ἢ μάχῃ αἰρεθῆναι δεῖ
:ὁ Ἴλιον. Ἄλλ' οὐδ' ὅτε μνηστῆρας εἰσάγει μεθύοντας,
ἠδὲ τότε τοιαύτην ἀκοσίαν εἰσήγαγεν, ὡς Σφοκλῆς καὶ
Ἀσχύλος πεποιήκασιν, ἀλλὰ πόδα βόειον ἐπὶ τὸν Ὀδυσ-
τέα ῥιπτούμενον.

31. Καθέζονται δ' ἐν τοῖς συνδείπνοις οἱ ἥρωες, οὐ
κατακέλευται. Τοῦτο δὲ καὶ παρ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ
ἔτιτε ἦν, ὡς φησι Δοῦρις. Ἐστιῶν γοῦν ποτε ἡγεμόνας
εἰς ἑξακισχίλους ἐκόθισεν ἐπὶ δίφρων ἀργυρῶν καὶ κλη-
τήρων, ἄλουργοῖς περιστροφάσας ἱματίοις. Ἡγήσανδρος δὲ
ρησιν, οὐδὲ ἔθος εἶναι ἐν Μακεδονίᾳ κατακλίνεσθαι τινα
ἐν δείπνῳ, εἰ μὴ τις ἕξω λίνων ἦν κεντήσειεν· ἕως δὲ τότε
καθήμενοι ἐδείπνουν. Κάσανδρος γοῦν, πέντε καὶ τριά-
κοντα ὦν ἐτῶν, ἐδείπνει παρὰ τῷ πατρὶ καθήμενος, οὐ
ἠνάμενος τὸ ἄθλον ἐκτελέσαι, καίπερ ἀνδρεῖος γεγονῶς
καὶ κυρηγὸς ἀγαθός.

Ἐς τὸ πρότερον δὲ Ὅμηρος ἀφορῶν, τοὺς ἥρωας οὐ
ταρήγαγεν ἄλλο τι δαινύμενους, ἢ κρέα, καὶ ταῦτα ἐαν-
τιοῖς σκευάζοντας. Οὐ γὰρ ἔχει γέλωτα οὐδ' αἰσχύνῃν,
ἠφαρτύοντας αὐτοὺς καὶ ἔψοντας ὄραν. Ἐπετήδενον γὰρ
τὴν αὐτοδιακονίαν, καὶ ἐκαλλωπίζοντο, φησὶ Χρυσίππος,
ἢ ἐν τούτοις εὐστροφία. Ὀδυσσεύς γοῦν δαιτρεῦσαι τε
καὶ πῦρ ῥῆσαι, οἷος οὐκ ἄλλος, δεξιὸς εἶναι φησὶ. Καὶ
ἐν Διταῖς δὲ Πάτροκλος καὶ Ἀχιλλεύς πάντα εὐτρεπίζει.
Καὶ Μανελίου δὲ τελούντος γάμους, ὁ νυμφίος Μεγαπέν-
θης οἰνοχοεῖ. Νῦν δὲ ἐπὶ τασούτοις ἐκπεπτόκαμεν, ὡς
κατακλίνεσθαι δαινύμενοι.

32. Προσφάτως δὲ καὶ τὰ βαλανεῖα παρῆραι, τῶν

ἀρχὴν οὐδὲ ἔνδον τῆς πόλεως ἐόντων εἶναι αὐτά· ἢ
βλαπτικὸν Ἀντιφάνης δηλοῖ·

Εἰς μακαρίαν τὸ λουτρόν! ὡς διέθηκέ με.
Ἐφθὸν κομιδῇ πεποιήκεν· ἀποκναίσειεν ἂν
κἄν ὅστισοῦν μου λαβόμενος τοῦ δέσματος.
Οὕτω στερεόν τι πρᾶγμα θερμόν ἐσθ' ὕδαρ,

Ἐρμύπτος·

Μὰ τὸν Δί', σὺ μέντοι μεθύειν τὸν ἄνδρα χρι
τὸν ἀγαθόν, οὐδὲ θερμολουτεῖν, ἃ σὺ ποιεῖς.

Ἡὔξεται δὲ καὶ ἡ τῶν ὄψοποιῶν περιεργία καὶ ἡ τῶ
ρεψῶν· ὥστ' οὐδ' ἂν κολυμβῆν εἰς κολυμβήθραν ἢ
ἀρκεῖσθαι τις ἂν δύναιτο, φησὶν Ἀλεξίς. Ἀνθοῦσι ἰ
αἱ τῶν περὶ τὰ πέμματα δημιουργία, καὶ αἱ πε
σνονουσίας περιεργία, ὥστ' ἐπιτεχνᾶσθαι σπόγγους
τίθεσθαι· ἐπακτικὸν γὰρ εἶναι τὸ τοιοῦτον πρὸς ἀγ
σίαν πλήθος. Θεόφραστος δ' οὕτω φησὶ τινὰς ὄχει
δυνάμεις εἶναι, ὡς καὶ μέχρι εβδομήκοντα σνονουσιῶ
τελεῖν, καὶ τὸ τελευταῖον αὐτοῖς αἷμα ἀποκρίνεσθαι.
λαρχος δὲ Σανδρόκυτιόν φησι, τὸν Ἰνδῶν βασιλεῖα,
λεῖκω μεθ' ὧν ἔπεμψε δῶρων ἀποστελεῖν τινὰς δυ
στυκίας τοιαύτας, ὡς, ὑπὸ τοὺς πόδας τιθεμένας
σνονουσιαζόντων, οἷς μὲν ὄρμας ἐμποιεῖν, ὀρνίθων ἰ
εῖς δὲ καταπαύειν. Ἡὔξεται δὲ νῦν καὶ ἡ τῆς μοι
διαστροφῆς, καὶ ἡ περὶ τὰς ἐσθήσεις καὶ ὑποδέσεις ἰ
μασε πολυτέλεια.

33. Ὅμηρος δὲ τὴν τοῦ μύρου φύσιν εἰδὼς, οὐκ
γαγε μύροις ἀλεφομένους τοὺς ἥρωας, πλην τὸν Ἰ
ἐν οἷς φησὶ „Κάλλιε στίλβων“ ὡς καὶ Ἀφροδίτῃ ἰ
τὰ πρόσωπα καθαίρει. Ἄλλ' οὐδὲ στεφανουμένους

καίτοι τῷ ἐκ τῆς μεταφορῆς ὁμοιώματι σημαίνεται, ἦδαι τὸν στέφανον· ἤσδ γοῦν·

Νῆσος, ἦν πέρι πόντος ἀπείριστος ἐστεφάνωτο.
κί·

Πάντη γάρ σε στέφανος πολέμοιο δέδηκε.

κρατηρητέον δὲ καὶ ὅτι ἐν μὲν Ὀδυσσεΐα ἀπονιζομένους
; χεῖρας ποιῆ, πρὶν μεταλαβεῖν τροφῆς, ἐν Ἰλιάδι δὲ
ἴπο ποιοῦντας οὐκ ἔστιν εὐρεῖν. Σχολάζοντων γὰρ βίος
ἐν Ὀδυσσεΐα, καὶ διὰ τὴν εἰρήνην τρυφάντων· διὸ οἱ
αὐθὰ ἐθεράπευον τὸ σῶμα διὰ λουτρῶν καὶ καταναμ-
των. Διὰ τοῦτο καὶ ἀστραγαλλίζουσιν ἐν ταύτῃ τῇ πο-
εΐα, καὶ ὄρχουῦνται καὶ σφαιρίζουσιν. Ἡρόδοτος δὲ οὐ
λῶς εἴρηκεν, ἐπὶ Ἄττος διὰ λιμὸν εὐρεθῆναι τὰς παι-
ίς· πρεσβεύει γὰρ τοῖς χρόνοις τὰ ἥρωικά. Οἱ δ' ἐν τῇ
ιαπῇ πολιτεία μονονοῦ βοῶσι·

Κλυθ' ἀλαλά, πολέμου θύγατερ,
ἐγγέων προοίμιον.

34. Ὅτι Ἀριστόνικον τὸν Καρύστιον, τὸν Ἀλεξάνδρου
ἦ βασιλέως συσφαιριστὴν, Ἀθηναῖοι πολίτην ἐποίη-
στο διὰ τὴν τέχνην, καὶ ἀνδριάντα ἀνέστησαν. Τὰς
εἰς βαναύσους τέχνας Ἕλληνες ὕστερον περὶ πλείστου
ἄλλον ἐποιοῦντο, ἢ τὰς κατὰ παιδείαν γινόμενας ἐπι-
ίαις. Ἔστιαιεῖς γοῦν καὶ Ὡρεῖται Θεοδώρου, τοῦ ψηφο-
ίπτου, ἐν θεάτρῳ χαλκῆν εἰκόνα ἀνέθηκαν, ψῆφον
αποῦσαν· ὡς δ' αὐτως Μιλήσιοι Ἀρχελίου, τοῦ κωδα-
πίου. Ἐν δὲ Θήβαις Πινδάρου μὲν οὐκ ἔστιν εἰκὼν,
λίανος δὲ τοῦ ᾤδου, ἐφ' ἧς ἐπιγέγραπται·

Πικρία νόος ὄδ' ἐστὶ Κλέων, Θηβαῖος ἀοιδός,
ἔς κλέστοις θνητῶν ἀμφρότετο στεφάνους

κριατὸς ἐπὶ σφετέρου, καὶ οἱ κλέος οὐρανόμητρις

Χαῖρε, Κλέων, Θήβας πατριδ' ἐπενκλείσας.

Ἰπὸ τούτου τὸν ἀνδριάντα, ὅτι Ἀλέξανδρος τὰς Θήβας κατέσκαπτε, φησὶ Πολέμων φεύγοντά τινα χρυσίον εἰς τὸ ἱμάτιον κοῖλον ὄν ἐνθέσθαι, καὶ συνοικιζομένης τῆς πόλεως ἐπανελθόντα εὐρεῖν τὸ χρυσίον μετὰ ἔτη τριάκοντα. Ἡρόδοτος δὲ ὁ λογέμμωτος, ὡς φησὶν Ἡγήσανδρος, καὶ Ἀρχέλαος ὁ ὀρχηστής παρὰ Ἀντιόχῳ τῷ βασιλεῖ μάλιστα ἐτιμῶντο τῶν φίλων. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ Ἀντιόχος τοῦ Σωρατράτου τοῦ ἀύλητου νιῆς σωματοφύλακας ἐπεποίητο.

35. Ἐθανμάζετο δὲ παρ' Ἑλλήσι καὶ Ῥωμαίοις Ματρίας, ὁ πλάνας, ὁ Ἀλεξανδρεὺς. Ὅς ἔλεγε καὶ θηρίων τρέφειν, ὃ αὐτὸ ἐαυτὸ κατεσθίει· ὡς καὶ ζητεῖσθαι μέχρι κῦν, τὸ Ματρίαν θηρίον τί ἐστιν. Ἐποίησε δ' οὗτος καὶ παρὰ τὰς Ἀριστοτέλους ἀπορίας, καὶ ἀνεγίνωσκε δημοσίᾳ, διὰ τί ὁ ἥλιος ἀνεῖ μὲν, κολυμβᾷ δ' οὐ, καὶ διὰ τί οἱ σπόγγοι συμπίνουσι μὲν, συγκωθανίζονται δ' οὐ, καὶ τὰ τετραδράχμα καταλλάττεται μὲν, ὀργίζεται δ' οὐ. Ἀθηναῖοι δὲ Ποσειωνῆ τῷ νευροσπᾶστη τὴν σκηνὴν ἔδωκαν, ἀφ' ἧς ἐνεθουσίαν οἱ περὶ Εὐριπίδην. Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Εὐρυκλείδην ἐν τῷ θεάτρῳ ἀνέστησαν μετὰ τῶν περὶ Διοσχύλον. Ἐθανμάζετο δὲ καὶ Ξενοφῶν ὁ θαυματοποιῶς, ὃς μαθητὴν κατέλιπε Κρατισθένη τὸν Φλιάσιον· ὃς πῦρ τε αὐτόματον ἐποίει ἀναφύεσθαι, καὶ ἄλλα πολλὰ φάσματα ἐτεχνάτο, ἀφ' ὧν ἕξιστα τῶν ἀνθρώπων τὴν διάνοιαν. Τοιοῦτος ἦν καὶ Νυμφόδωρος ὁ θαυματοποιῶς, ὃς προσκρούσας Ἐγηγόις, ὡς φησὶ Δοῦρις, εἰς δειλίαν αὐτοὺς ἔσκαψε πρῶτος. Εὐδίκος δὲ ὁ γελωτοποιὸς ἠδδοκμεῖ μιμούμενος παλαιστὰς καὶ πίκτας, ὡς φησὶν Ἀριστοτέλης. Στράτων δ' ὁ Ταρσαντινὸς ἔθανμάζετο τοὺς

διθυράμβους μιμούμενος· τὰς δὲ καθαφρῆδας οἱ περὶ τὸν ἕξ Ἰταλίας Οἰωνῶν· ὃς καὶ Κύκλωπα εἰσήγαγε τερτίζοντα· καὶ ναυαγὸν Ὀδυσσεῖα σολοικίζοντα, ὃ αὐτὸς φησί. Διοπαίθης δὲ ὁ Λοκρὸς, ὡς φησι Φανόδημος, παραγενόμενος εἰς Θήβας καὶ ὑποζωννύμενος οἴνου κύστεις μεστὰς καὶ γάλακτος, καὶ ταύτας ἀποθλίβων, ἀνιμῶν ἔλεγεν ἐκ τοῦ στόματος. Τριαῦτα ποιῶν ἠὺδοκίμει καὶ Νοήμων ὁ ἦθ' * *. Ἐνδοξοὶ δ' ἦσαν καὶ παρ' Ἀλεξάνδρῳ θανατοποιοὶ Σκύμνος ὁ Ταραντῖνος, Φιλισιδῆς ὁ Συρακόσιος, Ἡράκλειτος ὁ Μυτιληναῖος. Γεγόνασι δὲ καὶ πλάνοι ἔνδοξοι, ὧν Κηφισόδοχος καὶ Πανταλεῶν. Φίλιππου δὲ τοῦ γελωτοποιοῦ Ξενοφῶν μνημονεύει.

36. Ὅτι οἰκουμένης δῆμον τὴν Ῥώμην φησί. Λέγει δὲ καὶ ὅτι οὐκ ἂν τις σκοποῦ πόρρω τοξένων λέγοι τὴν Ῥώμην πόλιν ἐπιτομὴν τῆς οἰκουμένης· ἐν ἣ συνιδεῖν ἔστιν οὕτως πάσας τὰς πόλεις ἰδρυμένας; καὶ κατ' ἰδίαν δὲ τὰς πολλὰς, ὡς Ἀλεξανδρέων μὲν τὴν χρυσῆν, Ἀντιοχείων δὲ τὴν καλὴν, Νικομηθεῶν δὲ τὴν περικαλλῆ, προσέτι τε

τὴν λαμπροτάτην πόλιν πασῶν, ὁπόσας ὁ Ξεὺς ἀναφαίνει;

τὰς Ἀθήνας λέγω. Ἐπιλείπει δ' ἂν με οὐχ ἡμέρα μία, ξαριθμούμενον τὰς ἐν τῇ Ῥωμαίων οὐρανοπόλει Ῥώμῃ ἀριθμούμενας πόλεις, ἀλλὰ πᾶσαι αἱ κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν ἀριθμούμεναι, διὰ τὸ πλῆθος. Καὶ γὰρ ὅλα ἔθνη ἀθρόως αὐτόθι συνάσται, ὡς τὸ Καππαδοκῶν καὶ Σουθῶν καὶ Ποτικῶν καὶ ἄλλων πλείονων. Οὗτοι οὖν πάντες, ὁ σύμπας δῆμος τῆς οἰκουμένης, τὸν ἐφ' ἡμῖν, φησί, φιλόσοφον ὀρχηστὴν Μέμφιν ἐκάλεσαν, ἀπαρχαῖζαντες τὴν διὰ τοῦ σώματος αὐτοῦ κίνησιν τῆ τῶν πόλεων ἀρχαιοτέρῃ καὶ βασιλικωτέρῃ, περὶ ἧς Βακχυλίδης φησί.

Τὴν ἀχειμαντόν τε Μέμφιν καὶ δονακώδεα Νεῖλον.

Οὗτος τὴν Πυθαγόρειον φιλοσοφίαν ἐπίδεικνυσεν ἦν ἔστι, μετὰ σιωπῆς πάνθ' ἡμῖν ἐμφανίζων σαφέστερον ἢ τὰς τῶν λόγων τέχνας ἐπαγγελλόμενοι διδάσκειν.

37. Τῆς δὲ κατὰ τοῦτον ὀρχήσεως τῆς τραγικῆς καλουμένης πρώτος εἰσηγητῆς γέγονε Βάθυλλος Ἀλεξανδρεὺς, ὃν φησι νομίμῃς ὀρχήσασθαι Σίλενος. Τοῦτο τὸν Βάθυλλον φησὶν Ἀριστόνικος καὶ Πυλάδην, οὗ ἔστι καὶ σύγγραμμα περὶ ὀρχήσεως, τὴν Ἰταλικὴν ὀρχηστυστήσασθαι ἐκ τῆς κωμικῆς, ἣ ἐκαλεῖτο κόρδαξ, καὶ τῆς τραγικῆς, ἣ ἐκαλεῖτο ἐμμέλεια, καὶ τῆς σατυρικῆς, ἣ ἐκαλεῖτο σικωνίς, (διὸ καὶ οἱ Σάτυροι σικωνισταὶ) τῆς εὐρετῆς Σικωνός τις βάρβαρος. Οἱ δὲ φασὶν ὅτι Κρῆς ἦν Σικωνός. Ἦν δὲ ἡ Πυλάδου ὀρχηστὴς ὀγκώδης, παιθητικὴ τε καὶ πολυκόπος, ἣ δὲ Βαθύλλειος ἰλαρότερα· καὶ γὰρ ὑπόρχημά τι τοῦτον διατίθεσθαι. Σοφοκλῆς δὲ, πρὸς τὴν καλὸς γεγενῆσθαι τὴν ὄραν, ἦν καὶ ὀρχηστικὴν δεδιδασκεμένος, καὶ μουσικὴν, ἔτι παῖς ὢν, παρὰ Λάμπρῳ. Μετὰ γοῦν τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν περὶ τρόπαιον γυμνῶ ἀθλημιμένος ἐχόρευσε μετὰ λύρας· οἱ δὲ ἐν ἱματίῳ φασὶ Καὶ τὸν Θάμωριν διδάσκων αὐτὸς ἐκιδύρισε· ἄκρως δὲ ἐσφάρισε, ὅτε τὴν Ναυσικάαν καθῆκε. Τῆς δὲ Μέμφιδος ὀρχήσεως ἦρα καὶ Σακράτης ὁ σοφός, καὶ πολλὰκι καταλαμβανόμενος ὀρχούμενος, ὡς φησι Ξενοφῶν, ἔλεγε τοῖς γνωρίμοις, παντὸς εἶναι μέλους τὴν ὀρχησιν γυμνάσιον. Ἔτατον γὰρ τὸ ὀρχεῖσθαι ἐπὶ τοῦ κινεῖσθαι καὶ ἐρεθίζεσθαι Ἀνακρέων· „Καλλίκομοι κοῦραι Διὸς ὀρχήσαντ' ἰλαφρῶς.“ Ἰων·

Ἐκ τῶν ἀέλπτων μᾶλλον ὀρχησεν φρόνας.

38. Ἐρμῆπος δὲ φησι Θεόφραστον παραγίνεσθαι εἰς τὸν περὶ πᾶτον καθ' ὥραν λαμπρὸν καὶ ἐξησημένον, εἶτα καθίσταντα διατίθεσθαι τὸν λόγον, οὐδεμίᾳ ἀπεχόμενον κήσεως οἷδὲ σχήματος ἑνός. Καὶ ποτε, ὕψοφύγον μμοούμενον, ἐξείραντα τὴν γλῶσσαν περιλείχων τὰ χεῖλη.

Ἐμπελε δὲ αὐτοῖς καὶ τοῦ κοσμῶς ἀναλαμβάνειν τὴν ἐσθῆτα, καὶ τοὺς μὴ τοῦτο ποιοῦντας ἔσκωπτον. Πλάτων ἐν Θεαιτήτῳ „Πάντα δυναμένους ὀξέως τε καὶ τορῶς διακονεῖν, ἀναβύλλεσθαι δ' οὐκ ἐπισταμένους ἐπιδέξει Δευθερίας, οὐδ' ἀρμονίαν λόγων λαβόντα ὀρθῶς ὑμῆσαι θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων εὐδαιμόνων βίον.“ Σαπφὼ περὶ Ἀνδρομέδας σκώπτει „Τίς δ' ἄγροιώτης τοι θέλγει νόσον, οὐκ ἐπισταμένη τὰ βράκεια ἔλκειν ἐπὶ τῶν σφυρῶν,“ Φιλέταιρος „Ἀμφὶ στέφνοις φᾶρος οὐ καθήσεις, τύλαν, μηδ' ἄγροίκως ἄνω γόνατος ἀμφέξει;“ Ἐρμῆπος δὲ φησι Θεόφραστον τὸν Χίον ὡς ἀπαιδευτοῦ μέμφοσθαι τὴν Ἀναξιμένους περιβολὴν. Καλλίστρατός τε ὁ Ἀριστοφάνιος Ἀρίστιαρχον ἐν συγγράμματι κακῶς εἶρηκεν ἐπὶ τῷ μὴ ἐκρύθμως ἀμπέχεσθαι; φέροντός τι καὶ τοῦ τοιοῦτου πρὸς παιδείας ἐξέτασιν. Διὸ καὶ Ἀλεξίς φησιν·

Ἐν γὰρ νομίζω τοῦτο τῶν ἀνελευθέρων εἶναι, τὸ βαδίξεν ἀκρύθμως ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐξὸν καλῶς. Οὐ μῆτε πράττεται τέλος μηδεὶς γὰρ ἡμᾶς, μῆτε, τιμὴν δόντα, δεῖ ἕτερον λαβεῖν, φέρει δὲ τοῖς μὲν χρωμένους δόξης τῷ ὄγκον, τοῖς δ' ὀρῶσιν ἡδονήν, κόσμον δὲ τῷ βίῳ, τὸ τοιοῦτον γέρας πρὸς οἷα ἂν αὐτῷ κτήτο, φάσκων νοῦν ἔχειν;

39. Καὶ Δισχύλος δὲ οὐ μόνον ἐξεύρε τὴν τῆς σιγῆς εὐπρόπειαν καὶ σεμνότητα, ἣν ζηλώσαντες οἱ ἱεροφάνται καὶ δαδούχοι ἀμφιέννυνται, ἀλλὰ καὶ πολλὰ σχήματα ὀρχηστικά αὐτὸς ἐξευρίσκειν ἀνεδίδου τοῖς χορευταῖς. Σμαίλων γοῦν πρῶτον αὐτὸν φησι σχηματίζειν τοὺς χοροὺς, ὀρχηστοδιδασκάλους οὐ χρησάμενον, ἀλλὰ καὶ τὸν τοῖς χοροῖς τὰ σχήματα ποιῶντα τῶν ὀρχήσεων, ὅπως πᾶσαν τὴν τῆς τραγωδίας οικονομίαν εἰς ἑαυτὸν περιεστῆν. Ἰπικρίνεται γοῦν μετὰ τοῦ εἰκότος τὰ δίσματα. Ἀριστοφάνης γοῦν (παρὰ δὲ τοῖς κωμικοῖς ἢ πρὸς τῶν τραγικῶν ἀπόκειται πίστις) ποιῆ αὐτὸν Δισχύλῳ λέγοντα·

— Τοῖσι χοροῖς αὐτὸς τὰ σχήματ' ἐποιοῦν.

Καὶ πάλιν·

— Τοὺς Φρύγας οἶδα θεωρῶν,

ὅτε τῷ Πριάμῳ συλλυσόμενοι τὸν παῖδ' ἦλθον
θνεῶτα,

πολλὰ τοιαυτὰ καὶ τοιαυτὰ καὶ δεῦρο σχηματίζοντα. Καὶ Τέλεισι δὲ, ἢ Τελέστῃ, ὁ ὀρχηστοδιδάσκαλος, παρεξένηκε σχήματα, ἅκρως ταῖς χερσὶ τὰ λεγόμενα δεικνύσας. Φίλλις, ὁ Δήμιος, μουσικὸς, τοὺς ἀρχαίους φειδαρωδοὺς κινήσεις ἀπὸ μὲν τοῦ προσώπου μικρὰς ἔχων, ἀπὸ ποδῶν δὲ πλείους, ἐμβατηρίους καὶ χορευτικὰς. Ἀριστοκλῆς γοῦν φησιν, ὅτι Τελέστης, ὁ Δισχύλου ὀρχηστής, οὕτως ἦν τεχνίτης, ὥστε ἐν τῷ ὀρχεῖσθαι τοὺς ἑαυτοῦ ἐπὶ Θήβας φανερὰ ποιῆσαι τὰ πράγματα δι' ὀρχήσεως. Φασὶ δὲ καὶ ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ποιῆται, Θέσπις, Πρατή Κρατῖνος, Φρύγῃχος, ὀρχησται ἐκαλοῦντο, διὰ τὸ μὴ μόνον τὰ ἑαυτῶν δράματα ἀναφέρειν εἰς ὀρχησιν τοῦ χοροῦ, ἀλλὰ καὶ ἔξω τῶν ἰδίων ποιημάτων διδάσκων τοὺς β

λουμένους ὀρχεῖσθαι. Μεθύων δὲ ἐποίησεν τὰς τραγωδίας Διοχύλος, ὡς φησι Χαμαίλιαν. Σοφοκλῆς γοῦν ἀνείδιξεν αὐτῷ, ὅτι, εἰ καὶ τὰ δέοντα ποιεῖ, ἀλλ' οὐκ εἰδώς γε.

40. Ὀρχήσεις δὲ ἐθνικαὶ αἴδε· Λακωνικαὶ, Τροϊζητικαὶ, Ἐπιζεφύριοι, Κρήτικαὶ, Ἴωνικαὶ, Μαντινιακαὶ, ὡς προκρίνει Ἀριστοτέλης διὰ τὴν τῶν χειρῶν κίνησιν. Οὕτως δ' ἦν ἔνδοξον καὶ ποφόν ἡ ὀρχησις, ὥστε Πίνδαρος τὸν Ἀπόλλωνα ὀρχηστήν καλεῖ·

Ὀρχήσι, ἀγλαΐας ἀνάσσων,
ἔνυμφάρετι Ἀπολλον.

Καὶ Ὅμηρος δὲ ἡ τῶν τις Ὀμηριδῶν ἐν τοῖς εἰς Ἀπόλλωνα ἕμνοις φησίν·

Ἀπόλλων,

φάρμαγγ' ἐν χεῖρεσσιν ἔχων, χάριεν κιδάριζε,

Καλὰ καὶ ἦμι βιβιάς.

Ἐμμηλος δὲ ὁ Κορινθῖος, ἡ Ἀρκίτιος, τὸν Δία ὀρχοῦμενόν του παραγέ, λέγων·

Μέσσοισιν δ' ὀρχεῖτο πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Θεόφραστος δὲ πρῶτον φησιν Ἀνδρῶνα, τὸν Καταναῖον αὐλητήν, κινήσεις καὶ θυθμούς ποιῆσαι τῷ σώματι αὐλοῦντα· ὅθεν σκελεζεν ἰὺ ὑγχεῖσθαι παρὰ τοῖς παλαιαῖς· μεθ' ὃν Κλεόλαν τὸν Θηβαῖον. Ὀρχησταὶ δὲ ἔνδοξοι, Βολβός μὲν παρὰ Κρατίνῳ καὶ Καλλίᾳ, Ζήρων δὲ ὁ Κρής ὁ πάνυ Ἀρταξέρξη προσφιλέστατος παρὰ Κτησίᾳ. Ἀλέξανδρος δὲ ἐν τῇ πρὸς Φιλόξενον ἐπιστολῇ μέμνηται Θεοδώρου καὶ Χρυσίππου.

41. Ὅτι τὸ μουσεῖον ὁ Φλιάσιος Τίμων, ὁ συλλογράφος, τάλαρόν πού φησιν, ἐπισκώπτων τοὺς ἐν αὐτῷ τρεφόμενους φιλοσόφους, ὅτι ὡσπερ ἐν πανάγρῳ τῷ σιτωίντῳ, καθάπερ οἱ πολυτιμώτατοι ὄρνιθες·

Πολλοὶ μὲν βόσκονται ἐν Αἰγύπτῳ πολυφύλων
βιβλιακοὶ χαρακῆται, ἀπειρίτα δηριώοντες
Μουσῶν ἐν ταλάρῳ.

Ἔως ἂν τῆς λογοδιαφθορίας ἀπαλλαγῶσιν οὗτοι οἱ τραπα-
ζορήτορες, οἳ ὑπὸ γλωσσαλγίας ἐπιλελήσθαι μοι δοκοῦσι
καὶ τοῦ Πυθικοῦ χρησμοῦ, ὃν ἀναγράφει Χαμαιλέων·

Ἐἴκοσι τὺς πρὸ κυνός, καὶ εἴκοσι τὺς μετέπειτα
οἴκῳ ἐν σμερῆ Διονύσῳ χρῆσθαι ἡμεροῦ.

Καὶ Μνησίθεος δὲ Ἀθηναῖος Διονύσον ἱατρὸν φησι τὴν
Πυθίαν χρῆσαι τιμᾶν Ἀθηναίοις. Φησὶ δὲ καὶ Ἀλκαῖος,
ὁ Μυτιληναῖος ποιητής·

Οἶνω πνεύμονα τέγγε· τὸ γὰρ ἄστρον περικέλλεται·

Ἢ δ' ὄρη χαλεπὴ· πάντα δὲ διψᾷ ὑπὸ καύματος.

Καὶ ἀλλαχοῦ·

Πίνωμεν, τὸ γὰρ ἄστρον περικέλλεται.

Εὐπολὸς τε τὸν Καλλιαν φησὶν ἀναγκάζεσθαι ὑπὸ Πρω-
ταγόρου πίνειν, ἵνα

πρὸ τοῦ κυνός τὸν πνεῦμον ἔξιλον φορῆ·

Ἡμῖν δ' οὐ μόνον ὁ πνεῦμον ἀπεξήρανται, κωδυνεύει δὲ
καὶ ἡ καρδία. Καίτοι Ἀντιφάνης λέγει·

Τὸ δὲ ζῆν, εἰπέ μοι,

τί ἐστί; — Τὸ πίνειν φημὶ ἐγώ.

Ὅρθς, παρὰ φειθροῖσι χειμάρροισι ὅσα

δένδρων αἰετὴν νύκτα καὶ τὴν ἡμέραν

βρέχεται, μέγεθος καὶ κάλλος οἷα γίγνεται,

τὰ δ' ἀντιτείνονθ', οἷονεὶ δάπαν τινὰ

ἢ ξηρασίαν σχόντ', ἀντόπρεμ' ἀπόλλυται.

Οὕτω τούτοις, φησὶ, κυνολογήσασιν ἐδόθη πιεῖν. Εἴρη-
ται δὲ τὸ βρέχειν καὶ ἐπὶ τοῦ πίνειν. Ἀντιφάνης·

Δεῖ γὰρ φαγόντας δαψιλῶς βρέχειν.

Εὐβουλος· „Σκῶν ἐγὼ βεβρεγμένος ἦκω καὶ κεκοθωνισμένος. Β. Πέτωκας οὗτος; Α. Πέτωκ' ἐγὼ, μὰ Δία Μωδαῖον.“

42. Ὅτι τὸ ἀναπίπτειν κυρίως ἐπὶ ψυχῆς ἔστιν, οἷον ἀθύρειν, ὀλιγωρεῖν. Θουκυδίδης πρώτη· „Νικώμενοι ἐπ' ἐλάχιστον ἀναπίπτουσι.“ Κρατῖνος δ' ἐπὶ ἐρετῶν χροῖται τῇ λέξει· „Ροθίαζε κἀνάπιπτε.“ Καὶ Ξενοφῶν ἐν Οἰκονομικῷ· „Διὰ τί ἄλυποι ἀλλήλοις εἰσὶν οἱ ἐρέται; ἢ ὅτι ἐν τάξει μὲν κἀθήρται, ἐν τάξει δὲ προνεύουσιν, ἐν τάξει δὲ ἀναπίπτουσιν;“ Ἀνακείσθαι δὲ φημὲν ἐπὶ ἀνδριάντος. Ὅθεν τοὺς ἐπὶ κατακειμένων χρωμένους τῇ λέξει διέσχυρον. Δίφιλος· „Ἐγὼ δ' ἕως μὲν τινος ἀνεκείμεν.“ Πρὸς ὃν δυσχεραίνων ὁ εἰταῖρός φησιν· „Ἀνάκεισο.“ Φιλίππιδης· „Καὶ δειπνῶν αἰ ἀνακείμενος παρ' αὐτόν.“ Καὶ ἐπάγει· „Πότερον ἀνδριάντα εἰστία;“ Κατακεῖσθαι δὲ λέγεται καὶ κατακεκλισθαι, ὡς ἐν Συμποσίοις Ξενοφῶν καὶ Πλάτων. Ἀλεξίς·

Ὡς ἔστι κατακεῖσθαι πρὸ δείπνου συμφορά·
οὔτε γὰρ ὕπνος δήπουθ' οὐδὲν' ἂν λάβοι,
οὔθ' ἂν λέγη τις, οὐδαμῶς μάθοιμεν ἂν·
ὁ νοῦς γάρ ἐστι τῆς τραπέζης πλησίον.

Ἔστι δὲ εὐρεῖν καὶ ἐπὶ τῆς ἐννοίας ταύτης σπανίως τὸ ἀνακεῖσθαι. Σάτυρος παρὰ Σοφοκλεῖ τοῦτό φησιν·

Ἐπικαιόμενος τῷ Ἡρακλεῖ ἀνακειμένω
μὲν εἰς τὸν αὐχέν' εἰσαλοίμην.

Ἀριστοτέλης ἐν Τυρρηνῶν Νομίμοις· „Οἱ δὲ Τυρρῆνοι δεκνοῦσι μετὰ τῶν γυναικῶν ἀνακείμενοι ὑπὸ τῷ αὐτῷ ἴματι.“ Θεόδοτος·

²Επίνομεν μετὰ ταῦτα
κατακείμενοι μαλακώτατ' ἐπὶ τρικλινίῳ,
Τελαμῶνος οἰμῶζοντες ἀλλήλοις μέλη.
Φιλωνίδης· „Κατάκειμαι, ὡς ὄρατε, δεκάπταλαι.“ ³Εὐρακί-
δης Κίκλωπι·

²Ἀνέπτεσε, φάρυγγος αἰδέθ' ἑξαπίης βαρύν,
²Ἄεξις·

— Μετὰ ταῦτ' ἄναπτεσιν

ἐκέλευον αὐτὴν παρ' ἐμέ.

43. Ὅτι τὸ πάσασθαι ἐπὶ τοῦ ἀπογεύσασθαι τί-
θεται. Φησὶ γοῦν Φοίβη πρὸς Ἀχιλλέα· „Οὐκ ἔθιλες ἄμ'·
ἄλλω ἐνὶ μεγάροισι πάσασθαι.“ Καὶ ἄλλαχού· „Εὐδ'·
οἱ σπλάγχν' ἐπάσαντο.“ Τῶν γὰρ σπλάγχνων ἀπογεύον-
ται μόνον ὡς ἂν ὀλίγων πολὺς ὄμιλος. Καὶ ὁ Πρίαμος
(24), δὲ πρὸς Ἀχιλλέα φησὶ· „Νῦν δὴ καὶ σίτου πασαίμην.“
Οἰκῆιον γὰρ τοῦ τρικιάδε ἀτυχήσαντος ἀπογεύσασθαι
μόνον· εἰς κόρον γὰρ ἔλθ'· οὐκ εἶα τὸ πένθος. Διὸ καὶ
ὁ τὸ σύνολον οὐ γευσάμενος τροφῆς καὶ ἄσπτος, ἄπα-
στος. Ἐπὶ δὲ τῶν ἀποπληρουμένων οὐδέποτε λέγει τὸ
πάσασθαι, ἀλλ' ὅποσα δηλοῖ κόρον· „Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου
τάραφθεν καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον' ἔντο.“ Οἱ δὲ νεώτεροι καὶ ἐπὶ
τοῦ πληρωθῆναι τιθέασιν τὸ πάσασθαι. Καλλίμαχος·
„Μύθου δὲ πασαίμην ἦδιον.“ ²Ερατοσθένης·

— ²Οπταλία κρέα

ἐκ τέραφης ἐπάσαντο, τὰ τ' ἀγρώσσοντες ἔλοντο.

44. „Ποτίκωλον ἄτε ξύλον παρὰ ξύλω“ φησὶν ὁ
Θηβαῖος μελοποιός.

²Ἐτι περὶ τοῦ τῶν ἡρώων βίου.

²Ὅτι Σέλευκός φησὶ τὴν παρ' Ὀμήρω δαίτα θύλων

στοιχείων μεταθέσει διαταταν εἶναι· τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ δα-
σασθαι λέγειν, βιαιότερόν ἐστι.

Ἵτι Καρύστιος ὁ Περγαμηνὸς ἱστορεῖ, τὰς Κερκυ-
ραίας γυναῖκας εἶτι καὶ νῦν σφαιριζούσας ἄδειν. Σφαιρι-
ζουσι δὲ παρ' Ὀμήρῳ οὐ μόνον ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναί-
κες. Καὶ δίσκοις δὲ καὶ ἀκοντίοις μετὰ τινος συμμετρίας
ἐχρῶντο·

Δίσκοισιν ἔρποντο καὶ αἰγανέησιν ἰέντες.

Τὸ γὰρ τερπνὸν τὴν κακοπάθειαν κομφίξει. Καὶ ἐπὶ πυ-
γνησιᾷ δὲ ἐξίσωσιν οἱ νέοι πρὸς μελέτην τῶν πολεμικῶν
κινδύνων, καὶ ἐπὶ θήρας παντοίας· ἀφ' ὧν ὀρμητικώτερον
καὶ ὑγιεινότεροι διατελοῦν, ὡς ὅτε πυργηδὸν σφέας αὐ-
τοὺς ἀρτύνουσι, καὶ ἀντίον ἰστάμενοι ἀκοντίζουσιν. Ἴσασι
δὲ καὶ λουτρά ἀκη πόρων παντοῖα, κόπον μὲν θαλάττῃ
λύοντες, ἢ μάλιστα τοῖς νεύροις ἐστὶ πρόσφορος· ἀναχα-
λῶντες δὲ ταῖς ἐμβάσεσι τὰς τῶν μυῶν συντάσεις, εἰς
ἐπιλείποντες λίπα, πρὸς τὸ μη ξηρανθέντος τοῦ ὕδατος
ἀπεσκληρυμμένα γίνεσθαι τὰ σώματα. Οἱ γοῦν ἀπὸ τῆς
σκοπιῆς ἐπανελθόντες ἰδρῶ πολλὸν ἀπενίζοντο θαλάσση,
κνήμας ἡδὲ λόφον ἀμφὶ τε μηρούς. Καὶ οὕτως ἀναψύξαντες
εἰς ἄσαμίνθους βιάντες εὐξέστας λούσαντο, καὶ ἄλειψάμε-
νοι λίπ' ἐλαίῳ δεκτῆρι ἐφιζανέτην. Ἔστι καὶ τρόπος ἕτερος
καμμάτων λύσεως ἐκ τῶν κατὰ κεφαλῆς καταιογήσεων·

Θυμῆρες κεράσασα κατὰ κρατὸς τε καὶ ὤμων.

Ἐὰν γὰρ ἐμβάσεις, περικεχυμένοι πανταχόθεν τοῖς πόροις
τοῦ ὕδατος, φράττουσι τὴν τῶν ἰδρώτων ἔκκρισιν, καθά-
περ ὅταν εἴ τις ἡθμὸς εἰς ὕδωρ βληθῆ· διεξέεισι γὰρ οὐδὲν,
ἢ μὴ τις αὐτὸν μετεωρίσας, τοῖς πόροις ἀναψυχήν καὶ
διέξοδον εἰς τὸ ἔξω παράσχη, ὡς Ἀριστοτέλης εἰρηκεν ἐν
τοῖς φυσικαῖς προβλήμασι, ζητῶν, Διὰ τί οἱ ἰδρῶντες.

ἐπὶ τὴν ἔλθωσιν εἰς θερμόν ἢ ψυχρόν ὕδωρ, οὐκ ἔτι ἰδροσιν, ἕως πάλιν ἐπανέλθωσιν ἀπὸ τῶν ἐμβάσεων.

45. Παρετίθετο δὲ τοῖς ἤρωσι δειπνοῦσι καὶ λάχανα ὅτι δὲ οἶδασι τὰς λαχανείας, δῆλον ἐκ τῶν παρὰ νεῖαι ἄρχον κοσμητῶν πρασιῶν. Ἀλλὰ μὴν καὶ τοῖς κακοχυμῶν τάτοις κρομύοις ἐχρῶντο.

— ἐπὶ δὲ κρόμμον ποτῶ ὄψον.

Ἐπιμελουμένους δὲ αὐτοὺς εἰσάγει καὶ τῶν ἀκροδρύα (25) „Ὀγγη γὰρ ἐπὶ ὄγγη που γηράσκει, σῦκον δὲ σῦκω.“ Διὸ καὶ τῶν δένδρων τὰ μὲν καρποφόρα καλὰ πρὸ αγορεύει. „Ἐνθα δένδρεα καλὰ πεφύκει, ὄγγαι ἄροιαι καὶ μηλέαι.“ Τὰ δὲ εἰς ξυλείαν εὐθρα μακρὰ, τὴν ἐπιθέτοις τὰς χρήσεις διαστέλλων.

— Ἐνθα δένδρεα μακρὰ πεφύκει,

κλήθη τὴν ἀγριφός τὴν, ἐλάτη τὴν ἢ οὐρανομήρης.

Ἀρχαιοτέρα δὲ ἦν καὶ τῶν Τρωικῶν ἢ τούτων χροῖ Τίνταλος γοῦν οὐδὲ θανῶν ἀπαλλάττεται τῆς τοῦ ἐπιθυμίας. εἶπερ ὁ κολάζων αὐτὸν θεὸς, προσείων, καὶ θάπερ οἱ τὰ ἄλογα τῶν ζῶων τοῖς θαλλοῖς ἀγοντες, τι τοιοῦτους καρποὺς, ἀποκρούεται αὐτὸν τῆς ἀπολάσει ὅτι τῆς ἐλπίδος ἐγγὺς ἔλθοι. Καὶ Λαέρτην δὲ Ὀδυσσεὺς ἀναμνησθεὶς ὡς ἔδωκεν αὐτῷ παιδὶ ὄντι. „Ὀγγνας ἰδάσκας τρισκαίδεκα“ καὶ τὰ ἐξῆς.

46. Ὅτι δὲ καὶ ἰχθύς ἡσθιον, Σαρπηθῶν δῆλον πομοιωῶν τὴν ἄλωσιν πανάγρον δικτύου θήρα. Καίτοι ἱβουλος κατὰ τὴν κωμικὴν χάριν φησὶ παίζειν.

Ἰχθὺν δὲ Ὀμηρος ἡσθιοντὶ εἶρηκε ποῦ τὴν τῶν Ἀχαιῶν; κρέα δὲ μόνον ᾤπτων, ἐπεὶ ἐμοντά γ' οὐ πεποίηκεν αὐτῶν οὐδένα. Ἀλλ' οὐδὲ μίαν ἄλλην ἐταίραν εἶδε τις

αὐτῶν, ἑαυτοὺς δ' ἔδεφον ἐνιαυτοὺς δέκα.
 Πικρὰν στρατείαν δ' εἶδον, οἵτινες, πόλιν
 μίαν λαβόντες, εὐρυπρωκτότεροι πολὺ
 τῆς πόλεως ἀπεχώρησαν, ἧς εἶλον τότε.

Οὐδὲ τὸν αἶρα δ' οἱ ἦρωες τοῖς ὄρνισιν εἶον ἐλεύθερον,
 παγίδας καὶ νεφέλας ἐπὶ ταῖς κίχλαις καὶ πελειύσιν ἰστών-
 τες. Ἐγυμνάζοντο δὲ πρὸς ὄρνεοθηρευτικὴν, καὶ τὴν πε-
 λειάδα τῇ μηρίνθῳ κρεμάντες ἀπὸ νηὸς ἰστοῦ, καὶ το-
 ξεύοντες ἐκηβόλως εἰς αὐτήν, ὡς ἐν τῷ ἐπιταφίῳ δηλοῦ-
 ται. Παρέλιπε δὲ τὴν χρῆσιν τῶν λαχάνων καὶ ἐχθίων
 καὶ τῶν ὄρνιθων διὰ τε τὴν λιχνείαν, καὶ προσέτι τὴν ἐν
 ταῖς σκευασίαις ἀπρέπειαν, ἐλάττω κεκρικῶς ἠρωικῶν καὶ
 θείων ἔργων. Ὅτι δὲ καὶ ἐφθοῖς ἐχρῶντο κρέασιν, ἐμφα-
 νίζει, ἐν οἷς λέγει·

᾿Ως δὲ λέβηθς ζεῖ, —

κίσση μελδόμενος ἀπαλοτροφῆος σιάλιο.

Καὶ ὁ κατ' Ὀδυσσεῶς ἀφεθεῖς ποῦς βοὸς τοῦτου ση-
 μείον· πόδα γὰρ βόειον οὐδεὶς ὄπτῃ. Καὶ τό· „Κρειῶν
 δὲ πῖνακας παρέθηκεν ἀείρας παντοίων“ οὐ μόνον τὴν
 τῶν κρεῶν ἐξαλλαγὴν δηλοῖ, ὡς ὄρνιθια, χοίρεια, ἐρίφεια,
 βόεια λέγων, ἀλλὰ τὴν σκευασίαν ὡς ποικίλην ἔχοντα καὶ
 οὐ μονοειδῆ, ἀλλὰ περιττὴν. ᾿Ως ἀνακύπτειν τὰς Σικελικὰς
 καὶ Συβαρτικὰς καὶ Ἰταλικὰς τραπέζας, ἤδη δὲ καὶ Χίος.
 Μαρτυροῦνται γὰρ καὶ Χίοι οὐκ ἔλαττον τῶν προειρη-
 μένων ἐπὶ ὄψαρτυτικῇ. Τιμοκλῆς·

— Χίοι πολὺ

ἄριστ' ἀνευρήμασιν ὄψαρτυτικῇν.

Κοιμῶνται δὲ μετὰ γυναικῶν κατ' Ὀμήρῳ οὐ μόνον οἱ
 νέοι, ἀλλὰ καὶ οἱ γέροντες, Φοίνιξ τε καὶ Νέστωρ. Μό-

(27) Βυζαντινὸς ἐμπερῶς ἔχει τῷ Ἀλβανῶ τῷ ὀμρακία· ἔστι δὲ δυνάμει καὶ εὐστόμαχος. Ὁ Οὐελίτερος δὲ ἥδύς πινόμενος, εὐστόμαχος· ἴδιον δ' αὐτοῦ τὸ μὴ δοκεῖν ἀπαρρέγχιτος εἶναι· ἐμφαίνει γὰρ ὡς ἐμμεμυγμένου αὐτῷ ἐτέρου. Ὁ Καληνὸς κοῦφος, τοῦ Φαλερίνου εὐστομαχώτερος. Εὐγενής δὲ καὶ ὁ Καίκουβος, πληκτικὸς, εὐτονος· παλαιοῦται δὲ μετὰ ἱκανὰ ἔτη. Ὁ Φουνδανὸς εὐτονος, πολύτροφος, κεφαλῆς καὶ στομάχου ἀπτιεται· διὸ οὐ πολὺς ἐν συμποσίοις πίνεται. Πάντων δὲ τούτων ὁ Σαβίνος κουφότερος, ἀπὸ ἐτῶν ἐπτὰ ἐπιτήδειος πίνεσθαι μέχρι πεντεκαίδεκα. Ὁ δὲ Σιγγίνος μέχρι ἐτῶν ἕξ χρήσιμος, παλαιωθεὶς δὲ πολὺν χρησιμώτερος. Ὁ Νουμειτανὸς ἀμιάζει ταχὺ καὶ ἀπὸ ἐτῶν πέντε πότιμός ἐστιν· ἔστι δ' οὔτε λίαν ἥδύς, οὔτε λεπτός. Ὁ Σπωλητῆνος οἶνος καὶ πινόμενος ἥδύς, καὶ τῷ χρώματι χρυσιζει. Καπυανὸς κατὰ πολὺ τῷ Συρφετίνῳ παρεμπερῆς. Ὁ Βαρβίνος λίαν ἀνστηρός, καὶ αἰεὶ ἑαυτοῦ κρείττων γίνεται. Εὐγενής καὶ ὁ Κανκίνος, καὶ τῷ Φαλερίνῳ ἐμπερῆς. Ὁ Βενεφρανὸς εὐστόμαχος καὶ κοῦφος. Ὁ ἐν Νεαπόλει Τρεβελλικὸς εὐκρατος τῇ δυνάμει, εὐστόμαχος, εὐστομος. Ὁ Ἐρβουλος ἐν ἀρχῇ μὲν ἐστὶ μέλας, μετ' οὐ πολλὰ δὲ ἔτη λευκὸς γίνεται· ἔστι δὲ λίαν κοῦφος καὶ τρυφερός. Ὁ Μασσαλήτης καλός· ὀλίγος δὲ γίνεται, παχὺς, σαρκώδης. Ταραντῆνος δὲ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κλίματος τούτου πάντες ἀπαλοὶ, οὐ πλῆξιν, οὐ τόνον ἔχοντες, ἥδεῖς, εὐστόμαχοι. Ὁ δὲ Μαμερτῆνος ἕξω μὲν τῆς Ἰταλίας γίνεται καὶ γινόμενος ἐν Σικελίᾳ καλεῖται Ἰωτάλιος. Ἡδύς δ' ἔστι, κοῦφος, εὐτονος.

Ἔτι παρ' Ἰνδοῖς τιμᾶται δαίμων, ὡς φησι Χάρης ὁ Μυτιληναῖος, ὃς καλεῖται Σοροάδειος· ἐμμηγνύεται δὲ Ἐλλάδι φωνῇ οἰνοποιός.

49. Ὅτι Ἀντιφάνης που ὁ χαρίεις τὰ ἐξ ἐκάστης πό-
λεως ἰδιώματα οὕτω καταλέγει·

Ἐξ Ἡλίδος μάγειρος, ἐξ Ἀργους λίβης,
Φλιάσιος οἶνος, ἐκ Κορίνθου στρώματα,
ἰχθύς Σικυῶνος, Αἰγίου δ' αὐλητρίδες,
τυρὸς Σικελιῶς,

κύρον ἐξ Ἀθηνῶν, ἐγγεῖλις Βοιώτιαι

Ἐρμιππος δ' οὕτως·

Ἔσπετε νῦν μοι, Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
ἐξ οὗ ναυκληρεῖ Διόνυσος ἐπ' οἴνοπα πόντον,
ἃσ' ἀγάθ' ἀνθρώποις δεῦρ' ἤγαγε νηὶ μελαίνῃ.

Ἐκ μὲν Κυρήνης καυλὸν καὶ δέρμα βόειον·

ἐκ δ' Ἑλλησπόντου σκόμβρους καὶ πάντα ταριχῆ·

ἐκ δ' αὖ Ἰταλίας χόνδρον καὶ πλευρὰ βόεια·

καὶ παρὰ Στάλκου ψώραν Λικεδαμονίοισι·

καὶ παρὰ Περδικίου ψεύδη ναυσὶν πάνυ πολλαῖς.

Αἱ δὲ Συράκουσαι σῦς καὶ τυρὸν παρέχουσι.

Καὶ Κερκυραῖους ὁ Ποσειδῶν ἐξολέσει

ναυσὶν ἐπὶ γλαφυραῖς, ὅτι ἀνδρα θυμὸν ἔχουσι.

Ταῦτα μὲν ἐπιῦθεν· ἐκ δ' Αἰγύπτου τὰ κρεμαστὰ

ἰστία καὶ βύβλους· ἀπὸ δ' αὖ Συρίας λιβανωπὸν·

ἣ δὲ καλὴ Κρήτη κυπάριστον τοῖσι θεοῖσιν·

ἣ Ἀθήνῃ δ' ἐλέφαντα πολὺν παρέχει κατὰ πρῶσιν·

ἣ Ρόδος ἀσταφίδας τε καὶ ἰσχάδας ἡδυονείρους.

Ἄπταρ ἀπ' Εὐβοίας ἄπιους καὶ ἴφια μῆλα·

ἄσδραπόδ' ἐκ Φρυγίας, ἀπὸ δ' Ἀρκαδίας ἐπικεύρους.

Ἄ Παγασαὶ δούλους καὶ στιγματίας παρέχουσι.

(28) Τὺς δὲ Διὸς βαλάνους καὶ ἀμύγδαλα σιγαλόεττα

Πεσφλαγόνες παρέχουσι· τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δακτύς·

Φασίη καρπὸν φοίνικος καὶ σεμίδαλιω·

ΑΤΗΝΑΕΥΣ Ι.

Δ

Καρχηδὼν δάπιδαις καὶ ποικίλα προσκεφάλαια.
 50. Πίνδαρος δ' ἐν τῇ εἰς Ἴερώνα Ἑκθικῆ ᾠδῇ·
 Ἀπὸ Τυγγέτιο μὲν Λάκαιων
 ἐπὶ θηροῖ κύνα τρέχειν πικρώτατον ἐρετέον.
 Σκύριαι δ' ἐς ἄμελξιν γάλακτος
 αἴγες ἐχοχάταται.
 ὄπλα δ' ἀπ' Ἄργεος ἄρμα
 Θηβαῖον· ἀπὸ τῆς ἀγλαοκάρπου
 Σικελίας ἄρμα δαυδάλλον ματεύειν.

Κριτίας δὲ οὕτως·

Κότταβος ἐκ Σικελῆς ἐστὶ χθονὸς, ἐκπρεπὲς ἔργον,
 ὃν σκοπὸν ἐς λατάγων τόξα καθιπτάμεθα.
 Ἔττα δ' ὄχος Σικελός, κάλλι δαπάνη τε κράτιστος.
 Θεσσαλικὸς δὲ θρόνος, γυῖαν τρυφερωτάτη ἔδρα.
 εἰναίου δὲ λέχους ἔσοχα κάλλος ἔχει
 Μιλητός τε Χίος ἔ' ἔναλος πόλις Οἰνοπίωνος.
 Τυρσηνὴ δὲ κρατεῖ χρυσότυπος φιάλη,
 καὶ πῶς χαλκὸς ὅτις κοσμεῖ δάμον ἔν τινι χρεῖα.
 Φοίνικες δ' εὖρον γράμματα λεξιλογα.
 Θήβη δ' ἄρματόεντα δίφρον συνεπήξατο πρέπτη·
 φορηγούς δ' ἀκάτους Κἄρες, αἰλὸς ταμίαι.
 Τὸν δὲ τροχοῦ γαίης τε καμίνου ἔ' ἔκγονον εἶρε,
 κλεινότετον κέραμον, χρήσιμον οἰκονόμον,
 ἢ τὸ καλὸν Μαραθῶνι καταστήσασα τρόπαιον.
 Καὶ ἐπαινεῖται ὄντως ὁ Ἄττικὸς κέραμος. Εὐβοῖκός δὲ
 φησι· „Κρίδια κέραμα, Σικελικὰ βατάνια, Μεγαρικὰ πι-
 θάνια.“ Ἀντιφάνης δὲ· „Νᾶπτu Κύπριον, καὶ σκαμ-
 νίας ὄπον, κάρδαμον Μιλήσιον, κρόμμνον Σαμοθράκιον,
 καυλὸν ἐκ Καρχηδόνος καὶ σιλιφίον, θύμιον Ἰνδῆτιον,
 ἄριγανον Τενέδιον.“

51. Ὅτι ὁ Περσῶν βασιλεὺς τὸν Χαλυβόνιον μόνον οἶνον ἔπειν· ὃν φησι Ποσειδάσιος κἄν Δαμασκῆ τῆς Συρίας γίνεσθαι, Περσῶν αὐτόθι καταφυτευσάντων τὰς ἀμπέλους. Ἐν δὲ Ἰσση, τῇ κατὰ τὸν Ἀδρίαν νήσῳ, Ἀγαθαρχίδης φησὶν οἶνον γίνεσθαι, ὃν πᾶσι συγκρινόμενον καλλίω εὐρίσκουσθαι. Χίου δὲ οἶνου καὶ Θασιῦ μύνηται Ἐπίλυκος· „Χίος καὶ Θασιος ἡθήμενος.“ Καὶ ἀντιδοτον δὲ Θασιον ἔγχει·

Ὁ γὰρ λαβὸν μου καταφάγη τὴν καρδίαν,
ὅταν πῖω τοῦτ', εὐθύς ὑγιῆς γίγνεται·

Ἄσκληπιὸς κατέβραζε.

„Οἶνος Λέσβιος, ὃν αὐτὸς ἐποίησεν ὁ Μάκρον, μοι δοκῶ“
φησὶ Κλέαρχος.

— Λεσβίου * ποίματος
οὐκ ἔστιν ἄλλος οἶνος ἡδίων πιεῖν,
φησὴν Ἀλεξίς.

— Θασιῶς οἴναροις καὶ Λεσβίως
τῆς ἡμέρας τὸ λοιπὸν ὑποβράχει μέρος
καὶ νογαλίζει.

Ὁ αὐτός·

Ἡδὺς ὁ Βρόμιος τὴν ἀτέλειαν Λεσβίου
ποιῶν τὸν οἶνον εἰσάγουσιν ἐνθάδε·
ὅς ἂν εἰς ἕτερον ληφθῆ ὃ ἀποστελλὼν πόλιν
κἄν κύαθον, ἱερὰν ἐγγράφῃ τὴν οὐσίαν.

Ἐραπίπος·

— Φιλῶ γε Πράμπετον οἶνον Λέσβιον.
Πολλὴ δὲ Λεσβία σταγῶν ἐκπίνεται
ἄγαν.

Ἀταράσιος·

— Ἔστιν ἄμυν χρησιῶν, ἐπαγωγὸν πᾶν,

ἑνός τε Θάσιος, καὶ μύρον καὶ στέμματα.
 Ἐν πλησμονῇ γὰρ Κύπρις, ἐν δὲ τοῖς κακῶς
 πρώττουσιν οὐκ ἔνστιν Ἀφροδίτῃ βροτοῖς.

Ἐμβολος·

— Θάσιον ἢ Χιον λαβάν,
 ἢ Λέσβιον γέροντα, νεκταροσταγῆ.

Μίμνηται δὲ οὗτος καὶ Ψιδίου οἴνου·

Οἴνον γὰρ με Ψιδιον γεύσας
 ἦδ' ἔν ἀκρατον, δαμῶντα λαβὼν
 ὄξει παῖσι πρὸς τὰ στήθη.

Καὶ Ἀναξανδρίδης· „Χοῦς κειραμένος Ψιδίου.“

(29) 52. Ὅτι Ἀριστοφάνους τὰς δευτέρας Θεσμοφο-
 ριαζούσας Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος Θεσμοφοριασάσας ἐπι-
 γράφει. Ἐν ταύτῃ ὁ κωμικὸς μίμνηται Πεπαρηθίου
 οἴνου·

Οἴνον δὲ πίνειν οὐκ ἔασω Πράμιον,
 οὐ Χιον, οὐχὶ Θάσιον, οὐ Πεπαρηθιον,
 οὐδ' ἄλλον ὅστις ἐπεγερεῖ τὸν ἔμβολον.

Ἐμβολος·

Ὁ Λευκάδιος πάρεστι καὶ Μιλήσιος
 οἰνίσκος οὕτω πότιμος.

Ἀρχεστράτου τοῦ δειπνολόγου·

Εἰθ' ὅπότεν πλήρωμα Διὸς σωτήρος εἴησθε,
 ἦδη γῆν γεραὸν, παλιὸν σφόδρα κρατα φοροῦντα
 οἶνον, ὑγρὰν χαίταν λευκῶ πεπυκασμένον ἀνθεῖ,
 πίνων, ἐκ Λέσβου περικύμονος ἐκγεγαῶτα.

Τὸν τ' ἀπὸ Φωνίης ἱερᾶς τὸν Βύβλιον αἰνῶ·
 οὐ μέντοι κείνῳ γε παρεξιπῶ αὐτόν. Ἐὰν γὰρ
 ἐξαίφνης αὐτοῦ γέσῃ, μὴ πρόσθεν ἐδισθᾶς,
 εὐαίχης μὲν σοι δόξει τοῦ Λεσβίου εἶναι

μᾶλλον ἔχει γὰρ τοῦτο χρόνου διὰ μήκος ἀπλοσόν·
 πινόμενος δ' ἦσσαν πολλὰ. Κείνος δὲ δοκῆσαι
 οὐκ οἶνω σοι ἔχειν ὅμοιον γέρας, ἀμβροσίῃ δέ.
 Εἰ δὲ τινες σκαπτουσιν ἀλαζονοχαυνοφλύαροι,
 ὡς ἠδιστος ἔφυ πάντων Φοινίκιος οἶνος,
 οὐ προσέχω τὸν νοῦν αὐτοῖς.

ἔστι δὲ καὶ Θάσιος πίνειν γενναῖος, ἐὰν ἦ
 πολλαῖς πρεσβέων ἐτέων περικαλλέσιν ὥρας.
 Οἶδα δὲ καὶ ἄλλων πόλεων βοτρυοσταγῆ ἔρση
 εἰπεῖν αἰνῆσαι τε, καὶ οὐ με λέληθ' ὀνομήναι·
 ἀλλ' οὐδὲν τ' ἀλλ' ἐστὶν ἀπλῶς πρὸς Λέσβιον οἶνον.
 ἀλλὰ τινες χαίρουσιν ἐπαινοῦντες τὰ παρ' αὐτοῖς.

53. Φοινίκου δὲ οἴνου μίμνηται καὶ Ἐραττος·

Κάρνα, φάας, φοινίκας, ἔτερα νόγαλα,
 σταμνάρια τ' οἴνου * * τοῦ Φοινικικοῦ.

Καὶ πάλιν·

Φοινίκου βικός τις ὑπανεώγγυτα.

Μνημονεύει αὐτοῦ καὶ Ξενοφῶν Ἀναβάσει Μενδαίου δὲ
 Κρατῖνος·

Νῦν δ' ἦν ἴδη Μενδαῖον ἠβῶντ' ἄρτιας
 οἰνίσκον, ἔπεται κάκολουθεῖ, καὶ λέγει·

Οἶμ' ὡς ὑπαλὸς καὶ λευκός· ἄρ' οἶσαι τρία;

Ἐραττος δὲ πού ποιεῖ τὸν Διόνυσον πλείονων μεμνημένον·

— Μενδαίω μὲν ἐνουροῦσιν θεαὶ αὐτοὶ
 στρώμασιν ἐν μαλακοῖς. Μύγνητα δὲ μελιχόδαρον
 καὶ Θάσιον, τῶ δὴ μήλων ἐπιδέδρομεν ὄσμῃ,
 τοῦτον ἐγὼ κρίνω πολὺ πάντων εἶναι ἄριστον
 τῶν ἄλλων οἴνων μετ' ἀμύμονα Χιον ἄλυπον.
 Ἔστι δὲ τις οἶνος, τὸν δὴ σαπριάαν καλεοῦσι,
 οὗ καὶ ἀπὸ στόματος στάμων ὑπανοιγομενέων,

ὄξει ἰῶν, ὄξει δὲ ῥόδων, ὄξει δ' ὑακίνθου
 ὁσμὴ θεσπεσία, κατὰ πᾶν δ' ἔχει ὑμικροφῆς δῶ
 ἄμβροσια καὶ νέκταρ ὁμοῦ. Ἐστὶ τὸ νέκταρ·

Τούτου χρὴ παρέχειν πίνειν ἐν-δατὶ θαλερῇ

Τοῖσιν ἐμοῖσι φίλοις, τοῖς δ' ἐχθροῖς ἐκ Πεπαρήθου.

Φησὶ δὲ Φανίας ὁ Ἐρέσιος, Μενδαίους τοὺς βότρυς ἐπὶ
 τῇ ἀμπέλῳ φαίνεν τῷ ἐλατηρίῳ· διὸ γίνεσθαι τὸν οἶνον
 μαλακόν.

54. Ὅτι Θεμιστοκλῆς ὑπὸ βασιλέως ἔλαβε δωρεάν
 τὴν Λάμψακον εἰς οἶνον, Μαγνησίαν δ' εἰς ἄρτον, Μυ-
 σῦντα δ' εἰς ὄψον, Περικίτην δὲ καὶ τὴν Παλαισσην
 εἰς στρωμνὴν καὶ ἱματισμόν. Ἐκέλευσε δὲ τούτῳ στολὴν
 φορεῖν βαρβαρικὴν, ὡς καὶ Δημαράτῳ, δούς τὰ πρότερον
 (30) ὑπάρχοντα, καὶ στολὴν γάμβριον προσθεῖς, ἐφ'
 ᾧτε μηκέτι Ἑλληνικὸν ἱμάτιον περιβάλλεται. Καὶ Κύρος
 δὲ ὁ μέγας Πυθάρχῳ τῷ Κυζικηνῷ, φίλῳ ὄντι, ἐχαρίσατο
 ἐπὶ πόλεις, ὡς φησὶν ὁ Βαβυλώνιος Ἀγαθοκλῆς, Πήδα-
 σσον, Ὀλύμπιον, Καμόντιον, Σκῆπτρα, Ἀρτίψον, Τορτύ-
 ρην. Ὁ δ' εἰς ὕβρον, φασὶ, καὶ ἄνοιαν προελθὼν, τυραν-
 νίῳ ἐπεχείρησε τῆς πατρίδος, στρατιάν συναγαγών. Καὶ
 οἱ Κυζικηνοὶ ἐξορμήσαντες ἐπ' αὐτὸν ἐβροηδόμουν, πρό-
 κροσσοὶ φερόμενοι ἐπὶ τὸν κίνδυνον. Τιμᾶται δὲ παρὰ
 Λαμψακηνοῖς ὁ Πρίαπος, ὁ αὐτὸς ὢν τῷ Διονύσῳ, ἐξ
 ἐπιθέτου καλούμενος οὕτως, ὡς Θριάμβος καὶ Διδύ-
 ραμβος.

Ὅτι Μυτιληναῖοι τὸν παρ' αὐτοῖς γλυκὴν οἶνον πρό-
 δρομον καλοῦσιν, ἄλλοι δὲ πρότροπον.

55. Θαυμάζεται δὲ καὶ ὁ Ἰκάριος οἶνος. Ὡς Ἄμφις·
 Ἐν Θουρίοις τοῦλαιον, ἐν Γέλα φακοί,
 Ἰκαριος οἶνος, ἰσχάδες Κυμῶλαια.

Γίνεται δὲ ἐν Ἰκάρῳ, φησὶν Ἐπαρχίδης, ὁ Πράμιος. Ἔστι δὲ οὗτος γένος τι οἴνου· καὶ ἔστιν οὗτος οὔτε γλυκὺς οὔτε παχὺς, ἀλλ' αὐστηρὸς καὶ σκληρὸς, καὶ δυνάμειν ἔχων διακέρουσαν· οἷον Ἀριστοφάνης οὐχ ἤθεσθαι Ἀθηναίους φησὶ, λέγων τὸν Ἀθηναίων δῆμον οὔτε ποιηταῖς ἤθεσθαι σκληροῖς καὶ ἀστεμφέσιν, οὔτε Πραμίοις σκληροῖσιν οἴνους, συνάγουσι τὰς ὀφρῦς τε καὶ τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἀνδοσμία καὶ πέπονι νεκαραφροσάγῃ. Ἐἶναι γὰρ ἐν Ἰκάρῳ φησὶ Σῆμος Πράμιον πέτραν, καὶ παρ' αὐτῇ ὄρος μέγα, ἀφ' οὗ τὸν Πράμιον οἴνον, ὃν καὶ φαρμακτικὴν τινας καλεῖν. Ἐβαλεῖτο δὲ ἡ Ἰκαρος πρότερον Ἰχθυόεσσα, διὰ τὸ ἐν αὐτῇ τῶν ἰχθύων πλῆθος, ὡς καὶ Ἐχινάδες ἀπὸ τῶν ἐχίνων, καὶ Σηπιάς ἄκρα ἀπὸ τῶν περὶ αὐτὴν σηπιδῶν, καὶ Λαγοῦσσαι νῆσοι ἀπὸ τῶν ἐν αὐταῖς λαγωῶν, καὶ ἕτεραι Φυκοῦσσαι καὶ Λοπαδοῦσσαι ἀπὸ τῶν παραπλησίων. Προσαγορεύεται δὲ, φησὶν Ἐπαρχίδης, ἡ ἀμπέλος ἢ τὸν Ἰκάριον Πράμιον φέρουσα ὑπὸ τῶν ξένων μὲν Ἰερέα, ὑπὸ δὲ τῶν Οἰνοαίων Διονυσιάς. Οἰνὴ δὲ πόλις ἐν τῇ νήσῳ ἐστὶ. Δίδυμος δὲ Πράμιον φησιν οἴνον ἀπὸ πραγματίας ἀμπέλου οὕτω καλουμένης, οἱ δὲ ἰδίως τὸν μίλανα, ἔνιοι δὲ ἐν τῷ καθόλου τὸν πρὸς παραμονὴν ἐπιτήθειον, οἴνονα παραμένιον ὄντα· οἱ δὲ τὸν πρᾶμνοντα τὸ μένος, ἐπεὶ οἱ πάντες προσηρεῖς.

56. Ἐστῶναι Ἄμφις καὶ τὸν ἐξ Ἀκάνθου πόλεως οἴνον, λέγων·

Ποδαπὸς σύ; φράσον. Β. Ἀκάνθιος. Α. εἶτα, πρὸς θεῶν,

οἴνου πόλιτος ἂν κρατίστου, στρυφνὸς εἶ,
καὶ τοῖσιν αὐτὸ τῆς πατρίδος ἐν τοῖς τρόποις
ἔμεις καὶ δ' ἤδη τῶν πολιτῶν οὐκ ἔχεις;

Κορινθίου οίνου Ἄλεξις μνημονεύει ὡς σκληροῦ·

Οἶνος ξηκὸς παρῆν· ὁ γὰρ Κορινθίος

βασανισμός ἐστι.

Καὶ Εὐβοϊκοῦ δὲ· „Πολὺν πινὼν Εὐβοϊκὸν οἶνον.“ Ἄρχι-
λοχος τὸν Νάξιον τῷ νέκταρι παραβάλλει· ὃς καὶ πε-
φήσιν·

Ἐν δορὶ μὲν μοι μᾶζα μεμαγμένη, ἐν δορὶ δ' οἶνος

Ἰσμαρκίος· πίνω δ' ἐν δορὶ κεκλιμένος.

Στράτις δὲ τὸν Σιάδιον ἐπαινεῖ·

Οἶνος ποικύζει τοῖς ὀδοιπόροις πιεῖν,

μέλας Σιάδιος, ἴσον ἴσῳ κεκραμένος.

(31) Ἀχαιοὺς δὲ τὸν Βίβλων· „Ἐδεξιούτο Βιβλήνου μέ-
θους ἐκπόματι.“ Καλεῖται δ' οὕτως ἀπὸ τινος χωρίου
αὐτῷ προσαγορευμένου. Φησὶ δὲ Φιλίλλιος, ὅτι

— „Παρέξω Λεσβίον, Χίον σαπρὸν,

Θάσιον, Βίβλων, Μενδαῖον, ὥστε μηδένα κραυπαλεῖν.

Ἐπίχαρμος δὲ ἀπὸ τινῶν ὀρῶν Βιβλήνων φησὶν αὐτὸ
ὠνομάσθαι. Ἀρμενίδας δὲ τῆς Θράκης φησὶν εἶναι χεί-
ραν τὴν Βίβλων, ἣν ἀνδρὶς Τισάφην καὶ Οἰσύμην προσα-
γορευθῆναι. Ἐπιεικῶς δὲ ἡ Θράκη ἐθανμάζετο ὡς ἡ
δύοις, καὶ συνόλως τὰ πλησίον αὐτῆς χωρία.

Νῆες δ' ἐκ Λήμνοιο παρέστασαν, οἶνον ἔγουσαι.

Ἰππυς δὲ ὁ Ἐγγίνος τὴν εἰλεὸν καλουμένην ἀμπέλων βί-
βλων φησὶ καλεῖσθαι· ἣν Πόλλω τὸν Ἀργεῖον, ὃς ἐβα-
σίλευσε Συρακοσίαν, πρῶτον εἰς Συρακοῦσας κομίσαι·

Ἰταλίας. Εἴη ἂν σὺν ὁ παρὰ Σικελιώταις γλυκὺς καλοῖ-
μενος Πόλλιος ὁ Βίβλωνος οἶνος. Ἐν τῷ χρησμῷ, φησι·
ὁ θεὸς ἠντομάτισε·

Ἦν' οἶνον τρυγίαν, ἐπεὶ οὐκ Ἀθηδόνα ναίεις,

οὐδ' ἱεράν Ἰππῶν, ὅθι κ' ἄτρυγον οἶνον ἔπαιες.

᾽ὀνομάζεται δὲ παρὰ Τροϊζηνίοις, ὡς φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τῇ αὐτῶν πολιτείᾳ, ἀμπελος Ἀθηδονίας καὶ Ἰπερίας, ἀπὸ Ἀθηδον τῆς καὶ Ἰπέρου, ὡς καὶ Ἀθηναίᾳ ἀπὸ Ἀθηναίου τῆς, ἐπὶ τῶν Ἀλφειοῦ ἀπογόνων.

57. Ἀλκμῶν δὲ που ἄπυρον οἶνον καὶ ἄνθεος ὄσδοντά φησι τὸν ἐκ Πέντε λόφων, ὅς ἐστι τόπος, Σπάρτης ἀπέχων στάδια ἑπτὰ· καὶ τὸν ἐκ Δενδιαδῶν, ἐρύματός τῆς, καὶ τὸν ἐκ Καρύστου, ὅς ἐστι πλησίον Ἀρκαδίας, καὶ τὸν ἐξ Οἰνοῦντος, καὶ τὸν ἐξ Ὀνόγλων καὶ Σταθμῶν. Χωρία δὲ ταῦτα τὰ καὶ πλησίον Πιτάνης. Φησὶ γοῦν „Οἶνον δ' Οἰωνυτιάδην, ἢ Δένδην, ἢ Καρύστιον, ἢ Ὀνόγλων, ἢ Σταθμῶν.“ Ἄπυρον δὲ εἶπε τὸν οὐχ ἐψημένον· ἐχρῶντο γὰρ ἐφθοῖς οἶνοις. Πολύβιος δὲ διάφορον οἶνον ἐν Καπῆ φησὶ γίνεσθαι, τὸν ἀναδενδρίτην καλούμενον, ὃ μὴδένα συγκρίνεσθαι. Ἀλκίφρων δ' ὁ Μαιάνδριος περὶ τῆν Ἐφεσίαν φησὶν εἶναι ὄρειαν κόμην, τὴν πρότερον μὲν καλουμένην Δητοῦς, νῦν δὲ Λατωρείαν, ἀπὸ Λατωρείας Ἀμαζόνος· ἐν ἣ γίνεσθαι τὸν Πιράμιον οἶνον. Τιμαχίδας δὲ ὁ Ρόδιος ὑπόχυτον τινα οἶνον ἐν Ρόδῳ καλεῖ, παραπλήσιον τῷ γλυκεῖ. Καὶ γλύξιν δ' οἶνος καλεῖται ὃ τὸ ἔφημα ἔχων. Πολύζηλος δὲ ἀντίτην καλεῖ οἶνον. Πλατων δ' ὁ κομικὸς κοπτιαν· κάλλιστος δ' οὗτος γίνεται ἐν Βενεβεντῷ, πόλει Ἰταλίας. Ἀμφίας δ' οἶνος ὁ φαῦλος καλεῖται παρὰ Σωσιράται. Ἐχρῶντο δ' οἱ ἀρχαῖοι καὶ πόματι τινὶ ἐξ ἰερομάτων κατασκευαζομένῳ, ὃ ἐκάλουν τρίμμα. Θεόφραστος δὲ ἐν τῇ περὶ φυτῶν ἱστορίᾳ φησὶν, ἐν Ἡραλᾷ τῆς Ἀρκαδίας γίνεσθαι οἶνον, ὃς τοῖς μὲν ἄνδρας πινόμενος ἐξίστησι, τὰς δὲ γυναῖκας τεκνύσας ποιεῖ. Παρὰ δὲ Κερυνίαν τῆς Ἀχαιῆς ἀμπελοῦ τι γένος εἶναι, ἀφ' ἧς τὸν οἶνον εξαμβλοῦν ποιεῖν τὰς γυναῖ-

κας τὰς ἐγκλίμονας· κὰν τῶν βοτάνων δέ, φησὶ, φάγωσιν, ἐξαμβλοῦσιν. Ὁ δὲ Τροϊζήμιος οἶνος ἀγόνους, φησὶ, ποιῆ τοὺς πίνοντας. Ἐν Θάσῳ δὲ λέγει ὡς αὐτοὶ ποιοῦσιν οἶνον τινα ἰπρωτικόν, καὶ ἕτερον ἀγρυπνεῖν ποιοῦντα τοὺς πίνοντας.

58. Παρὶ δὲ τῆς τοῦ ἀνθοσμίου οἴνου σκευασίας Φανίας ὁ Ἐρξείδιος φησὶ ταῦτα· „Γλεύκει παραχῆται ἐπὶ (32) χυμῶν πενήντηντα εἰς θαλάσσης, καὶ γίνεται ἀνθοσμίας.“ Καὶ πάλιν· „Ἀνθοσμίας γίνεται ἐκ νέων ἀμπέλων ἰσχυρότερος, ἢ ἐκ παλαιῶν.“ Ἐξῆς τὲ φησὶ· „Τὰς ὀμφακώδεις συμπατήσαντες ἀπέθεντο, καὶ ἀνθοσμίας ἐγένετο.“ Θεόφραστος δ' ἐν Θάσῳ φησὶ τὸν ἐκ τῆς πριτανείης διδόμενον θυμασιὸν εἶναι τὴν ἡδονήν· ἠρτυμένους γὰρ ἔστιν. Ἐμβάλλουσι γὰρ εἰς τὰ κεράμια σταῖς μέλιτι φυράσαντες, ὥστε τὴν ὄσμιν ἀπ' αὐτοῦ, τὴν δὲ γλυκύτητα ἀπὸ τοῦ στατικὸς λαμβάνειν τὸν οἶνον. Καὶ ἔξῃς δὲ φησιν· „Εἴαν τις κεράση σκληρὸν καὶ εὐοσμὸν μαλακῆ καὶ ἀόσμῳ, καθάπερ τὸν Ἡρακλεώτην καὶ τὸν Ἐφουθραῖον, τοῦ μὲν τὴν μαλακότητα, τοῦ δὲ τὴν εὐοσμίαν παρεχομένου.“ Μυρῆνης δὲ οἶνος κῆται παρὰ Ποσειδέπτερον·

Διμηρὸς ἄτοπος ὁ μυρῆνης, ὁ τίμος.

Καὶ Ἐρμῆς δ' εἶδος πόσεως παρὰ Σιφάτιδι Χαίφαις δὲ ἐν Βαβυλωνίῳ οἶνον φησὶ γίνεσθαι τὸν καλούμενον νέκταρ.

Ἡ γὰρ ἔπος τὸδ' ἀληθές, δι' οὐ μόνον ὕδατος αἴσω, ἀλλὰ τι καὶ λίσσης οἶνος ἔχειν ἐθέλει.

Οὐ γὰρ ἀπόβλητον Διονύσιον, οὐδὲ γίγακτον, ὁ Κῆός φησὶ ποιητής.

59. Τῶν οἴνων ὁ μὲν λευκός, ὁ δὲ κρόκος, ὁ δὲ μέλας. Καὶ ὁ μὲν λευκός λεπτότατος τῆ φύσει, οὐρητικὸς, θερμός, πεπτικὸς τε ἂν, τὴν καρὰν ποιῆ διάκτυρον· ἀνε-

φερέης γὰρ ὁ οἶνος. Ὁ δὲ μέλας, ὃ μὴ γλυκάζων, τροφι-
μώτατος, στυπτικὸς· ὃ δὲ γλυκάζων καὶ τῶν λευκῶν καὶ
τῶν κερῶν τροφιμώτατος. Δεῖναι γὰρ κατὰ τὴν πύρο-
δον, καὶ παχύνων τὰ ὑγρά μᾶλλον, κεφαλῆν ἦττον παρεν-
οχλεῖ. Ὅπως γὰρ ἢ τοῦ γλυκέος οἴνου φύσις ἐγχερονίζε
περὶ τὰ ὑποχόνδρια, καὶ πτυέλου ἐστὶν ἀναγωγός, ὡς
Διοκλῆς καὶ Πραξαγόρας ἱστοροῦσι. Μνησίθεος δ' ὁ
Ἀθηναῖός φησιν· „Ὁ μέλας οἶνός ἐστι θρεπτικώτατος, ὃ
δὲ λευκὸς οὐρητικώτατος καὶ λεπτότατος, ὃ δὲ κερῶδες ξη-
ρὸς καὶ τῶν σιτίων πεπτικώτερος.“ Οἱ δ' ἐπιμελέστερον
τεθλαστικώμενοι οἶνοι ἀκραίπαλοι τε εἰσι, καὶ κοιλίας λύ-
ουσι, ἐπιδάκνουσι τε τὸν στόμαχον, ἐμφυσησίαι τε ἐνεργ-
γάζονται, καὶ συγκατεργάζονται τὴν τροφήν. Τοιοῦτος
δ' ἐστὶν ὁ τε Μένδιος καὶ ὁ ἀπὸ Ἀλικαρνασσοῦ. Ὁ γοῦν
κνωκὸς Μένιππος ἀλμοπότιν τὴν Μύνδον φησιν. Ἰσο-
πῶς δὲ καὶ ὁ Κωῶς τεθλαστικώτατος. Καὶ ὁ Ῥόδιος δὲ
ἐλάττωτος μὲν κεκοινώηκε θαλάσσης, ὃ δὲ πολὺς αὐτοῦ
ἀχρεῖός ἐστιν. Ὁ δὲ νησιώτης εἰς τε τοὺς πότους ἐστὶν
εὖ πεφυκὸς, καὶ πρὸς τὴν καθημερινὴν χρῆσιν οὐκ ἀνοί-
κειος. Ὁ δὲ Κνίδιος αἵματος γεννητικὸς, τροφίμος, κοι-
λίαν εὐλκτον κατασκευάζων· πλάσων δὲ πινόμενος ἐκλύει
τὸν στόμαχον. Ὁ δὲ Λέυβιος στίψιν μικροτέραν ἔχει, καὶ
μᾶλλον οὐρεῖται. Χαρίστερος δ' ἐστὶν ὁ Χίος, καὶ τοῦ
Χίου ὃ καλούμενος Ἀριόσιος. Διαφοραὶ δὲ αὐτοῦ εἰσι
τρῆς· ὃ μὲν γὰρ αὐστηρὸς ἐστὶν, ὃ δὲ γλυκάζων, ὃ δὲ
μέσος τούτων τῇ γεύσει αὐτόκρατος καλεῖται. Ὁ μὲν οὖν
αὐστηρὸς εὐστομὸς ἐστὶ καὶ μᾶλλον οὐρεῖται, ὃ δὲ γλυκάζων
τροφίμος, πλήσιμος, κοιλίας μαλακτικὸς, ὃ δ' αὐτό-
(33) κρατος τῇ χρεῖᾳ μέσος ἐστὶ. Κωῶς δ' ὁ Χίος πε-
φυκὸς, τροφίμος, αἵματος χρηστοῦ γεννητικὸς, προστη-

καὶ φιλοπότας τοὺς Αἰγυπτίους γενέσθαι· εὐρεθῆναι τε βοήθημα παρ' αὐτοῖς, ὥστε τοὺς διὰ πένταν ἀποροῦντας οἴνου τὸν ἐκ τῶν κριθῶν γεγόμενον πίνειν· καὶ οὕτως ἦδασθαι τοὺς τοῦτον προσφερομένους, ὡς καὶ ἄδαν, καὶ ὄρχεῖσθαι, καὶ πάντα ποιεῖν, ὅσα τοὺς ἑξοίνους γινόμενους. Ἀριστοτέλης δὲ φησιν, ὅτι οἱ μὲν ἀπ' οἴνου μεθυσθέντες ἐπὶ πρόσωπον φέρονται, οἱ δὲ τὸν κριθῶν πεπικότες ἐξυπτιάζονται τὴν κεφαλὴν· ὁ μὲν γὰρ οἴνος καρδιακός, ὁ δὲ κριθῶνος καρωτικός.

62. Ὅτι δὲ φίλοινοι Αἰγύπτιοι, σημεῖον καὶ τὸ παραμύχους αὐτοῖς, ὡς νόμιμον ἐν τοῖς δείπνοις, πρὸ πάντων ἐδεσμάτων κράμβης ἔσθαι ἐφθὰς μέχρι τοῦ δεῦρο παρασκευάζεσθαι. Καὶ πολλοὶ εἰς τὰς κατασκευαζόμενας ἀμεθύστους προσλαμβάνουσι τὸ τῆς κράμβης σπέρμα. Καὶ ἐν ᾧ δ' ἂν ἀμπελῶνι κράμβαι φύονται, ἀμαυρότερος ὁ οἴνος γίνεται. Διὸ καὶ Συβαρῆται, φησὶ Τίμαιος, πρὸ τοῦ πίνειν κράμβας ἤσθιον. Ἀλεξίς·

Ἐχθρὸς ὑπέπινες, εἶτα νυνὶ κρασतालῆς.

Κατανύστασον· παύσαι γάρ. Ἐτά σοι δότω
θάφανόν τις ἐφθῆν.

Εὐβουλος δὲ πού φησι·

Γύναι,

θάφανόν με νομίμασ', εἰς ἐμέ σὺ τὴν κραστάλην
μέλλεις ἀφῆναι πᾶσαν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖς.

Ὅτι δὲ τὴν κράμβην θάφανον ἐκάλεον οἱ παλαιοὶ, Ἀπολλόδοτος δηλοῖ, ὁ Καρύστιος·

Ὀἶδ' ὅτι καλοῦμεν θάφανον, ἡμεῖς δ' οἱ ἕνο
κράμβην· γυναιξὶ διαφέρειν οἶμι δὲ τι·

Ἀναξανδρίδης·

Ἐὲν λούσησθε νῦν,

φαφάνων τε πολλήν ἐντράγητε, παύσατε
τὸ βάρος, διασκαδάτε τὸ προσόν τῶν γάρων
ἐπὶ τοῦ μεταίτου.

Ἰαχοχάρης·

Ἐισαύριον ἐπὶ φαφάνων ἐνήσομεν
βαλάσιον, ἵνα τῶν ἐξάγη τὴν κραιπάλην.

Ἰακμῆς·

Οὐκ ἔστιν, ὡς ἔοικε, φάρμακον μέθης
οὐδὲν τοιοῦτον, ὡς τὸ προσπεσεῖν ἄφνω
λύπην τῷ. Οὕτως ἐξελαίνει γὰρ σφόδρα
* λῆρον, ὥστε τὰς φαφάνους οὕτω δοκεῖν.

Ἐπὶ δὲ τῆς δυνάμεως ταύτης, ἣν ἡ κραιμῆ ποιεῖ, ἱστορεῖ
καὶ Θεόφραστος, φεύγων φάσκων καὶ ζῶσαν τὴν ἄμπελον
ἐς φαφάνου τὴν ὁδὴν.

LIBRI II. EPITOME.

35) Τὸ πολὺ τῆς ἡμέρας προσεπιμετρεῖ τῷ ὕπνῳ. Οὐκ
ὡν με οἱ λόγοι, οὗς ἀπαμνημόνευσας, ὄντες ποικίλοι,
τῶν διδόναι σχολήν. Οὐκ ἀπὸ σκοποῦ τοξέειν.

Ὅτι τὸν οἶνον ὁ Κολοφώνιος Νικάνδρος ὀνομάσθαι
ἦσαν ἀπὸ Οἰνέως·

Οἶνεὺς δ', ἐν κοίλοισιν ἀποθλίψας δεπάεσσιν,
οἶνον ἔκλεψε.

Ἐπὶ δὲ καὶ Μελανοπιπίδης ὁ Μήλιος, „Ἐπιώνυμον δέσποτ'
τῶν Οἰνέως.“ Ἐκαταῖος δ' ὁ Μιλήσιος, τὴν ἄμπελον ἐν
ἰταλίᾳ λέγων εὐρεθῆναι, φησὶ καὶ τὰδε· „Ορεσθεύς, ὁ
καταλιερός, ἦλθεν εἰς Αἰταλίαν ἐπὶ βασιλείᾳ, καὶ κῶνον
ἔκαστος ἐπέκει· καὶ ὅς ἐκέλευσεν αὐτὸ καταρρυθῆναι·

σαι, καὶ ἐξ αὐτοῦ παῖδα Φύτιον ἐκάλεσε. Τούτου δ' Οἶνεὺς ἐγένετο, κληθεὶς ἀπὸ τῶν ἀμπελῶν· οἱ γὰρ παλαιοὶ φησιν, Ἕλληνες οἴνας ἐκάλουσαν τὰς ἀμπελούς. Οἴνεός δ' ἐγένετο Αἰτωλός. Πλάτων δ' ἐν Κρατύλῳ, ἐτυμολογῶν τὸν οἶνον, οἴονον αὐτὸν φησιν εἶναι, διὰ τὸ οἰήσεσθαι ἡμῶν τὸν νοῦν ἐμπιπλᾶν. Ἡ τάχα ἀπὸ τῆς ὀνήσεως κέκληται· παρετυμολογῶν γὰρ Ὅμηρος τὴν φωνὴν ὡδὸς φησιν· „Ἐπειτα δὲ καὶ αὐτὸς ὀνήσεαι, αἷ κα πλησθα.“ Καὶ γὰρ τὰ βρώματα ὀνεατα καλεῖν εἶωθεν ἀπὸ τοῦ ὀνίσκειν ἡμᾶς.

2. Οἶνόν τοι, Μενέλαε, θεοὶ ποίησαν, ἄριστον
 θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἀποσκαδάσαι μελεδῶνας.
 ὁ τῶν Κυπρίων τοῦτό φησι ποιητής, ὅστις ἂν εἴη. Διφιλος δ', ὁ κωμικός, φησιν·

Ὡ πάσι τοῖς φρονοῦσι προσφιλέστατε,
 Διόνυσε, καὶ σοφώτατ', ὡς ἡδύς τις εἶ·
 ὅς τὸν ταπεινὸν μέγα φροεῖν ποιεῖς μόνος,
 τὸν τὰς ὀφρῦς αἶροντα συμπεῖθεις γελᾶν,
 τὸν τ' ἀσθενῆ τολμᾶν τι, τὸν δειλὸν θρασύν.

Ὁ δὲ Κυθήριος Φιλόξενος λέγει· „Εὐφρόειτας οἶνος πῖφρονος.“ Χαιρήμων δὲ ὁ τραγωδὸς παρασκευάζειν αὐτὸν οἶνον τοῖς χρωμένοις γέλωτα, σοφίαν, εὐμάθειαν, βουλλαν. Ἴων δ' ὁ Χίος φησιν· „Ἀδαμον παῖδα, ταίπρον, νέον σὺ νέον, ἡδιστον πρόπολον βαρυγδούπωντων, οἶνον ἀερασίπνου, ἀνθρώπων πρῦτανιν.“ Μνησθε δὲ ἔφη·

(36)

Τὸν οἶνον τοῖς θεοῖς
 θνητοῖς καταδίδει, τοῖς μὲν ὀφρῶς χρωμένοι
 ἀγαθὸν μέγιστον, τοῖς δ' ἀτάκτως τοῦμπαλι
 Τροφὴν τε γὰρ δίδωσι τοῖσι χρωμένοις,

ἰσχύν τε ταῖς ψυχαῖσι καὶ τοῖς σώμασιν.
 εἰς τὴν ἰατρικὴν τε χρησιμώτατον·
 καὶ τοῖς ποιοῖς γὰρ φαρμάκοις κεράννυται,
 καὶ τοῖσιν ἐκωθεῖσιν ὠφέλημ' ἔχει.
 Ἐν ταῖς συνουσίαις τε ταῖς καδ' ἡμέραν
 τοῖς μὲν μέτριον πίνουσι καὶ κεκραμένον,
 εὐθυμίαν· ἐὰν δ' ὑπερβάλης, ὕβρην·
 ἐὰν δ' ἴσον ἴσῳ προσφέρῃ, μακρίαν ποιῶ·
 ἐὰν δ' ἄκρατον, παράλυσιν τῶν σωματίων.
 Διὸ καὶ καλέεσθαι τὸν Διόνυσον πασταχοῦ
 ἰατρον. Ἡ δὲ Πνθία
 εἰρημέ τισι Διόνυσον ὑγιάτην καλεῖν.

3. Εὐβουλος δὲ ποιῶ τὸν Διόνυσον λέγοντα·

Τρεῖς γὰρ μόνους κρατήρας ἐγκερανήω
 τοῖς εὐ φρονοῦσι· τὸν μὲν ὑγείας ἕνα,
 ὃν πρῶτον ἐκπίνουσι· τὸν δὲ δευτέρον
 ἕρωτος ἡδονῆς τε· τὸν τρίτον δ' ὕπνου,
 ὃν ἐκπίνοντες οἱ σοφοὶ κεκλημένοι
 οἴκαδε βαδίζουσ'. Ὁ δὲ τέταρτος οὐκ ἔτι
 ἡμέτερός ἐστι, ἀλλ' ὕβρεος· ὃ δὲ πέμπτος βοῆς·
 ἕκτος δὲ κόμων· ἑβδομος δ' ὑπεπίων·
 ὃ δ' ὄγδοος κλητήρος· ὃ δ' ἕνατος χολῆς·
 δέκατος δὲ μανίας, ὥστε καὶ βάλλειν ποιῶ.
 Πολὺς γὰρ εἰς ἓν μικρὸν ἀγγεῖον χυθείς
 ὑποσκελλῆει φῆστα τοὺς πεπωκότας.

ἰχαρμος δ' ἔφη·

Ἐκ μὲν θυσίας θοότη * * ,

ἐκ δὲ θοότης πόσις ἐγένετο. Β. χάριεν, ὡς γὰρ μοι * * .

Α. ἐκ δὲ πόσιος κῆμος, ἐκ κόμου δ' ἐγένετο θυανία·

THEŒPHEUS I.

Κ.

ἐκ δὲ θουανίας δίκη [γένει, ἐκ δίκης δὲ καταδίκη,]
 ἐκ δὲ καταδίκης πίδαί τε καὶ σφάκελος καὶ ζήμια.
 Πανύασις δ' ὁ ἐποποιὸς τὴν μὲν πρώτην πόσιν ἀπονέμει
 Χάρισιν, Ὠραις καὶ Διονύσω, τὴν δὲ δευτέραν Ἀφροδίτῃ
 καὶ πάλιν Διονύσω, Ἔβρει δὲ καὶ Ἄτῃ τὴν τρίτην. Πα
 νύασις φησι·

Ἡρώται μὲν Χάριτες τ' ἔλαχον καὶ ἔυφρονες Ὠραι
 μοίραν, καὶ Διόνυσος ἐρίβρομος, οἵπερ ἔτευξαν.
 τοῖς δ' ἐπι Κυπρογένεια θεὰ λίχη, καὶ Διόνυσος.
 ἔνθα τε κάλλιτος πότος ἀνδράσι γίγνεται οἶνον,
 εἴ τις μὲν πίνει καὶ ἀπότροπος οἶκαδ' ἀπέλθοι
 δακρὸς ἀπὸ γλυκερῆς, οὐκ ἄν ποτε πῆματι κύρσαι·
 ἀλλ' ἄτα τις μοίρης τριτάτης πρὸς μέτρον ἐλαύνει,
 πίνων ἀβλεμῶς, τότε δ' ὕβριος αἴσα καὶ ἄτης
 γίγνεται ἀργαλέα, κακὰ δ' ἀνθρώποισιν ὀπάξει.
 Ἄλλὰ, πέπόν, μέτρον γὰρ ἔχεις γλυκεροῖο ποτοῖο,
 στῆχε παρὰ μνηστήν ἄλοχον, κοίμιζε δ' ἐταίρους·
 δεῖδια γὰρ, τριτάτης μοίρης μελιηδέος οἶνον
 πινομένης, μὴ σ' ὕβρις ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ἀέρση,
 ἐσθλοῖσι ξενίοισι κακὴν ἐπιθεῖσα τελευτήν.

Ἄλλὰ πιθοῦ, καὶ παῦε πολὺν πότον,

Καὶ ἐξῆς περὶ ἀμέτρου οἶνου·

Ἐκ γὰρ οἱ ἄτης τε καὶ ὕβριος αἴσα ὀπηδεῖ.

Κατὰ γὰρ τὸν Εὐριπίδην·

Πληγὰς δ' κῶμος λοιδορὸν σ' ὕβριον φέρει,

Ὅθεν τινὲς τὴν Διονύσου γένεσιν καὶ τὴν τῆς ὕβριος
 κατὰ ταῦτα γενέσθαι φασίν.

4. Ἀλεξίς δὲ ποίησεν, οἷς

Ὀμοίωτος ἀνδραπὸς οἶνω τὴν φύσιν
 τρόπον τῷ ἐστί. Τῶν γὰρ οἶκον τὸν νῆσον

πολλή ᾧ σὶ ἀνάγκη καὶ τὸν ἄνδρ' ἀποξέσαι
 πρώτιστον, ἀφυβρίσαι τ', ἀπανθήσαντα δὲ
 σκληρὸν γενέσθαι, παρακμάσαντα δ' ὡν λέγω
 τούτων ἀπάντων, ἀπαρυθέντα τὴν ἄνω
 ταύτην ἄνοιαν ἐπιπολάζουσαν, τότε
 πότιμον γενέσθαι καὶ καταστήναι πάλιν,
 ἡδὺν θ' ἅπασι τοῦ πλοῦτον διατελεῖν.

Κατὰ δὲ τὸν Κυρηναῖον ποιητὴν

Οἶνός τοι πυρὶ ἴσον ἔχει μένος, εὖτ' ἂν ἐς ἄνδρας
 ἔλθῃ· κυμαίνει δ', οἷα λίβυσσαν ἄλα
 βορῆς ἢ νότος· τὰ δὲ καὶ κεκορημένα φαίνει
 βυσσοῦθεν· ἐκ δ' ἀνδρῶν πάντ' εἶναξε νόον.

Ἄλλαχοῦ δὲ τοῦναντίον φησὶν Ἄλεξίς·

Οὐδὲν γ' ἔοικ' ἀνθρώπος οἴνω τὴν φύσιν.
 ὃ μὲν γὰρ ἀπογηρᾶς ἀηδὴς γίγνεται,
 οἴνον δὲ τὸν παλαιότατον σπουδάζομεν.
 ὃ μὲν δάκνει γὰρ, ὃ δ' ἰλαροὺς ἡμᾶς ποιεῖ.

Πανύσις δὲ λέγει·

(37) Οἶνος γὰρ πυρὶ ἴσον ἐπιχθονίοισιν ὄνειρα,
 ἐσθλόν, ἀλεξίκακον, πίση συνοπηδὸν ἀνή.
 Ἐν μὲν γὰρ θαλῆς ἐρατὸν μέρος, ἀγλαΐης τε,
 ἐν δὲ χοροῖτυπῆς, ἐν δ' ἡμερτῆς φιλότητος.
 Τῷ σε χρῆ παρὰ δαιτὶ δεδευμένον εὐφρονη θυμῷ
 πίνειν, μηδὲ βορῆς κεκορημένον ἥντε παῖδα
 ἦσθαι πλημμύροντα, λελησμένον εὐφροσινάων.

Καὶ πάλιν·

Οἶνος δὲ θνητοῖσι θεῶν πάρα δῶρον ἄριστον,
 ἀγλαός· ᾧ πᾶσι μὲν ἐφαρμόζουσιν ἀοιδαί,
 πάντες δ' ὄρχησμοί, πᾶσαι δ' ἐραταὶ φιλότητες.

Πάσας δ' ἐκ καρδίας ἀνίας ἀνδρῶν ἀλαπάξει
πινόμενος κατὰ μέτρον· ὑπὲρ μέτρον δὲ χειρίων.

5. Τιμαῖος δὲ ὁ Ταυρομενίτης ἐν Ἀκράγασι οἰκίαν
τινὰ φησὶ καλεῖσθαι τριήρη, ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Νεανί-
σκους τινὰς ἐν αὐτῇ μεθυσκομένους ἐς τοσοῦτον ἐλθεῖν
μανίας, ἐκθερμανθέντας ἀπὸ τῆς μέθης, ὡς νομίζειν μὲν
ἐπὶ τριήρους πλεῖν, χειμιάζεσθαι δὲ χαλεπῶς κατὰ τὴν
θάλασσαν· καὶ τοσοῦτον ἔκφρονας γενέσθαι, ὡς τὰ ὑπὸ
τῆς οἰκίας πάντα σκεῖη καὶ στρώματα ῥίπτειν ὡς ἐπὶ τὴν
θάλασσαν, τὴν ναῦν διὰ τὸν χειμῶνα ἀποφορτίζεσθαι
δόξαν αὐτοῖς λέγειν τὸν κυβερνήτην. Συναθροισμένων
οὖν πολλῶν, καὶ τὰ ῥηπτόμενα διαρπαζόντων, οὐδ' ὡς
παύεσθαι τῆς μανίας τοὺς νεανίσκους. Καὶ τῇ ἐπιούσῃ
τῶν ἡμερῶν, παραγενόμενων τῶν στρατηγῶν ἐπὶ τὴν οἰ-
κίαν, ἐγγλιθέντες οἱ νεανίσκοι, ἔτι χυτιῶντες, ἀπεκρίναντο,
πυρθρνομένων τῶν ἀρχόντων, ὑπὸ χειμῶνος ἐνοχλούμενοι
ἠναγκάσθαι ἀποφορτίσασθαι τῇ θαλάσῃ τὰ περιττὰ
τῶν φορτίων. Θαυμάζοντων δὲ τῶν στρατηγῶν τὴν ἔκ-
πληξιν τῶν ἀνδρῶν, εἰς τῶν νεανίσκων, καίτοι δοκῶν τῶν
ἄλλων πρεσβεύειν κατὰ τὴν ἡλικίαν, Ἐγὼ δ', ἔφη, ἄνδρες
Τρίτωνες, ὑπὸ τοῦ θεοῦ καταβαλὼν ἐμαυτὸν ὑπὸ τοῖς
θαλάμοις, ὡς ἐνὶ μάλιστα καταπάτω ἐκέλευν. Συγγόν-
τες οὖν τῇ αὐτῶν ἐκστάσει, ἐπιτιμήσαντες μὴ πλείονος
οἴνου ἐμφορεῖσθαι, ἀφῆκαν. Καὶ οἱ, χάριν ἔχεν ὁμολο-
γήσαντες, Ἄν λιμένος, ἔφη, τύχωμεν, ἀπαλλαγέντες το-
σοῦτον κλύδωνος, σωτήρας ὑμᾶς ἐπιφανῶς μετὰ τῶν θα-
λασσιῶν δαμόνων ἐν τῇ πατρίδι ἰδρυσόμεθα, ὡς αἰσίας
ἡμῖν ἐπιφανέντας. Ἐντεῦθεν ἡ οἰκία τριήρης ἐκλήθη.

6. Φιλόχορος δὲ φησιν, ὅτι οἱ πίνοντες οὐ μόνον ἐαι-
τούς ἐμφανίζουσιν οἴτινες εἰσὶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἐκα-

στον ἀνακαλύπτουσι παφύησιαν ἄγοντες. Ὅθεν „Ὀῖνος καὶ ἀλήθεια“ λέγεται, καὶ „Ἄνδρός δ' οἶνος ἔδειξε νόον.“ Καὶ τὸ κρητήριον ἐν Διονύσου, τρίπους. Καὶ γὰρ ἐκ τρίποδος λέγειν φαιμέν τοὺς ἀληθεύοντας· δεῖ δὲ νοεῖν τρίποδα τοῦ Διονύσου τὸν κρατῆρα. Ἦν γὰρ τὸ ὑρχυῖον δύο γένη τρίποδων, οὓς καλεῖσθαι λέβητας συνέβαιεν ἀμφοτέρους· ἐμπυριβήτης, ὃ καὶ λοετροχόος. Δισχύλος·

Τὸν μὲν τρίπους ἐδείξαι οἰκίος λέβης,
αἰεὶ φυλάσσω τὴν ὑπὲρ πυρὸς στάσιν.

(38) ὃ δ' ἕτερος κρατῆρ καλούμενος. Ὅμηρος· „Ἐπεὶ ἄπυρους τρίποδας.“ Ἐν τούτοις δὲ τὸν οἶνον ἐκίρων· καὶ οὗτός ἐστιν ὁ τῆς ἀληθείας οἰκίος τρίπους. Διὸ Ἀπόλλωνος μὲν οἰκίος διὰ τὴν ἐκ μαντικῆς ἀλήθειαν, Διονύσου δὲ διὰ τὴν ἐν μέθῃ. Σῆμος δ' ὁ Δῆλιός φησι· „Τρίπους χαλκοῦς, οὐχ ὁ Πυθικός, ἀλλ' ὃν νῦν λέβητα ιαλοῦσιν. Οὗτοι δ' ἦσαν οἱ μὲν ἄπυροι, εἰς οὓς τὸν οἶον ἐξεκεράωνον· οἱ δὲ λοετροχόοι, ἐν οἷς τὸ ὕδωρ ἐθέρωνον, καὶ ἐμπυριβῆται. Καὶ τούτων ἔτι οἱ ὠτώεντες, ἔποδα δὲ τὴν ὑπόβασιν ἔχοντες, τρίποδες ἠνομαζόντο.“

Φησὶ που Ἐφίππος·

Οἶνου σε πλῆθος πόλλ' ἀναγκάζει λαλεῖν.

B. Οὐκοῦν μεθύοντίς φασὶ τὰ ληθῆ λέγειν.

κράνης·

Κρίναι, Φειδία,
ἅπαντα τὰλλα τις δύναται ἄν, πλὴν δυοῖν,
οἶνόν τε πίνων, εἰς ἔρωτά τ' ἐμπεσῶν.
Ἄμφοτέρω μὴν γὰρ ἰπὸ τῶν βλεμμιάτων
καὶ τῶν λόγων ταῦθ' ὥστε τοὺς ἀρνούμενους,
κάλιστα τούτους * * * καταφρονεῖς ποιεῖ.

7. Φιλόχορος δὲ φησιν Ἀμφικτύονα τὸν Ἀθηναίων βασιλέα, μαθόντα παρὰ Διονύσου τὴν τοῦ οἴνου κρᾶσιν, πρῶτον κρᾶσαι. Διὸ καὶ ὀρθοὺς γενέσθαι τοὺς ἀνθρώπους οὕτω πίνοντας, πρότερον ὑπὸ τοῦ ἡκράτου καμπτομένους· καὶ διὰ τοῦτο ἰδρύσασθαι βωμὸν ὀρθοῦ Διονύσου ἐν τῇ τῶν Ἰωρῶν ἱερῷ· αὐταὶ γὰρ καὶ τὸν τῆς ἀμπέλου καρπὸν ἐκτρέφουσι. Πλησίον δ' αὐτοῦ καὶ ταῖς Νύμφαις βωμὸν ἔδειμεν, ὑπόμνημα τοῖς χρωμένοις τῆς κρᾶσεως ποιούμενος· καὶ γὰρ Διονύσου τροφοὶ αἱ Μοῦσαι λέγονται. Καὶ θεσμόν ἔδειτο προσφέρεσθαι μετὰ τὰ σῖτα ἡκρατον μόνον ὅσον γεύσασθαι, δεῖγμα τῆς δυνάμεως τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ, τὸ δὲ λοιπὸν ἤδη κεκραμένον, ὅπως ἕκαστος βούλεται· προσεπιλέγειν δὲ τοῦτω τὸ τοῦ Διὸς σωτήρος ὄνομα, διδαχῆς καὶ μνήμης ἕνεκα τῶν πινόντων, ὅτι οὕτω πίνοντες ἀσφαλῶς σωθήσονται. Πλάτων δ' ἐν δευτέρῳ Νόμῳ τὴν τοῦ οἴνου χρῆσιν φησιν ὑγιείας ἕνεκα ὑπάρχειν. Ἀπὸ τοῦ κατὰ μέθην δὲ καταστήματος καὶ ταύρω παρεκάζουσι τὸν Διονύσον, καὶ παρδάλει, διὰ τὸ πρὸς βίαν τρέπεσθαι τοὺς ἐξοικαθέντας. Ἀλκαῖος· „Ἄλλοτε μὲν μελαδῆος, ἄλλοτε δ' ὄξυτέρου τριβόλων ἀρητυμένοι.“ Εἰσὶ δ' οἱ καὶ θυμικὸι γίνονται· τοιοῦτος δ' ὁ ταῦρος. Εὐριπίδης·

Ταῦροι δ' ὑβρισταί, κίς κέρας θυμούμενοι.
Διὰ δὲ τὸ μάχμιον καὶ θηριώδεις ἔνιοι γίνονται· ὅθεν καὶ τὸ παρδαλώδες.

8. Καλῶς οὖν Ἀρίστων ὁ Κεῖός φησιν, ἡδιστον ποτὸν εἶναι τὸν ἅμα μὲν γλυκίτητος, ἅμα δ' εὐωδίας κοινωοῦντα. Διὸ καὶ τὸ καλούμενον νέκταρ κατασκευάζειν τινὰς παρὶ τὸν Ἀυδίας Ὀλυμπον, οἶνον καὶ κηρία συγκρο-
(39) νάντας εἰς ταῦτά, καὶ τὰ τῶν ἀνθῶν εὐωδία. Οἶδα,

δ' ὅτι Ἀναξανδρίδης τὸ νέκταρ οὐ ποτὸν, ἀλλὰ τροφήν εἶναι λέγει θεῶν·

Τὸ νέκταρ ἐσθίω πάνυ
μάττων, διαπίνω τ' ἀμβροσίαν, καὶ τῷ Διὶ
διακονῶ, καὶ σεμνός εἰμι' ἐκάσποτε

Ἥρα λαλῶν καὶ Κίπριδι παρακαθήμενος.

Καὶ Ἀλκιμῶν δέ φησι· „Τὸ νέκταρ ἔδμεναι αὐτούς.“ Καὶ Σαπφῶ δέ φησι·

Ἀμβροσίας μὲν κρατῆρ ἐκέκρατο,

Ἐρμῆς δ' ἔλων ἔρπιν θεοῖς ἄνοχόησεν.

Ὁ δ' Ὀμηρος θεῶν πῶμα τὸ νέκταρ οἶδεν. Ἴβνικος δέ φησι, τὴν ἀμβροσίαν τοῦ μέλιτος κατ' ἐπίτασιν ἐναπλασίαν ἔχειν γλυκύτητα, τὸ μέλι λέγων ἕνατον εἶναι μέρος τῆς ἀμβροσίας κατὰ τὴν ἡδονήν.

9. Οὐδὲς φιλοπότις ἐστὶν ἀνθρώπος κακός.

Ὁ γὰρ θυμάτω Βρόμιος οὐ χαίρει συνῶν
ἀνδράσι ποτηροῖς, οὐδ' ἀπαιδεύτω βίῳ,
φησὶν Ἀλεξίς. Καὶ ὅτι οἶνος φιλολόγους πάντας ποιῆ
τοὺς πλείον πίνοντας αὐτόν. Ὁ δὲ ποιήσας τὸ εἰς Κρα
τῶν ἐπίγραμμα, φησι·

Οἶνός τοι χαρίεντι πέλει μέγας ἵππος ἀοιδῶ.

Ἰδῶρ δὲ πίνω χρηστὸν οὐδὲν ἄν τέκοις.

Ταῦτ' ἔλεγεν, Διόνυσε, καὶ ἔπνεεν οὐχ ἐνὸς ἀσκού

Κρατῶνος, ἀλλὰ παντός ὠδωδῶς πίθου.

Τοιγάρτοι στεφάνων δόμος ἔβρουεν, εἶχε δὲ κίττι
μέτωπον, οἶα καὶ σὺ, κεχροκαμῆνον.

Πολέμων φησὶν, ἐν Μουνυχίᾳ ἦρωα Ἀκρατοπότην τιμᾶ
σθαι, παρὰ δὲ Σπαρτιύταις Μάττωνα καὶ Κεράωνα
ἦρωας ὑπὸ τινων μαγείρων ἰδρῦσθαι ἐν τοῖς φειδτιοῖς.
Τιμῶται δὲ καὶ ἐν Ἀχαΐᾳ Δειπνεὺς, ἀπὸ τῶν δειπνων σχῶν

την προσηγορίαν. Ἐν τροφῆς ξηραῖς οὐτ' ἂν σκόμ
γένοιτο, οὐτ' αὐτοσχέδια ποιήματα· ἀλλὰ μὴν οὐδὲ
προς οὐδὲ ψυχῆς ὑλαζονεία. Καλιῶς οὖν ἐν τῷ· „Πῆ
εὐχαιλαί ἄς ἐν Λήμῳ ἠγοράασθε, ἔσθοντες κρέα ἰ
καὶ πίνοντες οἴνου κρατῆρας ἐπισταφείας“ ἐπεσημήν
γραμματικῶς Ἀρίσταρχος περιγράφων τὸν στίχον, ὅ
κρωφαγίας μὲν ποιεῖ τοὺς Ἕλληνας. Οὐ γὰρ
πάσης εὐθυμίας καὶ πληρώσεως τὸ καυχᾶσθαι καὶ
πτειν καὶ γελοιάζειν, ἀπὸ δὲ τῆς ἀλλοιούσης τὴν γῆ
καὶ πρὸς τὸ ψευδὲς τρεπούσης, ἣ γίνεται κατὰ τὴν μ
10. Διὸ Βακχίλλιδης φησί·

Γλυκεῖ' ἀνίγκα,
σευομένα κυλλικῶν θάλπησι θυμόν·
Κύπριδος δ' ἑλπίς διαιθύσσει φρένας
ἄμμυγνυμένα Διονυσίοισι δάροισ·
ἀνδράσι δ' ὑποτάτω πέμπει μερίμνας.
Αὐτὸς μὲν πόλεων κρήδεμνα λύνει,
πᾶσι δ' ἀνθρώποις μοναρχήσεν δοκεῖ.
Χρυσῷ δ' ἑλέφαντι τε μαρμαίρουσιν οἶκοι·
πυροφόροι δὲ κατ' αἰγλήεντα πόντον
νῆες ἄγουσιν ἀπ' Αἰγύπτου μέγιστον
πλοῦτον· ὡς πίνοντος ὄρμαίνυ κέαρ.

(40) Σοφοκλῆς δὲ φησί· „Τὸ μεθύειν πημονῆς ἰ
ριον.“ Οἱ δ' ἄλλοι ποιεῖται φησι τὸν οἶνον „εἷα
καρπὸν ἀρούρης.“ Καὶ ὁ τῶν ποιητῶν δὲ βασιλεὺς
Ὀδυσσεύς παράγει λέγοντα· „Ὅς δὲ ἢ ἀνὴρ οἴνου
ρεσσάμενος καὶ ἑδωδῆς πανημέριος πολεμῆζι, θαιρσι
νύ οἱ ἦτορ“ καὶ τὰ ἐξῆς.

11. Ὅτι Σμωπίδης τὴν αὐτὴν ἀρχὴν τίθεισιν
καὶ μουσικῆς. Ἀπὸ μέθης καὶ ἡ τῆς τραγῳδίας εἰ

ἐν Ἰακάρῳ τῆς Ἀττικῆς εὐρέθη, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τῆς τρύγης καιρὸν. Ἀφ' οὗ δὴ καὶ τρυγῶδια τὸ πρῶτον ἐκλήθη ἢ κομῶδια.

Τὴν πανσιλυπον ἄμπελον δοῦναι βροτοῖς.

Οἴνου δὲ μηκέτ' ὄντος οὐκ ἔστιν Κύνρις,

οὐδ' ἄλλο τερπνὸν οὐδὲν ἀνθρώποις ἔτι,

Εὐραπίδης ἐν Βάκχαις φησί. Καὶ Ἀστυδάμεις δὲ φησι·

Θνητοῖσι τὴν ἀεσφόρον

λύπης ἔφηεν οἰνομήτορ' ἄμπελον.

„Συνεχῶς μὲν γὰρ ἐμπιπλάμενος ἀνθρώπος ἀμελῆς γίγνεται, ὑποπίνων δὲ πάνυ φροντιστικὸς.“ Ἀντιφάνης φησίν.

— Οὐ μεθύω τὴν φρόνησιν, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον μόνον,

τὸ διορίζεσθαι βεβαίως τῷ στόματι τὰ γράμματα,

φησὶν Ἀλέξιος. Σίλευκος δὲ φησι, τὸ παλαιὸν οὐκ εἶναι ἔθος οὔτ' οἶνον ἐπὶ πλείον οὔτ' ἄλλην ἡδυπάθειαν προσφέρεσθαι, μὴ θεῶν ἕνεκα τοῦτο δρῶντας. Διὸ καὶ θεοῖας καὶ θαλάσας καὶ μέθας ὠνόμαζον· τὰς μὲν ὅτι διὰ θεοῦς οἰνοῦσθαι δεῖν ὑπελάμβανον, τὰς δ' ὅτι θεῶν χάριν ἤλιζοντο καὶ συνήσαν. Τοῦτο γὰρ ἔστι τὸ δαῖτα θάλειαν.

Τὸ δὲ μεθύειν φησὶν Ἀριστοτέλης τὸ μετὰ τὸ θύειν αὐτῶ χρησθαι.

12.

Θεοῖσι μικρὰ θύοντας τέλη,

τῶν βουθυτούντων ὄντας εὐσεβεστέρους,

Εὐραπίδης φησί. Καὶ σημαίνει ὧδε τὸ τέλος τὴν θυσίαν.

Καὶ Ὅμηρος·

Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημι τέλος χαριέστερον εἶναι,

ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχη κατὰ δῆμον ἅπαντα.

Τιλετάς τε καλοῦμεν τὰς ἔτι μείζους καὶ μετὰ τινος μυστικῆς παραδόσεως ἑορτάς, τῶν εἰς αὐτάς δαπανημάτων ἕνεκα. Τιλεῖν γὰρ τὸ δαπανᾶν, καὶ πολυτελεῖς οἱ πολλὰ

ἀναλίσκοντες, καὶ εὐτελεῖς οἱ ὄλγια. Φησὶν Ἀλεξίς·

Τοὺς εὐτυχοῦντας ἐπιφανῶς

δεῖ ζῆν, φανεράν τε τὴν δόσιν τὴν τοῦ Θεοῦ.

ποιεῖν ὃ γὰρ Θεός, δεδωκώς τὰγαθὰ,

ὅν μὲν πεποίηκεν οἶεται χάριν τινὰ

ἔχειν ἑαυτῷ· τοὺς ἀποκρυπτομένους δὲ καὶ

μετρίως πράττειν φάσκοντας, ἀχρήστους ὄραν,

ἀνελευθέρως τε ζῶντας, ἐπὶ καιροῦ τινος

λαβῶν ἀφελεθ', ὅσα δεδωκώς ἦν πάλα.

13. Τοσαῦτα οἰνολογήσαντος, ἦτοι περὶ οἴνων ἐ-
πάντος· λαφύσσοντος οἴνων ὀνόματα. Οὐ χαίρει τῷ
πώματι, ἐκ πρώτης ἐθισθεῖς ἀνατροφῆς ὑδροποτεῖν.

Ἦδὺν γὰρ ἐστὶ ἐν δαστὶ καὶ εἰλαπίνῃ τεθαλιῆ

τέρπεσθαι μύθοισιν, ἐπὶρ δαστὸς κορέσωνται,

Ἡσίοδος ἐν τῇ Μελαμποδίᾳ φησὶν.

Οὐ τινι ὑμῶν ἐπήλθε περὶ ὕδατος εἰπεῖν τι, [ἀφ' ὧν
καὶ ὁ ὄνθος ἀφύεται], καίτοι Πανδάρου τοῦ μεγαλοφρο-
νοτάτου ἄριστον πάντων εἶναι τὸ ὕδωρ φήσαντος.

(41) Ὅμηρος μὲν οὖν ὁ θειότατος καὶ τροφμώτατος αὐτὸ
οἶδεν, ἐν οἷς αἰγείρων ὕδατοτροφείων ἄλλος λέγει. Ἐπαινεῖ
δὲ καὶ τὸ διανγές αὐτοῦ· „Κρήναι πίστερες ἕσαν ὕδατι
λευκῷ.“ Τὸ δὲ δὴ κοῦρον καὶ πλείονος τιμῆς ἄξιον ἡμερ-
τὸν καλεῖ. Ἰμερτὸν γοῦν φησι τὸν Τιταρήμιον, ὃς τῷ
Πηρεῖ συμμίσγεται. Καὶ τοῦ φυτικῆς δὲ ὕδατος μέ-
μνηται· ὃ ἀποδεχόμενος καὶ Πραξαγόρας ὁ Κῶιος καλὸν
εἶναι λέγει·

Καλὸν ὑπεκπροφεί, μάλα περ φυτώματα κατῆραι.

Διαστελλεῖ δὲ καὶ γλυκὺ ὕδωρ ἀπὸ πλατεῖος, τὸν μὲν Ἑλ-
λίσποντον εἶναι λέγων πλατὺν, ὑπὲρ δὲ θατέρου φράζων
Ἐπίσαμεν νῆας ἀγχοῦ ὕδατος γλυκεροῦ.“

14. Οἶδε δὲ καὶ τὴν χλιαροῦ φύσιν πρὸς τὰ τραύματα. Τὸν γοῦν Εὐρύπυλον τραυθέντα ἐκ τούτου καταιονίζκαίτοι εἰ ἐπισχεῖν ἴδει τὴν αἰμορροαγίαν, τὸ ψυχρὸν ἐπιτήδειον ἦν, συστρέφον καὶ συσφίγγον. Εἰς δὲ τὸ παρηγορῆσαι τὰς ὀδύνας τῷ θερμῷ ἔπαιονα, θέλγων δυναμείη. Ἔστι δὲ παρ' αὐτῶ τὸ λιαρόν, θερμόν. Ἐναργῶς δὲ τοῦτο δείκνυσιν ἐν τῷ περὶ τῶν Σκαμάνδρου πηγῶν

Ἡ μὲν γὰρ (φησὶν) ὕδατι λιαρῷ ῥέει, ἀμφὶ δὲ καπνὸς γίγνεται ἐξ αὐτῆς, ὥσει πυρὸς αἰθρομένοιο.

Ἄρα δὲ τοῦτο λιαρόν ἐστιν, ἀπ' οὗ πυρὸς ἀτμὶς καὶ καπνὸς ἔμπυρος ἀναφέρεται; Περὶ δὲ τῆς ἐτέρας πηγῆς λέγει, ὡς θέρους ῥέει εἰκνῖα χαλάζη, ἢ χιόνι ψυχρῇ, ἢ ἐξ ὕδατος κρυστάλλω. Εἰωθῶς δὲ λέγειν καὶ τοὺς νεοτρώτους θερμῷ περιφθῆσθαι αἵματι, ἐπὶ μὲν Ἀγαμέμνονός φησιν·

Ὅφρα οἱ αἷμ' ἔτι θερμόν ἀνήροθεν ἐξ ὠτελλῆς.

Ἐπὶ δὲ τοῦ φεύγοντος μετὰ τὸ βληθῆναι ἐλάφου μεταφράζων φησὶν· „Ὅφρ' αἷμα λιαρόν καὶ γούνατ' ὀρώρη.“ Ἀθηναῖοι δὲ μετάκερας καλοῦσι τὸ χλιαρόν, ὡς Ἐρατοσθένης φησὶν. [Ἵδαρῇ φησὶ καὶ μετάκερας.]

15. Τῶν δ' ἄλλων ὑδάτων τὰ μὲν ἐκ πετρῶν φερόμενα δροφερά καλεῖ, ὡς ἀχρεῖα δηλονότι· τὰ δὲ κρηναῖα καὶ διὰ πλείονος γῆς καὶ εὐκάρπου φερόμενα τῶν ἄλλων προκρίνει, ὡς καὶ Ἡσίοδος·

Κρήνης ἀεναίου καὶ ἀπορρύτου, ἧ τ' ἀθόλωτος,
καὶ Πίνδαρος·

Μετγαθὲς ἀμβρόσιον ὕδωρ

· Τιλφώσασας ἀπὸ καλλικρήνου.

Κρήνη δ' ἐν Βοιωτίᾳ ἢ Τιλφώσασα· ἀπ' ἧς Ἀριστοφάνης φησὶ Τειρεσίαν πόσινα, διὰ γῆρας οὐχ ὑπομείναντα τὴν ψυχρότητα, ἀποθανεῖν. Θεόφραστος δὲ φησιν ἐν τῷ

περὶ ὑδάτων, τὸ Νεῖλον ὑδωρ πολυγονώτατον καὶ γλυκύτατον· διὸ καὶ λύειν τὰς κοιλίας τῶν πινόντων, μίξιν ἔχον λιπρώδη. Ἐν δὲ τῷ περὶ φυτῶν ἐνιαχοῦ φησιν, ὑδωρ γίνεσθαι παιδογόρον, ὡς ἐν Θεσπιαῖς· ἐν Πιύρῳ δὲ ἄγονον. Καὶ τῶν γλυκῶν δὲ φησιν ὑδάτων ἔνια ἄγονα, ἢ οὐ πο-(42) λύγονα, ὡς τὸ ἐν Φέτα καὶ τὸ ἐν Πιύρῳ. Αὐχμῶν δὲ ποτε γενομένων περὶ τὸν Νεῖλον, ἐρήρη τὸ ὑδωρ ἰώδες, καὶ πολλοὶ τῶν Αἰγυπτίων ἀπώλοντο. Μεταβάλλειν τὲ φησιν οὐ μόνον τὰ πικρὰ τῶν ὑδάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἄλυκόν, καὶ ὅλους ποταμούς, καθὰ τὸν ἐν Καρία, παρ' οἱ Ζηροποσειδῶνος ἱερόν ἐστιν. Αἴτιον δὲ τὸ πολλοὺς κεραινοὺς πίπτειν περὶ τὸν τόπον.

16. Ἄλλα δὲ τῶν ὑδάτων καὶ σωματάδῃ ἐστὶ, καὶ ἔχει ὡσπερ τι βάρος ἐν ἑαυτοῖς, ὡς τὸ ἐν Τροϊζήνι. Τοῦτο γὰρ καὶ τῶν γενομένων εὐθύς ποιεῖ πλήρες τὸ στόμα. Τὰ δὲ πρὸς τοῖς περὶ Πάγγαιον μετάλλοις τοῦ μὲν χειμῶνος τὴν κοτύλην ἄγουσαν ἔχει ἐπὶ ἑνήκοντα ἕξ, θέρους δὲ τεσσαράκοντα ἕξ. Συστέλλει δὲ αὐτὸ καὶ πυκνοῖ μάλλον τὸ ψυχρός. Διὸ καὶ ἐν τοῖς γνώμοσι ῥέον οὐκ ἀναδίδωσι τὰς ὕδρας ἐν τῷ χειμῶνι, ἀλλὰ περιττεύει, βραδυτέρας οὐσης τῆς ἐκροῆς διὰ τὸ πάχος. Καὶ ταῦτά περὶ Αἰγύπτου φησὶν, ὑπομαλακώτερος ὁ ἀήρ. Τὸ δὲ ἄλυκόν ὑδωρ γεωδέστερόν ἐστι, καὶ πλείονος δαῖται κατεργασίας, ὡς καὶ τὸ Θαλάσσιον, θερμότεραν ἔχον τὴν φύσιν, καὶ μὴ ὁμοίως πάσχον. Μόνον δ' ἀτέραμνον τῶν ἄλυκῶν τὸ τῆς Ἀρεθούσης. Χείρω δ' ἐστὶ τὰ βαρυσταθμότερα καὶ τὰ σκληρότερα καὶ τὰ ψυχρότερα, διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας· δυσκατεργαστότερα γὰρ ἐστὶ, τὰ μὲν τῷ πολὺ τὸ γεῶδες ἔχειν, τὰ δὲ μικρότης ὑπερβολῆ. Τὰ δὲ ταχὺ θερμαινόμενα κοῦφα καὶ ὑγιεινά. Ἐν Κρατηῶνι δ' ἐστὶν ὑδωρ, ἡσυχῇ θερμῶν.

ὁ διατηρεῖ κραθέντα τὸν οἶνον ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας. Τὰ δ' ἐπίφύτα καὶ ἐξ ὄχουτοῦ, ὡς ἐπίπαν βελτίω τῶν στασίμων κοπιτόμενά τε μαλακώτερα γίνονται. Διὰ τοῦτο καὶ τὰ ἀπὸ τῆς χύνης δοκεῖ χρησιτὰ εἶναι· καὶ γὰρ ἀνύγεται τὸ ποτιμώτερον, καὶ τοῦτο κεκομμένον ἐστὶ τῶ ἕρι· διὸ καὶ τῶν ὀμβρίων βελτίω· καὶ τὰ ἐκ κρυστάλλου δὲ διὰ τὸ κουφότερα εἶναι· σημεῖον δ', ὅτι καὶ ὁ κρυστάλλος αὐτὸς κουφότερος τοῦ ἄλλου ὕδατος. Τὰ δὲ ψυχρὰ σκληρὰ, διότι γεωδέστερα. Τὸ δὲ σωματώδες καὶ θερμανθὲν θερμοτέρον, καὶ ψυχθὲν ψυχρότερόν ἐστι. Κατὰ τὴν αὐτὴν δ' αἰτίαν καὶ τὰ ἐν τοῖς ὄρεσι ποτιμώτερα τῶν ἐν τοῖς πεδίοις· ἦττον γὰρ μίχεται τῷ γεῶδει. Ποιεῖ δὲ τὸ γεῶδες καὶ τὰς ἐπιχρούς τῶν ὑδάτων. Τὸ γοῦν τῆς ἐν Βαβυλωνίᾳ λίμνης, ἐρυθρὸν γίνεται ἐπὶ τινὰς ἡμέρας· τὸ δὲ τοῦ Βορυσθένους κατὰ τινὰς χρόνους ἰοβαφές, καίπερ ὄντος καθ' ὑπερβολὴν λεπτοῦ· σημεῖον δὲ, τοῦ Ἰπώνιος ἐπίανω γίνεται διὰ κουφότητα τοῖς βορείοις.

17. Πολλαχοῦ δ' εἰσὶ κρήναι αἱ μὲν ποτιμώτεραι καὶ οἰνωδέστεραι, ὡς ἡ περὶ Παφλαγονίαν, πρὸς ἣν φασὶ τοῖς ἐγχαρίους ὑποπίνειν προσιόντας, ἀλμώδεις δ' ἅμα τῷ ὄξει, ἐν Σικανίᾳ τῆς Σικελίας. Ἐν τῇ Καρχηδονίᾳ δὲ ἐπικρατεῖα κρήνη ἐστίν, ἣ τὸ ἐπιστάμενον ἐλαίῳ ἐστὶν ὁμοιον, μελάντερον τὴν χροάν· ὃ ἀποσφαιροῦντες χρῶνται πρὸς τὰ πρόβατα καὶ τὴ κτήνη. Καὶ παρ' ἄλλοις δ' εἰσὶ λίπτος ἔχουσαι τοιοῦτον, ὡς ἡ ἐν Ἀσίᾳ, ὑπὲρ ἧς Ἀλέξανδρος ἐπέστειλεν ὡς ἐλαίου κρήνην εὐρηκίως. Καὶ τῶν θερ-
(43) μῶν δ' ἐκ φύσεως ὑδάτων ἓνα γλυκεία ἐστίν, ὡς τὰ ἐν Διγαίᾳ τῆς Κιλικίας, καὶ περὶ Παγασις, τὰ τ' ἐν τῇ Τρικυῇ Λαρίσση, καὶ περὶ Μαγνησίαν, καὶ ἐν Μίλλῳ καὶ Αὐτάρῳ· ἐν δὲ Προύση, τῇ πρὸς τὸν Μύσιον Ὀλυμπετον.

τὰ βασιλικὰ καλούμενα. Τὰ δ' ἐν Ἀσίᾳ περὶ Τράλλειν καὶ τὸν Χαρακιωμένην ποταμὸν, ἔτι δὲ Νύσων πόλιν, οὕτως ἐστὶ λεπὰρὰ, ὥς μὴ δεῖσθαι τοὺς ἐναπολουμένους ἑλαίου. Τοιαῦτα καὶ τὰ ἐν Δασκίλου κόμῃ. Τὰ δ' ἐν Καρούροις κατάξηρα καὶ σφόδρα θερμά· τὰ δὲ περὶ Μηνὸς κόμην, ἣ ἐστὶ Φρυγίας, τραχύτερά ἐστι καὶ λεπρωδέστερα, ὥς καὶ τὰ ἐν τῇ καλουμένῃ Λέοντος κόμῃ τῆς Φρυγίας. Τὰ δὲ περὶ Δορύλαιον, καὶ πινόμενά ἐστιν ἰδίιστα· τὰ γὰρ περὶ Βαΐας ἢ Βαΐου λεγόμενα, τῆς Ἰταλίας, παντελῶς ἄποτα.

18. Σταθμήσας τὸ ἀπὸ τῆς ἐν Κορίνθῳ Πειρήνης καλουμένης ὕδωρ, κουφότερον πάντων εὔρον τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα. Οὐ γὰρ Ἀντιφάνει τῷ κωμικῷ πεπίστευκα, λέγοντι κατὰ πολλὰ τὴν Ἀττικὴν διαφέρουσαν τῶν ἄλλων, καὶ ὕδωρ κάλλιστον ἔχειν. Φησὶ γὰρ·

Ὅσα δ' ἡ χώρα φέρε
 διαφέροντα τῆς ἀπάσης, Ἰππόνικ', οἰκουμένης,
 τὸ μέλι, τοὺς ἄρτους, τὰ σῦκα. Β. σῦκα μὲν γὰρ τὸν Δία
 πάνυ φέρε. Α. βοσκήματ', ἔρια, μύρτα, θυμιάματα,
 πυρούς, ὕδωρ διαφέρον,
 ὥστε καὶ γνοίην ἂν εὐθύς Ἀττικὸν πίνων ὕδωρ.

Τὸ ὕδωρ ποταμοῦ σῶμά φησὶ που Εὐβουλος ὁ κωμωδιοποιὸς εἰρηκέναι Χαιρημονα τὸν τραγικόν·

Ἐπεὶ δὲ σηκῶν περιβολὰς ἡμίψαμεν,
 ὕδωρ τε, ποταμοῦ σῶμα, διεπεράσαμεν.

Καὶ ἡμῶν δὲ πᾶσα δύναμις ἐξ ὑδάτων ἄρδεται. Ἐν Τῇ ἰωνῷ κρήνῃ ἐστὶν, ἣς τῷ ὕδατι οἶνος οὐ μίγνυται. Ἡρόδοτος δὲ ἐν τετάρτῃ τὸν Ἰππικόν φησιν, ἀπὸ μὲν τῶν πηγῶν φερόμενον ἐπὶ πάντα ἡμέρας, βραχὺν εἶναι καὶ γλυκύν,

μετα δὲ ἄλλον τεσσάρων ἡμερῶν πλῆθον περὶν γίνεσθαι, ἐκιδούσης εἰς αὐτὸν κρήνης τῆς περὶ αὐτῆς. Θεόπομπος δὲ φησι περὶ τὸν Ἐριγῶνα ποταμὸν ὅξυ εἶναι ὕδωρ, καὶ τοὺς πίνοντας αὐτὸ μεθύσκεσθαι, καθὰ καὶ τοὺς τὸν οἶνον.

19. Ἀριστόβουλος δ' ὁ Κασανδρεὺς φησιν ἐν Μιλήτῳ κρήνην εἶναι Ἀχιλλεῖον καλουμένην, ἧς τὸ μὲν φεῖμα εἶναι γλυκύτατον, τὸ δ' ἐφροστικὸς ἀλμυρὸν· ἀφ' ἧς αἱ Μιλήσιοι περιφρόνασθαι φασὶ τὸν ἥρωα, ὅτε ἀπέκτεινε Τρώμβηλον, τὸν τῶν Λελέγων βασιλέα. Φασὶ δὲ καὶ, ὅτι τὸ περὶ Καππαδοκίαν ὕδωρ, πολὺ τε ὄν καὶ κάλλιστον, οὐ σήπεται, ὑπόφρουσιν οὐκ ἔχον, πλὴν εἰ μὴ ὑπὸ γῆν φέοι. Πτολεμαῖος δὲ ὁ βασιλεὺς ἐν ἐβδόμῳ ὑπομνημάτων, ἐπὶ Κορίνθου προάγουσι, φησιν, ἡμῖν διὰ τῆς Κοινοπορίας καλουμένης, κατὰ τὴν ἀκρωρείαν προσβαίνουσιν, εἶναι κρήνην, νῆμα ἀνείσαν, χιόνος ψυχρότερον· ἐξ ἧς πολλοὺς μὴ πίνειν, ἀποπαγήσεσθαι προδοκῶντας, αὐτὸς δὲ λέγει πετωκῆναι. Φύλαρχος δὲ φησιν ἐν Κλείτορι εἶναι κρήνην, ἀφ' ἧς τοὺς πίνοντας οὐκ ἀνέχεσθαι τὴν τοῦ οἴνου ὀσμὴν. Κλέαρχος φησι, τὸ μὲν ὕδωρ, ὥσπερ καὶ τὸ γάλα, λευκὸν λέγεσθαι, οἶνον δὲ, καθάπερ καὶ τὸ νέκταρ, ἐρυθρὸν, μέλι δὲ καὶ ἔλαιον χλωρὸν, τὸ δ' ἐκ τῶν μύρων θλιβόμενον μέλας. Εὐβουλος εὐρετικὸς φησι τὸ ὕδωρ ποιεῖν τοὺς πίνοντας αὐτὸ μόνον,

τὸν δ' οἶνον ἡμῶν τῶ φρονεῖν ἐπισκοτεῖν.

Τὰ αὐτὰ δ' ἰαμβεῖα καὶ Ὀφελίων φησι.

20. Τριαῦτα, ὥσπερ οἱ ἥχορες, πρὸς ὕδωρ ἐπιών, (44) καὶ βραχὺ ἀναπασάμενος, αὐτὸς ἔφη, Ἄμμις ὁ κομικός καὶ φησιν·

Ἐνὴν ἄρ', ὡς ἔοικε, κἄν οἴνω λόγος·
ἔνοι δ', ὕδαρ πάντα, εἰς' ἀβέλτεροι.

Ἀντιφάνης δέ·

Οἴνω τὸν οἶνον ἐξελάνειν,

σάλπιγγι τῆν σάλπιγγα, τῷ κίρκυι τὸν βοῶντα,
κόπῳ κόπον, ψόφῳ ψόφον, τριωβόλῳ δὲ πόρην,
αὐθαδίαν αὐθαδία, Καλλίστρατον μαγεῖρα,
στάσιω στάσει, μάχῃ μάχην, ὑπαπίοις δὲ πύκτην,
πόνῳ πόνον, δίκη δίκη, γυναικὶ τὴν γυναῖκα.

Ἵτι καὶ ἐπὶ τοῦ ὕδατος ἔταπτον οἱ παλαιοὶ τὸ ἄκρα
τον. Σώφρων· „Ἵδαρ ἄκρατον εἰς τὴν κύλικα.“

21. Ἵτι Φύλαρχός φησι, Θεόδωρον τὸν Λαρισσαῖ
ὑδροπότην γενέσθαι, τὸν ἀλλοτριῶς αἰεὶ ποτε πρὸς Ἀν-
γόνον ἐσχηρότα, τὸν βασιλέα. Φησὶ δὲ καὶ, τοὺς Ἴβηρι-
πάντας ὑδροποτεῖν, καίτοι πλουσιωτάτους ἀνθρώπων ἄ-
τας. Μονοσιτεῖν τε αὐτοὺς ἀλλ' λέγει, διὰ μικρολογία
ἐσθῆτάς τε φορεῖν πολυτελεσιτάτας. Ἀριστοτέλης δ'
Θεόφραστος Φιλῖνόν τινα ἱστορεῖ μήτε ποτῶ χηρίσασθ
ποτε, μήτε ἐδέσματι ἄλλῳ, ἢ μόνῳ γάλακτι, πάντα τ
βίον. Πύθερμος δὲ ἐν τοῖς Πειραιῶς τυραννεύουσι κατ
γράφει καὶ Γλαύκωνα ὑδροπότην. Ἠγήσανδρος δ' ὁ Δε-
φὸς Ἀγχίμολον καὶ Μόσχον φησὶ, τοὺς ἐν Ἠλιδι σοφ
στεύσαντας, ὑδροποτεῖναι πάντα τὸν βίον, καὶ, μόνῳ σῆ
προσφερομένους, οὐδενὸς ἦπτον διακεῖσθαι σάμασιν ἐ-
δωμένους· τὸν δ' ἰδρῶτα αὐτῶν δυσώδη οὕτως ἔχειν,
πάντας αὐτοὺς ἐκκλίνειν ἐν τοῖς βαλανείοις. Μάτρις δ'
Ἀθηναῖος, ὃν ἐβίω χρόνον, οὐδὲν ἐσιτεῖτο, ἢ μυρρίνης δι-
γον, οἴνου δὲ καὶ τῶν ἄλλων πάντων ὑπέχετο, πλην ὕδ
τος. Ἵδροπότης δ' ἦν καὶ Λάμπρος ὁ μουσειὸς· περὶ
Φρύνηός φησι·

— Λάρους θρηγῶν, ἐν οἷσι Λάμπρος ἐναπέθνησκεν,
 ἄνθρωπος ὢν ὑδατοπότας, μυυρός ὑπερσοφιστής,
 Μουσῶν σκελετός, ἀηδόνων ἠπάλιος, ὕμνος Ἄιδου.
 Λάχων δ', ὁ κωμικός, ὑδροπότου Μοσχίωνος μέμνηται.

22. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ μέθης φησὶν, ὅτι ἀλ-
 υράς τινες προσφερόμενοι τροφὰς, ἄδικοι διέμειναν· ὦν
 Ἄρχωνίδης ὁ Ἀργεῖος. Μάγων δὲ ὁ Καρχηδόνιος τρις
 ἦν ἀνυδρον διήλθεν, ἄλφια ξηρὰ σιτούμενος, καὶ μὴ πί-
 νων. Πολέμων δ' ὁ Ἀκαδημαϊκός, ἀρξάμενος ἀπὸ τριά-
 ντα ἐτῶν, ὑδροπότησε μέχρι θανάτου, ὡς ἔφη Ἀτίλιονος
 Καρύστιος. Διοκλῆ τε τὸν Πεπαρήθιδίον φησι Δημήτριος
 Σκήμιος μέχρι τέλους ψυχρὸν ὕδωρ πεπωκέναι. Αὐτὸς
 ἰ περὶ αὐτοῦ μάρτυς ἀξιόχρεως Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ,
 ἄσκων χρόνον τινὰ ὕδωρ μόνον πεπωκέναι. Καὶ Πυθέ-
 ς γοῦν φησιν· „Ἀλλὰ τοὺς νῦν δημαγωγοὺς ὁρᾶτε, Δη-
 οσθένη καὶ Δημάδην, ὡς ἐναντίως τοῖς βίοις διάκεινται.
 ἢ μὲν γὰρ, ὑδροποτῶν καὶ μερμηῶν τὰς νύκτας, ὡς φα-
 ῶν, ὁ δὲ πορνοβοσκῶν καὶ μεθυσκόμενος κατὰ τὴν ἡμέ-
 ραν ἐκάστην, προγᾶστωρ ἡμῖν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀνακα-
 λεῖται.“ Εὐφορίων δὲ ὁ Χαλκιδεὺς οὕτω που γράφει· „Λα-
 ῦρτας Δασιώνιος οὐδὲ προσεδεῖτο ποτοῦ, καθάπερ οἱ ἄλ-
 ραι, οὖρον δὲ προῖετο, καθάπερ πάντες ἄνθρωποι. Καὶ
 ἄλλοι διὰ φιλοτιμίαν ἐπεχείρησαν παρατηρησάσθαι· καὶ ἀπέ-
 45) στησαν πρὸ τοῦ εὐρεῖν τὸ πραττόμενον. Θέρους γὰρ
 ἰσθρ καὶ τριακονθήμερον προσεδρεύοντες, καὶ οὐδενὸς μὲν
 ρῶντες ἀπεχόμενον ἄλμυροῦ, τὴν κύστιν δ' αὐτοῦ ἔχοντα,
 νηπιέσθησαν ἀληθεύειν. Ἐχρητό δὲ καὶ τῷ ποτῷ, ἀλλ'
 ὕδωρ ἤπιον οὐ προσεδεῖτο τούτου.“

Μεταλλάξαι βρώματα διάφορα

ἔσθ' ἡδὺ (φησὶν *Ἀντιφάνης*) καὶ τῶν πολλὰκις θρυλ
λουμένων

διάμεστον ὄντα τὸ παραγεύσασθαι τινος
καινοῦ· διπλασίαν γὰρ παρέσχεν ἡδονήν.

23. Ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ὡς φησὶν ἐν τῇ πρώτῃ
Ἡρόδοτος, ὕδωρ ἀπὸ τοῦ *Χοάσπεω* πιεῖν ἄγεται, τοῦ πα
ρὰ *Σούσα* φέροντος· τοῦ μόνου πίνει ὁ βασιλεὺς. Τοῦ ἰ
τοιούτου ὕδατος ἀπεψημένον πολλαὶ κάρτα ἄμαξαι τε
τράκνυλοι ἡμίονοιαι, κομίζουσαι ἐν ἄγγελοις ἀγγυρόεσι
ἔπονται οἱ. *Κτησίας* δὲ ὁ *Κνήδιος* καὶ ἱστορεῖ, ὅτι
ἔφεται τὸ βασιλικὸν τοῦτο ὕδωρ, καὶ ὅπως ἐναποτιθέμι
νον τοῖς ἄγγελοις φέρεται τῷ βασιλεῖ, λέγων αὐτὸ κ
ελαφρότατον καὶ ἡδιστον εἶναι. Καὶ ὁ τῆς *Αἰγύπτου* ἰ
βασιλεὺς δευτέρος, ὁ *Φιλιάδελφος* ἐπέβλην, ἐκδοὺς τῇ
ἑαυτοῦ θυγατέρα *Βερενίκη*ν *Ἀντιόχῳ*, τῷ *Συρίας* βασι
λεῖ, ἐν ἐπιμελείᾳ εἶχε, πέμπειν αὐτῇ τὸ ἀπὸ τοῦ *Νελλο*
ὕδωρ, ἵνα μόνου τούτου τοῦ ποταμοῦ ἢ παῖς πίνη, ὡ
ἱστορεῖ *Πολύβιος*. *Ἡμιόδωρος* δὲ φησὶ, τὸν *Ἐπιφαν*
Ἀντιόχον, ὃν διὰ τὰς πράξεις *Πολύβιος* *Ἐπιμανῆ* καλε
τῆν κρήνην τὴν ἐν *Ἀντιοχείᾳ* κερύσαι οἶνω· καθάπερ κ
τὸν *Φρύγα* *Μίδαν* φησὶ *Θεόπομπος*, ὅτι ἐλεῖν τὸν *Συ
ληνὸν* ὑπὸ μέθης ἠθέλησεν. Ἔστι δὲ ἡ κρήνη, ὡς φη
Βίων, μέση *Μαίδων* καὶ *Παιόνων*, Ἴννα καλουμένη. *Στό
φυλος* δὲ φησὶ τὴν τοῦ οἴνου πρὸς τὸ ὕδωρ κρῦσιν *Μι
λάμποδα* πρῶτον εὐρεῖν. Φησὶ δὲ καὶ πεπτικώτερον τε
οἴνου τὸ ὕδωρ *Πλασιτόνικος*.

24. Ὅτι τοῖς προπίνουσιν ἐπιτεταμένως, οὐκ οἰκτι
ροῦνται ὁ στόμαχος, ἀλλὰ μᾶλλον κακοῦται, καὶ πολ
λάκις φθορὰν τῶν ληφθέντων παρασκευάζει. Δεῖ οἱ
τὸν ὑγείας ἀντιποιούμενος καὶ συμμετρικὸς γυμνασίῳ

χρᾶσθαι, διὰ τοὺς πολλοὺς ἰδρωτάς, καὶ λουτροῖς, ὡς
 διαναί τε τὸ σῶμα καὶ μαλιχθῆναι· μετὰ δὲ ταῦτα προ-
 πίνειν ὕδωρ, ὡς χρηστότατον, ἐν μὲν χειμῶνι καὶ ἕασι
 θερμὸν ὡς μάλιστα, ἐν δὲ τῷ θέρει ψυχρὸν, ὡς μὴ προεκ-
 λύειν τὸν στόμαχον· προπίνειν δὲ σύμμετρον τῷ πλήθει,
 χάριν τοῦ προαναληφθῆναι τούτο εἰς τὴν ἕξιν, καὶ μὴ
 ἀέριον ἀναδιδόσθαι τὴν ἀπὸ τοῦ οἴνου δύναμιν, μηδὲ
 τοῖς πέρασι τῶν ἀγγείων προσπίπτουσαν ἐπιδάκνειν.
 Ἐὰν δὲ τις ἡμῶν τοῦτο δυνακῶς ποιῇ, γλυκὴν ὑδαρῆ
 θερμὸν προλαμβάνετω, μάλιστα δὲ τὸν καλούμενον πρό-
 τροπον, τὸν γλυκὴν Λέσβιον, ὅντα εὐστόμαχον. Καὶ ὁ
 γλυκᾶζων ὁ οἶνος οὐ βαρύνει τὴν κεφαλὴν, ὡς Ἴπποκρά-
 τῆς ἐν τῷ περὶ διαίτης φησὶν, ὃ τινὲς μὲν ἐπιγράφουσι
 περὶ ὀξέων νοσημάτων, οἱ δὲ περὶ πτισάνης, ἄλλοι δὲ πρὸς
 τὰς Κνιδίας γνώμας. Λέγει δὲ· „Ὁ γλυκὺς ἦσσον ἐστὶ
 παρηβαρικὸς τοῦ οἰνώδεος, καὶ ἦσσον φρενῶν ἀπτόμενος,
 καὶ διαχωρητικώτερος τοῦ ἑτέρου κατ' ἔντερον.“ Οὐ δὲ
 δὲ προπίνειν, καθὰ τοὺς Καρμανοὺς φησι Ποσειδώνιος·
 τοὺτους γὰρ, φιλοφρονουμένους ἐν τοῖς συμποσίοις, λύειν
 τὰς ἐπὶ τῷ προσώπῳ φλέβας, καὶ τὸ καταρρέον αἷμα
 μγγύνας τῷ πώματι προσφέρεσθαι, τέλος φίλιας νομί-
 (46) ζοντας τὸ γένεσθαι τοῦ ἀλλήλων αἵματος. Μετὰ
 δὲ τὴν προσφορὰν ταύτην συγχρῆσθαι τὴν κεφαλὴν
 μύρω, μάλιστα μὲν ῥοδίνῳ, εἰ δὲ μὴ, μηλίῳ, εἰς τὸ ἀπο-
 κρῆσθαι τι ἀπὸ τοῦ τύπου, καὶ μὴ βλάπτεσθαι ἀπὸ
 τῆς τῶν οἴνων ἀναθυμιάσεως· εἰ δὲ μὴ, ἰρίῳ ἢ ναρδίνῳ.
 Οὐ πακῶς οὖν Ἀλεξίς φησιν·

Ἐναλείφεται τὰς ᾄνας, ὑγιείας μέγος

μέγιστον, ὁσμάς ἐκεφάλῳ χρηστὰς ποίων.

25. Ἐκκλίνω δὲ, δεῖ τὰ παχῆ τῶν μύρων, ὕδωρ τε

κίνειν τὸ κατὰ πρόσοψιν λευκὸν καὶ διαυγές, ὃ δὴ κατὰ τὸν σταθμὸν ἐστὶ κοῦφον, καὶ οὐδὲν ἐν αὐτῷ γεῶδες ἔχει. Τὸ δὲ συμμέτρως θερμαινόμενον καὶ ψυχόμενον ὕδωρ χρηστόν ἐστι, καὶ εἰς χάλκειον ἢ ἀργύρεον ἄγγο ἐγχεόμενον οὐ ποιεῖ τὸ ἰώδες. Φησὶ δὲ καὶ Ἴπποκράτης, „Ἵδωρ τὸ ταχέως θερμαινόμενον καὶ ψυχόμενον, αἰεὶ κουφότερον.“ Μοχθηρὰ δ' ἐστὶ τὰ βραδέως τὰ ὕσπρια τήκοντο. Ταῦτα δὲ τὰ νιτροῦδη καὶ ἀλμυρά. Ἐν δὲ τῷ περὶ ὕδατων Ἴπποκράτης καλεῖ τὸ χρηστόν ὕδωρ πότιμον. Τὰ δὲ τῶν ὑδάτων στάσιμα χαλεπὰ, ὡς τὰ λιμναῖα καὶ τὰ ἐλαδί. Ἔστι δὲ καὶ τῶν κρηναίων τὰ πλεῖστα σκληρότερα. Ἐρασίστρατος δὲ φησιν, ὡς δοκιμάζουσι τινες τὰ ὕδατα σταθμῶ ἀνεξετάστως. Ἴδου γὰρ τοῦ ἐξ Ἀμφιαράου ὕδατος καὶ τοῦ ἐξ Ἐρετρίας συμβαλλομένων, τοῦ μὲν φαύλοισι τοῦ δὲ χρηστοῦ ὄντος, οὐδ' ἦτις ἐστὶ διαφορὰ κατὰ τὸν σταθμὸν. Ἴπποκράτης δ' ἐν τῷ περὶ τόπων ἀριστά φησιν εἶναι τῶν ὑδάτων, ὅσα ἐκ μετεώρων χωρίων ῥεῖ, καὶ ἐκ λόφων ξηρῶν. Ταῦτα γὰρ λευκὰ καὶ γλυκέα, καὶ τὸν ὀλιγον φέρειν οἶά τε ἐστὶ, τὸν τε χειμῶνα θερμαίνονται, καὶ τὸ θέρους ψυχρά ἐστίν. Ἐπαινεῖ δὲ μάλιστα, ὃ τὰ ρεύματα πρὸς ἀνατολὴν ἡλίου ἔρρωγε, καὶ μάλιστα πρὸς τὰς θερνάς. Ἀνάγκη γὰρ λαμπρὰ εἶναι, καὶ εὐώδη καὶ κοῦφα. Διοκλῆς δὲ φησὶ, τὸ ὕδωρ πεπτικὸν εἶναι κοῦφον, ψυκτικὸν τε μετρίως, ὀξυδερεκές τε καὶ ἡμισι καρηβαρικόν, κινήτικόν τε ψυχῆς καὶ σώματος. Πραξαγόρας τε ταῦτά φησιν. Ἐπαινεῖ δὲ τὸ ὄμβριον. Εὐήνω δὲ τὰ λακκαῖα· χρηστόν τε εἶναι φάσκει τὸ ἐξ Ἀμφιαράου συμβαλλόμενον τῷ ἐν Ἐρετρίας.

26. Ὅτι δὲ τὸ ὕδωρ ὁμολογουμένως ἐστὶ τροφίμοισι ὄνητον ἐκ τοῦ τρέφεσθαι τινα ἐξ αὐτοῦ μόνου τῶν ζώων

ὅσπερ τοὺς τέτιγας. Πολλὰ δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὑγρῶν ἔστι τροφίμα, οἷον γάλα, πρυσάνη, οἶνος. Τὰ γοῦν ὑποτίθια γάλακτι διοικεῖται. Καὶ πολλὰ δὲ ἔθνη γαλακτοποιοῦντα ἔχῃ. Δημόκριτον δὲ τὸν Ἀβδηρίτην λόγος ἔχει διὰ γῆρας ἐξάξει αὐτὸν διεγνωκότα τοῦ ζῆν, καὶ ὑφαιροῦντα τῆς τροφῆς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἐπεὶ αἱ τῶν Θεσμοφορίων ἡμέραι ἐνέστησαν, δεηθεισῶν τῶν οἰκείων γυναικῶν μὴ ἀποθανεῖν κατὰ τὴν πανήγυριν, ὅπως ἐορτάσωσι, πεισθῆναι κελύσαντι μέλιτος ἄγγειον αὐτῶν πλησίον παρατεθῆναι, καὶ διαζῆσαι ἡμέρας ἰκανὰς τὸν ἄνδρα, τῇ ἀπὸ τοῦ μέλιτος ἀναφορῆς μόνῃ χρώμενον, καὶ μετὰ τὰς ἡμέρας βισταχθέντος τοῦ μέλιτος, ἀποθανεῖν. Ἐχαιρε δὲ ὁ Θεμόκριτος ἀεὶ τῷ μέλιτι· καὶ πρὸς τὸν πυθόμενον, πῶς ἂν ὑγιᾶς τις διάγοι, ἔφη, εἰ τὰ μὲν ἐντὸς μέλιτι βρέχοι, τὰ δ' ἐκτὸς ἐλαίῳ. Καὶ τῶν Πυθαγορικῶν (47) δὲ τροφή ἦν ἄρτος μετὰ μέλιτος, ὡς φησὶν Ἀριστόξενος· τοὺς προσφερομένους αὐτὰ ἀεὶ ἐπ' ἄρισται λέγων ἀνόσους διατελεῖν. Δύκος δὲ πολυχρονίους φησὶν εἶναι τοὺς Κυρνίους, (οἰκοῦσι δ' οὗτοι περὶ Σαρδόνα,) διὰ τὸ μέλιτι ἀεὶ χρῆσθαι· πλείστον δὲ τοῦτο γίνεται πικρῶς αὐτοῖς.

27. Ὅρα τὸ ἀνατιθεμένων πάντων τὴν ζήτησιν, ἥτοι ἐναβαλλομένων.

Ὅτι τὸ ἀνησις ὁ νῆσις πλεονασμῷ τοῦ α, ὡς στόχως ἄσταχως· παρὰ Κρατίνῳ κεῖται·

Οὐ γάρ τοι σύ γε πρῶτος * * φοιτῆς ἐπὶ δεῖπνον ἀνησις.

ἐὸ δὲ ὀξύπικρος παρὰ Διφίλῳ·

Τέρπομαι γυνωδὺς ὄρων

τοὺς ὀξύπεινους καὶ πρὸ τῶν καιρῶν αἰεὶ
πάντ' εἰδέναι σπειδοντας.

Καὶ Ἀντιφάνης·

—“Ἐν νόσημα τοῦτ' ἔχει·

αἰεὶ γὰρ ὀξύπεινός ἐστι. Β. Θετταλὸν
λέγεις κομιδῇ τὸν ἄνδρα.

Καὶ Εὐβουλος·

Ζῆθον μὲν ἔλθειν ἀγνὸν ἐς Θήβης πέδον
οἰκεῖν κελύει· καὶ γὰρ ἀξιοτέρους
παλοῦσιν, ὡς ἔοικε, τοὺς ἄριτους ἐκεῖ·
σύ δ' ὀξύπεινος· τὸν δὲ μουσικώτατον
κλεινὰς Ἀθήνας ἐκπερῶν Ἀμφίονα·
οὐ φᾶσι αἰεὶ πινῶσι Κερροπιδῶν κόροιο,
κάπποτες αὔρας, ἐλπίδας σιτούμενοι.

28. Ὁ δὲ μονοσιτῶν κέται παρ' Ἀλέξειδι·

Ἐπὶν ἰδιώτην ἄνδρα μοκοσιτῶντ' ἴδης,
ἢ μὴ ποθοῦντ' ᾧδὰς ποιητῆν καὶ μέλη,
τὸν μὲν ἰδιώτην τοῦ βίου τὸν ἡμισυν
ἀπολωλεκέναι νόμιζε, τὸν δὲ τῆς τέχνης
τὴν ἡμίσειαν· ζῶσι δ' ἀμφοτέροι μόλις.

Πλάτων· „Ὁὐ μονοσιτῶν ἐκάστοτε, ἀλλὰ κἀνίοτε δε
δὲς τῆς ἡμέρας.“

Ὅτι νωγαλεύματα ἐκάλουν τὰ ἡδέα βρώ

Ἀραράς·

Τὴ κομψὰ μὲν δὴ ταῦτα νωγαλεύματα.

Ἀλέξιος·

Θαστοῖς οἰναρίοιο
τῆς ἡμέρας τὸ λοιπὸν ὑποβρέχει μέρος
καὶ νωγαλλεῖ.

Ἀντιφάνης·

Βότρυς, ῥόας, φοίνικας, ἕτερα νόγαλα.

Ἀπόσιτον δ' εἶρηκε Φιλωνίδης. Αὐτόσιτον δὲ Κρωΐβυλος·
„Παράσιτον αὐτόσιτον.“ Ἀναρίστητον δ' εἶπεν Εὐπόλις·
ἀναγκόσιτον δὲ Κράτης. Καὶ Νικόστρατος δέ·

Μειράκιον * κατὰ τύχην

ὑποσκαφιόκαρτόν τι κεχλαμυδωμένον
κατάγεις ἀναγκόσιτον.

Ἀριστόδεπνον δ' εἶπεν Ἀλεξίς·

Ἄφ' ὧν γένοιτ' ἂν συντόμως

ἄριστόδεπνον.

29. Μετὰ ταῦτα ἀναστάντες κατεκλιθήμεν, ὡς ἕκα-
στος ἤθελεν, οὐ περιμεινάντες ὀνομακλήτορα τὸν τῶν
δέπνων ταξίαρχον.

Ὅτι καὶ τρίκλινοι οἴκοι, καὶ τετράκλινοι, καὶ ἐπτάκλι-
νοι, καὶ ἐννεάκλινοι, καὶ κατὰ τοὺς ἐξῆς ἀριθμοὺς ἦσαν
παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Ἀντιφάνης· „Συναγαγὼν τρεῖς ὄν-
τας εἰς τρίκλινον ἡμᾶς.“ Φρύνιχος·

Ἐπτάκλινος οἶκος ἦν καλὸς,

εἶτ' ἐννεάκλινος ἕτερος οἶκος.

Εὐβουλος·

Θὸς ἐπτάκλινον. Β. ἐπτάκλινος οὐτοσί.

Α. Καὶ πέντε κλίνας Σικελικᾶς. Β. Λέγ' ἄλλο τι.

Α. Σικελικὰ προσκεφάλαια πέντε.

Ἄμφις·

(48)

Οὐχ ὑποστρώσεις ποτὲ

τρίκλινον ;

Ἀναξανδρίδης·

Τρίκλινον δ' εὐθείως συνήγετο

καὶ συναυλίας γέροντι.“ —

Ἄλλὰ ξενῶνας οἶγε, καὶ ῥᾶνον δόμους,
στρώων τε κοίτας, καὶ πυρὸς φλέξον μένος,
κρατῆρά τ' αἶφου, καὶ τὸν ἥδιστον κέρα.

30. * νῦν δὲ τὴν τῶν στρωμάτων σύνθεσιν περιβο-
χωρίζουσι καὶ ὑποβολῇ, φησὶ Πλάτων ὁ φιλόσοφος.
δ' ὁμώνυμος αὐτῷ ποιητῆς φησι·

Καὶ ἐν κλίταις ἑλεφαντόποσιν καὶ στρώμασι πο-
φυροβάπτιος

κᾶν φοινικίσι Σαρδιανικαῖς κοσμησαμένοι κατ-
κενται.

Ἡμᾶς δ' ἡ τῶν ποικίλων ὑφή, μάλιστα ἐντέχνων π.
αὐτὰ γενομένων Ἀκισᾶ καὶ Ἐλικῶνος τῶν Κυπρί-
ῳ φράνται δ' ἦσαν ἐνδοξοί· καὶ ἦν Ἐλικῶν υἱὸς Ἀκισᾶ,
φησιν Ἰερώνυμος. Ἐν Πυθοῖ γούν ἐπὶ τῶς ἔργου ἐκ-
γέγραπται·

Τεῦξ' Ἐλικῶν, Ἀκισᾶ Σαλαμίνιος, ᾧ ἐπὶ χειρὶ
πότνια θεσπεσίην Παλλὰς ἔτευξε χάριν·

Τρωῦτος ἦν καὶ Παθυμίας ὁ Αἰγύπτιος.

Ὡς ἐγὼ σκιρτῶ πάλοι,
ὅπου φοδόπνοα στρώματ' ἐστὶ, καὶ μύροις
λοῦμαι ψακαστοῖς,

φησὶν Ἐφίππος. Ἀριστοφάνης·

Ὅστις ἐν ἡδυόμοις
στρώμασι παννυχίζων
τὴν δέσπωναν ἐρείδεις.

Σύμφων δὲ στρουθωτὰ ἐλλήματα φησιν ἐπιτετιμημέ-
ῳ Ομηρος δὲ, ὁ θαυμασιώτατος, τῶν στρωμάτων τὰ μ.
κατώτερα λίτα εἶναι φάσκει, ἦτος λευκὰ, καὶ μὴ βεβο-
μένα ἢ πεποικιλμένα, τὰ δὲ περιστρώματα „ρήγεα κα-
πορφυρεα.“

31. *Πρώτοι δὲ Πέρσαι, ὡς φησιν Ἡρακλείδης, καὶ τοὺς λεγομένους στρώτας ἐφεύρον, ἵνα κόσμον ἔχη ἡ στρώσις, καὶ εὐάφριαν. Τὸν οὖν Κρήτι Τιμαγόραν, ἣ τὸν ἐκ Γόρτυνος, ὡς φησι Φανίας ὁ Περιπατητικός, Ἐπιμον, ὃς ζήλω Θεμιστοκλέους ἀνέβη ὡς βασιλέα, τιμῶν Ἀρταξέρξης, σκηρὴν τε ἔδωκεν αὐτῷ διαφέρονσαν τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος, καὶ κλίνην ἀργυρόποδα, ἔπεμψε δὲ καὶ στρώματα πολυτελέη, καὶ τὸν ὑποστρώσοντα, φάσκων οὐκ ἐπίστασθαι τοὺς Ἕλληνας ὑποστρωπύειν. Καὶ ἐπὶ το συγγενικὸν ἄριστον ἐκαλεῖτο ὁ Κρής οὗτος, τὸν βασιλέα ψυχαγωγήσας ὅπερ οὐδενὸ πρότερον τῶν Ἑλλήνων ἐγένετο, ἀλλ' οὐδ' ὕστερον. Αὕτη γὰρ ἡ τιμὴ τοῖς συγγενέσι διαφυλάττετο. Τιμαγόρα μὲν γὰρ τῷ Ἀθηναίῳ, τῷ προσκνήσαντι βασιλέα, καὶ μάλιστα τιμηθέντι, τοῦτο οὐχ ὑπῆρξε· τῶν δὲ παρατιθεμένων βασιλεῖ τοίτῳ, τινὰ ἀπὸ τῆς τραπέζης ἀπέστελλε. Ἀντακίδεα δὲ τῷ Λάκωνι τὸν αὐτοῦ στέφανον εἰς μύρον βάρυας ἔπεμψε. Τῷ δ' Ἐπιμονοιοῦτα πολλὰ ἐποίη, καὶ ἐπὶ τὸ συγγενικὸν ἄριστον ἐκάλε. Ἐφ' ἧ οἱ Πέρσαι χαλεπῶς ἔφερον, ὡς τῆς τε τιμῆς δημονομένης, καὶ στρατείας ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα πάλιν ἐσομένης. Ἐπεμψε δὲ καὶ κλίνην αὐτῷ ἀργυρόποδα, καὶ στρωμνῆν, καὶ σκηρὴν οὐρανόροφον ἀνθινήν, καὶ θρόνον ἀργυροῦν, καὶ ἐπέχρυσον σμάδιον, καὶ φιάλας λιθοκόλλητους χρυσοῦς, καὶ ἀργυροῦς δὲ μεγάλας ἑκατὸν, καὶ κρατῆρας ἀργυροῦς, καὶ παιδίσκας ἑκατὸν, καὶ παῖδας ἑκα-*
(49) *τὸν, χρυσοῦς τε ἑξακοσχιλλοῦς, χωρὶς τῶν εἰς τὰ ἐπιθήδεια καθ' ἡμέραν διδομένων.*

32. *Τράπεζαι ἐλεφαντόποδες τῶν ἐπιθημῆτων, ἐκ τῆς καλυμμένης σφενδάμου πεποτημένων. Κρατῆρας·*

Γαυριῶσαι δ' ἀναμένουσιν ὧδ' ἐπηγλαϊσμένοι
μείρακες φαιδραὶ τράπεζαι, τρισκελεῖς, σφενδάμνιναι.

Ἐπόντος τινὸς κυνικοῦ τρίποδα τὴν τράπεζαν, δυσ-
χεραίνει ὁ παρὰ τῷ σοφιστῇ Οὐλπιανὸς, καὶ λέγει· Τή-
μερον ἐγὼ πράγματα ἐξω ἐξ ἀπραξίας. Πόθεν γὰρ τούτω
ὁ τρίπους; εἰ μὴ τὴν Διογένους βακτηρίαν σὺν καὶ τῷ
πόδε ἀριθμῶν οὗτος τρίποδα προσηγόρευσε, πάντων
τραπέζας καλούντων τὰς παραθέσεις ταύτας.

Ἵτι Ἡσίοδος ἐν Κήϊκος γάμῳ, (κἄν γὰρ γραμματι-
κῶν παῖδες ἀποξενῶσι τοῦ ποιητοῦ τὰ ἔπη ταῦτα· ἀλλ'
ἐμοὶ δοκεῖ ἀρχαῖα εἶναι,) τρίποδας τὰς τραπέζας φησί.
Καὶ Ξενοφῶν δ', ὁ μουσικώτατος, ἐν ἐβδομῷ Ἀναβάσεως
γράφει· „Τρίποδες εἰσηνέχθησαν πᾶσιν· οὔτοι δὲ ὅσον
εἰκοσι κρεῶν μεστοὶ νενεμημίων.“ Καὶ ἐπάγει· „Μά-
λιστα δ' αἱ τράπεζαι κατὰ τοὺς ξένους αἰεὶ ἐτίθεντο.“
Ἀντιφάνης·

Ἐπεὶ δ' ὁ τρίπους ἤρθη, κατὰ χειρῶν τ' ἐχόμεν.
Εὐβουλος·

Τρίποδες οὔτοι πάντα σοί,
καὶ πάντα. Β. Πεντηκροστολόγος γενήσομαι.

Ἐπίχαρμος·

Τί δὲ τὰδ' ἐστὶ; Β. δηλαδὴ· τρίπους. Α. Τί μὲν
ἔχει πόδας
τέτορας; οὐκ ἔστιν τρίπους, ἀλλ' * * οἶμαι τετρά-
πους.

Β. Ἔστι δ' ὄνομα αὐτῷ τρίπους, τέτορας γε μὲν
ἔχει πόδας.

Α. Οὐδέποτε τοίνυν ποτ' ἦν, αἰνιγματῶς τοι νοεῖς.

Ἀριστοφάνης·

Τράπεζαν ἡμῶν * * φέρε

τρεις πόδας ἔχουσιν, τέτταρας δὲ μὴ ᾗ χέτω.

B. Καὶ πόθεν ἐγὼ τρίπουν τράπεζαν λήψομαι;

33. Ὅτι ἔθος ἦν ἐν τοῖς δέλτοις τῶ ἐστιάτορι κατακλιθέντι προδίδουσθαι γραμματιδίον τι, περιέχον ἀναγραφὴν τῶν παρεσκευασμένων, ἐφ' ᾧ εἶδέναι, ὃ τι μέλλοι ὄψον φέρειν ὁ μάγειρος.

ΔΑΜΑΣΚΗΝΑ. Δαμασκοῦ τῆς πόλεως, ἐνδόξου οὔσης καὶ μεγάλης, πολλοὶ τῶν ἀρχαίων μέμνηται. Ἐπεὶ δὲ πλείστον ἐν τῇ τῶν Δαμασκηνῶν ἐστὶ χώρα τὸ κοκκίμηλον καλούμενον, καὶ κάλλιστα γεωργεῖται, ἰδίως καλεῖται, τὸ ἀκρόδρον Δαμασκηνόν, ὡς διάφορον τῶν κατὰ τὰς ἄλλας χώρας γενομένων. Κοκκίμηλα οὖν ἐστὶ ταῦτα· ὃν ἄλλος τε μέμνηται, καὶ Ἰσπώνιας·

Στέφανον εἶχον κοκκιμήλων καὶ μίνθης.

Ἄλεξις·

Καὶ μὴν ἐνύπνιον οἶομαί γ' ἑωρακέναι νικητικόν. B. Λέγ' αὐτό. A. τὸν νόον πρόσεχε δὴ·
Ἐν τῷ σταδίῳ τῶν ἀνταγωνιστῶν μέ τις ἐδόκει στεφανοῦν γυμνὸς προσελθὼν * * στεφάνῳ κυλιστῇ κοκκιμήλων, Ἡράκλεις, πεπόνων.

Πάλω· „Ἐώρακας πάποτε ἦνυστρον ἐσκευασμένον, ἢ σπλῆν· ὅπτιον μεμονθυλευμένον, ἢ κοκκιμήλων σπυριδα πεπόνων; τοιοῦτον ἔχει τὸ μέτωπον.“ Νικάνδρος· „Μήλον, ὃ κόκκυγος καλεῖται.“ Κλέαρχος δ' ὁ Περιπατητικὸς φησι, Ῥοδίους καὶ Σικελιώτας βραβύλια καλεῖν τὰ κοκκίμηλα; ὡς καὶ Θεόκριτος ὁ Συρακόσιος·

(50) Ὅσπρητες βραβύλοισι καταβριθόντες ἔραξε.
Καὶ πάλω· „Ὅσον μῆλον βραβύλοιο ἦδιον.“ Ἔστι δὲ

τοῦτο τὸ ἀκρόδρον μικρότερον μὲν τῇ περιφορῇ τῶν κοκκῶν, τῇ δ' ἔδωδῃ τὸ αὐτὸ, πλὴν ἄλλων δομικτέρον Σάλευκος δ' ἐν Γλώσσαις βράβυλάν φησιν, ἤλα, κοκκύμηλα μάρτυρα τὰ αὐτὰ εἶναι· τὰ μὲν μάρτυρα οἷον μαλόδρυα, τι δὲ βράβυλα ὅτι εὐκολία καὶ τὴν βορῶν ἐκβάλλοντα, ἤλι δὲ οἷον μῆλα, ὡς Δημήτριος ὁ Ἰξίαν λέγει ἐν Ἑτυμολογίᾳ Θεόφραστος δὲ λέγει· „Κοκκύμηλα καὶ σποδιάς· τοῦτοι δ' ἐστὶν, ὡς περ ἄγρια κοκκύμηλα.“ Ἀραρῶς δὲ κοκκῶν κληθέν καλεῖ τὸ δένδρον, κοκκύμηλον δὲ τὸ ἀκρόδρον Δίφιλος δὲ ὁ Σφηνος μετρίως φησὶν εἶναι ταῦτα εὐχυλα εὐφθάρτα, εὐέκκριτα, ὀλιγότροφα.

34. ΚΕΡΑΣΙΑ. Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ φυτῶν „Ἴδιον δὲ τῇ φύσει δένδρον ὁ κέρασός ἐστι, καὶ μεγέθει μέγα· καὶ γὰρ εἰς εἴκοσι καὶ τέσσαρας πήχεις αὐξεται φύλλον δὲ ὅμοιον ἔχει τῷ τῆς μεσπίλης, σκληρόν δὲ, κα παχύτερον, φλοιὸν δ' ὅμοιον φιλύρα, ἄνθος δὲ λευκὸν ἀπὼ καὶ μεσπίλη ὅμοιον, ἐκ μικρῶν ἀνθῶν συγκείμενον κηρῶδες. Ὁ δὲ καρπὸς ἐρυθρὸς, ὅμοιος διοσπύρω τὸ σχῆμα. Τὸ δὲ μέγεθος ἡλικὸν κύαμος, πλὴν τοῦ διοσπύρου μὲν ὁ πυρὴν σκληρὸς, τοῦ δὲ κέρασου μαλακός.“ Κα πάλιν· „Κράταιγος· οἱ δὲ κραταίγωνα καλοῦσιν. Ἐχει δὲ τὸ μὲν φύλλον τεταμένον, ὅμοιον μεσπίλη· πλὴν μᾶλλον ἐκῆνος, καὶ πλατύτερον ἢ προμηκέστερον· τὸν δὲ χαραγμὸν οὐκ ἔχει, ὡς περ ἐκῆνο. Γίνεται δὲ τὸ δένδρον οὔτε μέγα λίαν, οὔτε παχύ· τὸ δὲ ξύλον ποικίλον, ξανθὸν, ἰσχυρόν. Φλοιὸν δ' ἔχει λεῖον, ὅμοιον μεσπίλη· μονόρριζον εἰς βάθος ὡς ἐπὶ πολὺ. Καρπὸν δ' ἔχει στρογγύλον, ἡλικὸν ὁ κότινος· πεπαινώμενος δὲ ξανθὸς τέ ἐστι, καὶ ἐπιμελαίνεταί· ἔχει δὲ τὴν γεῦσιν καὶ τὸν χυλὸν μεσπίλου· διόπερ ἄγρια μεσπίλη δόξειε μῆλλον εἶναι.“ Ἐκ

τούτων μοι δοκεῖ, φησὶν, ὁ φιλόσοφος τὸ νῦν κεράσιον
καλούμενον ἐμφανίζεν.

35. Ἀσκληπιάδης δὲ ὁ Μυρλεανὸς, χαμαικέρασος
τινα καλῶν δένδρον, ἔφη οὕτως· „Ἐν τῇ Βιθυνῶν γῆ γί-
νεται ἡ χαμαικέρασος, ἧς ἡ μὲν φύξις ἐστὶν οὐ μεγάλη,
ἀλλ' οὐδὲ τὸ δένδρον, ἀλλὰ τῇ φροδῇ ἴσον, ὁ δὲ καρπὸς τὰ
μὲν ἄλλα πάντα ὅμοιος, τοὺς δὲ πλείονι χρησαμένους,
καθότι οἶνος, βαρύνει τε καὶ ἀλγεῖν τὴν καρφαλὴν τίθησι.“
Ταῦτα ὁ Ἀσκληπιάδης, φησὶ, μοι δοκεῖ λέγειν περὶ τῶν
μυμαίκυλων. Τὸ τε γὰρ φέρον αὐτὰ δένδρον τοιοῦτον, καὶ
ὁ πλεον τῶν ἐπτά τοῦ καρποῦ φαγὼν κεφαλαλγῆς γίνεται.
Ἀριστοφάνης·

Ἐν τοῖς ὄρεσιν αὐτομάτως τὰ μυμαίκυλα φύεται πολλά.
Θεόπομπος·

Τρώγουσι μύρτα, καὶ πέπονα μυμαίκυλα,
Κράτης·

Πάνυ γὰρ ἐστὶν ὠρκατώτα
τὰ ταῦτά, ὥσπερ μῆλον ἢ μυμαίκυλα.

Ἄμφις·

Ὁ σνκάμνος σνκάμν', ὄρεξ, φέρει,
ὁ πρῆνος ἀκύλους, ὁ κόμαρος μυμαίκυλα.

Θεόφραστος· „Ἡ κόμαρος, ἢ τὸ μυμαίκυλον φέρουσα, τὸ
ἐξάδιμον.“

Ὅτι Ἀθήνα, σατυρικὸν τι δράμα, ἀμφιβύλλεται, εἴτε
Πύθων ἐποίησεν ὁ Καταναῖος, ἢ Βυζάντιος, ἢ καὶ αὐτὸς
ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος.

Φησὶν ὁ παρὰ τῷ δήτῳ Λαρήνσιος· Πολλὰ ὑμεῖς οἱ
Γραικοὶ ἐξιδιοποιεῖσθε, ὡς αὐτοὶ ἢ ὀνομάσαντες, ἢ πρῶ-
τοι εὐρόντες· ἀγνοεῖτε δὲ, ὅτι Λεύκολλος ὁ Ῥωμαίων στρα-
(51) τῆρος, ὁ τὸν Μιθριδάτην καὶ Τιγράνην καταγων-

σάμενος, πρῶτος διεκόμισεν εἰς Ἰταλίαν τὸ φυτόν τι ἀπὸ Κερασούντος, Ποντικῆς πόλεως. Καὶ οὗτός ἐστι καὶ τὸν καρπὸν καλέσας κέρασον, ὁμωνύμως τῇ πόλει ἱστοροῦσιν οἱ ἡμέτεροι συγγραφεῖς. Πρὸς ὃν Δάφνιος φησιν, Ἀλλὰ μὴν παμπόλλοις ἐνιαυτοῖς πρεσβύτερος ἢ κόλλου ἀνὴρ ἐλλόγιμος, Δίφιλος ὁ Σφηνιος, γεγονὼς ἢ Δυσίμαχον τὸν βασιλέα, εἰς δὲ οὗτος τῶν Ἀλεξάνδι διαδόχων, μνημονεύει τῶν κερασίων, λέγων· „Τὰ κερὰ εὐστόμαχα, εὐχyla, ὀλιγότροφα, ἐκ ψυχροῦ δὲ λαμβιμένα εὐστόμαχα. Καλλίω δὲ τὰ ἐρυθρότερα καὶ τὰ λήσια· εἰσὶ γὰρ διουρητικά.“

36. ΣΤΚΑΜΙΝΑ. Ὅτι, πάντων ἀπλῶς οὕτω λούντων αὐτὰ, Ἀλεξανδρεῖς μόνοι μόρα ὀνομάζουσι. κάμνα δὲ οὐ τὰ ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίας συκῆς, ἃ τινας μορα λέγουσιν. Ἄπερ οἱ ἐπιχώριοι ἐπὶ βραχὺ κλίσσασθῆναι ἐῶσιν ἐπὶ τοῦ φυτοῦ· καὶ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου κίμνα ἐντὸς ἡμερῶν τριῶν οὕτω πέτονα καὶ εὐώδη γίνονται, μάλιστα δὲ Ζεφύρων πνευσάντων, καὶ ἐδώδιμα, ἃ ἐν αὐτοῖς ἡρέμα ψυχρὸν καὶ τοῖς πυρεταίνουσι μετὰ δίνου ἐλαίου καταπλατιόμενον ἐπὶ τοῦ στομάχου ἐπιθεσθαι, καὶ οὐκ ὀλίγα παρηγορεῖσθαι τοὺς νοσῆσας. Φέρε δὲ τὸν καρπὸν τοῦτον ἢ Αἰγυπτία συκῆς ἀπὸ ταῦ ξύλου, καὶ οὐκ ἀπὸ τῶν ἐπιμαρῶν. Μόρα δὲ τὰ συκάμνα καὶ παρ' Αἰσχύλῳ ἐν Φρῶ ἐπὶ τοῦ Ἑκτορος·

Ἀνὴρ δ' ἐκείνος ἦν πεπαίτερος μόρων.

Ἐν δὲ Κρήσσαις καὶ τὰ τῆς βύτου·

Λεικοῖς τε γὰρ μόροισι καὶ μελαγχλίμοις
καὶ μιλτοπρέπτοις βρῖθεται ταύτου χρόνον.

Σοφοκλῆς·

*Πρῶτον μὲν ὄψει λευκὸν ἀνθούοντα στάχυν,
ἔπειτα φουίξαντα γογγύλον μόρον.*

Καὶ Νίκανδρος δὲ ἐν Γεωργικοῖς ἐμφανίζει καὶ ὅτι πρό-
τερον τῶν ἄλλων ἀκροδρύων φαίνεται, μορέην τε καλεῖ τὸ
δένδρον αἰεὶ, ὡς καὶ οἱ Ἀλεξανδρεῖς·

*Καὶ μορέης, ἣ παισὶ πᾶλει μελιγμα νέοισι,
πρῶτον ἀπαγγέλλουσα βροτοῖς ἠδεῖαν ὀπώραν.*

37. Φανίας δ' ὁ Ἐρῆσιος, ὁ Ἀριστοτέλους μαθητῆς,
τὸν τῆς ἀγρίας συκαμίνου καρπὸν μόρον καλεῖ, ὄντα καὶ
αὐτὸν γλυκίτατον καὶ ἥδιστον, ὅτε πεπανθῆιη. Γράφει δὲ
οὕτως· „Τὸ μόρον τὸ βατώδες, ξησανθείσης τῆς σφαιρας
τῆς συκιμνωδούς, σπερματικὰς ἔχει τὰς συκιμνωδεῖς
διαγονὰς, καθάπερ ὑποφαινούσας, καὶ διαφυὰς ἔχει ψα-
θυράς καὶ εὐχύμους.“ Παρθένιος δὲ ἄβρυνά φησι συκά-
μνα, ἃ καλοῦσιν ἔνιοι μόρα· Σαλαμῖνιοι δὲ τὰ αὐτὰ
ταῦτα βίβια· Δημήτριος δὲ ὁ Ἴβλιαν τὰ αὐτὰ συκάμνα
καὶ μόρα, ὅλον αἰμόρφοα καὶ σύνκων ἀμεινω. Δίφιλος δὲ
ὁ Σαρνιος ἰατρὸς γράφει οὕτως· „Τὰ δὲ συκάμνα, ἃ καὶ
μόρα λέγεται, εὐχύλα μὲν ἐστὶ μέσως, ὀλιγότροφα δὲ καὶ
εὐστόμαχα καὶ εὐέκκριτα. Ἰδίως δὲ τούτων τὰ ἔνομα ἔλ-
(52) μωθας ἐκινάσσει.“ Πύθεριμος δὲ ἱστορεῖ, ὡς φησιν
Ἠγήσανδρος, καθ' αὐτὸν τὰς συκαμίνους οὐκ ἐνεγκεῖν
καρπὸν ἐτῶν εἴκοσι, καὶ γενέσθαι ἐπιδημίαν ποδαγρακίην
τοσαύτην, ὥστε μὴ μόνον ἄνδρας τῷ πάθει ἐνσχεθῆναι,
ἀλλὰ καὶ παῖδας καὶ κόρας καὶ εὐνούχους, ἔτι δὲ γυναῖ-
κας. Περιπεσεῖν δὲ οὕτω τὸ δεινὸν καὶ αἰτολίω, ὡς τὰ
δύο μέρη τῶν προβάτων ἐνσχεθῆναι τῷ αὐτῷ πάθει.

38. ΚΑΡΤΑ. Οἱ Ἀττικοὶ καὶ οἱ ἄλλοι συγγραφεῖς
πολύς πάντα τὰ ἀκρόδρυα κάρνα λέγουσιν· Ἐπιχαρμος

δὲ κατ' ἐξοχὴν, ὡς ἡμεῖς· „Καπυρὰ τρώγων κάρη
 ἄμυγδάλας.“ Φιλύλλιος· „Ὡὰ, κάρη, ἄμυγδάλα
 Ἡρακλέων δὲ φησιν, ὃ Ἐφέσιος· „Κάρη ἐκάλουν ἡ
 τὰς ἄμυγδάλας, καὶ τὰ τῶν καστάνεια.“ Τὸ δὲ δένδρον
 παρὰ Σοφοκλεῖ· „Καρύαι μέλαι τε.“ Εὐβουλίη
 „Φηγούς, κάρη Καρύστια.“ Καλεῖται δὲ τινα καὶ μ
 στηνα κάρη.

39. ΑΜΥΓΔΑΛΑΙ. Ὅτι αἱ Νάξια ἄμυγδάλαι ἐ
 μνήμης ἦσαν τοῖς παλαιοῖς· καὶ γίνονται ὄντως ἐν Νά
 ξῳ νήσῳ διάφοροι, ὡς ἑμαυτὸν, φησὶ, πείθω. Φρόνιχι

Τοὺς δὲ γομφίους
 ἀπαντας ἐξέκοπεν, ὥστ'
 οὐκ ἂν δυναίμην Ναξίαν
 ἄμυγδάλην κατάξει.

Διάφοροι δ' ἄμυγδάλαι γίνονται καὶ ἐν Κύπρῳ τῇ νήσῳ
 Παρὰ γὰρ τὰς ἀλλαγόθεν καὶ ἐπιμήκεις εἰσὶ, καὶ κατὰ
 ἄκρον ἐπικαμπεῖς. Λάκωνας δὲ Σίλευκος ἐν Γλώσσῃ
 φησὶ καλεῖν τὰ μαλακὰ κάρη μνήκην, Τηρίους δὲ
 γλυκῆ κάρη. Ἀμερίας δὲ φησὶ μνήκην τὴν ἄμυγδάλ
 καλεῖσθαι. Ἐπακτικώτατα δὲ πρὸς ποτὸν τὰ ἄμυγδα
 προσοθιόμενα. Εὐπόλις·

Δίδου μασᾶσθαι Ναξίας ἄμυγδάλας,
 οἶνον τε πίνειν Ναξίαν ἀπ' ἄμπελων.

Ἦν δὲ τις ἄμπελος Ναξία καλουμένη. Πλούταρχος δὲ
 Χαιρωνεύς φησὶ, παρὰ Δρούσῳ, τῷ Τιβερίου Καίσαρος
 εὐῶ, ἰατρὸν τινα, ὑπερβάντα πάντας ἐν τῷ πίνειν, φασὶ
 θῆναι πρὸ τοῦ ποτοῦ προσοθιόντα πικρὰς ἄμυγδάλ
 πέντε ἢ ἕξ· ὥσπερ κωλυθεὶς προσενέγκασθαι, οὐδὲ π
 ἐὶ μικρότατον ἀντίσχε τοῦ ποτοῦ. Αἴτιος δὲν ἦν ἡ
 ἐπιφρόνητος δύναμις, ξηραντικὴ καὶ δάπανος ὑγρῶν οὐ

Κληθῆναι δὲ ἀμυγδάλας φησὶν Ἡρωδιανὸς ὁ Ἀλεξανδρεὺς παρὰ τὸ ἐν τῷ μετὰ τὸ χλωρὸν ὡσπερὶ ἀμυγὰς ἔχειν πολλὰς.

Ἔνος βαδίζεις εἰς ἄχυρα τραγημάτων, φησὶ πον Φιλήμων. „Φηγοὶ Πανὸς ἄγαλμα“ φησὶ Νίκανδρος ἐν δευτέρῳ Γεωργικῶν.

Ἔτι καὶ οὐδετέρως ἀμύγδαλα λέγεται. Δίφιλος·

Τρωγάλα, μυρτίδες, πλακοῦς, ἀμύγδαλα.

40. Ἔτι περὶ τῆς προφορᾶς τοῦ τόπου τῆς ἀμυγδάλης Πάμφιλος μὲν ἀξιῶ ἐπὶ τοῦ καρποῦ βαρύνειν ὁμοίως τῷ ἀμυγδάλῳ· τὸ μὲντοι δένδρον θάλει περισπᾶν, ἀμυγδαλῆ καὶ ῥοδῆ. Καὶ Ἀρχιλοχὸς· „Ῥοδῆς τε καλὸν ἄνθος.“ Ἀρίσταρχος δὲ καὶ τὸν καρπὸν καὶ τὸ δένδρον ὁμοίως προφέρεται κατ’ ἡξίαν τάσων. Φιλόξενος δ’ ἀμφοτέρων περισπᾶ. Εὐπολις·

— Ἀπολεῖς με, καὶ μὰ τὴν ἀμυγδαλῆν.

Ἀριστοφάνης·

— Ἄγε νῦν, τὰς ἀμυγδαλᾶς λαβὼν
τασθε, κάταξον τῆ κεφαλῆ σου τοῦ λίθου.

Φρόνιχος·

Ἀμυγδαλῆ, τῆς βηχὸς ἀγαθὸν φάρμακον.

Ἄλλοι δὲ ἀμυγδαλᾶς, ὡς καλᾶς. Τρύφων δὲ ἐν Ἀττικῇ προσωδία ἀμυγδαλῆν μὲν τὸν καρπὸν βαρέως, ὃν ἡμεῖς οὐδετέρως ἀμύγδαλον λέγομεν, ἀμυγδαλῆ δὲ τὰ δένδρα, κτητικῷ παρὰ τὸν καρπὸν ὄντος τοῦ χαρακτήρος, καὶ διὰ τοῦτο περισπωμένον. Ἔτι Πάμφιλος ἐν Γλώσσαις μοικηρῶν φησὶ καλεῖσθαι τὸν καρνοκατάκτην ὑπὸ τῶν Ἀσπίων, ἀπὸ τοῦ ἀμυγδαλοκατάκτη· μοικήρους γὰρ Ἀσπίων καλοῦσι τὰ ἀμύγδαλα.

41. Ἔτι ποτικῶν καλουμένων καρῶν, ἃ λῶπιμά τι
ΑΤΗΝΑΕΥΣ Ι. G

νες ὀνομάζουσι, μνημονεύει Νίκανδρος. Ἐρμώναιξ δὲ καὶ Τιμαχίδας ἐν Γλώσσαις Διὸς βάλανόν φησι καλεῖσθαι τὸ Ποντικὸν κάρνον.

Ἡρακλείδης δὲ ὁ Ταραντίνος ζητεῖ, πότερον προπα-
ρατίθεσθαι δεῖ τὰ τραγίματα, καθάπερ ἐν τισι τόποις
τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα γίνεται, ἢ οὐ, ἀλλὰ
μετὰ τὸ δεῖπνον. Ἐὰν μὲν οὖν μετὰ τὸ δεῖπνον, συμβαί-
νει, πλείονος τροφῆς παρενδυομένης, ἐν τῇ κοιλίᾳ καὶ τοῖς
ἐντέροις τὰ ἐπιεσφερόμενα κάρνα, χάριν τῆς πρὸς τὸ πί-
κρον ὀσμῆς ἐμπλεκόμενα τοῖς στίλοις, ἐμπνευματώσεις καὶ
φθορὰς τῆς τροφῆς παρασκευάζειν, διὰ τὸ παρακολου-
θοῦν αὐτοῖς ἐπιτολαστικὸν φύσει καὶ δυσκατέργαστον·
ἐξ ὧν ἀπεμῖαι γίνονται, καὶ κοιλίας κατασφραλί.

42. Τὰ δὲ ἀμύγδαλα, φησὶ Διοκλῆς, τροφίμα μὲν
ἔστι καὶ εὐκοιλία, θερμαντικά δὲ, διὰ τὸ ἔχειν κεγχρωῶδες
τι. Δυπεῖ δ' ἦττον τὰ χλωρὰ τῶν ξηρῶν, καὶ τὰ βεβρεγ-
μένα τῶν ἄβροχων, καὶ τὰ πεφρυγμένα τῶν ὠμῶν. Τὰ δὲ
Ἡρακλεωτικά καλούμενα καὶ Διὸς βάλανοι τρέφει μὲν οὐχ
ὁμοίως τοῖς ἀμυγδαλοῖς, ἔχει δὲ τι κεγχρωῶδες καὶ ἐπιτο-
λαστικόν· πλείω δὲ βρωθέντα βαρύνει τὴν κεφαλὴν. Ἦτ-
τον δ' ἐνοχλεῖ καὶ τούτων τὰ χλωρὰ τῶν ξηρῶν. Τὰ δὲ
Περσικὰ κεφαλαγικά μὲν ἔστιν οὐχ ἦττον τῶν Διὸς βα-
λάνων, τρέφει δὲ μᾶλλον. Φάρυγγα τραχύνει καὶ στόμα·
ὀπτηθέντα δὲ ἀλυπότερα γίνεται· διαχωρεῖ δὲ μάλιστα
τῶν καρῶν ἐσθιόμενα μετὰ μέλιτος. Τὰ δὲ πλατέα φυ-
σωδέστερα ἔστιν, ἀλυπότερα δὲ τὰ ἐφθὰ τῶν ὠμῶν καὶ
πεφρυγμένων, τὰ δὲ πεφρυγμένα τῶν ὠμῶν. Φιλότημος
δὲ ἐν τοῖς περὶ τροφῆς φησι· „Τὸ πλατὺ καὶ τὸ καλού-
μενον Σαρδιανὸν δυσκατέργαστόν ἐστιν ὠμῖα πάντα καὶ
δυσδιάλυτα, κατεχόμενα ὑπὸ τοῦ φλέγματος ἐν τῇ κοιλίᾳ,

καὶ στρυφνοτητα ἔχοντα. Τὸ δὲ Ποντικὸν λιπαρὸν καὶ δυσκατέργαστον. Τὸ δὲ ἀμύγδαλον ἦττον δυσκατέργαστον· φαγόντες γοῦν πλείονα, οὐκ ἐνοχλούμεθα· λιπαρώτερά τε φαίνεται, καὶ ἀναδίδωσι χυμὸν γλυκῦν καὶ λι- (54) παρὸν.“ Δίφιλος δ' ὁ Σφηνιος „Τὰ κάρνα, φησὶ, τὰ βασιλικὰ κεφαλαγῆ ἐστὶ καὶ ἐπιπολαστικά. Τούτων δὲ τὰ ἀπαλά ἔτι καὶ λελευκασμένα εὐχυλότερα καὶ κρείττονα ὑπάρχει, τὰ δ' ἐν τοῖς ἱπνοῖς φρυγόμενα ὀλιγότροφα. Τὰ δὲ ἀμύγδαλά ἐστὶν οὖρητικά, καὶ λεπτυντικά, καὶ καθαρτικά, καὶ ὀλιγότροφα. Τῶν μέντοι χλωρῶν, κακοχύλων ὄντων καὶ ἀτροφατέρων, πολὺ μᾶλλον φρυσωδέστερα καὶ ἐπιπολαστικώτερά ἐστι τὰ ξηρά. Τὰ δὲ ἀπαλά καὶ πλήρη καὶ λελευκασμένα, γαλακτώδη ὄντα, εὐχυλότερά ἐστι. Τῶν δὲ ξηρῶν τὰ Θάσια καὶ Κύπρια, ἀπαλά ὄντα, εὐεκκριτώτερά ἐστι. Τὰ δὲ Ποντικά κάρνα κεφαλαγῆ, ἦττον δ' ἐπιπολαστικά τῶν βασιλικῶν.“

43. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστώων „Τῶν Εὐβοϊκῶν, φησὶ, καρῶν ἢ καστάνων, (ἀμφοτέρως γὰρ καλεῖται,) δύσπεπτος μὲν ἢ κατεργασία τῇ κοιλίᾳ, καὶ φρυσώδης ἢ πέψις γίνεται, παχύνει δὲ τὰς ἕξεις, ἐάν τις αὐτῶν κρατήσῃ. Τὰ δὲ ἀμύγδαλα καὶ τὰ Ἡρακλεωτικά καὶ τὰ Περσικὰ κάρνα καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα χεῖρω ἐστὶ τούτων. Χρῆ δὲ μηδὲν ὅλως τῆς τοιαύτης ἰδέας ἀπυρρον ἐσθίειν, ἔξω τῶν χλωρῶν ἀμυγδάλων, ἀλλὰ τὰ μὲν ἔρω, τὰ δὲ φρίγην. Τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐστὶ λιπαρὰ τῇ φύσει, καθάπερ ἀμυγδάλοι τε αἱ ξηραὶ, καὶ Διὸς βάλανες, τὰ δὲ σκληρὰ καὶ στρυφνὰ, καθάπερ αἱ τε φηγοὶ, καὶ πᾶν τὸ τοιοῦτόν γένος. Τῶν οὖν λιπαρῶν ἀφαιρέται τὸ λίπος ἢ πύρωσις· ἐστὶ γὰρ τοῦτο χεῖρωστον· τὰ δὲ σκληρὰ καὶ στρυφνὰ πεπαίνεται, ἐάν τις ὀλίγον καὶ μα-

λακῶ πυρὶ χραῖται.“ Ὁ δὲ Δίφιλος τὰ κάστανά καὶ Σαρδιανὰ βυλάκους καλεῖ, εἶναι λέγων αὐτὰς καὶ πολυτρόφους καὶ εὐχύλους, δυσσοικονομήτους δὲ διὰ τὸ ἐπιμένειν τῷ στομάχῳ· τὰς δὲ φρυγείσας ἀτροφωτέρας μὲν γίνεσθαι, εὐσοικονομήτους δὲ· τὰς δὲ ἐφομένας ἐμπνευματοῖ μὲν ἦντιον, τρέφειν δὲ τούτων μᾶλλον.

— Λόπιμον κάρνον τε

Εὐβοέες, βάλανον δὲ μετεξέτεροι καλέσαντο, Νίκανδρός φησιν ὁ Κολοφώνιος ἐν Γεωργικῶς. Ἀγέλοχον δὲ ἄμωτα καλεῖ τὰ καστάνεια· „Ὅπου δὲ γίνεται τὰ κάρνα τὰ Σιωπικὰ, ταῦτα δένδρα ἐκάλουν ἄμωτα.“

44. ΕΡΕΒΙΝΘΟΙ. Κρώβιλος·

Χλωρὸν ἐρεβινθὸν τινα ἐκοττάβριζον κενὸν ὄλωσ. Τράγημα δὲ ἔστιν πιθίμου τοῦτο δήπου δυστυχοῦς.

Ὅμηρος·

Θρώσκουσιν κύαμοι μελανόχροες, ἢ ἐρεβινθοί·

Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος ἐν παρωδίαίς·

Πὰρ πυρὶ χρῆ τριαῦτα λέγειν χειμῶνος ἐν ὄσῃ·
ἐν κλίνῃ μαλακῇ κατακειμενον, ἔμπλεον ὄντα,
πίνοντα γλυκὴν οἶνον, ὑποτρώγοντ' ἐρεβινθούς·
τίς πόθεν εἰς ἀνδρῶν, πόσα τοι ἔτη ἐστὶ, φέριστε;
πηλίκος ἦσθ', ἢθ' ὁ Μῆδος ἀφίκετο;

Σαπφώ·

Χρῦσειοι ἐρεβινθοί ἐκ' αἰόνων ἀφρόντο.

Θεόφραστος δ' ἐν φυτικῶς τῶν ἐρεβινθῶν τινὰς καὶ κρεῖους. Καὶ Σώφιλος· „Ὁ πατήρ ὁ ταύτης πολὺ μέγιστός ἐστι κρεῖος ἐρεβινθος.“ Φανίας δ' ἐν τοῖς πεφυτῶν φησὶ· „Τραγῆματος ἔχει χώραν ἄπαλά μὲν ὄχι

κύαμος, ἐρέβινθος, ξηρά δὲ ἐρθὰ καὶ φρυκτὰ σχεδὸν τὰ πλείιστα.“ Ἀλεξίς·

(55) Ἔστιν ἀνὴρ μοι πτωχός, καγὼ
 γραῦς, καὶ θυγάτηρ, καὶ παῖς υἱός,
 χ' ἢδ' ἢ χρηστή, πένθ' οἱ πάντες.
 τούτων οἱ τρεῖς δειπνοῦμεν,
 δύο δ' αὐτοῖς συγκοινωνοῦμεν
 μάξις μικρᾶς. Φθόγγους δ' ἄλγους
 θρηνοῦμεν, ἐπὶ μὴδὲν ἔχωμεν·
 χρώμα δ' ἀσίτων ἡμῶν ὄντων
 γίγνεται ὄχρόν. Τὰ μέρη δ' ἡμῶν
 χ' ἢ σύνταξις τοῦ βίου ἐστίν
 κύαμος, θέρμος, λάχανον, * *
 γογγυλῖς, ὄχρος, λάθυρος, φηγός,
 βολβός, τέτις, ἐρέβινθος, ἀχράς,
 τό τε θαιοφανὲς μητρῶν ἐμοὶ
 μελέδημ' ἰσχάς,
 Φρυγίας εὐρήματα συκῆς.

Φειρεκράτης·

Τακερούς ποιήσεις τοὺς ἐρεβίνθους εὐθέως.

Πάλιν·

Τρώων ἐρεβίνθους ἀπεπνίγη πεφρυγμένους.

Διόφιλος δὲ φησιν· „Οἱ ἐρεβίνθοι δύσπεπτοι, σμηκτικοί, ὀνηρτικοί, πνευματικοί.“ Κατὰ δὲ Διοκλέα ζυμωτικοὶ τῆς σαρκός· κρείττους δ' οἱ λευκοὶ τῶν μελάνων, καὶ πυξοειδέεις, καὶ οἱ Μιλήσιοι τῶν λεγομένων κρείων, οἱ τε χλωροὶ τῶν ἡρώων καὶ οἱ ἀποβεβρεγμένοι τῶν ἀβρόχων. Ὅτι Ποσειδῶνος εὐρημα οἱ ἐρέβινθοι.

45. ΘΕΡΜΟΙ.

— Μὴ ὄρασι

πατὰ τῶν κακῶν ἵκοιθ' ὁ τοὺς θέρμους φαιγόν,

ἐν τῷ προθύρῳ τὰ λέμματα³ ὅτι κατέλιπεν,
 ἀλλ' οὐκ ἀπεπνίγη καταφαγών. Μάλιστα δὲ
 Κλείνετος μὲν οὐκ ἐδήλοκ' οἶδ' ὅτι,
 ὁ τραγικός, αὐτούς· οὐδενὸς γὰρ πάποτε
 ἀπέβαλεν ὄσπριου λέπος·
 οὕτως ἐκεῖνός ἐστιν εὐχερῆς ἀνὴρ.

Λυκόφρων δ' ὁ Χαλκιδεὺς ἐν σατυρικῷ δρούματι, ὃ
 καταμωκῆσει ἔγραφεν εἰς Μενέδημον τὸν φιλόσοφον, ὃ
 οὐ ἢ τῶν Ἐρετρικῶν ἄνομιάσθη αἵρεσις, διασκώπτων τ
 φιλοσόφων τὰ δεῖντά, φησι·

Καὶ δημόκιμος ἐπεχόρευσε δαμιλῆς
 Θέρμος, πενήτων καὶ τρικλίνου συμπτώης.

Δίφιλος·

Οὐκ ἔστιν οὐδὲν τέχνηον ἐξωλέστερον
 τοῦ πορηροβοσκῶ·

κατὰ τὴν ὁδὸν πωλεῖν περιπατῶν βούλομαι·
 ῥόδα, ῥαφανίδας, θερμοκυάμους, στέμφυλα,
 ἄλλως ἅπαντα μᾶλλον, ἢ ταύτας τρέφειν.

Καὶ σημείωσαι, φησὶ, τὸ θερμοκυάμους, ἐπεὶ καὶ νῦν ο
 τῶ λέγεται. Πολέμων δὲ φησι, τοὺς Λακεδαιμονίους τ
 θέρμους λυσιλαΐδας καλεῖν. Θεόφραστος δὲ ἱστορεῖ
 αἰτίους φυτικοῖς, ὅτι θέρμος καὶ ὄροβος καὶ ἐρέβινθ
 μόνα οὐ ζωοῦται τῶν χερροπῶν, διὰ τὴν δριμύτητα κ
 πικρότητα. Ὁ δ' ἐρέβινθος, φησὶ, μέλας γίνεται διαφθ
 ρόμενος. Γίνεσθαι δὲ λέγει κάμπας ἐν τοῖς ἐρεβίνθ
 ὁ αὐτός, ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς αὐτῆς πραγματείας. Δίφιλ
 δ' ὁ Σίφνιος τοὺς θέρμους φησὶν εἶναι σημητικὸς κ
 πολυτρόφους, μάλιστα δὲ τοὺς ἐπὶ πλείον ἀπεγλυκασμ
 νους. Διὸ καὶ Ζήρων ὁ Κετιεὺς, σκληρὸς ὢν καὶ πᾶ
 θυμικός πρὸς τοὺς γνωρίμους, ἐπὶ πλείον τοῦ οἴνου σπ

σας, ἥδους ἐγένετο καὶ μελιχος. Πρὸς τοὺς πυνθηνομένους γοῦν τοῦ τρόπου τὴν διαφορὰν, ἔλεγε τὸ αὐτὸ τοῖς θέρμοις πάσχειν· καὶ γὰρ ἐκείνους, πρὶν διαβραχῆσαι, πικροτάτους εἶναι, ποτισθέντας δὲ γλυκεῖς καὶ προση-
(56) νεστάτους.

46. ΦΑΣΗΛΟΙ. Λακεδαιμόνιοι ἐν τοῖς δειπνοῖς, τοῖς καλουμένοις κοπίσι, δίδουσι τραγήματα σὺν τε ξηρὰ καὶ κυάμους καὶ φασήλους χλωρούς· ἱστορεῖ Πολέμων. Ἐπίχαμος·

— Φασήλους φῶγε θυῖσσον, αἶ χ' ὁ Διώνυσος φιλή. Δημήτριος·

Ἡ σῦκον, ἢ φάσηλον, ἢ τοιοῦτό τι.

47. ΕΛΛΑΙ. Εὐπόλις· „Σηρίαὶ δρυπετεῖς τ' ἐλάαι.“ Ταύτας Ῥωμαῖοι δρύππας λέγουσι. Δίφιλος δὲ φησιν, ὁ Σαρνός, τὰς ἐλάας ὀλιγοτρόφους εἶναι καὶ κεφαλαλγεῖς, τὰς δὲ μελαίνας καὶ κακουτομαχατέρας καὶ βαρύνειν τὴν κεφαλὴν, τὰς δὲ κολυμβάδας καλουμένας εὐστομαχατέρας εἶναι, καὶ κοιλίας στατικές, τὰς δὲ θλαστίαις μελαίνας εὐστομαχατέρας εἶναι. Μνημονεῦει τῶν θλαστίων ἐλαῶν Ἀριστοφάνης· „Θλαστίαι ποιεῖν ἐλάας.“ Πάλιν·

Οὐ ταυτὸν ἐστὶν ἀλμάδες καὶ στέμφυλα.

Καὶ μετ' ὀλίγα·

Θλαστίαι γὰρ εἶναι κρεῖττον ἐστὶν ἀλμάδος.

Ἀρχίστρατος ἐν τῇ Γαστρονομίᾳ·

Ῥυσαὶ καὶ τρυπητεῖς παρακίσεθωσάν σοι ἐλάται. —

Ἦσται, Μαραθῶνος τὸ λοιπὸν ἐπὶ ἀγαθῷ μεσημέρι, πάντες ἐμβαλοῦσιν αἰὲ μάραθον εἰς τὰς ἀλμάδας,

φησὶν Ἐρριππος. Φιλήμων φησὶν· „Πετυρίδες καλοῦνται αἱ φαῖλαι ἐλάαι, στεμφυλίδες δὲ αἱ μελαίαι.“ Καλλίμαχος

δ' ἐν τῇ Ἐκάλῃ γένῃ ἐλαῶν καταλέγει „Γεργερίμον πι-
 τυρίν τε.“ Ἐλεγον δὲ τὰς δρυπετεῖς ἐλάας καὶ ἰσχάδας
 καὶ γεργερίμους, ὡς φησι Διδυμος. Καὶ χωρὶς δὲ τοῦ
 φάσκειν ἐλάας αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ, ἔλεγον μόνον δρυπετεῖς.
 Τηλεκλειδῆς·

— Ἐυγενέσθαι διὰ χρόνου μ' ἐλιπάρει

δρυπετεῖσι μάζαις καὶ διασκάνδικίται.

Ἀθηναῖοι δὲ τὰς τετραμμένας ἐλάας στέμφυλα ἐκάλουν,
 βρύτεα δὲ τὰ ὑφ' ἡμῶν στέμφυλα, τὰ ἐκπίσματα τῆς
 σιαφυλῆς. Παρὰ δὲ τοὺς βότρους γέγονεν ἡ φωνή.

48. ΡΑΦΑΝΙΔΕΣ. Αὗται κέκληρται διὰ τὸ ξαδίως
 φαίνεσθαι. Καὶ ἐκτεταμένως δὲ καὶ κατὰ συστολήν λέγε-
 ται παρὰ Ἀττικοῖς. Κρατῖνος·

Ταῖς ξαφανῖσι δοκεῖ, τοῖς δ' ἄλλοις οὐ λαχάνοις.

Εὐπολις·

Ἐξαφανίδες ἄπλυτοι, σηπία.

Ἵτι δὲ τὸ ἄπλυτοι ἐπὶ τῶν ξαφανίδων ἀκούειν δεῖ, οὐκ
 ἐπὶ τῶν σηπιῶν, δηλοῖ Ἀντιφάνης, γράφων·

Νήττας, σχαδόνας, κάρυ' ἐντραγεῖν, ἄ', ἐγκρίδας,
 ξαφανίδας ἀπλύτους, γογγυλίδας, χόνδρον, μέλι.

Ἰδίως δ' οὕτως ἐκαλοῦντο ἄπλυτοι ξαφανίδες, ὡς καὶ
 Θασίας ὠνόμαζον. Φερεικῆς· „Ραφανὶς τ' ἄπλυτος
 ὑπάρχει, καὶ θερμὰ λουτρά, καὶ ταρίχη πικρὰ καὶ κάρυα.“
 Ἰποκομιστικῶς δ' εἶρηκε Πλάτων ἐν Ἰπερβόλῳ· „Φύλλιον
 ἢ ξαφανίδιον.“ Θεόφραστος δ' ἐν τοῖς περὶ φυτῶν γένῃ
 ξαφανίδων φησὶν εἶναι πέντε, Κορινθίαν, Λειοθασίαν,
 Κλεωναίαν, Ἀμωζίαν, Βοιωτίαν. Καλεῖσθαι δὲ ὑπὸ τι-
 νων τῶν Λειοθασίαν Θερσίαν· γλυκυτάτην δ' εἶναι τὴν
 Βοιωτίαν καὶ τῷ σχήμ. τι στρογγύλην. Ἀπλῶς δὲ, φησὶν,
 ὧν ἐστὶ λεῖα τὰ φύλλα, γλυκύταται εἰσι. Καλλίας δ' ἐπὶ

τῆς βαφανίδος εἶρηκε τὴν βάφανον. Περὶ γοῦν τῆς ἀρχαιότητος τῆς κωμωδίας διεξιὼν φησιν·

— Ἔντος, πῦρ, γογγυλίδες, βάφανοι, δρυπεπεῖς, ἐλατῆρες.

Ὅτι δ' οὕτω τὰς βαφανίδας εἶρηκε, δῆλον Ἀριστοφάνης ποιῆ περὶ τῆς τοιαύτης ἀρχαιότητος, ἐν Δαναΐσι γράφων καὶ αὐτὸς καὶ λέγων·

Ὁ χορὸς δ' ὠρχεῖτ' ἄν ἐναψάμενος δάπιδας καὶ
στρωματόδεσμα,

διαμασχαλλίσας αὐτὸν σκελλῶν καὶ φύσκαις καὶ βαφανῖσιν.

Ἐντελὲς δὲ σφόδρα ἔδεσμα ἡ βαφανίς. Ἄμφι·

Ὅστις ἀγοράζων ὄψον,

ἐξὸν ἀπολαύειν ἰχθύων ἀληθινῶν,

βαφανίδας ἐπιθυμῆ πρᾶσθαι, μαινεται.

49. ΚΩΝΟΙ. Μνησίθεος, ὁ Ἀθηναῖος ἰατρός, ἐν τῷ περὶ ἐδεστίων ὀστρακίδας καλεῖ τῶν κώνων τοὺς πυρῆνας, ἔτι δὲ κώνους. Διοκλῆς δ' ὁ Καρύστιος πιτύινα κάρνα. Ὁ δὲ Μύνδιος Ἀλέξανδρος πιτύινους κώνους. Θεόφραστος δὲ τὸ μὲν δένδρον πεύκην ὀνομάζει, τὸν δὲ καρπὸν κώνον. Ἰπποκράτης δὲ ἐν τῷ περὶ πυσάνης (ὃ ἐκ τοῦ ἡμίσεως μὲν νοθεύεται, ὑπὲρ ἐνίων δὲ καὶ ὄλον,) κοκκόλους· οἱ πολλοὶ δὲ πυρῆνας, ὡς καὶ Ἡρόδοτος, ὅταν περὶ τοῦ Ποντικοῦ καρύου λέγη. Φησὶ γάρ· „Πυρῆνα δ' ἔχει τοῦτο, ἐπὶ γένηται πέπον.“ Δίφιλος δ' ὁ Σιφνῆσιος φησιν· „Οἱ στρόβιλοι πολύτροφοι μὲν εἰσι, λεαντικοὶ δὲ ἀρτηρίας, καὶ θώρακος καθαρτικοὶ, διὰ τὸ ἔχειν παρασπιλεγμένον τὸ ῥητινώδες.“ Μνησίθεος δὲ φησι, πικρῶν αὐτοῖς τὸ σῶμα, καὶ πρὸς εὐπεψίαν ἀλύτους εἶναι, ἐπάρχων δὲ καὶ οὐρητικούς, καὶ οὐκ ἐφεκτικούς κοιλίας.

50. *Ωια* Ἀναξαγόρας ἐν τοῖς Φυσικοῖς τὸ καλούμενον φησὶν ὄρνιθος γάλα, τὸ ἐν τοῖς ὄρνιθι, εἶναι λευκόν. Ἀριστοφάνης· „Τικτεὶ πρῶτον ὑπηνέμιον ὄρν Νίξ.“ Σαπφώ δ' αὐτὸ τρισυλλάβως καλεῖ· „Φασὶ δὴ ποτε Λήδαν αἶον εὐρεῖν.“ Καὶ πάλιν· „Ὤϊον πολὺ λευκότερον.“ Ὡσα δ' ἔφη Ἐπίχαμος· „Ὡσα χανὸς κάλεστροῖδων πετεηνῶν.“ Σμικωνίδης ἐν δευτέρῳ ἰάμβω·

Οἷόν τε χηρὸς αἶσον Μαιανδρίου.

Διὰ τεσσάρων δ' αὐτὰ προενήκεται Ἀναξανδρίδης ὠάρια εἰπών. Καὶ Ἐριππος·

Σταμνάριά τ' οἴνου μικρὰ τοῦ Φοινικικοῦ,
ὠάρια, τοιαῦθ' ἕτερα πολλὰ παίγνια.

Ἄλεξις δὲ ἡμίτομά που ὄρν λέγει. Ὡσα δὲ οὐ μόνον ἀνεμαῖα ἐκάλουν, ἀλλὰ καὶ ὑπηνέμια. „Ἐκάλουν δὲ καὶ τὰ πῦν τῶν οἰκιῶν παρ' ἡμῖν καλούμενα ὑπαρῆα ὠά“ φησὶ Κλέαρχος ἐν Ἑρωτικοῖς, τὴν Ἑλένην φάσκων, ἐν τοιοῦτοις οἰκίμασι τρεφομένην, δόξαν ἀπενέγκασθαι παρὰ πολλοῖς, ὡς ἐξ ὄρν εἶη γεγεννημένη. Οὐκ εὖ δὲ Νεοκλῆς ὁ Κροτωνιάτης ἔφη, ὅτι τῆς σελήνης πεσεῖν τὸ ὄρν, ἐξ οὗ τὴν Ἑλένην γεννηθῆναι· τὸς γὰρ σεληνίτιδας γυναῖκας ὠτοκεῖν, καὶ τοὺς ἐκεῖ γεννωμένους πεντεκαίδεκαπλασίονας ἡμῶν εἶναι, ὡς Ἡρόδοτος ὁ Ἑρακλεῖς ἱστορεῖ. Ἰβν-κος δὲ ἐν πέμπτῳ μελῶν περὶ Μολιονιδῶν φησὶ·

(58) Τοὺς τε λευκίππους κούρους

τέκνα Μολιόνας κτάνον,

ἄλικας, ἰσοκεφάλους, ἐνιγυίους,

ἄμφοτέρους γεγαῶντας ἐν ὠά ἀργυρῆα.

Ἐριππος·

Ἴτρια, τραγῆματα, πυραμοῦς, ἄμης,

ὠῶν ἑκατόμβη, πάντα ταῦτ' ἐχναύομεν.

Ἰωάν δὲ βοφητῶν μνημονεύει Νικόμαχος·
 Οὐσίδιον γὰρ καταλιπόντος μοι πατρός·
 οὕτω συνεστρογγύλιμα καὶ ξέκοκμισα
 ἐν μηνὶ ὀλλοίσι, ὡσπερ ἦόν τις βοφῶν.
 Χηρσίον δ' ἦϊν Ἐριφος·

Ἰὼν λευκά γε
 καὶ μεγάλα· χήρῃ ἐστίν, ὡς γέ μοι δοκῇ·
 οὗτος δὲ φησι ταῦτα τὴν Ἀθήδαν τεκεῖν.

Ἐπαίνετος δὲ καὶ Ἡρακλείδης ὁ Συρακόσιος ἐν Ὀψαρτυ-
 τικῶ τῶν ἦϊν φησι προπεύειν τὰ τῶν ταῶν· μεθ' ἃ εἶναι
 τὰ χηραλωπέκεια· τρίτα καταλέγοντες τὰ ὀρνίθια.

51. ΠΡΟΠΟΜΑ. Τούτου φησὶ περιενεχθέντος, ὁ
 τῶν δείπνων ταμίης Οὐλπιανὸς ἔφη, εἰ κείται παρά τινι
 τὸ πρόπομα οὕτω καλούμενον ὡς νῦν ἡμεῖς φασίμεν. Καὶ
 ζητούντων πάντων, αὐτὸς, ἔφη, ἐγὼ ἔρω. Φύλαρχος ὁ
 Ἀθηναῖος, ἢ Ναυκρατίτης, ἐν οἷς ὁ λόγος ἐστὶν αὐτῷ περὶ
 Ζηλαῖ τοῦ Βιθυνῶν βασιλέως, ὃς, ἐπὶ ξενίᾳ καλέσας τοὺς
 τῶν Γαλατῶν ἡγεμόνας, ἐπιβουλεύσας αὐτοῖς καὶ αὐτὸς
 διαφθάρῃ, φησὶν οὕτως, εἰ μνήμης εὐτυχῶ· „Πρόπομά τι
 πρὸ τοῦ δείπνου περιεφέρετο, καθὼς εἰώθει τὸ πρόδιον.“
 Καὶ ταῦτ' εἰπὼν ὁ Οὐλπιανὸς ἤπει πεινῆ ἐν ψυκτῆρι, ἀρ-
 σκεν ἑαυτὸν φάσκων, διὰ τὸ ἐτοιμῶς ἀπεμνημονεύειναι.
 Ἦν δὲ τῶν ἐν τοῖς προπόμασι, φησὶ, παρασκευαζομένων
 ἄλλα τε καὶ δὴ καὶ ταῦτα.

52. ΜΑΛΑΧΑΙ. Ἡσίοδος·

Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειρα·
 τοῦτο Ἀτικίον. Ἐγὼ δὲ, φησὶν, ἐν πολλοῖς ἀντιγράφοις
 εἶρον τοῦ Ἀντιφάνους Μίνως διὰ τοῦ ο γεγραμμένον·
 „Τρώγοντες μολόχης ρίζαν.“ Καὶ Ἐπίχαρμος, „Πραῦ-
 τος ἔγραψε μαλάχας.“ Φανίας δὲ ἐν τοῖς Φυτικαῖς φησι

ἢ τῆς ἡμέρου μαλάχης ὁ σπερματικὸς τύπος καλεῖται πλοκοῦς, ἐμφερῆς ὡν αὐτῆ· τὸ μὲν γὰρ κτενώδες ἀνάλογον καθάπερ ἢ τοῦ πλακοῦντος κρηπίς, κατὰ μέσον δὲ τοῦ πλακουντικοῦ ὄγκου τὸ κέντρον ὀμφαλικόν. Καὶ περὶ ληφθείσης τῆς κρηπίδος ὁμοιον γίνεται τοῖς θαλαττίοι περιγεγραμμένοις ἐχθνοῖς.“ Ὁ δὲ Σύρμιος Δίφιλος ἴστικ ρεῖ, ὡς ἡ μαλάχη ἐστὶν εὐχυλος, λεαντικὴ ἄρτηρίας, τὰς ἐπιπολαιούς ἀποκρίνουσα δομύτητας. Ἐπιτιθέειν τε εἶν φησιν αὐτὴν τοῖς τῶν νεφρῶν καὶ τῆς κύστεως ἐρεθισμοῖς εὐέκκριτόν τε εἶναι μετρίως καὶ τρόφιμον, κρείττω δὲ τὴν ἀγρίαν τῆς κηπευομένης. Ἐρμιππος δ' ὁ Καλλιμάχου καὶ εἰς τὴν καλουμένην φησὶν ἄλιμον, προσέτι τε ἀδιφο ἐμβάλλεσθαι τὴν μαλάχην, οὕσαν χρησιμωτάτην.

53. ΚΟΛΟΚΥΝΤΑΙ. Εὐθύδημος Ἀθηναῖος ἐν τῇ περὶ λαχάνων σικύαν Ἰνδικὴν καλεῖ τὴν κολοκύντην, διὰ τὴν κεκομίσθαι τὸ σπέρμα ἐκ τῆς Ἰνδικῆς. Μεγαλοπολίται δ' αὐτὴν Σικυωνίαν ὀνομάζουσι. Θεόφραστος δὲ τῶν κολοκύντων φησὶν οὐκ εἶναι ἐν μέρει ἰδέας, ἀλλ' εἶναι τὰς μεβελτίους, τὰς δὲ χείρους. Μηνόδαρος δ' ὁ Ἐρασιστρό (59) τειος, Ἰεσίου φίλος, „Τῶν κολοκύντων (φησὶν) ἡ μι Ἰνδική, ἡ καὶ αὐτὴ καὶ σικύα, ἡ δὲ κολοκύντη. Καὶ ἡ μι Ἰνδικὴ κατὰ τὸ πλεῖστον ἔφεται, ἡ δὲ κολοκύντη καὶ ὀπτᾶται.“ Ἄχρι δὲ τοῦ νῦν λέγεσθαι παρὰ Κνιδίοις τὰς κολοκύντας Ἰνδικάς. Ἐλλησπόντιοι δὲ σικύας μὲν τὰς μακρὰς καλοῦσι, κολοκύντας δὲ τὰς περιφερεῖς. Διοκλῆς ἐκ κολοκύντας μὲν καλλίστας γίνεσθαι περὶ Μαγνησίαν, προσέτι τε γογγύλην ὑπερμεγέθη γλυκεῖαν καὶ εὐστόμαχον, ἐκ Ἀντιοχείας δὲ σικυόν, ἐν δὲ Σμύρῃ καὶ Γαλατείᾳ θρίδακι πῆγανον δ' ἐν Μύροις. Δίφιλος δὲ φησὶν· „Ἡ δὲ κολοκύντη ὀλιγότροφός ἐστι καὶ εὐφραγτος καὶ ὑγραντικὴ τῇ

ἕξως καὶ εὐκακρίτος, εὐχυλος. Εὐστομαχοτέρα δ' ἐστὶν ἢ δι' ὕδατος καὶ ὄξους λαμβανομένη, εὐχυλοτέρα δὲ ἢ ἀρτυτή. Ἀπυτυτικωτέρα δ' ἐστὶν ἢ μετὰ νάπτους, εὐπεπτοτέρα δὲ καὶ εὐκακρίτωτέρα ἢ κἀθαφθός." Μνησίθεος δὲ φησὶν· „Ὅσα εὐφυῶς διαίκεται πρὸς τὴν τοῦ πυρὸς καὶ τεργασίαν, οἷον ὁ τε σικυὸς, καὶ ἡ κολοκύνθη, καὶ μῆλα Κενδωνία, καὶ στρονθία, καὶ εἴ τι τοιοῦτον, ταῦθ' ὅταν προσερχθῇ πυρωθέντα, δίδωσι τῷ σώματι τροφήν οὐ πολλήν μὲν, ἄλυπον δὲ καὶ μᾶλλον ὑγρὰν. Ἔστι δὲ καὶ ταῦτα τῆς κοιλίας ἐφεκτικὰ πάντα. Δεῖ δὲ αὐτὰ λαμβάνειν ἐφθ' ἄ μᾶλλον." Ἄττικοι δὲ μόνως καλοῦσιν αὐτὴν κολοκύντην. Ἐρμύππος·

Τὴν κεφαλὴν ὄσῃ ἔχει.

Ὅσῃ κολοκύντην.

Φρίνγος ὑποκοριστικῶς·

Ἡ μαζίου τι μικρὸν ἢ κολοκυντίου.

Ἐπίχαμος·

Ἐγγύστερον τῆν' ἐπὶ κολοκύντας πολὺ.

54. Ἐπικράτης ὁ κωμωδιοποιός·

Τί Πλάτων

καὶ Σπεύσιππος καὶ Μενέδημος;

πρὸς τίσι νυνὶ διατρίβουσι;

ποῖα φρονεῖς, ποῖος δὲ λόγος

διεφένεται παρὰ τοῖσιν;

τάδε μοι πινυτῶς, εἴ τι κατειδῶς

ἦρεις, λέξον, πρὸς γὰς * * .

B. Ἄλλ' οἶδα λέγειν περὶ τῶνδε σαφῶς.

Παναθηναίους γὰρ ἰδὼν ἀγέλην

* * μειρακίων

ἐν γυμνασίῳ Ἀκαδημείας,

ἤκουσα λόγων ἀφόρων, ἀτόπων.

Περὶ γὰρ φύσεως ἀφοριζόμενοι
διεχώριζον ζώων τε βίον
δένδρων τε φύσιν, λαχώνων τε γένη.

Καὶ ἐν τούτοις τὴν κολοκύντην
ἐξήταζον τίος ἐστὶ γένους.

A. Καὶ τί ποῦ ἄρ' ὤρθησαντο, καὶ τίος γένους
εἶναι τὸ φυτόν; δῆλωσον, εἰ κάποισθ' ἄ τι.

B. Πρώτιστα μὲν οὖν πάντες ἀναυθεῖς
τότ' ἐπέστησαν, καὶ κύραντες
χρόνον οὐκ ὀλίγον διεφρόντιζον.

Καὶ ἐξαίφνης, ἔτι κυπτιάντων
καὶ ζητούντων τῶν μειρακίων,
λάχανόν τις ἔφη στρογγύλον εἶναι,
ποῖαν δ' ἄλλος, δένδρον δ' ἕτερος.

Ταῦτα δ' ἀκούων ἰατρός τις
Σικελᾶς ἀπὸ γῆς
κατέπαρδ' αὐτῶν, ὡς ληρούντων.

A. Ἡ που δεινῶς ἀργίσθησαν,
γλευάζεσθαι τ' ἐβόησαν;
τὸ γὰρ ἐν λέσχαις ταῖσδε τοιαυτὴ
ποιεῖν, ἀπρεπές.

B. Οὐδ' ἐμέλησεν τοῖς μειρακίοις.

Ὁ Πλάτων δὲ παρών, καὶ μάλιστα πρώτως,
οὐδὲν ὀρνωθεῖς, ἐπέταξ' αὐτοῖς
πάνω * * *

ἀφορίζεσθαι, τίος ἐστὶ γένους.

Οἱ δὲ διήρουν.

55. Ἄλεξις ὁ χαρτεῖς πρότομα ὄλον παρατίθησι τ
διακρινεῖν δυναμένοις·

0) Ἐλαθον γενόμενος, οὐ τὸ πρῶγμ' ἠβούλετο.
 Κατὰ χειρὸς ἐδόθη· τὴν τράπεζαν ἡμῶν ἔχων,
 ἐφ' ἧς ἐπέκειτ' οὐ τυρὸς, οἶδ' ἑλαῶν γένῃ,
 οὐδὲ παρέχουσαι κίσσαν ἡμῶν πλείονα
 παροψίδες καὶ λῆρος, ἀλλὰ παρετέθη
 ὑπερηφάνως ὄζουσα τῶν Ἰβωῶν λυπάς,
 τὸ τοῦ πόλου τοῦ παντὸς ἡμισφαίριον.
 Ἄπαντ' ἐνὶ τῷ γὰρ ἐν ταύτῃ καλὰ
 ἔχθρ' ἔριφοι· διέτρεχε τούτων σκορπίος·
 ὑπέφαινε ὧν ἡμίτομα τοὺς ἀστέρας.
 Ἐπεβάλομεν τὰς χεῖρας. Ὁ μὲν, ἐμοὶ λαλοῦν
 ἄμα καὶ διανεύων, ἠσχολεῖτο· πῦς δ' ἄγων
 ἐπ' ἐμὲ κατήγα. Τὸ πέρας οὐκ ἀνῆχ', ἔως,
 τὴν λοιπὰν ὀρύττων, ἀποδέδειχα κόσκινον.

56. ΜΥΚΑΙ. Ἀριπτίας·

Μύκισσι δ' ὄρεθ' οὐ τὸ λάϊνον πέδον.

ἄλλοχος·

Μεμαγμένην
 μικρὰν μελαγχρῆ μῦζον ἠχυρωμένην
 ἑκάτερος ἡμῶν εἶχε δις τῆς ἡμέρας,
 καὶ σῦκα βαιὰ· καὶ μύκης τις ἐπίσθ' ἄν
 ἄπτιατο, καὶ κοχλίας γενομένου ψακαδίου
 ἠγρεστέ' ἄν, καὶ λάχ' αὖνα τῶν αὐτοχθόνων·
 θλαστή τ' ἐλάια, καὶ πιεῖν οἰνάριον ἦν
 ἀμφίβολον.

τιφάνης·

Τὸ δαιπνόν ἐστι μῦζα μεγαροκωμένη
 ἀρίστος, πρὸς εὐτέλειαν ἐξωπλισμένη,
 καὶ βολβὸς εἰς τις, καὶ παροψίδες τινές,
 σόγγος τις, ἢ μύκης τις, ἢ τοιαῦθ', ἃ δὴ

δίδωσιν ἡμῖν ὁ τόπος ἄθλι' ἀδελφοί.
 Τοιοῦτος ὁ βίος, ἀπύρετος, φλέγμ' οὐκ ἔχων.
 Οὐδέεις, κρέως παρόντος, ἐυθίει θύμον,
 οὐδ' οἱ δοκοῦντες πνυθαγορίζειν.

Καὶ προελθῶν·

Τίς γὰρ οἶδ' ἡμῶν τὸ μέλλον, ὃ τι παθεῖν
 πέπρωθ' ἐκάστω τῶν φίλων; Ταχὺ δὴ λαβῶν
 ὅπτα μύκητας πρηνίους τουσδι δύο.

Ἔστι Κηφισόδοτος, ὁ Ἰσοκράτους μαθητῆς, ἐν τοῖς κατα
 Ἀριστοτέλους, (τέσσαρα δ' ἐστὶ ταῦτα βιβλία,) ἐπιτιμᾷ τῷ
 φιλοσόφῳ, ὡς οὐ ποιήσαντι λόγου ἄξιον τὸ παροιμίας
 ἀθροῖσαι, Ἀντιφάνους ὄλον ποιήσαντος δράμα τὸ ἐπιγρα-
 φόμενον Παροιμίας· ἐξ οὗ καὶ παρατίθεται τάδε·

Ἐγὼ γ' ἂν εἰ τῶν ἡμετέρων φάγοιμί τι,
 μύκητας ἄμους ἂν φαγεῖν δοκῶ *
 καὶ στρουρνὰ μήλα, καὶ τι πνίγει βρομέα τι.

57. Φύονται δὲ οἱ μύκητες γηγενεῖς καὶ εἰσὶν αὐτῶν
 ἑδώμοι ὀλίγοι· οἱ γὰρ πολλοὶ ἀποπνίγουσιν. Διὸ καὶ
 Ἐπίχαρμος παίζων ἔφη· „Οἷοναὶ μύκαις ἄρ' ἐπεσκληρότερες
 πνιξίσθε.“ Νικάνδρος δ' ἐν Γεωργικοῖς καταλέγει καὶ,
 εἶνες αὐτῶν εἰσιν οἱ θανάσιμοι, λέγων·

Ἐχθρὰ δ' εἰλαίης,
 φοίης τε, πρηνίου τε, δρυός τ' ἀπο πῆματα κέεται,
 οἰδαλέα ξύγκολλα βιάγη πνιγόντα μυκήτων.

Φησὶ δὲ καὶ, ὅτι

(61) Συκῆς ὅποτε στελεχος βαθὺ κόπρω
 κακκρίψας ὑδάτεσσιν ἀειναέσσει νοτίζοις,
 φύσσονται πνυθμέσσιιν ἀκίριοι· ὦν σὺ μύκητα
 θρεπτὸν, μὴ τι χαμηλὸν, ἀπὸ ῥίζης προτάμοιο.
 (τὰ δ' ἄλλ' οὐκ ἦν ἀναγνῶναι.)

Καὶ τε μύκητας ἀμανίτας τότ' ἐφεύσαις,
 φησὶν ὁ αὐτὸς Νικάνδρος ἐν τῷ αὐτῷ. Ἐφίππος:

Ἴν' ὥσπερ οἱ μύκητες ἀποπνίξαιμι σε.

Ἐπαρχίδης Εὐρωπαϊδην φησὶ, τὸν ποιητὴν, ἐπιδημῆσαι τῇ
 Ἰκίῳ, καὶ, γυναικὸς τινος μετὰ τέκνων κατὰ τοὺς ἀγρούς;
 δύο μὲν ἀρρένων τελείων, μιᾶς δὲ παρθένου, φαγούσης
 θανασίμους μύκητας, καὶ ἀποπνιγείσης μετὰ τῶν τέκνων,
 ποιῆσαι τοῦτ' ἐπίγραμμα.

Ὡ, τὸν ἀγῆραντον πόλον αἰθέρος, ἦλιε, τέμνων,

ἄρ' εἶδες τοιόντ' ὄμματι πρόσθε πάθος;

μητέρα παρθενικὴν τε κόρην δισσοῦς τε συναίματος
 ἐν ταυτῷ φέγγει μοιριδίῳ φθιμένους.

Διοκλῆς ὁ Καρύστιος ἐν πρώτῳ Ἑργικῶν φησιν. „Ἄγρια
 ἐψήματα, τεύτλον, μαλάχη, λάπαθον, ἰκαλήφη, ἀνδρά-
 φαξυς, βάλβος, ἕθνα, μύκαι.“

58. ΣΙΔ. Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ Ὁμοίων φησὶ, σίου
 ἐν ὕδατι γίνεσθαι, σελίνῳ ἐλείῳ τὸ φύλλον ἑοικὸς. Διὸ
 καὶ Πτολεμαῖος, ὁ δεύτερος, Εὐεργέτης, Αἰγύπτου βασι-
 λέυσας, παρ' Ὁμήρῳ ἀξιοῖ γράφειν.

Ἄμφι δὲ λειμώνες μαλακοὶ σίου, ἦδὲ σελίνου.

σία γὰρ μετὰ σελίνου γίνεσθαι, ἀλλὰ μὴ ἴα.

59. Διφίλος φησὶ, τοὺς μύκητας εἶναι εὐστόμους, κοι-
 λίας διαχωρητικούς, θρεπτικούς, δυσπέπτους δὲ καὶ φουσά-
 δεις. Τοιοῦτους δὲ εἶναι τοὺς ἐκ Κέω τῆς νήσου. „Πολλοὶ
 μύκτοι καὶ κτείνουσι. Λοκοῦσι δὲ οἰκίεοι εἶναι οἱ λεπτό-
 τατοι καὶ ἀπαλοὶ καὶ εὐθρυπτοι, οἱ ἐπὶ πελταῖς καὶ πεύ-
 καις γινόμενοι. ἀνοίκιοι δὲ οἱ μέλανες καὶ πελιοὶ καὶ
 σιληροὶ, καὶ οἱ μετὰ τὸ ἐψηθῆναι καὶ τεθῆναι πησσομέ-
 νοι· οἷων λαμβανόμενοι κτείνουσι. Βοηθοῦνται δ' ἀπὸ
 ὑδρομέλτος πόσσης καὶ ὀξυμέλτος, νίτρου καὶ ὄξους.“

Μετὰ τὴν πόσιν δὲ ἐμῖν δεῖ. Διόπερ καὶ δεῖ μάλιστα σκευάζειν αὐτοὺς μετὰ ὄξους καὶ ὀξυμέλιτος, ἢ μέλιτος, ἢ ἁλῶν· οὕτω γὰρ αὐτῶν τὸ πνιγῶδες ἀφαιρεῖται.“ Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ περὶ φυτῶν ἱστορίας γράφει· „Ἐπόγεια δὲ τὰ τοιαῦτά ἐστι, καὶ ἐπίγεια, καθάπερ οὓς καλοῦσι τινες πέξιας, ἅμα τοῖς μύκησι γινόμενος. Ἄφριξος γὰρ καὶ αὐτοὶ τυγχάνουσιν. Ὁ δὲ μύκης ἔχει προσφύσεως ἀρχὴν τὸν καυλὸν εἰς μήκος, καὶ ἀποτινέουσιν ἀπ' αὐτοῦ ῥίξαι.“ Φησὶ δὲ καὶ, ὅτι ἐν τῇ περὶ Ἑρακλέους στήλας θαλάσση, ὅταν ὕδατα πλεῖω γένηται, μύκητες φύονται πρὸς τῇ θαλάσση, οὓς καὶ ἀπολωθούσθαι ὑπὸ τοῦ ἥλιου φησὶ. Καὶ Φανίας δὲ ἐν πρώτῳ περὶ φυτῶν· „Τὰ δὲ οὐδὲ φύει τὴν ἀνθήνην, οὐδὲ κῆς σπερματικῆς ἔχνης κορυφήσεως, οὐδὲ σπερματώσεως, οἷον μύκης, ὕδρον, πτέρεις, ἔλιξ.“ Ὁ αὐτὸς φησὶ· „Πτέρεις, ἦν ἔνοι βλάχρον καλοῦσι.“ Θεόφραστος ἐν Φυτικαῖς· „Λειβόφλοια, καθάπερ ὕδρον, μύκης, πέξιας, γεράνειον.

(62) 60. ΠΑΝΑ. Γίνεται καὶ ταῦτα αἰτόματα ἀπὸ γῆς, μάλιστα περὶ τοὺς ἀμμώδεις τόπους. Λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Θεόφραστος· „Τὸ ὕδρον, ὃ καλοῦσιν τινες γεράνειον, καὶ εἴ τι ἄλλο ὑπόγειον,“ καὶ πάλιν· „Ἡ τῶν ἐγχεοτόκων τούτων γένεσις ἅμα καὶ φύσις, οἷον τοῦ τε ὕδρου καὶ τοῦ φνομένου περὶ Κυρήνην, ὃ καλοῦσιν μίσου. Δοκεῖ δ' ἡδὺ σφόδρα τοῦτ' εἶναι, καὶ τὴν ὄσμην ἔχειν κρεώδη, καὶ τὸ ἐν τῇ Θράκη δὲ γινόμενον ἔτον. Περὶ δὲ τούτων ἰδίον τι λέγεται· φασὶ γὰρ, ὅταν ὕδατα μετοπωρινὰ καβρονται γίνωνται, σκληρὰ τότε γίνεσθαι, καὶ μᾶλλον ὅσα αἱ βρονται, ὡς ταύτης αἰτιωτέρας οὐσης. Οὐ διετίξε δέ, ἀλλ' ἐπέτειον εἶναι· τὴν δὲ χρεῖαν καὶ τὴν ἀκμήν ἔχει τοῦ ἥρος. Οὐ μὴν ἀλλ' ἔνοι γὰρ ὡς σπερματικῆς οὐς

της ἀρχῆς ὑπολαμβάνουσιν. Ἐν γοῦν τῷ αἰγιαλῷ τῶν Μυτιληναίων οὐ φασι πρότερον εἶναι, πρὶν ἢ, γενομένης ἐπομβρίας, τὸ σπέρμα κατενεχθῆ ἀπὸ Τιαρῶν· τοῦτο δ' ἴσθι χωρίον, ἐν ᾧ πολλὰ γίνεται. Γίνεται δὲ ἐν τε τοῖς αἰγιαλοῖς μάλιστα, καὶ ὅπου χώρα ὑπαμμος· καὶ γὰρ αἱ Τιάραι τοιαῦται. Φύεται δὲ καὶ περὶ Λάμνακον ἐν τῇ Αβρανίδι καὶ ἐν Ἀλωπεκονήσῳ, καὶ τῇ Ἡλείῳ. Ἀνγεῖνός ὁ Σάμιός φησιν· „Ακαλήφην ἢ θάλασσα ἀνήσων, ἢ δὲ γῆ ὕδνα.“ Καὶ Μάτρων ὁ παραφθός ἐν τῷ Δείπνῳ·

Ὅστιρά τ' ἤρκειν, Θέτιδος Νηρηίδος ὕδνα.

Διφίλος δὲ δύσπεπτά φησιν εἶναι τὰ ὕδνα, εὐχyla δὲ, καὶ παραλαστικά, προσέτι δὲ διαχωρητικά, καὶ ἔνια αἰστών, ἴμοια τοῖς μύκαις, πνιγώδη εἶναι. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφός ἐν Ἑλλησπόντῳ φησὶν οὔτε ὕδνον γίνεσθαι οὔτε γλαυκίσκον οὔτε θύμον· διὸ Ναυσικλειδὴν εἰρηκέναι μήτε ἴαρ, μήτε φίλους. Ἰθνόφυλλον δὲ φησι Πάμφιλος ἐν Γλώσσαις τὴν φουομένην τῶν ὕδνων ὑπερθε πόαν, ἀφ' ἧς τὸ ὕδνον γινώσκουσαι.

61. ΑΚΑΛΗΦΗ. Λέγεται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς οὕτως καὶ τὸ βοτανῶδες καὶ κησημοῦ αἴτιον. Ἀρωτοφάνης Φουερίσσαις· „Πρῶτον πάντων ἔρνα φῦναι, εἶθ' ἐξῆς τὰς κραινὰς ἀκαλήφας.“

62. ΑΣΠΑΡΓΟΙ. Οὔτοι καὶ ἔλειοι καὶ ὄρειοι καλοῦνται. Ἐν οἱ κάλλιστοι οὐ σπείρονται, πάντων ὄντες τῶν ἐντὸς θεραπευτικοί. Οἱ δὲ σπαρτοὶ καὶ σφόδρα ὑπερμεγέθεις γίνονται. Ἐν Λιβύῃ δὲ φασιν ἐν Γαπουλά γίνεσθαι, πάχος μὲν Καπρίου καλάμου, μήκος δὲ πῶδων δώδεκα· ἐν δὲ τῇ ὄρεινῃ καὶ παρακεανίτιδι, πύχος καὶ μεγάλων παρθέριον, μήκος δὲ περὶ τοὺς εἰκοσι πύχεις.

Κρατῖνος δὲ διὰ τοῦ Φ ἀσπάραγον ὀνομάζει.
Θεόπομπος·

Κάππει' ἰδὼν ἀσπάραγον ἐν θάμνῳ τῷ.
Ἄμεαμίας·

Οὐ σχῖνος, οὐδ' ἀσπάραγος, σὺ δάφνης κλάδοι.
Δίφιλος δὲ φησιν, ὡς ὁ τῆς κράμβης ἀσπάραγος, λεγ-
νος ἰδίως ὄρμενος, εὐστομαχώτερός ἐστι καὶ εὐκυκλι-
τος, ὄψεων δὲ βλαπτικός. Ἔστι δὲ ὄρμις καὶ οὐρη
καὶ ἀδικεῖ νεφρούς καὶ κύστιν. Ἄττικοι δ' εἰσὶν οἱ λέ-
τες ὄρμενον τὸν ἀπὸ τῆς κράμβης ἐξηθηκότα. Σοφο
Ἰχθυεῖταις·

Κάξορμενίζει κοῦν ἐπισχολάζεται
βλάστη.

(63) παρὰ τὸ ἐξορούειν καὶ βλαστάνειν. Ἄντιφάνη
διὰ τοῦ Π φησὶν ἀσπάραγον·

— Ἄσπάραγος ἠγλαΐζεν, ὄχρος ἐξηθηκέ τις.
Ἄριστοφῶν· „Κάππαρον, βληγὼν, θύμον, ἀσπάρα
πίτταν, θάμνον, σφᾶκόν, τύμπανον.“

63. ΚΟΧΛΙΑΣ. Φιλύλλιος·

Οὐκ εἰμὶ τέτιξ οὐδὲ κοχλίας, ᾧ γύναι.
Καὶ πάλιν· „Μαινίδες, σκόμβροι, κοχλίας, ἴορακί·
Ἡσίοδος δὲ τὸν κοχλίαν φερέοικον καλεῖ. Καὶ Ἄναξιλλο
Ἄπιστότερος ἐλ τῶν κοχλιῶν πολλῶ πάννυ,
οἱ περιφέρουσ' ὑπ' ἀπιστίας τὰς οἰκίας.
Ἄχαιός·

— Ἡ τοσοῦσδ' ἄιτην τρέφει
κοχλίας κεράστας.

Προβύλλεται δὲ κᾶν τοῖς συμποσίοις, γρίφου τάξ
περὶ τῶν κοχλιῶν οὕτως·

Ἐλογεῖς, ἀνάκωνθος, ἀναιμάτος, ὑγροκλῆθος

Ιριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῳ περὶ ζώων μορίων φησὶν· „Οἱ οχλῆαι φαίνονται κύοντες ἐν τῇ μετοπώρῳ καὶ τοῦ ἕαρος· μόνον τε οὗτοι τῶν ὀστρακοδέριμων συνδυαζόμενοι ἰρθησαν.“ Θεόφραστος δὲ ἐν τῇ περὶ φωλεούτων· „Οἱ οχλῆαι (φησὶ) φωλεύουσι μὲν καὶ τοῦ χειμῶνος, μᾶλλον ἢ τοῦ θέρους. Διὸ καὶ πλεῖστοι φαίνονται τοῖς μετοπω-
νσις ὕδασι. Ἡ δὲ φωλεία τοῦ θέρους καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων.“ Λέγονται δὲ τινες τῶν κοχλιῶν καὶ σέσιλοι. Ἐπίχαρμος·

Τούτων ἀπάντων ἀκρίδας ἀνταλλάσσονται, κόγχων δὲ τὸν σέσιλον. Β. Ἄπαγ' ἐς τὸν φθόρον. Ἰπελλῆς δὲ Λακεδαιμονίους φησὶ σέμιλον τὸν κοχλίαν ἔχειν. Ἀπαλλόδαρος δὲ ἐν δευτέρῳ ἐτυμολογιῶν τῶν οχλιῶν φησὶ τινὰς καλεῖσθαι κωλυσιδέπτους.

64. ΒΟΔΒΟΙ. Τούτων Ἡρακλῆς ἐσθίειν παρα-
ῖται ἐν Ἀμαλθείᾳ Εὐβούλου, λέγων·

Θερμότερον, ἢ κραιφνότερον, ἢ μέσως ἔχον,
ποῦτ' ἔσθ' ἐκάστῳ μείζον, ἢ Τροίαν ἔλειν.

Καγὼ γὰρ οὐ καυλοῖσιν, οὐδὲ σιληφίῳ,
οὐδ' ἱεροσύλοις καὶ πικραῖς παροψίσι
βολβοῖς τ' ἑμαυτὸν χοστᾶσιν ἑλήλυθα.

Ἄ δ' εἰς τ' ἐδωδὴν πρῶτα καὶ θώμης ἀκμῆν
καὶ πρὸς ὕγιαν, πάντα ταῦτ' ἐδαινύμην,
κρίας βόειον ἐφθὸν ἀσόλοικον μέγα,
ἀκροκόλιόν τε γεννικόν, ὅπτι δελφάκιε
ἄλπεαστα τρία.

Ἄλλοις, ἐμφανίζων τὴν τῶν βολβῶν πρὸς τὰ ἀφροδιτικὰ
κίναμιν, φησι·

Πίννας, κάραβον,
βολβοῖς κοχλίας, κήρυκας, ὧ', ἀκροκόλια·

τοσαῦτα τούτων ἂν τις εὐροι φάρμακα
ἐρῶντι βλαύρας ἕτερα χρησιμώτερα.

Ξέναρχος·

Φθίνει δόμος,

ἄσυστάτοισι δεσποτῶν κεχημένος
τύχαις, ἀλάστορ τ' ἐπιστάταις. Παλοπιδῶν

ἄστυτος οἶκος, κοῦτε βυσσαύχην θεῶς
Ἀηοῦς σύνοικος, γηγωνίης βολβός, φίλοις
ἐφθός βοηθῶν δυνατός ἐστ' ἐπαρμέσαι·

μάτην δέ, πόντου κυανέαις δίναις τραφέις,
(64) φλεβός τροπωτήρ, πουλύπους, ἄλους βρόχων
πλεκταῖς ἀνάγκαις τῆς τροχηλάτου κόρης
πμπλησι λοπάδος στεγροσώματος κύτος.

Ἀρχίστρατος·

Βολβῶν καὶ καυλῶν χαιρεν λέγω ὄξυβάφοισι
ταῖς τ' ἄλλαις πάσῃσι παροφισι.

65. Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος ἐν Συμποσίῳ· „Βο-
βός, καὶ κοχλίας, καὶ ῥόν, καὶ τὰ ὅμοια, δοκεῖ σπέρματι
εἶναι ποιητικά, οὐδὲν διὰ τὸ πολύτροφα εἶναι, ἀλλὰ διὰ
ὁμοειδεῖς ἔχειν τὰς πρώτας φύσεις αὐτὰς τὰς δυνάμεις ἢ
σπέρματι.“ Διφίλος· „Οἱ βολβοὶ δύσπεπτοι μὲν εἰσι, πι-
λύτροφοι δὲ καὶ εὐστόμαχοι, ἔτι δὲ σμηκτικοὶ, καὶ ἀμβλυ-
τικοὶ ὄψεως, διεγερτικοὶ δ' ἀφροδισίων.“ Ἡ δὲ παρομο-
φησίην·

Οὐδὲν σ' ὀνήσει βολβός, ἂν μὴ νεῦρ' ἔχῃς.

Διεγείρουσι δ' ὄντως αὐτῶν πρὸς ἀφροδίσια οἱ βασιλικ-
λεγόμενοι, οἱ καὶ κρέσσονες τῶν ἄλλων εἰσὶ· μεθ' οὓς
πυρρόφοι. Οἱ δὲ λευκοὶ καὶ λιβυκοὶ σκιλλάειδες· χείρονες
πάντων οἱ Αἰγύπτιοι.

66. Ἀεὶ δὲ βολβῶναι καλούμεναι ἐυχυλότερα μὲν εἰ

τῶν βολβῶν, οὐ μὴν οὕτως εὐστόμαχοι, διὰ τὸ γλυκάζον ἔχει παχὺ τι· καὶ γε ἰκανῶς εἰσι, διὰ τὴν πολλὴν σκληρότητι καὶ εὐέκκριτοι. Μνημονεύει δὲ βολβίνης Μάτρων ἐν παρωδίαις·

Σόγκους δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μνῆσομαι οὐδ' ὀνομήρω,
 μυελόεν βλάστημα, καφηκομόωντας ἀκάνθαις·
 βολβίνας δ', αἱ Ζήνος Ὀλυμπίου εἰσὶν αἰοῖδοι,
 ἃς ἐν χέρσῳ θρέψε Λιὸς παῖς ἄσπετος ὄμβρος,
 λευκοτέρας χιόνος, ἰδίειν ἀμύλοισιν ὁμοίας·
 τῶν φρομένων ἠράσσατο πότνια γαστήρ.

67. Ὅτι Νικάνδρος Μεγαρῆας βολβούς ἐπαινεῖ. Θεόφραστος δ' ἐν ἐβδόμῳ φυτικῶν „Ἐνιαχοῦ (φησὶν) οὕτω γλυκεῖς εἰσιν οἱ βολβοὶ, ὥστε καὶ ὠμούς ἐσθίεσθαι, ὥσπερ ἐν τῇ Ταυρικῇ Χερσονήσῳ.“ Τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Φανίας. „Ἔστι δὲ καὶ γένος, φησὶ, βολβῶν, Θεόφραστος, ἐριοφόρων, ὃ φύεται ἐν αἰγυαλοῖς. Ἔχει δὲ τὸ ἔριον ὑπὸ τοὺς πρώτους χιτῶνας, ὥστε ἀνὰ μέσον εἶναι τοῦ ἐδωδίμου, τοῦ ἐντὸς καὶ τοῦ ἔξω. Ἐφαίνεται δ' ἐξ αὐτοῦ καὶ πόδεια, καὶ ἄλλα ἱμάτια.“ (ὡς καὶ Φανίας φησὶ) „τὸ δὲ ἐν ἰνδοῖς τριχῶδες ἐστὶ.“ Περὶ δὲ τῆς τῶν βολβῶν σκευασίας Φιλήμων φησὶ·

Τὸν βολβόν, εἰ βούλει, σκόπει
 ὅσα δαπανήσας εὐδοκιμεῖ, τυρὸν, μέλι,
 σήσαμον, ἔλαιον, κρόμμυον, ὄξος, σίλφιον.
 Αὐτὸς δ' ἐφ' αὐτοῦ σπιν πονηρὸς καὶ πικρὸς.

Ἡρακλείδης δ' ὁ Ταραντῖνος τοῦ συμποσίου περιγράφων τοὺς βολβούς φησὶ· „Περιγράφειν δεῖ τὴν πολλὴν βρώσῳ, καὶ μάλιστα τῶν ἐχόντων ὄλκιμόν τι καὶ γλισχρον, ὅσον ἔων, βολβῶν, ἀκροκαλλῶν, κοχλιοῶν καὶ τῶν ὁμοίων.“ Ἐπι-

70. ΣΠΙΝΟΙ. Εὐβουκος·

Ἀμφιδρομίῳ ὄντων, ἐν οἷς νομίζεται
 ὀπιᾶν τε τυροῦ Χερφονησίτου τόμον,
 ἔπειν τ' ἐλαίῳ ῥάφανον ἠγλαϊσμένην,
 πνίγειν τε παχέων ἀρνίων στηθύνια,
 τίλλειν τε φάττας καὶ κίχλας ὁμοῦ σπίνους,
 ὁμοῦ τε χναυεῖν μαινίσιν σπηπίδια,
 πιλοῦν τε πολλὰς πλεκτάνας ἐπιστρεφῶς,
 πίνειν τε πολλὰς κύλικας εὐζωρεστέρας.

71. ΚΟΨΙΧΟΙ. Νικόστρατος, ἢ Φιλέταιρος·

Τί οὖν ἀγοράζω; φράζε γάρ.

Β. Μὴ πολυτελῶς, ἀλλὰ καθαρείως, δασύποδα,
 ἐὰν περιτύχῃς, ἀγόρασον καὶ νηττία,
 ὀπόσα σύ βούλει, καὶ κίχλας καὶ κοψίχους,
 ὀρνιθάριά τε τῶν ἀγρίων τούτων συχνά·
 χάριεν γάρ.

τιφάνης δὲ καὶ ΨΑΡΑΣ ἐν ταῖς βρώμασι καταλέγει·

Μέλι, πέριδικες,

φατται, νῆτται, χῆνες, ψᾶρες,

κίττα, κολοιοῦς, κόψιχος, ὄρνυξ,

ὄρνις θήλεια.

ἐν τῶν ἡμᾶς λόγον ἀπαιτεῖς, καὶ οὐδ' ὅτι οὖν ἔξεστιν εἶ-
 ἰν ἀνυπεύθυνον. Ὅτι τὸ στρουθάριον παρ' ἄλλοις τε,
 ἰ δὴ καὶ παρ' Εὐβούλῳ· „Περδικια λαβὲ τέτταρ' ἢ καὶ
 ἑπτε, δασύποδας τρεῖς, στρουθάριά θ' οἷον ἐντραγεῖν,
 ἀνθυλλίδας, βιτάκους, σπινία, κερχνῆδας, τὰ τ' ἄλλ'
 ἢ ἂν ἐπιτύχῃς.“

72. ΕἼΚΕΦΑΛΟΙ ΧΟΙΡΕΙΟΙ. Τούτων ἡμᾶς
 θίγειν οὐκ εἶον οἱ φιλόσοφοι, φάσκοντες τοὺς αἰτίων με-
 λαμβάνοντας ἴσον καὶ κυάμων τρώγειν, κεραιῶν τε οὐ

τομήων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων βεβήλων. Οὐδένα γοῦν τῶν ἀρχαίων βεβρωκέναι, διὰ τὸ τὰς αἰσθήσεις ἀπάσας σχεδὸν ἐν αὐτῷ εἶναι. Ἀπολλόδαυρος δ' ὁ Ἄθη- (66) ναῖος οὐδ' ὀνομάζειν τινὰ τῶν παλαιῶν φησιν ἐγκέφαλον· καὶ Σοφοκλέα γοῦν ἐν Τραχινίαις, ποιήσαντα τὸν Ἡρακλέα φησι τοῦτον τὸν Ἄλχαν ἐς θάλασσαν, οὐκ ὀνομάσαι ἐγκέφαλον, ἀλλὰ λευκὸν μυελόν, ἐκκλίνοντα τὸ μὴ ὀνομαζόμενον·

Κόμης δὲ λευκὸν μυελὸν ἐκκρίνει, μέσου κρατὸς διασπαρέντος, αἵματός θ' ὁμοῦ· καίτοι τἄλλα διαφόρηθην ὀνομάσαντα. Καὶ Εὐριπίδης δὲ, τὴν Ἐκάβην θρηνοῦσαν εἰσαγαγὼν τὸν Ἀτυάνακτα, ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἔκριντα, φησί·

Δύστηνε, κρατὸς ὡς σ' ἔκειρεν ἄθλιος
τείχη πατρῴα, Λοξίου πυργώματα,
ὄν πόλλ' ἐκήπευσ' ἢ τεκοῦσα βόστροχον,
φιλήμασιν τ' ἔδωκεν· ἐνθεν ἐκγελαῖ
ὄστέων ῥαγάντων φόνος, ἢ' αἰσχρὰ μὴ λέγω.

Ἐχει δὲ ἐπιστασίαν ἢ τῶν ποιημάτων τούτων ἐκδοχή. Καὶ γὰρ Φιλοκλῆς τε ἐγκέφαλον φησιν·

— Οὐδ' ἂν ἐγκέφαλον ἔσθωμι λίποι.

Καὶ Ἀριστοφάνης·

— Ἀπολέσαιμι ἂν ἐγκεφάλου θρίω δύο,
καὶ ἄλλοι. Λευκὸν οὖν ἂν εἴη μυελὸν εἰρηκῶς Σοφοκλῆς ποιητικῶς, Εὐριπίδης τε, τὸ τῆς προσόψεως εἰδεχθῆς καὶ αἰσχρὸν οὐχ αἰρούμενος ἐναργῶς ἐμφανίσαι, ἐδήλωσεν ὡς ἐβούλετο. Ὅτι δ' ἱερὸν ἐνόμιζον τὴν κεφαλὴν, δῆλον ἐκ τοῦ καὶ κατ' αὐτῆς ὀνομάσαι, καὶ τοὺς γινόμενους ἀπ' αὐτῆς πταρμούς προσκυνεῖν ὡς ἱερούς. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς

συγκαταθέσει βεβαιοῦμεν τῇ ταύτης ἐπιτεύσει, ὡς καὶ ὁ Ὀμηρικὸς Ζεὺς φησιν·

Εἰ δ' ἄγε, τοι κεφαλῇ ἐπιτεύσομαι.

73. Ὅτι εἰς τὸ πρόπομα καὶ ταῦτα ἐνεβάλλοντο, πέπερι, φυλλίς, σμίρνα, κίπειρον, μύρον Αἰγύπτιον. Ἀντιφάνης·

— Ἄν μὲν ἄρα πέπερι τις φέρη

πριάμενος, στρεβλοῦν γράφουσι τοῦτον ὡς κατάσκοπον.

Πάλιν·

Νῦν δεῖ περιόντα πέπερι καὶ καρπὸν βλίτου
ζητεῖν.

Εὐβουλος·

Κύκκον λαβοῦσα κνίδιον, ἣ τοῦ πεπέριος,
τρίψασ' ὁμοῦ σμίρνη διάπαττε τὴν ὁδόν.

ᾠφελίων·

— Λιβυκὸν πέπερι καὶ θυμίαμα, βιβλίον

Πλάτωνος ἐμβρόντητον.

Νικανδρὸς Θηριακοῖς·

Ἡ καὶ λεπτοθρόλιον πολύχνοα φύλλα κονύζης,
πολλάκι δ' ἢ πέπερι κόψας νέον, ἢ ἀπὸ Μήδων
κάρδαμον.

Θεόφραστος ἐν φυτῶν ἱστορίᾳ· „Τὸ πέπερι καρπὸς μὲν
ἔστι, διαιτὸν δὲ αὐτοῦ τὸ γένος· τὸ μὲν στορογγύλον, ὡπτερ
ὄροβου, κέλκρος ὑπέρουθρον, τὸ δὲ πρόμηκες, μέλαν,
σπερμάτια μηχανικὰ ἔχον. Ἰσχυρότερον δὲ πολὺ τοῦτο
θατέρον· θερμαντικὰ δὲ ἄμφω· διὸ καὶ πρὸς τὸ κώνειον
βοηθεῖ ταῦτα.“ Ἐν δὲ τῷ περὶ πνιγμοῦ γράφει· „Ἡ δὲ
τούτων ἀνάκτησις ὄξους ἐγχύσει καὶ πεπερίδος, ἣ κνίδος
καρπῶ· τριφθείσης.“ Τούτα δ' ἡμᾶς τηρεῖσαι δεῖ, ὅτι
οὐδέποτε ὄνομα οὐδὲν ἔστι παρὰ τοῖς Ἕλλησι εἰς ἕλη-

γον, εἰ μὴ μόνον τὸ μέλι. Τὸ γὰρ πέπερι καὶ κόμμι κοῦρι ξενικά.

74. **ΕΛΑΙΟΝ.** Σαμακοῦ ἐλαίου μνημονεύει Ἄφρανης, ἢ Ἀλεξίς·

Οὔτοσὶ δέ σοι

τοῦ λευκοτάτου πάντων ἐλαίου Σαμακοῦ
ἔστιν μετρητής.

(67) Καρικοῦ δὲ Ὀφελίων· „Ἐλαίω Καρικοῦ ἀλείφει Ἄμυντας ἐν σταθμοῖς Περσικοῖς φησι· „Φέρει τὰ τέρμινθον, καὶ σχίνον, καὶ κάρυα τὰ Περσικά, ἀφ ποιούσι τῷ βασιλεῖ ἔλαιον πολὺ.“ Κτησίας δ' ἐν Ἡμανία φησὶ γίνεσθαι ἔλαιον ἀκάνθων, ᾧ χρῆσθαι σιλέα· ὅς καὶ καταλέγων ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀφώραν [τούτῳ] βιβλίῳ πάντα τὰ τῷ βασιλεῖ παρασκευόμενα ἐπὶ τὸ δεῖπνον οὔτε πεπέρεως μέμνηται οὔτε ὁ μόνον ἄριστόν ἐστι τῶν ἡδυσμάτων. Ἄλλὰ μὴν Δείνων ἐν τῇ Περσικῇ πραγματείᾳ· ὅς γέ φησι καὶ Ἄμμωνιακὸν ἀπ' Αἰγύπτου ἀναπέμπεσθαι βασιλεῖ, ὕδωρ ἐκ τοῦ Νείλου. Ἐλαίου δὲ τοῦ ὠμοτριβοῦς καὶ μένου μνημονεύει Θεόφραστος, ἐν τῷ περὶ ὀδμῶν φάσκει αὐτὸ γίνεσθαι ἐκ τῶν φαύλων ἐλαιῶν καὶ ἐξ ἀμυγδά. Τοῦ δὲ ἐν Θουρίοις γνωμένου ἐλαίου ὡς διαφόρου μνημονεύει Ἄμφις·

Ἐν Θουρίοις τοῦλαιον, ἐν Γάλα φακῆ.

75. **ΓΑΡΟΣ.** Κρατίνος·

Ὁ τάλαρος ἡμῶν διάπλεως ἔσται γάρου.

Φερεκράτης· „Ἀνεμολύνθη τὴν ὑπήνην τῷ γάρῳ.“ Σοκλής Τριπτολέμῳ· „Τοῦ ταριχηροῦ γάρου.“ Πλάτων· Ἐν σαπρῷ γάρῳ βύπτοντες ἀποπνίξουσι μα.“ Ὁ

ἀρσενικόν ἐστι τοῦνομα, Αἰσχύλος δηλοῖ, εἰπών· „Καὶ τὸν ἰχθύον γάρων.“

76. ΟΞΟΣ. Τοῦτο μόνον Ἄττικοι τῶν ἡδυσμάτων ἦθος καλοῦσι. Κάλλιστον δ' ὄξος εἶναι φησι Χρῆσιππος ὁ φιλόσοφος τὸ τε Αἰγύπτιον καὶ τὸ Κνίδιον. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Πλούτῳ φησὶν· „Ὄξει διέμενος Σφητῶ.“ Δίδυμος δ' ἐξηγούμενος τὸ ἰαμβεῖόν φησιν· „Ἴσως, διότι οἱ Σφήτῃται ὀξεῖς.“ Μνημονεύει δὲ πού καὶ τοῦ ἐκ Κλεωναίων ὄξους ὡς διαφόρου· „Ἐν δὲ Κλεωναῖς ὀξίδες εἰσὶ.“ Καὶ Δίφιλος·

Λεπνῆ τε, καταδὺς πῶς δοκεῖς Λακωνικῶς,

ὄξους δὲ κοτύλην. Β. Πάξ. Α. Τί πάξ; ὄξις μέτρον

χωρεῖ τοσοῦτο τῶν Κλεωναίων.

Φιλωνίδης· „Τὰ καταχύσματ' αὐτοῖσιν ὄξος οὐκ ἔχει.“

Ὁ δὲ Ταρρατῖνος Ἡρακλείδης ἐν τῷ Συμποσίῳ φησὶ· „Τὸ ὄξος τὰ τῶν ἐκτὸς συνιστάνει, παραπλησίως δὲ καὶ τὰ ἐν κοιλίᾳ, τὰ δ' ἐν τῷ ὄγκῳ διαλύει, διὰ τὸ δηλοσῶν διαφόρους ἐν ἡμῖν μίγνυσθαι χυμούς.“ Ἐθναυμάζετο δὲ καὶ τὸ Δεκελικὸν ὄξος. Ἀλεξίς·

Κοτύλας τέτταρας

ἀναγκάσας μεστὰς ἔμ' αὐτόθεν σπάσαι

ὄξους Δεκελικῶ, δι' ἀγορᾶς μέσης ἄγεις.

Δεκαίον δὲ ὀξύγαρον διὰ τοῦ υ, καὶ τὸ δεχόμενον αὐτὸ ἀγγεῖον ὀξύβαφον· ἐπεὶ καὶ Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Θεόπομπου αἰκίας εἶρηκεν· „Ἐγὼ δ' ὀξύμελι πίνω.“ Οὕτως οὖν ἰροῦμεν καὶ ὀξυρόδιον.

77. Ὅτι ἀρτίματα εὔρηται παρὰ Σοφοκλεῖ· „Καὶ βορᾶς ἀρτίματα.“ Καὶ παρ' Αἰσχύλῳ· „Διαβρέχεις τάρτίματα.“ Καὶ Θεόπομπος δὲ φησὶ· „Πολλοὶ μὲν ἀρτιμάτων μύθμοι, πολλοὶ δὲ σάκκοι καὶ θύλακοι βιβλίων, καὶ τῶν ἄλλων ἀπόντων τῶν χρησίμων πρὸς τὸν βίον.“

γον, εἰ μὴ μόνον τὸ μέλι. Τὸ γὰρ πέπερι καὶ κόμμι καὶ κοῖφι ξενικά.

74. *ΕΛΑΙΟΝ*. Σαμακοῦ ἐλαίου μνημονεύει Ἀντιφάνης, ἢ Ἀλέξιος·

Οὕτως δὲ σοι

τοῦ λευκοτάτου πάντων ἐλαίου Σαμακοῦ
ἔστιν μετρητής.

(67) Καρικοῦ δὲ Ὠφελίων· „Ἐλαίω Καρικόω ἀλείφεται.“ Ἀμύντας ἐν σταθμοῖς Περσικοῖς φησι· „Φέρει τὰ ὄρη τέμινθον, καὶ σχῖνον, καὶ κάρυα τὰ Περσικά, ἀφ' ὧν ποιοῦσι τῷ βασιλεῖ ἐλαιον πολὺ.“ Κτησίας δ' ἐν Καρμανία φησι γίνεσθαι ἐλαιον ἀκάνθων, ᾧ χρῆσθαι βασιλέα· ὅς καὶ καταλέγων ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων [τούτων] βιβλίῳ πάντα τὰ τῷ βασιλεῖ παρασκευαζόμενα ἐπὶ τὸ δεῖπνον οὔτε πεπέρεως μέμνηται οὔτε ὄξους, ὃ μόνον ἄριστόν ἐστι τῶν ἡδυσμάτων. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ Δείνων ἐν τῇ Περσικῇ πραγματείᾳ· ὅς γέ φησι καὶ ἄλας Ἀμμωνιακὸν ἀπ' Αἰγύπτου ἀναπέμπεσθαι βασιλεῖ, καὶ ὕδωρ ἐκ τοῦ Νείλου. Ἐλαίου δὲ τοῦ ὠμοτριβοῦς καλουμένου μνημονεύει Θεόφραστος, ἐν τῷ περὶ ὀσμῶν φάσκων, αὐτὸ γίνεσθαι ἐκ τῶν φαύλων ἐλαιῶν καὶ ἐξ ἀμυγδάλων. Τοῦ δὲ ἐν Θουρίοις γνωμένου ἐλαίου ὡς διαφόρου μνημονεύει Ἀμφίς·

Ἐν Θουρίοις τοῦλαιον, ἐν Γέλα φακῆ.

75. *ΓΑΡΟΣ*. Κρατῖνος·

Ὁ τάλαρος ἡμῶν διάπλεως ἔσται γάρου.

Φερικράτης· „Ἀνεμολύνθη τὴν ὑπὲρ τὴν γάρου.“ Σοφοκλῆς Τριπτολέμω· „Τοῦ ταριχηροῦ γάρου.“ Πλάτων· „Ἐν σαπρῷ γάρῳ βύπτοντες ἀποπνίξουσι μα.“ Ὅτι δ'

σενικόν ἐστι τάννομα, Αἰσχύλος δηλοῖ, εἰπών· „Καὶ τὸν θύων γάρων.“

76. ΟΞΟΣ. Τοῦτο μόνον Ἀτικοὶ τῶν ἡδυσμάτων ος καλοῦσι. Κάλλιστον δ' ὄξος εἶναι φησι Χρύσειππος ὁ λόσοφος τὸ τε Αἰγύπτιον καὶ τὸ Κνίδιον. Ἀριστοφάνης ἐν Πλούτῳ φησὶν· „Ὄξει διέμενος Σφηττιῶ.“ Δίδυμος ἐξηγούμενος τὸ ἰαμβεῖον φησιν· „Ἴσως, διότι οἱ Σφήτι οὐ ὄξει.“ Μνημονεύει δὲ πού καὶ τοῦ ἐκ Κλεωναίων ὄξους διαφοροῦ· „Ἐν δὲ Κλεωναῖς ὄξιδες εἰσι.“ Καὶ Δίφιλος· Δειπνεῖ τε, καταδύς πῶς δοκεῖς Λακωνικῶς, ὄξους δὲ κοτύλην. Β. Πάξ. Α. Τί πάξ; ὄξις μέτρον χωρεῖ τοσοῦτο τῶν Κλεωναίων.

λωνίδης· „Τὰ καταχύσματ' αὐτοῖσιν ὄξος οὐκ ἔχει.“ δὲ Ταραντίνος Ἡρακλείδης ἐν τῷ Συμποσίῳ φησὶ· „Τὸ ἰς τινὰ τῶν ἐκτὸς συνιστάνει, παραπλησίως δὲ καὶ τὰ ἐν λίγῃ, τὰ δ' ἐν τῷ ὄγκῳ διαλύει, διὰ τὸ δηλονότι διαφύει ἐν ἡμῖν μίγνυσθαι χυμούς.“ Ἐθανμαίετο δὲ καὶ Δικελικὸν ὄξος. Ἄλεξις·

Κοτύλας τέτταρας

ἀναγκάσας μεστὰς ἔμ' αὐτόθεν σπύσας
ὄξους Δικελικοῦ, δι' ἀγορᾶς μέσης ἄγεις.

πτόιον δὲ ὀξύγαρον διὰ τοῦ υ, καὶ τὸ δεχόμενον αὐτο γέῃον ὀξύβαφον· ἐπεὶ καὶ Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Θεόπομ-υ αἰτίας εἶρηκεν· „Ἐγὼ δ' ὀξύμελι πίνω.“ Οὕτως οὖν ἤμεν καὶ ὀξύροδιον.

77. Ὅτι ἀρτύματα εὔρηται παρὰ Σοφοκλεῖ· „Καὶ ρῆς ἀρτύματα.“ Καὶ παρ' Αἰσχύλῳ· „Διαβρέχεις γτύματα.“ Καὶ Θεόπομπος δὲ φησι· „Πολλοὶ μὲν τυμάτων μέδμοι, πολλοὶ δὲ σάκκοι καὶ θύλακοι βιβλίων, τῶν ἄλλων ἀπάντων τῶν χρησίμων πρὸς τὸν βίον.“

δίδωσιν ἡμῖν ὁ τόπος ἄθλι' ἀθλοῖς.
 Τοιοῦτος ὁ βίος, ἀπύρετος, φλέγμ' οὐκ ἔχων.
 Οὐδεὶς, κρέως παρόντος, εὐθίει θύμον,
 οὐδ' οἱ δοκοῦντες πνυθαγορίζειν.

Καὶ προελθῶν·

Τίς γάρ οἶδ' ἡμῶν τὸ μέλλον, ὃ τι παθεῖν
 πέπρωθ' ἐκάστω τῶν φίλων; Ταχὺ δὴ λαβεῖν
 ὅπτα μύκητας πρηνίους τουσδι δύο.

Ἵτι Κηφισόδωρος, ὁ Ἰσοκράτους μαθητῆς, ἐν τοῖς κατὰ
 Ἀριστοτέλους, (τέσσαρα δ' ἐστὶ ταῦτα βιβλία,) ἐπιτιμᾷ τῷ
 φιλοσόφῳ, ὡς οὐ ποιήσαντι λόγου ἄξιον τὸ παροιμίας
 ἀθροῖσαι, Ἀντιφάνους ὄλον ποιήσαντος δράμα τὸ ἐπιγρα-
 φόμενον Παροιμιαί· ἐξ οὗ καὶ παρατίθεται τάδε·

Ἔγωγ' ἂν εἰ τῶν ὑμετέρων φάγοιμί τε,
 μύκητας ὠμούς ἂν φαγεῖν δοκῶ *
 καὶ στρουθὰ μῆλα, καὶ τι πνίγει βροχία τε.

57. Φύονται δὲ οἱ μύκητες γηγενεῖς καὶ εἰσὶν αὐτῶν
 ἑδώμοι ὀλίγοι· οἱ γὰρ πολλοὶ ἀποπνίγουσιν. Διὸ καὶ
 Ἐπίχαρμος παλῶν ἔφη· „Οἷοναὶ μύκαις ἄρ' ἐπεσκληρότεες
 πνιξεῖσθε.“ Νικανδρὸς δ' ἐν Γεωργικοῖς καταλέγει καὶ,
 κίνες αὐτῶν εἰσιν οἱ θανάσιμοι, λέγων·

Ἐχθρὰ δ' εἰλαίης,
 φοῖθς τε, πρηνου τε, δροός τ' ἀπο πῆματα κέται,
 οἰδαλέα ξύγκολλα βύρη πνιγόντα μυκήτων.

Φησὶ δὲ καὶ, ὅτι

(61) Συκῆς ὁπότε στέλεχος βαθὺ κόπρη
 κακκρύψας ὑδάτεσσιν ἀεναέεσσι νοτίζοις,
 φύονται πνυθμέσσι ἀκήριοι· ὦν σὺ μύκητα
 θρεπτὸν, μὴ τι χαμηλὸν, ἀπὸ κρίξης προτάμοιο.

(τὰ δ' ἄλλ' οὐκ ἦν ἀναγνώσται.)

Καὶ τε μήκτας ἀμανίτας τὸτ' ἐφεύσαις,
ισὸν ὁ αὐτὸς Νικάνδρος ἐν τῷ αὐτῷ. Ἐφίππος:

Ἴν' ὡσπερ οἱ μήκτες ἀποπνίξαιμι σε.
παρχίδης Εὐριπίδην φησὶ, τὸν ποιητὴν, ἐπιδημῆσαι τῇ
ἄρῃ, καὶ, γυναικὸς τινος μετὰ τέκνων κατὰ τοὺς ἀγρούς;
ο μὲν ἀρξένων τελείων, μιᾶς δὲ παρθένου, φαγούσης
κνασίμους μήκτας, καὶ ἀποπνιγέσης μετὰ τῶν τέκνων,
κῆσαι τοῦτ' ἐπίγραμμα·

Ἦ, τὸν ἀγῆραντον πόλον αἰθέρος, ἦλε, τέμνων,
ἄρ' εἶδες τοιόνδ' ὄμματι πρόσθε πάθος;
μητέρα παρθενικὴν τε κόρην δισσούς τε συναίμους
ἐν ταυτοῖ φέγγει μοιριδίῳ φθιμένους.
ιοκλῆς ὁ Καρύστιος ἐν πρώτῳ Ἑγμειῶν φησιν· „Ἄγρια
ἦματα, πύτλον, μαλάχη, λάπαθρον, ἀκαλήφη, ἀνδρά-
κεις, βολβοί, ὕδνα, μύκαι.“

58. ΣΙΑ. Σπεύσιππος ἐν δευτέρῳ Ὀμοίων φησὶ, σίον
ὑδατι γίνεσθαι, σελίνῳ ἐλείῳ τὸ φύλλον ἑοικὸς. Διὸ
ἢ Πτολεμαῖος, ὁ δεύτερος, Λύκογέτης, Αἰγύπτου βασι-
ύσας, παρ' Ὀμήρῳ ἀξιοῖ γράφειν·

Ἄμφι δὲ λειμώνες μαλακοὶ σίου, ἦδ' ἐ σελίνου.
α γὰρ μετὰ σελίνου γίνεσθαι, ἀλλὰ μὴ ἴα.

59. Διφιλὸς φησὶ, τοὺς μήκτας εἶναι εὐστόμους, κοι-
κς διαχωρητικόν, θρεπτικόν, δυσπέπτους δὲ καὶ φρωσώ-
ις. Τοιοῦτους δὲ εἶναι τοὺς ἐκ Κέω τῆς νήσου. „Πολλοὶ
ἴστοι καὶ κτείνουσι. Δοκοῦσι δὲ οἰκεῖοι εἶναι οἱ λεπτό-
τοι καὶ ἀπαλοὶ καὶ εὐθρυπτοὶ, οἱ ἐπὶ πτελίαις καὶ πέν-
υς γινόμενοι· ἀνοικεῖοι δὲ οἱ μέλανες καὶ πελιοὶ καὶ
ἀηροὶ, καὶ οἱ μετὰ τὸ ἐμηθῆναι καὶ τεθῆναι πεησσόμε-
κ· οἷτινες λαμβανόμενοι κτείνουσι. Βοηθοῦνται δ' ἀπὸ
ἰσμήματος πόσεως καὶ ὀξυμέλιτος, νίτρου καὶ ὄξους.
ΑΤΗΚΗΑΕΥΣ Ι. Η

Μετὰ τὴν πόσιν δὲ ἐμὲν δεῖ. Διόπερ καὶ δεῖ μάλιστα σκευάζειν αὐτοὺς μετὰ ὄξους καὶ ὄξυμέλιτος, ἢ μέλιτος, ἢ ἄλων· οὕτω γὰρ αὐτῶν τὸ πνιγῶδες ἀφαιρεῖται.“ Θεόφραστος δὲ ἐν τῷ περὶ φυτῶν ἱστορίας γράφει· „Ἐπίγεια δὲ τὰ τοιαυτὰ ἐστὶ, καὶ ἐπίγεια, καθάπερ οὓς καλοῦσιν τινες πέξιας, ἅμα τοῖς μύκησι γινόμενους. Ἄρξιζος γὰρ καὶ αὐτοὶ τυγχάνουσιν. Ὁ δὲ μύκης ἔχει προσφύσεως ἀρχὴν τὸν καυλὸν εἰς μῆκος, καὶ ἀποτείνουσιν ἀπ’ αὐτοῦ ῥίζαι.“ Φησὶ δὲ καὶ, ὅτι ἐν τῇ περὶ Ἑρακλέους στήλας θαλάσσης, ὅταν ὕδατα πλείω γένηται, μύκητες φύονται πρὸς τῇ θαλάσῃ, οὓς καὶ ἀπολιθοῦσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου φησὶ. Καὶ Φανίας δὲ ἐν πρώτῳ περὶ φυτῶν· „Τὰ δὲ οὐδὲ φύει τὴν ἀνθήν, οὐδὲ κῆς σπερματικῆς ἔχνος κορυφήσεως, οὐδὲ σπερματώσεως, οἷον μύκης, ὕδρον, πτέρεις, ἔλιξ.“ Ὁ αὐτὸς φησὶ· „Πτέρεις, ἦν ἔνιοι βλάχρον καλοῦσιν.“ Θεόφραστος ἐν Φυτικῶς· „Λειόφλοια, καθάπερ ὕδρον, μύκης, πέξιας, γεράνειον.

(62) 60. ΤΑΝΑ. Γίγεται καὶ ταῦτα αὐτόματα ἀπὸ γῆς, μάλιστα περὶ τοὺς ἀμμώδεις τόπους. Λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Θεόφραστος· „Τὸ ὕδρον, ὃ καλοῦσιν τινες γεράνειον, καὶ εἴ τι ἄλλο ὑπόγειον,“ καὶ πάλιν· „Ἡ τῶν ἐγχεοτόκων τούτων γένεσις ἅμα καὶ φύσις, οἷον τοῦ τε ὕδρου καὶ τοῦ φουμένου περὶ Κυρήνην, ὃ καλοῦσιν μίσου. Δοκεῖ δ’ ἡδὺ σφόδρα τοῦτ’ εἶναι, καὶ τὴν ὄσμιν ἔχειν κρεαδίη, καὶ τὸ ἐν τῇ Θράκῃ δὲ γεγόμενον ἔτον. Περὶ δὲ τούτων ἰδίῳν τι λέγεται· φασὶ γὰρ, ὅταν ὕδατα μετοπωρινὰ καὶ βρονταὶ γίνωνται, σκληρὰ τότε γίνεσθαι, καὶ μᾶλλον ὅταν αἱ βρονταὶ, ὡς ταύτης αἰτιωτέρας οὐσης. Οὐ διετίξεν δέ, ἀλλ’ ἐπέτειον εἶναι· τὴν δὲ χρεῖαν καὶ τὴν ἀκμὴν ἔχεν τοῦ ἥρος. Οὐ μὴν ἀλλ’ ἔνιοι γε ὡς σπερματικῆς οὐσης

τῆς ἀρχῆς ὑπολαμβάνουσιν. Ἐν γοῦν τῷ αἰγιαλῷ τῶν Μυτιληναίων οὐ φασὶ πρότερον εἶναι, πρὶν ἤ, γενομένης ἐπομβρίας, τὸ σπέρμα κατενεχθῆ ἀπὸ Τιαρῶν· τοῦτο δ' ἐστὶ χωρίον, ἐν ᾧ πολλά γίνεται. Γίνεται δὲ ἐν τε τοῖς αἰγιαλοῖς μάλιστα, καὶ ὅπου χώρα ὑπαμμος· καὶ γὰρ αἱ Τιάραι τοιαῦται. Φύεται δὲ καὶ περὶ Λύμφοκον ἐν τῇ Ἄβραρνίδι καὶ ἐν Ἀλωπεκονήσῳ, καὶ τῇ Ἡλείῳ. Ἀνγκυὸς ὁ Σάμιός φησιν· „Ἀκαλήφην ἢ Θάλασσα ἀνήσῳ, ἢ δὲ γῆ ὕδνα.“ Καὶ Μάτρων ὁ παραφῶς ἐν τῷ Δείπνῳ·

Ὅστιρά τ' ἤρικεν, Θέτιδος Νηρηίδος ὕδνα.

Διφίλος δὲ δύσπεπτά φησιν εἶναι τὰ ὕδνα, εὐχyla δὲ, καὶ παραλαστανικά, προσέτι δὲ διαχωρητικά, καὶ ἕνια αὐτῶν, ὅμοια τοῖς μύκαις, πνιγώδη εἶναι. Ἡγήσανδρος δ' ὁ Δελφὸς ἐν Ἑλλησπόντῳ φησὶν οὔτε ὕδνον γίνεσθαι οὔτε γλαυκίσκον οὔτε θύμον· διὸ Ναυσικλειδὴν εἰρηκέναι μήτε ἕαρ, μήτε φίλους. Ἐθνόφυλλον δὲ φησὶ Πάμφιλος ἐν Γλώσσαις τὴν φρομένην τῶν ὕδνων ὑπερθε πόαν, ἀφ' ἧς τὸ ὕδνον γινώσκουσαι.

61. ΑΚΑΛΗΦΗ. Λέγεται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς οὕτως καὶ τὸ βοτανῶδες καὶ κησημοῦ αἴτιον. Ἀρωτοφάνης Φουρίσσαις· „Πρῶτον πάντων ἴφνα φῦναι, εἰθ' ἕξῃς τὰς κραινὰς ἀκαλήφας.“

62. ΑΣΠΑΡΑΓΟΙ. Οὔτοι καὶ ἔλειοι καὶ ὄρειοι καλοῦνται. Ἐν οἷς κάλλιστοι οὐ σπείρονται, πάντων ὄντες τῶν ἐντὸς θεραπευτικοί. Οἱ δὲ σπαρτοὶ καὶ σφόδρα ὑπαρμεγέθεις γίνονται. Ἐν Λιβύῃ δὲ φασιν ἐν Γασιούλλῃ γίνεσθαι, πᾶχος μὲν Κωπρίου καλάμου, μήκος δὲ ποδῶν δώδεκα· ἐν δὲ τῇ ὄρειῃ καὶ παρακεανίτιδι, πᾶχος μὲν μεγάλων σαφθίμων, μήκος δὲ περὶ τοὺς εἴκοσι πύχεις.

Κρατῖνος δὲ διὰ τοῦ Φ ἀσπύραγον ὀνομίζε. Καὶ
Θεόπομπος·

Κύπαι' ἰδίῳ ἀσπύραγον ἐν θάμνῳ τῶι.
Ἄμεαιμος·

Ὁὐ σήνος, οὐδ' ἀσπύραγος, οὐ διάρης κλάδοι.
Διάρης δὲ φησι, ἕς ὃ τῆς κρήμβης ἀσπύραγος, λεγόμε-
νος ἰδίως ὄρμενος, εὐστομαχίωτατός ἐστι καὶ εὐκαρτετώτε-
ρος, ὄρταν δὲ βλαπτικός. Ἔστι δὲ ὄρμαις καὶ οἰσηταίως,
καὶ ἰδικαὶ νεφροῖς καὶ κύστῳ. Ἀγτικοὶ δ' εἰσὶν οἱ λέγον-
τες ὄρμενον τὸν ὑπὸ τῆς κρήμβης ἐξηθνησίω. Σοφοκλῆς
Ἰχθυεταίς·

Κύξορμενίζε κοῖνι ἐπισχολάζεται
βλάστη.

(63) παρὰ τὸ ἐροοῖεν καὶ βλασιάνεν. Ἄσπυράγος δὲ
διὰ τοῦ Η φησὶ ἀσπύραγον·

— Ἄσπυράγος ἠγλαΐζεν, ὄρτος ἐξηθνησίως.
Ἀριστομῶν· „Κύπταρον, βληχῶ, θύμων, ἀσπύραγον,
πέτταν, φάμων, τριακίον, τύμπανον.“

63. ΚΟΧΛΙΑΣ. Φιλύλλιος·

Ὁὐκ εἰμὶ τέτιξ οὐδέ κοχλιάς, δὲ γίνου.
Καὶ πύλιν· „Μαιώδες, σπόμβροι, κοχλίας, πορκαῖνοι.“
Ἡσίοδος δὲ τὸν κοχλίαν φερόμενον καλεῖ. Καὶ Ἀναξίλλιος δὲ·
Ἀπιστότερος εἰ τῶν κοχλίων πολλὰ πίνου,
οἱ περιέρουσι' ὑπ' ἕπιστίας τὴς οἰσίας.
Ἄχαιός·

— Ἡ τοσοῦσδ' ἄτην τρέφει
κοχλιάς κερύστας.
Προβύλλεται δὲ κἄν τοῖς συμποσίοις, γέρου τάτω ἔχον,
παρὰ τῶν κοχλιῶν οἴσις·

Ἰλογνής, ἀσάκωνθος, ἀναίματος, ὑγροκλιπεδοί.

Ἀριστοτέλης δὲ ἐν πέμπτῃ περὶ ζώων μορίων φησὶν· „Ὅς κοχλίας φαίνονται κίνοντες ἐν τῇ μετοπίρῳ καὶ τοῦ ἕαρος· μόνοι τε οὗτοι τῶν ὀστρακοδόξων συνδυαζόμενοι ἠφθῆσαν.“ Θεόφραστος δὲ ἐν τῇ περὶ φωλευόντων· „Ὅς κοχλίας (φησὶ) φωλεύουσι μὲν καὶ τοῦ χειμῶνος, μᾶλλον δὲ τοῦ θέρους. Διὸ καὶ πλείστοι φαίνονται τοῖς μετοπωρῶσι ἕδασι. Ἴη δὲ φωλαία τοῦ θέρους καὶ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τῶν δένδρων.“ Λέγονται δὲ τινες τῶν κοχλιῶν καὶ σέσιλοι. Ἐπίχαμος·

Τούτων ἀπάντων ἀκρίδας ἀνταλλάσσονται,
κόγχων δὲ τὸν σέσιλον. Β. Ἀπαγ' ἐς τὸν φθόρον.

Ἀπελλᾶς δὲ Λακεδαιμονίους φησὶ σήμερον τὸν κοχλιῶν λέγειν. Ἀπαλλόδαρος δὲ ἐν δευτέρῳ ἐτυμολογιῶν τῶν κοχλιῶν φησὶ τινὰς καλεῖσθαι κωλυσιδέκτους.

64. ΒΟΛΒΟΙ. Τούτων Ἰρακλῆς ἐσθίειν παρατεῖται ἐν Ἀμαθραῖς Εὐβούλον, λέγων·

Θερμότερον, ἢ κραιφνότερον, ἢ μέσως ἔχον,
τοῦτ' ἔσθ' ἐκίστη μῆζον, ἢ Τροίαν ἑλεῖν.

Κἀγὼ γὰρ οὐ καυλοῖσιν, οὐδὲ σιληφῶ,
οὐδ' ἱεροσύλοις καὶ πικραῖς παροψίσι
βολβοῖς τ' ἐμαντὸν χορτίσσων ἠήλυθα.
ἄ δ' ἄς τ' ἔδωδῆν πρῶτα καὶ φέμης ἀκμῆν
καὶ πρὸς ὑγίαιαν, πάντα ταῦτ' ἔδωκ' ἄμνην,
κράας βόειον ἐφθὸν ἄσόλοικον μέγα,
ἄκροκαίλιόν τε γεννικόν, ὅπτι δελφάκις
ἄλκαστα τρεῖα.

ἰς, ἐμφανίζων τὴν τῶν βολβῶν πρὸς τὰ ἄφροδίσεια ἔκ, φησὶ·

Πίννας, κάρυβον,
ἄβηθη κοχλίας, κήρυκας, ὦ', ἀκροκαίλιον·

τοσαῦτα τοῦτων ἂν τις εὖροι φάρμακα
ἐφῶντι ἐταίρας ἕτερα χρησιμώτερα.

Ἐναρχος·

Φθίνει δόμος,

ἄσυστάτοισι δεσποτῶν κεχημένος
τύχαις, ἀλάστορ τ' ἐπιστάταις. Πυλοπιδῶν
ἄστυος οἶκος, κοῦτε βυσσαίχην θεᾶς
Ἀθῶς σῖνοικος, γηγῶν βολβός, φίλοις
ἐφθός βοηθῶν δυνατός ἐστ' ἐπαρμέσαι·
μάτην δέ, πόντου κυανέαις δέναις τραφαῖς,
(64) φλαβός τροπωτήρ, πουλύπους, αἰλούς βρόχων
πλεκταῖς ἀνάγκαις τῆς τροχηλάτου κέρης
πήμελησι λοπάδος σταγροσώματος κῆτος.

Ἀρχίστρατος·

Βολβῶν καὶ καυλῶν χαιρεῖν λέγω δευβάφοισι
ταῖς τ' ἄλλαις πάσῃσι παφομισι.

65. Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος ἐν Συμποσίῳ· „Βολ-
βός, καὶ κοχλίας, καὶ ῥόν, καὶ τὰ ὅμοια, δοκῆ σπέρματος
εἶναι ποιητικὰ, σὺ δὲ διὰ τὸ πολύτροφα εἶναι, ἀλλὰ διὰ τὸ
ὁμοειδῆς ἔχειν τὰς πρώτας φύσεις αὐτὰς τὰς δυνάμεις τῷ
σπέρματι.“ Διφίλος· „Οἱ βολβοὶ δύσπεπτοι μὲν εἰσι, πο-
λύτροφοι δὲ καὶ ἐνστόμαχοι, ἔτι δὲ σμηκτικοὶ, καὶ ἀμβλυ-
τικοὶ ὄψεως, διεγερτικοὶ τ' ἀφροδισίων.“ Ἡ δὲ παφομία
φησὶν·

Οὐδὲν σ' ὀνήσει βολβός, ἂν μὴ νεῦρ' ἔχῃς.

Διγεύρουσι δ' ὄντως αὐτῶν πρὸς ἀφροδίσια οἱ βασιλικοὶ
λεγόμενοι, οἳ καὶ κρείσσονες τῶν ἄλλων εἰσι· μεθ' οὓς οἱ
παῖδοι. Οἳ δὲ λευκοὶ καὶ λιθνοὶ σκιλλώδεις· χειρόνες δὲ
πάντων οἱ Αἰγύπτιοι.

66. Ἀεὶ δὲ βολβῶναι καλούμεναι ἐνχυλίστραται μὲν εἰσι

τῶν βολβῶν, οὐ μὴν οὕτως εὐστόμαχοι, διὰ τὸ γλυκάζον ἔχειν παχύ τι· καί γε ἰκανῶς εἰσι, διὰ τὴν πολλὴν σκληρότητι καὶ εὐέκκριτοι. Μνημονεύει δὲ βολβίνης Μάτρων ἐν παρῳδαίαις·

Σόγκους δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι οὐδ' ὄνομήρω,
 μυελόεν βλάστημα, καρηκομόωντας ἀκάνθαις·
 βολβίνας θ', αἱ Ζήνος Ὀλυμπίου εἰσὶν ἄοιδοι,
 ἃς ἐν χέρσῳ θρέψε Διὸς παῖς ἄσπετος ὄμβρος,
 λευκοτέρας χιόνας, ἰδέειν ἀμύλοισιν ὁμοίας·
 τῶν φρομένων ἠρώσασατο πότνια γαστήρ.

67. Ὅτι Νικανδρος Μεγαρῆας βολβούς ἐπαινεῖ. Θεόφραστος δ' ἐν ἐβδόμῳ φυτικῶν „Ἐνιαχοῦ (φησὶν) οὕτω γλυκαῖς εἰσιν οἱ βολβοί, ὥστε καὶ ὤμους ἐσθίεσθαι, ὡσπερ ἐν τῇ Ταυρικῇ Χερσόνησῳ.“ Τὰ αὐτὰ ἱστορεῖ καὶ Φανίας. „Ἔστι δὲ καὶ γένος, φησὶ, βολβῶν, Θεόφραστος, ἐριφορών, ὃ φύεται ἐν αἰγυαλοῖς. Ἔχει δὲ τὸ ἔριον ὑπὸ τοὺς πρώτους χιτῶνας, ὥστε ἀνά μέσον εἶναι τοῦ ἐδωδίμου, τοῦ ἐντὸς καὶ τοῦ ἔξω. Ἐτραίνεται δ' ἐξ αὐτοῦ καὶ πόδεια, καὶ ἄλλα ἱμάτια.“ (ὡς καὶ Φανίας φησὶ) „τὸ δὲ ἐν Ἰνδοῖς τριχῶδες ἐστὶ.“ Περὶ δὲ τῆς τῶν βολβῶν σκευασίας Φιλήμων φησὶ·

Τὸν βολβόν, εἰ βούλει, σκόπει
 ὅσα δαπανήσας εὐδοκιμεῖ, τυρόν, μέλι,
 σήσαμον, ἔλαιον, κρόμμνον, ὄξος, σίλφιον.
 Αὐτὸς δ' ἐφ' αὐτοῦ στικ πονηρὸς καὶ πικρὸς.

Ἡρακλείδης δ' ὁ Ταραντῖνος τοῦ συμποσίου περιγράφων τοὺς βολβούς φησὶ· „Περιγράφειν δεῖ τὴν πολλὴν βρώσῃ, καὶ μάλιστα τῶν ἐχόντων ὄλκμον τι καὶ γλισχρον, ὡς φῶν, βολβῶν, ἀκροκαλλίων, κοχλιῶν καὶ τῶν ὁμοίων.“ Ἐπι-

μένει γὰρ τῇ κοιλίᾳ πλείονας χρόνους καὶ ἐμπλεκόμενα παρακατέχει τὰ ὑγρά.“

68. ΚΙΧΛΑΙ. Καὶ τούτων ἦσαν καὶ ἄλλων ὀφθί-
θων ἀγέλαι ἐν τοῖς προπόμασι. Τηλεκλείδης·

᾽ὄπται δὲ κίχλαι μετ' ἀμητίσκων εἰς τὸν φάρυγ' εἰς-
επέτοντο.

Συρακόσιοι δὲ τὰς κίχλας κηήλας λέγουσιν. Ἐπίχαρμος·
„Τὰς τ' ἐλαιοφιλοφάγους κηήλας.“ Μέννηται τούτων
καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Νεφέλαις. Τρία δὲ γένη κηλῶν
(65) Ἀριστατέλης εἶναι ἰστορεῖ· ὧν τὴν πρώτην καὶ με-
γίστην κίσην πάρισον εἶναι, ἣν καὶ καλεῖσθαι ἱσοφάγον,
ἐπειδὴ ἴξον ἐσθίει· τὴν δὲ τῶ κοσσύφω ἴσην, ἣν ὀνομά-
ζεσθαι τριχάδα· τὴν δὲ τρίτην, ἐλαχίστην τῶν προειρη-
μένων οὖσαν, ἰλλάδα ὀνομάζεσθαι· (οἱ δὲ τιλάδα λέγου-
σιν, ὡς Ἀλέξανδρος ἰστορεῖ ὁ Μίνδιος·) ἣν καὶ συναγε-
λαστικὴν εἶναι καὶ νεοττεύειν, ὡς καὶ τὰς χελιδάνας. Ὅτι
τὸ εἰς Ὅμηρον ἀναφερόμενον ἐπέλλιον, ἐπιγραφόμενον δὲ
Ἐπιμηλίδες, ἔτυχε ταύτης τῆς προσηγορίας, διὰ τὸ τὸν
Ὅμηρον, ἄδοντα αὐτὸ τοῖς παισὶ, κίχλας δῶρον λαμβάνειν.
ἰστορεῖ Μέναιχμος ἐν τῶ περὶ τεχνιτῶν.

69. ΣΥΚΑΛΙΔΕΣ. Ἀλέξανδρος ὁ Μίνδιος ἰστορεῖ·
„Αἰετος τῶν αἰγιθαλῶν ἔφ' ὧν μὲν ἐλαιὸς καλεῖται, ὑπὸ
δὲ τινων πιρίας· συκαλὶς δ', ὅταν ἀκμάζη τὰ σῦκα.“
Δύο δ' εἶναι γένη αὐτοῦ, συκαλίδα καὶ μελαγλόρουφον.
Ἐπίχαρμος· „Ἀγλαὰς συκαλλίδας.“ Καὶ πάλιν·

Ἦν δ' ἑρωδιοὶ * * μακροκαμπυλαίχηνες

τείρακὲς τε σπερματολόγοι κἀγλααὶ συκαλλίδες.

Ἄλλοσκονται δ' αὐταὶ τῶ σῦκων καιρῶ. Διὸ βέλτιον
ὀνομάζονται ἂν δι' ἐνὸς λ· διὰ δὲ τὸ μέτρον Ἐπίχαρμος
διὰ δυοῖν εἴρηκεν.

70. ΣΠΙΝΟΙ. Εὐβουκος·

Ἀμφιδρομίαν ὄντων, ἐν οἷς νομίζεται
 ὀπιᾶν τε τυροῦ Χερφρονησίτου τόμον,
 ἔψειν τ' ἐλαίῳ θάφανον ἠγλαϊσμένην,
 πνίγειν τε παχέων ἀρνίων στηθύνια,
 τίλλειν τε φάπτας καὶ κίχλας ὁμοῦ σπίνους,
 ὁμοῦ τε χναύειν μαινίσαν σπηρίδια,
 πιλοῦν τε πολλὰς πλεκτάνας ἐπιστρεφῶς,
 πίνειν τε πολλὰς κύλικας εὐζωρεστέρας.

71. ΚΟΨΙΧΟΙ. Νικόστρατος, ἢ Φιλέταιρος·

Τί οὖν ἀγοράζω; φράζε γάρ.

Β. Μὴ πολυτελῶς, ἀλλὰ καθαρείως, δασύποδα,
 ἐὰν περιτύχῃς, ἀγόρασον καὶ νηττία,
 ὅποσα σύ βούλει, καὶ κίχλας καὶ κοψίχους,
 ὄρνιθάριά τε τῶν ἀγρίων τούτων συχνά·
 χάριον γάρ.

τυφάνης δὲ καὶ ΨΑΡΑΣ ἐν τοῖς βρώμασι καταλέγει·

Μέλι, πέριδικες,

φατται, νῆτται, χῆνες, ψᾶρες,

κίττα, κολοῖος, κόψιχος, ὄρνυξ,

ὄρνις θήλεια.

ἔντων ἡμᾶς λόγον ἀπαιτεῖς, καὶ οὐδ' ὅτι οὖν ἔξεστιν εἶ-
 ἶν ἀνπεύθυνον. Ὅτι τὸ στρουθάριον παρ' ἄλλοις τε,
 ἰδὴ καὶ παρ' Εὐβούλῳ· „Περιδικία λαβὲ τέτταρ' ἢ καὶ
 ντε, δασύποδας τρεῖς, στρουθάρια θ' οἶον ἐντραγεῖν,
 ἀνθυλλίδας, βιττάκους, σπιπία, κερχνῆδας, τά τ' ἄλλ'
 ε' ἂν ἐπιτύχῃς.“

72. ΕἶΚΕΦΑΛΟΙ ΧΟΙΡΕΙΟΙ. Τούτων ἡμῶς
 θίω σὺν εἶον οἱ φιλόσοφοι, φάσκοντες τοὺς ἀτίτων με-
 λιμβάσαντας ἴσον καὶ κνάμων τρώγειν, κεφαλῶν τε οὐ

τοῦτων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων βεβήλων. Οὐδένα γοῦν τῶν ἀρχαίων βεβρακέναι, διὰ τὸ τὰς αἰσθήσεις ὅπασας σχεδὸν ἐν αὐτῷ εἶναι. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθη- (66) ναῖος οὐδ' ὀνομάζειν τινὰ τῶν παλαιῶν φησὶ ἐγκέφαλον· καὶ Σοφοκλέα γοῦν ἐν Τραχυνίαις, ποιήσαντα τὸν Ἑρακλέα φησι τοῦτον τὸν Δίχην ἐς Θάλασσαν, οὐκ ὀνομάσαι ἐγκέφαλον, ἀλλὰ λευκὸν μυελὸν, ἐκκλίνοντα τὸ μὴ ὀνομαζόμενον·

Κόμης δὲ λευκὸν μυελὸν ἐκραίνει, μέσου κρατὸς διασπαρέτος, αἵματός θ' ὁμοῦ· καίτοι τὰλλα διαφόρητον ὀνομάσαντα. Καὶ Εὐριπίδης δέ, τὴν Ἑκάβην φησι τοῦτον εἰσαγαγὼν τὸν Ἀστύνοακτα, ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὀφέντα, φησὶ·

Δύστηνε, κρατὸς ὡς σ' ἔκειρεν ἀθλάς
τείχη πατρῴα, Λοξίου πυργώματα,
ὃν πόλλ' ἐκήπευσ' ἢ τεκοῦσα βρόστρυχον,
φιλήμασιν τ' ἔδακεν· ἐνθεν ἐγγελᾶ
ὄστέων ῥαγέντων φόνος, ἢ' αἰσχρὰ μὴ λέγω.

Ἐχει δὲ ἐπιστασίαν ἢ τῶν ποιημάτων τούτων ἐκδοχή. Καὶ γὰρ Φίλοκλῆς τε ἐγκέφαλον φησιν·

— Οὐδ' ἂν ἐγκέφαλον ἔσθωαν λίποι.

Καὶ Ἀριστοφάνης·

— Ἀπολέσαμε' ἂν ἐγκεφάλου θρίω δύο,
καὶ ἄλλοι. Λευκὸν οὖν ἂν εἴη μυελὸν εἰρηκῶς Σοφοκλῆς ποιητικῶς, Εὐριπίδης τε, τὸ τῆς προσόψεως εἰδεχθῆς καὶ αἰσχρὸν οὐκ αἰρούμενος ἐναργῶς ἐμφανίσαι, ἐδήλωσεν ὡς ἐβούλετο. Ὅτι δ' ἱερὸν ἐνόμιζον τὴν κεφαλὴν, δῆλον ἐκ τούτου καὶ κατ' αὐτῆς ὁμῶς, καὶ τοὺς γινόμενους ἀπ' αὐτῆς πταρμούς προσκυνεῖν ὡς ἱεροῦς. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς

συνακαθάρσεις βεβαιούμεν τῇ ταύτης ἐπινεύσει, ὡς καὶ ὁ Ὀμηρικός Ζεὺς φησιν·

Ἐὶ δ' ἄγε, τοι κεφαλῇ ἐπινεύσομαι.

73. Ὅτι εἰς τὸ πρόπομα καὶ ταῦτα ἐνεβάλλοντο, πέπερι, φυλλίς, σμύρνα, κίππειρον, μύρον Αἰγύπτιον. Ἀντιφάσης·

— Ἄν μὲν ἄρα πέπερι τις φέρῃ

πριάμενος, στρεβλοῦν γράφουσι τοῦτον ὡς κατάσκοπον.

Πάλιν·

Νῦν δὲ περιόντα πέπερι καὶ καρπὸν βλίτου
ζητεῖν.

Εὐβουλος·

Κύκκιν λαβοῦσα κνίδιον, ἢ τοῦ πεπέριος,
τρίψασ' ὁμοῦ σμύρνην διάπαττε τὴν ὁδόν.

Ἐρεμίου·

— Λιβυκὸν πέπερι καὶ θυμίαμα, βιβλίον

Πλάτωνος ἐμβρόντητον.

Νίκανδρος Θηριακοῖς·

Ἡ καὶ λεπτοθρόιο πολύχνοα φύλλα κονύζης,
πολλάκι δ' ἢ πέπερι κόψας νέον, ἢ ἀπὸ Μήδων
κάρδαμον.

Θεόφραστος ἐν φυτῶν ἱστορίᾳ· „Τὸ πέπερι καρπὸς μὲν ἐστὶ, δαιτὸν δὲ αὐτοῦ τὸ γένος· τὸ μὲν στορογγύλον, ὡσπερ ὀρόβου, κέλφος ὑπέρυθρον, τὸ δὲ πρόμηκες, μέλαν, σπερμάτια μηκωνικά ἔχον. Ἰσχυρότερον δὲ πολὺ τοῦτο θάταρον· θερμαντικά δὲ ἄμφω· διὸ καὶ πρὸς τὸ κώνειον βοηθεῖ ταῦτα.“ Ἐν δὲ τῷ περὶ πνιγμοῦ γράφει· „Ἡ δὲ τοῦτων ἀνάκτησις ὄξους ἐγκύσει καὶ πεπερίδος, ἢ κνίδος καρπῷ τριψθείσης.“ Τοῦτο δ' ἡμᾶς τηρῆσαι δεῖ, ὅτι οὐδέτερον ὄνομα οὐδὲν ἐστὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εἰς ἄλλῃ

γον, εἰ μὴ μόνον τὸ μέλι. Τὸ γὰρ πέπερι καὶ κόμμι καὶ κοῦφι ξενικά.

74. *ΕΛΑΙΟΝ*. Σαμακοῦ ἐλαίου μνημονεύει Ἀντιφάνης, ἢ Ἀλέξιος·

Οὔτοσὶ δέ σοι

τοῦ λευκοτάτου πάντων ἐλαίου Σαμακοῦ
ἔστιν μετρητής.

(67) Καρικοῦ δὲ Ὠφελίων· „Ἐλαίω Καρικῶ ἀλείφεται.“ Ἀμύντας ἐν σταθμοῖς Περσικοῖς φησι· „Φέρει τὰ ὄρη τέμινθον, καὶ σχῖνον, καὶ κάρνα τὰ Περσικά, ἀφ' ὧν προιοῦσι τῷ βασιλεῖ ἔλαιον πολὺ.“ Κτησίας δ' ἐν Καρμανίᾳ φησὶ γίνεσθαι ἔλαιον ἀκάνθων, ᾧ χρῆσθαι βασιλέα· ὅς καὶ καταλέγων ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν φόρων [τούτῳ] βιβλίῳ πάντα τὰ τῷ βασιλεῖ παρασκευαζόμενα ἐπὶ τὸ δεῖπνον οὔτε πεπέρεως μέμνηται οὔτε ὄξους, ὃ μόνον ἄριστόν ἐστι τῶν ἡδυσμάτων. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ Δείνων ἐν τῇ Περσικῇ πραγματείᾳ· ὅς γέ φησι καὶ ἄλας Ἀμμωνιακὸν ἀπ' Αἰγύπτου ἀναπέμπεσθαι βασιλεῖ, καὶ ὕδωρ ἐκ τοῦ Νείλου. Ἐλαίου δὲ τοῦ ὠμοτριβοῦς καλουμένου μνημονεύει Θεόφραστος, ἐν τῷ περὶ ὀσμῶν φάσκων, αὐτὸ γίνεσθαι ἐκ τῶν φαύλων ἐλαιῶν καὶ ἐξ ἀμυγδάλων. Τοῦ δὲ ἐν Θουρίοις γνησίου ἐλαίου ὡς διαφόρου μνημονεύει Ἀμφίς·

Ἐν Θουρίοις τοῦλαιον, ἐν Γέλα φακῆ.

75. *ΓΑΡΟΣ*. Κρατῖνος·

Ὁ τάλαρος ὑμῶν διάπλεως ἔσται γάρου.

Φερεκράτης· „Ἀνεμολίνθη τὴν ὑπὲρ τὴν γάρου.“ Σοφοκλῆς Τρεπτολέμῳ· „Τοῦ ταριχηροῦ γάρου.“ Πλάτων· „Ἐν σαπρῶ γάρου βράπτοντες ἀποπνίξουσι μα.“ Ὅτι δ'

ἀρσενικόν ἐστι τούνομα, Αἰσχύλος δηλοῖ, ἐπείν· „Καὶ τὸν ἰχθύων γάρον.“

76. ΘΞΟΣ. Τοῦτο μόνον Ἄτικοι τῶν ἡδυσμάτων ἦδος καλοῦσι. Κάλλιστον δ' ὄξος εἶναι φησι Χρυσίππος ὁ φιλόσοφος τὸ τε Αἰγύπτιον καὶ τὸ Κνίδιον. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Πλούτῳ φησίν· „Ὄξει διήμενος Σφηττιῶ.“ Δίδυμος δ' ἐξηγούμενος τὸ ἰαμβεῖον φησιν· „Ἴσως, διότι οἱ Σφηττιοὶ ὄξεις.“ Μνημονεύει δὲ πού καὶ τοῦ ἐκ Κλεωναίων ὄξους ὡς διαφόρου· „Ἐν δὲ Κλεωναῖς ὄξιδες εἰσὶ.“ Καὶ Δίφιλος·
*Λεπτεῖ τε, καταδὺς πῶς δοκεῖς Λακωνικῶς,
 ὄξους δὲ κοτύλην. Β. Πάξ. Α. Τί πάξ; ὄξις μέτρον
 χωρεῖ τοσοῦτο τῶν Κλεωναίων.*

Φιλωνίδης· „Τὰ καταχύσματ' αὐτοῖσιν ὄξος οὐκ ἔχει.“ Ὁ δὲ Ταραντῖνος Ἡρακλείδης ἐν τῇ Συμποσίῳ φησί· „Τὸ ὄξος τὰ τῶν ἐπὶ σινισιάνει, παραπλησίως δὲ καὶ τὰ ἐν κούλα, τὰ δ' ἐν τῷ ὄγκῳ διαλύει, διὰ τὸ δηλονότι διαφόρους ἐν ἡμῖν μίγνυσθαι χυμούς.“ Ἐθαυμάζετο δὲ καὶ ἰ Δικελικὸν ὄξος. Ἄλεξις·

Κοτύλας τέτταρας

ἀναγκάσας μεστὰς ἔμ' αὐτόθεν σπίασαι

ὄξους Δικελικοῦ, δι' ἀγορᾶς μέσης ἄγεις.

κτόν δὲ ὀξύγαρον διὰ τοῦ υ, καὶ τὸ δεχόμενον αὐτοῦ ὄξύβαρον· ἐπεὶ καὶ Δυσίας ἐν τῷ κατὰ Θεοπόμπευ αἰκίας εἶρηκεν· „Ἐγὼ δ' ὀξύμελι πίνω.“ Οὕτως οὖν μεν καὶ ὀξυρόδιον.

77. Ὅτι ἀρτίματα εὔρηται παρὰ Σοφοκλεῖ· „Καὶ ἑ ἀρτίματα.“ Καὶ παρ' Αἰσχύλῳ· „Διαβρέχεις ματα.“ Καὶ Θεόπομπος δὲ φησι· „Πολλοὶ μὲν ἄτων μέδωμοι, πολλοὶ δὲ σάκκοι καὶ θύλακοι βιβλίων, ἢ ἄλλων ἐπάντων τῶν χρησίμων πρὸς τὸν βίον.“

Τὸ δὲ ῥήμα κείται παρὰ Σοφοκλεῖ· „Ἐγὼ μάγειρος ἀρτύτω σοφῶς.“ Κρατῖνος·

Γλαῦκον οὐ πρὸς παντὸς * * ἐστὶν ἀρτύσαι καλῶς.
Ἐπιτολις·

Ὅρω πονηρῶ πολυτελῶς ἡστυμένῳ.

Ὅτι ἀρτύματα ταῦτα καταλέγει πού Ἀντιφάνης·

Ἀστάφιδος, ἁλῶν, σιραίου, σιλφίου, τυροῦ, θύμου,
σπασάμου, νίτρου, κυμίνου, * * * ὀριγάνου,
βοτανίων, ὄξους, ἐλαίων, εἰς ἀβυστάκην χλόης,
καππάριδος, ἔρων, ταρίχους, καρδάμων, θρίαψ, ὄπου.

Ὅτι οἶδασιν οἱ παλαιοὶ τὸ Ἀιθιοπικὸν καλούμενον κύμινον.

Ὅτι εἴρηται ἄρσενικῶς, ὁ θύμος καὶ ὁ ὀρίγανος. Ἀνα-
ξανδρίδης·

Ἀσφάραγον σχῆνόν τε τεμῶν καὶ ὀριγάνον, ὅς δὴ
σεμνύνει τὸ τάριχον, ὁμοῦ μυχθεῖς κοριάνῳ.

Ἴων·

Ἄντάρ ὁ γ' ἐμμαπέως τὸν ὀρίγανον ἐν χειρὶ κεύθει.

Θηλικῶς δὲ Πλάτων ἢ Κάνθαρος·

Ἦ' ἔξ Ἀρκαδίας τοι δρμευτάτην ὀρίγανον.

οὐδετέρως δ' Ἐπίχαρμος καὶ Ἀμειψίας. Τὸν δὲ θύμον
ἄρσενικῶς Νίκανδρος ἐν Μελισσοουργικῶς.

78.^α Ὅτι τοὺς πέπονας Κρατῖνος μὲν σκενοὺς σπερ-
ματίας κέκληκεν ἐν Ὀδυσσεύσι·

Πάποι' εἶδές μοι τὸν ἄνδρα, παῖδα Λαίρτα φίλον,
ἐν Πάρῳ σκενὸν μέγιστον σπερματικῶν ὠνούμενον·

Πλάτων Λαίῳ·

Οὐχ ὁρᾷς ὅτι

ὁ μὲν Λεάγρος, Γλαύκωνος ἦν μεγάλου γένους

* * κόκκυξ ἡλθιος περιέρχεται,

σκενοῦ πέπονος εὐνουχίου κτήμας ἔχων.

αξίλας·

Τὰ δὲ σφύρ' ὧδε μᾶλλον ἢ σικυὸς πέπων.
ὄπομος·

Μαλθακωτέρα

πέπωνος σικυοῦ μοι γέγονε.

ενίας· „Βρωτὰ μὲν ἀπαλὰ τῷ ἐπικαρπίῳ σικυὸς καὶ τῶν ἄνευ τοῦ σπέρματος, πετιόμενον δὲ τὸ περικάρπιον. Κολοκύνθη δὲ ὡμὴ μὲν ἄβρωτος, ἐφθῆ δὲ καὶ τῇ βρωτῇ.“ Διοκλῆς δ' ὁ Καρύστιος ἐν πρώτῳ Ἰγνιῶ φησιν, ἐφανά ἄγρια εἶναι θριδάκα, ταύτης κρατίστην μέλιωνον, κάρδαμον, ἀθριανόν, σίναπυ, κρόμμυον, τοῦ- εἶδος ἀσκαλώνιον καὶ γήτειον, σκόροδον, φύσιγγες, πὺς πέπων, μήκων. Καὶ μετ' ὀλίγα· „Ὁ πέπων δ' ἐστὶν καρδιώτερος καὶ εὐπεπιότερος. Ἐφθὸς δ' ὁ σικυὸς ἀλὸς, ἄλυπος, σῦρητικός. Ὁ δὲ πέπων ἐψηθεὶς ἐν μελίτῳ διαχωρητικώτερος.“ Σπένσιππος δ' ἐν τοῖς Ὁμοίοις πέποινα καλεῖ σικύαν· Διοκλῆς δὲ πέποινα ὀνομάσας, εἴτι καλεῖ σικύαν· καὶ ὁ Σπένσιππος δὲ, σικύαν εἰπὼν, πονα οὐκ ὀνομάζει. Δίφιλος δὲ φησιν· „Ὁ πέπων εὐχυ- ερός ἐστι, καὶ ἐπικρατητικός. Κακοχυλότερος δὲ, ὀλι- τροφος δὲ καὶ εὐφθαρτος καὶ εὐεκκριτώτερος.“

79. ΘΡΙΔΑΞ. Ταύτην Ἀττικοὶ θριδακίην καλοῦσιν. ἰλαρμος· „θριδάκος ἀπολελειμμένος τὸν καυλόν.“ Θρι- 9) δακνίδας δ' εἶρηκε Στράτις·

„Πρασπουρίδες, αἱ καταφύλλους
ἀνά κήπους πενήκοντα ποδῶν
ἔχουσι βάλαντι, ἐραπτόμεναι
ποδῶν σατυριδίων
μακροκέρκων, χοροῦς
ἀλλοσύνουσι παρ' ἀκμίων

πέταλα, καὶ θριδακνίδων,
εὐόσμων τε σελένων.“

Θεόφραστος δὲ φησὶ· „Τῆς θριδακνίδος ἡ λευκὴ γλυκὺ καὶ ἄπαλαιότερα. Γένη δ' αὐτῆς τρία, τὸ πλατύκαυ καὶ στρογγυλόκαυλον, καὶ τρίτον τὸ Λακωνικόν. Αὐτὴ ἔχει τὸ μὲν φύλλον σκελυμῶδες, ὀρθή δὲ καὶ εὐαυξῆς ὁ ράβλαστός ἐστιν ἐκ τοῦ καυλοῦ. Τῶν δὲ πλατέων κωνὲς γίνονται πλατύκαυλοι, ὥστ' ἐπίουσι καὶ θύραις χρησιμουργικαῖς.“ Τῶν δὲ καυλῶν φησὶ κολουσθέντων ἢ τοὺς παλιβλασταεῖς εἶναι.

80. Νίκανδρος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν δευτέρῳ Γλαυβρένθην λέγουσθαι φησὶ παρὰ Κυπρίοις θριδακνίαν, ἢ Ἄδωνιν καταφυγὴν ὑπὸ τοῦ κάπρου διεφθάρη. Ἄδων τε ἐν Ἰαλέμῳ φησὶν·

Ἐν ταῖς θριδακνίαις, ταῖς κάμιστ' ἀπολουμέναι,
ὡς εἰ φάγοι τις ἐντὸς ἐξέμοντ' ἐτῶν,
ὅπότε γυναικὸς λαμβάνοι κοινωνίαν,
στρέφοιθ' ὅλην τὴν νύκτα, μηδὲ ἐν πλέσῳ
ἂν βούλεται δρῶν, ἀντὶ τῆς ὑπουργίας
τῆ χειρὸς τρίβαν τὴν ἀναγκαίαν τύχην.

Καὶ Καλλίμαχος δὲ φησιν, ὅτι ἡ Ἀφροδίτη τὸν Ἄδων θριδακνίῃ κρήνειεν, ἀλληγορούντων τῶν ποιητῶν ὅτι ἄνθρωποι εἰσι πρὸς ἀφροδίσια οἱ συνεχῶς χρώμενοι θριδακνίῃ. Καὶ Εὐβουλος δ' ἐν Ἀστύτοις φησὶ·

Μὴ παρατίθει μοι θριδακνίαν, ὃ γίναι,
ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἢ σεαυτὴν αἰτιῶ.

Ἐν τῷ λαχάνῳ τοῦτω γὰρ, ὡς ὁ λόγος, ποτὲ τὸν Ἄδωνιν ἀποθανόντα προὔθηκεν Κύπρις· ὥστ' ἐστὶ νεκρῶν βρώμα.

Κρατῖνος δὲ φησὶ, Φάωνος ἐρασθεῖσαν τὴν Ἀφροδίτην

καλαῖς θριδακίαις αὐτὸν ἀποκρύναι· Μαρσύας δ' ὁ νεώτερος ἐν γλῶσσι κριθῶν. Ἰππώνακτα δὲ τετρακίην τὴν θριδακα καλεῖν, Πάμφιλος ἐν Γλώσσαις φησὶ· Κλείταρχος δὲ, Φρύγας οὕτω καλεῖν. Λύκος δ' ὁ Πυθαγόρειος τὴν ἐκ γενέσεώς φησι θριδακα πλατύφυλλον τετανὴν ἀκαυλον ὑπὸ μὲν τῶν Πυθαγορείων λέγεσθαι εὐνοῦχον, ὑπὸ δὲ τῶν γυναικῶν ἀστίτιδα· διονητικὸς γὰρ παρασκευάζει καὶ ἐκλύτους πρὸς τὰ ἀφροδίσια· ἔστι δὲ κρατίστη ἐσθίεσθαι.

81. Δίφιλος δὲ φησιν, ὡς ὁ τῆς θριδακος καυλὸς πολύτεροφός ἐστι, καὶ δυσέκριτος μᾶλλον τῶν φύλλων· ταῦτα δὲ πνευστικώτερα ἐστὶ, καὶ τροφιμώτερα, καὶ εὐεκριτώτερα. Κοινῶς μέντοι ἡ θριδαξ εὐστόμαχος, ψηκτικῆ, εὐκοιλίος, ὑπνωτικῆ, εὐχυλος, ἐφεκτικῆ τῆς πρὸς τὰ ἀφροδίσια ὁρμῆς. Ἡ δὲ τριφραωτέρα θριδαξ εὐστομαχωτέρα, καὶ μᾶλλον ὑπνον ποιοῦσα. Ἡ δὲ σκληροτέρα καὶ ψαθυρά ἤτιόν ἐστι καὶ εὐστόμαχος καὶ εὐκοιλίος, ὑπνον τε ποιεῖ. Ἡ δὲ μέλαινα θριδαξ ψύχει μᾶλλον, εὐκοιλίός τε ἐστὶ. Καὶ αἱ μὲν θερμαὶ εὐχυλότεραι καὶ τροφιμώτεραι, αἱ δὲ φθινοπωριναὶ ἄτροφοι καὶ ἀχυλότεραι. Ὁ δὲ καυλὸς τῆς θριδακος ἀδιψος εἶναι δοκεῖ. Θριδαξ δ' ἐφομένη ὁμοίως ἢ ἀπὸ κράμβης ἀσπαράγω ἐν λοπάδι, ὡς Γλανκίας ἱστοῖ, κρείττων τῶν ἄλλων ἐρητῶν λαχάνων. Ἐν ἄλλοις δὲ Θεό-
 0) φραστος ἐπίσπορά φησι καλεῖσθαι τευλίον, θριδακην, εὐζωμον, νῆπυ, λάπαθον, κορίαννον, ἄνηθον, κάρδαμ. Δίφιλος δὲ κοινῶς φησιν εἶναι πάντα τὰ λάχανα ἄτροφα καὶ λεπτυντικά καὶ κακόχυλα, ἔτι δὲ ἐπιπολαστικά καὶ κρονόμητα. Θερινῶν δὲ λαχάνων Ἐπίχαρμος μέμνηται.

82. ΚΙΝΑΡΑ. Ταύτην Σοφοκλῆς ἐν Κολχίσι κενύαλει, ἐν δὲ Φοίνικι κίναρον·

Κίναρος ἀκανθα πάντα πληθύει γύνην.

ΠΕΝΤΕΥΣ I.

1

Ἐκαταῖος δ' ὁ Μιλήσιος ἐν Ἀσίας περιηγήσει, εἰ γνήσιον τοῦ συγγραφέως τὸ βιβλίον· Καλλιμάχος γὰρ Νησιώτου αὐτὸ ἀναγράφει· ὅστις οὖν ἔστιν ἢ ποιήσας, λέγει οὕτω· „Περὶ τῆν Ἐρικανὴν θάλασσαν καλεομένην οὖρεα ὑψηλά καὶ δασέα ὑλήσιν, ἐπὶ δὲ τοῖσιν οὖρεσιν ἄκανθα κυνάρα.“ Καὶ ἐξῆς· „Πάρθων πρὸς ἦλιον ἀνίσχοντα Σοράσμοι οἰκοῦσι, γῆν ἔχοντες καὶ πεδία καὶ οὖρεα· ἐν δὲ τοῖσιν οὖρεσι δένδρεα ἐν ὄγρια, ἄκανθα κυνάρα, ἰτέα, μυρσίκη.“ Καὶ περὶ τὸν Ἰνδὸν δὲ φησι ποταμὸν γίνεσθαι τὴν κυνάραν. Καὶ Σκύλαξ δὲ ἢ Πολέμων γράφει· „εἶναι μὲν τὴν γῆν ὑψηλὴν κρήνησι καὶ ὄχετοῖσιν, ἐν δὲ τοῖς οὖρεσι πέφυκε κυνάρα καὶ βοτάνη ἄλλη.“ Καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς· „Ἐντεῦθεν δὲ ὄρος παρέτεψε τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἰνδοῦ ἐνθεν καὶ ἐνθεν, ὑψηλὸν τε, καὶ δασὺ ἀγρῆ ὑλῆ καὶ ἄκανθα κυνάρα.“ Δίδυμος δ' ὁ γραμματικὸς, ἐξηγούμενος παρὰ τῶ Σοφοκλεῖ τὸ κύναρος ἄκανθα, „Μήπατε (φησὶ) τὴν κυνόςβατον λέγει, διὰ τὸ ἄκανθῶδες καὶ τραχὺ εἶναι τὸ φυτόν. Καὶ γὰρ ἡ Πυθία ξυλίνην κίνα αὐτὸ εἶπε, καὶ ὁ Λοκρὸς, χρησμόν λαβὼν, ἐκεῖ πόλιν οἰκίσειν, ὅπου ἂν ὑπὸ ξυλίνης κινὸς δηχθῆ, καταμυχθεὶς τὴν κνήμην ὑπὸ κυνοσβότου, ἔκτισε τὴν πόλιν.“ Ἔστι δὲ ὁ κυνόςβατος μεταξὺ θάμνου καὶ δένδρου, ὡς φησι Θεόφραστος, καὶ τὸν καρπὸν ἔχει ἐρυθρὸν, παραπλήσιον τῇ ροιᾷ. Ἔχει δὲ καὶ τὸ φύλλον ἀγνώδες.

83. Φανίας δ' ἐν πέμπτῳ περὶ φυτῶν κάκτος Σικελικῆν τινὰ καλεῖ, ἄκανθῶδες φυτόν, ὡς καὶ Θεόφραστος ἐν ἕκτῳ περὶ φυτῶν· „Ἡ δὲ κάκτος καλουμένη, περὶ Σικελίαν μόνον, ἐν τῇ Ἑλλάδι δ' οὐκ ἔστι. Ἀφίηται δ' εὐθύς πρὸς τῆς ῥίξης καυλοὺς ἐπιγείους· τὸ δὲ φύλλον ἔχει πλατὺ καὶ ἄκανθῶδες· καυλοὺς δὲ τοὺς καλουμένους κάκτους.

ἰώδιμοι δ' εἰσι περιλεπόμενοι, καὶ μικρῶν ὑπόπικροι.
 καὶ ἀποδησαυρίζουσιν αὐτοὺς ἐν ἄλμῃ. "Ἐτερον δὲ καυ-
 νῶν ὀρθὸν ἀφίησιν, ὃν καλοῦσι πέρνικα, καὶ ταῦτον ἐδώ-
 ιων. Τὸ δὲ περικάρπιον ἀφαιρεθέντων τῶν παππωδῶν
 περὲς τῆς τοῦ φοίνικος ἐγκεφάλου. Ἐδώδιμον καὶ τοῦτο
 λούσι δ' αὐτὸ ἀσκάληρον." Τίς δὲ τούτοις οὐχὲ πειθό-
 ρος θαρρῶν ἂν εἴποι, τὴν κάκτον εἶναι ταύτην τὴν ὑπὸ
 αἰαίων μὲν καλουμένην κάρδον, οὐ μακρὰν ὄντων τῆς Σι-
 λίας, περιφανῶς δ' ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κινάραν ὀνομαζομέ-
 νη; ἀλλαγὴ γὰρ δύο γραμμάτων κάρδος καὶ κάκτος ταυ-
 νῶν ἂν εἴη. Σαρῶς δ' ἡμᾶς διδάσκει καὶ Ἐπίχαρμος, μετὰ
 τὴν ἐδώδιμον λαχάνων καὶ τὴν κάκτον καταλέγων, οὕτως·

„Μήκων, μάρραθοι, τραχῆες τε κάκτοι

τοῖς ἄλλοις μὲν φαγεῖν

ἐπὶ λαχάνοις. Εἰς τοπιση

αἶ καὶ τις ἐκτρίψας καλῶς

παρατιθῆναι, ἀδύς ἐστὶ·

αὐτὸς δ' ἐφ' αὐτοῦ χαιρέτω."

καὶ πάλιν·

1) „Θαλθακας, ἐλάταν,

σχίνον, ραφανῖδας, κάκτους."

καὶ πάλιν·

— „Ὁ δὲ τις ἀγρόθεν ἔοικε μάρραθα καὶ κάκτους φέρειν,

ἔρπον, λάπαθον, ὀτόστυλλον, σκόμιον, σερίδα, δράκτιλον.

πιτῆρον, κάκτιον, ὀνόπορδον." Καὶ Φιλητᾶς ὁ Κῶος·

Γηρύσαιτο δὲ νεβρὸς ἀπὸ ψυχῆν ἀλέσασα,

ὄξεϊς κάκτου τύμμα φυλαξαμένη.

84. Ἀλλὰ μὴν καὶ κινάραν ὀνόμασε παραπλήσιως

ἐν Σάκιατρος ὁ Πάπιος, γεγονῶς τοῖς χρόνοις κατὰ Ἀλε-

νδρα τὴν Φιλίππου, ἐπιβιωὺς δὲ καὶ ἕως τοῦ δευτέρου

τῆς Αἰγύπτου βασιλέως, ὡς αὐτὸς ἐμφανίζει ἐν τινι τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ. Πτολεμαῖος δ' ὁ Ἐυεργέτης, βασιλεὺς Αἰγύπτου, εἰς ὧν τῶν Ἀριστάρχου τοῦ γραμματικῆ καὶ μαθητῶν, ἐν δευτέρῳ ὑπομνημάτων γράφει οὕτως· „Περὶ Βερενίκην τῆς Αἰθιῆς Αἰθῶν ποταμὸς, ἐν ᾧ γίνεται ἰχθύς λάβραξ καὶ χρύσοφρος καὶ ἐγγέλων πλήθος καὶ τῶν καλουμένων βασιλικῶν, αἱ τῶν τε ἐκ Μακεδονίας καὶ τῆς Καπαίδος λίμνης τὸ μέγεθός εἰσιν ἡμίολοι, πᾶν τε τὸ βεῖθρον αὐτοῦ ἰχθύων ποικίλων ἐστὶ πλήρες. Πολλῆς δ' ἐν τοῖς τόποις κινάρας φρυμένης, οἱ τε συνακολουθοῦντες ἡμῖν στρατιᾶται πάντες δρεπόμενοι συνεχρῶντο καὶ ἡμῖν προσέφερον ψιλοῦντες τῶν ἀκανθῶν.“ Οἶδα δὲ καὶ Κίναρον καλουμένην νῆσον, ἧς μνημονεύει Σῆμος.

85. Ἐγκέφαλος φοίνικος. Θεόφραστος περὶ φοίνικος τοῦ φυτοῦ εἰπὼν ἐπιφέρει· „Ἡ μὲν οὖν ἀπὸ τῶν καρπῶν φυτεία τοιαύτη τις· ἡ δ' ἀπ' αὐτοῦ, ὅταν ἀφῆλωσι τὸ ἄνω, ἐν ᾧ πτερὸς ὁ ἐγκέφαλος.“ Καὶ Ξενοφῶν ἐν δευτέρῳ Ἀναβάσεως γράφει τάδε· „Ἐνταῦθα καὶ τὸν ἐγκέφαλον τοῦ φοίνικος πρῶτον ἔφαγον οἱ στρατιῶται· καὶ οἱ πολλοὶ ἐθαύμαζον τὸ τε εἶδος καὶ τὴν ιδιότητα τῆς ἡδονῆς· ἦν δὲ σφόδρα καὶ τοῦτο κεφαλαλγῆς. Ὁ δὲ φοίνιξ, ὅταν ἐξαιρεθῆ, ὁ ἐγκέφαλος, ὅλος ἐξηλαίνεται.“ Νικάνδρος Γεωργικοῖς·

Σὺν καὶ φοίνικος παραφυιᾶδας ἐκόπτοντες

ἐγκέφαλον φορέουσι, νέοις ἀσπαστὸν ἔδεσμα.

Δίφιλος δ' ὁ Σίφνιος ἱστορεῖ· „Οἱ τῶν φοινίκων ἐγκέφαλοι πλήσμονι καὶ πολύτροφοι, ἔτι δὲ βαρεῖς καὶ δυσκοινομήητοι, διφώδεις τε καὶ στατικοὶ κοιλίας.“

Ἡμεῖς δὲ, φησὶν οὗτος, ἐταῖρος Τιμόκρατες, δόξουσι ἐγκέφαλον ἔχειν μέχρι τοῦ τέλους, εἰ καταπαύσομεν ἐνταῦθα καὶ τήνδε τὴν συναγωγὴν.

Ἐκ τοῦ β' βιβλίου.

(Hæc sic inscripta legebantur in codice quodam Epitomes Parisino ad finem libri 13., unde ea huc transtulit Schweighauserus, quemadmodum et ex eiusdem codicis ultimo folio subsequenter deinceps dissertationem de Nilii incremento.)

86. — Ἐργον, εἰς τρέβλον συγγενείας εἰσπεσεῖν· οὐ λαβὼν τὴν κύλικα πρῶτος ἄρχεται λόγου πατῆρ, καὶ παραπέσει πέπαικεν, εἶτα μήτηρ δευτέρα, εἶτα τήθη παραλαεῖ τις, εἶτα βαρύφωνος γέρον, τηθίδος πατῆρ, ἔπειτα γραῦς, καλοῦσα φίλτατον· ὁ δ' ἐπιπέει πᾶσι τοῖτοις,

φησὶ Μένανδρος. Πάλιν·

— Τῆς σκῆς τὴν πορφύραν
πρῶτον ἐνυφαίνουσ', εἶτα μετὰ τὴν πορφύραν
τοῦτ' ἔστιν, οὔτε λευκὸν οὔτε πορφύρα,
ἀλλ' ὡσπερ ἀνγὴ τῆς κρόκης κεκραμμένη.

Ἀντιφάνης· „Τί φῆς; ἐνθάδ' οἴσεις τι καταφαγεῖν ἐπὶ τὴν θύραν· εἰθ' ὡσπερ οἱ πτωχοὶ χαμαὶ ἐνθάδ' ἔδομαι, καὶ τις ὄψεται.“ Ὁ αὐτός·

— Ἐντρέπιζε

ψυκτῆρα, λεκάνην, τριπόδιον, ποτήριον,
χύτραν, θυεῖαν, κάκιαβον, ζωμήρυσαν.

Περὶ τῆς τοῦ Νείλου ἀναβάσεως.

87. Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, εἰς τῶν ἑπτὰ σοφῶν, φησὶ διὰ τοὺς ἑτησίας γίνεσθαι τὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ Νείλου. Πρῶτον γὰρ αὐτοῖς ἐναντίους τῷ ποταμῷ, καὶ τὰ στόματα

κῆσθαι κατὰ τὴν πνοὴν αὐτῶν· τὸν μὲν σὺν ἄνεμον ἐξ ἐναντίας πνέοντα κολλῦει τὴν ἐπιψοῆν αὐτῶν, τὸ δὲ κύμα, προσπίπτειν ἀντίον τοῖς στόμασι καὶ οὖρον ὄν, ἀνακόπτειν τὸν ποταμὸν, καὶ τὴν ἀναπλήρωσιν οὕτω γίνεσθαι τοῦ Νεῖλου. Ἀναξαγόρας δὲ ὁ φυσικὸς φησιν, ἀπὸ χιόνος τηκομένης τὴν ἀναπλήρωσιν γίνεσθαι τοῦ Νεῖλου· ὡσαύτως δὲ καὶ Εὐραπίδης, καὶ ἕτεροι τινες τῶν τραγωδιοποιῶν. Καὶ Ἀναξαγόρας μὲν αὐτὴν τὴν γένεσιν λέγει τῆς ἀναπληρώσεως, Εὐραπίδης δὲ καὶ τὸν τόπον ἀφορίζει, λέγων οὕτως ἐν δράματι Ἀρχελαίου·

Δαναὸς, ὃ πεντήκοντα θυγατέρων πατήρ,
 Νεῖλου λιπὼν κάλλιστον ἐκ γαίας ὕδαρ,
 ὃς ἐκ μελαμβρότιο πληροῦται θέρει
 Αἰθιοπίδος γῆς, ἥντι ἂν τακῆ χιὼν,
 τεθραυπεύοντος ἤλλου κατὰ χθόνα.

Καὶ ἐν Ἑλένῃ ὁμοιον τούτου·

Νεῖλου μὲν αἶδε καλλιπάρθενοι ῥοαί,
 ὃς ἀντὶ διας φακάδος Αἰγύπτου πέδον
 λευκῆς τακίσης χιόνος ὑγραίνει γύας.

Καὶ Αἰσχύλος·

Γένος μὲν αἰνεῖν ἐκμαθὼν ἐπίσταμαι
 Αἰθιοπίδος γῆς, Νεῖλος ἐνθ' ἐπιτάφθοος
 γαῖαν κυλινθεῖ πνευμάτων ἐπομβρία,
 ἥλιος ἐν ἧ, πυρωπὸς ἐκλάμψας, χθονὶ
 τῆκει πετραίαν χιόνα· πᾶσα δ' εὐθαλής
 Αἴγυπτος, ἄγνου κήματος πληρουμένη,
 φρεσβιον Διμήτρος ἀντέλλει στάχυν.

Καλλισθένης δ' ὁ ἱστοριογράφος πρὸς τὰ μικρῶ πρότερον εἰρημένα ὑπ' Ἀναξαγόρου τε καὶ Εὐραπίδου ἀντίπιν· αὐτὸς δὲ τὴν αὐτοῦ γνώμην φησὶν, ἑτάτων πολλῶν

καὶ λαμπρῶν γνομένων κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν κατὰ τὰς τοῦ κυνὸς ἀνατολὰς ἕως τῆς ἐπιτολῆς ἀρκτούρου, καθ' οὓς χρόνους καὶ οἱ Ἐτησίαι πνέουσιν ἀνεμοὶ τούτους γὰρ φησι τοὺς ἀνέμους μάλιστα τὰ νέφη φέρειν πρὸς τὴν Αἰθιοπίαν· ὧν καὶ προσπεπτόντων πρὸς τὰ ὄρη καταρροή- γνησθαι πολὺ πλῆθος ὕδατος, ἀπ' οὗ τὸν Νεῖλον ἀναβαίνειν. Δημόκριτος δὲ λέγει περὶ τὰς χειμερινὰς τροπὰς τοὺς περὶ τὰς ἄρκτους τόπους χιονίζεσθαι· περὶ τροπὰς δὲ θερινὰς, μεταναστάντος τοῦ ἡλίου, τηκομένης τῆς χιόνος καὶ ἀναμιζομένης ὑπὸ τῆς τήξεως, νέφη γίνεσθαι, διὰ τὸ τοὺς ἔτησίας ὑπολαμβάνοντας φέρειν πρὸς μεσημβρίαν. Συνωθουμένων δὲ τῶν νεφῶν ἐπὶ τὴν Αἰθιοπίαν καὶ τὴν Λιβύην, ὄμβρον γίνεσθαι πολὺν, ὃν καταρροήοντα πληροῦν τὸν Νεῖλον. Τὴν οὖν αἰτίαν τῆς ἀναπληρώσεως ταύτην φησὶ Δημόκριτος·

Εὐθυμένης δ' ὁ Μασσαλιώτης φησὶν, αὐτὸς πεπλευκὸς τὴν ἕξω Θάλασσαν ἐπιρροεῖν ὡς ἐπὶ τὴν Λιβύην, ἐστραμμένην δὲ εἶναι πρὸς βορρᾶν τε καὶ ἄρκτους. Καὶ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον κενὴν εἶναι τὴν Θάλασσαν, τοῖς δ' Ἐτησίαις ἀνωθουμένην ὑπὸ πνευμάτων πληροῦσθαι καὶ ῥεῖν ταῖς ἡμέραις ταύταις· παυσαιμένων δὲ τῶν Ἐτησίων ἀναχωρεῖν. Εἶναι δὲ αὐτὴν καὶ γλυκεῖαν, καὶ κῆτη παραπλήσια τοῖς ἐν τῷ Νεῖλῳ προκοδῆλοις καὶ τοῖς ἵπποποτάμοις ἔχειν. Οἰνοπίδης δ' ὁ Χίος λέγει, τοῦ μὲν χειμῶνος τοῦ ποταμοῦ ἀναξηραίνεσθαι τὰς πηγὰς, ἐν δὲ τῷ θερεὶ θερμαινομένας ῥεῖν. Τοῦ μὲν οὖν ἀναπληροῦσθαι τὴν γνομένην ξηρασίαν τὸ αἴτιον τῶν οὐρανίων ὕδατων ἐπιγνομένων τοῖς χειμῶσι συμβαίνειν· * * * *

** τότε ἐνδεῆ γινόμενον μὴ συναναφέρειν· καὶ διὰ τοῦτο τοῦ χειμῶνος ἤσσανα αὐτὸν γίνεσθαι, τοῦ δὲ θεροῦς πλήρη.

Ἡρόδοτος δὲ τοῖς μὲν λοιποῖς ὑπεραντίως λέγει, παραπλησίως δὲ Οἰνοπίδης. Τὴν μὲν γὰρ φύσιν τοῦ Νεῖλου φασὶ τοιαύτην, ὥστε ἀεὶ πληροῦν τὸν ποταμὸν, τὸν δὲ ἤμιον τοῦ χειμῶνος κατὰ τὴν Λιβύην ποιοῦμενον τὴν πορθεῖαν ἀνεξηραίνειν τὸν Νεῖλον· περὶ τροπᾶς δὲ θαρρῶς μεθιστάμενον πρὸς τὴν ἄρκτον ὑγραίνειν.

Τὰ δὲ τοῦ Νεῖλου στόματα ταῦτα· πρὸς τὴν Ἀραβίαν Πηλουσιακόν, πρὸς Λιβύην Κνωφικόν, τὰ δὲ λοιπὰ Βολβιτικόν, Σεβεντυτικόν, Μενδήσιον, Σαΐτικόν, Ὀπουνεπικόν.

LIBER III.

ΕΡΙΤΟΜΕ.

(72) Ὅτι Καλλιμαχος ὁ γραμματικὸς τὸ μέγα βιβλίον ἔσον ἔλεγεν εἶναι τῶ μεγάλῳ κακῷ.

ΚΙΒΩΡΙΑ. Νίκανδρος ἐν Γεωργικαῖς·

Σπείρειας κῆμον Αἰγύπτιον, ὄφρα θαρρῶς
ἀνθέων μὲν στεφάνους ἀνήης, τὰ δὲ πεπηγῆτα
ἰσχυροῦ καρποῦ κβώρια δαιτυμένους
εἰς χέρας ἠδύθεισι κάλαι ποθέουσιν ὀρέξῃς.

Ῥίζας δ' ἐν θολοῦσιν ἀφειρήσας προτίθημι.

Ῥίζας δὲ λέγει Νίκανδρος τὰ ἐπὶ Ἀλεξανδρείᾳ κολοκάσια καλούμενα· ὥς ὁ αὐτός·

Κνάμους λέμας κολοκάσιον ἐντιμήξας τε.

Ἔστι δ' ἐν Σικυῶνι Κολοκασίας Ἀθρηῶς ἱερὸν· ἔστι δὲ καὶ κβώριον εἶδος ποτηρίου.

2. Θεόφραστος δ' ἐν τῶ περὶ φυτῶν οὕτω γράφει·
„Ὁ κῆμος ἐν Αἰγύπτῳ φύεται μὲν ἐν ἔλεσι καὶ ἴμβρισι.
Καυλὸς δ' αὐτοῦ μῆκος μὲν ὁ μακροτάτος εἰς τέσσαρας

πήχεις, πάχος δὲ δακτυλιαῖος· ὁμοιος καλόμω μακροῦ ἀγο-
νάτω· διαφύσεις δ' ἔνδοθεν ἔχει δι' ὅλου διελημμένης,
ὁμοίας τοῖς κηρίοις. Ἐπὶ τούτῳ δ' ἡ κωδία καὶ τὸ ἀνθος
δεπλάσιον ἢ μήρωνος· χρῶμα δ' ὁμοιον ῥόδῳ κατακορῆς.
Παραφύεται δὲ φύλλα μεγάλα· ἡ δὲ ῥίζα παχυτέρα καλά-
μου τοῦ παχυτάτου, καὶ διαφύσεις ὁμοίας ἔχουσα τῷ καν-
λῷ. Ἐσθίουσι δ' αὐτὴν καὶ ἐφθῆν καὶ ὠμὴν καὶ ὀπτῆν·
καὶ οἱ περὶ τὰ ἔλη τούτῳ σίτω χρῶνται. Γίνεται δὲ καὶ ἐν
Συρία καὶ κατὰ Κιλικίαν, ἀλλ' οὐκ ἐκπέττουσιν αἱ χῶ-
ραι· καὶ περὶ Τροάων τῆς Χαλκιδικῆς ἐν λίμνῃ τῷ με-
τρῷ τῷ μεγέθει, καὶ αὕτη πέττει καὶ τελεοκαρπεῖ.“ Δί-
(73) φίλος δ' ὁ Σίφνιός φησιν· „Ἡ τοῦ κυάμου τοῦ Αἴ-
γυπτίου ῥίζα, ἣτις λέγεται κολοκάσιον, εὐστομός τε ἐστὶ
καὶ τρώφιμος, δυσέκκριτος διὰ τὸ παραστέφω· κρεῖττον
δ' ἐστὶ τὸ ἥμισυ ἐριώδες. Οἱ δὲ γινόμενοί (φησι) κύαμοι
ἐκ τῶν κίβωρων χλωροὶ μὲν εἰσι δύσπεπτοι, ὀλιγότροφοι,
διαχωρητικοὶ, πνευματικώτατοι, ξηρανθέντες δὲ ἤττον
πνευματοῦσι.“ Γίνεται δὲ ὄντως ἐκ τῶν κίβωρων καὶ ἀν-
θος στεφανωτικόν. Καλοῦσι δ' Αἰγύπτιοι μὲν αὐτὸ λω-
τόν, Ναυκρατῖται δὲ οἱ ἐμοὶ, λέγει οὗτος ὁ Ἀθήναιος, με-
λλωτόν· ἀφ' οὗ καὶ μελιλώπνοι στέφανοι πάνυ εὐώδεις,
καὶ καύστανος ὡρα ψυκτικώτατοι.

3. Θύλαρχος δὲ φησιν· „Οὐδέποτε πρότερον ἐν οὐδενὶ
τότῳ κυάμων Αἰγυπτίων οὔτε σπαρέτων οὔτ', εἰ σπειραῖ
τις, τικτομένων, εἰ μὴ κατὰ Αἴγυπτον, ἐπὶ τοῦ βασιλείως
Ἀλεξάνδρου τοῦ Πύρρου παρὰ τὸν Θύαμιν ποταμὸν τῆς
ἐν Ἠπείρῳ Θεσπρωτίας ἐν ἔλει τινὶ συνέβη φυῆναι. Αὐτοὶ
μὲν οὖν ἠνεγκέ πως ἔτη καρπὸν ἐκτενωῖς καὶ ἠΰξησε· τοῦ
δ' Ἀλεξάνδρου φυλακῆν ἐπιστήσαντος καὶ κωλύοντος οὐκ
ἔτι λαμβάνων τὸν βοιλόμενον, ἀλλὰ μηδὲ προσέρχεσθαι

γένη πλείονα. Ἀττικὸν μὲν, οὗ μνημονεύει Ἀντιφάνης ἐν Ὀμωνύμοις· ἑταιρῶν δὲ τὴν χώραν τὴν Ἀττικὴν, ταῦτε λέγει·

— Οἷα δ' ἡ χώρα φέροι

διαφέροντα τῆς ἀπάσης, Ἰκπόνια, οἰκουμένης,
τὸ μέλι, τοὺς ἄρτους, τὰ σῦκα. Β. Σῦκα μὲν γῆ τὸν Δία
πάνυ φέροι.

Ἰστῆρος δ' ἐν τοῖς Ἀττικοῖς οὐδ' ἐξάγεσθαι φησι τῆς Ἀττικῆς τὰς ἀπ' αὐτῶν γινομένας ἰσχάδας, ἵνα μόνοι ἀπολαύοιεν οἱ κατοικοῦντες· καὶ ἐπεὶ πολλοὶ ἐνεφανίζοντο διακλέπτοντες, οἱ τοιάτους μὲνύοντες τοῖς δικασταῖς ἐκλήθησαν τότε πρῶτον συκοφάνται. Ἀλεξίς δ' ἐν Ποιητῇ φησιν·

Ὁ συκοφάντης οὐ δικαίως τὸ ὄνομα
ἐν τοῖσι μοχθηροῖσιν ἔστι κείμενον.

Ἔδμ γὰρ, ὅστις χρηστὸς ἦν ἡδύς τ' ἀνῆρ,
τὰ σῦκα προστεθέντα δηλοῦν τὸν τρόπον·
νυνὶ δὲ, πρὸς μοχθηρὸν ἡδὺ προστεθέν,
ἀπορεῖν πεποίηκε, διὰ τί τοῦθ' οὕτως ἔχει.

Φιλόμνηστος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ Σμινθίων φησίν· „Ἐπεὶ καὶ ὁ συκοφάντης ἐντεῦθεν προσηγορεύθη, διὰ τὸ εἶναι τότε τὰ ἐπιζήμια καὶ τὰς εἰσφοράς σῦκα καὶ ὄϊνον καὶ ἔλαιον, ἀφ' ὧν τὰ κοινὰ διαίκοιτο, καὶ τοὺς (75) ταῦτα πράττοντας καὶ εἰσφαίνοντας ἐκάλουν, ὡς ἔοικε, συκοφάντας, αἰρούμενοι τοὺς ἀξιοπιστοτάτους τῶν πολιτῶν.“

7. Λακωνικοῦ δὲ σίκου μνημονεύει ἐν Γεωργοῖς Ἀριστοφάνης, ταῦτε λέγων·

— Σικῆς φυτεύω πάντα, πλήν Λακωνικῆς·
τοῦτο γὰρ τὸ σῦκον ἐχθρὸν ἔστι καὶ τυραννικόν·
οὗ γὰρ ἦν ἂν μικρὸν, εἰ μὴ μισόδημον ἦν σφόδρα.

Μικρόν δὲ αὐτὸ εἶπε διὰ τὸ μὴ μέγα εἶναι φυτόν. Ἄλεξις δ' ἐν Ὀλυμπίῳ, Φρυγίων σύκων μνημονεύων, φησί·

Τὸ τε θυιοφανὲς μικρῶν ἐμοὶ
μυλέθημ' ἰσχάς,
Φρυγίας εὐρήματα συκῆς.

Τῶν δὲ καλουμένων φιβάλεων σύκων πολλοὶ μὲν μνιμνῆται τῶν κομμοδιοποιῶν, ἅταρ καὶ Φερεκράτης ἐν Κραπατύλοις·

Ἴδ' δαμόνια, πύρεττε μηδὲν φροντίσας,
καὶ τῶν φιβάλεων τρώγε σύκων τοῦ θέρους,
καμπυμπλάμανος κάθουδε τῆς μεσημβρίας·
κατὰ σφαιέλιζε, καὶ πέπηγσο, καὶ βόα.

Τηλεκλείδης δ' ἐν Ἀμφικτύοσι· „Ὡς καλοὶ καὶ φιβαλέοι.“ Καὶ τὰς μυρρίνας δὲ φιβαλίας λέγουσιν, ὡς Ἀντιφάνης ἐν Κρησί·

— Πρώτιστα δὲ

τῶν μυρρίνων ἐπὶ τὴν τράπεζαν βούλομαι,
ἄς διαμασῶμ', ὅταν τι βουλεύων δέη,
τὰς φιβάλεως δὲ πάνυ καλὰς στεφανωτρίδας.

Χελιδονείων δὲ σύκων μνημονεῖται Ἐπιγένης ἐν Βακχεΐᾳ·

— Ἐὶτ' ἔρχεται

χελιδονείων μετ' ὀλίγον σκληρῶν ἀδρὸς
παναίσιος.

Ἀνδροτίων δὲ ἢ Φίλιππος ἢ Ἰγῆμων ἐν τῷ Γεωργικῷ γένῃ σύκων τάδε ἀναγράφει οὕτως· „Ἐν μὲν οὖν τῷ πεδίῳ φυτεύειν χρὴ χελιδόνων, ἐρινείων, λευκοεινῶν, φιβάλεων· ὑπεροβασιλίδας δὲ πανταχοῦ. ἔχει γάρ τι χρήσιμον ἕκαστον τὸ γένος. Ἐπὶ δὲ τὸ πλεῖστον οἱ κόλουροι καὶ φορμίνοι καὶ δέφοροι καὶ Μεγαρικά καὶ Λικωνικά συμφέρουσιν, ἴαν ἔχουσιν ὕδωρ.“

Β. Τῶν δὲ ἐν Ῥόδῳ γινομένων σύκων μνημονεῖται

Λυγκεύς ἐν ἐπιστολαῖς, σύγκρισιν ποιούμενος τῶν Ἀθήνησι γνομένων καλλίστων πρὸς τὰ Ῥωδιακά. Γράφει δὲ οὕτως· „Τὰ δὲ ἐρινεὰ τοῖς Λακωνικοῖς, ὥστε συκάμιναι σύκοις, δοκεῖν ἐρίζειν. Καὶ ταῦτ' οὐκ ἀπὸ δειπνου, καθάπερ ἐκεῖ διεστραμμένης ἤδη διὰ τὴν πλησμονὴν τῆς γεύσεως, ἀλλ', ἀθλίτου τῆς ἐπιθυμίας οὐσης, πρὸ δειπνου παρατέθεικα.“ Τῶν δ' ἐν τῇ καλῇ Ῥώμῃ καλλιστρουθίων καλουμένων σίκων εἰς ὃ Λυγκεύς ἐγένεσαστο, ὥσπερ ἐγὼ; ἀξυωπέστερος ἂν ἐγγύονι παρὰ πάλυ τοῦ ἑμωύμου· τοσαύτην ὑπεροχὴν ἔχει ταῦτα τὰ σῦκα πρὸς τὰ ἐν τῇ πάσῃ οἰκουμένη γινόμενα. Ἐπαιεῖται δὲ καὶ ἄλλα σίκων γένη κατὰ τὴν Ῥώμην γνομένων, τὰ τε καλούμενα Χῖα καὶ τὰ Λιβιανὰ, ἔτι δὲ καὶ τὰ Χαλκιδικὰ ὀνομαζόμενα, καὶ τὰ Ἀφρικανὰ, ὡς καὶ Ἡρόδοτος ὁ Λύκιος μαρτυρεῖ ἐν τῷ περὶ σίκων συγγράμματι.

9. Παρμένων ὁ Βυζάντιος ἐν τοῖς ἑάμβοις τὰ ἀπὸ Κανῶν τῆς Αἰολικῆς πόλεως ὡς διάφορα ἐπαιῶν φησιν·
(76) Ἥλθον μακρὴν θάλασσαν, οὐκ ἄγων σῦκα
Καναῖα φόρτον.

ἽΟι δὲ καὶ τὰ ἀπὸ Κανῶν τῆς Καρίας ἐπαιεῖται κοινόν. Ὁξαλείων δὲ σίκων οὕτως καλουμένων μνημονεῖται Ἡρακλέων ὁ Ἐφέσιος; καὶ Νικάνδρος ὁ Θυατειρηνός, παρατιθέμενοι Ἀπολλοδώρου τοῦ Καρυστίου ἐκ δράματος Προικιζομένης ἱματιοπώλιδος τάδε·

— Πλὴν τό γ' οἰνάριον πάνυ

ἦν ὀξὺ καὶ πονηρόν, ὥστ' ἦσχυρόμην.

Τὰ λοιπὰ μὲν γὰρ ὀξαλείους χωρὶα
συνεὺς φέρει, τοῦμόν δὲ καὶ τὰς ἀμπέλους;

Τῶν δ' ἐν Πάρῳ τῇ γήσῳ (διάφορα γὰρ πάντα τῶν θάλασσης) γίνονται σῦκα, τὰ καλούμενα παρὰ τοῖς Παρῶσι αἰμάκια,

ὑπὸ ἄντα τοῖς Ἀυδίοις καλουμένοις, ἅπερ διὰ τὸ ἐρυ-
 ῶδες καὶ τῆς προσηγορίας ταύτης ἔτυχεν,) Ἀρχιλόχος
 μνημονεύει, λέγων οὕτως·

— Ἔα Πάρον,

καὶ σῦκα κίενα, καὶ θαλάσσιον βίον.

Ἡ δὲ σῦκα ταῦτα τοσαύτην ἔχει παραλλαγὴν πρὸς τὰ
 λαχοῦ γινόμενα, ὡς τὸ τοῦ ἀγρίου σὺς κρέας πρὸς
 ἄλλα τὰ μὴ τῶν ἀγρίων χοίρων κρέα.

10. Λευκερινεὸς δὲ τι εἶδός ἐστι συκῆς, καὶ ἴσως
 ἐν ἑστίν ἢ τὰ λευκὰ σῦκα φέρουσα. Μνημονεύει δ'
 τῆς Ἐρμειππος ἐν Ἰάμβοις οὕτως·

— Τὰς λευκερινεὸς δὲ χωρὶς ἰσχάδας.

ἢ δ' ἐρωῶν σῦκων Εὐρπιίδης ἐν Σκίρασι·

Ἦ προσπηγνύται

κράδαϊς ἐριταῖς.

ὡς Ἐπίχαμος ἐν Στριγγί· „Ἄλλ' οὐχ ὁμοία γ' ἐρωῖς
 λαμῶς.“ Σοφοκλῆς δ' ἐν Ἑλένης Γάμῳ τροπικῶς τῆ
 ἰ δένδρου ὀνόματι τὸν καρπὸν ἐκάλεσεν, εἰπὼν·

Πέπων ἐρωῖς *** ἀχρεῖος ὦν

ἐν βρωῶσι, ἄλλους ἐξερνάξαις λόγῳ.

ἔπων δ' ἐρωῖς εἶρηκεν ἀντὶ τοῦ πέπων ἐρωῖν. Καὶ
 αἴτις ἐν Δέβητι·

Καὶ τί δεῖ

λέγειν ἔθ' ἡμᾶς τοὺς τὰ σῦχ' ἐκιάστοιτα
 ἐν τοῖς συρρίχοις παλαιῖντας; οἱ κάτωθε μὲν
 τὰ σκληρὰ καὶ μοχθηρὰ τῶν σῦκων ὡς
 πεθίασιν, ἐπιτολῆς δὲ πέπονα καὶ καλά.

Ἐθ' ὁ μὲν ἔδωκεν ὡς τοιαῦτ' ὀνομάμενος
 τερψί, ὁ δ' ἐγνώμας τὸ κέρμ' εἰς τὴν γνάθου
 ἐρῆς· ἀπὸ δὲ τὰ σῦκα παλεῖν ὀνομάσαν.

Τὸ δένδρον ἢ ἄγρια συκῆ, ἐξ ἧς τὰ ἐρινά, ἐρινὸς καὶ
ἄρξεν λέγεται. Στράτις Τρωίῳ·

Ἐρινὸν οὖν τίν' αὐτῆς πλησίον
νευόηκας ὄντα;

καὶ Ὅμηρος·

Τῷ δ' ἐρινός ἐστι μέγας φύλλοισι τεθηλός.

Ἄμυριος δ' ἐρινάδας καλεῖσθαι τοὺς ὀλόνθους.

11. Ἐρμῶνας δ' ἐν Ἰλῶσσαις Κρητικαῖς σῖκων ἢ
ἀναγράφει ἁμάδα καὶ νικύλεα. Φιλήμων δ' ἐν Ἄττι
λέξει καλεῖσθαι φησί τινα σῖκα βασιλεία, ἅψ' ἔν
λεῖσθαι καὶ τὰς βασιλίδας ἰσχάδας, προσιστορῶν ὅτι
λυθρα καλεῖται τὰ πέπονα σῖκα. Σέλευκος δ' ἐν 1
Γλώσσαις καὶ γλυκυσίδην τὰ καλεῖσθαι φησι, σῖκα
μορφῆν μάλιστα ἑοικῦσαν. Φυλάττεσθαι δὲ τὰς γυναῖ
ἐσθίειν, διὰ τὸ ποιεῖν ματαῖσμούς· ὡς καὶ Πλάτων ὁ
μορδιοποιός φησιν ἐν Κλειφῶντι. Τὰ δὲ χειμεριῶ σ
(77) Πάμφιλος καλεῖσθαι φησι κυθαναῖα ὑπὸ Ἄχαι
τοῦτο λέγων Ἀριστοφάνην εἰρημέναι ἐν Λακωνικαῖς Γλω
σαις. Κοράκειον δὲ σῖκων εἶδος Ἐρμειππος ἐν Στρατι
ταις παραδίδωσι διὰ τούτων·

Τῶν φιβύλων μάλιστα ἄν, ἢ τῶν κοράκειον.

Θεόφραστος δ' ἐν δευτέρῳ φυτῶν ἱστορίας συκῶν φ
γένος τοιοῦτόν τι εἶναι, οἷον ἢ χαρίτιος ἀράτειος καὶ
μένη. Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ περὶ τὴν Τρωικήν φησιν Ἰδην
νεσθαι συκῆν θαμνώδη, φύλλον ἄμοιον ἔχουσαν τῷ
φιλύρας· φέρειν δὲ σῖκα ἐρυθρῶ, ἢ λίγα ἐλαία τὸ μέγε
στρογγυλότερα, εἶναι δὲ τὴν γεῦσιν μεσπιλώδη. Περὶ
τῆς ἐν Κρήτῃ καλουμένης Κυπρίας συκῆς ὁ αὐτὸς Θ
φραστος ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς φυτικῆς ἱστορίας τὰδε γράει
„Ἡ ἐν Κρήτῃ καλουμένη Κυπρία συκῆ φέρει τὸν καρ

π τοῦ στελέχους καὶ τῶν παχυτάτων ἐκρημόνων, βλαστὸν
 ἐ τινα ἀφήσει μικρὸν ἄφυλλον ὡσπερ ῥίζιον, πρὸς ᾧ ὁ
 καρπός. Τὸ δὲ στέλεχος μέγα, καὶ παρόμοιον τῇ λεύκῃ,
 σύλλον δὲ τῇ πετελέᾳ. Πεπαίνει δὲ τέτταρας καρπούς,
 ἴσαιπερ αὐτοῦ καὶ αἱ βλαστήσεις. Ἡ δὲ γλυκύτης προσ-
 μαφερῆς τῷ σύκῳ, καὶ ἔσωθεν τοῖς ἐρινοῖς· μέγεθος δὲ,
 ῥέλιον κοκκύμηλον.“

12. Τῶν δὲ προδρόμων καλουμένων σύκων ὁ αὐτὸς
 θεόφραστος μνημονεύει ἐν τρίτῃ φυτικῶν αἰτίων οὕτως·
 „Τῇ συκῇ ὅταν ἀῆρ ἐπιγένηται μαλακὸς καὶ ὑγρὸς
 καὶ θερμὸς, ἐξεκάλεσατο τὴν βλάστησιν· ὅθεν καὶ οἱ
 πρόδρομοι.“ Καὶ προελθὼν τάδε λέγει· „Πάλιν δὲ τοὺς
 προδρόμους αἱ μὲν φέρουσιν, ἣ τε Λακωνικὴ καὶ ἡ λευ-
 τομηφάλιος καὶ ἕτεραι πλείους, αἱ δ' οὐ φέρουσι.“ Σέλευ-
 ιος δ' ἐν Γλώσσαις πρωτερικὴν φησι καλεῖσθαι γένος τε-
 τυκῆς, ἣτις φέρει πρῶτον τὸν καρπὸν. Διφόρου δὲ συκῆς
 κημονεύει καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ἐκκλησιαζούσαις·

Ἐγὼ δὲ τῶς θρία λαβόντας

διφόρου συκῆς.

καὶ Ἀντιφάνης ἐν Σκληρίαις·

— Ἔστι γὰρ παρ' αὐτὴν τὴν δίφορον συκὴν κάτω.

Ο θεόπομπος δὲ ἐν τῇ πεντηκοστῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν
 κατὰ τὴν Φιλίππου φησὶν ἀρχὴν περὶ τὴν Βισαλτιαν καὶ
 Ἀμφίπολιν καὶ Γραιστονίαν τῆς Μακεδονίας ἕαρος μέσου
 ὄντος τὰς μὲν συκᾶς σύκα, τὰς δ' ἀμπέλους βότρυς, τὰς
 δ' ἄλαιας, ἐν ᾧ χρόνῳ βρῦεν εἰκὸς ἦν, αὐτὰς ἄλαιας ἐνεγ-
 κῆν, καὶ εὐτυχῆσαι πάντα Φιλίππον. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ
 περὶ φυτῶν ὁ θεόφραστος καὶ τὸν ἐρινοῦν εἶναι φησι δι-
 φορον· οἱ δὲ καὶ τρίφορον, ὡσπερ ἐν Κέρῳ.

13. Ἄγω δὲ καὶ τὴν συκὴν, εἶον ἐν σκέλλῃ φυτευθῆναι

θῦπτον παραγίνεσθαι, καὶ ὑπὸ σκαλήκων μὴ διαφθείρεσθαι· καὶ πάντα δὲ τὰ ἐν σκλλη φυτευθέντα καὶ θῦπτον αὐξάνεσθαι καὶ εὐβλαστῆ γίγνεσθαι. Πάλιν δὲ ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν αἰτίων· „Ἡ Ἰνδική (φησὶ) συκὴ καλουμένη, θαυμαστὴ οὔσα τῷ μεγέθει, μικρὸν ἔχει τὸν καρπὸν καὶ ὀλίγον, ὡς ἂν εἰς τὴν βλάστησιν εξαπλασκουσα ἅπασαν τὴν τροφήν.“ Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τῆς φυτικῆς ἱστορίας ὁ φιλόσοφος φησιν· ἔστι καὶ ἄλλο γένος συκῆς ἔν τε τῇ Ἑλλάδι καὶ περὶ Κιλικίαν καὶ Κύπρον ὀλονθοφόρον, ὃ τὸ μὲν σύκον ἔμπροσθεν φέρει τοῦ φύλλου, τὸν δὲ ὀλονθον ἐξόπισθεν. Αἱ δὲ ὅλως ἐκ τοῦ ἔρου βλαστοῦ, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ νέου. Πρῶτον δὲ τοῦτο τῶν σύκων πέπονά τε καὶ γλυκὴν ἔχει, καὶ οὐχ ὡσπερ τὸν παρ' ἡμῶν. Γίνεται δὲ καὶ μείζων οὔτος πολὺ τῶν σύκων· ἡ δ' (78) αἶρα μετὰ τὴν βλάστησιν οὐ πολὺ. Οἶδα δὲ καὶ ἄλλα σύκων ὀνόματα λεγόμενα· βασιλεια, συκοβασιλεια, κάρφοκοιλιάδια καὶ ὑλάδια, σαρκελάφεια, λατύρια, πικρίδια, δρακόντια, λευκόφαια, μελανόφαια, κρήνεια, μυλαικά, ἄσκαλώνια.

14. Περὶ δὲ τῆς προσηγορίας τῶν σύκων λέγων Τρύφων ἐν δευτέρῳ φυτῶν ἱστορίας Λωρίαν φησιν ἐν Γεωκρικῇ ἱστορίᾳ Συκίαν, ἕνα τινὰ τῶν Τιτάνων, διακόμην ὑπὸ Διὸς, τὴν μητέρα Γῆν ὑποδέξασθαι, καὶ ἀνεῖναι φυτὸν εἰς διατριβὴν τῷ παιδί, ἅψ' οὐ καὶ Συκίαν πόειναι ἐν Κιλικίᾳ. Φερένικος δὲ ὁ ἐποποιός, Ἡρακλεῖ δὲ γένος, ἀπὸ Συκῆς τῆς Ὀξύλου θυγατρὸς προσηγορῆσθαι· Ὀξύλον γὰρ, τὸν Ὀρίον, Ἀμαθροῦσιν τῇ αἰθιμίγυντα μετ' ἄλλων γενῆσαι Καρύαν, Βάλανον, Ἐνειον, Ὀρέαν, Αἰγίον, Πτελίαν, Ἀμπελον, Συκῆν· ταύτας Ἀμαθροῦσιν γύμνασθαι, καὶ ἐπ' ε

πολλά τῶν δένδρων προσαγορεύεσθαι. Ὅθεν καὶ τὸν Ἰσπανικὸν φάναι·

Συκὴν μέλαιναν, ἀμπέλου κασιγνήτην.

Σωσίβιος δ' ὁ Λάκιον, ἀποδεικνύς εὐρημα Διονύσου τῆν-
συκὴν, διὰ τοῦτό φησι καὶ Λακεδαιμονίους συκίτην Διόνυ-
νον τιμᾶν. Νάξιοι δέ, ὡς Ἀνδρίσκοι, ἔτι δ' Ἀγλαο-
σθένης ἱστοροῦσι, μελίχιον καλεῖσθαι τὸν Διόνυσον, διὰ
τὴν τοῦ συκίου καρποῦ παράδοσιν. Διὸ καὶ πρόσωπον
τοῦ θεοῦ παρὰ τοῖς Νάξιοις τὸ μὲν τοῦ Βακχέως Διονύ-
σου καλουμένου εἶναι ἀμπέλινον, τὸ δὲ τοῦ μελιχίου σύκινον.
Τὰ γὰρ σῦκα μελιχα καλεῖσθαι.

15. Ὅτι δὲ πάντων τῶν καλουμένων ξυλίων καρπῶν
ἐφελμιώτερά ἐστι τοῖς ἀνθρώποις τὰ σῦκα, ἱκανῶς Ἡρό-
δοτος ὁ Λίκιος διὰ πολλῶν ἀποδείκνυσιν ἐν τῷ περὶ σύ-
κων συγγράμματι, εὐτραφεῆ λέγων γίνεσθαι τὰ νεογνά
τῶν παιδίων, ἐν τῷ χυλῷ τῶν σικων εἰ διατρέφοιτο. Φερε-
κράτης δέ, ἢ ὁ πεποικηκὸς τοὺς Πέρσας, φησὶν·

Ἦν δ' ἡμῶν σῦκόν τις ἴδη διὰ χρόνου νέον ποτὲ,

εὐφραδαμῶ τούτῳ περιμάττομεν τὰ τῶν παιδίων

ὡς καὶ ἰάματος οὐ τοῦ τυχόντος τῶν σικων ὑπαρχόντων.
Ὁ δὲ θαυμασιώτατος καὶ μελλίγηρος Ἡρόδοτος ἐν τῇ πρώ-
τῃ τῶν ἱστοριῶν καὶ μέγα ἀγαθόν φησιν εἶναι τὰ σῦκα,
οὕτως δὲ λέγων· „Βασιλεῦ, σὺ δ' ἐπ' ἄνδρας τοιοῦτους
παρασκευάζει στρατεύεσθαι, οἱ σικίνας μὲν ἀναξυρί-
δας, σικίτην δὲ τὴν ἄλλην ἐσθῆτα φορέουσι, σιτίονται τ'
οἷον ὕδα ἐθέλυσαν, ἀλλ' ὅσα ἔχουσι, χῶρην ἔχοντες τρα-
χεῖαν· πρὸς δὲ οὐκ οἶνον διαχρῶνται, ἀλλ' ὑδροποιέου-
σιν· οἷον σῦκα ἔχουσι τρώγειν, οὐκ ἄλλο οὐδὲν ἀγαθόν.“
Πολύβιος δ' ὁ Μεγαλοπολίτης ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν ἱστο-
ριῶν· „Φίλιππος (φησὶν) ὁ Περσέως πατήρ, ὅτε τὴν

Ἄσιαν κατέτρεχεν, ἀπορῶν τροφῶν τοῖς στρατιώταις παρὰ Μαγνήτων, ἐπεὶ σίτον οὐκ εἶχον, σῦκα ἔλαβε. Διὸ καὶ Μνούντος κερμύσας τοῖς Μάγνησιν ἐχαρίσατο τὸ χωρίον ὡτὶ τῶν σῦκων. Καὶ Ἀνάγιος δ' ὁ λαμβοποιὸς ἔφη·

Ἐὰ τις καθείρξαι χρυσὸν ἐν δόμοις πολλῶν,
καὶ σῦκα βαιὰ, καὶ δὴ ἢ τρεῖς ἀνθρώπους,
γνοίη χ' ὅσῳ τὰ σῦκα τοῦ χρυσοῦ κρέσσω.

(79) 16. Τοσαῦτα τοῦ Μάγνου συκολογήσαντος, Δάφνος ὁ ἰατρὸς ἔφη· Φιλότιμος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ τροφῆς· „Τὰ ἀκαλὰ (ψησὶ) σῦκα διαφορὰς μὲν ἔχει πλείους πρὸς ἄλληλα καὶ τοῖς γένεσι καὶ τοῖς χρόνοις ἢ οἷς ἕκαστα γίνονται καὶ ταῖς δυνάμεσιν, οὐ μὴν ἄλλὰ καθόλου εἰπεῖν τὰ τε ὑγρὰ τὰ πεπεμμένα, καὶ μάλιστα αὐτῶν διαλύεται ταχέως καὶ κατεργάζεται μᾶλλον τῆς ἄλλης ὀπίσθας, καὶ τὴν λοιπὴν τροφήν οὐ καλύει κατεργάζεσθαι. Δυνάμεις δ' ἔχει τῶν ὑγρῶν κολλώδεις τε καὶ γλυκείας ὑπονιτρούδεις τε, καὶ τὴν διαχώρησιν ἀθροιστέραν καὶ διακεχυμένην καὶ θάπτω καὶ λίαν ἄλυπον παρασκευάζει. Χυλὸν δ' ἄλυκόν ὀσμύτητα ἔχοντα ἀναδίδωσι μεθ' ἄλων ἐπιπεσόμενα. Διαλύεται μὲν οὖν ταχέως, διότι, πολλῶν καὶ μεγάλων ὄγκων ἐσσεχθέντων, μετὰ μικρὸν χρόνον λαγαροὶ γινόμεθα καθ' ὑπερβολήν. Ἀδύνατον δ' ἦν τούτο συμβαίνειν, διαμενόντων καὶ μὴ ταχὺ διαλυόμενων τῶν σῦκων. Κατεργάζεται δὲ μᾶλλον τῆς ἄλλης, οὐ μόνον ὅτι, πολλαπλάσιον λαμβάνοντες αὐτὴν τῆς λοιπῆς ὀπίσθας, ἀλύτως διάγομεν, ἀλλ' οὐδὲ, τὴν εἰωθυῖαν τροφήν ἴσην λαμβάνοντες, τούτων προχειρισθέντων οὐδὲν ἐνοχλούμεθα. Ἀπὸ τούτου οὖν ὡς εἰ κρατοῦμεν ἀμφοτέρων, ταῦτά τε πέττεται μᾶλλον καὶ τὴν λοιπὴν οὐ καλύει κατεργάζεσθαι τροφήν. Τὰς δὲ δυνάμεις ἔχει τὰς λεγόμενας, τὴν μὲν κολλώδη τε

καὶ τὴν ἀλυκὴν ἐκ τοῦ κολλῶν τε καὶ ῥύπτειν τὰς χεῖρας, τὴν δὲ γλυκεῖαν ἐν τῷ στόματι γινομένην ὑρῶμεν. Τὴν δὲ διαχώρησιν ἄνευ στρόφων τε καὶ ταραχῆς, καὶ πλείω καὶ θάπτω, καὶ μαλακώτεραν, ὅτι παρασκευάζει, λόγου προσδεῖν οὐδὲν νομίζομεν. Ἀλλοιοῦται δ' οὐ λίαν, οὐ διὰ τὸ δύσπεπτον αὐτῶν, ἀλλ' ὅτι καταπίνομέν τε ταχέως οὐ λείναντες, καὶ τὴν διεξοδὸν διότι ταχεῖαν ποιῆται. Χυμὸν δ' ἀλυκὸν ἀναδίδωσι, διότι τὸ μὲν νιτρῶδες ἀπεδείχθη τὰ σῦκα ἔχοντα, ἀλυκώτερον δὲ ποιήσει ἢ δομῖν ἐκ τῶν ἐπιγινομένων. Οἱ μὲν γὰρ ἅλεις τὸν ἀλυκόν, τὸ δ' ὄξος καὶ τὸ θύμον τὸν δομῖν αὖξει χυμόν.“

17. Ἡρακλείδης δ' ὁ Ταραντῖνος ἐν τῷ Συμποσίῳ ζητῶ, πότερον ἐπιλαμβάνειν δεῖ μετὰ τὴν τῶν σῦκων προσφορὰν θερμὸν ὕδωρ ἢ ψυχρὸν. Καὶ τοὺς μὲν λέγοντας θερμὸν δεῖν ἐπιλαμβάνειν, προορῶντας τὸ τοιοῦτο παρακλύεσθαι, διότι καὶ τὰς χεῖρας ταχέως τὸ θερμὸν ῥύπτει· διὸ πιθανὸν εἶναι, καὶ ἐν κοιλίᾳ συντόμως αὐτὰ τῷ θερμῷ διαλύεσθαι. Καὶ ἐπὶ τῶν ἐκτὸς δὲ σῦκων τὸ θερμὸν διαλύει τὴν συνέχειαν αὐτῶν, καὶ εἰς λεπτομερεῖς τόμους ἄγει, τὸ δὲ ψυχρὸν συνλίττησιν. Οἱ δὲ ψυχρὸν λέγοντες προσφέρεσθαι, ἢ τοῦ ψυχροῦ, φασί, πόματος λήμεις τὰ ἐπὶ τοῦ στομάχου καθήμενα τῷ βάρει καταφέρει· τὰ γὰρ σῦκα οὐκ ἀστείως διατίθησι τὸν στομάχον, καυσώδη καὶ ἀτονώτερον αὐτὸν ποιοῦντα· διόπερ τινὲς καὶ τὸν ψυχρὸν συνεχῶς προσφέρονται. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐτοιμῶς (80) καὶ τὰ ἐν τῇ κοιλίᾳ προωθεῖ. Δεῖ δὲ πλείονι καὶ ἐθροιστέρῳ χεῖσθαι τῷ πόματι μετὰ τὴν τῶν σῦκων προσφορὰν, ἕνεκα τοῦ μὴ ὑπομένειν αὐτὰ ἐν κοιλίᾳ, φέρεσθαι δὲ εἰς τὰ κάτω μέρη τῶν ἐντέρων.

18. Ἄλλοι δὲ φασίν, ὅτι μὴ δεῖ σῦκα προσφέρεσθαι

μεσημβρίας· νοσώδη γὰρ εἶναι τότε, ὡς καὶ Φερεκράτης ἐν Κραπατάλοις εἴρηκεν. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Προαγῶνι·

Κάμνοντα δ' αὐτὸν τοῦ θέρους ἰδῶν ποτὴ
ἔτρωγ', ἕνα κάμνοι, σῦκα τῆς μεσημβρίας.

Καὶ Εὐβουλος ἐν Στριγγοκαρῶνι·

Νῆ τὸν Δι' ἠσθένουν γὰρ, ὃ βέλτιστε σὺ,
φαγοῦσα πρῶτην σῦκα τῆς μεσημβρίας.

Νικοφῶν δ' ἐν Σιωῆσιν·

Ἐὰν δέ γ' ἡμῶν σῦκά τις μεσημβρίας
τρώγων καθεύδη γλαυρὰ, πυρετὸς εὐθὺς
ἦκει τρέχων, οὐκ ἄξιος τριωβόλου·
καὶ θ' οὗτος ἐπιπεσὼν ἐμῆν ποιῆ χολῆν.

19. Διφίλος δ' ὁ Σίφνιός φησι, τῶν σῦκων εἶναι τὰ μὲν ἀπαλὰ ὀλιγότροφα καὶ κακόχυλα, εὐέκκριτα δὲ καὶ ἐπιτολαστικά, καὶ εὐοικονομητότερα δὲ τῶν ξηρῶν. Τὰ δὲ πρὸς τῇ χυμῶν γινόμενα, βία πεταινόμενα, χεῖρονα τυγχάνει· τὰ δ' ἐν τῇ ἀκμῇ τῶν ὀσῶν κρείττονα, ὡς ἂν κατὰ φύσιν πεταινόμενα. Τὰ δὲ πολὺν ὀπὸν ἔχοντα καὶ τσπάνυδρα δ' εὐστομαχώτερα μὲν, βαρύτερα δέ. Τὰ ἰτραλλικανὰ ἀναλογεῖ τοῖς Ῥοδίσις, τὰ δὲ Χία καὶ τὰ ἰπία πάντα τούτων εἶναι κακοχυλότερα. Μνησίθεος δ' Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεσῶν φησιν· „Ὅσα δὲ ὠμὰ πρὸς φέρεται τῶν τοιούτων, οἷον ἄπιοι καὶ σῦκα καὶ μ' Ἀλφικὰ καὶ τὰ τοιαῦτα, δεῖ φυλάττειν τὸν καιρὸν, ἵ τοὺς χυλοὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς μήτε ἀπέπτους μήτε σαπ μήτε κατεξηραμένους λίσαν ὑπὸ τῆς ὥρας ἕξει.“ Διφίλος δ' ὁ Σήμησιος ἐν τῷ πεντεκαδεκάτῳ τοῦ Τρωικοῦ κόσμου εὐφώνους φησὶ γίνεσθαι τοὺς μὴ σῦκων ἐσττας. Ἠγησιάννακτα γοῦν, τὸν Ἀλεξανδρέα, τὸν τὰς φίας γράψασκεν κατ' ἀρχαίς, ὄντα πένητα, καὶ τρε

φησι γενέσθαι καὶ ὑποκρατικὸν καὶ εὐχον, ὀκτωκαίδεκα ἐτῶν σύκων μὴ γευσάμενον. Καὶ παροιμίας δὲ οἶδα περὶ σύκων λεγομένης τοιάσδε·

Σύκον μετ' ἔχθρην, ὄσπριον μετὰ κρέα. —

Σύκα φίλ' ὀφνίθεσσι, φυτεύειν δ' οὐκ ἐθέλουσι.

20. ΜΗΛΑ. Ταῦτα Μνησίθιος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστίων μῆλα Δελφικῶν καλεῖ. Δίφιλος δὲ φησι τῶν μῆλων τὰ χλωρὰ καὶ μηδέπω πέποινα κακόχυλα εἶναι καὶ κακοστόμαχα, ἐπιτολαστικά τε καὶ χολῆς γεννητικά, νοσοποιὰ τε καὶ φρίκης παραίτια. Τῶν δὲ πεπόνων εὐχλύότερα μὲν εἶναι τὰ γλυκῆα καὶ εὐεκριτώτερα, διὰ τὸ στύψιν μὴ ἔχειν, κακοχυλότερα δὲ εἶναι τὰ ὀξεῖα καὶ στατικώτερα. Τὰ δὲ τῆς γλυκύτητος ὑφειμένα, προσλαμβάνοντα δ' εὐστομεῖν, διὰ τὴν ποσὴν στύψιν, εὐστομαχώτερα. Εἶναι δὲ αὐτῶν τὰ μὲν θερινὰ κακοχυλότερα, τὰ δὲ φθινοπωρινὰ εὐχλύότερα. Τὰ δὲ καλούμενα ὀρβικλάτα, μετὰ στύψεως ἠδείας ἔχοντα καὶ γλυκύτητα, εὐστόμαχα εἶναι. (81) Τὰ δὲ σιτάνια λεγόμενα, προσέτι δὲ πλατάνια, εὐχυλα μὲν καὶ εὐέκριτα, οὐκ εὐστόμαχα δέ. Τὰ δὲ Μορδιανὰ καλούμενα γίνεται μὲν κάλλιστα ἐν Ἀπολλωνίᾳ τῇ Μορδίᾳ λεγομένῃ, ἀναλογεῖ δὲ τοῖς ὀρβικλάτοις. Τὰ δὲ κυδώνια, ὧν ἓνια καὶ στρουθία λέγεται, κοινῶς ἀπάντων ἐστὶ τῶν μῆλων εὐστομαχώτερα, καὶ μάλιστα τὰ πέποινα. Γλαυκίδης δὲ φησὶν ἄραστα τῶν ἀκροδρύων εἶναι μῆλα κυδώνια, φαύλια, στρουθία. Φιλότιμος δ' ἐν τῷ τρίτῳ καὶ δεκάτῳ περὶ τροφῆς· „Τὰ μῆλα (φησὶ) τὰ μὲν ἑαρινὰ δυσπεπτότερα πολὺ τῶν ἀπείων, καὶ τὰ ὡμὰ τῶν ὡμῶν, καὶ τὰ πέποινα τῶν πεπόνων. Τὰς δὲ δυνάμεις ἔχει τῶν ἕργων τὰ μὲν ὀξεῖα καὶ μήπω πέποινα στρουφνοτέρας καὶ ποσῆς ὀξείας, χυμὸν τε ἀναδίδωσιν εἰς τὸ σῶμα τὸν κα-

λούμενον ξυστικόν. Καθόλου τε τὰ μήλα τῶν ἀπίων δυσπεπτότερα εἶναι, διότι τὰ μὲν ἐλάττω φαγόντες ἦττον, τὰς δὲ πλείους προσαράμενοι μᾶλλον πέττομεν. Ξυστικός δὲ γίνεται χυμὸς ἐξ αὐτῶν ὁ λεγόμενος ὑπὸ Πραξαγόρου, διότι τὰ μὴ πεπερασζόμενα παχυτέρους ἔξει τοὺς χυμούς· ἀπεδείχθη δὲ καθόλου τὰ μήλα δυσκατεργασιότερα τῶν ἀπίων· καὶ ὅτι τὰ στρουθὰ μᾶλλον ἔτι παχυτέρους παρασκευάζειν εἶωθεν αὐτούς. Τὰ δὲ χειμερινὰ τῶν μήλων τὰ μὲν κυδάνια στρουφνοτέρους, τὰ δὲ στρουθία τοὺς χυμοὺς ἐλάττους ἀναδίδωσι, καὶ στρουφνοτέρους ἦττον, πέττισθαί τε μᾶλλον δύνανται. Νικάνδρος δ' ὁ Θυατειρηὸς τὰ κυδάνια μήλα στρουθία φησὶ καλεῖσθαι ἀγροῶν. Γλαυκίδης γὰρ ἱστορεῖ ἀρίστα λέγων τῶν ἀκροδρόων εἶναι μήλα κυδάνια, φαύλια, στρουθία.

21. Κυδανίαν δὲ μήλων μνημονεύει Στησίχορος ἐν Ἑλένη οὕτως·

Πολλὰ μὲν κυδάνια

μᾶλα ποτερφέττον ποτὶ δίφρον ἄνακτι,

πολλὰ δὲ μύρθινα φύλλα

καὶ ροδίνους στεφάνους,

ἴων τε κορωνίδας οὖλας.

καὶ Ἀλαμάν. Ἔτι δὲ Κάνθαρος ἐν Τηρεῖ·

Κυδανίοις μήλοισιν εἰς τὰ τιτθία.

Καὶ Φιλήμων δ' ἐν Ἀγροῖω τὰ κυδάνια μήλα στρουθία καλεῖ. Φύλαρχος δ' ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν ἱστοριῶν τὰ κυδάνια φησι μήλα τῇ εὐωδίᾳ καὶ τὰς τῶν θανασίμων φαρμάκων δυνάμεις ἀπαμβλύνειν. Τὸ γοῦν Φαριακὸν φάρμακον, ἐμβληθὲν (φησιν) εἰς ῥίσκον ἔτι ὀδωδῶτα, ἀπὸ τῆς τῶν μήλων τούτων συνθέσεως ἐξίτηλον γενέσθαι, μὴ τηρήσων τὴν ἰδίαν δύναμιν. Κερασθὲν γοῦν καὶ δοθὲν πᾶσι τοῖς

εις τοῦτο ἐνεδρευθεῖσιν, ἀπαθεῖς αὐτοὺς διατηρῆσαι. Ἐπιγνωσθῆναι δὲ τοῦτο ὕστερον ἐξ ἀνακρίσεως τοῦ τὸ φάρμακον πωλήσαντος, καὶ ἐπιγνότος τὸ γινόμενον ἐκ τῆς τῶν μῆλων συνθέσεως.

22. Ἐρμων δ' ἐν Κρητικαῖς Γλώσσαις κοδύμαλα καλεῖσθαι φησι τὰ κυδώνια μῆλα. Πολέμων δ' ἐν πέμπτῳ τῶν πρὸς Τημαιον ἀνθους γένος τὸ κοδύμαλον εἶναι τινὰς ἰστορεῖν. Ἀλκμῶν δὲ τὸ στρουθίον μῆλον, ὅταν λέγῃ „Μεῖον ἢ κοδύμαλον.“ Ἀπολλόδωρος δὲ καὶ Σωσίβιος τὸ κυδώνιον μῆλον ἀκούουσιν. Ὅτι δὲ διαφέρει τὸ (82) κυδώνιον μῆλον τοῦ στρουθίου, σαφῶς εἴρηκεν ὁ Θεόφραστος ἐν τῇ δευτέρῃ τῆς ἱστορίας. Διάφορα δὲ μῆλα γίνονται ἐν Σιδεῶντι, κόμη δ' ἐστὶν αὕτη Κορίνθου, ὡς Εὐφορίων ἢ Ἀρχύτας ἐν Γεράνω φησίν·

Ἦριον οἶά τε μῆλον, ὃ τ' ἀργιλλώδεσιν ὄχθαις πορφύρεον ἐλαχίῃ ἐντρέφεται Σιδεῶντι. Μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Νικάνδρος ἐν Ἐτεροισυμένους οὕτως·

Ἀντίχ' ὃ γ' ἢ Σιδεῶντος ἢ Πλειστοῦ ἀπὸ κήπων μῆλα ταμῶν χνοῶοντα τύπους ἐνεμάσσειτο Κάδμου. Ὅτι δ' ἢ Σιδεῶς τῆς Κορίνθου ἐστὶ κόμη, ὃ Ῥιανὸς εἴρηκεν ἐν πρώτῃ Ἱερικλείας, καὶ ὁ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐν πέμπτῳ περὶ νεῶν καταλόγου. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρφύστιος ἐν Ἀντιπάρῳ φησίν·

Ἦχιβ' μοι ὠραίων πολὺ φίλτερος ἢδ' ἀρμητῶν πορφυρέων, Ἐφῶρη τά τ' αἰξεται ἡγεμοέσση.

23. Φαυλίαν δὲ μῆλων μνημονεύει Τηλεκλείδης ἐν Ἀμφικτύουσιν οὕτως·

Ἦ τὰ μὲν κομφοί, τὰ δὲ φαυλότεροι φαυλίαν μῆλων.

πλόλαις. Ἐγὼ δὲ τὸ μὲν ὄνομα οὐ φημι κἄσθαι τοῦ κτηρίου παρὰ τοῖς παλαιοῖς ταῦτο, τὸ δὲ πρᾶγμα ὑπὲρ τοῦ Ἐρεσιίου Θεοφράστου οὕτως λεγόμενον ἐν ταῖς περὶ φυτῶν ἱστορίαις ἀναγκάζει με ἐπὶ τῶν κτηρίων ἀποιεῖν τὰ ση-
μαινόμενα.

26. Φησὶ γὰρ ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς περὶ φυτῶν ἱστορίας οὕτως· Ἡ δὲ Μηδία χώρα καὶ ἡ Περσις ἄλλα τε ἔχει πλείω, καὶ τὸ μῆλον, τὸ Περσικὸν ἢ Μηδικὸν καλούμενον. Ἐχει δὲ τὸ δένδρον τοῦτο φύλλον μὲν ὁμοιον καὶ σχεδὸν ἴσον τῷ τῆς δάφνης, ἀνδράχνης καὶ παρύας, ἀκάνθας δ' οἷας ἄπιος ἢ ὀξυάκανθος, λείας δὲ καὶ ὀξείας σφόδρα καὶ ἰσχυράς. Τὸ δὲ μῆλον οὐκ ἐσθίεται μὲν, εὖσομον δὲ πάνυ, καὶ αὐτὸ καὶ τὰ φύλλα τοῦ δένδρου· κἂν εἰς ἰμάτια τεθῆ τὸ μῆλον, ἀκοπα διατηρεῖ. Χρήσιμον δὲ, ἐπειδὴν καὶ τύχη τις πεπωκὸς θανάσιμον φάρμακον· δοθὲν γὰρ ἐν οἴνῳ διακόπτει τὴν κοιλίαν, καὶ ἐξάγει τὸ φάρμακον. Καὶ πρὸς στόματος εὐωδίαν· ἐὼν γὰρ τις ἐψήση ἐν ζῶμῳ ἢ ἐκ ἄλλῳ τινὶ τὸ εἶσω τοῦ μῆλου, ἐκπίση τε εἰς τὸ στόμα καὶ καταρροφήση, ποιεῖ τὴν ὄσμην ἠδεῖαν. Σπείρεται δὲ τοῦ ἔρος εἰς πρασιάς ξειρεθὲν τὸ σπέρμα, διεργασμένας ἐπιμελῶς· εἴτ' ἄρδεται διὰ τετάρτης ἢ πέμπτης ἡμέρας. Ὅταν δὲ ἄδρὸν ἦ, διαφυτεύεται πάλιν τοῦ ἔρος εἰς χωρίον μαλακὸν καὶ ἔφρον καὶ οὐ λίον λεπτόν. Φέρει δὲ τὰ μῆλα πᾶσαν ὥραν· τὰ μὲν γὰρ ἀφήρηται, τὰ δ' ἀνθῆ, τὰ δ' ἐκπέττα. Τῶν δ' ἀνθῶν ὅσα ἔχει καθύπερ ἡλακίτην ἐκ μέσου τιν' ἀνέχουσαν, ταῦτά ἐστι γόνιμα· ὅσα δὲ μὴ, ἀγόνα. Κἂν τῷ πρώτῳ δὲ τῆς αὐτῆς πραγματείας τὰ περὶ τῆς ἡλακίτης καὶ τῶν γονίμων εἴρηκεν. Ἐκ τούτων ἐγὼ κινούμενος, ὡς εἰπαίρομαι, ἂν φησῶ ὁ Θεόφραστος περὶ χρόου, περὶ ὀσμῆς,

ἢ φύλλον, τὸ κτρίον εἶναι λέγεσθαι πεπίστευκα, καὶ
 λείς ὑμῶν θαυμαζέτω εἴ φησι μὴ ἐσθίεσθαι αὐτὸ,
 ἵτε γε καὶ μέχρι τῶν κατὰ τοὺς πάππους ἡμῶν χρόνων
 4) οὐδεὶς ἤσθισεν, ἀλλ' ὡς τι μέγα κειμήλιον ἀπετί-
 το ἐν ταῖς κιβωτοῖς μετὰ τῶν ἱματίων.

27. Ὅτι δ' ὄντως ἐκ τῆς ἄνω χώρας ἐκείνης κατέβη
 τοὺς Ἕλληνας τὸ φυτόν τοῦτο, ἔστιν εὐρεῖν λεγόμενον
 παρὰ τοῖς τῆς κωμοδίας ποιηταῖς, οἳ καὶ περὶ μεγέ-
 υς αὐτῶν τι λέγοντες τῶν κτρίων μνημονεύειν φαίνο-
 νται. Ἀντιφάνης μὲν ἐν Βοιωτίᾳ·

Καὶ περὶ μὲν ὄψου γ' ἡλίθιον τὸ καὶ λέγειν,
 ὡς περὶ πρὸς ἀπλήστον. Ἀλλὰ ταυτὶ λάμβανε,
 παρθένη, τὰ μήλα. Β. Καλά γε. Α. Καλὰ δ' ἦτ', ὃ θεοί·
 νεωστὶ γὰρ τὸ σπέρμα τοῦτ' ἀφιγμένον
 ἕως τὰς Ἀθήνας ἐστὶ παρὰ τοῦ βασιλέως.
 Β. Παρ' Ἑσπερίδων ὤμην γε, νῆ τὴν Φωσφόρον.
 Φασὶν τὰ χρυσαῖα μήλα ταῦτ' εἶναι. Τρία
 κόνον ἐστίν. Α. Ὀλίγον τὸ καλόν ἐστι πανταχοῦ,
 καὶ τίμιον.

κρος δ' ἐν Μελιβοίᾳ, αὐτὰ ταῦτα τὰ ἱαμβεῖα προθεῖς,
 ἴδια τὰ τοῦ Ἀντιφάνους, ἐπιφέρει·

Β. Παρ' Ἑσπερίδων ὤμην γε, νῆ τὴν Ἄρτεμιν.
 Φασὶν τὰ χρυσαῖα μήλα ταῦτ' εἶναι. Τρία
 κόνον ἐστίν. Α. Ὀλίγον τὸ καλόν ἐστι πανταχοῦ
 καὶ τίμιον. Β. Τούτων μὲν ὄβολόν, εἰ πολὺ,
 αἰθήμι· λογιούμαι γάρ. Αὐταὶ δὲ ῥόαι
 ἕως εὐγενεῖς. Α. Τὴν γὰρ Ἀφροδίτην ἐν Κύπρῳ
 κόνον φυτεῦσαι τοῦτό φασιν ἐν μόνον.
 Β. Βίβρα πολυτίμητε! Κάτα τρεῖς μόνας
 καὶ πένθ' ἐκίμασας; Α. Οὐ γὰρ εἶχον πλεονας.

28. Τούτοις εἴ τις ἀντιλέγειν ἔχει, ὅτι μὴ τὸ νῦν κνρίον λεγόμενον σημαίνεται, σαφέστερα μαρτύρια παρατιθέσθω· καίτοι καὶ Φανίου τοῦ Ἐρεσίου ἔνοιαν ἡμῖν διδόντος, μήποτα ἀπὸ τῆς κέδρου τὸ κνδρίον ὠνόμασται. Καὶ γὰρ τὴν κέδρον φησὶν ἐν πέμπτῃ περὶ φυτῶν ἀκίνθας ἔχειν περὶ τὰ φύλλα. Ὅτι δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ περὶ τὸ κνρίον ἐστὶ, παντὶ δῆλον. Ὅτι δὲ καὶ προλαμβανόμενον τὸ κνρίον πάσης τροφῆς ξηρᾶς τε καὶ ὑγρᾶς ἀντιφάρμακόν ἐστι παντὸς δηλητηρίου, εὖ οἶδα, μαθὼν παρὰ πολλοῦ ἐμοῦ, πιστευθέντος τὴν τῆς Αἰγύπτου ἀρχῆν. Οὗτος κατεδίκασέ τινας γενέσθαι θηρίων βορὰν κακούργους εὐρεθέντας, καὶ ἔδει αὐτοὺς ἀποσίτοις ζώοις παραβληθῆναι. Εἰσιοῦσι δὲ αὐτοῖς εἰς τὸ τοῖς λησταῖς εἰς τιμαωρίαν ἀποδεδειγμένον θέατρον, κατὰ τὴν ὁδὸν κάπηλῆς τις γυνὴ κατ' ἔλιον ἔδωκεν οὐ μετὰ χεῖρας εἶχεν ἐσθίουσα κνρίου, καὶ λαβόντες ἔφαγον, καὶ μετ' οὐ πολὺ, παραβληθέντες πλωρίοις καὶ ἀγρωπιάτοις ζώοις, ταῖς ἀσπίσι δηχθέντες, οὐδὲν ἔπαθον. Ἀπορία δὲ κατίσχε τὸν ἄρχοντα. Καὶ τὸ τελευταῖον ἀνακρίνων τὸν αὐτοὺς φυλάττοντα στρατιώτην, εἴ τι ἔφαγον ἢ ἔπιον, ὡς ἔμαθε κατὰ τὸ αὐτὸ ἐξ ἀκεραίου τὸ κνρίον δεδομένον, τῇ ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν τῷ μὲν πάλιν ἐκέλευσε δοθῆναι κνρίον, τῷ δ' οὐ· καὶ ὁ μὲν φαγὼν δηχθεὶς οὐδὲν ἔπαθεν, ὁ δὲ παραντικα πληγεὶς ἀπέθανε. Δοκιμασθέντος οὖν διὰ πολλῶν τοῦ τοιοῦτου, εὐρέθη τὸ κνρίον ἀντιφάρμακον παντὸς δη(85) λητηρίου φαρμάκου. Ἐὰν δὲ τις ἐν μέλιτι Ἀττικῷ ὄλον κνρίον, ὡς ἔχει φύσεως, συνειρήσῃ μετὰ τοῦ σπέρματος, διαλύεται μὲν ἐν τῷ μέλιτι, καὶ ὁ ἀπ' αὐτοῦ λαμβάνων ἔωθεν δύο ἢ τρεῖς δακτύλους, οὐδὲν ὀκεινῶν ὑπὸ φαρμάκου πείσεται.

29. Τούτοις εἴ τις ἀπιστεῖ, μαθήτω καὶ παρὰ Θεοπόμπου τοῦ Χίου, ἀνδρὸς φιλαλήθους καὶ πολλὰ χρήματα καταναλώσαντος εἰς τὴν περὶ τῆς ἱστορίας ἐξέτασιν ἀκριβῆ. Φησὶ γὰρ οὗτος ἐν τῇ ὁγδόῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν περὶ Κλεάρχου διηγουμένος, τοῦ Ἡρακλειῶτῶν τῶν ἐν τῷ Πόντῳ τυράννου, ὡς βιαίως ἀνήρει πολλοὺς, καὶ ὡς τοῖς πλείστοις ἐδίδου κώνειον πιεῖν. „Ἐπειδὴ οὖν (φησὶ) πάντες ἔγνωσαν τὴν τοῦ φαρμάκου ταύτην φιλοτησίαν, οὐ προήεσαν τῶν οὐκίων, πρὶν φαγεῖν πῆγανον· τοῦτο γὰρ τοὺς προφαγόντας, μηδὲν πάσχειν πίνοντας τὸ ἀκόνητον· ὃ καὶ κληθῆναι φησι διὰ τὸ φύεσθαι ἐν τόπῳ Ἀκόνης καλουμένῳ, ὄντι περὶ τὴν Ἡράκλειαν.“ Ταῦτ' εἰπόντος τοῦ Δημοκρίτου, θαυμάζοντες οἱ πολλοὶ τὴν τοῦ κτηρίου δύναμιν, ἀπήσθιον ὡς μὴ πρότερον φαγόντες ἢ πίνοντες τι. Πάμφιλος δ' ἐν ταῖς Γλώσσαις Ῥωμαίους φησὶν αὐτὸ κτρον καλεῖν.

30. Ἐξῆς δὲ τοῖς προειρημένοις κατ' ἰδίαν ἐπίσειε-
 χθέντων ἡμῖν πολλῶν ὀστρέων καὶ τῶν ἄλλων ὀστρακοδέ-
 μων, σχεδὸν τὰ πλεῖστα αὐτῶν μνήμης ἠξιωμένα παρ'
 Ἐπιχάρμῳ ἐν Ἡβας Γάμῳ εὗρισκω, διὰ τούτων·

Ἄγει δὲ παντοδαπὰ κογχύλια,
 λεπάδας ἀσπέτους, κραιβύλους, κηκιβύλους, τηθυνάκια,
 βαλάνους, πορφύρας, ἀσπερια συμμεμικτά,
 τὰ διαλεῖν μὲν ἔστι χαλεπὰ, καταφαγεῖν δ' εὐμαρῆα·
 μίαις, ἀναφτάς τε κάρικας τε καὶ σκαφύτρια,
 τὰ γλυκία μὲν ἔντι' ἐπίσθιαι, ἐμπαγήμεν δ' ὄξεια,
 τοὺς τε μακρογογγύλους σωλῆνας· ἃ μελανὰ τε
 κόγχος, ἄπειρ κογχόθηραν πᾶσιν ἐς τρισάντια·
 ἀσπερια δὲ καὶ κόγχαι τε αἶ ἀμαθιτιδίς τε

πακοδόκμοι τε κήγονοι, τὰς ἀνδροφυκτίδας
πάντες ἄνθρωποι καλέονθ', ἡμῆς δὲ λείκας τοὶ Θεοί.

31. Ἐν δὲ Μούσαις γράφεται·

Ἄντι τοῦ

κόγχος, ὃν τελλιν καλέομεν· ἔστι δ' ἀδιστον κρέας.

Τὴν τελλίαν λεγομένην ἴσως δηλοῖ, ἣν Ῥωμαῖοι μίτλον
ὀνομάζουσι. Μνημονεύων δ' αὐτῆς Ἀριστοφάνης ὁ γραμ-
ματικός ἐν τῷ περὶ τῆς ἀχνυμένης σκυτάλης συγγράμματι
ὁμοίως φησὶν εἶναι τὰς λεπάδας ταῖς καλουμέναις τελλί-
ναις. Καλλίας δ' ὁ Μυτικηναῖος ἐν τῷ περὶ τῆς παρ'
Ἀλκαίῳ λεπάδος παρὰ τῷ Ἀλκαίῳ φησὶν εἶναι ὠδὴν, ἣς ἡ
ἀρχή·

Πέτρας καὶ πολυῖς θαλάσσας τέκνον·

ἣς ἐπὶ τέλει γεγράφθαι. „Ἐκ λεπάδων χαύνοις φρένας ἃ
θαλασσία λεπάς.“ Ὁ δ' Ἀριστοφάνης γράφει ἀντὶ τοῦ
λεπὰς χέλυς, καὶ φησὶν οὐκ εὖ Δικαιορχον ἐκδεξάμενον
λέγειν τὰς λεπάδας· τὰ παιδάρια δὲ, ἥνικ' ἂν εἰς τὸ στόμα
λάβωσιν, αὐλεῖν ἐν ταύταις καὶ παίζειν, καθάπερ καὶ παρ'
ἡμῖν τὰ σπερμολόγα τῶν παιδαρίων ταῖς καλούμεναις τελ-
(86) λίναις, ὡς καὶ Σώπατρος φησιν, ὁ φλυακογράφος, ἐν
τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Εὐβουλοθεόμβροτος·

Ἄλλ' ἴσχε· τελλίνης γὰρ ἐξαίφνης μέγας

ἀκοῦς μελωδὸς ἦχος εἰς ἡμᾶς ἔβη.

Πάλιν ὁ Ἐπιχαρὸς ἐν Πύρρῳ καὶ Προμαθεῖ φησι·

Καὶ τελλίαν κἀναρίταν θάσαι δὴ καὶ λεπὰς ὄσσα·

Παρὰ Σώφρονι δ' οἱ κόγχοι μελαινίδες λέγονται· „Με-
λαινίδες γὰρ τοι νησοῦντι ἡμῖν ἐκ τοῦ μικροῦ λιμένος.“

Ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ Ὡλιεὺς τὸν ἀγροιώταν χηράμβας
ὀνομάζει. Καὶ Ἀρχίλοχος δὲ τῆς χηράμβης μίμηται, τοῦ
δ' ἀναρίτου Ἴβνκος. Καλεῖται δ' ὁ ἀναρίτης καὶ ἀνάρις.

γῶδες δὲ ὄν ὄστρεον προσέχεται ταῖς πέτραις ὡσπερ
λεπάδες. Ἡρώνδας δ' ἐν Συνεραγοζομέναις·

Προσφύς ὅπως τις χοιράδων ἀναρίτης.

σχίλος δ' ἐν Πέρσαις τινὰς νήσους νηριτοτρόφους εἶ-
εν. Ὅμηρος δὲ τῶν τηθέων μέμνηται.

32. Διοκλῆς δ' ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς Ἑργαστοῖς κρά-
τά φησὶ εἶναι τῶν κογχυλίων πρὸς διαχώρησιν καὶ οὐ-
τιν μύας, ὄστρεα, κτένας, χήμας. Ἀρχιππος δ' ἐν
θύσι·

Λεπάσιν, ἐχίνοις, ἐσχάραις, βελόλαις τε, τοῖς κτεσίν τε.
μαλωτέρα δὲ τῶν κογχυλίων φησὶν εἶναι ὁ Διοκλῆς
γχα, πορφύρας, κήρυκας. Περὶ δὲ τῶν κηρύκων ὁ Ἀρ-
ππος τάδε λέγει·

Κύρυξ θαλάσσης τρόφιμος υἱὸς πορφύρας.

τεύσιππος δ' ἐν δευτέρῳ Ὁμοίων παραπλήσια εἶναι κή-
κας, πορφύρας, στραβήλους, κόγχους. Τῶν στραβήλων
ημονεύει καὶ Σφοκλῆς ἐν Καμυλοῖς, οὕτως·

Ἄλλας στραβήλου τῆσδε τέκνον εἶ τινα
δυναίμεθ' εὐρεῖν.

εἰ ὁ Στεύσιππος ἐξῆς πάλιν ἴδια καταριθμεῖται κόγχους,
ένας, μύς, πίννας, σωλήνας, καὶ ἐν ἄλλῳ μέρει ὄστρεα,
τάδας. Ἀραρῶς δὲ Καμπυλλωνί φησιν·

Τὰ κομρὰ μὲν δὴ ταῦτα νωγαλεύματα,
κόγχαι τε καὶ σωλήνες, αἱ τε καμπύλαι
καρίδες ἐξήλλοντο δελφίνων δίκτην.

ἴσφρον δ' ἐν Μίμοις· „Τίνες δὲ ἐντὶ ποκα, φλα, ταῖδε
μακρὰί κόγχαι; Β. Σωλήνές θην τοῦτοί γα, γλυκύνερον
γχιλόα, χηρᾶν γυναικῶν λίχνευμα.“ Τῶν δὲ πιννῶν κρη-
νίτις Ἐρατῖνος ἐν Ἀργιλόχοις·

Ἡ μὲν δὴ πίννησι καὶ ὄστρειοισιν ὁμοίη.
Φιλύλλιος δ' ἢ Ἐῦνικος, ἢ Ἀριστοφάνης ἐν Πόλεσι·

Πουλυπόδειον,

σπηυδάριον, κάραβον, ἄστακόν, ὄστρεον * *
χήμας, λεπάδας, σωλήνας, μῦς, πίννας, πτένας &
Μυτιλήνης·

αἶρετ' ἀνθρακίδας, τρίγλη, σαργός, κεστρεὺς, πέρεκη
κοραῖνος.

Ἄγλας δὲ καὶ Διοκύλος ἐν Ἀργολικοῖς τοὺς στραβήλου
ἄστραβήλους ὀνομάζουσι, μνημονεύοντες αὐτῶν ὡς ἐπιτη-
θείων ὄντων εἰς τὸ σαλπίζειν.

33. Τὰς δὲ κόγχας ἔστιν εὐρεῖν λεγομένας καὶ θηλυ-
κῶς καὶ ἀρσενικῶς. Ἀριστοφάνης Βαβυλωνίους·

Ἀνέχασσον εἰς ἕκαστος ἐμπεφρόστατα

(87) ὀπτομέναις κόγχαισιν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων.

Τηλεκλειδῆς δ' ἐν Ἡσιόδοις κόγχη φησὶ διελθῖν. Κα.
Σόφρον γυναικίους· „Αἶ γὰ μὲν κόγχαι, ὥσπερ αἶ κ' ἐ-
νός κελεύματος, κεχάνοντι ἑμῖν πᾶσαι, τὸ δὲ κρής ἕκαστα
ἐξέχει.“ Ἀρσενικῶς δ' Διοκύλος ἐν Ποντίῳ Γλαύκῳ
„Κόγχαι, μῦες κῶστρεια.“ Ἀριστῶνυμος Θησῆ· „Κόγχαι
ἢ βαπτῶν ἁλῶν.“ [Ὀμοίως] παραπλησίως δ' εἶρηκε κα-
Φρόνιχος Σατύροις. Ἰκίσσιος δὲ ὁ Ἐρμισιοστράτειος τῶν
χημῶν φησὶ τὰς μὲν τραχείας λέγεσθαι, τὰς δὲ βασιλικὰς
Καὶ τὰς μὲν τραχείας καὶ κωσάχιλους εἶναι, ὀλιγοτρόφου
καὶ εὐεκριτούς, χρῆσθαι δὲ αὐταῖς καὶ δελήσαι τοὺς πορ-
φυρευομένους· τῶν δὲ λείων κατὰ τὰ μεγέθη καὶ τὰς δια-
φορὰς εἶναι κρατίστιας. Ἠγήσανδρος δ' ἐν ὑπομνήμασιν
τὰς τραχείας φησὶ κόγχαις ὑπὸ μὲν Μακεδόνα κωρύκου
καλεῖσθαι, ὑπὲρ δὲ Ἀθηναίων κρείους.

34. Τὰς δὲ λεπάδας ὁ Ἰκίσσιος τῶν πορφυρευομένων εἶ-

εκαρίτους μάλλον εἶναι, τὰ δ' ὄστρεα ἀτροφώτερά τε τούτων, καὶ πλῆγμα εὐεκριτώτερά τε τούτων. „Οἱ δὲ κτῆνες τροφιμώτεροι μὲν εἰσι, κακοχυλότεροι δὲ καὶ δυσεκριτώτεροι. Τῶν δὲ μυῶν οἱ μὲν Ἐφῆσιοι καὶ οἱ τούτοις ὅμοιοι τῇ εὐχυλίᾳ τῶν μὲν κτενῶν βελτίονες, τῶν δὲ χημῶν λειπόμενοι· οὐρητικώτεροι δὲ μάλλον ἢ ἐπὶ τὴν κοιλίαν φερόμενοι. Εἰσὶ δ' αὐτῶν ἔνιοι καὶ σκιλλώδεις κακόχυλοι τε καὶ πρὸς τὴν γεῦσιν ἀπειθεῖς. Οἱ δ' ἐλάσσονες τούτων καὶ δασεῖς ἔσωθεν οὐρητικώτεροι μὲν εἰσι καὶ εὐχυλότεροι τῶν σκιλλωδῶν, ἀτροφώτεροι δὲ διὰ τε τὸ μέγεθος, καὶ τῷ γένει ὄντες τοιοῦτοι. Οἱ δὲ τῶν κηρύκων τράχηλοι εὐστόμαχοί τε εἰσι καὶ ἀτροφώτεροι μυῶν τε καὶ χημῶν καὶ κτενῶν· τοῖς δ' ἀσθενῆ τὸν στόμαχον ἔχουσι, καὶ μὴ ῥαδίως ἀποδιωθοῦσι τὴν τροφήν εἰς τὸ κύτος τῆς κοιλίας, χρήσιμοι, δίσφθαρτοι ὄντες. Τὰ γὰρ ὁμολογουμένως εὔπεπτα κατὰ τοῦναντίον ἀλλότρια τῆς διαθέσεως ταύτης εὐτὴν, εὐχερῶς διασφαιρόμενα, διὰ τὸ ἀπαλὰ καὶ εἰδιάλυτα εἶναι. Ὅθεν αἱ μήκωνες αὐτῶν πρὸς μὲν τὰς τῶν στομάχων εὐτηνίας οὐκ εὐθετοῦσι, πρὸς δὲ τὴν τῆς κοιλίας ἀσθενείαν χρήσιμοι. Τροφιμώτεραι δὲ τούτων εἰσὶ καὶ ἀπολαυστικώτεραι αἱ τῆς πορφύρας μήκωνες, πλὴν σκιλλωδέστεραι ὑπάρχουσι· καὶ γὰρ ὅλον τὸ κοχύλιον τοιοῦτόν ἐστιν. Ἴδιον δὲ καὶ ταύταις καὶ τοῖς σκιλλῆσι παρέπεται, τὸ ἐφομέναις παχύν ποιῆν τὸν ζυμῶν. Ἐφόμενοι δὲ τὸ καθ' ἑαυτοὺς καὶ οἱ τράχηλοι τῶν πορφυρῶν εὐθετοῦσι πρὸς τὰς τῶν στομάχων διαθέσεις.“ *Κλημονεύει δ' αὐτῶν Προσίδειπος ἐ*
Δασφίσιν οὕτως·

Ἦστρα περαίνειν ἐγγέλιαι, καρὰ βουσι,
κόγχαι, ἐχίνοισι προσφάτους, μηρώνια,
κότνας, τραχήλους, μύαις.

35. Αἱ βάλανοι δ' εἰ μιλζονες, εὐέκκριτοι καὶ εὐστομοί. Τὰ δ' ὠτάρια, (γίνεται δὲ ταῦτα καὶν τῇ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν λεγομένη Φάρω νήσῳ,) τροφιμώτερα τῶν (88) προειρημένων ἀπάντων, οὐκ εὐέκκριτα δέ. Ἀντίγονος δ' ὁ Καρύστιος ἐν τῷ περὶ λέξεως τὸ ὄστρεον τοῦτο ὑπὸ Αἰολέων καλεῖσθαι ὡς Ἀφροδίτης. Αἱ δὲ φολιάδες πολυτροφώτεραι, βρωμώδεις δέ. Τὰ δὲ τήθη παραπλήσια τοῖς προειρημένοις καὶ πολυτροφώτερα. Γίνεται δὲ τινα καὶ ἄγρια λεγόμενα ὄστρεα· πολύτροφα δ' ἐστὶ καὶ βρωμώδη, προσέτι τε εὐτελῆ κατὰ τὴν γεῦσιν. Ἀριστοτέλης δ' ἐν τῷ περὶ ζῴων „ὄστρεα (φησὶ) πίνγη, ὄστρεον, μῦς, κτεῖς, σωλήν, κόγχη, λεπὰς, τήθος, βάλανος. Πορευτικὰ δὲ κήρυξ, πορφύρα, ἡδυπορφύρα, ἐχίνος, σιράβηλος. Ἔστι δ' ὁ μὲν κτεῖς τραχύστρακος, θαβδωτός, τὸ δὲ τήθος ἀφ'θάβδωτον, λειόστρακον, ἢ δὲ πίνγη λεπτόστομον, τὸ δὲ ὄστρεον παχύστομον, δίθυρον δὲ καὶ λειόστρακον, λεπὰς δὲ μονόθυρον καὶ λειόστρακον, συμφυῆς δὲ μῦς, μονοφυῆς δὲ καὶ λειόστρακον σωλήν καὶ βάλανος, κοινὸν δ' ἐξ ἀμφοῶν κόγχη.“ Τὸ δ' ἐντὸς τῆς πίνγης Ἐπαίνετος ἐν Ὀψαρτυτικῇ καλεῖσθαι φησὶ μήκωνα. Ἐν δὲ πέμπτῳ ζῴων μορίῳ ὁ Ἀριστοτέλης· „Γίνονται (φησὶν) αἱ μὲν πορφύρα περὶ τὸ ἔαρ, οἱ δὲ κήρυκες λήγοντος τοῦ χειμῶνος. Ὅλας δὲ (φησὶ) τὰ ὄστρακοῦδεσμα ἐν τῷ ἔαρι φαίνεται ἔχοντα τὰ καλούμενα ἁά· καὶν τῷ μετοπάρῳ δὲ, πλήν τῶν ἐχίνων τῶν ἐδωδύμων. Οὗτοι δὲ μάλιστα μὲν ἐν ταύταις ταῖς ὥραις αἰεὶ τε ἰσχύουσι, καὶ τὸ πλέον ἐν ταῖς πανσελήνοις καὶ ταῖς ἀλειναῖς ἡμέραις, πλήν τῶν ἐν τῷ Ἐλίπῳ τῶν Πυρραίων· ἐκείνοι δ' ἀμεινονες τοῦ χειμῶνος, καὶ εἰσὶ μικροὶ, πλήρεις δὲ ῥῶν. Κύνοντες δὲ φαίνονται καὶ οἱ κοχλῆαι πάντες ὁμοίως τὴν αὐτὴν ὥραν.“

36. Προελθὼν δὲ πάλιν φησὶν ὁ φιλόσοφος· „Αἱ μὲν οὖν πορφύραι τοῦ ἔαρος συναθροίζονται εἰς τὸ αὐτὸ ποιοῦσι τὴν καλουμένην μελίκτηρα, * * * ἀλλ' οὐχ οὕτω γλαφυρὸν, ὡσπερ ἂν εἰ ἐκ λεπτύρων ἐρεβίνθων λευκῶν πολλὰ συμπαγείη. Ἔχει δὲ ἀνεωγμένον οὐδὲν τούτων· οὐδὲ γίνονται ἐκ τούτων αἱ πορφύραι, ἀλλὰ φύονται αὐταὶ καὶ τᾶλλα ὀστρακόδεσμα ἐξ ἰλύος καὶ σήψεως. Τούτο δὲ συμβαίνει ὡσπερ ἀποκάθαρμα καὶ ταύταις καὶ τοῖς κήρυξι· κηριάζουσι γὰρ καὶ οὗτοι. Ἀφίᾳσι δ' ἀρχόμενα κηριάζειν γλασχύτητα μυξώδη, ἐξ ὧν τὰ λεπυρώδη συνίσταται. Ταῦτα μὲν οὖν ἅπαντα διαχεῖται, ἀφίᾳσι δ' ἰχώρα εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ γίνεται ἐν τῇ γῇ συστάγια πορφύρια μικρὰ, ἃ ἔχουσαι ἀλίσκονται αἱ πορφύραι. Ἐὰν δὲ πρὶν ἐκτεκεῖν ἀλώσιν, ἐνίστοι ἐν ταῖς φορμίσι, εἰς δὲ τοῦτο συνιοῦσαι ἐκτίκτουσι, καὶ γίνεται οἶον ἐβότρυς. Ἔστι δὲ τῶν πορφυρῶν γένη πλεῖονα· καὶ ἔνια μὲν μεγάλα, οἷον αἱ περὶ τὸ Σίγειον καὶ τὸ Λέκτον, αἱ δὲ μικρὰ, οἷον ἐν τῷ Εὐρώπῳ καὶ περὶ Καρίαν. Καὶ αἱ μὲν ἐν (89) τοῖς κόλποις μεγάλα καὶ τραχεῖαι· καὶ τὸ ἄνθος αἱ μὲν πλείπται μέλαν ἔχουσιν, ἔνια δ' ἐρυθρὸν μικρῶν. Γίνονται δ' ἔνια τῶν μεγάλων καὶ μυαῖαιαι. Αἱ δ' ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς καὶ περὶ τὰς ἀκτὰς τὸ μὲν μέγεθός ἐστὶ μικρὰ, τὸ δὲ ἄνθος ἐρυθρὸν ἔχουσιν. Ἔτι δ' ἐν μὲν τοῖς προσβόρφοις μέλαιναί, ἐν δὲ τοῖς νοτίοις ἐρυθραὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.“

37. Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τοῖς περὶ Σάφρονος, προθεῖς τὸ „Λιωτέρα τῶν πορφυρῶν,“ φησὶν ὅτι παρομίαι ἐστὶ, καὶ λέγει, ὡς μὲν τις, ἐπὶ τοῦ βάλματος· οὐ γὰρ ἂν προσπαύση, ἔλκει ἐφ' ἑαυτὸ καὶ τοῖς προσπαυρατεθειμένοις ἐμποιεῖ χρώματος αὐγίην· ἄλλοι δ' ἐπὶ τοῦ

ζώον. „*Άλίσκονται δὲ (φησὶν ὁ Ἀριστοτέλης) τοῦ ἔαρ ὑπὸ κίνα δ' οὐχ ἀλίσκονται. Οὐ γὰρ νέμονται, ἀλλὰ κτεπουσιν ἑαυτὰς καὶ φωλεύουσι. Τὸ δὲ ἄνθος ἔχουσιν ἁ μῖσον τοῦ μήκωνος καὶ τοῦ τραχήλου. Ἔχει δὲ καὶ αἱ καὶ ὁ κήρυξ τὰ ἐπικαλύμματα, κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τὰ ἄλλὰ στρομβώδη ἐκ γενετῆς πάντα. Νέμονται δ' ἔξιροι τὴν καλουμένην γλώτταν ὑπὸ τὸ κάλυμμα. Τὸ δὲ μέγεθός τῆς γλώσσης ἔχει ἢ πορφύρα μείζον δακτύλου, ἢ νέμει καὶ διατρυπᾶ καὶ τὰ κογχύλια καὶ τὸ ἑαυτῆς ὄστρακ Μακρόβια δ' ἐστὶ καὶ ἡ πορφύρα καὶ ὁ κήρυξ, καὶ περὶ ἕτη ἕξ. Φανερά δὲ ἡ αὐξησης ἐκ τῆς ἐν τῷ ὄστράκικος. Αἱ δὲ κόγχαι καὶ χῆμαι καὶ σωλήνες καὶ κτένες τοῖς ἀμμώδεσι λαμβάνουσι τὴν σύστασιν.“*

38. „*Αἱ δὲ πίνναι ὀρθαὶ φύονται ἐκ τοῦ βυθίου ἔχουσι τε ἐν αὐταῖς τὸν πιννοφύλακα, αἱ μὲν καρίδιον, δὲ καρκίνιον, οὗ στερόμενα θάπτον διαφθείρονται.“* Τοιοῦτο δὲ Πάμφιλος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων συμπεφυκέναι φησὶν αὐταῖς. Χρῦσιππος δ' ὁ Σολεὺς τῷ πέμπτῳ περὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἡδονῆς. „*Ἡ πίν (φησὶ) καὶ ὁ πιννοτήρης συνεργὰ ἄλληλοις, κατ' ἰδίαν δυνάμενα συμμένει. Ἡ μὲν οὖν πίννη ὄστρεόν ἐστιν, ὁ πιννοτήρης καρκίνος μικρός. Καὶ ἡ πίννη διαστήσασα ὄστρακον ἡσυχάζει, τηροῦσα τὰ ἐπεισιόντα ἰχθυΐδια ὁ πιννοτήρης παρεστώς, ὅταν εἰσέλθῃ τι, δάκνει αὐτὴν ἢ περ σημαίνων, ἢ δὲ διχθεῖσα συμμένει. Καὶ οὕτως ἀποληφθὲν ἔνδον κατεσθίουσι κοινῇ.“* Φασὶ δὲ τινες, ἢ συγγενᾶσθαι αὐτὰ αὐτοῖς, καὶ ὡς ἂν ἐξ ἐνὸς σπέρματος γίνεσθαι. Πάλιν δὲ ὁ Ἀριστοτέλης φησὶ. „*Πάντα δὲ ὄστρακώδη γίνονται καὶ ἐν τῇ ἰλίῳ· ἐν μὲν τῇ βορβορῷ τὰ ὄστρακα, ἐν δὲ τῇ ἀμμώδει κόγχαι καὶ τὰ ῥηθέντα, π*

ρι δὲ τὰς σήραγγας τῶν πετρῶν τήθεα καὶ βάλανοι καὶ τὰ ἐπιπολάζοντα, οἷον λεπάδες καὶ νηρίται.“

39. „Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον γίνεται τοῖς ὄστρακοδέξμοις καὶ τὰ μὴ ἔχοντα ὄστρακον, καθάπερ αἱ τε κνίδας καὶ οἱ σπόγγοι ἐν ταῖς σήραγγι τῶν πετρῶν. Ἔστι δὲ τῶν κνιδῶν δύο γένη. Αἱ μὲν γὰρ ἐν τοῖς κοίλοις οὐκ ἀπολύονται τῶν πετρῶν, αἱ δὲ ἐν τοῖς λείοις καὶ πλαταμώδεσιν ἀπολύμεναι μεταχωροῦσι.“ Τὰς δὲ κνίδας ὁ Εὐπόλις ἐν (90) *Ἀυτολύκῳ ἀκαλήφρας ὀνομάζει*, ἔτι δὲ Ἀριστοφάνης ἐν *Φοινίσσαις* οὕτως· „Ἐχε τὸν πρῶτον πάντων ἴφρα φύλαι, εἶθ' ἕξῃς τὰς κρυναῖς ἀκαλήφρας.“ Καὶ ἐν *Σφηλί Φερεκράτης* δ' ἐν *Ἀυτομόλοις*·

— — *Κἄν ἀκαλήφραις τὸν ἴσον χρόνον ἐστραφανῶσθαι. Διφιλος δ' ὁ Σιφνιος ἰατρός· „Ἡ δὲ ἀκαλήφη (φρησὶν) ἐστὶν εὐκόμιος, οὐρητικὴ, εὐστόμαχος κησημὸν δὲ ποιᾷ τοῖς ἑνύαγουσιν, ἐπειδὴν μὴ προαλειφῶνται. Οὕτως γὰρ ἀνά τοὺς θηρέοντας αὐτήν· ὑφ' ὧν κατὰ παραφθοράν τὴν ἀκαλήφη ὀνομάζεται· τάχα δὲ ἴσως διὰ ταύτην καὶ ἡ βοτάνη. Κατ' ἐκρημισμὸν γὰρ τῆς ἀντιφράσεως ὀνόμασται· οὐ γὰρ πραεῖα ἐστὶ καὶ ἀπαλὴ τῇ ἀφῆ, τραχεῖα δὲ καὶ ἀγδής.“ Τῆς μὲντοι θαλασσίας ἀκαλήφης μνημονεύει καὶ Φιλιππίδης ἐν *Ἀμφιαράῳ* οὕτως· „Ὅστρε', ἀκαλήφρας, λεπάδας παρέθηκέ μοι.“ Τὸ δ' ἐν *Λυσιστράτῃ* Ἀριστοφάνους πέπαιπται·*

Ἄλλ' ὡ τηθῶν ἀνδρειοτάτη καὶ μηριδιῶν ἀκαληφῶν, ἐπεὶ τήθεα τὰ ὄστρεα. Μέμικται γὰρ κομωδικῶς πρὸς τὴν τήθηρ καὶ μητέρα.

40. Καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὄστρεῶν ὁ Διφιλος τάδε φησὶν· „Χημῶν δὲ τῶν τραχειῶν αἱ μικραὶ καὶ λεπτῆν ἔχουσαι τὴν σάρκα, ὄστρεα λέγονται, καὶ εὐστόμαχοί ἐσσι,

καὶ εὐέκκριτοι· αἱ δὲ λείαι, βασιλικαὶ δὲ πρὸς τινων καλοῦνται, πελώριαί τε λεγόμεναι, τροφίμοι, δυσέκκριτοι, εὐχυλοὶ, εὐστόμαχοι, καὶ μάλιστα αἱ μείζους. Τελλῖναι γίνονται μὲν ἐν Κανώβῳ πολλαί, καὶ ὑπὸ τὴν τοῦ Νελλου ἀνάβασιν πληθύνουσιν. Ἦν λεπτότεραι μὲν εἶναι αἱ βασιλικαί, διαχωρητικαὶ τε καὶ κοῦφαι, ἔτι δὲ καὶ τροφίμοι, αἱ δὲ ποτάμια γλυκύτεραι. Οἱ δὲ μύες μίνως εἰσὶ τροφίμοι, διαχωρητικοὶ, οὐρητικοί· κρείττους δὲ οἱ Ἐρῆσιοι, καὶ τούτων οἱ φθινοκαρμενοί. Αἱ δὲ μύσσαι τῶν μυῶν οὔσαι μικρότεραι γλυκύτεραι τε καὶ εὐχυλοὶ εἰσι, προσέτι τε καὶ τροφίμοι. Οἱ δὲ σάλπηρες μὲν πρὸς τινων καλούμενοι, πρὸς τινων δὲ καὶ αὐλοὶ καὶ δόνακες καὶ ὄνυχες, πολύχυλοι καὶ κακόχυλοι, κολλώδεις. Καὶ οἱ μὲν ἄφρονες αὐτῶν φαρδωτοὶ εἰσι, καὶ οὐ μονοχρώματοι· εἰσὶ δὲ τοῖς λιθιδῶσι καὶ ἄλλοις δυσουροῦσιν εὐθετοί. Οἱ δὲ θήλειες μονοχρώματοι τε εἰσι καὶ γλυκύτεραι. Λαμβάνονται δὲ ἐφθῆσαι καὶ τηγανιστοὶ· κρείττους δ' εἰσὶν οἱ μέχρι τοῦ ζαρεῖν ἐπ' ἀνθρώπων ὀπτεύμενοι. Σωληρισταὶ δ' ἐκαλοῦντο οἱ συνάγοντες τὰ ὄστρεα ταῦτα, ὡς ἱστορεῖ Φανίας ὁ Ἐρῆσιος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Τυράννων ἀναρῆσις ἐκ τιμωρίας, γραφῶν οὕτως· „Φιλόξενος, ὁ καλούμενος σωληριστής, ἐκ δημαγωγοῦ τύραννος ἀνεφάνη, ζῶν τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς αἰετούμενος καὶ σωληροθήρας ἦν· ἀφορμῆς δὲ λαβόμενος καὶ ἐμπορευσάμενος βίον ἐκτήσατο.“ — „Τῶν δὲ κραιπνῶν ἀπαλιώτεροι μὲν εἰσὶν οἱ λευκοὶ· ἄβρωμοι γὰρ καὶ εὐκοίλιοι. Τῶν δὲ μελάνων καὶ πυφθῶν οἱ μείζοντες καὶ ἐσθιωτοὶ εὐστόμοι. Κοινῶς δὲ πάντες εὐστόμαχοι, εὐπεπτοὶ, εὐκοίλιοι λαμβανόμενοι μετὰ κυμίνου καὶ πεπέρεως.“ Μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Ἀρχιππος ἐν Ἰχθύσι·

Δεπάσιον, ἐχίνους, ἐσχάρας, βελόναις τε, τοῖς κραιπνοῖς τε

(91) „Αἱ δὲ βάλανοι καλούμεναι ἀπὸ τῆς πρὸς τὰς δρυϊ-
νας ὁμοιότητος διαφέρουσι παρὰ τοὺς τόπους. Αἱ μὲν
γὰρ Αἰγύπτιαι γλυκεῖαι, ἄπαλαι, εὐστομοί, θρεπτικαί,
πολύχυλοι, οὐρητικαί, εὐκοῖμοι, αἱ δὲ ἄλλαι ἀλυκότεραι.
Τὰ δὲ ὡτία δύσπεπτα, τροφίμα δὲ μᾶλλον τηγανιζόμενα.
Αἱ δὲ φολιάδες εὐστομοί, βρωμώδεις δὲ καὶ κακόχυλοι.“

41. „Ἐχίνοι δὲ ἄπαλοὶ μὲν, εὐχυλοί, βρωμώδεις,
εὐκλήσιμοι, εὐφθαρτοί, μετὰ δὲ ὀξύμελτος λαμβανόμενοι
καὶ σελκόνου καὶ ἡδυσμοῦ, εὐστόμαχοι, γλυκεῖς τε καὶ εὐ-
χυλοί. Προσηρέστεροι δ' αὐτῶν οἱ ἐρυθροὶ καὶ οἱ μίλινοι
καὶ οἱ παχύτατοι καὶ οἱ ἐν τῷ ξύσθαι τὴν σάρκα γα-
λακτώδες ἀνέντες. Οἱ δὲ περὶ τὴν Κεφαλληνίαν γινόμε-
νοι καὶ περὶ τὴν Ἰκαρίαν καὶ τὸν Ἀδρίαν, τινὲς αὐτῶν καὶ
ὑπόπικροί εἰσιν· οἱ δ' ἐπὶ τοῦ σκοπέλου τῆς Σικελίας
κοιλίας λυτικοί.“ Ἀριστοτέλης δὲ φησὶ, τῶν ἐχίνων πλείω
γένη εἶναι· ἐν μὲν τὸ ἐσθιόμενον, ἐν ᾧ τὰ καλούμενά ἐστιν
ἐρᾶ, ἄλλα δὲ δύο, τό τε τῶν σπατάγγων, καὶ τὸ τῶν κα-
λουμένων βρουσῶν. Μνημονεύει δὲ καὶ τῶν σπατάγγων
ὁ Σώφρων, καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ὀλκίᾳσιν, οὕτως·

— Δάπτοντα, μυστύλλοντα, διαλείχοντά μου
τὸν κάτω σπατάγγην.

Καὶ Ἐπιχάρμος δὲ ἐν Ἡβας γάμῳ περὶ τῶν ἐχίνων φησὶ·
Καρκίνοι θ' ἴκονι ἔχνοι θ', οἱ καθ' ἄλμυρον ἅλα
πᾶν μὲν οὐκ ἴσαντι, περὶ δ' ἐμπορευόμεναι μόνου.

Δημήτριος δ' ὁ Σκῆψιος ἐν ἕκτῳ καὶ εἰκοστῷ τοῦ Τρω-
μοῦ διακώσμου Λάκωνά φησὶ τινα, κληθέντα ἐπὶ Θούρη,
παρὰ τὴν τρούπεζαν θαλαττίων ἐχίνων, ἐπι-
λαβέσθαι ἐνός, οὐκ εἰδότες τὴν χρῆσιν τοῦ ἐδέσματος, ἀλλ'
οὐδὲ προσέχοντα τοῖς συνδειπνοῦσι πῶς ἀναλλοκουσιν·
ἐσθόντες δὲ εἰς τὸ στόμα σὺν τῷ κελύφει, βρούκων τοῖς

ὁδοῦσι τὸν ἐχίνον. Δυσχρηστούμενον οὖν τῇ βρώσει, καὶ οὐ συνιέντα τὴν ἀντιτυπίαν τῆς τραχύτητος, εἰπεῖν· Ὡ φάγημα μιᾶρον, οὔτε μὴ νῦν σε ἀφείω μαλθακισθεῖς, οὔτ' αὐθις εἶτε λάβοιμι. Ὅτι δὲ οἱ ἐχίνοι, λέγω δὲ καὶ τοὺς χειρσαίλους καὶ τοὺς θαλαττίους, καὶ ἐαυτῶν εἰσι φυλακτικοὶ πρὸς τοὺς θηρῶντας, προβαλλόμενοι τὰς ἀκάνθας ὡσπερ τι χαράκωμα, Ἰων ὁ Χίος μαρτυρεῖ ἐν Φοίνικι ἢ Κανεῖ, λέγων οὕτως·

Ἄλλ' ἐν τε χέρσῳ τὰς λέοντος ἦρσα
ἢ τὰς ἐχίνου μάλλον οἰζυρὰς τέχναι·
ὅς εὐτ' ἂν ἄλλων κρισσόνων ὄρηϊν μάθῃ
στρόβιλος ἀμφ' ἀκάνθων εἰλξας δέμας
κεῖται, δακεῖν τε καὶ θιγεῖν ἀμήχανος.

42. „Τῶν δὲ λεπάδων (φησὶν ὁ Διπίλος) τινὲς μὲν εἰσι μικραὶ, τινὲς δὲ καὶ ὀστρεοὶς οἰκῆται. Εἰσὶ δὲ σκληραὶ καὶ ὀλιγόχυλοι καὶ οὐκ ἄγαν δοιμῆαι, εὐστομοὶ δὲ καὶ εὐκατέργαστοι, ἐφθαῖ δὲ ποσῶς εὐστομοὶ. Αἱ δὲ πίνναι οὐρητικαὶ, τρόφιμοι, δύσπεπτοι, δυσανάδοτοι. Βολίμασι δ' αὐταῖς καὶ οἱ κήρυκες. Ὡν οἱ μὲν τράχηλοι εὐστόμαχοι, δυσκατέργαστοι δέ· διὰ τοῖς ἀσθenoῦσι τὸν στόμαχον οἰκεῖοι· δυσέκκριτοί τε καὶ μέσως τρόφιμοι. Τούτων δ' αἱ μήκωνες λεγόμεναι πρὸς τοῖς πυθμέσιν ἀπαλαί, εὐφθαγτοὶ. Διὰ τοῖς τὴν γαστέρα ἀσθenoῦσιν οἰκεῖται. Αἱ δὲ πορφύραι μεταξὺ πίννης εἰσὶ καὶ κήρυκος· ὧν αἱ μὲν τράχηλοι πολύχυλοι, εὐστομοὶ, τὸ δὲ λοιπὸν αὐτῶν ἄλκων, καὶ γλυκὺ, καὶ εὐανάδοτον, εἰς ἐπίκρασιν ἢ ἐπιπέδιον. Τὰ (92) δὲ ὄστρεα γεννῶται μὲν καὶ ἐν ποταμοῖς καὶ ἐν ἕλμασι καὶ ἐν θαλάσῃ. Κράτιστα δὲ τὰ θαλάττια, ὅταν ἕλμα ἢ ποταμὸς παρακίηται· γίνεται γὰρ εὐχυλα καὶ μελῶνα καὶ γλυκύτερα. Τὰ δὲ πρὸς ἡόσι καὶ πέτραις ἕλκος καὶ

ὕδατος ἀμιγῆ μικρά, σκληρά, δηκτικά. Τὰ δὲ ἑαρινὰ ὄστρεα καὶ τὰ κατὰ την τοῦ θέρους ἀρχὴν κρείσσονα, πλήρη, θαλασσίζοντα μετὰ γλυκύτητος, εὐστόμαχα, εὐέκκριτα. Τὰ δὲ συνεψόμενα μαλάχῃ ἢ λαπάθῳ ἢ ἰχθύσιν, ἢ καδῶ αὐτὰ, τροφίμα καὶ εὐκοίλια.“

43. Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεσίων φησιν· „Ὀστρεα, καὶ κόγχαι, καὶ μύες, καὶ τὰ ὅμοια, τὴν μὲν σάρκα δυσκατέργαστὴ ἐστὶ, διὰ τὴν ὑγρότητα τὴν ἐν αὐτοῖς ἄλυκην. Διόπερ, ὡμὰ μὲν ἐσθιόμενα, κοιλίας ἐστὶν ὑπακτικά, διὰ τὴν ἄλυκότητα, τὰ δὲ ἐψόμενα ἀφήσιν ἤτοι πᾶσαν ἢ τὴν πλείστην ἄλμην εἰς τὴν συνέφουσαν αὐτὴν ὑγρότητα. Διόπερ αἱ μὲν ὑγρότητες, ἐν αἷς ἂν ἐψηθῆτε τῶν ὀστρέων, ταρμικαὶ καὶ ὑπακτικαὶ κοιλίας εἰσὶν, αἱ δὲ σάρκες τῶν ἐψομένων ὀστρέων ψόφους ποιοῦσιν, ἐστηρημένοι τῶν ὑγρῶν. Τὰ δὲ ὀπτὰ τῶν ὀστρέων, ἐάν τις αὐτὰ καλῶς ὀπτήσῃ, ἄλυποτάτην ἔχει διάθεσιν· πεπύρωται γάρ. Διὸ οὐχ ὁμοίως τοῖς ὁμοῖς ἐστὶ δύσπεπτα καὶ τὰς ὑγρότητας ἐν αὐτοῖς ἔχει κατεξηραμμένας, δι' ὧν ἔκλυτος ἢ κοιλία γίνεται. Τροφήν τε δίδωσιν ὑγρὰν τε καὶ δύσπεπτον ἅπαν ὄστρεον, καὶ πρὸς τὰς οὐρήσεις ἐστὶν οὐκ εὐοδα. Ἀκαλίφη δὲ, καὶ ἐχίνων ὡὰ, καὶ τὰ τοιαῦτα, τροφήν μὲν δίδωσιν ὑγρὰν καὶ μικρὰν, τῆς δὲ κοιλίας ἐστὶ λυτικά, καὶ οὐρήσεως κινητικά.“

44. Νικάνδρος δ' ὁ Κολοφώνιος ἐν Γεωργικοῖς ταῦδε τῶν ὀστρέων καταλέγει·

Ἡὲ καὶ ὄστρεα τόσσα, βυθούς ἅτε βόσκειται ἄλμης,
νηρῆται, στρόμβοι τε, πελωριάδες τε, μύες τε,
γλισχραι ἢ ἄλλὰ σύνες τε καὶ αὐτῆς φαλεὰ πύνης.

Καὶ Ἀρχίστρατος δ' ἐν Γαστρονομίᾳ φησὶ·

Τοῖς μὲν Δίνος ἔχει μεγάλους, ὄστρεα δ' Ἀβυδος.

τὰς ἄρκτους Πάριον, τοὺς δὲ κτένας ἢ Μυτιλήνη
πλείστους δ' Ἀμβρακία παρέχει, καὶ ἄπλατα μ
αὐτῶν. * *

Μεσσήνη δὲ πελωριάδας στενοπορθμίδι κόγχας·
κὰν Ἐφέσω λήπει τὰς λείας οὐ τι πονηράς·
τήθεω Καλχηδῶν, τοὺς κήρυκας δ' ἐπιτρέψαι
ὁ Ζεὺς, τοὺς τε θαλασσογενεῖς καὶ τοὺς ἀγοραῖο
πλήν ἐνὸς ἀνθρώπου· κείνος δέ μοι ἐστὶν ἐταῖρος
Λέσβον ἐριστάφυλον ναίων, Ἀγάθων δὲ καλεῖται
καὶ Φιλύλλιος δὲ, ἢ ὅστις ἐστὶν ὁ ποιήσας τὰς Πόλεις, φη
Χήμας, λεπάδας, σωλήνας, μῦς, πίννας, κτένας
Μυτιλήνης.

Ὅστρεια δὲ μόνως οὕτως ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι. Κρατῖνος Ἀρ
λόχοις· „Πίννησι καὶ ὄστρείοισιν ὁμοίη.“ Καὶ Ἐπίχαρ
ἐν Ἡβας γάμῳ· „Ὅστρεια συμπεφυκότα.“ Ὅστρεον δὲ
ὄρνειον, Πλάτων ἐν Φαίδρῳ· „Ὅστρέου τρόπον (φη
δεδεσμευμένοι.“ Καὶ ἐν Τιμαίῳ· „Τὸ τῶν ὄστρέων γὰρ
συμπάντων.“ Ἐν δὲ τῷ τῆς Πολιτείας δεκάτῳ ὄστρι
εἶπε· „Συμπεφυκέναι ὄστρεῖά τε καὶ φυκία.“ Αἱ δὲ πελ
ρίδες ἀνομάσθησαν παρὰ τὸ πελώριον. Μεῖζον γὰρ ἐ
(93) χήμης, καὶ παρηλλαγμένον. Ἀριστοτέλης δὲ φησι·
ἐν ἄμμῳ αὐτὰς γίνεσθαι. Τῶν δὲ χημῶν μνημονεύει Ἰων
Χῖος ἐν Ἐπιδημίαις. Καὶ ἴσως οὕτως ἀνόμασται τὰ κο
χύλια παρὰ τὸ κεχηγέναι.

45. Περὶ δὲ τῶν κατὰ τὴν Ἰνδικὴν γενομένων ὄστρεων
(οὐ γὰρ ἄκαιρον καὶ τούτων μνησθῆναι, διὰ τὴν τῶν μα
γαριῶν χρῆσιν,) Θεόφραστος μὲν ἐν τῷ περὶ Ἰθίων γρι
φει οὕτως· „Τῶν θαυμαζομένων δὲ Ἰθίων ἐστὶ καὶ ὁ μα
γαρίτης καλούμενος, διαφανὴς μὲν τῇ φύσει· ποιοῦσι δ'
αὐτοῦ τοὺς πολυτελεῖς ὄρμους. Γίνονται δὲ ἐν ὄστρεῶι τι

παραπλησίω ταῖς πίνυαις, πλὴν ἐλάττωι. Μέγεθος δὲ ἡλίκιον ἰχθύος ὀφθαλμὸς εὐμεγέθης. Ἐν τῷ τῆς Ἰνδικῆς Περιπλῶ γράφει οὕτως. „Τῶν δὲ στρόμβων καὶ χοιρίων καὶ τῶν λοιπῶν κογχυλίων ποικίλαι αἱ ἰδέαι καὶ πολὺ διάφοροι τῶν παρ' ἡμῖν. Γίνονται δὲ πορφύραι καὶ ὄστρέων πολὺ πλῆθος τῶν λοιπῶν, ἐν δὲ ἴδιον, ὃ καλοῦσιν ἐκεῖνοι βέρβερι, ἐξ οὗ ἡ μαργαρίτις λίθος γίνεται. Αὕτη δ' ἐστὶ πολυτελής κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ πωλεῖται περὶ Πέρσας τε καὶ τοὺς ἄνω τόπους πρὸς χρυσίον. Ἔστι δ' ἡ μὲν τοῦ ὄστρέου ὕψις παραπλησία τῷ κτενί, οὐ διεγλυπταὶ δὲ, ἀλλὰ λείον τὸ ὄστρακον ἔχει καὶ δασύ. Οὐδὲ ὧτα ἔχει δύο ὥσπερ ὁ κτεῖς, ἀλλὰ ἓν. Ἡ δὲ λίθος γίνεται ἐν τῇ σαρκὶ τοῦ ὄστρέου, ὥσπερ ἐν τοῖς ὑείοις ἢ χάλαζα. Καὶ ἔστιν ἡ μὲν χρυσοειδὴς σφόδρα, ὥστε μὴ βραδίως διαγνῶναι, ὅταν παρατεθῆ παρὰ τὸ χρυσίον, ἡ δὲ ἀργυροειδὴς, ἡ δὲ τελείως λευκὴ, ὁμοία τοῖς ὀφθαλμοῖς τῶν ἰχθύων.“ Χάρης δ' ὁ Μυτιληναῖος ἐν ἐβδόμῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν φησὶ. „Θηρεύεται δὲ κατὰ τὴν Ἰνδικὴν θάλασσαν, ὡσαύτως δὲ καὶ κατὰ τὴν Ἀρμενίαν καὶ Περσικὴν καὶ Σουσιανὴν καὶ Βαβυλωνίαν, παρόμοιον ὄστρέω· τὸ δ' ἐστὶν ἄδρον καὶ πρόμηκες, ἔχον ἐν αὐτῷ σάρκα καὶ μεγάλην καὶ λευκὴν, εὐώδη σφόδρα. Ἐξ ὧν ἐξαιροῦντες ὅσα λευκὰ προσαγορεύουσι μὲν μαργαρίτας, κατασκευάζουσι δ' ἐξ αὐτῶν ὀρμίσκους τε καὶ πέλια περὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας· περὶ ἃ σπουδάζουσι καὶ Πέρσαι καὶ Μῆδοι καὶ πάντες Ἀσιανοὶ πολὺ μᾶλλον τῶν ἐκ χρυρίου γεγεννημένων.“

46. Ἰσίδωρος δ' ὁ Χαρακρὸς ἐν τῷ τῆς Παρθίας Περιηγητικῷ κατὰ τὸ Περσικὸν πέλαγος νήσον φησὶν εἶναι τῶν, ἐνθα πλείστην μαργαρίτων εὐρίσκεσθαι. Διόπερ σχε-

διας καλαμίνας πέριξ εἶναι τῆς νήσου, ἐξ ὧν καθαλλομέ-
 νους εἰς τὴν θάλασσαν ἐπ' ὀργυιάς εἴκοσιν ἀναφέρειν δι-
 πλοῦς κόγχους. Φασὶ δ' ὅταν βρονταὶ συνεχεῖς ὡς καὶ
 ὄμβρων ἐκχύσεις, τότε μᾶλλον μὴν πίνονα κύνει, καὶ πλεί-
 στην γίνεσθαι μαργαρίτην καὶ εὐμεγέθη. Τυῦ δὲ χειμῶ-
 νος εἰς τὰς ἐμβυθίους θαλάμας δύνευ εἰώθασιν αἱ πίνναι·
 θέρους δὲ τὰς μὲν νύκτας κεχίρασι διανηχόμεναι, ἡμέρας
 δὲ μύουσιν. Ὅσοι δ' ἂν πέτρας ἢ σπιλῆσι προσφυῶσι,
 ριζοβολοῦσι, κόνταῦθα ἐνοῦσαι τὴν μαργαρίτην γενῶσι.
 Ζωογονοῦνται δὲ καὶ τρέφονται διὰ τοῦ προσπεφυκότος τῆ
 σαρκὸς μέρους. Τούτο δὲ συμπεφύκε τῷ τοῦ κόγχου στό-
 ματι, χηλὰς ἔχον καὶ νομὴν εἰσφέρον. Ὁ δὲ ἔστιν ἰσκιὸς
 καρκίνω μικρῷ, καλούμενον πινοφύλαξ. Διίκει δ' ἐκ τού-
 του ἡ σὰρξ μέχρι μέσου τοῦ κόγχου, οἷον ἐξ ἄρα, παρ' ἣν
 ἡ μαργαρίτις γεννωμένη, αὔξεται διὰ τοῦ στερεοῦ τῆς κόγ-
 χης, καὶ τρέφεται, ὅσον ἂν ἢ προσπεφυκυῖα χρόνον. Ἐπει-
 (94) δ' ἂν δὲ παρὰ τὴν ἔκφυσιν ὑποδυομένη ἡ σὰρξ καὶ
 μαλακῶς ἐντέμνουσα χωρίσῃ τὴν μαργαρίτην ἀπὸ τοῦ κόγ-
 χου, ἀμπέχουσα μὲν οὐκέτι τρέφει, λειοτέραν δ' αὐτὴν καὶ
 διαυγεστέραν ποιεῖ καὶ καθαρωτέραν. Ἡ μὲν οὖν ἐμβύ-
 θιος πίννα διαυγεσιότατην ποιεῖ καὶ καθαρωτάτην καὶ με-
 γάλην γενεῖ μαργαρίτην, ἡ δὲ ἐπιπολάζουσα καὶ ἀνεφε-
 ρῆς διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀκτινοβολεῖσθαι, δύσχρους καὶ
 ἡσσω. Κινδυνεύουσι δ' οἱ θηρώντες τοὺς μαργαρίτας,
 ὅταν εἰς κερηρότα κόγχον κατ' εὐθὺ ἐκτείνωσι τὴν χεῖρα·
 μίει γὰρ τότε, καὶ πύλλαις οἱ δάκτυλοι αὐτῶν ἀποσπρίο-
 νται· ἔτιοι δὲ καὶ παραχρῆμα ἀποθνήσκουσιν. Ὅσοι δ'
 ἂν ἐκ πλαγίου ὑποθῆντες τὴν χεῖρα τύχωσι, φηδὶως τοὺς
 κόγχους ἀπὸ τοῦ λίθου ἀποσπῶσιν. Μαργάρων δὲ μνη-
 μοσιεῖ Μένανδρος ἐν Παιδίῳ·

Μάραγδον εἶναι ταῦτ' ἔδει, καὶ Σάρδια.

Ἄνευ δὲ τοῦ σ λεκτίον. Παρὰ γὰρ τὸ μαρμαίρειν ὀνόμα-
σται, τῷ διανυγῆς ὑπάρχειν.

47. Μετὰ ταῦτα περιηρέθησαν πίνακες, ἔχοντες τῶν
ἐξ ὕδατος κρεῶν πολλὰ, πόδας, καὶ κεφαλὰς, καὶ ὠτία, καὶ
σιαγόνας, ἔτι δὲ καὶ χορδὰς καὶ κοιλίας καὶ γλώσσας,
ὡσπερ ἔθος ἐστὶν ἐν τοῖς κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν λεγομέ-
νοις ἐφθοπωλίοις. Εἴρηται γὰρ, Οὐλπιανὸς, καὶ τὸ ἐφθο-
πωλίον παρὰ Ποσειδίππῳ ἐν Παιδίῳ. Καὶ πάλιν, ζητούν-
των τοὺς ὀνομάσαντάς τι τούτων, ὃ μὲν τις ἔλεγε, Τῶν
ἰδωδύμων κοιλίων μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν Ἴππεῦσι·
„Φῆσω σε ἀδεκατεύτους κοιλίας πωλεῖν.“ Καὶ ἐξῆς·

Τί μ', ὦ γὰθ', οὐ πλύνειν ἕξ τὰς κοιλίας,
πωλεῖν τε τοὺς ἀλλάντας, ἀλλὰ καταγελαῖς;
καὶ πάλιν·

Εγὼ δὲ γ' ἦρυστρον βοῶς καὶ κοιλίαν ὕδατος
καταβροχθίσας, κατ' ἐκπιῶν τὸν ζομιόν, ἀναπόνιπτος
λαρυγγίῳ τοὺς ῥήτορας, καὶ Νικίαν ταράξω.

καὶ πάλιν·

Ἡ δ' Ὀβριμοπάτρα γ' ἐφθὸν ἐκ ζομοῦ κρέας,
καὶ χόλικος, ἦρυστροῦ τε, καὶ γαστροῦ τόμον.

Σιαγόνας δὲ Κρατῖνος Πλούτοις· „Περὶ σιαγόνας βοείας
μαχόμενος.“ Καὶ Σοφοκλῆς Ἀμίτω· „Σιαγόνας τε δὴ
μαλθακὰς τίθησι.“ Πλάτων δ' ἐν Τιμαιῳ γράφει· „Καὶ
τὰς σιαγόνας ἕκρας αὐτοῖς συνέδησεν ὑπὸ τὴν φύσιν τοῦ
προσώπου.“ Καὶ Ξενοφῶν ἐν τῷ περὶ ἱππικῆς· „Σιαγόνα
μακρὰν συνεσταλμένην.“ Οἱ δὲ διὰ τοῦ υ στοιχείου ἐκφέ-
ροντας κατ' ἀναλογίαν λέγουσιν ἀπὸ τοῦ ὕος. Χορδῶν τε
μνήμηται Ἐπίχαρμος, ἃς ὀρύας ὀνομάζει, ἐπιγρῆμας τε
καὶ τῶν δραμάτων Ὀρύαν. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Νεφέλαις

Ἐκ μου χορδῆν

τοῖς φρονιπταῖς παραθέντων.

Κρατῖνος ἐν Πυτίνῃ·

Ἦς λεπτός, ἢ δ' ὄς, ἔσθ' ὁ τῆς χορδῆς τόμος.

Καὶ Εὐπολις ἐν Αἰξίν. Ἄλεξις δ' ἐν Λευκαδίᾳ ἢ Δρα-
(95) πέταις· „Χορδαρίου τόμος ἦκε καὶ περίκομμά τι.“

Ἀντιφάνης ἐν Γάμοις· „Ἐκτεμὼν χορδῆς μεσαῖον.“

48. Ποδῶν δὲ, καὶ ὠτίων, ἔτι δὲ ῥύγχους, Ἄλεξις
ἐν Κρατεύᾳ ἢ Φαρμακοπόλῃ τὸ δὲ μαρτύριον ἄλλῃ
ὑστερον ἐκθήσομαι, πολλὰ ἔχον τῶν ζητουμένων ὀνομά-
των. Θεόφιλος Παγκρατιαστῆ·

Ἐφθῶν μὲν σχεδόν

τρῆις μῶς. Β. Λέγ' ἄλλο. Α. Ῥυγχίον, κωλῆν, πόδας
τέτταρας ὑείους. Β. Ἡράκλεις. Α. Βοὸς δὲ τρεῖς.

Ἀναξίλας Μαγείροις·

Τῶν Αἰσχύλου πολὺ μᾶλλον εἶναι μοι δοκῆ
ἰχθύδι ὀπιᾶν. Β. Τί σὺ λέγεις ἰχθύδια ;
συσσίτιον μέλλεις νοσηλεύειν. ὅσον
ἄκροκώλι ἔπειν * * ῥύγχη, πόδας.

Ἀναξίλας δ' ἐν Κίρκῃ· „Δεινὸν μὲν γὰρ ἔχονθ' ὑὸς ῥύγ-
χος, ὃ φίλε Κινησία.“ Καὶ ἐν Καλυψοῖ·

Ῥύγχος φορῶν ὑειὸν ἤσθόμην τότε.

Ἐπιτάρια δ' ἀνόμασε καὶ Ἀναξανδριδῆς ἐν Σατύροις. Ἀξιο-
νικος δ' ἐν Χαλκιδικῶ φησι·

Ζωμὸν ποιῶ

θερμὸν ἰχθὴν ἐπαναπλάττων, ἡμίβρωτα λείψανα
συντιθεῖς, οἷοντα ἄνω εἰεράλικα σιλιφῶ
σφενδονῶν, ἀλλᾶντα τέμνω, παραφέρω χορδῆς τόμον,
ῥύγχος εἰς ὄξος πιέζων, ὥστε πάντας ὁμολογεῖν
τῶν γάμων κρείττω γεγονέναι τῶν ἑλλων ἡμίρων.

Ἀριστοφάνης Πρωαγών·

*Ἐγευσάμην χορδῆς ὃ δύστηνος κύων
πῶς εἰσίδω * * ῥύγχος περικεκαυμένον;*

Φερεκράτης Λήροις·

Ὡς οὐχὶ τοῦτ' ῥύγχος ἀτεχνῶς ἔσθ' ὕος·

*Καὶ τόπος δὲ τις οὕτω καλεῖται ῥύγχος περὶ Σιράτων
τῆς Αἰτωλίας, ὡς φησι Πολύβιος ἐν ἕκτη τῶν ἱστοριῶν.
Στησίχορος τέ φησιν ἐν Συοθήραις· „Κρύψαι δὲ ῥύγχος
ἄκρον γᾶς ὑπέκρωθεν.“ Ὅτι δὲ κυρίως λέγεται ῥύγχος ἐπὶ
τῶν σῶν, τροχίφεται. Ὅτι δὲ καὶ ἐπ' ἄλλων ζῶων Ἀρχιπ-
πος Ἀμφικτύωνι δευτέρῳ κατὰ παιδιὰν εἶπε, καὶ ἐπὶ τοῦ
προσώπου ἐδίωξ·*

Καὶ ταῦτ' ἔχων τὸ ῥύγχος οὕτωςι μακρόν.

καὶ Ἀραρῶς Ἀδώνιδι·

Ὁ γὰρ θεὸς τὸ ῥύγχος ὡς ἡμᾶς στρέφει.

49. *Ἀκροκώλιον δὲ μέμνηται Ἀριστοφάνης Διολο-
σιωνι·*

*Καὶ μὴν τὸ δεῖν ἀκροκόλια δὲ σοι τέτταρα
ἤμνησα ταπεινά·*

*Καὶ ἐν Γηροπύδῃ· „Ἀκροκόλια, ἄρται, κάραβοι.“ Ἀντι-
φάνης Κόφουδι·*

Ἐπειτα κἀκροκόλιον

ἕκειον Ἀφροδίτῃ, γελῶιον. Β. Ἀγνοεῖς·

ἐν τῇ Κύπρῳ δ' οὕτω φιληθεῖ ταῖς ὕσιν

δέσποτα, ὥστε σκατοφαγεῖν ἀπιῶξε

τὸ ζῶον, τοὺς δὲ βοῦς ἠνάγκασεν.

Ὅτι δ' ὄντως Ἀφροδίτῃ ὕς θύεται, μαρτυρεῖ Καλλίμαχος

(96) ἢ Ζηρόδοτος ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι, γράφων

ἄδα· „Ἀργεῖοι Ἀφροδίτῃ ἕν θύουσι, καὶ ἡ ἐορτὴ καλεῖται

Ἰότημα.“ Φερεκράτης δ' ἐν Μεταλλεύσει·

Σχελίδες δ' ὀλόκημοι πλησίον τακερώταται
ἐπὶ πινακίσκοις καὶ δίσκῳ ἀκροκάλια.

Ἄλιξις Κυβευταῖς·

Ἡριστηριότων

σχεδόν τι δ' ἡμῶν ἐξ ἀκροκάλιου τινός.

Κὰν Παννυχίδι ἢ Ἐρίθοισιν·

Ἡμίοπτα μὲν

τὰ κρεάδι' ἐστὶ, τὸ περίκομμ' ὀπόλλυται,
ὃ γόγγρος ἐφθός, τὰ δ' ἀκροκάλι' οὐδέτετα.

Τῶν δ' ἐφθῶν ποδῶσ' μνημονεύει Φερεκράτης ἐν Δουλι
δασκάλῳ·

Ὡς παρασκευάζεται δεῖπνον πῶς ἂν εἴπω δ' ἡμῶν
B. Καὶ δὴ δ' ὑπάρχει τέμαχος ἐγ-
χέλειον ὑμῖν, τευθίς, ἄρ-
νειον κρέας, φύσκησ τόμος,
πὺς ἐφθός, ἦπαρ, πλευρόν, ὄρ-
νίθια πλήθει πολλὰ, τυ-
ρός ἐν μάλτι, μερίς κρεῶν.

Ἀντιφάνης Παρασίτῳ·

Χοιρίων

σκέλη καπύρ'. B Ἀστεῖόν γε γῆ τὴν Ἐστίαν
ἄριστον. A. Ἐφθός τυρός ἐπεδόκει πολὺς.

Ἐκφαντίδης δ' ἐν Σατύροις·

Πόδας τ', ἐπεὶ δέοι, πριάμενον καταφαγεῖν
ἐφθόους ὕος.

Γλώσσης δὲ μέμνηται Ἀριστοφάνης ἐν Τηγηνισταῖς
τούτων·

Ἄλις ἀφίης μοι· παρατέταμαι γὰρ τὰ λεπταρὰ κάπτι
ἀλλὰ φέρετ' ἀπόβασιν, ἦπάτιον,
ἢ καπριδίου νέου κόλλοπά τω· εἰ δὲ μή,

ρον, ἢ γλώτταν, ἢ σπληνός, ἢ νῆστιν, ἢ
 κκος ὀπωρονῆς ἠτριαίαν φέρετε
) μετὰ κολλάβον χλιαρῶν.

Τουσοῦτων λεχθέντων, καὶ περὶ τούτων, οὐδὲ τῶν
 ἢ παρόντες ἀσύμβολοι μετειλήφρασαν. Ἐφη γάρ ὁ
 οὐλῆς· Μησιθεὸς ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἔδε-
 η· „Κεφαλὴ καὶ πόδες ὑὸς οὐ πολὺ τὸ τροφίμον
 ἰφὸν ἐν ἑαυτοῖς ἔχουσι.“ Καὶ ὁ Λεωνίδης· Δίμων
 τρα Ἀτιθίδος· „Ἀφειδαντα (φησί) βασιλεύοντα
 Ἰθυμοίτης ὁ νεώτερος ἀδελφός, νόθος ἦν, ἀπο-
 αὐτὸς ἐβασίλευσεν. Ἐφ' οὗ Μέλανθος Μεσσήριος
 Ἰθυμοίτης πατρίδος, ἐπήρητο τὴν Πυθίαν, ὅπου κατοί-
 I δὲ ἔφη, ἔνθα ἂν ξενίοις πρῶτον τιμηθῆ, τοὺς πό-
 ῶν καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῷ δείπνῳ παραθέντων.
 ἵε' ἐγένετο αὐτῷ ἐν Ἐλευσίῃ· τῶν ἱερῶν γὰρ τότε
 ἵενα δορυτὴν ἐπιτελουσῶν, καὶ πάντα τὰ κρέα κα-
 νυῶν, τῶν δὲ ποδῶν καὶ τῆς κεφαλῆς ὑπολοιπῶν
 ταῦτα τῷ Μελάνθῳ ἀπέστειλαν.“

ΜΗΤΡΑ ἐξῆς ἐπεισηγέθη, μητρόπολις τις ὡς
 οὔσα, καὶ μήτηρ τῶν Ἰπποκράτους υἱῶν, οὓς εἰς
 κωμωδομένους οἶδα. Εἰς ἣν ἀποβλέψας ὁ Οὐλ-
 ἴα· „Δγε δὴ, ἔφη, ἄνδρες φίλοι, παρὰ τίνι κεῖται ἡ
 Ἰκανῶς γὰρ γεγαστριμέθρα, καὶ καιρὸς ἤδη ἐστὶ
 κν ἡμᾶς. Τοῖς δὲ Κυνικοῖς τοῦτο παρακαλεῖσθαι
 κχορτασμένοις ἀφειδῶς, πλὴν εἰ μὴ καὶ τῶν σια-
 αὶ τῶν κεφαλῶν κατατρῶξαι βούλονται καὶ τὰ ὄστα,
 ἕς φθόνος αὐτοῖς ἀπολαύειν ὡς κυσί· τοῦτο γὰρ
 ἰσι καὶ εὐχονται καλεῖσθαι. „Νόμος δὲ λειψανῶ
 ἰσι κυσί“ ἐν Κρήσσις ὁ Εὐριπίδης ἔφη. Πάντα
 ἴκω καὶ πίνω θείλουσθ, ἐπὶ νοῦν οὐ λαμβάνου-

τες ὅπερ ὁ Θεῖος Πλάτων ἔφη ἐν Πρωταγόρᾳ· „Τὸ περὶ ποιήσεως διαλέγεσθαι, ὁμοίωτατον εἶναι τοῖς συμποσίοις, τοῖς τῶν φαίλων καὶ ἀγοραίων ἀνθρώπων. Καὶ γὰρ οὗτοι, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἀλλήλοις δι' αὐτῶν συνῆναι ἐν τῇ πότει, μηδὲ διὰ τῆς ἑαυτῶν φωνῆς καὶ λόγων τῶν ἐσυνῶν ὑπὸ ἀπαιδευσίας, τιμίας ποιοῦσι τὰς ἀλλητριδας, πολλοῦ μισθαύμενοι ἄλλοτριαν φωνήν, τὴν τῶν ἐυλῶν, καὶ διὰ τῆς ἐκείνων φωνῆς ἀλλήλοις ξύνεισιν. Ὅπου δὲ καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ ξυμπόται καὶ πεπαιδευμένοι εἰσὼν, οὐκ ἂν ἴδοις οὐτ' ἀλλητριδας οὔτε ὄρχηστρίδας οὔτε ψαλτρίδας, ἀλλ' αὐτοὺς ἑαυτοῖς ἰκανοὺς ὄντας ξύνειναι ἄνευ τῶν λήρων τε καὶ παιδιῶν τούτων διὰ τῆς ἑαυτῶν φωνῆς, λέγοντάς τε καὶ ἀκούοντας ἐν μέρει ἑαυτῶν κοσμίως, κἂν πάνυ πολλὴν οἶνον πῖωσι.“ Τοῦτο δ' ὑμεῖς ποιεῖτε, ὦ Κύνουλα· πίνοντες, μᾶλλον δ' ἐκπίνοντες, ἀλλητριδῶν καὶ ὄρχηστριδῶν δικὴν ἐμποδίζετε τὴν διὰ τῶν λόγων ἠδονήν, ζῶντες, κατὰ τὸν αὐτὸν Πλάτωνα, ὡς ἐν τῷ Φιλήβῳ φησὶν, οὐκ ἀνθρώπου βλον, ἀλλὰ τινος πλεύμοκος ἢ τῶν ὅσα θαλάττια μετ' ὄστρεων ἐμφύχων ἐστὶ σωμαίων.

52. Καὶ ὁ Κύνουλος ὀργισθεὶς, Γάστρων, ἔφη, καὶ κοιλιόδαμον ἄνθρωπε, οὐδὲν ἄλλο σὺ οἶσθα, οὐ λόγους διεξοδικοὺς εἰπεῖν, οὐχ ἱστορίας μνησθῆναι, οὐ τῆς ἐν λόγοις χάριτος ἀπαρξασθαι ποτε, ἀλλὰ τὸν χρόνον ἅπαντα περὶ ταῦτα κατετριβῆς ζητῶν, Κεῖται; οὐ κεῖται; εἴρηται; οὐκ εἴρηται; ἔξονυχίζεις τε πάντα τὰ προσπίπτοντά τοῖς συνδιαλεγόμενοις, τὰς ἀκάνθας συνάγων·

ὡς ἂν ἐχινόποδας καὶ ἀνὰ τρηχεῖαν ὄνων
 ἀεὶ διατριβῶν, ἀνθέων τῶν ἠδίστων μηδὲν συναθροίζων.
 Ἢ οὐ σὺ εἶ ὁ καὶ τὴν ὑπὸ Ῥωμαίων καλουμένην στρίγγαν,
 κατὰ τὴν πατρίαν παράδοσιν λεγομένην καὶ δεδομένην

ἢς φίλοις, ἐπινομίδα καλῶν; Καὶ εἶ μὲν τὴν Πλάτωνος
 κλώσας; μαθῆν βουλόμεθα· εἰ δὲ παρά τινι οὕτως εὐρὴν
 γομένην, ἐμφάνισον τὸν εἰπόντα. Ἐγὼ γὰρ οἶδα ἐπινο-
 ῖδα καλουμένην καὶ μέρος τι τριήρους, ὡς Ἀπολλώνιος ἐν
 κηρικῷ παρατέθεται. Οὐ σὺν εἶ δ' καὶ τὸν καινὸν καὶ οὐ-
 κτω ἐν χρεῖα γενόμενον φαινόλην (εἴρηται γὰρ, ὡ βέλτε-
 τε, καὶ ὁ φαινόλης,) εἰπῶν; „Πᾶϊ Λεῦκε, δός μοι τὸν
 χρηστον φαινόλην.“ Εἰς βαλανεῖον δὲ ποτε πορευόμενος,
 ἢκ ἔφησ' πρὸς τὸν πυνθανόμενον Ποῖ δὴ; „Ἀπολούμενος,
 ἢ δ' ἐγὼ, ἐπείγομαι.“ Κακείνης σοι τῆς ἡμέρας ὁ καλὸς
 κρυφῆνος ὑπὸ λαποδυτῶν ἀνηγάσθη, ὡς γέλωτα πάμ-
 ολυν ἐν τῷ βαλανεῖω γενέσθαι, ἀχρήστου ζητουμένου
 αινόλου. Ἄλλοτε δὲ, ὡ ἐταῖροι φίλτατοι, (πρὸς γὰρ ὑμᾶς
 ἰρήσεται τᾶληθῆ,) προσέπειταισι λίθω, καὶ τὴν κήμην
 λυσε· θεραπευθεῖς οὖν προῆει, καὶ πρὸς τοὺς πυνθανο-
 μένους Τί τοῦτο, Οὐλπιανέ; ὑπόπιον, ἔλεγε. Καγὼ,
 ξυγῆν γὰρ αὐτῷ,) τότε τὸν γέλωτα φέρειν οὐ δυνάμενος,
 ἀρά τινι τῶν φίλων ἰατροῦ ὑπαλευράμενος τὰ ὑπὸ τοὺς
 φθαλμοὺς παχεῖ φαρμάκω, πρὸς τοὺς πυνθανομένους
 ἦ δὲ σὺ; πρόσκομμα, ἔφασκον.

53. Τῆς δ' αὐτῆς ταύτης σοφίας καὶ ἑτερός ἐστι ζη-
 οσιτής, Πομπησιανὸς ὁ Φιλαδέλφειος, ἀνδρωπος οὐκ ἀπά-
 98) νοργος, ὀνοματοθήρας δὲ καὶ αὐτός. Ὅστις πρὸς
 ὃν οἰκέτην διαλεγόμενος, μεγάλη τῇ φωνῇ καλέσας τοῦ-
 ομα, Στρομβιχίδη, ἔφη, κόμιξέ μοι ἐπὶ τὸ γυμνάσιον
 ἄς βλαύτας τὰς ἀφορήτους, καὶ τὴν ἐρραστρίδα τὴν ἀρη-
 τον. Ἐγὼ γὰρ ὑποδησάμενος τὸν πώγωνα, προσαγορευ-
 ῶ τοὺς ἐταῖρους· ὁπίτος γάρ ἐστὶ μοι τάρχιος. Κόμιξε δὲ
 οὐθ' ἔλαιον τὴν λίγκυθον πρότερον γὰρ συντριβησόμεθον,
 κωθ' οὕτως ἀπολούμεθον.“ Ὁ δ' αὐτός οὗτος σοφί-

στής Φεβρουαρίω μηνι, ὡς Ῥωμαῖοι λέγουσι, (τὸν δὲ μῆνα τούτον κληθῆναι φησιν ὁ Μαυρούσιος Ἰόβας ὑπὸ τῶν κατοικιδίων φάβαν καὶ ἀναίρεσιν τῶν δειμάτων, ἐν ᾧ τοῦ χειμῶνός ἐστι τὸ ἀκμαϊότατον, καὶ ἕθος τότε τοῖς κατοικο- μένοις τὰς χοὰς ἐπιφέρειν πολλαῖς ἡμέραις·) πρὸς τινα τῶν φίλων, Οὐκ εἶδες με, ἔφη, πολλῶν ἡμερῶν, διὰ τὰ καύματα. Τῆς δὲ τῶν Παναθηναίων εορτῆς ἐπιτελουμένης, δὲ ἤς τὰ δικαστήρια οὐ συνάγεται, ἔφη, Γενέθλιός ἐστι τῆς ἀλέκτορος Ἀθηνᾶς καὶ ἄδικος ἢ τῆτες ἡμέρα. Ἐκάλεσε δὲ πο- τε καὶ τὸν ἐκ Δελφῶν ἐπανελθόντα ἡμῶν ἑταῖρον, οὐδὲν αὐτῷ χρήσαντος τοῦ Θεοῦ, ἄχρηστον. Δεῖξεν δὲ ποτε λό- γων δημοσίᾳ ποιούμενος, καὶ ἐγκόμιον διεξερχόμενος τῆς βασιλευσύσης πόλεως, ἔφη, Θαυμαστὴ δ' ἢ Ῥωμαίων ἀρ- χή ἢ ἀνυπόστατος.

54. Τιοιοῦτοί τινές εἰσιν, ᾧ ἑταῖροι, οἱ Οὐλίπιανοι σοφισταί, οἱ καὶ τὰ μυλιάριον καλούμενον ὑπὸ Ῥωμαίων, τὸ εἰς τὴν τοῦ θερμοῦ ὕδατος κατεργασίαν κατασκευαζό- μενον, ἐπνολέβητα ὀνομάζοντες, πολλῶν ὀνομάτων ποιηταί, καὶ πολλοῖς παρασάγγαις ὑπερδραμόντες τὸν Σικελιώτην Διονύσιον, ὃς τὴν μὲν παρθένον ἐκάλει μένα νδρον, ὅτι μένει τὸν ἄνδρα, καὶ τὸν στῦλον μενεκράτην, ὅτι μέ- νει καὶ κρατεῖ, βάλαντιον δὲ τὸ ἀκόντιον, ὅτι ἐναντίον βάλλεται, καὶ τὰς τῶν μύθων διαιδύσεις μυστήρια ἐκάλει, ὅτι τοὺς μῦθους τηρεῖ. Ἄθανις δ' ἐν πρώτῳ Σικελικῶν τὸν αὐτὸν φησι Διονύσιον καὶ τὸν βῶν γαρόταν καλεῖν, καὶ τὸν χοῖρον ἱακχον. Τιοιοῦτος ἦν καὶ Ἀλέξαρχος, ὁ Κασάνδρου τοῦ Μακεδονίας βασιλεύσαντος ἀδελφός, ὁ τὴν Οὐρανόπολιν καλουμένην κτίσας. Ἱστορεῖ δὲ περὶ αὐ- τοῦ Ἡρακλείδης ὁ Λίμβος ἐν τῇ τριακοστῇ ἐβδόμῃ τῶν ἱστοριῶν, λέγων οὕτως· „Ἀλέξαρχος, ὁ τὴν Οὐρανόπολιν

κτίσας, διαλέκτους ἰδίας εἰσήνεγκεν· ὄρθροβόαν μὲν τὸν ἀλεκτρούνα καλῶν καὶ βροτοκέρτην τὸν κουρέα, καὶ τὴν δραχμὴν ἀργυρίδα, τὴν δὲ χολίνα ἡμεροτροφίδα, καὶ τὸν κήρικα ἀπύτην. Καὶ τοῖς Κασανδρέων δὲ ἀρχουσι τοιαῦτά ποτ' ἐπίστυλεν· „Ἀλέξαρχος ὁ μάρμων πρόμοις γασθεῖν. Τὸνς ἡλιοκρεῖς οἰῶν, οἶδα λιπούσα θεωτῶν ἔργων κρατήτορας μορσίμω τύχη κεκυρωμένας θεοῦ πόγαις χυτλώσαντες αὐτοὺς καὶ φύλακας ὀριγενεῖς.“ Τί δὲ ἢ ἐπιστολὴ αὐτῆ δηλοῖ, νομίζω γὰρ μηδὲ τὸν Πύθιον διαγνῶναι. Κατὰ γὰρ τὸν Ἀντιφάνους Κλεοφάνη·

Τὸ δὲ τυραννῆν ἔστιν,

ἢ τί ποτε τὸ σπουδαῖον ἀκολουθεῖν ἔρις

ἐν τῷ Λυμείῳ μετὰ σοφιστῶν νῆ Δία

λεπτῶν, ἀσίων, σικίνων, λέγονθ' ὅτι

(99) τὸ πρᾶγμα τοῦτ' οὐκ ἔστιν, εἶπερ γίγνεται.

Οὐδ' ἔστι γὰρ πῶ γιγνόμενον ὃ γίγνεται,

οὐτ' εἰ πρότερον ἦν, ἔστιν ὃ γε νῦν γίγνεται.

Ἔστιν γὰρ οὐκ ὄν οὐδέν. Ὅ δὲ μὴ γέγονέ ποι,

οὐκ ἔστιν, ὡσπερ γέγονεν ὃ γε μὴ γέγονέ ποι.

Ἐκ τοῦ γὰρ εἶναι γέγονεν· εἰ δ' οὐκ ἦν ὄθεν,

πῶς ἐγένετ' ἐξ οὐκ ὄντος; οὐχ οἷόν τε γὰρ.

Εἰ δ' αὐτόθεν ποι γέγονεν, οὐκ ἔσται

καῖτοι δὲ πῶ τις εἴη, πόθεν γενήσεται τὸ οὐκ ὄν,

εἰς οὐκ ὄν· εἰς οὐκ ὄν γὰρ οὐ δύνησεται.

κατὰ δ' ὃ τι ἔστιν οὐδ' ἂν ἀπόλλων μάθοι.

55. Οἶδα δ' ὅτι καὶ Σμωνίδης ποῦ ὁ ποιητὴς ἀρισταρχὸν εἶπε τὸν Δία, καὶ Αἰσχύλος τὸν Ἄιδην ἀγησίλαον, Νικάνδρος δὲ ὁ Κολοφώνιος ἰοχέικραν τὴν ἀσπίδα τὸ ζῶον. Διὰ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ὁ θαυμασιώτατος Πλάτων ἐν τῷ Πολιτικῷ εἰπὼν ξεροβατικῶς τὴν ζῶα, καὶ

ἄθροβατικά ἄλλα, ξηροτροφικὸν τε καὶ ὑγροτροφικὸν καὶ ξηρονομικὸν, ἐπὶ ζῶων χερσαίων καὶ ἐνύγρων καὶ ἐναερίων, ἐπιλέγει, ὡσπερ παρακλυθόμενος τούτοις τοῖς ὀνοματοποιοῖς φυλάττεσθαι τὴν κωνότητα, γράφειν καὶ κατὰ λέξιν τάδε· „Κἂν διαφυλάξῃς τὸ μὴ σπουδάξῃς ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι, πλουσιώτερος καὶ εἰς γῆρας ἀναφανήσῃ φρονήσεως.“ Οἶδα δὲ καὶ Ἡρώδη, τὸν Ἀττικὸν ῥήτορα, ὀνομάζοντα τροχαιδὴν τὸ διαβαλλόμενον ξύλον διὰ τῶν τροχῶν, ὅτε κατὰ τὴν τὸν ὄχουμένου ἐπορεύετο, καίτοι Σιμαρίστου ἐν τοῖς Συνωνύμοις ἐποχλέα τὸ ξύλον τοῦτο ἐπονομάζοντος. Καὶ Σαφακλῆς δὲ που ὁ ποιητὴς τὸν φύλακα μοχλὸν που ὀνόμασεν, ἐν τούτοις·

Θάρσει, μέγας σοι τοῦδ' ἐγὼ φόβου μοχλός.

Κἂν ἄλλοις δὲ τὴν ἄγνωσαν ἰσχαδα κέκληκε, διὰ τὸ κατέχειν τὴν ναῦν·

Ναῦται δὲ μεθύσαντο τῆς ἰσχαδα.

Καὶ Δημάδης δὲ ὁ ῥήτωρ ἔλεγε τὴν μὲν Αἴγυπτον εἶναι λήμνην τοῦ Πειραιῶς, τὴν δὲ Σάμον ἀπορῥῶγα τῆς πόλεως, ἔωρ δὲ τοῦ δήμου τοὺς ἐφήβους, τὸ δὲ τείχος ἐσθῆτα τῆς πόλεως, τὸν δὲ σαλπικτὴν κωνὸν Ἀθηναίων ἀέκτορα. Ὁ δ' ὀνοματοθήρας οὗτος σοφιστὴς ἀκάθαρτον ἔφη γυναῖκα, ἧς ἐπεσημμένα ἦν τὰ γυναικῖα. Πόθεν δὲ σοι, ὦ Οὐλπιανέ, καὶ κεχορτασμένος εἰπεῖν ἐπῆλθε, δέον τῷ κορεσθῆναι χρήσασθαι;

56. Πρὸς ταῦτα ὁ Οὐλπιανός, πῶς ἤδεως γαλάσας, Ἄλλὰ μὴ βιάυζε, εἶπεν, ὃ σταῖρε, μηδὲ ἀγριαίνου τὴν κυνικὴν προβαλλόμενος λύσσαν, τῶν ὑπὸ κίνα οὐσῶν ἡμερῶν, δέον αἰκέλλειν μάλλον καὶ προσσαινεῖν τοῖς συνδείπνοις, μὴ καὶ τινα Κυνοφόντων ἰορτήν ποιησώμεθα ἀπὸ τῆς παρ' Ἀργείοις ἐπιτελουμένης. Χορτασθῆναι εἴρηται.

ὃ δαίμονι ἀνδρῶν, παρὰ μὲν Κρατίνῳ ἐν Ὀδυσσεῶσι,
οὕτως·

Ἦσθε πανημέριοι, χορταζόμενοι γάλα λευκόν.

Καὶ Μένανδρος δὲ ἐν Τροφονίῳ ἔφη χορτασθεῖς.

Ἀριστοφάνης δ' ἐν Γηρητιάδῃ·

Θεράπευε καὶ χόρταζε τῶν μονοδιδῶν.

Σοφοκλῆς δ' ἐν Τυροῖ·

Στοισι παγχόρτοισιν ἐξνίζομεν.

(100) Εὐβουλος δ' ἐν Δύλωνι·

Ἐγὼ κεχόρτασμαι μὲν, ἄνδρες, οὐ κακῶς,
ἀλλ' εἰμὶ πλήρης, ὥστε καὶ μάλα πᾶν
ὑπεδησάμην, ἅπαντα δρῶν, τὰς ἐμβάδας.

Σώφιλος δ' ἐν Φιλάρχῳ·

Γαστρισμός ἐσται δαιμλής· τὰ προοίμια
ὀρῶ * * * * χορτασθήσομαι.

Νῆ τὸν Διόνυσον, ἄνδρες, ἤδη στρηνιῶ.

Καὶ Ἄμφις ἐν Οὐρανῷ·

Εἰς τὴν ἐσπίραν χορτάζομεν

ἅπασιν ἀγαθοῖς.

Ταῦτα μὲν οὖν, ὃ Κύνουλα, εἰπεῖν προχάρως ἔχω σοι τὰ
νῦν, αἴρειον δὲ ἢ ἔννηφι, (τὴν γὰρ εἰς τρίτην Ἡσίοδος εἶ-
ρηκεν οὕτως,) πληγαῖς σε χορτάσω, εἴαν περ μὴ εἴπης, ὃ
κοιλοδαίμων παρὰ τίνι κέεται. Σιωπήσαντος δ' ἐκείνου,
Ἄλλὰ μὴν καὶ τοῦτο αὐτός σοι, ὃ κύον, ἐρῶ, ὅτι Εὐπολις
τοὺς κόλαμας ἐν τῷ ὁμωνύμῳ δράματι οὕτω κέκληκε· τὸ δὲ
μαρτύριον ἀναβαλοῦμαι, ἔστ' ἂν ἀποδώ σοι τὰς πληγὰς.

57. Ἦσθέντων οὖν ἐπὶ τοῖς πεπαιγμένοις ἁπάντων,
Ἄλλὰ μὴν, ἔφη ὁ Οὐλπιανός, καὶ τὸν περὶ τῆς μήτρας
λόγον ἀποδώσω. Ἀλεξίς γὰρ ἐν τῷ Ποτικῷ ἐπιγραφο-
μένου δράματι Καλλυμίδοντα τὸν φήτορα, Κάραβον δὲ

ἐπικαλούμενον, κομφοδῶν, (ἦν δ' οὗτος εἷς τῶν κατὰ Δη-
μοσθένη τὸν ῥήτορα πολυκενομένων,) φησὶν·

Ἐπεὶ πάτρας μὲν πᾶς τις ἀποθνήσκων θάλει,
ὑπερ δὲ μήτρας Καλλιμέδων ὁ Κάραβος
ἐφθῆς ἴσως προσεῖτ' ἂν ἄλλως ἀποθανεῖν.

Ἦν δὲ ὁ Καλλιμέδων καὶ ἐπὶ ὀμοφαγία διαβόητος. Μνη-
μονεύει τῆς μήτρας καὶ Ἀντιφάνης ἐν Φιλομήτορι, οὕτως·

Ἐμμητρον ἂν ἦ τὸ ξύλον, βλάστην ἔχει·
μητρόπολις ἐστίν, οὐχὶ πατρόπολις
μήτραν τινὲς πωλοῦσιν, ἤδιστον κρείας·
Μήτρας ὁ Χίος ἐστὶ τῶ δῆμῳ φίλος.

Εὐφρων δ' ἐν Παραδειδομένῃ·

Οὐμὸς διδάσκαλος δὲ μήτραν σκευάσας
παρέθηκε Καλλιμέδοντι, κάσθιονθ' ἅμα
ἐποίησε πηδῶν, ὅθεν ἐκλήθη Κάραβος.

Διώξιππος δ' ἐν Ἀντιπορονοβοσκῶ·

Οἷον δ' ἐπιθυμῆ βρωμάτων, ὡς μουσικῶν,
ἦρυστρα, μήτρας, χόλικας.

Ἐν δὲ Ἱστοριογράφῳ·

Τὴν στοᾶν διεξέπειεν Ἀμφικλῆς μήτρας δύο
κρεμαμένας δεῖξας, Ἐκείνον πέμπτε, φᾶς, ἐὰν ἴδῃς.

Εὐβουλος δ' ἐν Δευκαλίῳ·

Ἠπάτια, νῆστις, πλεύμονες, μήτρα.

58. Ὁ Λυγκεύς δ' ὁ Σάμιος, ὁ Θεοφράστου γνάφι-
μος, καὶ τὴν σὺν ὀπῶ χρήσιν αὐτῆς οἶδεν. Ἀναγράφων
γούν τὸ Πτολεμαίου συμπόσιόν, φησιν οὕτως· „Μήτρας
τινὸς περιφερομένης ἐν ὄξει καὶ ὀπῶ.“ Τοῦ δὲ ὀποῦ
μένηται Ἀντιφάνης ἐν Δυσέρωσι, περὶ Κυρήνης τὸν λό-
γον ποιούμενος·

Ἐκείσε διαπλῖνα

ὅθεν διεσπασθημεν, ἐρῶσθαι λέγων
 ἅπασιν, ἵπποις, σιλφίῳ, συνωρίσι,
 κανιλῶ, κήλσι, μασπέτοις, πυρετοῖς, ὀποῖς.

(101) Τῆς δὲ διαφορᾶς τῆς περὶ τὴν ἐκτομίδα μνημονεύει
 Ἰππαρχος, ὃ τὴν Αἰγυπτιακὴν Ἰλιάδα συνθεῖς, ἐν τοῦτοις·

Ἐν λοπάσῳ μὲν εὐφραίνει μήτρας καλὰ πρόσωπα
 ἐκβολάδος, δέλφαξ ἐν κλιβάνῳ ἡδέα ὄζων.

Σάπατρος δ' ἐν μὲν Ἰππολύτῳ φησὶν·

Ἄλλ' οἷα μήτρα καλλικαρπος ἐκβολὰς
 διεφθα λευκανθεῖσα τυροῦται δέμας.

Ἐν δὲ Φυσιολόγῳ·

Μήτρας ὑέας οὐκ ἀφεψηθεῖς τόμοις,
 τὴν δηξίθυμον ἐντὸς ὀξάλμην ἔχων.

Ἐν δὲ Σιλαίαις·

Μήτρας ὑέας ἐφθὸν ὡς φάγης τόμον,
 δριμεῖαν ὠθῶν πηγαῖτιν εἰς χολήν.

59. Οἱ μέντοι ἀρχαῖοι πάντες πρὸ τοῦ δεῖπνεῖν οὐ
 παρέφερον οὔτε μήτρας, οὔτε θριδάκας, οὔτ' ἄλλο τι τῶν
 τοιούτων, ὥσπερ νῦν γίνεται. Ἀρχέστρατος γοῦν ὁ ὀψο-
 δαΐδαλος μετὰ τὸ δεῖπνον καὶ τὰς προπόσεις καὶ τὸ μύ-
 ροις χρήσασθαι, φησιν·

Ἄλλ' οὐ στεφάνοισι κἄρα παρὰ δαῖτα πνικᾶζου
 παντοδαποῖς, οἷς ἂν γαλας πέδον ὄλιβιον ἀνθῆ,
 καὶ στακτοῖσι μύροις ἀγαθοῖς χαίτην θεράπτει,
 καὶ σμίγναν λίβανόν τε πυρὸς μαλακὴν ἐπὶ τέφραν
 βάλλε πανημέριος, Συρίας εὐώδεα καρπῶν.

Ἐμπίνοντι δὲ σοι φερέτω τοιόνδε τράγημα,
 γαστέρα καὶ μήτραν ἐφθῆν ὑός, ἐν τε κυμῖνῳ

Ἐν τ' ὄξει δριμεῖ καὶ σιλφίῳ ἐμβεβαῶσαν,
 θριδάκῃ τ' ὀπτῶν ἀπαλὸν γένος, ὡς ἂν ὑπὸ φη

ᾧση. Τῶν δὲ Συρακοσίων τούτων ἀμελήσον,
οἱ πίνουσι μόνον βατράχων τρόπεν οὐδὲν ἔδοντες.
Ἄλλὰ σὺ μὴ πείθου κείνοις, ἃ δ' ἐγὼ λέγω ἔσθθ
βρωτά. Τὰ δ' ἄλλα γ' ἐκείνα τραγήματα πάντα πέ-

φυκε

πτωχείας παράδειγμα κακῆς, ἐφθόε τ' ἐρέβινθοι,
καὶ κύμοι καὶ μήλα καὶ ἰσχάδες. Ἄλλὰ πλακοῦντα
αἴνει Ἀθήνησιν γεγενημένον· εἰ δὲ μὴ, ὅν που
αὐτὸν ἔχης ἐτέρωθι, μέλι ζήτησον ἀπελθὼν
Ἀττικόν, ὡς τοῦτ' ἔστιν ὃ ποιεῖ κείνον ὑβριστήν.
Οὕτω τοι δεῖ ζῆν τὸν ἐλεύθερον, ἢ κατὰ τῆς γῆς
καὶ κατὰ τοῦ βαράθρου καὶ ταρτάρου ἐς τὸν ἄλεθρον
ἦκειν, καὶ κατορωρήχθαι σταδίου ἀναρίθμους.

Ἄνγκυς δὲ, διαγράφων τὸ Λαμίας τῆς αὐλητριδος δεῖ-
πνον, ὅτε ὑπέδεχτο Δημήτριον τὸν Πολιορκητὴν, εὐθέως
τοὺς εἰσελθόντας ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἐσθίοντας ποιεῖ ἰχθῦς
παντοίους καὶ κρέα. Ὁμοίως καὶ, τὸ Ἀντιγόνου τοῦ βα-
σιλέως δεῖπνον διατιθεῖς, ἐπιτελοῦντος Ἀφροδίσια, καὶ τὴν
Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως, ἰχθῦς πρῶτον παρατίθησι
καὶ κρέα.

60. Θαυμάζειν δ' ἐστὶν ἄξιον τοῦ τὰς καλὰς ὑποθη-
κὰς παραδιδόντες ἡμῖν Ἀρχεστράτου, ὅς, Ἐπικούρου τῆς
σοφῆς τῆς ἡδονῆς καθηγεμῶν γενόμενος, κατὰ τὸν Ἀσ-
κραῖον ποιητὴν, γνωμικῶς καὶ ἡμῖν συμβουλεύει, τισὶ μὲν
μὴ πείθεσθαι, αὐτῷ δὲ προσέχειν τὸν νοῦν· καὶ ἐσθίειν
παρακελεύεται τὰ καὶ τὰ, οὐδὲν ἀποδεῖν τοῦ παρὰ Λα-
μοξένῳ τῷ κομωδιοποιῷ μαγείρου, ὅς ἐν Συντρόφου
φησιν·

(102)

Ἐπικούρου δὲ με

ᾧσας μαθητὴν ὄντα τοῦ σοφοῦ, πικρῶς

ἐν δὴ ἔτισιν καὶ μηνὸν οὐχ ὅλοις δέκα
τάλαντ' ἐγὼ σοι κατεπέκκωσα τέτταρα.

B. Τοῦτο δὲ τί ἐστίν, εἰπέ μοι. *A.* Καθήγισα.

B. Μάγειρος ἦν κἀκείνος; *A.* Οὐκ ἦδει, θεοί!

B. Ποῖος μάγειρος; *A.* Ἡ φύσις πάσης τέχνης
ἀρχέγονόν ἐστ', ἀρχέγονον, ὡς λιτήρια.

Οὐκ ἔστιν οὐδὲν τοῦ πονεῖν σοφώτερον,
ἦν τ' εὐχερὲς τὸ πρᾶγμα τοῦ λόγου τριβῆν
ἔχοντι τούτου· πολλὰ γὰρ συμβάλλεται.

Διόπερ, μάγειρον ὅταν ἴδῃς ἀγράμματον
μὴ Δημόκριτόν τε πάντα διανεγνωκότα

[μᾶλλον δὲ κατέχοντα, καταγέλα ὡς κενού]

καὶ τὸν Ἐπικούρου κανόνα, μισθώσας ἄφες

ὡς ἐκ διατριβῆς. Τοῦτο δεῖ γὰρ εἰδέναι,

τὴν ἔχει διαφορὰν πρῶτον, ὡς βέλτιστε σὺ,

γλανκίσκος ἐν χειμῶνι καὶ θέρει· πάλιν

ποῖος περὶ δύσιν Πλειάδος συνειδέναι

ἔχθυς ὑπὸ τροπᾶς τ' ἐστὶ χρησιμώτατος.

Ἄ μεταβολαὶ γὰρ αἱ τε κινήσεις κακὸν

Ἡλίβατον ἀνθρώποισιν ἀλλοιώματα

ἐν ταῖς τροφαῖς ποιοῦσι· μανθάνεις; τὸ δὲ

ληφθὲν καθ' ὥραν ἀποδίδωσι τὴν χάριν.

B. Τίς παρακολουθεῖ ταῦτα; *A.* Τοιγαροῦν στράφοι

καὶ πνευμάτια γιγνώμενα τὸν κεκλημένον

ἀσχημονεῖν ποιοῦσι. Παρὰ δ' ἐμοὶ τρέφει

τὸ πρόσφερόμενον βρῶμα, καὶ λεπτύνεται,

ὄρθως τε διαπνεῖ. Τοιγαροῦν εἰς τοὺς πόρους

ὁ χυμὸς ὁμαλῶς πανταχοῦ συνίσταται.

Χυμὸς λέγεις Δημόκριτος οὐδὲν πρᾶγμα τὰ

γιγνώμενα ποιεῖ τὸν φαιρόντ' ἀφθρῆκικόν.

— Ὅστις ἀνθρώπος δὲ φύς,
 ἀσφαλὲς τι κτῆμ' ὑπάρχειν τῷ βίῳ λογίζεται,
 πλεῖστον ἡμάρτηκεν. Ἡ γὰρ εἰσφορὰ τις ἤρπασκε
 τ' ἀνδοθεν πάντ', ἢ δίκῃ τις περιπεσὼν ἀπώλετο,
 ἢ στρατηγήσας προσώφλεν, ἢ χαρηγὸς αἰρεθείς
 ἑμάτια χρυσᾶ παρασχὼν τῷ χορῷ ῥάκος φορεῖ,
 ἢ τριηραρχῶν ἀπήγξατ', ἢ πλέων ἤλακὲ ποι,
 ἢ βαδίζων ἢ καθεύδων κατακέκοφθ' ὑπ' οἰκτεῶν.
 Οὐ βέβαιον οὐδὲν ἐστί, πλην ὅσ' ἂν καθ' ἡμέραν
 (104) εἰς ἑαυτὸν ἡδέως τις εἰσαναλίσκων τύχη.

Οὐδὲ ταῦτα σφόδρα τι· καὶ γὰρ τὴν τράπεζαν ἀρπάζει
 κειμένην ἂν τις προσελθὼν· ἀλλ' ὅταν τὴν ἐνδεῖσαν
 ἐντὸς ἤδη τῶν ὀδόντων τυγχάνῃς κατεσπακῶς,
 τοῦτ' ἐν ἀσφαλεῖ νόμιζε τῶν ὑπαρχόντων μόνον.

Τὰ αὐτὰ εἴρηκε καὶ ἐν Ἰδιῶν.

63. Εἰς ταῦτ' οὖν τις ἀποβλέπων, ὄνδρες φίλοι, εἰκί-
 τως ἂν ἐπαινέσειε τὸν καλὸν Χρῦσιππον, κατιδόντα ἀκρ-
 βῶς τὴν Ἐπικούρου φύσιν, καὶ εἰπόντα, μητρόπολιν ἐν-
 τῆς φιλοσοφίας αὐτοῦ τὴν Ἀρχεστράτου Γαστρολογίαν, ἢ
 πάντες οἱ τῶν φιλοσόφων γαστρίμαργοι Θεόγγιν τινα αἰ-
 τῶν εἶναι λέγουσι, τὴν καλὴν ταύτην ἐποποιῶσαν. Πρὶ-
 οὗς καὶ Θεόγγητος ἐν Φάσματι ἢ Φιλαργύρῳ φησὶν ἰ-
 τούτων·

Ἀνθρώπη, ἀπολεῖς με. Τῶν γὰρ ἐκ τῆς ποικίλης
 στοᾶς λογαρίων ἀναπεπλησμένος νοσεῖς·

„Ἀλλότριόν ἐσθ' ὁ πλοῦτος ἀνθρώπων, πάχη·
 σοφία δ' ἴδιον, κρύσταλλος. Οὐδεὶς πάποτε
 ταύτην λαβὼν ἀπώλεσ'.“ Ὡ τάλαι ἐγὼ,
 σῶ μ' ὁ δαίμων φιλοσόφῳ συνώμισεν!

Ἐπαρίστερ' ἔμαθες, ὦ πόνηρα, γράμματα·

ἀνέστροφέν σου τὸν βίον τὰ βιβλία·
πεφιλοπόρηκας γῆν τε κούρανῶ λαλῶν,
οἷς οὐδὲν ἔστιν ἐπιμελὲς τῶν σῶν λόγων.

64. Ἐτι τοῦ Οὐλπιανοῦ διαλεγομένου, παῖδες ἐπεισ-
ῆλθον, φέροντες ἐπὶ δίσκων καράβους, μείζονας Καλλι-
μέδοντος τοῦ ῥήτορος, ὃς διὰ τὸ φιληθεῖν τῷ βρώματι
Κάραβος ἐπεκλήθη. Ἀλεξίς μὲν οὖν αὐτόχ ἐν Δορκίδι
ἢ Ποπτυζούσῃ φίλιχθον εἶναι κοινῶς παραδίδωσι, κα-
θάπερ καὶ ἄλλοι τῶν κωμωδιοποιῶν, λέγων οὕτως·

Τοῖς ἰχθυοπώλαις ἔστιν ἐψηφισμένον,
ὡς φασι, χαλαρῆν Καλλιμέδοντος εἰκόνα
στῆσαι Παναθηναίοισιν ἐν τοῖς ἰχθύσι,
ἔχουσαν ὀπίον κάραβον ἐν τῇ δεξιᾷ,
ὡς αὐτὸν ὄντ' αὐτοῖσι τῆς τέχνης μόνον
σωτήρα, τοὺς ἄλλους δὲ πάντας ζημίαν.

Περαιοπούδατος δὲ ἦν πολλοῖς ἢ τοῦ καράβου βρώσις, ὡς
ἔστι δεῖξαι διὰ πολλῶν τῆς κωμωδίας μερῶν· ἀρκέσει δὲ
τὰ νῦν Ἀριστοφάνης, ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις οὕτως
λέγων·

Ἰχθύς ἐώνηται τις, ἢ σπηλίδιον,
ἢ τῶν πλατειῶν καρίδων, ἢ πουλύπους,
ἢ νῆπιτις ὀπτᾶτ', ἢ γαλεός, ἢ τευθίδες;
B. Μὰ τὸν Δί', οὐ δῆτ'. A. Οὐδὲ βατίς; B. Οὐ φημ' ἐγώ.
A. Οὐ χόριον, οὐδὲ πῦος, οὐδ' ἦπαρ κίπρου,
οὐδὲ σχαδόνες, οὐδ' ἠτριᾶιον δέλφακος,
οὐδ' ἐγγέλειον, οὐδὲ κάραβον μέγαν
γυναῖξί κοπιώσαισιν ἐπεκουρήσατε;

Πλατίας δὲ καρίδας ἂν εἴη λέγων τοὺς ἀστακοὺς καλου-
μένους, ὧν μνημονεύει Φιλύλλιος ἐν Πόλεσι. Καὶ Ἀρχέ-
στρατος γάρ ἐν τῷ διαβοήτῳ ποιήματι οὐδ' ὅλως πῦος

κάραβον ὀνομάζων ἄστακὸν προσαγορεύει, ὡσπερ καὶ τούτοις·

(105) Ἄλλα, παρεῖς λήρον πολυώνυμον, ἄστακὸν ὠνοῦ, τὸν τὰς χεῖρας ἔχοντα μακρὰς ἄλλως τε βαρείας, τοὺς δὲ πόδας μικροὺς, βραδείως δ' ἐπὶ γαῖαν ὀρούει. Ἐπὶ δὲ πλείστοι μὲν πάντων, ἀρετῇ τε κρᾶτιστοι, ἐν Διπάραϊς· πολλοὺς δὲ καὶ Ἑλλήσποντος ἀθροίζει. Καὶ Ἐπίχαρμος δ' ἐν Ἡβας γάμῳ τὸν προειρημένον ἄστακὸν ὑπὸ τοῦ Ἀρχεστράτου δηλοῖ ὅτι κάραβός ἐστι, λέγων οὕτως·

Ἔντι δ' ἄστακοὶ, κολύβδαιναί τε χ', ὡς τὰ πόδι' ἔχει μικρὰ, τὰς χεῖρας δὲ μακρὰς, κάραβος δὲ τῶνυμα.

65. Ἴδιον δ' ἐστὶ γένος καράβων τε καὶ ἄστακῶν ἄλλο, ἔτι δὲ καρῖδων. Τὸν δ' ἄστακὸν οἱ Ἄτικοι διὰ τοῦ ο ὄστακὸν λέγουσι, καθάπερ καὶ ὄσταφίδας. Ἐπίχαρμος δὲ ἐν Γα' καὶ Θαλάσσει φησὶ· „Κάστακοι γαμψόπυχοι.“ Σπεύσιππος δὲ ἐν δευτέρῳ Ὀμοίων παραπλήσια φησὶ εἶναι τῶν μαλακοστράκων κόρακον, ἄστακὸν, νύμφην, ἀρπυιον, καρκίνον, πάγουρον. Διοκλῆς δ' ὁ Καρῖστίος φησὶ· „Καρῖδες, καρκίνοι, κάραβοι, ἄστακοὶ εὖστομα καὶ διουρητικά.“ Κολύβδαιναν δ' εἶρηκεν Ἐπίχαρμος ἐν τοῖς προειρημένοις, ὡς μὲν Νίκανδρός φησὶ, τὸ Θαλάσσιον αἰδοῖον, ὡς δ' ὁ Ἡρακλείδης ἐν Ὀψαρτυτικῷ, τὴν καρῖδα. Ἀριστοτέλης δ' ἐν πέμπτῳ ζῶων μορίων· „Τῶν μαλακοστράκων ὀχεύονται (φησὶ) κάραβοι, ἄστακοὶ, καρῖδες καὶ τὰ τοιαῦτα, ὡσπερ καὶ τὰ ὀπισθοουρητικὰ τῶν τετραπόδων. Ὀχεύονται δὲ τοῦ ἕαρος ἀρχομένου πρὸς τῇ γῆ· ἤδη γὰρ ὥπται ἢ ὀχεῖα πάντων τῶν τοιούτων· ἐνιαχοῦ δὲ, ὅταν τὰ σῦκα ἀρχῆται πεπαλνεσθαι. Γίνονται δ' οἱ μὲν κάραβοι ἐν τοῖς τραχέσι καὶ πετρῶδεσι, οἱ δ' ἄστακοὶ ἐν

τοῖς λείοις, ἐν δὲ τοῖς πηλώδεσιν οὐδέτεροι. Διὸ καὶ ἐν Ἑλλησπόντῳ μὲν καὶ περὶ Θάσον ἄστακοὶ γίνονται, περὶ δὲ τὸ Σίγειον καὶ τὸν Ἄθω κάραβοι. Εἰσὶ δ' οἱ κάραβοι μακρόβιοι πάντες. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν φωλευόντων, τοὺς ἄστακοὺς καὶ καράβους καὶ καρίδας ἐκδύεσθαι φησι τὸ γῆρας.

66. Περὶ δὲ τῶν καρίδων, ὅτι καὶ πόλις ἦν Καρίδες περὶ Χίον τὴν νῆσον, Ἐφορος ἐν τῇ πρώτῃ ἰστορεῖ, κίσιαι φάσκων αὐτὴν τοὺς διασωθέντας ἐκ τοῦ ἐπὶ Λευκαλιωνος γενομένου κατακλισμοῦ μετὰ Μάμαρος, καὶ μέχρι νῦν τὸν τόπον καλεῖσθαι Καρίδας. Ὁ δὲ ὀψοδαίδαλος Ἀρχεστρατος παρανεῖ τάδε·

Ἦν δὲ ποτ' εἰς Ἴασον Καρῶν πόλιν εἰσυφίκηται,

καρίδ' εὐμεγέθη λήψει, σπανία δὲ πρῆσθαι·

ἐν δὲ Μακεδονίᾳ τε καὶ Ἀμβρακίᾳ μάλα πολλαί.

Ἐπιεταμένως δ' εἶρηκε καρίδα Ἀραβίᾳ μὲν ἐν Καμπύλῳ·

Αἶ τε κομπύλαι

καρίδες ἐξήλλοντο δελφίνων δίκην

εἰς σχοινόπλεκτον ἄγγος.

καὶ Εὐβουλος ἐν Ὀρθάνῃ·

Καρίδα καθήμα κίτιω, κἀνίσταται αὐθις.

Ἀναξανδρίδης Λυκούργω·

Καὶ συμπαίξει καριδαρίοις

μετὰ περικιδίων καὶ θριπτιδίων,

καὶ ψηταδίοις μετὰ κωθαρίων,

καὶ σκωδαρίοις μετὰ κωβιδίων.

Ὁ δ' αὐτὸς κἀν Πανδάρῳ φησὶν·

(106) Οὐκ ἐπικεκρωῖς ὀρθῶς· ὦ βέλτιστ', ἴσκει·

αὐτὴ δὲ καριδοῖ τὸ σῶμα κομπύλης

ἄγκυρά τ' ἐστὶν ἄντικρυς τοῦ σώματος.

² Ἐν δὲ Κερκίῳ·

² Ἐρυθρότερον καρίδος ἀπτιῆς σ' ἀποφανῶ.

Εὐβουλος Τιτθαΐς·

Καριδάς τε τῶν κυρῶν.

καὶ Ὡφελίαν Καλλοισχωῖ·

Κυρταὶ δ' ὁμοῦ καρίδες ἐν ξηρῷ πέδῳ.

καὶ ἐν Ἰαλίῳ·

² Ὡρχοῦντο δ', ὡς καρίδες ἀνθρώπων ἐπι
πηδῶσι κυρταί.

Συνεσταλμένως δ' εἴρηκεν Εὐπολις ἐν Αἰξίν οὐτως·

Πλήρ

ἅπαξ ποτ' ἐν Φαίαικος ἔφαγον καρίδας.

καὶ ἐν Λήμοις·

² Ἐχων τὸ πρόσωπον καρίδος μασθλητίνης.

67. Ὡνομάσθησαν δὲ καρίδες ἀπὸ τοῦ κάρρα· τὸ πλεῖστον γὰρ μέρος τοῦ σώματος ἢ κεφαλὴ ἀπτηρέγκατο. Καρίδες δὲ βραχέως οἱ Ἀτικοὶ ἀναλόγως· παρὰ γὰρ τὸ κάρρη γέγονε, διὰ τὸ μείζονι κεχρησθῆναι κεφαλῇ. Ὡς οὖν παρὰ τὸ γραφή γραφίς καὶ βολή βολίς, οὕτω καὶ παρὰ τὸ κάρρη καρίς. Ταθείσης δὲ τῆς παρατελευταίας, ἐτάθη καὶ τὸ τέλος, καὶ ὁμοίως λέγεται τῶ ψηφίς καὶ κρηπίς καὶ τευθίς.

68. Μερὶ δὲ τῶν ὀστρακοδέρμων τούτων Διφιλος μὲν ὁ Σίρνιος οὕτω γράφει· „Τῶν δ' ὀστρακοδέρμων καρίς, ἀστακός, κάρραβος, καρκίνος, λέων, τοῦ αὐτοῦ γένους ὄντα, διαφέρουσι. Μείζων δ' ἐστὶν ὁ λέων τοῦ ἀστακοῦ. Οἱ δὲ κάρραβοι καὶ γραψαῖοι λέγονται· τῶν καρκίνων δ' εἰς σαρκωδέστεροι. Ὁ δὲ καρκίνος βαρὺς καὶ δύσπεπτος.“ Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστών· „Κάρρα- (Ζοι φησί) καὶ καρκίνοι καὶ καρίδες καὶ τὰ ὅμοια, δύσ-

πεπτα μὲν ταῦτα, τῶν δ' ἄλλων ἰχθύων εὐπεπτότερα πολλῶ. Πρέπει δ' αὐτοῖς ὀπτάσθαι μᾶλλον, ἢ εἴρωσθαι. “Κουρίδας δὲ τὰς κουρίδας εἶρηκε Σώφρων ἐν γυναικίαις, αὐτῶς. „Ἴδε καλὰν κουρίδαν, ἴδε καμάραν, ἴδε φίλα· θῦσαι μὲν ὡς ἐρυθροὶ τ' ἐντὶ καὶ λειοτριχιῶσαι.“ Ἐπιχάρμος δ' ἐν Γᾶ καὶ Θαλάσσεια. „Κουρίδες τε φοινίκαι.“ Ἐν δὲ Λόγῳ καὶ Λογίγγῳ διὰ τοῦ ω εἶρηκεν. „Αφύας τε κουρίδας τε καμπύλας.“ Σιμωνίδης δέ·

Θύννοισι τευθίς, κωβιοῖσι κωρίδες.

69. Ἐξῆς εἰσεκομίσθη ταγηνιστὰ ἦπατα περιειλημμένα τῷ καλουμένῳ ἐπίπλω, ὃν Φιλέταιρος ἐν Τηγεῖ ἐπίπλοιοι εἶρηκεν. Εἰς ἃ ἀποβλέψας ὁ Κίνουλος, Λέγε ἡμῖν, ἔφη, ὦ σοφὲ Οὐλπιανέ, εἴ που κεῖται οὕτως τὸ ἦπαρ ἐντετυλιγμένον. Καὶ ὅς· Ἐὰν πρότερον δείξης σὺ, παρὰ τίνι ὁ ἐπίπλους εἶρηται ἐπὶ τοῦ λίπους καὶ τοῦ ὑμένος. Ἀντικορυσσομένων οὖν τούτων, ὁ Μυρτίλος ἔφη· Ὁ μὲν (107) ἐπίπλους παρ' Ἐπιχάρμῳ ἐν Βάκχαις. „Καὶ τὸν ἄρτον ἐπικαλύψας ἐπιπλῶ.“ Καὶ ἐν Θεαροῖς· „Ὀσφύος τε πέρι καὶ ἐπίπλου.“ Καὶ ὁ Χίος δὲ Ἴων ἐν ταῖς Ἐπιδημίαις ἔφη· „Τῆ ἐπίπλω ἐπικαλύψας.“ Ἀπέχεις, φίλη κεφαλή Οὐλπιανέ, τὸν ἐπίπλου, ἵν' ἤδη ποτὲ αὐτῷ ἐντυλιχθεὶς κατακαυθῆς, καὶ πάντας ἡμᾶς ζητήσεων ἀπαλλάξῃς. Τό τε μαρτύριον τοῦ οὕτω διεσκευασμένου ἦπατος δίκαιος εἶ σὺ ἀπομνημονεύσαι, προειρημένου σοι πάλαι, ὅτε περὶ τῶν ὠτίων καὶ ποδῶν ἐζητοῦμεν, Ἀλέξις ἐν Κρατεῖα ἢ Φαρμακοπώλῃ εἶρηκε. Πᾶσα δ' ἡ ἐκλογή χρηστέμη οὕσα εἰς πολλὰ· ἐπεὶ τὰ νῦν διὰ μνήμης οὐ κρατεῖς, αὐτὸς ἐγὼ διεξελεύσομαι. Φησὶ δ' οὕτως ὁ κωμικός·

Πρῶτον μὲν *, ὄστρεια παρὰ Νηρεῖ τινι
- ἰδὼν γέροντι, φηκί' ἡμφιεσμένα

ἔλαβον, ἐχίνους τ' ἔστι γὰρ προοίμιον
 δείπνου χαριέντως ταῦτα πεπρωτανευμένου.
 Τούτων δ' ἀπολυθεὶς, κειμένων ἰχθυδίων
 μικρῶν, τρεμόντων τῷ δέει τί πείσεται,
 θαρσύνειν κελεύσας ἐνεκ' ἐμοῦ ταῦτ', οὐδὲ ἐν
 φήσας ἀδικήσεν, ἐπριάμην γλαῦκον μέγαν.
 Ἐπειτα νάρκην ἔλαβον, ἐνθυμούμενος
 ὅτι δὲ γυναικὸς ἐπιφερούσης δακτύλους
 ἀπαλούς ὑπ' ἀκάνθης μηδὲ ἐν τούτων παθεῖν.

Ἐπὶ τὸ τάγγηρον φνκίδας, ψήττας τινὰς,
 καρίδα, φύκην, κωβιόν, πέρκην, σπάρον,
 ἐποίησά τ' αὐτὸ ποικιλώτερον ταῶ.

Κρεάδι' ἄττα, ποδάρια, φύγγη τινὰ,
 ὠτάρι' ὑεὶ, ἠπάτιον ἐγκεκαλυμμένον·
 αἰσχύνεται γὰρ πελιτνὸν ὄν τῷ χρώματι.

Τούτοις μάγειρος οὐ πρόσεισι, οὐκ ὄφεται·
 οἰμῶζεται γὰρ νῆ Δί'. Ἄλλ' ἐγὼ σοφῶς
 ταῦτ' οἰκονομήσω καὶ γλαφυρῶς καὶ ποικίλως
 οὕτω, (ποιῶ γὰρ τοῦπον αὐτὸς,) ὥστε τοὺς
 δειπνοῦντας εἰς τὰ λοπάδι ἐμβάλλειν ποιῶ
 ἐνλοτε τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τῆς ἠδονῆς.

Τὰς σκευασίας πάντων δὲ καὶ τὰς σκευάσεις
 τούτων εἰομός εἰμι δεικνύειν, λέγειν,
 προῖκα προδιδάσκειν, ἂν θελῇ τις μανθάνειν.

70. Ὅτι δ' ἔθος τῷ ἐπίπλῳ περικαλύπτεσθαι τὰ
 ἠπάτια, Ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς ἐν ὑπομνήμασί φησι,
 Μετάνειραν τὴν ἐταίραν ὡς ἐν τοῖς κεκαλυμμένοις ἠπατίοις
 αὐτὴ πνευμόνιον ἔλαβε, καὶ ὡς περιελούσα τὸ στέαρ εἶ-
 δεν, ἀνέκραγεν·

Ἀτόλαια, πέπλων μ' ὄλισσαν περιπτυχθαί.

Μήποτε δὲ καὶ Κρώβυλος ὁ κωμωδιοποιὸς αἰσχυνόμενον εἶπε τὸ τοιοῦτον ἦπαρ, ὡσπερ καὶ Ἀλεξίς, ἐν Ψευδυποβολμαίῳ, λέγων οὕτως·

Καὶ πλεκτάνην στιφρὰν σφόδρ' ἐν τούτοις τέ που αἰσχυνόμενον ἦπαρ καπρίσκου σκοτοφάγου.

Ἠπάτιον δ' εἶραμεν Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς, καὶ Ἀλκαῖος ἐν Παλαίστρᾳ, Εὐβουλὸς ἰ' ἐν Δευκαλίῳ. Δασυντέον δὲ, λέγοντας τὸ ἦπαρ. Καὶ γὰρ ἡ συναλοιφή ἐστι παρ' Ἀρχιλόχῳ διὰ δατύος. Φησὶ γάρ·

— Χολὴν γὰρ οὐκ ἔχεις ἐφ' ἦπατι.

(108) Ἔστι δὲ καὶ ἰχθύς τις, ἦπατος καλούμενος, ὃν φησὶν ὁ αὐτὸς Εὐβουλὸς ἐν Δάκωσῳ ἢ Λήδᾳ οὐκ ἔχειν χολήν·

— Οὐκ ᾧου με

χολὴν ἔχειν, ὡς δ' ἦπάτω μοι διελέγου.

Ἐγὼ δὲ γ' εἰμὶ τῶν μελαμπύγων ἔτι.

Ἠγήσανδρος δ' ἐν ὑπομνήμασιν ἐν ταῖς κεφαλαῖς φησὶ, τὸν ἦπατον δύο λίθους ἔχειν, τῇ μὲν ἀνγῇ καὶ τῷ χρώματι παραπλησίους τοῖς ὄστρεοις, τῷ δὲ σχήματι βομβοειδεῖς.

71. Ταγηνιστῶν δ' ἰχθύων μνημονεύει Ἀλεξίς ἐν Δημητρίῳ, καθάπερ καὶ τῷ προκειμένῳ δράματι. Εὐβουλὸς Ὁρθάνῃ·

— Πᾶσα δ' εὐμορφος γυνή

ἐρώσα φοιτᾷ, τηγάνῳ τε συντρυνφᾷ
τριβαλλοπανόθρεπτα μειρακύλλια,
ὁμοῦ δὲ τευθῆς καὶ φαληρῆς ἢ κόρη
σπλάγχνοισιν ἀρνείοισι συμμεμιγμένη
πηδᾷ, χορεύει, πᾶλος ὡς ἀπὸ ζυγοῦ.

Ῥηίς δ' ἐγείρει φύλακας Ἠφαίστου κύνες,
θερμῇ παροξύνουσα τηγάνου πνοῇ·
ὁσμὴ δὲ πρὸς μυκτῆρας ἠρεθισμένη

ἄσσει· μεμαγμένη δὲ Δήμητρος κόρη
 κοίλῃ φάραγγος δακτύλου πιάσματι
 σύρει, τριήρους ἐμβολὰς μμουμένη,
 δεύτρου προδρομον ἄριστον.

Ἡσθιον δὲ καὶ ταγηνιστὰς σπητίας. Νικόστρατος ἢ Φι-
 λέταιρος ἐν Ἀντύλλῳ φησὶν·

— Οὐπότ' αὐθις
 σπητίαν ἀπὸ τηγάνου
 τολμήσαιμι φαγεῖν μόνος.

Ἡγήμων δ' ἐν Φιλίῳ καὶ γόνον ἐκ ταγῆνου ἐσθιοντίας
 ποιεῖ, ἐν τούτοις·

Μάλα ταχέως αὐτῶν πρῶν * πουλύπουν,
 καὶ δὸς καταφαγεῖν, ἀπὸ τηγάνου γόνον.

72. Ἐπὶ τούτοις οὐχ ἥσθεις ὁ Οὐλπιανός, ἀνιαθεὶς
 δὲ, ἀποβλέψας ὡς ἡμῖς, καὶ τὰ ἐξ Ὁρθάνου Εὐβούλου
 ἱαμβεῖα εἰπὼν·

Ὡς εὖ νεναύγηκεν ἐπὶ τοῦ τηγάνου
 ὁ θεοῖσιν ἐχθρὸς Μυρτίλος·

Ὅτι γὰρ οὐδὲν τούτων πριάμνός ποτε ἔφαγεν, εὖ οἶδα, τῶν
 τινος οἰκετῶν αὐτοῦ εἰπόντος μοι ποτε τὰ ἐκ Πορνοβο-
 σκού Εὐβούλου ἱαμβεῖα τάδε·

Τρέφει με Θεταλός τις, ἄνθρωπος βαρῆς,
 πλουτῶν, φιλάργυρος δὲ, κἀκτηήριος,
 ὄψοφάγος, ὄψωνῶν δὲ μέχρι τρωβόλου.

Ἐπεὶ δὲ πεπαιδευμένος ἦν ὁ νεανίσκος, καὶ οὐχὶ παρὰ τῷ
 Μυρτίλῳ γε, ἀλλὰ παρ' ἄλλῳ τινι, ὡς ἐπυνθανόμενον αὐ-
 τοῦ, πῶς εἰς τὸν Μυρτίλον ἐπέπεσεν, ἔφη μοι τὰ ἐκ Νεο-
 τίδος Ἀντιφάνους τάδε·

Παῖς ἂν, μετ' ἀδελφῆς εἰς Ἀθήνας ἐνθάδε
 ἀφικόμενον, ἀχθεῖς ὑπὸ τινος ἐμποροῦ,

Σύρος τὸ γένος ἄν. Παριτυχὼν δ' ἡμῖν ὀδὴ
 κηρυττομένοις, ὀβολοστάτης ἄν, ἐπρίλατο,
 ἄνθρωπος ἀνυπέβλητος εἰς πονηρίαν,
 τοιοῦτος οἷος μηδὲν εἰς τὴν οἰκίαν,
 μηδ' ἄν ὁ Πυθαγόρας ἐκείνος ἦσθιεν
 ὁ τρισμακαρίτης, εἰσφέρειν, ἔξω θύμου.

73. Ἐτι τοῦ Οὐλπιανοῦ τοιαυτὰ τινα παίζοντος, ὁ
 ζήνουλος ἀνέκραγεν, Ἄρτου δεῖ, καὶ οὐ τοῦ Μεσσαπίων
 βασιλέως λέγω τῶν ἐν Ἰαπυγίᾳ, περὶ οὗ καὶ σύγγραμμά
 στι Πολέμωνι. Μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Θουκυδίδης ἐν
 βδόμῃ, καὶ Δημήτριος ὁ κωμωδιοποιὸς ἐν τῷ ἐπιγραφο-
 ῦένῳ δράματι Σικελία, διὰ τούτων·

109) Κακέϊθεν εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀνέμῳ Νότῳ
 διεβάλομεν τὸ πέλαγος εἰς Μεσσαπίους·
 Ἄρτος δ' ἀναλαβὼν ἐξένισεν ἡμᾶς καλῶς.
 Ξένος δὲ χαρτεῖς ἦν ἐκεῖ * * * μέγας
 καὶ λαμπρός.

Ὡς τοῦτου οὖν τοῦ Ἄρτου ὁ νῦν καιρὸς ἦν, ἀλλὰ τῶν εὐθ
 ημένων ὑπὸ τῆς Σιτοῦς καλουμένης Δήμητρος καὶ Ἰμα-
 λίδος· οὕτως γὰρ ἡ θεὸς παρὰ Συρακοσίοις τιμᾶται, ὡς
 αὐτὸς Πολέμων ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ τοῦ Μορίχου. Ἐν
 τῷ πρώτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον ἐν Σκώλῳ φησὶ τῷ Βοιω-
 τικῷ Μεγαλόρτου καὶ Μεγαλομάζου ἀγάλματα ἰδρῦ-
 θῆναι. Ἐπεὶ δὲ ἦδη ἄρτοι εἰσεκομίζοντο, καὶ πλῆθος ἐπ'
 αὐτοῖς παχτοδαπῶν βρωμάτων, ἀποθλέψας εἰς αὐτὰ ἔφη·

Τοῖς ἄρτοις ὅσας

ἰστᾶσι παγίδας οἱ ταλαίπωροι βροτοί,
 μηδὲν Ἀλέξιν ἐν Τῇ εἰς τὸ φρέαρ. Ἡμεῖς οὖν εἰπαμέν τι
 καὶ περὶ ἄρτων.

74. Προφθάσας δ' αὐτὸν ὁ Ποντικανὸς ἔφη, Τρύφων

ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν τοῖς φητικοῖς ἐπιγραφομένοις ἄρτων ἐπίθεται γένη, εἴ τι καὶ γὰρ μέμημαι, ζυμίτην, ἄζυμον, σεμιδαλίτην, χονδρίτην, συγκομιστόν (τοῦτον δ' εἶναι φησι καὶ διαχωρητικώτερον τοῦ καθαροῦ) τὸν ἐξ ὀλυρῶν, τὸν ἐκ τιφῶν, τὸν ἐκ μελιῶν. Γίνεται δὲ, φησὶν, ὁ χονδρίτης ἐκ τῶν ζειῶν· ἐκ γὰρ κριθῆς χόνδρον μὴ γίνεσθαι. Παρὰ δὲ τὰς ὀπτήσεις ὀνομάζεσθαι ἱπνίτην, οὗ μνημονεύει Τιμοκλέα ἐν Ψευδοκλησιαῖς, οὕτως·

Καταμαθὼν δὲ κειμένην σκίαφην

θερμὴν ἱπνιτῶν ἥσθιον.

Ἐσχαρίτην. Τοῦτου μνημονεύει Ἀντίδοτος ἐν Πρωτοχόρῳ·
 λαβόντα θερμοὺς ἐσχαρίτας, πῶς γὰρ οὐ;
 τούτους ἀνελίπτοντα βάπτειν εἰς γλυκύν.

Καὶ Κρώβυλος ἐν Ἀπαγχομένῳ·

Καὶ σκίαφην λαβὼν τῶν

τῶν ἐσχαριτῶν τῶν καθαρῶν.

Λυγκεὺς δ' ὁ Σάμιος ἐν τῇ πρὸς Διαγόραν ἐπιστολῇ, συγκρίνων τὰ Ἀθήνησι γινόμενα τῶν ἐδωδύμων πρὸς τὰ ἐν Ῥόδῳ, φησὶν· „Ἐτι δὲ σεμνωμένων παρ' ἐκείνοις τῶν ἀγοραίων ἄρτων, ἀρχομένου μὲν τοῦ δείπνου καὶ μεσοῦτος οὐδὲν λειπομένους ἐπιφέρουσιν· ὑπειρηκότων δὲ καὶ πεπληρωμένων, ἡδίστην ἐπείσασουσι διατρεβῆν τὸν διάχρηστον ἐσχαρίτην καλούμενον, ὃς οὕτω κέκραται τοῖς μιλίγμασι καὶ τῇ μαλακότητι, καὶ τοιαύτην ἐνθρυπτόμενος ἔχει πρὸς τὸν γλυκύν συναυλίαν, ὥστε ὁμοῦ προσβιαζόμενος θαυμαστόν τι συντελεῖ· καθάπερ γὰρ ἀναήφειν πολλάκις γίνεται τὸν μεθύοντα, τὸν αὐτὸν τρόπον ὑπὸ τῆς ἡδογῆς ἀναπνεῶν γίνεται τὸν ἐσθίοντα.“ Ἀταβυρίτης.

Σώπατρος ἐν Κνιδία·

Ἀταβυρίτης δ' ἄρτος ἦν πλησίγνωθος.

Ἀχάϊνας. Τούτου τοῦ ἄρτου μνημονεύει Σῆμος ἐν ὀγδόῳ Δηλιάδος, λέγων ταῖς θεσμοφόροις γίνεσθαι. Εἰσὶ δὲ ἄρτοι μεγάλοι, καὶ ἐορτὴ καλεῖται Μεγαλόαγια, ἐπιλεγόντων τῶν φερόντων· „Ἀχάϊνῃ στέατος ἔμπλεων τράγον.“ **Κριβανίτην.** Τούτου μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν Γῆρα· ποιεῖ δὲ λέγουσαν ἀρόπωλιν, διηρασμένων αὐτῆς τῶν ἄρτων ὑπὸ τῶν τὸ γῆρας ἀποβαλλόντων·

Τουτὶ τί ἦν τὸ πρᾶγμα; B. Θερμούς, ὧ τέκνον.

A. Ἄλλ' ἢ παραφρονεῖς; B. Κριβανίτας, ὧ τέκνον.

[πάνυ λευκοῦς.]

(110) **Ἐγκρυφίαν.** Τούτου μνημονεύει Νικόστρατος ἐν Ἱεροφάντη καὶ ὁ ὀδοδαίδαλος Ἀρχίστρατος, οὗ κατὰ καιρὸν τὸ μαρτύριον παραθήσομαι. **Δίπτυρον.** Εὐβουλος ἐν Γανυμήδει·

Δίπτυρος τε θερμούς. B. Οἱ δίπτυροι δ' εἰσὶν τίνες;

B. Ἄρτοι τρυφῶντες.

Ἀλκαῖος Γανυμήδει. **Λάγανον.** Τοῦτο ελαφρόν τ' ἐστὶ καὶ ἄτροφον, καὶ μᾶλλον αὐτοῦ ἔτι ἢ ἐπανθρακίς καλουμένη. Μνημονεύει δὲ τοῦ μὲν Ἀριστοφάνης ἐν Ἐκκλησιαζούσαις, φάσκων· „Λάγανα πέττεται,“ τῆς δ' ἐπανθρακίδος Διοκλῆς ὁ Καρύστιος ἐν πρώτῃ Τρυγινῶν, οὕτωςι λέγων· „Ἡ δ' ἐπανθρακίς ἐστὶ τῶν λαγάνων ἀπαλωτέρα.“ **Ἔοικε** δὲ καὶ οὗτος ἐπ' ἀνθράκων γίνεσθαι, ὥσπερ καὶ ὁ παρ' Ἀττικῶς ἐγκρυφίας· ὃν καὶ Ἀλεξανδρεῖς τῷ Κρόνῳ ἀφιερῶντες προσιθέασιν ἐσθίειν τῷ βουλομένῳ ἐν τῷ τοῦ Κρόνου ἱερῷ·

75. **Ἐπίχαμος** δ' ἐν Ἡβας γάμῳ κἂν Μούσαις (τοῦτο δὲ τὸ δρᾶμα διασκευή ἐστὶ τοῦ προκειμένου) ἄρτων ἐκτίθεσθαι γένη „Κριβανίτην, ὄμωρον, στακίτην, ἐγκρίδα, ἀλιφατίτην, ἡμάρτιον.“ Ὡν καὶ Σώφρων ἐν γυ-

ναικείοις μίμοις μνημονεύει, λέγων οὕτως· „Δεῖπνον ταῖς
 θεαῖς κριβανίτας καὶ ὁμώρους, καὶ ἡμάρτιον Ἐκάτα.“
 Οἶδα δ', ἀνδρες φίλοι, ὅτι Ἀτικοὶ μὲν διὰ τοῦ ρ στοι-
 χείου λέγουσι καὶ κριβανον καὶ κριβανίτην, Ἡρόδοτος δ'
 ἐν δευτέρᾳ τῶν ἱστοριῶν ἔφη· „Κλιβάνῳ διαφανεῖ.“ καὶ ὁ
 Σώφρων δ' ἔφη „Τίς σταπίτας, ἢ κλιβανίτας, ἢ ἡμάρ-
 τια πέσσει;“ Ὁ δ' αὐτὸς μνημονεύει καὶ πλακίτα τινὸς
 ἄρτου, ἐν γυναικείοις· „Εἰς νύκτα μ' ἐστία σὺν ἄρτῳ πλα-
 κίτα.“ Καὶ τυρώντος δ' ἄρτου μνημονεύει ὁ Σώφρων ἐν
 τῇ ἐπιγραφομένῃ Πενθερᾷ, οὕτως· „Συμβουλευέτω ἔμφα-
 γεῖν· ἄρτον γάρ τις τυρώντα τοῖς παιδίοις ἴαλε.“ Νί-
 κανδρος δ' ὁ Κολοφάνιος ἐν ταῖς Γλώσσαις τὸν ἄζυμον
 ἄρτον καλεῖ δάρατον. Πλάτων δ' ὁ κωμωδιοποιὸς ἐν
 Νυκτὶ μακρᾷ τοὺς μεγάλους ἄρτους καὶ ἑυπαροῦς Κιλι-
 κίους ὀνομάζει, διὰ τούτων·

Καὶ δ' ἦκεν ἄρτους προίεμενος,

μὴ τῶν καθαρύλλων, ἀλλὰ μεγάλους Κιλικίους.

Ἐν δὲ τῷ Μενελάῳ ἐπιγραφομένῳ ἀγελαίους τινὰς ἄρτους
 καλεῖ. Αὐτοπύρου δ' ἄρτου μνημονεύει Ἀλεξίς ἐν Κυπρίῳ·

Τὸν δ' αὐτόπυρον ἄρτον ἄρτίως φαγῶν.

Φρύγιχος δ' ἐν Ποαστρίαις αὐτοπυρίτας αὐτοὺς καλῶν
 φησιν·

Αὐτοπυρίταισι τ' ἄρτοις καὶ λεπῶσι στεμφύλοις.

Ὁρίνδου δ' ἄρτου μέμνηται Σοφοκλῆς ἐν Τριπτολέμῳ,
 ἦτοι τοῦ ἐξ ὀρύζης γινομένου, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐν Αἰθιοπία γι-
 νομένου σπέρματος, ὃ ἐστὶν ὅμοιον σησάμῳ. Κολλάβους
 δ' ἄρτους ὁ Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς·

Λαμβάνετε κόλλαβον ἕκαστος.

καὶ πάλιν·

H

δέλαφος ὄπωρον ἤτριαιαν φέρει
 δεῦρό μετὰ κολλάβων χλιερῶν.
 νοῦται δ' οἱ ἄρτοι οὗτοι ἐκ νέου πυροῦ, ὡς Φιλύλλιος
 Αὐγῆ παρίστησιν·

Αὐτὸς φέρον πάρεμι πυρῶν ἐγγόνους τριμήρων,
 γαλακτοχρῶτας κολλάβους θερμούς.
 μακωνίδων δ' ἄρτων μνημονεύει Ἀλκμῶν ἐν τῇ πέμπτῳ,
 τῶς·

41) Κλίνει μὲν ἐπὶ καὶ τόσαι τράπεσσαι
 μακωνίδων ἄρτων ἐπιστέφοισαι
 λίνῳ τε σασάμῳ τε κῆν πελίχνας
 παιδεσσι χρυσοκόλλα.

Ἐστὶ βρωμάτιον διὰ μέλιτος καὶ λίνου.) Τῆς δὲ κολλήρας
 λουμένου ἄρτου Ἀριστοφάνης ἐν Εἰρήνῃ·

Κολλύραν μεγάλην, καὶ κόνδυλον ὄψον ἐπ' αὐτῆ.
 αἱ ἐν Ὀλκάσι·

Καὶ κολλύραν τοῖσι περῶσιν διὰ τοῖν Μαραθῶν
 τρώπαιον.

76. Ὁ δὲ ὀβελίας ἄρτος κέκληται, ἦτοι ὅτι ὀβολοῦ πω-
 κίσκεται, ὡς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἢ ὅτι ἐν ὀβελισκοῖς ὀπτῶ-
 νται. Ἀριστοφάνης Γεωργοῖς·

Εἶτ' ἄρτον ὀπτῶν τυγχάνει τις ὀβελίαν.
 ερεκράτες Ἐπιλήσμονι·

Ἦλεν ὀβελίαν σπόδι, ἄρτου δὲ μὴ προσιμῶν.
 καλοῦντο δὲ καὶ ὀβελιαφόροι οἱ ἐν ταῖς πομπαῖς παρο-
 ροντες αὐτοὺς ἐπὶ τῶν ὄμων. Σωκράτης ἐν ἔκτῳ Ἐπι-
 ἤσκειν τῶν ὀβελίαν φησὶν ἄρτον Διόνυσον εὔρειν ἐν ταῖς
 ραταλαῖς Ἐπύτιος ἄρτος, ὁ προσαγορευόμενος λευδί-
 ς, ὡς φησὶν Εὐκράτης. Πανός, ἄρτος, Μισσάπιοι.

Καὶ τὴν πλησμονὴν πανίαν, καὶ πάντα τὰ πλῆγμα, Βλαΐσος ἐν Μεσοτριβῶν, καὶ Δεινόλοχος ἐν Τηλέφω, Πίνθων τε ἐν Ἀμφιτρύωνι. Καὶ Ῥωμαῖοι δὲ πάντα τὸν ἄρτον καλοῦσι. Ναστός ἄρτος ζυμῆτης καλεῖται μέγας, ὡς φησι Πολέμαρχος καὶ Ἀρτεμίδωρος· Ἡρακλείων δὲ πλακοῦντος εἶδος. Νικόστρατος δ' ἐκ Κλίης·

Ναστός τὸ μέγεθος τηλικούτος, δέσποτα,
λευκός· τὸ πάχος γὰρ ὑπερέκλυτε τοῦ κοινού.

Ὅσμη δὲ, τουτίβλημ' ἐπεὶ περιηρέθη,
ἐβάδιζ' ἄνω καὶ μέλιτι * * μεμυγμένη

ἄτμεις τις εἰς τὰς ῥίνας· ἔτι γὰρ θερμὸς ἦν.

Κησιός ἄρτος ποιὸς παρὰ Ἴωσιν, Ἀρτεμίδωρος δ' Ἐφεσῖος φησὶν ἐν Ἰωνικῶν ὑπομνήμασι. Θρόνος ἄρτου ὄνομα. Νεάνθης ὁ Κυζικηνός, ἐν δευτέρῳ Ἑλληνικῶν γράφων οὕτως· „Ὁ δὲ Κόδρος τόμον ἄρτου τὸν καλούμενον θρόνον λαμβάνει, καὶ κρέας, καὶ τῷ πρεσβυτάτῳ γέμονσι.“ Βάκχυλος δ' ἐστὶν ἄρτος, σποδίτης παρ' Ἡλείοις καλούμενος, ὡς Νικάνδρος ἐν δευτέρῳ Γλασσωῶν ἱστορεῖ. Μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Δίφιλος ἐν Διαμαρτανοσίῃ, οὕτως·

Ἄρτους σποδίτας κησερίτας περιφέρειν.

Ἄρτου δ' εἶδος ἐστὶ καὶ ὁ ἀποπυρίας καλούμενος, ἐπ' ἀνθρώπων δ' ὀπιᾶται. Καλεῖται δ' οὗτος ὑπὸ τινων ζυμῆτης. Κρατῖνος Μαλθακοῖς· „Πρώτον ἀποπυρίαν ἔχω ζυμηταμιάδου πλείους κνέφαλλον.“

77. Ἀρχίστρατος δ' ἐν τῇ Γαστρονομίᾳ παρὰ ἀλφίτων καὶ ἄρτων οὕτως ἐκτίθεται·

Πρώτα μὲν οὖν δώρων μεμνήσομαι ἠνκόμοιο

Δήμητρος, φίλε Μόσχε· σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.

Ἔστι γὰρ οὖν τὰ κράτιστα λαβεῖν βέλτερά τε πάντων,
εὐκάσπου κρηθῆς καθαρῶς ἡσκημένα κέντρα,

ἐν Ἀσβῳ, κλεινῆς Ἐφέσου περικύμονι μαστῶ,
 λευκότερ' αἰθερίας χιόνος. Θεοῦ ἔπερ ἔδουσαν
 (112) ἄλφει', ἐκεῖθεν ἰὼν Ἐρμῆς κῦτ' αἰς ἀγοράζει.
 Ἔστι δὲ καὶ Θήβαις ταῖς ἑπταπύλοις ἐπιεικῆ,
 καὶ Θάσῳ, ἐν τ' ἄλλαις πόλεσιν τισιν, ἀλλὰ γίγνεται
 φαίνονται πρὸς ἐκεῖνα. Σαρφεῖ τὰδ' ἐπίστασο δόξῃ.
 Στρογγυλοδίνητος δὲ τετριμμένος εὖ κατὰ χεῖρα
 κόλλις Θεσσαλικός σοι ὑπαρχέτω, ὃν καλέουσι
 κῆνοι κριματίαν, οἳ δ' ἄλλοι χόνδρινον ἄρτον.
 Ἐἴτα τὸν ἐν Τεγείαις σέμιδάλεος υἱὸν ἐπαινώ,
 ἐγκροφίαν. Τὸν δ' εἰς ἀγορὰν ποιούμενον ἄρτον
 αἱ κλειναὶ παρέχουσι βροτοῖς κάλλιστον Ἀθῆναι.
 Ἐν δὲ φρεσταφύλοις Ἐρυθραῖς ἐκ κλιβάνου ἐλθὼν
 λευκός, ἄβραῖς θάλλον ὤραις, τέρψει παρὰ δεῖπνον.
 Ταῦτ' εἰπὼν ὁ τένθης Ἀρχίστρατος, καὶ τὸν τῶν ἄρτων
 ποιητὴν ἔχειν συμβουλεύει Φοῖνικα ἢ Λυδόν· ἠγγόει γὰρ
 τοὺς ἀπὸ τῆς Καππαδοκίας ἄρτοποιοὺς ἀρίστους ὄντας.
 Λέγει δ' οὕτως·

Ἔστω δὴ σοι ἀνὴρ Φοῖνιξ ἢ Λυδός ἐν οἴκῳ,
 ὅστις ἐπιστήμων ἔσται σίτοιο, κατ' ἡμᾶρ
 παντοίας ἰδέας τεύχων, ὡς ἂν σὺ κελύης.

78. Τῶν δ' Ἀττικῶν ἄρτων ὡς διαφορῶν μνημονεύει
 καὶ Ἀντιφάνης ἐν Ὀμφάλῃ, οὕτως·

Πῶς γὰρ ἂν τις εὐγενῆς γεγὼς
 δύναται ἂν ἐξελεθεῖν ποτ' ἐκ τῆσδε στέγης,
 ὄρων μὲν ἄρτους λευκοσωμιάτους ἔπνον
 καταμπτέχοντας ἐν πυκναῖς διεξόδοις,
 ὄρων δὲ μορφὴν κριβάνοις ἠλλαγμένους,
 μίμημα χειρὸς Ἀττικῆς, οὗς δημόταις
 Θεαρίων ἔδειξεν.

Οὗτός ἐστι Θεαρίων ὁ ἄρτοποιός, οὗ μνημονεύει Πλάτων ἐν Γοργία, συγκαταλέγων αὐτῷ καὶ Μίθαιμον, οὕτως γράφων· „Οἵτινες ἀγαθοὶ γέγονασιν ἢ εἰςὶ σωμάτων Θεραπευταὶ, ἔλεγές μοι πάνυ σπουδάξων· Θεαρίων ὁ ἄρτοκόπος, καὶ Μίθαιμος ὁ τῆν ὄψοποιῶν συγγεγραφώς τὴν Σικελικὴν, καὶ Σάραμβος ὁ κᾶπηλος, ὅτι οὗτοι θαυμαῖοι γέγονασι σωμάτων Θεραπευταὶ, ὁ μὲν ἄρτους θαυμαστοὺς παρασκευάζων, ὁ δὲ ὄψον, ὁ δὲ οἶνον.“ Καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Γηρητιάδῃ καὶ Διολοσίῳ, διὰ τούτων·

Ἦκω, Θεαρίωνος ἄρτοπῶλιον
λιπὸν, ἦν ἔστι κριβάνων ἐδώλια.

Κυπρίων δ' ἄρτων μνημονεύει Εὐβουλος, ὡς διαφόρων ἐν Ὀρθάνῃ, διὰ τούτων·

Λειπὸν μὲν, ἰδόντα παριππεῦσαι
Κυπρίους ἄρτους·
μαγνήτης γὰρ λίθος ὡς, ἔλκει
τοὺς πεινῶντας.

Τῶν δὲ κολλικίων ἄρτων, (οἱ αὐτοὶ δ' εἰςὶ τοῖς κολλίβοις,) Ἐφιππος ἐν Ἀρτέμιδι μνημονεύει, οὕτως·

Παρ' Ἀλεξάνδρου δ' ἐκ Θετταλίας
κόλλικα φαγὼν κριβανὸς ἄρτων.

Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἀχαρνέυσιν·

ὦ χαῖρε κολλικοφάγε βουπιδίον·

(113) 79. Τούτων οὕτως λεχθέντων, ἔφη τις τῶν παρόντων γραμματικῶν, Ἀρδιανὸς ὄνομα, Ταῦτα στία Κρονικά ἐστιν, ὡς ἑταῖροι. Ἡμεῖς γὰρ οὐτ' ἀλφίτοισι χαίρομεν· πλήρης γὰρ ἄρτων ἡ πόλις· οὕτως τῶ τῶν ἄρτων τούτων καταλόγῳ. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἄλλω, Χρυσίππου τοῦ Τυανέως συγγράμματι ἐνέτυχον, ἐπιγραφομένῳ Ἀρτοποιικῶ, καὶ πείραν ἔσχον τῶν ἀπὸ δι' ὀνομασθέντων

παρα πολλοῖς τῶν φίλων, ἔρχομαι καὶ αὐτὸς λέξω τι περὶ ἄρτων. Ὁ ἄρτοποιίος ἄρτος καλούμενος, κλιβανικίου καὶ φουρνικίου διαφέρει. Ἐάν δ' ἐκ σκληρᾶς ζύμης ἐργάζη αὐτὸν, ἔσται καὶ λαμπρὸς, καὶ εὐβρωτος πρὸς ξηροφάγειαν· εἰ δ' ἐξ ἀνεμιμένης, ἔσται μὲν ἐλαφρὸς, οὐ λαμπρὸς δέ. Κλιβανικός δὲ καὶ φουρνικός χυλίσουσιν ἀπαλατίφει τῇ ζύμῃ. Παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησι καλεῖται τις ἄρτος ἀπαλός, ἄρτυόμενος γάλακτι ὀλίγῳ καὶ ἑλαίῳ καὶ ἅλσιν ἀφμεταῖς. Δεῖ δὲ τὴν μοτερίαν ἀνεμιμένην εἶναι. Οὗτος δὲ ὁ ἄρτος λέγεται Καππαδόκιμος, ἐπειδὴ ἐν Καππυδοκίᾳ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπαλὸς ἄρτος γίνεται. Τὸν δὲ τοιοῦτον ἄρτον οἱ Σύροι λαχυμῶν προσαγορεύουσι, καὶ ἔστιν οὗτος ἐν Συρίᾳ χρηστότατος γινόμενος, διὰ τὸ θερμότητος τρώγεσθαι, καὶ ἔστιν ἄνθει παραπλήσιος. Ὁ δὲ βωλητίνος καλούμενος ἄρτος πλάττεται μὲν ὡς βωλήτης, καὶ ἀλείφεται ἢ μίγματα ὑποπασσομένης μήκωνος, ἐφ' ἣ ἐπιτίθεται ἢ ματερία, καὶ ἐν τῷ ζυμοῦσθαι οὐ κολλᾶται τῇ καρδόπῳ. Ἐπιπύραν δ' ἐμβληθῆ εἰς τὸν φούρνον, ὑποπᾶσεται τῷ κρούμῳ χόνδρος τις, καὶ τότε ἐπιτίθεται ὁ ἄρτος, καὶ εἰλε χροῶμα κάλλιστον, ὅμοιον τῷ φουμῶσῳ τυρῶ. Ὁ δὲ τρεπτικός ἄρτος συναναλαμβάνεται γάλακτι ὀλίγῳ, καὶ νοσβάλλεται πέπερι καὶ ἑλαίῳ ὀλίγον· εἰ δὲ μὴ, στέαρ· ἢ δὲ τὸ κελούμενον ἄρτολάγανον ἐμβάλλεται οἰνᾶριον ἢ στέαρ, καὶ πέπερι, γάλα τε καὶ ἑλαίῳ ὀλίγον, ἢ στέαρ. δὲ τὰ κωκυριδία καλούμενα, τράκτα μίξεις, ὡσπερ καὶ ἴστων.

80. Ταῦτ' ἐκθεμένου τὰριστάρχεια δόγματα τοῦ
 ἰαν μεγαλοσοφιστῶ, ὁ Κίνουκλος ἔφη· Δάματρε,
 ς! Οὐκ ἐπὶς ἄρα ψαμμακοσίους ἔχει μαθητεῖς ὁ
 ὄσιος Εὐλεμίας, καὶ πλουτοῦν ἀπηνέγκμετο τοσοῦτος

ἐκ τῆς καλῆς ταύτης σοφίας, ὑπὲρ Γοργίαν καὶ Πρωταγόραν. Ὄθεν ὀκνῶ μὰ τὰς θεὰς εἰπεῖν, πότερον αὐτὸς οὐ βλέπει, ἢ οἱ τοὺς μαθητὰς αὐτῷ παραδιδόντες πάντες ἕνα ἔχουσιν ὀφθαλμὸν, ὡς μόλις διὰ τὸ πλήθος ὄραν. Μακαρίους οὖν αὐτοὺς, μᾶλλον δὲ μακαρίας εἶναι φημι τοιαύτας δεῖξεις τῶν διδασκάλων ποιουμένων. Πρὸς ὃν ὁ Μάγνος, φιλοτράπεζος ὢν, καὶ τὸν γραμματικὸν ταῦτον ὑπερεπαινῶν διὰ τὴν ἐκτένειαν, ἔφη, Οὔτοι, ἀνεπιτόποδες, χαμαιευνάδες, ἀερίοκοι, κατὰ τὸν κωμικὸν Εὐβουλον, ἀνόσιοι λάρυγγες, ἀλλοτρίων κτεάνων παραδειπνίδες, οὐχ ὁ προπάτωρ ὑμῶν Διογένης, πλακοῦντά ποτε ἐσθίων ἐν δεῖπνῳ λάβρωσ, πρὸς τὸν πυνθανόμενον ἔλεγεν, ἄρτον ἐσθίειν καλῶς πεποιημένον; ὑμεῖς δ', ὦ λοπαδάγχνηαι, κατὰ τὸν αὐτὸν ποιητὴν Εὐβουλον, λευκῶν ὑπογαστριδίων, ἑτέροις οὐ παραχωροῦντες φθέγγεσθαι, τὰς ἡσυχίας (114) οὐκ ἄγετε, ἕως ἂν τις ὑμῖν ὡς κινδιδίους ἄρτων ἢ ὀστῶν προσρίψῃ. Πόθεν ὑμῖν εἰδέναι, ὅτι καὶ κύβοι, οὐχ οὖς ἀεὶ μεταχειρίζεσθε, ἄρτοι εἰσὶ, τετράγωνοι, ἡδυσμένοι ἀνήθω, τυρῶ, καὶ ἐλαίῳ, ὡς φησιν Ἡρακλείδης ἐν Ὀψαρτυτικῷ; Παρεῖδε δὲ τοῦτον ὁ Βλεπίας, ὡσπερ καὶ τὸν θάργηλον, ὃν τινες καλοῦσι θαλύσιον (Κράτης δ' ἐν δευτέρῃ Ἀττικῆς διαλέκτου, θάργηλον καλεῖσθαι, τὸν ἐκ τῆς συγκομιδῆς πρῶτον γινόμενον ἄρτον) καὶ τὸν σησαμίτην. Οὐχ ἑώρακα δὲ οὐδὲ τὸν ἀνάστατον καλούμενον, ὃς ταῖς ἀφέηφόροις γίνεται. Ἔστι δὲ καὶ ὁ πυραμοῦς, ἄρτος διὰ σησάμων πετιόμενος, καὶ τάχα ὁ αὐτὸς τῷ σησαμίτῃ ὢν. Μνημονεύει δὲ πάντων τούτων Τρύφων ἐν πρώτῳ φυτικῶν, καθάπερ καὶ τῶν διαγόνων ὀνομαζομένων· οὔτοι δ' εἰσὶν ἄρτοι θεοῖς πετιόμενοι ἐν Αἰτωλίᾳ. Δράμικες δὲ καὶ ἀραξίς, παρ' Ἀθαμᾶσιν ἄρτοι τινὲς οὕτω καλοῦνται.

81. Καὶ οἱ γλωσσογράφοι δὲ ἄρτων ὀνόματα κατα-
λέγουσι. Σάλευκος μὲν δράμην ὑπὸ Μακεδόνων οὕτως κα-
λούμενον, δάρατον δ' ὑπὸ Θετταλῶν. Ἐπίτιαν δὲ φησὶν
ἄρτων εἶναι λευκίτην, ἐρικίταν δὲ καλεῖσθαι τὸν ἐξ ἐρη-
ριγμένου καὶ ἀσήστου πυροῦ γινόμενον καὶ χονδρῶδους.
Ἀμερίας δὲ καλεῖ ξηροπυρίταν τὸν αὐτόπυρον ἄρτων.
ὁμοίως δὲ καὶ Τιμαχίδας. Νικάνδρος δὲ θιαγόνας φησὶν
ἄρτους ὑπ' Αἰτωλῶν καλεῖσθαι τοὺς τοῖς θεοῖς γινόμε-
τους. Αἰγύπτιοι δὲ τὸν ὑποζίζοντα ἄρτων κυλλάστιν κα-
λοῦσιν. Μημημονεῦει δ' αὐτοῦ Ἀριστοφάνης ἐν Λαναῖσι.

Καὶ τὸν κυλλάστιν φθέγγον καὶ τὸν Πετόσιον.

Μημημονεῦσιν αὐτοῦ καὶ Ἐκαταῖος, καὶ Ἡρόδοτος, καὶ
ὁ Φανόδημος ἐν ἐβδόμῃ Ἀιθίδος. Ὁ δὲ Θυατειρηνὸς
Νικάνδρος τὸν ἐκ τῆς κριθῆς ἄρτων γινόμενον ὑπὸ τῶν
Αἰγυπτίων κυλλάστιν φησὶ καλεῖσθαι. Τὸν δὲ ἑυπα-
ροῦς ἄρτους φαιούς ὠνόμασεν Ἀλεξίς ἐν Κυπρίῳ, οὕτως·

Ἔπειτα πῶς ἦλθες; Β. Μόλις γ' ὀπταμένους
κατέλαβον. Α. Ἐξόλοι! Ἀτὰρ πόσους φέρεις;

Β. Ἐκαίδεκα οἷσω δεῦρο,

λευκούς μὲν ὀκτώ, τῶν δὲ φαιῶν τοὺς ἴσους.

Βλήμα δὲ φησὶ καλεῖσθαι τὸν ἐντεθρυμμένον ἄρτων καὶ
θερμὸν Σάλευκος. Φιλήμων δ' ἐν πρώτῳ παντοδαπῶν
χρηστηρίων πυρρὸν φησὶ καλεῖσθαι τὸν ἐκ πυρῶν ἀσήστων
γινόμενον ἄρτων, καὶ πάντα ἐν ἑαυτῷ ἔχοντα. Βλωμι-
λλούς δὲ ἄρτους ὀνομάζεσθαι λέγει τοὺς ἔχοντας ἐντομίας,
οὓς Ῥωμαῖοι κοδράτους λέγουσι· βρατίμην τε καλεῖσθαι
τὸν πτυρέτην ἄρτων, ὃν εὔκονον [τεύκονον] ὀνομάζουσιν
Ἀμερίας καὶ Τιμαχίδας. Φιλητῆς δ' ἐν τοῖς Ἀτάκτιος
σπολλία καλεῖσθαι τὸν ἄρτων, ὃν ὑπὸ τῶν συγγενῶν μά-
ρων κατακάλκεσθαι.

82. Καὶ μᾶζας δ' ἔστιν εὐρεῖν ἀναγεγραμμένας παρὰ τε τῷ Τρύφωνι καὶ παρ' ἄλλοις πλείοσιν. Παρ' Ἀθηναίοις μὲν φουστὴν τὴν μὴ ἄ, ἀν τετραμμμένην, ἔτι δὲ καρδαμάλην καὶ βήρηκα, καὶ τολύπας καὶ ἀχιλλεῖον· καὶ ἴσως αὕτη ἔστιν ἢ ἐξ ἀχιλλείων κριθῶν γινομένη· θριδακίνας τε, καὶ οἰνοῦτταν, καὶ μελιτοῦτταν, καὶ κρίνον καλούμενον, καὶ σχῆμά τι χορικῆς ὀρχήσεως παρ' Ἀπολλοφάνει ἐν Δαλλίδι. Αἱ δὲ παρ' Ἀλκμᾶνι θριδακίσκαι λεγόμεναι αἱ αὐταὶ εἰσι ταῖς Ἀττικαῖς θριδακίαις. Δεγυ δ' οὕτως ὁ Ἀλκμᾶν·

Θριδακίσκας τε καὶ κριθαπωτός.

(115) Σωσίβιος δ' ἐν τρίτῳ περὶ Ἀλκμᾶνος κριθανά φησι λέγεσθαι πλακοῦντάς τινος τῷ σχήματι μαστοειδῆς. Τυγία δὲ καλεῖται ἢ διδομένη ἐν ταῖς θυσίαις μᾶζα, ἵνα ἀπογεύσωνται. Καὶ Ἡσίοδος δὲ μᾶζῶν τιν' ἀμολγαίαν καλεῖ·

Μᾶζά τ' ἀμολγαίη, γάλα τ' αἰγῶν σβεγγυμενάων,
τὴν πομηνιαίην λέγων καὶ ἀκμαίαν· ἀμολγός γάρ τὸ ἀκ-
μαιότατον· παρμιτητέον δὲ καταλέγειν· οὐδὲ γὰρ οὕτως
εὐτυχῶς μνήμης ἔχω, ἃ ἐξέθετο πόπανα καὶ πέμματα
Ἀριστομένης ὁ Ἀθηναῖος ἐν τρίτῳ τῶν πρὸς τὰς ἱερουρ-
γίας. Ἐγνωμεν δὲ καὶ ἡμεῖς τὸν ἄνδρα τοῦτον, νεώτεροι
πρεσβύτερον. Ἰποκριτῆς δ' ἦν ἀρχαῖα κωμῳδίας, ἀπε-
λεύθερος τοῦ μουσικωτάτου βασιλέως Ἀδριανοῦ, καλούμε-
νος ὑπ' αὐτοῦ Ἀττικοπέριδιξ. Καὶ ὁ Θύλπιανός ἔφη, Ὁ
δ' ἀπελεύθερος παρὰ τίνι κῆται; Εἰπόντος δὲ τινος, καὶ
δράμα ἐπιγράφεσθαι Φρονίχου Ἀπελευθέρους, Μέναν-
δρον δ' ἐν Ραπιζομένη καὶ ἀπελευθέρων εἰρημέναι, καὶ
ἐπισυνάπτοντος, πάλιν ἔφη, Τίνι δὲ διαφέρει ἐξελευθέρου,
Ταῦτα μὲν οὖν ἔδοξε κατὰ τὸ παρὸν ἀναβαλέσθαι.

83. Καὶ ὁ Γαληνός, μελλόντων ἡμῶν ἐφάπτεσθαι τῶν ἄρτων, Οὐ πρότερον, ἔφη, δειπνήσομεν, ἕως ἂν καὶ παρ' ἡμῶν ἀκούσῃτε, ὅσα εἰρήκασι περὶ ἄρτων, ἢ πεμμάτων, ἔτι δὲ ἀλφάτων, Ἀσκληπιαδῶν παῖδες. Δίφιλος μὲν ὁ Σίβνιος ἐν τῷ περὶ τῶν προσφερομένων τοῖς νοσοῦσι καὶ τοῖς ὑγιάνουσιν, Ἄρτοι, φησὶν, οἱ ἐκ πυρῶν κριθίνων, εἰσι πολυτροφώτεροι, καὶ εὐοικονομητότεροι, καὶ τὸ ὅλον κρείττονες· εἶθ' οἱ σιμιδαλίται· μεθ' οὓς οἱ ἀλευρίται· εἶθ' οἱ συγκομιστοὶ, ἐξ ἀσήστων ἀλεύρων γινόμενοι. Οὔτε γὰρ πολυτροφώτεροι εἶναι δοκοῦσι. Φίλιστιον δ' ὁ Ασκρός τῶν χονδριῶν τοὺς σιμιδαλίτας πρὸς ἰσχύν φησι μᾶλλον πεφυκέναι· μεθ' οὓς τοὺς χονδρίτας τίθησιν, εἶτα τοὺς ἀλευρίτας. Οἱ δὲ ἐκ γυρώς ἄρτοι γινόμενοι κακοχυλότεροί τε εἰσι καὶ ὀλιγοτροφώτεροι. Πάντες δ' οἱ θερμοὶ ἄρτοι τῶν ἐφυγμένων εὐοικονομητότεροι πολυτροφώτεροί τε καὶ εὐχυλότεροι, ἔτι δὲ πνευματικοὶ καὶ εὐανάδοτοι. Οἱ δ' ἐφυγμένοι πλήσμοι, δυσοικονόμητοι. Οἱ δὲ τελείως παλαιοὶ καὶ κατεψυγμένοι, ἄτροφώτεροι, στατικοὶ τε κοιλίας, καὶ κακόχυλοι. Ὁ δ' ἐγκριφίας ἄρτος βαρὺς, δυσοικονόμητός τε, διὰ τὸ ἀνωμάλως ὑπτῆσθαι. Ὁ δὲ ἐπρήτης καὶ καμωίτης δύσπεπτος καὶ δυσοικονόμητος. Ὁ δ' ἐσχαρίτης καὶ ἀπὸ τηγάνου, διὰ τὴν τοῦ ἐλαίου ἐπίμειξιν εὐεκριτώτερος, διὰ δὲ τὸ κριστῶν κακοστομαχάτερος [γάρ]. Ὁ δὲ κλιβανίτης πάσαις ταῖς ἀρεταῖς περιτεύεται· εὐχυλὸς γάρ, καὶ εὐστόμαχος, καὶ εὐπεπτος, καὶ πρὸς ἀνάδοσιν ῥᾶτος· οὔτε γὰρ ἰστάνει κοιλίαν, οὔτε παρατείνει. Ἀνδρίας δὲ ὁ ἰατρὸς ἄρτους πινύς φησὶν ἐν Συρίᾳ γίνεσθαι ἐκ σιγαμίνων, ἂν τοὺς φαγόντας τριχοφύειν. Μνησίθεος δὲ φησὶ τὸν ἄρτον τῆς μάξης εὐπεπτότερον εἶναι, καὶ τοὺς ἐκ τῆς τήρης μᾶλλον ἰκανῶς τρέφειν· πέπτεσθαι γὰρ αὐτοὺς καὶ

αὐτὰ μετὰ πολλοῦ πόνου. Τὸν δ' ἐκ τῶν ζυῶν ἄρτον, ἄδην φησὶν ἐσθιόμενον, βαρὺν εἶναι καὶ δύσπεπτον· διὸ οὐχ (16) ὑγιαίνειν τοὺς αὐτὸν ἐσθιόντας. Εἰδέναι δὲ ὑμᾶς αἶψι, ὅτι τὰ μὴ πυρωθέντα ἢ τριφθέντα σιτία, φύσας καὶ βᾶσιν καὶ στρόφους καὶ κεφαλαλγίας ποιεῖ.

.84. Μετὰ τὰς τοσαύτας διαλέξεις ἔδοξεν ἦδη ποτὲ καὶ δειπνεῖν. Καὶ περιερχθέντος τοῦ καλουμένου ὠραίου, ὁ Λεωνίδης ἔφη· Εὐθύδημος ὁ Ἀθηναῖος, ἄνδρες φίλοι, ἐν τῷ περὶ ταρίχων Ἡσιόδου φησι περὶ πάντων τῶν ταριχευομένων τὰδ' εἰρηκέναι·

Ἄμφωκες μὲν πρόωτον στόμα καὶ κραταιάτα καὶ θιόη γναθμῶν ἠρδᾶξαντο δυσειμονες ἰχθυολῆες,
αἷς ὁ ταριχόπλεως ἄδα Βόσπορος, οἱ πιθόγουστρος
τριήγοντες τετράγωνα ταρίχια τεκταίνονται.

Ναὶ μὴν οὐκ ἀκλείς θνητοῖς γένος ὄξυορύγχου,
ἦ καὶ ὄλον καὶ τριητὸν ἄλες τρηχεῖς ἐκόμισσαν.

Θήνων δ' ὠραίων Βυζάντιον ἔπλετο μήτηρ,
καὶ σκόμβρων βυθίων τε καὶ εὐχόρτου λιβιβάττου.

Καὶ Πάριον κολιῶν κυδνή τροφὸς ἔσχε πολλήνη.

Ἴόνιον δ' ἀνὰ κύμα φυγῶν Γαδείραθεν ἄξυ
Βρεττίος, ἢ Καμπανός, ἢ ἐξ ἄγυθοῦ Τύραντος,
ὄρκινιοι τρίγωνα, τὰ τ' ἐν στάμνοισι τεθάντα
ἀμφαλλὰξ δειπνοῖσιν ἐν πρώτοισιν ὀπηδαῖ.

Ταῦτα τὰ ἔτη ἐμοὶ μὲν δοκεῖ τινος μαγείρου εἶναι μῦλλον, ἢ τοῦ μουσικωπάτου Ἡσιόδου. Πόθεν γὰρ εἰδέναι δύναται Πάριον ἢ Βυζάντιον, ἔτι δὲ Τύραντα καὶ Βρεττίους καὶ Καμπανούς, πολλοῖς ἔτεσι τούτων πρεσβύτερος ὢν; Δοκεῖ οὖν ἐμοὶ αὐτοῦ τοῦ Εὐθύδημου εἶναι τὰ ποιήματα. Καὶ ὁ Διονυσιοκλῆς ἔφη· Ὅτου μὲν ἐστί τὰ ποιήματα, ὃ ἀγαθὸ Λεωνίδη, ὑμῶν ἐστί κερταῶν, τῶν δοκιμασίων γραμ-

ματικῶν· ἄλλ' ἐπεὶ περὶ ταρίχων ἐστὶν ὁ λόγος, περὶ ὧν οἶδα καὶ παροιμίαν μνήμης ἡξιωμένην ὑπὸ τοῦ Σολέως Κλεάρχου·

Σαίπρὸς τάριχος τὴν ὀρίανον φιλεῖ·
ἔρχομαι καὶ γὰρ λέξων τι περὶ αὐτῶν, τὰ τῆς τέχνης.

85. Διοκλῆς μὲν ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς ἐπιγραφομένοις, τῶν ταρίχων φησὶ τῶν ἀπυμελων κράτιστα εἶναι τὰ ὠραῖα, τῶν δὲ πίωνων τὰ θύννεα. Ἰεσῖος δ' ἱστορεῖ, οὐκ εἶναι εὐεκακρίτους κοιλίας οὔτε πηλαμύδας οὔτε τὰ ὠραῖα, τὰ δὲ νεώτερα τῶν θυννείων τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἔχειν τοῖς κυβίοις, μεγάλην τε εἶναι διαφορὰν πρὸς πάντα τὰ ὠραῖα λεγόμενα. Ὅμοιος δὲ λέγει καὶ τῶν Βυζαντίων ὠραίων, πρὸς τὰ ἀπ' ἐτέρων τόπων λαμβανόμενα, καὶ οὐ μόνον τῶν θυννείων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ὀλισκομένων ἐν Βυζαντίῳ. Τούτοις προσέθηκεν ὁ Ἐφέσιος Δάφνος· Ἀρχίστρατος μὲν, ὁ περιπλεύσας τὴν οἰκουμένην γαστρὸς ἕνεκα καὶ τῶν ὑπὸ γαστήρα, φησὶ·

Καὶ Σακελοῦ θύννου τέμαχος

τιμηθὲν, ὃ τ' ἐν βίκοισι ταριχεύεσθαι ἔμελλεν.

(117) Σαίπερδῃ δ' ἐνέποι κλαίειν μακρὰ, Ποντικῶν ὄψε,
καὶ τοῖς κῆρον ἐπαινοῦσιν. Παῦροι γὰρ ἴσασιν
ἄνθρώπων, ὅτι φαῦλον ἔσθαι καὶ ἀκιδνὸν ἔδεσμα.

Ἄλλὰ τριταῖον ἔχειν σκόμβρον, πρὶν ἐς ἀλμυρὸν ὕδαρ
εἰσθῆναι, ἀμφορέως ἐντός, νέον, ἡμπαρίχον.

Ἄν δ' ἀφίκη κλεινοῦ Βυζαντίου εἰς πόλιν ἀγνήν,
ὠραίου φάγε μοι τέμαχος πάλλιν· ἔστι γὰρ ἐσθλὸς
καὶ μαλακόν.

Παράσταε δ' ἐνθ' ἡς Ἀρχίστρατος συγκαταλέξει ἡμῖν καὶ
τὸ παρὰ Κράτητι τῷ κωμωδιοποιῷ ἐν Σαμίσις λεγόμενον
θεωρῶντων τάριχος, περὶ οὗ φησιν·

Σκυλίη ποτ' ἐν χύτρα τάριχος ἐλεφάντινον
 ἦρε ποντίας χελώνη πευκίνοισι κύμασι,
 καρκίνοι ποδιάνεμοι τε καὶ ταχύπτεροι λύκοι
 ὑσορμαχεῖν ἄνδρες οὐρανῷ καττίματα.

Παῖ' ἐκείνον, ἀγχ' ἐκείνον. Ἐν Κίῳ τις ἡμέρα;
 Ὅτι δὲ διαβόητον ἦν τὸ τοῦ Κράτητος ἐλεφάντινον τάριχος,
 μαρτυρεῖ Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαῖζουσais, διὰ τούτων·

Ἡ μέγα τι βράδι' ἐστὶν ἡ τρυγωδοποιουμουσική,
 ἦνίκα Κράτητι τε τάριχος ἐλεφάντινον
 λαμπρὸν ἐκόμαζεν ἀπόνως παρὰ βεβλημένον,
 ἄλλα τε τοιαῦθ' ἕτερα μὲν' ἐαχλίστο.

86. Ὡμοτάριχον δὲ τινα κέκληκεν Ἀλεξίς ἐν Ἀπεργλοκωμένῳ. Ὁ δ' αὐτὸς ποιητὴς ἐν Ἰονήρῳ περὶ σκευασίας
 ταρίχων μάγειρόν τινα παράγει, λέγοντα ταῦτα·

Ὅπως λογίσασθαι πρὸς ἑμαυτὸν βούλομαι,
 καθεζόμενος ἐταῦθα, τὴν ὀψωνίην,
 ὁμοῦ τε συντάξαι, τι πρῶτον οἰσθήσθαι,
 ἡδυτέον τε πῶς ἕκαστόν ἐστί μοι.

Τάριχός ἐστι πρῶτον ὠραῖον τοῦδε
 Διαβόλου τοῦτ' ἐστί. Πλυτέον εὖ μάλα.

Εἶτ' εἰς λοιπὸν ὑποπάσας ἡδύσματα,
 Ἐνθίεις τὸ τέμαχος; λευκὴν ὄνιον ἐπιχέας,
 ἐπεσκίδασα τοῦλκιον· εἰθ' ἔμων ποιῶ
 μυελὸν, ἀφειλὸν ἔπιγανώσας σιλπίφ.

Ἐν δὲ Ἀπεργλοκωμένῳ συμβολάς τις ἀπαιτούμενός φησι·
 Παρ' ἐμοῦ δ', εἴην μὴ καθ' ἐν ἕκαστον πάντα δοῖς,
 χαλκοῦ μέρος δωδέκατον οὐκ ἂν ἀπολάβοις.

B. Δίκαιος ὁ λόγος. A. Ἀθύμιος, ψῆφον. Λέγει.

B. Ἐστὶ ὠμοτάριχος πέντε χαλκῶν. A. Λέγ' ἕτερον.

B. Μῦς ἐπὶ τὰ χαλκῶν. A. Οὐδὲν ἀσεβῆς οὐδέ τινα.

- Δέγε.* B. Τῶν ἐχίνων ὀβολός. A. Ἀγνεύεις ἔτι.
 B. Ἄρ' ἦν μετὰ ταῦθ' ἡ φάφανος, ἦν ἐβοῶτε; A. Ναί·
 χρησὴ γὰρ ἦν. B. Ἔδωκα ταύτης δὴ ὀβολούς.
 A. Τί γὰρ ἐβοῶμεν; B. Τὸ κύβιον τριωβόλου.
 (118) A. ὄνειν κεχειρωῶν γε οὐκ ἐπράξατ' οὐδὲ ἐν.
 B. Οὐκ οἶσθ' αἳ γ', ὧ μακάριε, τὴν ἀγοράν, ὅτι
 κατεδηδῶκασι τὰ λάχαν' αἱ τραξαλλίδες.
 A. Διὰ τοῦτο τὸ τάριχος τέθεικας διπλασίῳ;
 B. Ὁ ταραχοπώλης ἐστίν· ἔλθων πυνθάνου.
 Γόγγυρος δὲ ὀβολῶν. A. Οὐχὶ πολλοῦ. Δέγ' ἕτερον.
 B. Τὸν ὀπτὸν ἰχθὺν ἐπριάμην δραχμῆς. A. Παπαί,
 ὥσπερ πυρετὸς ἀνήκεν, εἶτ' ἐν ἐπιτελεῖ.
 B. Πρόσθεσ τὸν οἶνον, ὃν μεθύοντων προσέλαβον
 ἡμῶν, χάσας τρεῖς, δέκ' ὀβολῶν ὁ χούς.

87. Ἰκτίσιος δ' ἐν δευτέρῳ περὶ ἕλης πηλαμύδας κύβια
 εἶναι φησι μεγάλα. Κυβίων δὲ μνημονεῖε Πιοσειδίππος ἐν
 Μεταφερομένῳ. Εὐθύδημος ἐν τῷ περὶ ταραχῶν τὸν
 δελκανόν φησιν ἰχθὺν ὀνομάζεσθαι ἀπὸ Δελκωνος τοῦ
 ποταμοῦ, ἃφ' οὗπερ καὶ ἀλίσκεσθαι καὶ ταραχεύομενον
 εὐστομαχώτατον εἶναι. Δωρίων δ' ἐν τῷ περὶ ἰχθύων,
 τὸν [λεπτῶν] λεβίαν ὀνομάζων, φησὶ λέγειν τινὰς, ὡς ὁ
 αὐτὸς ἐστὶ τῷ δελκανῷ, τὸν τε κορακῆνον ὑπὸ πολλῶν λέ-
 γεσθαι σαπέροδον, καὶ εἶναι κράτιστον τὸν ἐκ τῆς Μαιώ-
 τιδος λίμνης. Δαυμαστοὺς δὲ εἶναι λέγει καὶ τοὺς περὶ
 Ἄβδηρα ἀλίσκομένους κιστρῆς, μεθ' οὓς τοὺς περὶ Σινώ-
 πην, καὶ ταραχευομένους εὐστομάχους ὑπάρχειν. Τοὺς δὲ
 προσαγορευομένους φησὶ μίλλους ὑπὸ μὲν τῶν καλεῖ-
 σθαι ἀγροπίδια, ὑπὸ δὲ τῶν πλατιστάκους, ὄντας τοὺς
 αὐτοὺς, καθάπερ καὶ τὸν χελλαρίην· καὶ γὰρ καὶ τοῦτον,
 ὅσα ὄντα ἰχθὺν, πολλῶν ὀνομασιῶν τετυχηκῶσαι· καλεῖ-

σθαι γὰρ καὶ βράκχον καὶ ὄνισκον καὶ χελλάρην. Οἱ μὲν οὖν
 μέζονες αὐτῶν ὀνομάζονται πλατίστακοι, οἱ δὲ μέσση ἔχον-
 τες ἡλικίαν μύλλοι, οἱ δὲ βαιοὶ τοῖς μεγέθεσιν ἀγνωπίδια.
 Μημησοῦει δὲ τῶν μύλλων καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ὀλκίαισι·

Σκόμβροι, κολίαι, λέβιαι, μύλλοι, σαπέγδα, θυννίδες.

88. Ἐπὶ τούτοις, σιωπήσαντος τοῦ Διονυσιοκλέους, ὁ
 γραμματικὸς ἔφη Οὔαρος, Ἄλλα μὴρ καὶ Ἀντιφάνης ὁ
 ποιητὴς ἐν Δευκαλίωνι ταρχῶν τῶνδε μέμνηται·

Τάρχιος ἀντακαῖον εἴ τις βούλει, ἢ
 Γαδεικίον, Βυζαντίας δὲ θυννίδος
 ὄσμαῖσι χαίρει.

Καὶ ἐν Παρασίτῳ·

Τάρχιος ἀντακαῖον ἐν μέσῳ

πίον, ὀλόλευκον, θερμόν.

Νικῶστρατός τε ἢ Φιλέταιρος ἐν Ἀντίλλῳ·

Βυζαντίον τε τέμαχος ἐπιβακχευσάτα,
 Γαδεικίον δ' ὑπογάστριον παρισίτῳ.

Καὶ προελθὼν·

Ἄλλ' ἐπριάμην παρ' ἀνδρὸς, εἴ γῆ καὶ θεοῖ,
 ταρχοπώλου πάσῃ καλοῦ τε κἀγαθοῦ,
 τίλιον μέγιστον, ἄξιον δραχμῆς, δυοῖν
 ἄβολοῖν, ὃν οὐκ ἂν καταφάγομεν ἡμερῶν
 τριῶν κατεσθίοντες, οὐδὲ δάδεκα·
 ὑπερμέγεθες γὰρ ἔστιν.

Ἐπὶ τούτοις ὁ Οὐλίπιανός, ἀποβλέψας εἰς τὸν Πλούταρχον,
 ἔφη, Μήποτι οὗτις ἐν τούτοις, εἰ οὗτος, τοῖς παρ' ἡμῶν
 τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι κατέλεξε Μενδησίους, ὃν οὐδ' ἂν μαι-
 νόμενος κύων γεύσατο ἂν ποτε, ἢ τῶν καλῶν σου ἡμισή-
 (119) ρων, ἢ τῶν ταρχηρῶν σιλούρων. Καὶ ὁ Πλού-
 ταρχος, Ὁ μὲν ἡμίγηρος, ἔφη, τί διαφέρει τοῦ προκατα-

λελεγμένου ἡμπαρίχου, οὗ ὁ καλὸς ἕμων Ἀρχέστρατος
μείνῃται; Ἄλλ' ὅμως ὠνόμασεν ἡμίνηρον ὁ Πάριος Σώ-
πατρος ἐν Μυστάκου θητῶ, οὕτως·

Ἐδέξατ' ἀντακαῖον, ὃν τρέφει μέγας

Ἴστρος, Σκύθαισιν ἡμίνηρον ἡδονήν.

Καὶ τὸν Μενδήσιον οὕτως ὁ αὐτὸς καταλέγει·

Μενδήσιός θ' ὠραῖος, ἀκρόπαστος, εὖ

ξανθαῖσιν ὀπίσ κεφάλος, ἀκτίσιν πυρός.

Ταῦτα δὲ τὰ βρώματα ὅτι πολλῶ ἡδίω ἐστὶ τῶν παρά σοι
περισπουδάστων κόττα καὶ λέπιδι, οἱ πειραθέντες ἴσασι.
Λέγε οὖν ἡμῖν καὶ σὺ, εἰ καὶ ἀρσενικῶς ὁ τάριχος λέγεται
παρ' Ἀττικοῖς· παρὰ γὰρ Ἐπιχόρμῳ οἶδαμεν.

89. Ὅν ζητοῦντα προφθάσας ὁ Μυρτίλος ἔφη, Κρα-
εῖνος μὲν ἐν Διονυσιαλεξάνδρῳ·

Ἐν σαργανίσιν ἄξω ταρίχους Ποντικοῖς.

Πλάτων Διὶ κακουμένῳ·

Ἦσθ' αἶτε' ἔχω, ταῦτ' ἐστὶ· ταρίχους ἀπολίσω.

Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν·

Οὐκ αἰσχυνοῦμαι, τὸν τάριχον τουτονί

πλίνων ἅπασιν, ὅσα σίνουδ' αὐτῶ κακά.

Κράτης Θηλοῖς·

Καὶ τῶν φαφάνων ἔβην χρή,

ἔχθῦς τ' ὀπιᾶν τοὺς τε ταρίχους,

ἡμῖν δ' ἀπὸ χεῖρας ἔχουσθαι.

Ἰδίως δ' ἐσχημάτισται παρ' Ἐρμίππῳ ἐν Ἀρτοπάλμῳ·

Καὶ τάριχος πλονα.

Σοφοκλῆς τ' ἐν Φινεῖ·

Νεκρὸς τάριχος εἰσορᾶν Αἰγύπτιος.

Ἐπικρομιστικῶς δ' εἰρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Εὐρίπῳ·

— Ἀγάρασόν τι χρηστὸν εἰς ἀγρὸν ταρίχισιν.

Καὶ Κηφισόδαρος ἐν ᾿Τί·

Κρεαδίον τι φαῦλον ἢ ταρίχιον.

Φερεκράτης ἐν Ἀυτομόλοις·

Ἡ γυνὴ δ' , ἡμῶν ἐκάστω λέουθον ἔψουσ' , ἢ φακῆν
ἀναμένει , καὶ σμικρὸν ὀπτῶσ' ὄσφρανον ταρίχιον.

Καὶ Ἐπίχαμος δ' ἄρσενικῶς εἴρηκεν δ τ ἀ ρ ι χ ο ς . Ἡ
δοτος δ' ἐν ἐνάτῃ οὕτως· „Οἱ τάριχοι ἐπὶ τῷ πυρὶ κει
νοι ἐπάλλοντο καὶ ἤσπαιφοι.“ Καὶ αἱ παροιμίαι δὲ κ
τὸ ἄφην λέγουσι·

Τάριχος ὀπτὸς εὐθύς ἂν ἴδῃ τὸ πῦρ. —

Σακρὸς τάριχος τὴν ὀρίανον φιλεῖ. —

Οὐκ ἂν πάθῃ τάριχος , ὥνπερ ἄξιος.

Ἄττικοι δὲ οὐδετέρως λέγουσι , καὶ γίνεται ἡ γενικὴ ἢ
τ α ρ ί χ ο υ ς . Χιωίδης Πτωχοῖς·

Ἄρ' ἂν φάγοιτ' ἂν καὶ ταρίχους , ὡ θεοί.

Ἡ δὲ δοτικὴ τ α ρ ί χ ε ι , ὡς ξίφει·

Ἐπὶ τῷ ταρίχει τῶδε τοίνυν κοπτίον.

Καὶ ἐπὶ αἰτιατικῆς Μένανδρος Ἐπιτρέπουσιν·

Ἐπέπασα

ἐπὶ τὸ τάριχος ἄλας , ἐὰν οὕτω τύχη.

Ὅτε δὲ ἄρσενικόν ἐστιν , ἡ γενικὴ οἰκέτι ἔξει τὸ σ.

90. Τοσαύτην δ' Ἀθηναῖοι σπάνδην ἐποιοῦντο ἢ
τὸ τάριχος , ὡς καὶ πολίτας ἀναγράφαι τοῖς Χαιρεφι
τοῦ ταριχοπαύλου υἱοῦς , ὡς φησὶν Ἀλέξις ἐν Ἐπιδαί
οὔτως·

Τοῖς Χαιρεφίλου δ' υἱεῖς Ἀθηναῖους ὅτι

(120) εἰσήγαγεν τάριχος , οὗς καὶ Τιμοκλῆς
ἰδὼν ἐπὶ τῶν ἵππων δύο σκόμβρους ἔφη
ἐν τοῖς σατύροις εἶναι.

Μνημονεύει δ' αὐτῶν καὶ Ἱππερίδης ὁ ἤντιμος. Ἐσθῆνοι

ἢ ταριχοπόλου μέμνηται Ἀντιφάνης ἐν Κουρίδι, οὕτως·

Ἐλθὼν τε πρὸς τὸν τεμαχοπόλῃν περιμενε,

παρ' οὗ φέρειν εἴωθα, κἄν οὕτω τύχη

Εὐθύνοσ * * ἀπολογίζων αὐτόθι

χρηστόν τι περιμενον, κέλευσον μὴ τεμῆιν·

Ἰδίου δέ, (καὶ γὰρ οὗτος ταριχοπόλης,) Ἄλεξις ἐν Πίσκῳ κἄν Σωράκοις·

Φειδιππος ἑτερός τις ταριχηγὸς ξένος.

91. Ἐσθιόντων δ' ἡμῶν τὸ τάριχος, καὶ πολλῶν ὄρων ἔχοντων ἐπὶ τὸ πιεῖν, ὁ Δάφνος ἔφη, ἀνατείνας τῷ ἴρε Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος, ἄνδρες φίλοι, ἐν τῷ ἐπι-αφομένῳ Συμποσίῳ φησί· „Ἀητέον σύμμετρον τροφήν ὁ τοῦ πίνειν, καὶ μάλιστα τὰς εἰθισμένας προπαρατίσθαι περιφοράς. Ἐκ διαστήματος γὰρ εἰσφερομένας ἀλλάττειν τὰ ἀπὸ τοῦ οἴνου προσκαθίζοντα τῷ στομάχῳ, καὶ δηγμῶν αἴτια καθιστάμενα. Οἴονται δέ τινες ταῦται καὶ κακοστόμαχα, (λέγω δὴ λαχάνων καὶ ταρίχων νη,) δητικόν τι κερτημένα, εὐθιτεῖν δὲ τὰ κολλώδη καὶ ιστύφοντα βρώματα, ἄγνοοῦντες, ὅτι πολλὰ τῶν τὰς φρίσεις ποιούντων εὐλύτους, ἐκ τῶν ἐναντίων εὐστόμαχα θέστηκεν· ἐν οἷς ἐστι καὶ τὸ σίσαρον καλούμενον, οὗ ἡμονεύει Ἐπίχαρμος ἐν Ἀγρωστίνῳ, ἐν Γ' καὶ Θαλάσσα, ἰ Διοκλῆς ἐν πρώτῳ Ἑγιωνῶν, ἀσπάρραγος, τεύτλον τὸ κόνον, (τὸ γὰρ μέλαν καθεκτικόν ἐστιν ἐκφρίσεων,) κόγχαι, ἰλῆρες, μύες θαλάττιοι, χῆμαι, κτένες, τάριχος τέλειος ἢ μὴ βρωμώδης, καὶ ἰχθύων κυχύλων γένη. Προπαρατίσθαι δ' ἐστὶν ἀφελίμον τὴν λεγομένην φυλλίθια καὶ πλῖον, ἔτι δὲ τάριχος, εἰς τὰς ὁρμὰς εἰς ταῦτα * * μὴ οἷας τῶν πολυτρόφων ἀπολαύειν. Τὰς δὲ ἀθρόους ἐν τῇ πόσει ἐκκελεῖν· δύσκλητοι γὰρ εἰς τὴν πλείονα

τῶν ὑγρῶν προσφοράν. Μακεδόνες δ', ὡς φησὶν Ἑρμιππος ὁ Ὀλύμπιος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡρακλίωνος ταφῆς, οὐκ ἠπίσταντο πίνειν εὐτάκτως, ἀλλ' εὐθέως ἐχρῶντο μεγάλας προπόσεις, ὥστε μεθύειν, ἔτι παρακειμένων τῶν πρώτων τραπεζῶν, καὶ μὴ δύνασθαι τῶν σιτίων ἀπολαύειν.“

92. Διφίλος δ' ὁ Σιφνίος φησὶ· „Τὰ ταρίχη, τὰ ἐκ τῶν θαλασσίων καὶ λιμναίων καὶ ποταμίων γινόμενά, ἐστὶν ὀλιγότροφα, ὀλιγόχυλα, καυσώδη, εὐκοίλια, ἐρεθιστικὰ ὀρεξεως. Κράτιστα δὲ τῶν μὲν ἀπιόνων, κύβια, καὶ ὠραία, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια γένη; τῶν δὲ πιόνων τὰ θύννεια καὶ κορδύλη. Τὰ δὲ παλαιὰ κρείσσινα καὶ δριμύτερα, καὶ μάλιστα τὰ Βυζάντια. Τὸ δὲ θύνναιον, φησὶ, γίνεται ἐκ τῆς μεζονος πηλαμύδος, ἢν τὸ μικρὸν ἀναλογεῖ τῷ κυβίῳ, ἐξ οὗ γένους ἐστὶ καὶ τὸ ὠραϊόν. Ἡ δὲ σάρδα προσέκειται (121) τῷ κολλῆ μεγέθει. Ὁ δὲ σκόμβρος κοῦφος καὶ ταχέως ἀποχωρῶν τοῦ στομάχου. Ὁ κολλῆς δὲ σκυλλωδέστερος, ἀητικώτερος καὶ κακοχυλότερος, τρόφιμος· κρείσσινα δὲ ὁ Ἀμυκλιανὸς καὶ Ἰσπανὸς, ὁ Σαξίτανὸς λεγόμενος· λεπτότερος γὰρ καὶ γλυκύτερος.“ Στράβων δ' ἐν τρίτῳ Γεωγραφικῶν πρὸς ταῖς Ἡρακλέους φησὶ νήσις κατὰ Καρχηδόνα τὴν Κατὴν πόλιν εἶναι Σαξίτανίαν, ἧς καὶ τὰ ταρίχη ἐπωνύμως λέγεσθαι, καὶ ἄλλην Σκομβροαίαν, ἀπὸ τῶν ἀλσκομένων σκόμβρων, ἧς ὡς τὸ ἀριστον σκευάζεσθαι γάρων. Οἱ δὲ λεγόμενοι μελανδραῖαι, ὧν καὶ Ἐπιχρημος μνημονεύει ἐν Αὐτομάλῳ Ὀδυσσεῖ, οὕτως· „Ἰοτικύριον τὸ τέμαχος ἧς ὑπομελανδραῖωδες.“ Μελανδρος δὲ τῶν μεγίστων θύννων εἶδος ἐστίν, ὡς Πάμφιλος ἐν τοῖς περὶ ὀνομάτων παρίστησι, καὶ ἐστὶ τὰ τέμαχη αὐτοῦ λεπταρότερα.

93. „Τὸ δὲ ὁμοτάριχόν (φησιν ὁ Δικύλιος) κήτημα πρὸς λέγουσι, καὶ ἔστι βαρὺ καὶ γλοιώδες, προσέτι δὲ καὶ ὑσπεπτον. Ὁ δὲ ποτάμιος κορακῖνος, ὃν πέλτην τινὲς καλοῦσιν, ὃ ἀπὸ τοῦ Νελλου, ὃν οἱ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν διῶς ἡμίτηρον ὀνομάζουσιν, ὑποπίμελος μὲν ἔστι καὶ ἤριτα κακόχυλος, σαρκώδης, τρώφιμος, εὐπεπτος, εὐανάτοτος, κατὰ πάντα τοῦ μύλλου κρείσσων. Τὰ μέντοι τῶν χθόνων καὶ τῶν ταρίχων ἅα πάντα δύσπεπτα, δύσφθαρα, μᾶλλον δὲ τὰ τῶν λεπρωτέρων καὶ μειζόνων· σκληρότερα γὰρ μένει καὶ ἀδιαίρετα. Γίνεται δὲ εὐστομα μεθ' ἰλῶν ὀβροσθέντα καὶ ἐποπτηθέντα. Πάντως δὲ χρῆσιν ταρίχους πλύνειν, ἄχρι ἂν τὸ ὕδωρ ἄνοσμον καὶ γλυκύνεται. Ὁ δ' ἐκ θαλάττης ἐφόμενος τάριχος γλυκύτερος γίνεται, θερμοὶ τε οἱ τάριχοι ἡδίωνες εἰσίν.“ Μνησίθεος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ ἐδεστίων· „Οἱ ἀλυκοὶ φησὶ) καὶ γλυκεῖς χυμοὶ πάντες ὑπάγουσι τὰς κοιλίας· οἱ δὲ ξεῖς καὶ δριμεῖς λύουσι τὴν οὐρησιν· οἱ δὲ πικροὶ μᾶλλον μὲν εἰσιν οὐρητικοί, λύουσι δ' αὐτῶν ἔνιοι καὶ τὰς κοιλίας· οἱ δὲ στρυφνοὶ τὰς ἐκκρίσεις * *.“ Ξενοφῶν δὲ, μουσικώτατος, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἰέρωνι ἢ τυραννικῷ, ἀββάλλων τὰ τοιαῦτα βρώματά, φησὶ· „Τί γὰρ, ἔφη ὁ Ἰέρων, τὰ πολλὰ ταῦτα μηχανήματα κατανεοήκατε, ἃ ἀρρατίζονται τοῖς τυράννοις, ὅξεα καὶ δριμύα καὶ στρυφνὰ αἰ τὰ τούτων ἀδελφά; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Σιμωνίδης, αἰ πάνυ γὰρ μοι δοκοῦντα παρὰ φύσιν εἶναι ταῦτα ἀνθρώπων. Ἄλλο τι οἶμι, ἔφη ὁ Ἰέρων, ταῦτα τὰ ἐδέσματα εἶναι, ἢ μὴ διὰ κακῆς καὶ ἀσθενούσης ψυχῆς ἐπιθυμήματα; τὰ οἱ γὰρ ἡδέως ἔσθοντες καὶ σύ που οἶσθα ὅτι οὐδὲν προσδίδονται τούτων τῶν σοφισμάτων.“

94. Ἐπὶ τούτοις λεχθεῖσιν ὁ Κύνουλος κτεῖν ἤρῃσα

δεικόνταν, δεῖν λέγων ἄλμυροὺς λόγους γλυκίσιν ἀποκλίσθαι νόμασι. Πρὸς ὃν ὁ Οὐλπιανός, σχετλιάσας καὶ ψας τῇ χειρὶ τὸ προσκεφάλαιον, ἔφη, Μέχρι πότε βαρβρίζοντες οὐ παύσεσθε; ἢ ἕως ἂν καταλιπὼν τὸ συμποῖον αἰχμαῖαι, πέττω ὑμῶν τοὺς λόγους οὐδυνάμενος; Καὶ Ἐν Ῥώμῃ τῇ βασιλευούσῃ διατρίβων τὰ νῦν, ὧ λῶσι, χωρὶς κέχημαι κακὰ τὴν συνήθειαν φακῆ. Καὶ γὰρ οὐ τοῖς ἀρχαίοις ποιηταῖς καὶ συγγραφεῦσι τοῖς σφι ἑλληνίζουσιν ἔστιν εὐρεῖν καὶ Περσικά ὀνόματα κεί (122) διὰ τὴν τῆς χρήσεως συνήθειαν, ὡς τοὺς πιαγγας καὶ τοὺς ἀγγάφους καὶ τὴν σχοῖνον ἢ τὸν σχομέτρον δ' ἔστι τούτο ὁδοῦ μέχρι νῦν οὕτω παρὰ παλαιούμενον. Μακεδονίζοντίς τ' οἶδα πολλοὺς τῶν ἑκόντων διὰ τὴν ἐπιμυξίαν. Βέλτιον δ' ἦν μοι,

αἶμα ταύρειον πιεῖν.

ὁ Θεμιστοκλέους γὰρ θάνατος αἰρετώτερος, ἢ εἰς σέ ἐμπεσεῖν. Οὐ γὰρ ἂν εἶπομι Ταύρειον πιεῖν, ὅπερ σὺ οὐκ οἶσθα τί ἐστίν. Οὐδὲ γὰρ ἐπίστι ὅτι καὶ παρὰ τοῖς ἀρίστοις τῶν ποιητῶν καὶ συγγραφεῖται τινα καὶ φαῦλα. Κηφισόδωρος γοῦν, ὁ Ἴσοτους τοῦ φήτορος μαθητῆς, ἐν τῇ τρίτῃ τῶν πρὸς στοτέλην λέγει, ὅτι εὐροί τις ἂν ὑπὸ τῶν ἄλλων ποιητῶν καὶ σοφιστῶν ἐν ἣ δύο γοῖν πονηρῶς εἰρημένα, οἷα: μὲν Ἀρχιλόχῳ τὸ πάντ' ἄνδρ' ἀποσκόλυπται, Θεοδώρῳ τὸ καλέειν μὲν πλέον ἔχειν, ἐπαινεῖν δὲ τὸ ἴσον, Ἐὐδη τε τὸ τὴν γλώτταν ὁμομοκέσαι φάσαι, καὶ Σοφοκλῆ ἐν Αἰθίοψιν εἰρημένον.

Τοιαῦτά τοι σοὶ πρὸς χάριν τε καὶ βίαν λέγω, σὺ δ' αὐτὸς, ὡςπερ οἱ σοφοί, τὰ μὲν δίκαι' ἐπαινεῖ, τοῦ δὲ κερδαίνου ἔχου.

κὶ ἀλλαγῶ δ' ὁ αὐτὸς ἔφη, μηδὲν εἶναι φῆμα σὺν κέρ-
κακόν· Ὀμήρῳ δὲ τὸ τὴν Ἥραν ἐπιβουλεύσαι τῇ Διδί,
ἐ τὸν Ἄρη μοιχεύειν. Ἐφ' οἷς πάντες κατηγοροῦσιν
τῶν.

95. Εἰ οὖν κἀγὼ τι ἤμαρτον, ὧ καλλίστων ὀνομάτων
ἐ φημάτων θηρευτὰ, μὴ χαλέπαινε. Κατὰ γὰρ τὸν Μι-
σιον Τιμόθεον τὸν ποιητὴν

Οὐκ αἰδῶ τὰ παλαιά·

καινὰ γὰρ ἅμα κρείσσω.

νέος ὁ Ζεὺς βασιλεύει·

τὸ παλαιὸν δ' ἦν Κρόνος ἄρχων.

ἀπίτω μοῦσα παλαιά.

τιφάνης δ' ἐν Ἀλκίσιτιδι ἔφη·

Ἐπὶ τὸ καινουργεῖν φέρου,

οὕτως, ἐκείνως, τοῦτο γινώσκων, ὅτι

ἐν καινὸν ἐγχείρημα, κἂν τολμηρὸν ᾖ,

πολλῶν παλαιῶν ἐστι χρησιμώτερον.

εἰ δὲ καὶ οἱ ἀρχαῖοι οἶδασι τὸ σὺντω λεγόμενον ὕδαρ, ἵνα

ἰ πάλιν ἀγανακτήσης] δεκόνταν μου λέγοντος, δεῖξω:

στὰ γὰρ Φερεκράτους Ψευδρακλία

Ἐἴποι τις ἂν τῶν πάντων δοκησιδεξίων,

ἐγὼ δ' ἂν ἀντείπομι, μὴ πολυπραγμονεῖ·

ἀλλ' εἰ δοκεῖ σοι, πρόσσεχε τὸν νοῦν, κἀκροῦ.

Ὡς μὴ φθονήσης, ἔφη ὁ Οὐλπιανός, δεδομαι, μηδὲ τοῦ

κυρταίου ὕδατος ὑποῖον ἐστι δηλώσαι. Τῶν γὰρ τοιού-

των φωνῶν ἐγὼ διψῶ. Καὶ ὁ Κίνουλος, Ἀλλὰ προπίνω

εἰ, ἔφη, φιλοτησίαν· διψᾶς γὰρ λόγων, παρ' Ἀλέξειδος

βῶν ἐκ Πυθαγοριζούσης·

Ἵδατος ἀπέφθου κύαθον· ἂν δ' ὁμίον πίη,

βαρὴν καὶ κοπαῖδες.

Τὸ δὲ Ταύριον ὕδωρ ἠνόμασεν, ὃ φίλα, Σοφοκλῆς ἐν Αἰγεί, ἀπὸ τοῦ περὶ Τροίξῃνα ποταμοῦ Ταύρου, παρ' ᾧ καὶ κρήνη τις Τόσσα καλεῖται.

96. Ἐπίστανται δ' οἱ παλαιοὶ καὶ τὸ πᾶν ψυχρὸν (123) ὕδωρ ἐν ταῖς προπόσεσιν. Ἄλλ' οὐκ ἐρῶ, ἐὰν μὴ καὶ σύ με διδάξης, εἰ ἐπιπον θερμὸν ὕδωρ ἐν ταῖς εὐωχίαις οἱ ἀρχαῖοι. Εἰ γὰρ οἱ κρατῆρες ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος τῆς ὀνομασίας ἔτυχον, οὗτοί τε κρασθέντες παρέκειντο πλήρεις, οὐ ζέον τὸ ποτὸν παρεῖχον, λεβήτων τροπον ὑποκαίόμενοι. Ὅτι γὰρ οἶδασι θερμὸν ὕδωρ, Εὐπυλῆς μὲν ἐν Δήμοις παρίστησι·

Τὸ χαλκίον

θέμαινέ θ' ἡμῖν, καὶ θύη πέττειν κινῶ
κέλευ', ἵνα σπλάγχνοισι συγγνώμηθαι.

Ἀντιφάνης δ' ἐν Ὀμφύλῃ·

Ἐν χύτρα δέ μοι

ὅπως ὕδωρ εἶποντα μηδέν' ὄψομαι.

οὐ γὰρ κακὸν ἔχω, μηδ' ἔχομι'. Ἐὰν δ' ἄρα
στρέφῃ με περὶ τὴν γαστήρ', ἢ τὸν ὀμφάλον,
παρὰ Φερτιάτου δακτύλιός ἐστί μοι δραχμῆς.

Ἐν δ' Ἀλεπτρίᾳ, (φέρεται τὸ δρᾶμα καὶ ὡς Ἀλέξιδος.)

Ἐὰν δὲ τοῦργαστήριον ποιῆτε περιβόητον,
κατασκεδῶ, νῆ τὴν φίλην Δήμητρα, τὴν μεγίστην
ἀρύταιναν ὑμῶν ἐν μέσου βάψασα τοῦ λέβητος
ζέοντος ὕδατος· εἰ δὲ μὴ, μηδέποθ' ὕδωρ πίομι
ἐλευθέριον.

Πλάτων δ' ἐν τετάρτῳ Πολιτείας· „ — Ἐπιθυμία ἐν τῇ
ψυχῇ εἶη. Οἷον δίψα ἐστὶ δίψα ἄρα γὰ θερμοῦ ποτοῦ ἢ
ψυχροῦ, ἢ πολλοῦ ἢ ὀλίγου, ἢ καὶ ἐν λόγῳ ποιοῦ τινος
πάματος; ἢ ἐὰν μὲν τις θερμοῦς τῷ δέψῃ προσῆ, τὴν

τοῦ ψυχροῦ ἐπιθυμίαν προσπαρέχοι ἂν, ἐὰν δὲ ψυχρότης, τὴν τοῦ θερμοῦ, ἐὰν δὲ διὰ πλῆθους παρουσίαν πολλή ἢ δίψα ἢ, τὴν τοῦ πολλοῦ παρέξεται, ἐὼν δὲ ὀλίγη, τὴν τοῦ ὀλίγου; Αυτόν δὲ τὸ διατῆν οὐ μὴ ποτε ἄλλου γένηται ἐπιθυμία, ἢ οὐπερ πέφυκεν, αὐτοῦ πάματος, καὶ αὐτὸ πεινῆν, βρώματος; “ Σῆμος δ’ ὁ Δῆλιος ἐν δευτέρῳ Ἰησιάδος ἐν Κιμῶλι τῇ νήσῳ φησὶ ψυχρεῖα κτεσκευασθεῖσθαι θέρους ὄρυκτά, ἐνθα χλωροῦ ὕδατος πλήρη κεράμια καταθέντες κομίζονται χιόνος οὐδὲν διάφορα. Τὸ δὲ χλωρὸν ὕδωρ Ἀθηναῖοι μετάμερας καλοῦσιν, ὡς Σωφίλος ἐν Ἀνδροκλεί. Ἄλεξις δ’ ἐν Δοκροῖς·

Αἱ δὲ παῖδες παρέχον

ἢ μὲν τὸ θερμόν, ἢ δ’ ἑτέρα τὸ μετάμερας.

Καὶ Φιλῆμων ἐν Κορινθίᾳ. Ἄμφις δ’ ἐν Βαλατείῳ·

Ἀνεβόησ’ ὕδωρ ἐνεγκεῖν θερμόν, ἄλλος μετάμερας.

97. Μέλλοντος δὲ τοῦ κυνικοῦ τοῦτοις ἐπισωφρεύειν τινα, ὁ Ποντιανὸς ἔφη, Οἶδασιν, ὧ φιλιτατοὶ ἀνδρῶν, αἱ ἀρχαῖοι καὶ τὴν τοῦ πάνυ ψυχροῦ πόσιν. Ἄλεξις γοῦν ἐν Παρασίτῳ φησὶ·

Καὶ γὰρ βούλομαι

ὑδατός σε γεῦσαι· πρᾶγμα δ’ ἐστὶ μοι μέγα φρεάτος ἔνδον ψυχρότερον Ἀραρότος.

Ἄνομαζεν δὲ καὶ Ἐρμιππος ἐν Κάρκωσι φρεατιαῖον ὕδωρ οὕτως. Ὅτι δὲ καὶ χιόνος ἔπων, ἐν Μανδραγοριζομένη ἔφη Ἄλεξις·

Ἐστὶ οὐ περίεργόν ἐστιν ἀνθρώπος φυτόν, ὑπεναντιπατόις τε πλείστοις χρώμενον;

Ἐρῶμεν ἄλλοτρίων, παρορῶμεν συγγενεῖς·

(124) ἔχοντες οὐδὲν εὐποροῦμεν τοῖς πέλαις·

ἀφάνεις φέροντες οὐ φέρομεν ἄλλ’ ἢ κακῶς.

Τὰκ τῆς τροφῆς δέ, τῆς καθ' ἡμέραν πάλην,
γλιχόμεθα μὲν τὴν μᾶζαν, ἵνα λευκὴ παρῆ,
ζωμὸν δὲ ταύτῃ μελανά μηχανώμεθα.

Τὸ καλὸν δὲ χρώμα δευσοποιῶ χρώζομεν.

Καὶ χιόνα μὲν πίνειν παρασκευάζομεν,
τὸ δ' ὄφον, ἂν μὴ θερμὸν ἦ, διασύρομεν.

Καὶ τὸν μὲν ὄξυν οἶνον ἐκτυτίζομεν,
ἐπὶ ταῖς ἀβυρτάκαισι δ' ἐμβακχεύομεν.

Οἰκοῦν, τὸ πολλοῖς τῶν σοφῶν εἰρημένον,

τὸ μὴ γενέσθαι μὲν κράτιστόν ἐστ' ἀεὶ,

ἐπὶ ἀν γένηται δ', ὡς τόκιστ' ἔχειν τέλος.

Δεξιμάτης δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἐπιτομῶν πλατωνί-
μενοί φησιν·

Εἰ δὲ μεθύω, καὶ χιόνα πίνω, καὶ μύρον

ἐπὶ στόματος κράτιστον Αἴγυπτιος ποιεῖ.

Εὐθυκλῆς δ' ἐν Ἀσώτοις ἢ Ἐπιστολῇ·

Πρῶτος μὲν εἶδεν, εἰ χιὼν ἐστ' ὄνια·

πρῶτον δ' ἐκείνον σχαδὸνα δεῖ πάντως φαγεῖν.

Οἶδε δὲ καὶ ὁ καλὸς Ξενοφῶν ἐν Ἀπομνημονεύμασι τὴν διὰ
χιόνος πόσιν. Χάρης δ' ὁ Μυτιληναῖος ἐν ταῖς περὶ Ἀλέ-
ξανδρον ἱστορίαις καὶ, ὅπως δεῖ χιόνα διαφυλάττεσθαι,
εἶρηκε, διηγούμενος περὶ τῆς πολιορκίας τῆς ἐν Ἰνδοῖς πό-
λεως Πέτρας, ὁρῆσαι φάσκων τὸν Ἀλέξανδρον ὀρύγματα
τριάκοντα σιχὰ, ἃ πληρώσαντα χιόνος παρεμβάλειν θύρας
κλάδους. Οὕτω γὰρ παραμενεῖν πλεῖον χρόνον τὴν χιόνα.

98. Ὅτι δὲ καὶ τὸν οἶνον ἔψυχον, ὑπὲρ τοῦ ψυχρότε-
ρον αὐτὸν πίνειν, Στράτις φησὶν ἐν Ψυχασταῖς·

Οἶνον γὰρ πιεῖν

οὐδ' ἂν εἰς δεξιάτω θερμὸν, ἀλλὰ πολὺ τοῦναντίον
ψυχόμενον ἐν τῷ φρέατι, καὶ χιὼνι μεμιγμένον.

Καὶ ὁ Ἀύσιππος ἐν Βάκχαις·

Ἐρωων, τί ἔστι; πῶς ἔχομεν; Β. Τί δ' ἄλλο γ', ἢ
ὁ πατήρ ἄνωθεν ἐς τὸ φρέαρ ἡμῶς δοκεῖ,
ὡσπερ τὸν οἶνον τοῦ θέρους, καθεικέναι.

Διφίλος δ' ἐν Μνηματίῳ φασί· „Ψῦξον τὸν οἶνον, Δῶρι.“
Πρωταγορίδης δ' ἐν δευτέρῳ τῶν κωμικῶν ἱστοριῶν, τὸν
Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως κατὰ τὸν ποταμὸν διηγούμενος
πλοῦν, λέγει τι καὶ περὶ ἐπιτεχνήσεως ψυχρῶν ὑδάτων, ἐν
τούτοις· „Τὴν γὰρ ἡμέραν ἀνηλιάζοντες αὐτὸ, τῆς νυκτὸς
ἀπηθουῖντες τὸ παχύτατον, τὸ λοιπὸν ἐξαιθριάζουσιν ἐν
ὑδαίς κεραμέις ἐπὶ τῶν μετεωροτάτων μερῶν τῆς οἰκή-
σεως, δι' ὅλης τε τῆς νυκτὸς δύο παῖδες ὑδατι τὰ τεύχη
καταρῆθαιουσιν. Ὁρθροῦ δὲ καθαιροῦντες, καὶ τὴν ὑπο-
στάθμην πάλιν ὑποσπῶντες, λεπτόν τε ποιοῦντες αὐτὸ καὶ
πρὸς ὑγίειαν οἶον ἄριστον, ἐν ἀχύροις τιθέασι τὰς ὑδρίας,
εἰδ' οὕτως χρῶνται, χιόνος οὐδ' ἡρτινοῦν χρεῖαν ἔχοντες.“
Λακκαίου δὲ ὑδατος μνημονεῖ Ἀναξίλας ἐν Ἀύλητῇ
οὕτως·

Ἐθατός τε λακκαίου παρ' ἐμοῦ τουτί γέ σοι
νόμῳ ὑπάρχειν.

(125) Καὶ πάλιν· „Ἴσως τὸ λακκαῖόν γ' ὑδαρ ἀπό-
λαλε.“ Ὁ Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Γελῶς καὶ τοῦ λόκκου αὐ-
τοῦ, ὡσπερ ἡμεῖς λέγομεν, μνημονεῖ ἐν Ἀπολιπούσῃ,
αὕτως·

Ἀγαπῶσα, τὸν τε τοῦ λόκκου κύδον
λύσσασα, καὶ τὸν τοῦ φρέατος, εὐτρεπεῖς
τὰς ἱμονιάς πεποίησας.

99. Τούτων ὁ Μυρτίλος ἀκούσας, ἔφη, Ἐγὼ δ', ὡς
φιλοτάφρος, ᾧ ἑταῖροι, χιόνος πιεῖν βούλομαι, κατὰ Σ

μονίδην. Καὶ ὁ Οὐλπιανὸς, Κεῖται μὲν ὁ φιλοτάριχος,
ἔφη, παρ' Ἀντιράνει ἐν Ὀμφάλῃ, οὕτως·

Οὐ φιλοτάριχος οὐδαμῶς εἰμ', ὦ κόρη.

Ἄλεξις δ' ἐν Γυναικοκρατίᾳ καὶ ζωμοτάριχόν τινα κέκλη-
κεν, ἐν τοῖσις·

Ὁ δὲ Κλιξ

ὄδ' Ἰπποκλῆς, ὁ ζωμοτάριχος ὑποκριτής.

Τὸ δὲ κατὰ Σιμωνίδην τί ἐστίν, οὐκ οἶδα. Οὐ γὰρ μέλει
σοι, ἔφη ὁ Μυρτίλος, ἱστορίας, ὦ γάστρων. Κνισολοῖ-
χος γὰρ τις εἶ καὶ, κατὰ τὸν Σάμιον ποιητὴν Ἄσιον, τὸν
παλαιὸν ἐκείνον, καὶ κνισοκόλαξ. Καλλιστρατος ἐν ἐβδό-
μῳ Συμμίκτων φησὶν, ὡς ἐστιώμενος παρά τισι Σιμωνί-
δης ὁ ποιητὴς κραταιοῦ καύματος ὄρα', καὶ τῶν οἰνοχόων
τοῖς ἄλλοις μισγόντων εἰς τὸ ποτὸν χιόνος, αὐτῶ δὲ οὐ,
ἀπεσχεδίασε τόδε τὸ ἐπίγραμμα·

Τῇ δ' ἄ ποτ' Οὐλύμποιο περὶ πλευρᾶς ἐκάλυψεν

ὡκὺς ἀπὸ Θρήκης ὀρνύμενος βορέης,

ἀνδρῶν δ' ἀχλαίνων ἔδακε φρένας, αὐτὰρ ἐκάμφθη

ζωὴ Πιερίην γῆν ἐπιεσσαμένη,

ἔν τις ἐμοὶ καὶ τῆς χεέτω μέρος. Οὐ γὰρ ἔοικε

θερμὴν βαστάζειν ἀνδρὶ φίλῳ πρόποσιν.

Πίνοντας οὖν αὐτοῦ, πάλιν ἐξήτει ὁ Οὐλπιανὸς, ποῦ κεῖται
ὁ κνισολοῖχος, καὶ τίνα ἐστὶ τὰ τοῦ Ἄσιου ἔπη, τὰ περὶ
τοῦ κνισοκόλακος. Τὰ μὲν οὖν τοῦ Ἄσιου, ἔφη ὁ Μυρτί-
λος, ἔπη ταῦτ' ἐστὶ·

Χαλὸς, στιγματίης, πολυγήραος, ἴσος ἀλήτη,

ἦλθεν ὁ κνισοκόλαξ, εὖτε Μέλης ἐγάμει,

ἄκκλητος, ζωμοῦ κεχηρημένος· ἐν δὲ μέσοισιν

ἦρος εἰστήκει, βορβόρου ξαναδύς.

Ὁ δὲ κνισολοῖχος ἐστὶ παρὰ μὲν Σωφίλῳ ἐν Φιλάρχῳ, οὕτως·

Ὅμοφάγος εἶ καὶ κνισολοῖχος.

Ἐν δὲ τοῖς ἐπιγραφομένοις Συντρέχουσι κνισολοιχίαν εἶρηκεν, ἐν τούτοις·

Ὁ πορνοβοσκὸς γάρ μ' ὑπὸ κνισολοιχίας
χορδὴν τιν' αἵματῖτιν αὐτῷ σκευάσαι
ἐκέλευσε ταυτηνί με.

Τοῦ κνισολοίχου δὲ καὶ Ἀντιφάνης μνημονεύει ἐν Βομβυλίῳ. Ὅτι δ' ἔπεινον καὶ γλυκὴν οἶνον μεταξὺ ἐσθίοντες, Ἀλεξίς φησιν ἐν Δρωπίδῃ·

Εἰσῆλθεν ἡ ἑταίρα, φέρουσα τὸν γλυκὴν
ἐν ἀργυρῷ ποτηρίῳ πετάχῳ τινί,
ἄστειοτάτῳ τὴν ὄψιν, οὔτε τρυβλίῳ
οὔτε φιάλῃ· μετῆξ δ' ἄμοῦν τῶν εὐθυμοῦν.

100. Ἐξῆς ἐπεισηνέχθη πλακοῦς ἐκ γάλακτος ἱερῶν (126) τε καὶ μέλιτος, ὃν Ῥωμαῖοι λίβον καλοῦσι. Καὶ ὁ Κύνουλος ἔφη, Ἐμπίπλασο, Οὐλπιανέ, χθωροδλάφου πατρίου, ὃς παρ' οὐδενὶ τῶν παλαιῶν μὰ τὴν Δήμητρα γέγραπται, πλὴν εἰ μὴ ἄρα παρὰ τοῖς τὰ Φοινικικὰ συγγεγραφόσι, Σουνιαίθῳ καὶ Μωχῷ, τοῖς σοῖς πόλιταις. Καὶ ὁ Οὐλπιανός, Ἄλλ' ἐμοὶ μὲν, ἔφη, ὦ κινάμνινα, μελεπήματα ἄλις, ἡδέως δ' ἂν χόνδρου φάγομι τῶν ὄστρακίδων ἢ τῶν κοκκάλων ἀφθόνως ἔχοντος. Καὶ κομισθέντος, Δότες, ἔφη, μυστίλην· οὐ γὰρ ἂν εἶπομι μύστρον, παρ' οὐδενὶ τῶν πρό ἡμῶν εἰρημένον. Ἐπιλήσμων εἶ, ἔφη, ὦ θαυμάσιε, ὁ Αἰμιλιανός. Οὐ σὺ μέντοι τὸν Κολοφῶνιον Νίκανδρον αἰετθαύμακας, τὸν ἐποποιῶν, ὡς φιλάρχικον καὶ πολυμαθῆ; καὶ ὡς τὸ πετέριον ὀνομάσαντα παρ' ἐθού; Οὗτος τοῖνυν αὐτός ἐν τῷ προτέρῳ τῶν Γεωργικῶν, ἔμφρα-

νίζων τὴν τοῦ χόνδρου χρῆσιν, καὶ μύστρον ὠνόμασε, διὰ τούτων·

Ἄλλ' ὅπότ' ἢ ἐρίφου νεοσφάγος, ἢ κεν ἄρνός,
ἢ αὐτοῦ ὄρνιθος ἐφοπλίζηαι ἔδωδ' ἦν,
χίδρα μὲν ἐκτρίφειας ὑποστρώσας ἐνὶ κολλοῖς
ἄγγελσιν, εὐώδει δὲ μυγῆ ἅμα φῦρσόν ἐλαίου.
ζωμόν δὲ βρομέοντα καταντλάς * *

* * * * πνίγε δὲ πῶμα

ἀμφιβαλόν· φακτὸν γὰρ ἀνοιδάινει βαρὺ κρῖνον.
ἤρεμα δὲ χλιάον κολλοῖς ξαίνυσο μύστροις.

Διὰ τούτων, ὃ θαυμασιώτατε, ὑπογράφει ὁ Νίκανδρος τὴν χρῆσιν τοῦ τε χόνδρου καὶ τῆς ἐπιτυμένης κριθῆς, ἐπιχεῖν κλεεύων ἄρνός ἢ ἐρίφου ζωμόν, ἢ ὄρνιθος. Τὰ μὲν οὖν χίδρα, φησὶν, ἔκτριψον μὲν ἐν θυεῖα, μίξας δ' ἔλαιον αὐτοῖς ἀναφύρασον, ἥνικ' ἂν εἴηται. Τὸν ἐκ τῆς τοιαύτης σκευῆς ἀναβρομοῦντα ζωμόν πυκνότερον τῆ ζωμηρῶσει καταμίγνυε, μηδ' ἕτερον ἐπεγχείων, ἀλλ' αὐτὸν ἀπ' αὐτοῦ ἀρῦόμενος, πρὸς τὸ μηδὲν ὑπερζέσαι τοῦ πιμελεστέρου. Διὸ καὶ φησι, κατὰ πνίγε τὸ ὑπερζέον, ἐπιθεῖς πῶμα· τὸ γὰρ κρῖνον οὕτω φακτὸν γινόμενον διοιδεῖ. Τελευταῖον δὲ πρῶτως χλιάρον γινόμενον κολλοῖς προσφέρει τοῖς μύστροις. Ἄλλὰ μὴν καὶ Ἰππόλοχος ὁ Μακεδῶν ἐν τῇ πρὸς Λυγκῆα ἐπιστολῇ, δι' ἧς ἐμφανίζει Μακεδονικόν τι δεῖπνον, πολυτελεῖα τὰ πάντα πανταχοῦ γινόμενα ὑπερβάλλον, μνημονεύει ὡς ἐκάστῳ τῶν δειπνούντων δοθέντων μύστρον χρυσῶν. Ἐπεὶ δὲ φιλόρχαιος εἶναι θέλει, καὶ οὐδὲν φῆς φθίγγασθαι, ὃ μὴ τῆς Ἀττικῆς ἐστὶ φωνῆς, ὃ φίλιτατε, τί ἐστίν, ὃ λέγει Νικοφῶν, ὃ τῆς ἀρχαίας κομμορίας ποιητῆς, ἐν τοῖς Χειρογάζστορον; Ἐγὼ γὰρ καὶ τοῦτον εὐρίσκω μνημονεύοντα τῶν μύστρον, ὅταν λέγη

Μεμβραδοπάλαις, ἄχραδοπάλαις,
 ἰσχαδοπάλαις, διαφθεροπάλαις,
 ἄλφριτοπάλαις, μυστριοπάλαις,
 βιβλιοπάλαις, κοσμηροπάλαις;
 ἐγκριδοπάλαις, σπερματοπάλαις.

Τίνας γὰρ ἂν εἶεν οἱ μυστριοπάλαι, ἢ οἱ τὰ μύστρα πο-
 λούντες; Μαθὼν οὖν ἐκ τούτων, ὧ καλέ μου Συρατικῆ,
 τὴν τοῦ μύστρου χρῆσιν ἐμφοροῦ τοῦ χόνδρου, ἵνα μὴ
 λέγῃς· ἄκικυς εἰμὶ καὶ ὀλιγοδρανῶ.

101. Τεθαύμακα δὲ καὶ, πῶς οὐκ ἐξήτησας, ὃ δὲ
 (127) χόνδρος πόθεν; Μεγαρόθεν, ἢ Θετταλικός; ὅθεν
 καὶ Μυρτίλος ἐστίν. Καὶ ὁ Οὐλπιανός, Πάυομαι, ἔφη,
 ἐσθίων, ἂν με διδάξῃς, παρὰ τίσιν εἴρηται οὗτοι οἱ χόν-
 δροι. Καὶ ὁ Αἰμιλιανός ἔφη, Ἄλλ' οὐ φθονήσω σοι.
 Ὅρῶν γὰρ λαμπροτάτην δειπνου παρασκευῆν, βούλομαι
 σε δειπνῆν ἀλεκτρονόου ἐμφορηθέντα τοῦ χόνδρου κορυζα-
 σθαι καὶ διδάσκειν ἡμᾶς περὶ ὧν μέλλομεν ἐδεσμάτων με-
 ταλαμβάνειν. Καὶ ὅς δυσχεράνας ἔφη, Πόθεν σοι καὶ τὰ
 ἐδέσματα; Μὴ γὰρ ἀναπαύσασθαι ἐστι, ζητοῦντα ἀεὶ τι
 πρὸς τοὺς ὀψιμαθεῖς τούτους σοφιστάς. Ἄλλὰ μὴν, ἔφη,
 καὶ περὶ τούτου σοι τὸν λόγον, ὃ Αἰμιλιανός, ἀποδώσω.
 Δέξω δὲ, πρῶτον περὶ τοῦ χόνδρου Ἀντιφάνου παρατι-
 θέμενος ἐξ Ἀντίας τάδε·

Ἐν ταῖς σφυρῖσι δὲ τί ποτ' ἔνεστι, φίλτατε;

B. Ἐν ταῖς τρισὶν μὲν, χόνδρος ἀγαθός, Μεγαρικός.

A. Οὐ Θετταλικὸν τὸν χρηστὸν εἶναι φασι δέ;

B. Τῆς Φωκίας

σεμίδαλις, ἐκ πολλῆς σφόδρ' ἐζητημένη.

Τὸ δ' αὐτὸ τοῦτο δρᾶμα φέρεται καὶ ὡς Ἀλέξιδος, ἐν ὀλλ-
 γοῖς σφόδρα διαλλάττον. Ἐν δὲ Ποιήρῃ πάλιν ὁ Ἀλέξιος·

Καὶ χόνδρος ἔνδον ἐστὶ Θετταλικὸς πολὺς.

Χόνδρον δὲ εἶρ. ἢ τὸ ῥόφημα Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλευσιν, οὕτως·

Ἡ χόνδρον ἔρων, εἴκα μύϊαν ἐμβαλῶν,
ἐδίδου ῥοφεῖν ἄν.

Καὶ σεμιδάλεως δὲ μέμνηται, καὶ εἰ μὴ τὰ μαρτύρια κρατῶ, Σιράτις ἐν Ἀνδροποδόβαλστη, καὶ Ἀλεξίς ἐν Ἰσοστασίῳ. Τὴν γενικὴν δὲ σεμιδάλιδος εἴρηκε ὁ Σιράτις ἐν τῷ αὐτῷ δράματι, οὕτω·

Τῶν δὲ διδύμων ἐγγόνων

σεμιδάλιδος.

Τὰ δὲ ἐδεσμάτα ἀνόμασεν Ἀντιφάνης ἐν Διδύμοις, οὕτωςι·

Ἀπέλαυσα πολλῶν καὶ καλῶν ἐδεσμάτων,
πιῶν τε προπόσεις τρεῖς ἴσως ἢ τέτταρας
ἐστρηλίαν πως, καταβεβρωκῶς σιτία
ἴσως ἐλαφάντων τεττάρων.

Ἐχέτω τέλος καὶ ἡδε ἡ βίβλος, ἐπὶ τοῖς λόγοις τοῖς περὶ τῶν ἐδεσμάτων ἔχουσα τὴν καταστροφὴν. Ἀρχὴν γὰρ τοῦ δείπνου ἀπὸ τῶν ἐξῆς ποιησόμεθα. Οὐ πρότερον γε, ἢ Ἀθήναιε, πρὶν ἡμῖν διελθεῖν καὶ τὸ τοῦ Ἰππολόχου τὸ Μακεδονικὸν συμπόσιον. Ἄλλ' εἰ τοῦτό σοι φίλον, ἢ Τιμόκρατες, οὕτω παρασκευαζώμεθα.

LIBER IV.

(128) 1. Ἰππόλοχος ὁ Μακεδῶν, ἐταῖρος Τιμόκρατες, τοῖς χρόνοις μὲν γέγονε κατὰ Λυγκία καὶ Δοῦρον τοῖς Σαμίους, Θεοφράστῳ δὲ τοῦ Ἐρσείου μαθητῆς, συνθήκας δ' εἶχε ταύτας πρὸς τὸν Λυγκία, ὡς ἐκ τῶν αὐτοῦ

ιαθεῖν ἔστιν ἐπιστολῶν, πάντως αὐτῷ δηλοῦν, εἴ τι συμ-
 περιεγενεῖται δεῖπνον πολυτελεῖ, τὰ ὅμοια καὶ κείνου ἀντι-
 κροπίνοντος αὐτῷ. Ἐκατέρων οὖν σώζονται δευτηρητικαί
 τινες ἐπιστολαί. Λυγκέως μὲν, τὸ Λαμίας, τῆς Ἀττικῆς
 ὑλητριδος, ἐμφανίζοντος δεῖπνον, Ἀθήνησι γινόμενον Δη-
 ητηρίῳ τῷ βασιλεῖ, ἐπίκλην δὲ Πολιορκητῆ· (ἐρωμένη δ'
 ἦν ἡ Λάμια τοῦ Δημητρίου) τοῦ δ' Ἰππολόχου, τοὺς Κα-
 ράνου τοῦ Μακεδόνα ἐμφανίζοντος γάμους. Καὶ ἄλλαις
 ἐπεριετύχονεν τοῦ Λυγκέως ἐπιστολαῖς πρὸς τὸν αὐτὸν
 γεγραμμέναις Ἰππολόχον, δηλούσαις τὸ τε Ἀντιγῶνου τοῦ
 βασιλέως δεῖπνον, Ἀφροδίσια ἐπιτελοῦντος Ἀθήνησι, καὶ
 τὸ Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως. Δώσομεν δὲ σοι ἡμεῖς καὶ
 ὑμῖν τὰς ἐπιστολάς. Ἐπεὶ δὲ ἡ τοῦ Ἰππολόχου σπανί-
 ος εὐρίσκειται, ἐπιδραμοῦμαί σοι τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα,
 ἡατριβῆς ἕνεκα νῦν καὶ ψυχαγωγίας.

2. Ἐν Μακεδονίᾳ, ὡς ἔφη, τοῦ Καράνου γάμους
 στυῶντος, οἱ μὲν συγκεκλημένοι ἄνδρες ἦσαν εἴκοσι· οἷς
 καὶ κατακλιθεῖσιν εὐθέως ἐδόθησαν φιάλαι ἀργυραῖ, ἐκ-
 τῷ μία, δωρεά. Προεστεφανώκει δὲ καὶ ἕκαστον, πρὶν
 ἰσελθεῖν, στιλεγγίδι χρυσῇ· πέντε χρυσῶν ἕκαστη δ' ἦν τὸ
 μέγεθος. Ἐπεὶ δ' ἐξέπιον τὰς φιάλας, ἐν χαλκῷ πίνακι
 τῶν Κορινθίων κατασκευασμάτων ἄρτος ἐκάστω ἰσόπλα-
 ος ἐδόθη, ὄρνεις τε καὶ νῆσσαι, προσέτι δὲ καὶ φάτται, καὶ
 ἦν, καὶ τοιαύτη τις ἄλλη ἀφθονία σεσωρευμένη, καὶ ἕκα-
 στος λαβὼν σὺν αὐτῷ πίνακι τοῖς κατόπιν διεδίδου παισίν.
 Ἄλλα δ' ἐσθίειν περιεφέρετο πολλὰ καὶ ποικίλα. Καὶ μετὰ
 αὐτὰ ἀργυροῦς πίναξ ἕτερος, ἐφ' ᾗ πάλιν ἄρτος μέγας,
 καὶ χῆνες, καὶ λαγωοὶ, καὶ ἔριφοι, καὶ ἕτεροι ἄρτοι πεπο-
 ημένοι, καὶ περιστρῆαι, καὶ τρυγόνες, πέρδικές τε, καὶ
 ἴσον ἄλλο πτηνῶν πλῆθος ἦν. Ἐπεδώκαμεν οὖν (φησὶ)

καὶ ταῦτα τοῖς δούλοις, καὶ ὡς ἄδην εἶχομεν βρώστας, ἐχερναψάμεθα. Καὶ στέφανοι εἰσηρέχθησαν πολλοὶ παντοδαπῶν ἀνθρώπων, ἐπὶ πᾶσι τε χρυσαῖ σιλεγγίδες, ὅλην (129) ἴσαι τῷ πρώτῳ στεφάνῳ.“ Ἐπὶ δὲ τούτοις ἐπὶ τῶν ὁ Ἰππόλοχος, ὡς Πρωτίας, ἀπόγονος ἐκείνου Πρωτίου, Δανίκης υἱοῦ, ἧτις ἐγεγόνει τροφός Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως, ἐπὶ πλεῖστον ἦν πολυπότης, ὡς καὶ ὁ πάππος αὐτοῦ Πρωτίας, ὁ συγγενόμενος Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ὅτι πᾶσι προῦπιεν, ἐξῆς γράφει καὶ ταῦτα·

3. „Ἦδη δὲ ἡμῶν ἡδέως ἀπηλλοτριωμένων τοῦ σωφρονεῖν, ἐπεισβάλλουσιν αὐλητρίδες καὶ μουσουργοὶ καὶ σαμβυκίστριαί τινες Ῥόδιαί, ἐμοὶ μὲν γυμναὶ δοκῶ, πλήρ ἔλεγόν τινες αὐτὰς ἔχειν χιτῶνας· ἀπαρξάμεναί τε ἀπὸ ἡλθον. Καὶ ἐπειοῦλθον ἄλλαι, φέρουσαι λεκύθους μύρου ἐκάστη δύο, συνδεδεμένας ἰμάντι χρυσοῦ, τὴν μὲν ἀργυροῦν, τὴν δὲ χρυσοῦν, κοτυλιαίας, καὶ ἐκάστῳ προσέδοσαν.“ Ἐπειὶ εἰσφέρεται πλοῦτος ἀντὶ δεῖπνον, πίναξ ἀργυροῦς ἐπὶ πάχος οὐκ ὀλίγον περιχρυσος, ὅσος ὥστε δέξασθαι μέγεθος χοίρου τινὸς ὀπτιοῦ καὶ σφόδρα μεγάλου, ὃς ὑπτίως ἐπέκειτο, τὴν γαστέρα δεκνὺς ἀνω πλήρη οὔσαν πολλῶν ἀγαθῶν· ἦσαν γὰρ ἐν αὐτῷ συναπτημέναί κίχλαι, καὶ μήτραι, καὶ συκαλλίδων πλῆθος ἄπειρον, καὶ ὄρων ἐπικεχυμέναί λεκίθοι, καὶ ὄστρεα, καὶ κτένες· καὶ ἐκάστῳ πεπτρωμένος ἀντοῖς πίναξιν ἐδόθη. Μετὰ δὲ ταῦτα πίνοντες ἐλάβομεν ἕκαστος ἕξιφρον ζέοντα, ἐφ' ἑτέρῳ πάλιν πίνακι τοιοῦτον, σὺν μύστοις χρυσοῖς. Ὅρων οὖν τὴν δυσχωρίαν ὁ Κάρωνος κελεύει στυριδᾶς ἡμῖν καὶ ἀροτοφόρα διὰ ἰμάτων ἐλεφαντίνων πεπλεγμένα δοθῆναι, ἐφ' οἷς ἦσθόντες ἀνεκροταλίσαμεν τὸν κυμφίον, ὡς καὶ τῶν δοθέντων ἡμῖν ἀνασισωσμένων. Ἐπειτα στέφανοι πάλιν καὶ διήκουθον μύρου

τοῦν καὶ ἀργυροῦν, ἰσόσταθμον τοῖς προτέροις. Ἦσιν δὲ γενομένης ἐπεισβάλλουσιν ἡμῖν οἱ καὶ τοῖς Χύτροις Ἀθήρησι λειτουργήσαντες. Μεθ' οὓς εἰσῆλθον ἰθύοι καὶ σκληροπαῖκται, καὶ τινες καὶ θαναματουργοὶ ἴκες, εἰς ξίφη κυβιστώσαι, καὶ πῦρ ἐκ τοῦ στόματος εἴζουσαι γυμναί.“

4. „Ἐπεὶ δὲ καὶ τούτων ἰσηλλάγημεν, ἐλαμβάνει πάμας θερμὸς τις καὶ ζωρότερος πότος, οἴνων ὄντων Θασιῶν καὶ Μενδαίων καὶ Λεσβίων, χρυσίδων πίνων ἐκάστῳ προσενεχθεισῶν. Καὶ μετὰ τὸν πότον ὅς πίναξ, δίπηχὺς πού τῆν διάμετρον, ἐν θήκῃ κατανος ἀργυρᾶ, πλήρης ἰχθύων ὀπτῶν πάντα γένη συνησμένων, ἅπασί τε προσεδόθη καὶ ἀργυροῦν ἀροφόριον Καππαδοκίον. Ὡν τὰ μὲν ἐφάγομεν, τὰ δὲ θεράπουσιν ἐπεδώκαμεν. Καὶ νυφάμενοι τὰς χεῖρας ρανοῦμεθα, καὶ πάλιν σιλεγγίδας ἐλάβομεν χρυσᾶς, κσίους τῶν πρότερον, καὶ ἄλλο διλήκυσθον μύρον. χίας δὲ γενομένης, ἐξαλλόμενος τῆς κλίσης ὁ Προπτείας σκύρον χοαῖον, καὶ πληρώσας οἴνου Θασιῶν, ὀλίγον εἰσπύνας ὕδατος, ἐξέπιεν ἐπειπῶν·

Ὁ πλείστα πίνων πλείστα κούφρανθήσεται.

ὁ Κάρανος ἔφη, Ἐπεὶ πρῶτος ἔπιες, ἔχε πρῶτος καὶ κούφρον ὄσρον· τοῦτο δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσοι ἂν πίνωνται γέρας. Ἐφ' οἷς λεχθεῖσιν οἱ δ' ἐνθά πάντες ταν, ἀρπάζοντες, κάλλος ἄλλον φθάνοντες. Εἷς δὲ τυνητευπνύντων ἡμῖν ἄθλιος, οὐ δυνάμενος πιεῖν, ἀνοσῆς ἔλαιον, ἄσκυφος γενόμενος, καὶ ὁ Κάρανος ἀπὸ τῆς χαρίζεται κενὸν τὸ ἔκπομα. Ἐπὶ τούτοις χοισπύθων ἀνθρώπων ἑκατὸν ἐμμελοῦς ζεδόντων γαμικῶν

ἦμασιν, μεθ' οὓς ὄρχηστρίδες, διεσκευασμέναί τρόπον Νηρηίδων, αἱ δὲ Νυμφῶν.“

5. „Τοῦ πότου δὲ προϊόντος, καὶ τῆς ὄρας ὑποσκιαζούσης, ἀναπειτανύουσι τὸν οἶκον, ἐν ᾧ κύκλῳ ὀθόνας διείληπτο πάντα λευκαῖς· καὶ ἀναπειτασθεισῶν, δᾶδες ἐφάνησαν λάθρα κατὰ μηχανάς, σχασθέντων τῶν φραγμάτων, καὶ Ἐρωτες, καὶ Ἀρτέμιδες, καὶ Πᾶρες, καὶ Ἐρμαῖ, καὶ τοιαῦτα πολλὰ εἶδωλα, ἀργυροῖς δαδουχοῦντα λαμπτήρσι. Θαυμάζοντων δ' ἡμῶν τὴν τεχνίειαν, Ἐρυμάνθιοι τῷ ὄντι σύαγροι κατὰ πινάκων τετραγώνων χρυσομέτρων, σιβύναις ἀργυραῖς διαπεπερονημένοι, περιεφέροντο ἑκάστῳ. Καὶ τὸ θαυμάσιον, ὅτι παρμεινοὶ καὶ κερηβαροῦντες ὑπὸ τῆς μέθης, ὅποτε τι τῶν ἀγομένων θεασαίμεθα, πάντες ἐξνήφρομεν, ὀρθοὶ τὸ δὴ λεγόμενον ἀνιστάμενοι. Ἐναττον οὖν οἱ παῖδες εἰς τὰς εὐτυχεῖς σφυρίδας, ἕως ἐσάλπισε τὸ εἰωθὸς τοῦ τελευταίου δέλτου σημείον· οὕτω γὰρ τὸ Μακεδονικὸν οἶσθα ἕθος ἐν ταῖς πολυανθρώποις εὐωχίαις γινόμενον. Καὶ ὁ Κύρανος ἄρξας πότου, μικροῖς ἐκπώμασι περισσοβεῖν ἐκέλευε τοῖς παισίν. Ἐπίνομεν οὖν εὐμαρῶς, ὥσπερ ἀντίδοτον ἐκ τῆς προτέρας ἀκρατοποσίας λαμβάνοντες. Ἐν τούτῳ δὲ ὁ γελωτοποιὸς εἰσῆλθε Μανδρογένης, ἐκείνου Στράτωνος τοῦ Ἀττικοῦ, ὡς φασιν, ἀπόγονος, καὶ πολλοὺς κατέβηξεν ἡμῶν γέλωτας· καὶ μετὰ ταῦτα ὠρχεῖτο μετὰ τῆς γυναικὸς, ἕτη οὔσης ὑπὲρ τὰ ὀδοήκοντα. Καὶ τελευταῖαι ἐπεισῆλθον ἐπιδορπίαί τράπεζαι, τραγήματά τ' ἐν πλεκτοῖς ἐλεφαντίνοις ἐπεδόθη πᾶσι, καὶ πλακοῦντες ἕκαστα γένη, Κρητικῶν καὶ τῶν σῶν, ἐταῖρε Λυγκεῦ, Σαμακῶν καὶ Ἀττικῶν, αὐταῖς ταῖς ἰδίαις τῶν πεμμάτων θήκαις. Μετὰ δὲ ταῦτ' ἐξαναστάντες ἀπηλλαττόμεθα, νήφροντες τῇ τοῦ θεοῦ διὰ τῶν φόβου

ἤ πλοῦτου, ὃν ἐλάβομεν. Σὺ δὲ μόνον ἐν Ἀθήναις μέ-
ν εὐδαιμονίζεις τὰς Θεοφράστου θέσεις ἀκούων, θύμα
δ' εὐζῶμα καὶ τοὺς καλοὺς ἐσθίων στρεπτοὺς, Αἴθραια
δ' Χύτρον θεωρῶν. Ἡμεῖς δ', ἐκ τοῦ Καράνου δειπνοῦ
οὔτον ἀντὶ μερίδων εὐωχηθέντες, νῦν ζητοῦμεν οἱ μὲν
μας, οἱ δὲ ἀγροὺς, οἱ δὲ ἀνδράποδ' ὠνήσασθαι."

6. Εἰς ταῦτ', ὃ ἑταῖρος Τιμόκρατες, ἀποβλέπων, τί-
ν γαῖναι ἔχεις τῶν Ἑλληνικῶν δειπνῶν τὸ προκειμένον
ὑτο συμπόσιον; ὅποτε καὶ Ἀντιφάνης ὁ κωμωδιοποιὸς
Ὀνομάω ἢ Πέλοπι διαπαίζων ἔφη·

Τί δ' ἂν Ἑλληνες μικροτράπεζοι,
φυλλοτρῶγες δράσειαν; ὅπδν
τέτταρα λήψει κρέα μικρ' ὀβολοῦ.
Παρά δ' ἡμετέροις προγόνοισιν ὅλους
βοῦς ὄπτων, ὕς, ἐλάφους, ἄρνας·
τὸ τελευταῖον δ' ὁ μάγειρος, ὄλον
τέρας ὀπήσας, μεγάλῳ βασιλεῖ
θερμὴν παρέθηκε κόμηλον.

Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἀχαρνέσσι, καὶ αὐτὸς τῶν βαρβά-
ν ἐμφανίζων τὴν μεγαλειότητά, φησιν·

Ἐπὶ ἐξένιζε, παρεῖθαι θ' ἡμῖν ὄλους
31) ἐκ κριβάνου βοῦς. Β. Καὶ τίς εἶδε πώποτε
βοῦς κριβανίτας; Τῶν ἀλαζονευμάτων!
Α. Καὶ ναὶ μὰ Δι' ὄρνι τριπλάσιον Κλεωνύμου
παρέθηκεν ἡμῖν· ὄνομα δ' ἦν αὐτῷ φέναξ.

Ἄξαιδριδης δ' ἐν Πρωτεσιλάω διασύρων τὸ τῶν Ἰφι-
πίτους γάμων συμπόσιον, ὅτε ἦγετο τὴν Κόττος, τοῦ
καμῶν βασιλέως, θυγατέρα, φησί·

7. Κἂν ταῦτα παιῆς, ὥσπερ φράζω,

λαμπροῖς δειπνοῖς δεξόμεθ' ἑμᾶς,
 οὐδὲν ὁμοίως τοῖς Ἴφικράτους
 τοῖς ἐν Θράκῃ· καίτοι φασὶν
 βυβακας αὐτὰ γενέσθαι·
 κατὰ τὴν ἀγορὰν μὲν ὑπεστρωσθαι
 στρώμαθ' ἄλουργῇ μέχρι τῆς ἄρκτου·
 δειπνεῖν δ' ἄνδρας βουτυροφάγους,
 ἀνχμηροκόμας, μυριοπληθεῖς·
 τοὺς δὲ λέβητας χαλκοῦς εἶναι
 μελῆους λάκιων δωδεκακλήνων·
 αὐτὸν δὲ Κότυν περιεζῶσθαι
 ζωμόν τε φέρειν ἐν χθὶ χρυσῇ,
 καὶ γευόμενον τῶν κρατήρων
 πρότερον μεθύειν τῶν πινόντων.
 Αὐλεῖν δ' αὐτοῖς Ἀντιγενεῖδαν,
 Ἀργῶν δ' ἄδειν, καὶ κιδαρῖζεν
 Κηφισόδοτον τὸν Ἀχαρῆθεν·
 μελπειν δ' ᾠδαῖς
 τότε μὲν Σπάρτην τὴν εὐρύχορον,
 τότε δ' αὖ Θήβας τὰς ἐπταπύλους
 εἰς ἁρμονίας μεταβάλλειν.
 Φερνάς τε λαβεῖν δύο μὲν ξανθῶν
 ἔππων ἀγέλας, αἰγῶν τ' ἀγέλην,
 χρυσοῦν τε σάκος,
 * * φιάλην τε λεπαστήν,
 χιόνος τε πρόχουν, κέγχρον τε χύτραν,
 βολβῶν τε σιφὸν δωδεκάπηχυν,
 καὶ πουλπόδων ἑκατόμβην.
 Ταῦτα μὲν οὕτως φασι ποιῆσαι
 Κότυν ἐν Θράκῃ, γάμον Ἴφικράτου.

Τούτων δ' ἔσται πολὺ σεμνότερον
 καὶ λαμπρότερον παρὰ δεσποσίνους
 τοῖς ἡμετέροις. Τί γὰρ ἐλείπει
 δόμος ἡμέτερος ποίων ἀγαθῶν;
 Οὐ σύμφορος καὶ Συρίας ὄδμα
 λιβάνου τε προαῖ, τερενοχρώτες
 μαζῶν ὄψεις, ἄρτων, ἀμύλων,
 πουλυποδείων, χολίκων, δημοῦ,
 φυσκῶν, ζωμοῦ, τεύλων, θρίων,
 λεκίθου, σκορόδων, ἀφύης, σκόμβρων,
 ἐνθρυμματίδων, πτισάνης, ἀθάνης,
 κνάμιον, λαθύρων, ἄχρων, θαλίων,
 μέλιτος, τυροῦ, χορίων, πυρῶν
 παρύων, χόνδρου. Κάραβοι ὀπτοὶ,
 τευθίδες ὀπταὶ, κεστρεῦς ἐφθός,
 σηπταὶ ἐφθαὶ, μύραιν' ἐφθῆ,
 κωβιοὶ ἐφθοὶ, θωννίδες ὀπταὶ,
 φυκίδες ἐφθαὶ, βάτραχοι, πέγκαί,
 συνόδοντες, ὄνοι, βατίδες, ψῆπταί,
 γαλεός, κόκκυξ, θρίσσαι, γάρκαι,
 φίνης τεμάχη, σχαδόνες, βέτρνες,
 σῦκα, πλακοῦντες, μήλα, κράνεια,
 φόαι, ἐρφυλλός, μήκων, ἀχράδες,
 κνήμος, ἐλαῖαι, στέμφυλ', ἀμητες;
 πράσα, γήτειον, κρόμμυα, φυστῆ,
 βολβοὶ, κανλοὶ, σίλπιον, ὄξος,
 μέραθ', ἠὰ, φακῆ, τέπτιγες, ὀπαί,
 κάρδαμα, σήσαμα, κήρυκες, ἄλες,
 πίνναι, λεπάδες, μύες, ὄστρεια,
 κίβητες, ἄρκυες· καὶ πρὸς τούτοις

ὄρνιθαρίων ἀφάρτων πλήθος,
νηπιῶν, φατιῶν· χῆρες, στρουθοί,
κίχλαι, κόρυδοι, κίτται, κύκνοι,
πελεκάν, κίγκλοι, γέρανος τουδί
τοῦ χάσκοτος διατεινομένη
διὰ τοῦ πρῶτου καὶ τῶν πλευρῶν
διακόψειν τὸ μέτωπον.

Ὄνοι δέ σοι, λευκός,
γλακὺς, αὐθιγενής, ἠδὺς καπνίας.

8. *Λυγκεύς δ' ἐν Κωταύρω διαπαίζων τὰ Ἄττι
δαίπνά φησι·*

Μάγειρ', ὁ θύων ἐστὶν ὁ δεπνίζων τ' ἐμῆ.

Ῥόδιος, ἐγὼ δ' ὁ κεκλημένος Περώνθιος.

Οὐδέτερος ἡμῶν ἡδέται τοῖς Ἄττικοῖς

δαίπνοις. Ἄηδία γάρ ἐστιν Ἄττική,

(132) *ὡςπερ ξενική. Παρέθρηκε πίνακα γὰρ μέγαν,
ἔχοντα μικροὺς πέπτε πινακίσκους ἐν οἷ.*

Τούτων ὁ μὲν ἔχει σκόροδον, ὁ δ' ἐχίνους δύο,

ὁ δὲ θρυμματίδα γλυκεῖαν, ὁ δὲ κόγχας δέκα,

ὁ δ' ἀντακαίου μικρόν. Ἐν ὄσῳ δ' ἐσθία,

ἕτερος ἐκείν', ἐν ὄσῳ δ' ἐκείνος, τοῦτ' ἐγὼ

ἠφάνισα. Βούλομαι δέ γ', ὃ βέλτιστε σὺ,

κἀκείνο καὶ τοῦτ', ἀλλ' ἀδύνατα βούλομαι·

οὔτε στόματα γὰρ οὔτε χεῖλη πέπτε ἔχω.

Ὅψιν μὲν οὖν ἔχει τὰ τοιαῦτα κομίστην,

ἀλλ' οὐδέν ἐστι τοῦτο πρὸς τὴν γαστέρα·

κατέπλησα γὰρ τὸ χεῖλος, οὐκ ἐπέπλησα δέ.

Τί οὖν ἔχεις; Β. Ὅστρεμα πολλά. Α. Πίνακά μοι

τούτων παραθήσεις αὐτὸν ἐφ' ἑαυτοῦ μέγαν.

Ἐχεις ἐχίνους; Β. Ἐτεροὶ ἔστω σοι πίναξ·

αὐτός γὰρ αὐτὸν ἐπριάμην ὀκτὼ ὀβολῶν.

A. Ὁφάριον αὐτὸ τοῦτο παραθήσεις μόνον,
ἵνα ταῦτ' ἅπαντες, μὴ τὸ μὲν ἐγὼ, τὸ δ' ἕτερος.

Δρομέας δ' ὁ παράσιτος ἐρωτήσωντος τινος αὐτὸν, ὡς
φησιν ὁ *Δελφὸς Ἡγήσανδρος*, πότερον ἐν ἄσται γίνεται
βελτίω δεῖπνα ἢ ἐν *Κυλικίδι*, Τὸ προοίμιον, εἶπε, τῶν ἐν
Κυλικίδι δεῖπνων χαριστέρον εἶναι τῆς ἐν ἄσται παρα-
σκευῆς· τὸ πλῆθος τῶν ὀστράων καὶ τὴν ποικίλλαν προοί-
μιον εἰπὼν δεῖπνου.

9. *Διφιλος* δ' ἐν *Ἀπολειπούσῃ*, μάγειρόν τινα παρά-
γων, ποιῆ τάδε λέγοντα·

Πόσοι τὸ πλῆθος εἰσὶν οἱ κεκλημένοι
εἰς τοὺς γάμους, βέλτιστε, καὶ πότερ' Ἄττικοί
ἅπαντες, ἢ καὶ τοῦμπορίου τινές; *B.* Τί δαὲ
τοῦτ' ἔστι πρὸς σὲ τὸν μάγειρον; *A.* Τῆς τέχνης
ἡγεμονία τίς ἐστὶν αὐτῆς, ὡς πάτερ,
τὸ τῶν ἐδομένων τὰ στόματα προσιδέσθαι.

Ὀῖον, Ῥοδίουσιν κέληκας· εἰσιούσι δὲς
εὐθύς ἀπὸ θερμοῦ τὴν μεγάλην αὐτοῖς σπίασαι
ἀποξέσας σιλουρον ἢ λιβλαν, ἐφ' ᾧ
χαριεὶ πολὺ μᾶλλον, ἢ μυθήτην προσεγχεάς.

B. Ἀστειὸν ὁ σιλουρισμός. *A.* Ἄν *Βυζαντίους*,
ἀψυθίῳ σπόδησον, ὅσα γ' ἂν παρατιθῆς,
κάθ' ἅλα ποιήσας πάντα πασοροδισμένα.

Διὰ γὰρ τὸ πλῆθος τῶν παρ' αὐτοῖς ἰχθύων
πάντες βλιχανώδεις εἰσὶ, καὶ μεστοὶ λάπης.

Μένανδρος δ' ἐν *Τροφονίῳ*·

ἄριστον τὸ δεῖπνόν ἐστιν ὑποδοχῆς. *B.* Τίτος;
ποδαποῦ; Διαφέρει τῷ μαγειρῷ τοῦτο γὰρ.

Ὀῖον τὰ ρησιωπικὰ ταυτὲ ξενύδρια,

ἐν προσφάτοις ἰχθυίοις τετραμμένα
καὶ παντοδαποῖς, τοῖς ἁλμίοις μὲν οὐ πάνυ
ἄλλοκετ', ἀλλ' οὕτως παρέργως ἄπτεται·
κᾶς δ' ἄνθυλεῖσσι καὶ τὰ κεκαρυκευμένα
μᾶλλον προσεδέξατ'. Ἀρχαδικὸς τοῦναντίον,
ἄθῦλαττος ἔην, τοῖς λοπαδίοις ἄλλοκετ'.
Ἰωνικὸς πλοῦταξ, ὑποστάσις ποιῶ,
κάνδαυλον, ὑποβοητιῶντα βρώματα.

10. Ἐχρῶντο γὰρ οἱ παλαιοὶ καὶ τοῖς εἰς ἀναστό-
(133) μωσιν βρώμασιν, ὡσπερ ταῖς ἁλμιάσιν ἐλάαις, ἃς
κολυμβάδας καλοῦσιν. Ἀριστοφάνης γοῦν ἐν Γήρα φησὶν·

Ἦ πρεσβύτα, πότερα φιλεῖς τὰς θρηνηπεῖς ἐταίρας,
ἢ τὰς ὑποπαρθένους ἁλμιάδας ὡς ἐλάας
σιτηράς;

Φιλήμων δ' ἐν Μειόντι ἢ Ζωμίῳ·

Ἰχθύς τί σοι
ἐφάνεθ' ἐφθός; Β. Μικρὸς ἦν· ἀκήκοας;
ἅλμη τε λευκή καὶ παχεῖ' ὑπερβολῆ,
κοῦχι λοπάδος προσῶζεν οὐδ' ἠδυσμάτων.
Ἐβδὼν ἅπαντες, ὡς ἀγαθὴν ἅλμην ποιεῖς.

Ἡσθιον δὲ καὶ τέττιγας καὶ κερκώπας, ἀναστομώσεως
χάριν. Ἀριστοφάνης Ἀναγύρω·

Πρὸς θεῶν, ἔραμαι τέττιγα φαγεῖν
καὶ κερκώπην θηρευσάμενη
καλάμῳ λεπτιῷ.

Ἔστι δ' ἡ κερκώπη ζῶον ὅμοιον τέττιγι καὶ τυγονίῳ, ὡς
Σπείσιππος παρίστησεν ἐν τετάρτῳ Ὅμοιον. Μημη-
νεύει αὐτῶν Ἐπίλλκος ἐν Κωραλίῳ. Ἀλεξίς ἐν Θρά-
σωνι φησι·

Σοῦ δ' ἐγὼ λαλιστάραν

οὐπόποτ' εἶδον οὔτε κερκώπην, γύναι,
οὐ κίτταν, οὐκ ἀηδόν', οὔτε τρυγόν', οὐ
τέττιγα.

Νικόστρατος δ' ἐν Ἀβρα·

Πίναξ ὁ πρῶτος τῶν μεγάλων ἠγῆσται,
ἔχων ἔχινον, ὠμοτάριχον, κάππαρον,
Θρυμματίδα, τέμαχος, βολβόν ἐν ὑποτρίμματι.

11. "Οἱ δ' ἡσθιον διὰ τὴν ἀναστόμωσιν καὶ τὰς δι'
ᾧξους καὶ νάπτος γογγυλίδας, ἀαφῶς παρίστησι Νίκαν-
δρος, ἐν δευτέρῳ Γεωργικῶν, λέγων οὕτως·

Γογγυλίδος δισσή γὰρ ἰδὲ θραπάνοιο γενέθλη,
μακρὴ τε σιφρὴ τε, φαίνεται ἐν πρασιῆσι.

Καὶ τὰς μὲν θ' αἴησον ἀποπλύνας βρορήσι,
προσφιλέας χειμῶνι καὶ οἰκουροῖσιν ἀεργοῖς·

θερμοῖς δ' ἰκμανθεῖσαι ἀναζώουσι ὑδάτεσσι.

Τμηγε δὲ γογγυλίδος ῥίζας καὶ ἀκαρφέα φλοιον
ἔμα καθηράμενος λαπτουργέας, ἡλέλι δὲ
αἴηνας ἐπὶ τυθόν, ὅτ' ἐν ζεστῷ ἀποβάπτων
ὑδατι δομιεὴ πολέας ἐμβάπτισον ἄλμη.

ἄλλοτε δ' αὖ λευκὸν γλευκὸς συστάμνισον ὄξει,
ἴσον ἴσω, τὰς δ' ἐντὸς ἐπιστύψας ἀλλ' κρήναις.

Πολλάκι δ' ἀσταφίδας προχέας τρεπτῆρι λείραις
ἀπέριματά τ' ἐνδάννοντα σνήπνους. Ἐν ἐνὶ δὲ τριῆ
ᾧξεος, ἰμάζουσα καὶ ὠμοτήην ἐπὶ κόρησιν.

"Ὀριον ἄλματῆν ἄμισσαι κεχηρόσι δαίτης.

Δίφιλος δ' ἢ Σώσιππος ἐν Ἀπολαπούσῃ·

"Ἐστιν ἔνδον ὄξος ὄξυ σοι.

"Ἰπολαμβέτω, παιδάριον, ὅπῃν εἰλήφαμα.

"Ἀριστα τούτοις πάντα πίεσω καὶ πυνκνά.

"Ἢ φυλλὰς ἢ δομιεῖα περιοισθήσεται·

τῶν πρεσβυτέρων γὰρ ταῦτα τῶν ἡδυσμάτων
 ἀναστομοῖ τάχιστα τᾶσθητήρια,
 τό τε νακαρῶδες καὶ κατημβλυμένον
 ἐσκίδασε κάποιησεν ἡδέως φαγεῖν.

(134) 12. Ἄλεξις δ' ἐν Ταραντίνοις, ἐν τοῖς συμπο-
 σίοις φησὶ τοὺς Ἀττικοὺς καὶ ὀρχεῖσθαι ὑποκρίοντας·

Τούτο γὰρ νῦν ἔστι σοι
 ἐν ταῖς Ἀθήναις ταῖς καλαῖς ἐπιχώριον.
 Ἐπαντες ὀρχοῦντ' εὐδύς, ἂν οἴνου μόνον
 ὀσμὴν ἴδωσι. Β. Συμφορὰν λέγεις ἄρ' ἂν.
 Α. Φαίης ἂν εἰς συμπόσιον εἰσαλθὼν ἄφρα.
 Καὶ τοῖς μὲν ἀγενεῖσι ἴσως ἔπειστί τις
 χάρις· ἀλλ' ἐπὶν δὴ τὸν γόητα Θεόδοτον,
 ἢ τὸν παραμασύντην ἴδω, τὸν ἀνόσιον,
 βαυκνίζομενον, τὰ λευκά τ' ἀναβύλλονθ' ἄμα,
 ἡδιστον ἀναπήξαμι' [ἂν αὐτὸν] ἐπὶ τοῦ ξύλου λαβῶν.
 Μήποτε δὲ καὶ Ἀντιράνης ἐν Καρσί κατὰ τὸ Ἀττικὸν ἔθος
 τῆς ὀρχήσεως κοιμῶδῃ τινα τῶν σοφῶν, ὡς παρὰ δεῖπνον
 ὀρχοῦμενον, λέγων οὕτως·

Οὐχ ὄρεξ' ὀρχοῦμενον
 ταῖς χερσὶ τὸν βίβηλον; οὐδ' αἰσχύνεται
 ὁ τὸν Ἡράκλειτον πᾶσιν ἐξηγούμενος,
 ὁ τὴν Θεοδέκτου μόνος ἀνευφημῶς τέχνην,
 ὁ τὰ κεφάλαια συγγράφων Εὐριπίδη.
 Τούτοις οὐδ' ἀναρμόστως ἂν τις ἐπετέλῃαι τὰ Ἑραρω τῆ
 κοιμῶν ἐν Αἰόλῳ εἰρημῆνα, τάδε·
 Λόγος γὰρ ἐστ' ὑρχαῖος, οὐ κακῶς ἔχων·
 οἶνον λέγουσι τοὺς γέροντας, ὃ πάταρ,
 πάλθειν χορεύειν, οὐ θελοντας.

Ἄλεξις δ' ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Ἰσοστίασίων, φησιν·

Ἀπὸ συμβολῶν ἔπεινον, ὀρχεῖσθαι μόνον
βλέποντες, ἄλλο δ' οὐδὲν ὄψων ὀνόματα
καὶ στίων ἔχοντες, ὄψων, κάραβος
καὶ κωβιός, σμιδαλις.

13. Ἀττικὸν δὲ δεῖπνον οὐκ ἀχαρίστως διαγράψαι
Μάτρων ὁ παραδός, ὅπερ διὰ τὸ σπίνιον οὐκ ἂν ὀκη-
σαιμι ὑμῖν, ἄνδρες φίλοι, ὁ Πλούταρχος ἔφη, ἀπομονη-
μονεύσαι·

Δεῖπνα μοι ἔννεπε Μοῦσα πολύντροφα καὶ μάλα πολλὰ,
ἃ Ξενοκλῆς φήτωρ ἐν Ἀθήραις δεῖπνισεν ἡμῶς·
ἦλθον γὰρ κἀκεῖσε, πολὺς δέ μοι ἔσπετο λιμός.

Οὐ δὴ καλλίστους ἄρτους ἴδον ἠδὲ μεγίστους,
λευκοτέρους χιόος, ἔσθην δ' ἀμίλοισιν ὁμοίους·
τάων καὶ Βορέης ἠράσσατο πεσσομενάων.

Αὐτὸς δὲ Ξενοκλῆς ἐπεπωλεῖτο σίχας ἀνδρῶν,
στῆ δ' ἄφ' ἐπ' οὐδὸν ἰών. Σχεδόν τιν' οἶ ἦν παρῆστος
Χαιρεφόων, πινέωντι λάγῳ ὄρνιθι ἰοικώς,
νήστης, ἄλλοτριῶν εὖ εἰδὼς δεπτροσυνάων.

Τῷ δὲ μάγειροι μὲν φόβον, πλησίαν τε τραπέζας,
οἷς ἐπιτεράφασται μέγας οὐρανὸς ὀπτανιάων,
ἡμῖν ἐπισπεύσαι δεῖπνου χρόνον, ἠδ' ἀναμῆναι.

Ἐνθ' ἄλλοι πάντες λαχάνους ἐπὶ χεῖρας ἱάλλον·
ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην, ἀλλ' ἠσθιον εἶδατα πάντα,

(135) βολβοὺς, ἀσπάραγον τε, καὶ ὄστρεα μυελόντα
ἀμοτάριχον ἔσθαι χεῖρων, φρονίμιον ὄψων.

Αὐτὰρ ἐχίνους ῥῖβα κρηνομόοινας ἀκάνθαις·
οἱ δὲ κυλινομένοι καναχὴν ἔχον ἐν ποσὶ παίδων
ἐν κωθαράῳ, ὅθι κύματ' ἐπ' ἠϊόνος κλύεσκε·
πολλὰς δ' ἐκ κεφαλῆς προθελύμνους εἰμιον ὑκάνθαις.
Ἦ δὲ Φαίληρατὴ ἦλθ' ἀψήη, Τρίτωνος ἐταίρη,

ἅντα παρειάων σχομένην ζυγαρὰ κρήδεμνα.
 Τούς δ' ὁ Κύκλωψ ἐφίλει καὶ ἐν οὖρεσιν ἐξεπεφίκει * *
 πίννας ἦλθε φέρον καὶ ἄμυλα ἠχήμεντα,
 ἃς κατὰ φρυκτότριχος πέτρης λευκὸν τρέφει ὕδωρ.
 Ψῆττά τε χονδροφυῆς καὶ τριγλή μιλοπάρης.
 Τῆ δ' ἐγὼ ἐν πρώτοις ἐπέχον κρατερόνυχια χεῖρα,
 οὐδ' ἔφθην τρώσας νῦν, ἅσασε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων.
 ὣς δὲ ἴδον Στρατοκλή, κρατερόν μήστωρα φόβοιο,
 τριγλῆς ἱπποδάμοιο κάρη μετὰ χερσὶν ἔχοντα,
 ἅψ δ' ἐλόμην χάσμη, λαίμων δ' ἀπληστον ἄμυξα.
 Ἦλθε δὲ Ἰνηρῆος θυγάτηρ, Θέτις ἀργυρόπεζα,
 σπητιή εὐπλόκαμος δεινὴ θεὸς ἀυδήσσα.
 ἦ μόνη ἰχθύς εἴουσα τὸ λευκὸν καὶ μέλαν οἶδα.
 Καὶ Τιτυὸν εἶδον λίμνης ἐρικυδέα γόγγρον,
 κείμενον ἐν λοπάδεσσ'· ὁ ἐπ' ἐννεὰ κεῖτο τραπέζας.
 Τῷ δὲ μετ' ἴχνια βᾶϊνε θεὰ λευκώλενος ἰχθύς
 ἔγχελυς, ἣ Διὸς εὐχετ' ἐν ἀγκοῖνῃσι μιγῆναι
 ἐν κοιτῶν', ὅθεν ἐγγέλεων γένος ἀγροτεράων·
 παμμεγέθης, ἣν οὐ κε δὴ ἀνέρες ἀθλητῆρες,
 οἳοι ἄρ' Ἀστυάναξ τε καὶ Ἀντήνωρ ἐγένοντο,
 θηιδίως ἐπ' ἄμαξαν ἀπ' οὐδὲος ὀχλίσσειαν·
 τρισπίθαιοι γὰρ ται γε καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν
 εὖρος, ἀτὰρ μῆκος γε γενέσθην ἐννεόργυιοι.
 Πολλὰ δ' ἄναττα κάταντα κατὰ σίχας ἦλθ' ὁ μάγιστος,
 σείων ὀμοφόρους πίννας κατὰ δεξιὸν ὤμον.
 Τῷ δ' ἅμα τεσσαράκοντα μέλαινα χύτραι ἔποντο·
 αὐτὰρ ἀπ' Εὐβολίας λοπάδες τόσαι ἐστιχώοντο.
 Ἴρις δ' ἄγγελος ἦλθε ποδὴνεμος, ὠκία τευθίς,
 πέφυκε τ' ἀνθεσίχρως, καὶ ὁ δημοτικὸς μελάνουρος·
 ὅς καὶ θνητὸς ἔων ἔπειτ' ἰχθύσω ἀθανάτωσιν.

Ὀῖη δ' αὖ θύνην κεφαλὴ θαλαμηγιάδαι
 νόσφιν ἀφειστήκει, κεχολωμένη σύνεκα τευχέων
 αἰρομένων· τὸ δὲ πῆμα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισι,
 ῥήνη, τῆν φιλοῦσι περισσῶς τέκτονες ἄνδρες,
 τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος· οὐ γὰρ ἔγωγε
 ἦς σαρκὸς δύναμαι γλακερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.

Ὅπταλῆος δ' εἰσήλθε πελώριος ἵππότηα κροσσός·

Οὐκ οἶος, ἅμα τῶν γε θυάδεκα σαργοὶ ἔποντο.

Κυανόχρους δ' ἄμιας ἐπὶ τοῖς μέγας, ὅς τε θαλάσσης

Πάσης βέθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ἑποδομῶς·

(136) καριδάεθ' αἰ Ζητὸς Ὀλυμπίου εἰσὶν αἰοῖδοι,
 αἰ δὴ ἰδεῖν κερφαὶ μὲν ἔσαν, χρησταὶ δὲ πάσσαθαι·

χρῦσοφρος, ὅς κάλλιστος ἐν ἄλλοις ἴσταται ἰχθύς,

κάραβος, ἀστιακὸς αὐτε, λιλαιτο θωρήσσεσθαι

ἐν μακάρων δελτινοῖς. Τῶς δαιτυμόνες χερ' ἐφόντες

ἐν στόμασιν ἔθεσαν καὶ ἀπήγαγον ἄλλυδις ἄλλον.

Τῶν δ' ἄρ' ἔλοψ κρείων δουρικλυτὸς ἠγαμόστυες,

Οὐ πλήρης περ ἔων κρατερῶς παλάμη ἐπορέχθην,

γεύσασθ' ἱμείρων· τὸ δὲ γ' ἀμβροσίη μοι ἔδοξεν

εἶν', ἣν δαίονται μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἔόντες.

Μύραιναι δ' ἐπέθηκε φέρον, τὸ κάλυμμα τραπέζης,

ζώνην θ', ἣν φορέεσκεν ἀγαλλομένη περὶ δειρήν,

εἰς λέχος ἦνικ' ἔβαινε Δρακοντιάδῃ μεγαθύμῃ.

Σάνδαλα δ' αὖ παρέθηκεν ἀειγενῆ ἀθανατῶν·

βούγλωσσον, ὅς ἔναιεν ἐν ἄλμῃ μορμυρούσῃ.

Κίχλας δ' ἐξείης ἠβήτορας, ὑψιπετήεις **

καὶ πέτρας καταβοσκομίνας, θυάδας θ' ὑδατίνους.

Ἐν δ' ἀναμίξῃ σαργοὶ τε καὶ ἵππουροι γλάνιες τε·

μόρμυρος ἄντα ἔην, γαλήη, σπάρος· οὓς ὁ μάγιστος

σίζοντας παρέθηκε φέρον, κελύωσα δὲ δῶμα·

Τῶν δ' ἔλεγεν δαίνυσθαι· ἐμοὶ δὲ γε θηλυτεράων
 εἶναι βρώματ' ἔδοξεν· ἐπεὶ δ' ὄρμαων ἐπ' ἄλλα,
 κέτο δέ τις βατάωη, ἧς οὐδεὶς ἤριττο δεικνῶ,
 ἐν καθαρῷ, ὅθι περ λοπάδων διαφαίνεται χώρος.
 Ἐξῆς κόσσυκος ἦλθε μόνος, γεύσασθαι ἔτοιμος·
 οὐ μὴν οὐδ' ἄρ' ἀδικτος ἔην, πόθειον δὲ καὶ ἄλλοι.
 Καλῆν δ' εἰσιῖδον πῶς ἔφεμον, ἐν δὲ σίνακτυ
 κεῖτ' ἀγχοῦ γλυκὺ πλείονα χρυσὸς ὢν ἀπεφίμων.
 Γευσάμενος δ' ἔκλειον, ὅσ' αὖριον ἀπ' ἐτι ταῦτα
 ὄψομαι, ἀλλὰ με-τυρῶ δει καὶ μάζην ὄτραρῆ * *
 νηλῆς δ' οὐχ ὑπέμεινε, βιάζετο γὰρ θραδίσσαι·
 δάμνα μιν ζωμός τε μέλας, ἀκρακάλιά θ' ἐφθά.
 Παῖς δὲ τις ἐκ Σαλαμῆνος ἄγε τρισκαίδεκα νήσσας,
 Ἰμμησ ἐξ ἱερῆς, μάλα πίνοντας· ἄς ὁ μάγικος
 θῆκε φέρον, ἐν Ἀθηναίων κατέκλειντο φάλαγγες.
 Χαιρεφῶαν δ' ἐνόησεν ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω
 ὄρνιδας γνῶναι καὶ ἐναίσιμα σπιζεσθαι·
 ἦσθις δ', ὥστε λίαν, παλάμη δ' ἔχε τὸ σκέλος αὐτοῦ,
 ὄφρα οἱ οἰκάδ' ἴοντι πάλιν ποτιδόρπιον εἶη.
 Χόνδρος δ' ἠδὲ πρόσωπος, ὃν Ἡφαιστος κάμει ἔφρων,
 Ἀττικῷ ἐν κεράμῳ πέττειν τρισκαίδεκα μήνας.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δόρπιον μελίφρονος ἐξ ἔρον ἔστο,
 Χείρας νυραμένοισιν ἀπ' ὠκεανοῖο φούων
 ὄραϊός παῖς ἦλθε φέρον μύρον ἱριον ἠδύ·
 (137) ἄλλος δ' αὖ στεφάνους ἐπὶ δεξιὰ πᾶσιν ἔδεικτεν,
 οἱ ῥόδον ἀμπεπλήκοντο, διάνδιχα κοσμηθέντες.
 Κρητῆρ δὲ Βρομίου ἑμερόννυτο, πίνετο δ' ὄθος
 Δέσβιος, οὐ δὴ πλεῖστον ἀνήρ ὑπὲρ ἄνδρα πεπεύκει.
 Δεύτεραι αὖτε τράπεζαι ἐφωπλίζοντο γέμονσαι·
 ἐν δ' αὐταῖσιν ἐπιῆν ἄπιοι, καὶ πίνονα μέλα.

βοιαί τε, σταφυλαί τε, θεοῦ Βρομίω τιθῆναι,
 πρόσφατος ἦν θ' ἀμάμαξιν ἐπικλήσιν καλέουσι.
 Τῶν δ' ἐγὼ οὐδενὸς ἤσθον ἀπλῶς, μεστός δ' ἀνακείμεν.
 Ὡς δὲ ἴδον ξανθὸν, γλυκερὸν, μέγαν, ἔγκυκλον, ἄνδρες,
 Δῆμητρος παῖδ', ὅπτιόν ἐπισσεύδοντα πλακοῦντα,
 πῶς ἂν ἔπειτα πλακοῦντος ἐγὼ θεῖον ἀπεχοίμην;
 Οὐδ' εἰ μοι δέκα μὲν χεῖρες, δέκα δὲ στόματ' εἴην,
 γαστήρ δ' ἄρῆατος, χάλκισον δὲ μοι ἦτορ ἐνείη.
 Πόρται δ' εἰσῆλθον, κοῦραι δύο θανματοποιοί,
 αἷς Στρατοκλῆς ἤλαυνε, ποδώκεια, ὄρνιθας αἷς.

14. Ἀλεξίς δ' ἐν Συντρέχουσιν, ἐπισκώπτων τὰ Ἀττικὰ δαιπνῶ, φησιν·

Ἐγὼ γὰρ δύο λαβεῖν μαγείρους βούλομαι,
 οὓς ἂν σοφωτάτους δύνωμ' ἐν τῇ πόλει.
 Μίλλοντα δαιπνίξιν γὰρ ἄνδρα Θετταλὸν
 οἷα Ἀττικηρῶς οὐδ' ἀπηκριβωμένως
 λιμῶ παρελθεῖν * * ἃ δὲ καθ' ἐν
 ἕκαστον αὐτοῖς παρακτιθέντα * * μεγαλείως δέ * *

Ἐντραπέζοι δ' εἰσὶν ὄντως οἱ Θετταλοὶ, καθ' ἃ καὶ Ἐριφός φησιν ἐν Παιλαστή, οὕτως·

Τῶν δ' οὐ Κόρωνθος, οὐδὲ Λαίξ, ἃ Σίρε,
 οὐδ' ἐντραπέζων Θετταλῶν ξένων τροφαί,
 ἂν οὐκ ἄμοιρος ἦδε χεῖρ ἐγίγνετο.

Ὁ δὲ τοὺς εἰς Χιωνίδην ἀναφερομένους Πτωχοῦς ποιήσας τοὺς Ἀθηναίους φησὶν, ὅταν τοῖς Διοσκοῦροις ἐν πρυτανείῳ ἄριστον προτιθῶνται, ἐπὶ τῶν τραπέζων τιθῆναι τυρόν, καὶ φυστήν, δραπέτις τ' ἐλάιας, καὶ πράσα, ὑπόμνησιν ποιουμένους τῆς ἀρχαίας ἀγωγῆς. Σόλων δὲ τοῖς ἐν πρυτανείῳ σπουμένοις μᾶζαν παρέχειν κελεύει, ἄριστον δὲ πᾶσι ἐορταῖς προσπαρτιθέναι, μμούμενος τὸν Ὀμηρον.

ἐκ τῆς ἡμεδαπῆς ἀφαινομένους, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιδημήσαντας τῶν ξένων. Θύουσι δ' ἐν ταῖς κοπίσιν αἶγας, (139) ἄλλο δ' οὐδὲν ἱερῆον· καὶ τῶν κρεῖων διδοῦσαι μοίρας πᾶσι, καὶ τὸν καλούμενον φυσίκαλλον, ὃς ἔστω ἀρτίσκος ἐγκρίδι παραπλήσιος, γογγυλιώτερος δὲ τὴν ἰδέαν. Διδόουσι τῶν συνιόντων ἐκάστην τυρὸν χλωρὸν, καὶ γαστροῦ καὶ φύσκης τόμον, καὶ τραγήματα, σφιά τε ξηρά, καὶ πυάμους, καὶ φασήλους χλωρούς. Κοπίζει δὲ καὶ τῶν ἄλλων Σπαρτιατῶν ὁ βουλόμενος. Ἐν δὲ τῇ πόλει κοπίδας ἄγουσι καὶ τοῖς Τιθηριδίοις καλοῦμένοις ὑπὲρ τῶν παιδῶν. Κομίζουσι γὰρ αἱ τιτθαὶ τὰ ἀφῆνα παιδία κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον εἰς ἀγρὸν καὶ πρὸς τὴν Κορυθαλίαν καλουμένην Ἄρτεμιν, ἧς τὸ ἱερόν παρὰ τὴν καλουμένην Τιασσόν ἐστιν, ἐν τοῖς πρὸς τὴν Κλήταν μίεσσι, τὰς κοπίδας παραπλησίως ταῖς λελεγμύλαις ἐπιταλοῦσι· θύουσι δὲ καὶ τοὺς γαλαθηνούς ὀρθαγορίσκους, καὶ παρατιδέασιν ἐν τῇ θοίνῃ τοὺς ἰπνίτας ἄρτους. Τὸ δὲ αἶκλον ὑπὸ μὲν τῶν ἄλλων Δωριέων καλεῖται δεῖπνον. Ἐπιχαρμος γοῦν ἐν Ἑλλάδι φησὶν· „Ἐκάλεσε γὰρ τὴν ἐπ' αἶκλον ἐκὼν, τὴν δὲ ἰσίων ἄχσο τρέχαν.“ Τὰ αὐτὰ εἴρηται καὶ ἐν Περσῶν. Ἐν δὲ τῇ Λακεδαιμόνι τοῖς εἰσιούσιν εἰς τὸ φειδίτιον μετὰ δεῖπνον τὸ καλούμενον αἶκλον εἰσφέρουσιν ἄρτους ἐν ἀφῆξιδι καὶ κρέας ἐκάστην. Καὶ τῶν πέμοντι τὰς μοίρας ἀκολουθῶν ὁ δικάκος κηρύττει, τὸ αἶκλον προστιθείς, τοῦ πέμψαντος τὴν ὀνομασίαν.

17. Ταῦτα μὲν ὁ Πολέμων. Πρὸς ὃν ἀντιλέγων Λεδυμος ὁ γραμματικὸς (καλεῖ δὲ ταῦτον ὁ Δημήτριος ὁ Τροιζήριος βιβλιολάβαν, διὰ τὸ πλῆθος ὧν ἐκδέδασκε συγγραμμάτων· ἔστι γὰρ τρισχίλια πρὸς τοῖς πεντακοσίοις) φησὶ καὶ δὲ· „Πολυκράτης ἐν τοῖς Ἀκωνασπῶν ἑταρῶν, ἔτα

μὲν τῶν Ῥωμαίων θυσίαν οἱ Λάκωνες ἐπὶ τρεῖς ἡμέ-
 ρα συναλοῦσι, καὶ διὰ τὸ πένθος τὸ γινόμενον περὶ τὸν
 αἶθρον οὔτε στεφανοῦνται ἐπὶ τοῖς δαίττοις, οὔτε ἄρ-
 εῖσφέρουσι, ἀλλὰ πέμματα καὶ τὰ τούτοις ἀκόλουθα
 ασι, καὶ τὸν εἰς τὸν θεὸν παιῶνα οὐκ ἔδουσιν, οἷδ'
 τι τοιοῦτον εἰσάγουσιν οὐδέν, καθάπερ ἐν ταῖς ἄλ-
 θυσίαις ποιοῦσιν· ἀλλὰ μετ' εὐταξίας πολλῆς δι-
 παντες ἀπέρχονται. Τῇ δὲ μέσῃ τῶν τριῶν ἡμερῶν γί-
 νεται ποικίλη, καὶ πανήγυρις ἀξιόλογος καὶ μεγάλη.
 δὲ τε γὰρ καθαρίζουσιν ἐν χιτῶσιν ἀνεξωσμένοι καὶ
 ; αὐτὸν ἔδοντες, πάσας ἅμα τῷ πλήκτρῳ τὰς χορδὰς
 ρέχοντες, ἐν θυθμῷ μὲν ἀναπαιστω, μετ' ὀδεός δὲ τό-
 τὸν θεὸν ἔδουσιν· ἄλλοι δ' ἐφ' ὑπῶν κεκοσμημένοι
 ἑσπερον διεξέρχονται· χοροὶ τε νβανίσκων παμπληθεῖς
 ρχονται, καὶ τῶν ἐπιχωρίων τινὰ ποιημάτων ἔδουσιν·
 ισταὶ τε ἐν τούτοις ἀναμειγμένοι, τὴν κήνησιν ἀρχαῖ-
 ὑπὸ τὸν αὐτὸν καὶ τὴν ᾠδὴν ποιοῦνται. Τῶν δὲ παρ-
 ον αἱ μὲν ἐπὶ κανάθρων, καμαρωτῶν ξυλλῶν ἀρμά-
 , φέρονται πολυτελῶς κατεσκευασμένων, αἱ δ' ἐφ'
 λαις ἀρμάτων ἐξευγμένων πομπεύουσιν, ἅπασα δ' ἐν
 σαι καὶ χαρᾷ τῆς θεωρίας ἢ πόλις καθίστηται. Ἰσ-
 τε παμπληθεῖ θύουσι τὴν ἡμέραν ταύτην καὶ διεπνί-
 ον οἱ πολῖται πάντας τοὺς γνωρίμους καὶ τοὺς δού-
 τοὺς ἰδίους· οὐδεὶς δ' ἀπολείπει τὴν θυσίαν, ἀλλὰ
 ὑσθαι συμβαίνει τὴν πόλιν πρὸς τὴν θείαν. Τῆς δὲ
 0) κοπίδος μνημονεύει καὶ Ἀριστοφάνης ἢ Φιλύλλιος ἐν
 Πόλισιν, Ἐπίλυκός τ' ἐν Κωραλλίσκῳ, λέγων οὕτως·
 ντιαν κοπίδ' οἰώσομαι ἐν Ἀμφικλαῖον. Παραγγέλλουσι
 ασι πολλοὶ κάρτοι καὶ σθεμὸς μάλα αὐτός·“ διαφά-
 λῶν μάζας ἐν ταῖς κοπίσι παρατίθεσθαι, (τοῦτο

γὰρ οἱ βάρακες δηλοῦσιν, οὐχὶ τολύπας, ὡς φησι Ἀνκρόφρων, ἢ τὰ προφυράματα τῶν μαζῶν, ὡς Ἐρατοσθένης) καὶ ἄρτους δὲ καὶ ζωμόν τινα καθηδυσμένον περιττῶς. Τίς δ' ἔστιν ἡ κοπίς, σαφῶς ἐκτίθεται Μόλπις ἐν τῇ Λακεδαιμονίῳ πολιτείᾳ, γράφων οὕτως· „Ποιοῦσι δὲ καὶ τὰς καλουμένας κοπίδας. Ἔστι δ' ἡ κοπίς δεῖπνον, μᾶζα, ἄρτος, κρέας, λάχανον ὠμόν, ζωμός, σῦκον, τράγημα, θέμμος.“ Ἀλλὰ μὴν οὐδ' ὀρθραγορίσκοι λέγονται, ὡς φησὶν ὁ Πολέμων, οἱ γαλαθηνοὶ χοῖροι, ἀλλ' ὀρθραγορίσκοι, ἐπεὶ πρὸς τὸν ὀρθρον πιπράσκονται, ὡς Περσαῖος ἱστορεῖ ἐν τῇ Λακωνικῇ πολιτείᾳ, καὶ Διοσκουρίδης ἐν δευτέρῳ πολιτείας, καὶ Ἀριστοκλῆς ἐν τῷ προτέρῳ καὶ οὗτος τῆς Λακωνίων πολιτείας. Ἔτι φησὶν ὁ Πολέμων, καὶ τὸ δεῖπνον ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων αἴκλον προσαγορεύεσθαι, παρακλησίως ἀπάντων Δωριέων οὕτως αὐτὸ καλοῦντων. Ἀλκιᾶν μὲν γὰρ οὕτω φησί·

Κῆρὶ τᾶ μύλα θρυφῆται κῆρὶ ταῖς συνακκλαῖς.
οὕτω τὰ συνδείπνια καλῶν. Καὶ πάλιν· „Αἴκλον Ἀλκιᾶν ἀρμόζατο.“ Ἀἴκλον δ' οὐ λέγουσιν οἱ Λάκωνες τῆρ μετὰ τὸ δεῖπνον μοῖραν, ἀλλ' οὐδὲ τὰ διδόμενα τοῖς φειδίταις μετὰ τὸ δεῖπνον· ἄρτος γὰρ ἐστὶ καὶ κρέας. Ἀλλ' ἐπαῖκλα μὲν λέγεται ταῦτα, ὄντα οἷον ἐπιχορηγήματα τοῦ συντεταγμένου τοῖς φειδίταις αἴκλου· παρὰ γὰρ τοῦτο οἶμαι τὴν φωνὴν πεποιῆσθαι. Καὶ ἔστιν ἡ παρασκευὴ τῶν λεγομένων ἐπαῖκλων οὐχ ἀπλή, καθάπερ ὁ Πολέμων ἐκτίθεται, ἀλλὰ διττή. Ἦν μὲν γὰρ τοῖς παισὶ παρέχουσι, πάνυ τις εὐκόλως ἐστὶ καὶ εὐτελής. Ἄλλα γὰρ ἐστὶν ελαίῳ δεδευμένα, ἃ φησι Νικοκλῆς ὁ Λάκων κάπτειν αὐτοῖς μετὰ τὸ δεῖπνον ἐν φύλλοις δάφνης, παρὸ καὶ καμμάτιδας μὲν προσαγορεύεσθαι τὰ φύλλα, αὐτὰ δὲ τὰ

αισιτὰ κάμματα. Ὅτι δὲ ἔθος ἦν τοῖς πάλαι καὶ φύλα δάφνης τραγηματίζεσθαι, Καλλίας ἢ Διοκλῆς ἐν τοῖς κύκλωσι φησιν, οὕτως·

Φυλλὰς, ἢ δειπνων κατάλυσις· ἢ δὲ καθάπερ σχημάτων.

Ἐν δ' εἰς τὰ τῶν ἀνδρῶν φειδίτια κομίζουσι, σκευοποιεῖται ἐκ τινων ζώων ὀρισμένων, παραχορηγοῦντος αὐτὰ τοῖς κιδίταις ἐνός τῶν εὐπορούντων, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ πλειόνων. Ὁ δὲ Μόλις καὶ ματτύνη φησὶ προσαγορεύεσθαι ἅ ἐπαίικλα.

18. Περὶ δὲ τῶν ἐπαίικλων Περσαῖος ἐν τῇ Ἀσιωνικῇ πολιτείᾳ οὕτως γράφει· „Καὶ εὐθύς τοῖς μὲν εὐπόρους ἡμοῖ εἰς ἐπαίικλα· ταῦτα δ' ἐστὶ μετὰ δειπνον τραγήματα· τοῖς δ' ἀπόροις ἐπιτάττει κάλαμον ἢ στιβάδα ἢ κύλλα δάφνης φέρειν, ὅπως ἔχουσι τὰ ἐπαίικλα κάπτειν μετὰ δειπνον. Ἰνεται γὰρ ἄλλατα ἐλαίῳ ἐξβαμένα· Τὸ ὅλον ὡσπερ πολίτευμά τι τοῦτο δὴ συνίσταται μικρόν· Καὶ γὰρ ὄντωα δεῖ πρῶτον κατακῆσθαι ἢ δεύτερον, ἢ ἐπὶ οὐ σκιμποδίον καθήσθαι, πάντα τοιαῦτα ποιούσιν εἰς παίικλα.“ Τὰ ὅμοια ἱστορεῖ καὶ Διοσκουρίδης. Περὶ δὲ (141) τῶν καμματίδων καὶ τῶν καμμάτων Νικοκλῆς οὕτως γράφει· „Διακούσας δὲ πάντων ὁ ἔφορος ἦτοι ἀπέλυσεν ἢ καταδικάσεν. Ὁ δὲ νικήσας ἐζημίωσεν ἐλαφρῶς ἦτοι κάμωσεν ἢ καμματίσεν.“ Ἔστι δὲ τὰ μὲν κάμματα ψαισιτὰ· εἰ δὲ καμματίδες, αἷς κάπτουσι τὰ ψαισιτὰ.“

19. Περὶ δὲ τοῦ τῶν φειδίτων δειπνου Δικαιάρχος αὖτε ἱστορεῖ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Τριπολιτικῷ· „Τὸ δειπνον πρῶτον μὲν ἐκάστω χωρὶς παρατιθέμενον, καὶ πρὸς ἕτερον κοινωνίαν οὐδεμίαν ἔχον· εἶτα μᾶζαν μὲν ὄσπερ ἔω

ἕκαστος ἢ βουλόμενος, καὶ πιεῖν πάλιν, ὅταν ἢ θυμὸς, ἕκαστω κώφον παρακείμενος ἐστίν. Ὅσον δὲ ταυτὸν αἰεὶ ποτε πᾶσιν ἐστίν, ἕϊον κρέας ἐφθόν, ἐνίοτε δ' οὐδ' ὄτιμενοῦν πλὴν ὄσον τι μικρὸν ἔχον, σταθμὸν ὡς τέταρτον μάλιστα, καὶ παρὰ τοῦτο ἕτερον οὐδέν, πλὴν ὃ γε ἀπὸ τούτων ζωμὸς, ἱκανὸς ὢν παρὰ πᾶν τὸ δεῖπνον ἅπαντας αὐτοὺς παραπέμπειν, κἂν ἄρα ἐλάϊα τις, ἢ τυρὸς, ἢ σῦκον. Ἀλλὰ κἂν τι λάβωσιν ἐπιδόσιμον, ἔχθύν, ἢ λαγών, ἢ φάτταν, ἢ τι τοιοῦτον. Ἐἴτ' ὀξέως ἤδη δεδεπτηκόσων, ὕστερα περιφέρεται ταῦτα τὰ ἐπαίικλα καλούμενα. Συμφέρει δ' ἕκαστος εἰς τὸ φειδίτιον, ἀλφίτων μὲν ὡς τρία μάλιστα ἡμιμέδμηνα Ἀττικά, οἷνον δὲ χβάς ἐνδεκά τινος ἢ δώδεκα, παρὰ δὲ ταῦτα τυροῦ σταθμὸν τινα καὶ σίκων, ἔτι δὲ εἰς ὀψωνίαν περὶ δέκα τινὰς Διγιναιλους ὀβολοῦς. Σφαιῖρος δ' ἐν τρίτῳ Λακωνικῆς πολιτείας γράφει· „Φερόνσι δὲ καὶ ἐπαίικλα αὐτοῖς οἱ φειδίται· καὶ τῶν μὲν ἀγρονομένων ὑφ' αὐτῶν ἐνίοτε οἱ πολλοὶ, οὐ μὴν ἀλλ' οἱ γε πλοῦσιοι καὶ ἄριστον, καὶ ὢν ἂν εἶρα ἐκ τῶν ἀγρῶν, ὅσον εἰς αὐτὴν τὴν συνουσίαν, νομίζοντες καὶ τὰ πλεονα τῶν ἱκανῶν παρασκευάζειν περιττὸν εἶναι, μὴ μέλλοντά γε προσφέρεσθαι.“ Μόλις δὲ φησι· „Μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον εἰσθεῖν αἰεὶ τι παρὰ τινος κομίζεσθαι, ἐνίοτε δὲ καὶ παρὰ πλειόνων, παρ' αὐτοῖς κατ' οἶκον ἡγετυμένη ματτίη, ὃ καλοῦσιν ἐπαίικλον. Τῶν δὲ κομιζόμενων οὐδεὶς οὐδὲν ἀγοράσας εἰσθε φέρειν· οὔτε γὰρ ἡδονῆς αὐτ' ἀκρασίας γαστήρος οὐνεκεν κομίζουσιν, ἀλλὰ τῆς αὐτῶν ἀρετῆς ἀποδείξιν τῆς κατὰ τὴν θήραν ποιούμενοι. Πολλοὶ δὲ καὶ πολίτην αὐτῶν τρέφοντες ἀφθόγως μετὰδιδούδι τῶν ἐγγόνων. Ἔστι δ' ἡ ματτίη φάτται, χῆνες, τρυγόνες, κίχλι, κόσσυφοι, λαγῶ, ἄρνες, ἐρίφοι. Οἱ δὲ μάγουροι σημαίνουνσι τοὺς ἐπὶ

ει κομίζοντας εἰς μέσον, ἵνα πάντες ἴδωσι τὴν τῆς Θήρας φιλοπολίαν, καὶ τὴν εἰς αὐτοὺς ἐπένειαν.“ Δημήτριος δ' ὁ Σιήμιος ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ Τρωικοῦ διακόσμου τὴν τῶν Καρνείων φησὶν ἐορτὴν παρὰ Λακεδαιμονίοις μίμημα εἶναι στρατιωτικῆς ἀγωγῆς. Τόπους μὲν γὰρ εἶναι ἐννέα τῷ ἀριθμῷ, σκιαδες δὲ οὗτοι καλοῦνται, σκιραῖς ἔχοντες παραπλήσιόν τι· καὶ ἐννέα καθ' ἕναστον ἄνδρες δειπνοῦσι, πάντα τε ἀπὸ προστάγματος κηρύσσεται. ἔχει τε ἐκάστη σκιάς φρατερίας τρεῖς, καὶ γίνεται ἡ τῶν Καρνείων ἐορτὴ ἐπὶ ἡμέρας ἐννέα.

20. Τὴν δὲ τῆς διαίτης τῆς τοιαύτης σκληρότητα ὕστερον καταλύσαντες οἱ Λάκωνες, ἐξώκειλαν εἰς τρυφήν. Φύλαρχος γοῦν ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν τάδε γράφει περὶ αὐτῶν· „Λακεδαιμόνιοι εἰς μὲν τὰ φειδύλια οὐκ ἤρχοντο κατὰ τὸ πάτριον ἔθος· ὅτε δὲ (142) καὶ παραγίνονται, μικρὰ συμπερινεχθεῖοι νόμου χάριν παρεσκευάζετο καὶ ἄλλα αὐτοῖς, στρωματὰ τε τοῖς μεγέθεισιν αὐταῖς ἐξησχημένα πολυτελεῶς καὶ τῇ ποικιλίᾳ διαφόροις, ὥστε τῶν ξένων ἐνόησεν τῶν παραληφθέντων ὀνομάτων τὸν ἄγκῶνα ἐπὶ τὰ προσκεφάλαια ἐρεῖδων. Οἱ δὲ πρότερον ἐπὶ τοῦ κλιτηρίου ψιλοῦ διακατεροῦντες τῆς κλιθῆς παρ' ὄλην τὴν συνουσίαν, ὅτε τὸν ἀγκῶνα ὀπταῖς ἐρεῖσαιαν, εἰς τὴν προειρημένην τρυφήν ἦλθον, ποτηρίων τε ἐπιθέσεις πολλῶν καὶ βρομιῶν παντοδαπῶς πεποιημένων περιθέσεις, ἔτι δὲ μύρων ἐξηλλαγμένων, ὡς δ' αὐτῶν οἶσων καὶ τρυγημάτων. Καὶ τούτων ἤρξαν οἱ μικρὸν πρό Κλεομένηους βασιλεύσαντες, Ἀρεῦς καὶ Ἀκρότατος, αὐλικῆν ἐξουσίαν ζηλώσαντες· οὓς τοσοῦτον αὐτίς ὑπερῆρον τινας τῶν ἰδιωτῶν, τῶν ἐν Σπάρτῃ γενομένων κατ' ἐκείνην τὸν χρόνον, τῆ πολυτελείᾳ τῇ κατ' αὐτοὺς, ὥστε δεῖξαι τὸν

Ἄρεια καὶ τὸν Ἀκρότατον εὐτελεία πάντας ὑπερβεβλημένοι
τοὺς ἀφελεστάτους τῶν πρότερον.^α

21. „Κλειμένης δὲ πολὺ διενέγκας τῷ τε συνιδεῖν
πράγματα, καίτοι νέος ὢν, καὶ κατὰ τὴν διαπαν ἀφελ-
εστάτος γέγονεν. Ἦδη γὰρ τηλικούτων πραγμάτων
ἠγούμενος, ἔμφρασι τοῖς παραλαμβανομένοις πρὸς τὴν
θυσίαν ἐποίει, διότι τὰ παρ' ἐκείνοις τῶν παρ' αὐτὸν οὐ-
δὲν καταδεέστερα εἶη παρασκευαζόμενα. Πολλῶν δὲ
πρεσβειῶν παραγινομένων πρὸς αὐτὸν, οὐδέποτε ἐνοχί-
στερον τοῦ κατειθισμένου συνῆγε καιροῦ, πεντακλήνου τε
διστρώνηυτο οὐδέποτε πλεῖον· ὅτε δὲ μὴ παρεῖη πρεσβεία,
τρίκλων. Καὶ πρόσταγμα οὐκ ἐγένετο δι' ἐδάτρου, τίς
ἔσται καὶ κατακλιθήσεται πρῶτος, ἀλλ' ὁ πρεσβύτατος
ἤγειτο ἐπὶ τὰς κλίνας, εἰ μὴ τῷ αὐτὸς προσκαλέσαστο.
Καταλαμβάνετο δὲ ἐπὶ τὸ πολὺ μετ' ἀδελφοῦ κατακείμε-
νος, ἢ μετὰ τινος τῶν ἡλικιωτῶν. Ἐπὶ τε τῷ τρίποδι ψυ-
κτῆρ χαλκοῦς ἐπέκειτο, καὶ κιάδος, καὶ σκαφίον ἀργυροῦν,
δύο κοτύλας χωροῦν, καὶ κύαθος, ἧ δ' ἐπέχυσις χαλκῆ.
Πιεῖν δὲ οὐ προσεφέρετο, εἰ μὴ τις αἰτήσαιεν· ἐδίδοτο δὲ
κύαθος εἰς πρὸ τοῦ δείπνου· τὸ δὲ πολὺ πρῶτη· καὶ ὅτε
προσνεύσειεν ἐκείνος, οὕτως ᾔτουν καὶ οἱ λοιποὶ. Τὰ δὲ
παρατιθέμενα ἐπὶ μὲν τραπέζιου ἦν τοῦ τυχόντος, τὰ δὲ
λοιπὰ, ὥστε μήθ' ὑπερβαίνειν, μήτε λείπειν, ἀλλ' ἰκανῶ
ἄπεισι γίνεσθαι, καὶ μὴ προσδεῖσθαι τοὺς παρόντας.
Οὔτε γὰρ οὕτως ᾔετο δεῖν, ὥσπερ ἐν τοῖς φειδατίαις, θέρε-
σθαι ζωμῶ καὶ κρεαδίαις ἀφελῶς, οὔτε πάλιν οὕτως ὑπερ-
τείνειν, ὡς εἰς τὸ μηδὲν δαπανᾶν, ὑπερβαίλλοντα τὸ σύμ-
μετρον τῆς διαίτης. Τὸ μὲν γὰρ ἀνελεύθερον ἐνομίζετο,
τὸ δ' ὑπερήφανον. Ὁ δ' οἶνος ἦν μικρῶ βελτίων, ὅτε πα-
ρεῖσαν τινές. Ἐπεὶ δὲ δευπητήτων, ἐνύκτων πάντες. Ὁ

δὲ παῖς ἐφειστίηται, κεκραμένον ἔχων τὸ ποτόν, καὶ τῷ αὐτοῦντι προσέφερε. Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ μετὰ τὸ δειπνον οὐ πλεῖον ἐδίδοτο δύο κυάθων, καὶ τοῦτο προσενέσσαντι προσεφέρετο. Ἀκρόαμα δὲ οὐδὲν οὐδέποτε παρεπορεύετο, διετέλει δ' αὐτὸς προσομιλῶν πρὸς ἕαστον, καὶ πάντα ἐκαλούμενος εἰς τὸ τὰ μὲν ἀκούειν, τὰ δὲ λέγειν αὐτούς, ὥστε τεθηρευμένους ἀποτρέχειν ἅπαντας.

Διακομωδῶν δ' Ἀντιφάνης τὰ Λακωνικὰ δεῖπνα ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράματι Ἄρχων, φησὶν οὕτως·

(143)

Ἐν Λακεδαίμονι

γέγονας; ἐκείνων τῶν νόμων μεθεκτεῖον
 ἐστίν. Βάδιζ' ἐπὶ δεῖπνον εἰς τὰ φιλίτια·
 ἀπόλαυε τοῦ ζωμοῦ, φόφει· τοὺς βύστακας
 μὴ καταφρόνει, μηδ' ἔτερ' ἐπιζήτει καλά·
 ἐν τοῖς δ' ἐκείμων ἔθεσιν ἴσθ' ἀρχαϊκός.

22. Περὶ δὲ τῶν Κρητικῶν συσσιτίων Δωσιάδας ἱστορῶν ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν Κρητικῶν, γράφει οὕτως· „Ὅς δὲ Ἀνκτιοὶ συνάγουσι μὲν τὰ κοινὰ συσσίτια οὕτως. Ἐκαστος τῶν γινομένων καρπῶν ἀναφέρει τὴν δεκάτην εἰς τὴν ἑταιρίαν καὶ τὰς τῆς πόλεως προσόδους, ἃς διανεμοῦσιν οἱ προεστηκότες τῆς πόλεως εἰς τοὺς ἐκάστων οἴκους. Τῶν δὲ δούλων ἕκαστος Αἰγινάϊον φέρει στατήρα κατὰ κεφαλὴν. Διήρηται δ' οἱ πολῖται πάντες καθ' ἑταιρίας, καλοῦσι δὲ ταύτας ἀνδρεῖα. Τὴν ἰ ἐπιμελείαν ἔχει τοῦ συσσιτίου γυνή, τρεῖς ἢ τέσσαρας τῶν δημοτικῶν προσειληφῆια πρὸς τὰς ὑπηρεσίας. Ἐκάστῳ δ' αὐτῶν ἀκολουθοῦσι δύο θεράποντες ξυλοφόροι· καλοῦσι δ' αὐτοὺς καλοφόρους. Εἰσὶ δὲ πανταχοῦ κατὰ τὴν Κρήτην οἴκοι δύο ταῖς συσσιτίαις, ὧν τὸν μὲν καλοῦσιν ἀνδρεῖον, τὸν δ' ἄλλον, ἐν ᾧ τοὺς ξένους κομίζουσι, κομητήριον προσαγορεύουσι. Κα-

τὰ δὲ τὸν συσσιτικὸν οἶκον πρῶτον μὲν κῆνται δύο τραπέζαι, ξενικαὶ καλούμεναι, αἷς προκαθίζουσι τῶν ξένων οἱ παρόντες· ἐξῆς δ' εἰσὶν αἱ τῶν ἄλλων. Παρατίθεται δὲ τῶν παρόντων ἴσον μέρος ἐκάστῳ· τοῖς δὲ νεωτέροις ἡμισυ δίδεται κρέως, τῶν δ' ἄλλων οὐδενὸς ἄπτονται. Ἔτα ποτήριον ἐν ἐκίστῃ τραπέζῃ παρατίθεται κεκραμένον ὕδαρου· τοῦτο κοινῇ πάντες πίνουσι οἱ κατὰ τὴν κοινὴν τραπέζαν· καὶ δειπήσασιν ἄλλο παρατίθεται. Τοῖς δὲ παισὶ κοινὸς κέκραται κρατῆρ. Τοῖς δὲ πρεσβυτέροις, ἐὰν βούλωνται πλεῖον πιεῖν, ἐξουσία δέδοται. Ἀπὸ δὲ τῆς τραπέζης τὰ βέλιστα τῶν παρακεμένων ἢ προεστηκυῖα τῆς συσσιτίας γυνὴ φανερῶς ἀφαιροῦσα, παρατίθῃσι τοῖς κατὰ τὸν πόλεμον ἢ κατὰ σύνεσιν δεδοξασμένοις. Ἀπὸ δὲ τοῦ δείπνου πρῶτον μὲν εἰδῆσθαι βουλευέσθαι περὶ τῶν κοινῶν, εἶτα μετὰ ταῦτα μέμνηται τῶν κατὰ πόλεμον πράξεων, καὶ τοὺς γενομένους ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐπακοῦσι, προτροπόμενοι τοὺς νεωτέρους εἰς ἀνδραγαθίαν. Πυργίων δ' ἐν τρίτῳ Κρητικῶν Νομίμων· „Ἐν τοῖς συσσιτίοις (φησὶν) οἱ Κρητῆς καθήμενοι εὐσιτοῦσι· καὶ ὅτι ἀβαμβάκεντα τοῖς ὄρφανοῖς παρατίθεται· καὶ ὅτι οἱ νεώτατοι αὐτῶν ἐφροσῆσιν διακονοῦντες· καὶ ὅτι, μετ' εὐφημίας σπείσαντες τοῖς θεοῖς, μερίζουσι τῶν παρατιθεμένων ἅπαν· ἀπονέμουσι δὲ καὶ τοῖς υἱοῖς, κατὰ τὸν θάκον τὸν τοῦ πατρὸς ὑφιζάνουσαν, ἐξ ἡμικείας τῶν τοῖς ἀνδράσι παρατιθεμένων. Τοὺς δ' ὄρφανούς ἰσομερεῖς εἶναι· παρατίθεται δ' αὐτοῖς ἀβαμβάκεντα τῇ κρασὶ καθ' ἕκαστα τῶν νενομισμένων. Ἴσαν δὲ καὶ ξενικοὶ θάκοι, καὶ τράπεζα τρίτη, δεξιᾶς εἰσιόντων εἰς τὰ ἀνδρεῖα· ἦν ξενίου τε Διὸς ξενίαν τε προσηγόρευον.“

23. Ἡρόδοτος δὲ, συγκρίνων τὰ τῶν Ἑλλήνων συμ-

τόσια πρὸς τὰ παρὰ Πέρσαις, φησὶν· „Ἡμέρην δὲ Πέρσαι ἀπασέων μάλιστα ἐκείνην τιμᾶν νομίζουσι, τῇ ἕκαστος γένητο. Ἐν ταύτῃ δὲ πλέω δαίτα τῶν ἄλλων δικαιοῦσι προτιθέσθαι. Ἐν τῇ οἱ εὐδαίμονες αὐτῶν βούν καὶ ὄνον καὶ ἔππον καὶ κάμηλον προτιθέσθαι, ὅλους ὅπτους ἐν κα- (144) μίνους· οἱ δὲ πένητες αὐτῶν τὰ λεπτὰ τῶν προβάτων προτιθέσθαι. Στιγισί τε ὀλίγοισι χρέονται, ἐπιφορήμασι δὲ πολλοῖσι καὶ οὐκ ἄλεσι. Καὶ διὰ τοῦτό φασι Πέρσαι τοὺς Ἕλληνας σιτεομένους πεινῶντας παύεσθαι, ἵτι σφίσι ἀπὸ δειπνου παραφορέεται οὐδὲν λόγου ἄξιον· εἰ δὲ τι παραφέροτο, ἐσθίοντας ἂν οὐ παύεσθαι. Οἶνον δὲ κάστα προσκίεται· καὶ σφιν οὐκ ἐμέσαι ἔξεστιν, οὐκ οὐρησθαι ἀντίον ἄλλου. Ταῦτα μὲν οὖν οὕτω φυλάσσεται. Μεθυσκόμενοι δὲ εἰῶθαι βουλεύεσθαι τὰ σπουδαιότατα τῶν προηγημάτων. Τὸ δ' ἂν ἄδη σφίσι βουλευομένοισι, τοῦτο τῇ ὑστεραῇ γήφουσι προτιθεῖ ὁ στεγέαρχος, ἐν τοῦ ἂν ἔοντες βουλεύονται. Καὶ ἦν μὲν ἄδη καὶ γήφουσι, χρέονται αὐτῷ· εἰ δὲ μὴ, μετιείσι. Τὰ δ' ἂν γήφοντες προβουλεύσανται, μεθυσκόμενοι ἐπιδιαγινώσκουσι.“

24. Περὶ δὲ τῆς τροφῆς τῶν ἐν Πέρσαις βασιλέων Ξενοφῶν ἐν Ἀγησιλάῳ γράφει οὕτως· „Τῷ μὲν γὰρ Πέρσῃ πᾶσαν γῆν περιέχονται μαστεύοντες, τί ἂν ἄδεως πιοι· μυριοὶ δὲ τεχνῶνται, τί ἂν ἠδέως φάγοι. Ὅπως γε μὴν καταδάφθοι, οὐδ' ἂν εἴποι τις, ὅσα πραγματεύονται. Ἀγησίλαος δὲ διὰ τὸ φιλόπονος εἶναι, πᾶν μὲν τὸ παρὸν ἠδέως ἔπνε, πᾶν δὲ τὸ συντυχὸν ἠδέως ἦσθιεν· εἰς δὲ τὸ ἀσμένως κοιμηθῆναι, πᾶς τόπος ἱκανὸς ἦν αὐτῷ.“ Ἐν δὲ τῷ Ἴερωνι ἐπιγραφόμενῳ, λέγων περὶ τῶν τοῖς τυράννοις παρασκευαζομένων καὶ τῶν τοῖς ἰδιώταις εἰς τροφάς, φησὶν οὕτως· „Καὶ οἶδά γε, ἔφη, ὃ Σικανίδη, ὅτι τούτως

κρίνουσιν οἱ πλεῖστοι ἡδίων ἡμᾶς καὶ πίνειν καὶ ἐσθίειν τῶν ἰδιωτῶν, ὅτι δοκοῦσι καὶ αὐτοὶ ἡδίων ἂν δεπνησάτω τὸ ἡμῖν παρατιθέμενον δεῖπνον, ἢ τοῦτοις. Τὸ γὰρ τὰ εἰσθότα ὑπερβάλλον, τοῦτο παρέχει τὰς ἡδονάς. Διὸ καὶ πάντες ἄνθρωποι ἡδέως προσδέχονται τὰς ἐσθίας, πληρὸν οὐχ οἱ τύρανοι. Ἐκπλεω γὰρ αὐτοῖς αἰεὶ παρεσκευασμέναι, οὐδεμίαν ἐν ταῖς ἐσθίαις ἐπίδοσιν ἔχουσιν αὐτῶν αἰ τράπεζαι· ὥστε ταύτην πρῶτον τῇ εὐφροσύνῃ τῆς ἐλπίδος μειονεκτοῦσι τῶν ἰδιωτῶν. Ἐπειτα, ἔφη, ἐκείνο εὐ οἶδα ὅτι καὶ σὺ ἔμπειρος εἶ, ὅτι, ὅσῳ ἂν τις πλεῖον παραθῆται τὰ περιτὰ τῶν ἱκανῶν, τοσούτω καὶ θῦσσον μᾶλλον κόρος ἐμπίπτει τῆς ἐδωδῆς. Ὡστε καὶ τῷ χρόνῳ τῆς ἡδονῆς μειονεκτεῖ ὁ παρατιθέμενος πολλὰ τῶν μετρίως διαιωμένων. Ἀλλὰ ναὶ μὴ Δία, ἔφη ὁ Σμωνίδης, ὅσον ἂν χρόνον ἢ ψυχὴ προσίηται, τοῦτον πολὺ μᾶλλον ἡδοναί οἱ ταῖς πολυτελεστέραις παρασκευαῖς τρεφόμενοι, τῶν τὰ εὐτελέστατα παρατιθεμένων.“

25. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ πρὸς Κάσανδρον περὶ βασιλείας, (εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα· πολλοὶ γὰρ αὐτὸ φασιν εἶναι Σωσιβίου, εἰς ὃν Καλλιμάχος ὁ ποιητὴς ἐπινίκιον ἐλεγειακὸν ἐποίησε) τοὺς Περσῶν φησι βασιλεῖς ὑπὸ τρυφῆς προκηρύττειν τοῖς ἐφευρίσκουσι τινα καινὴν ἡδονὴν ἀργυροῦ πληθῆος. Θεόπομπος δ' ἐν τῇ τριακοστῇ καὶ πέμπτῃ τῶν ἱστοριῶν τὸν Παφλαγῶν φησὶ βασιλεῖα θῦν ἑκατὸν πάντα παρατίθεσθαι δεπνούντα ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἀπὸ βοῶν ἀρξάμενον· καὶ ἀναχθέντα αἰχμάλωτον ὡς βασιλεῖα καὶ ἐν φυλακῇ ὄντα πάλιν τὰ αὐτὰ παρατίθεσθαι ζῶντα λαμπρῶς. Διὸ καὶ ἀκούσαντα Ἀργαξέρον εἰπεῖν, ὅτι οὕτως αὐτῷ δοκοῖε ζῆν ὡς ταχέως ἀπολούμενος. Ὁ δ' αὐτὸς Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαραστ-

καυδεκάτη τῶν Φιλιππικῶν „Ὅταν (φησὶ) βασιλεὺς εἰς τινας ἀφίκηται τῶν ἀρχομένων, εἰς τὸ δεῖπνον αὐτοῦ δαπανᾶσθαι εἴκοσι τάλαντα, ποτὲ δὲ καὶ τριάκοντα. Οἱ δὲ καὶ πολὺ πλείω δαπανῶσιν. Ἐκάσταις γὰρ τῶν πόλεων κατὰ τὸ μέγεθος, ὡσπερ ὁ φόρος, καὶ τὸ δεῖπνον ἐκ παλαιοῦ τεταγμένον ἐστίν.“

26. Ἡρακλειδῆς δ' ὁ Κυμαῖος, ὃ τὰ Περσικὰ συγγράψας, ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἐπιγραφομένων Παρασκευαστικῶν, „Καὶ οἱ θεραπεύοντες (φησὶ) τοὺς Περσῶν βασιλεῖς δειπνοῦντας ἅπαντες λελουμένοι διακονοῦσιν, ἐσθῆτας καλὰς ἔχοντες, καὶ διατρίβουσι σχεδὸν τὸ ἡμισυ τῆς ἡμέρας περὶ τὸ δεῖπνον. Τῶν δὲ τοῦ βασιλέως συνδειπνων οἱ μὲν ἔξω δειπνοῦσιν, οὓς καὶ ὄραν ἔξεστι παντὶ τῷ βουλομένῳ, οἱ δὲ εἴσω μετὰ βασιλέως. Καὶ οὗτοι δὲ οὐ σύνδειπνοῦσιν αὐτῷ, ἀλλ' ἐστὶν οἰκήματα δύο κατασκευῆ ἀλλήλων, ἐν ᾧ ὁ βασιλεὺς τὸ ἀριστον ποιεῖται, καὶ ἐν ᾧ οἱ σύνδειπνοι. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκείνους ὄραθ' διὰ τοῦ παρακαλύμματος τοῦ ἐπὶ τῇ θύρᾳ· ἐκείνοι δ' αὐτὸν οὐχ ὄρωσιν. Ἐνίοτε μέντοι, ἐπειδὴν ἐορτὴ ἦ, ἐν ἐνὶ οἰκήματι ἅπαντες δειπνοῦσιν, ἐν ᾧ καὶ ὁ βασιλεὺς, ἐν τῷ μεγάλῳ οἴκῳ. Ὅταν δὲ ὁ βασιλεὺς πότον ποιῆται, (ποιεῖ δὲ πολλάκις,) συμπόται αὐτῷ εἰσὶν ὡς μάλιστα δώδεκα. Καὶ ὅταν δευπνήσωσιν ὁ τε βασιλεὺς αὐτὸς καὶ αὐτὸν καὶ οἱ σύνδειπνοι, καλεῖ τοὺς συμπότας τούτους τις τῶν εὐνούχων. Καὶ ὅταν εἰσέλθωσι, συμπίνουσι μετ' αὐτοῦ, οὐ τὸν αὐτὸν αἶνον πᾶσιν· καὶ οἱ μὲν χαμαὶ καθήμενοι, ὁ δ' ἐπὶ κλίνης χρυσόποδος κατακείμενος· καὶ ὑπερμεθυσθέντες ἀπέρχονται. Τὰ δὲ πλείστα ὁ βασιλεὺς μόνος ἀριστᾶ καὶ δευπνᾷ. Ἐνίοτε δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτῷ συνδειπνεῖ, καὶ τῶν υἱῶν ἔτιοι. Καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον ἄδουσι τε καὶ ψάλλου-

σιν αἱ παλλακαὶ αὐτῶ· καὶ μία μὲν ἐξάρχει, αἱ δ' ἄλλαι ἄθρόως ἄδουσι. Τὸ δὲ δεῖπνον, φησὶ, τοῦ βασιλέως καλούμενον ἀκούσαντι μὲν δοῖσι μεγαλοπρεπῆς εἶναι, ἐξεταζόμενον δὲ φανεῖται οἰκονομικῶς καὶ ἀκριβῶς συντεταγμένον, καὶ τοῖς ἄλλοις Πέρσαις τοῖς ἐν δυναστείᾳ οὔσι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Ἔστι μὲν γὰρ τῷ βασιλεῖ χίλια ἑρρεῖα τῆς ἡμέρας κατακοπτόμενα. Τούτων δ' εἰσὶ καὶ ἵπποι, καὶ κάμηλοι, καὶ βόες, καὶ ὄνοι, καὶ ἔλαφοι, καὶ τὰ πλείστα πρόβατα· πολλοὶ δὲ καὶ ὄρνιθες ἀναλλασκονται, οἳ τε στρουθοὶ οἱ Ἀράβιοι, (ἔστι δὲ τὸ ζῶον μέγα,) καὶ χῆνες καὶ ἀλεκτρούνες. Καὶ μέτρια μὲν αὐτῶν παρατίθεται ἐκάστῳ τῶν συνδείπνων τοῦ βασιλέως, καὶ ἀποφέρεται ἕκαστος αὐτῶν, ὃ τι ἂν καταλίπηται ἐπὶ τῷ ἀρίστῳ. Τὰ δὲ πλείστα τούτων τῶν ἑρρείων καὶ τῶν σιτίων, οὓς τρέφει βασιλεὺς, τῶν τε δοριφόρων, καὶ τῶν πελταστῶν, τούτοις ἐκφέρεται εἰς τὴν αὐλήν· οὗ ἰδεῖν ἅπαντα μερίδας ποιήσαντες τῶν κρεῶν καὶ τῶν ἄρτων ἴσας διαιροῦνται. Ὡς περ δὲ οἱ μασθοφόροι ἐν τῇ Ἑλλάδι μασθὸν ἀργύριον λαμβάνουσιν, οὕτως οὗτοι τὰ σιτία παρὰ τοῦ βασιλέως εἰς ὑπόλογον λαμβάνουσιν. Οὕτω δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Πέρσαις τοῖς ἐν δυναστείᾳ οὔσιν ἄθρόα πάντα τὰ σιτία ἐπὶ τὴν τράπεζαν παρατίθεται· ἐπειδὴν δὲ οἱ σύνδειπνοι δειπνήσωσι, τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης παραλειπομένων, (καταλείπεται δὲ τὰ πλείστα κρέα καὶ ἄρτοι,) ὃ τῆς τραπέζης ἐπιμελούμενος δίδωσιν ἐκάστῳ τῶν οικειῶν· καὶ (146) ταῦτα λαβὼν, τὴν καθ' ἡμέραν ἔχει τροφήν. Παρὰ γὰρ τὴν βασιλέα φοιτῶσιν οἱ ἐντιμότατοι τῶν συνδείπνων ἐπὶ τὸ ἀρίστον μόνον, διὰ τὸ παρητηῆσθαι, ἵνα μὴ δις πορεύωνται, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τοὺς συνδείπνους ὑποδέχονται.

27. Ἡρόδοτος δὲ φησιν ἐν τῇ ἑβδόμῃ, ὡς οἱ ὑποδε-

χόμενοι Ἑλλήρων τὸν βασιλέα καὶ δειπνίζοντες Ξέρξην ἐς πᾶν κακοῦ ἀφίκοιτο, οὕτως ὥστε ἐκ τῶν οἰκῶν ἀνάστατοι ἐγένοντο· ὅκου Θασιόισιν, ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ ἡπείρῳ πολλῶν τῶν σφετέρων δεξαμένους τὴν Ξέρξεω στρατιάν καὶ δειπνίσασιν, τετρακόσια τάλαντα ἀργυρίου Ἀντίπατρος, τῶν ἁσίων ἀνήρ, ἐδαπάνησε. Καὶ γὰρ ἐκπώματα ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ καὶ κρατῆρας παρετίθεντο, καὶ ταῦτα μετὰ τὸ δεῖπνον * * εἰ δὲ Ξέρξης δις ἐσιτέετο, μεταλαμβύων καὶ ἄριστον, ἀνάστατοι ἂν ἐγεγόνεσαν αἱ πόλεις. Καὶ ἐν τῇ ἐνάτῃ δὲ τῶν ἱστοριῶν φησι· „Βασιλῆιον δεῖπνον βασιλεὺς προτίθεται. Τοῦτο δὲ παράσκευάζεται ἅπαξ τοῦ θῆιαυτοῦ, ἐν ἡμέρῃ τῇ ἐγένετο ὁ βασιλεὺς. Οὐνομα δὲ τῷ δεῖπνῳ Περσιῶτι μὲν τυκτὰ, Ἑλληνιστὶ δὲ τέλειον. Τότε καὶ τὴν κεφαλὴν σμῖται μόνον, καὶ Πέρσαις δωρεῖται.“

Ὁ δὲ μέγας Ἀλέξανδρος, δειπνῶν ἐκάστοτε μετὰ τῶν φίλων, ὡς ἱστορεῖ Ἐφιππος ὁ Ὀλύνθιος ἐν τῷ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Ἡφαιστίωνος μεταλλαγῆς, ἀνήλισκε τῆς ἡμέρας μῶς ἑκατὸν, δειπνούντων ἴσως ἐξήκοντα ἢ εβδομήκοντα φίλων. Ὁ δὲ Περσῶν βασιλεὺς, ὡς φησι Κτησίας καὶ Δίων ἐν τοῖς Περσικοῖς, ἐδειπνε μετὰ ἀνδρῶν μυρίων πεντακισχιλίων, καὶ ἀνῆλλετο εἰς τὸ δεῖπνον τάλαντα τετρακόσια. Γίνεται δὲ ταῦτα Ἰταλικοῦ νομίσματος ἐν μυριάσι διακοσίαις τεσσαράκοντα. Αὐταὶ δὲ εἰς μυρίους πεντακισχιλίους μεριζόμεναι, ἐκάστῳ ἀνδρὶ γίνονται ἑκατὸν ἐξήκοντα Ἰταλικοῦ νομίσματος. Ὡστ' εἰς ἴσον καθίστασθαι τῷ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀναλώματι· ἑκατὸν γὰρ μῶς ἀνήλισκεν, ὡς ὁ Ἐφιππος ἱστόρησεν.

Μένανδρος δ' ἐν Μέθῃ τοῦ μεγίστου δεῖπνου δαπάνημα τάλαντον τίθησι, λέγων οὕτως·

Εἴτ' οὐχ ὅμοια πράττομεν καὶ θύομεν;

Ὅπου γε τοῖς θεοῖς μὲν ἡγορασμένον
 δραχμῶν ἄγω προβάτιον ἀγαπητὸν δέκα,
 αὐλητροῖδας δὲ καὶ μύρον καὶ ψαλτρίας
 ταῦτας, Θάσιον, ἐγγέλεις, τυρὸν, μέλι·
 μικροῦ ταλάντου γίγνεται τὸ κατὰ λόγον.

Ὡς γὰρ ὑπερβολῆς τινος ἀναλώματος, τάλαντον ἠνόμασε.
 Καὶ ἐν Δυσκόλῳ δὲ φησιν οὕτως·

Ὡς θύουσι δ' οἱ τοιχωρῆχοι,
 κοίτας φέροντες, σταμί', οὐχὶ τῶν θεῶν
 ἔνεκ', ἀλλ' ἐαυτῶν. Ὁ λιβανωτὸς εὐσεβὲς
 καὶ τὸ πόπανον· τοῦτ' ἔλαβεν ὁ θεὸς ἐπὶ τὸ πῦρ
 ἅπαν ἐπιτεθέν. Οἱ δὲ τὴν ὄσφιν ἄκραν,
 Καὶ τὴν χολήν, ὅσα τ' ἄβρωπα τοῖς θεοῖς
 ἐπιθέντες, αὐτοὶ τᾶλλα καταπίνουσι.

28. Φιλόξενος δ' ὁ Κυθήριος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ
 Δείπνῳ, (εἴπερ τοῦτου καὶ ὁ κωμωδιοποιὸς Πλάτων ἐν τῷ
 Φάωνι ἐμνήσθη, καὶ μὴ τοῦ Λευκαδίου Φιλοξένου,) τοι-
 αύτην ἐκτίθεται παρασκευὴν δείπνου·

Εἰς δ' ἔφερον διπλοὶ παῖδες λιπαρῶπα τράπεζαν
 (147) ἄμμι, ἐτέραν δ' ἔτεροι,
 ἄλλοι δ' ἐτέραν,
 μέχρι οὗ πλήρωσαν οἶκον.
 Ταὶ δὲ πρὸς ὑφιλύχνους
 ἔστιλβον αὐγὰς
 ἑστεφάνοις λαχάνοις
 παροψίσι τ', ὀξυβάφων
 πλήρεις, σὺν τε χλιδαῖσαι
 παντοδαποῖς τέχνας
 εὐρήμασι πρὸς βιοτῶν,
 ψυχᾶς δολεασματίουσι.

Παρέφερον ἐν κανίοισι
 μίξας χιονοχρόας.
 Ἄλλοι δ' ἔπει
 πρῶτα παρήλθεν, οὐ
 κάκκαβος, ὃ φιλότας,
 ἀλλ' ἄλλοπλατεῖς τὸ μέγιστον
 πάντ' ἔπαθεν λιπαρόν τ'
 ἔς ἐγχελέα τις
 ἄριστον, γογγυροιοιωνητεῶν
 πλήρες θεότερες. Ἐπ' αὐτῶ δ'
 ἄλλο παρήλθε τόσον
 βασισνέην ἰσόκυκλος.
 Μικρὰ δὲ κάκκαβλης,
 ἔχοντα τὸ μὲν
 γαλευτινῶριον ἄλλου
 παρῆς ἕτερον πίων
 ἀπὸ τευθιάδα, καὶ σπηίου
 πολυποδίων ἀπαλοπλοκάμων.
 Θερμὸς μετὰ ταῦτα παρήλθεν
 ἰσοτραπέζος ὄλος
 μνήστης συνόδων πυρός,
 ἔπειτα βαθμούς ἀτμί-
 ζων, ἐπὶ τῷ δ' ἐπίπυσται
 τευθίδες, ὃ φίλε, καὶ
 ξανθαὶ μελικαρίδες αἰ
 κοῦφαι παρήλθον, θρυμματίδες δ'
 ἐπὶ ταύταις εὐπέταλοι,
 χλωραὶ τε ἡδυφάρυγγες,
 πυρίων τε στεγναὶ βύσται μέγαθος
 κάκκαβου γλυκὺ ἄξιος

ὀμφαλὸς θοανάας καλεῖται
 παράγωμιν κάπιν σαφύριδα *
 ἑσταδαναυμαδέους.
 ὑπερμέγεθες τίθεμος
 θυγμοῦ μόλεν ὀπτὸν ἐκείθεν
 θερμόν, ὅθεν γλυκίς
 τέμενον εὐθύς ἐπ' αὐτάς
 τὰς ὑπογαστρίδας
 διανεκίος ἐπάμνε
 πέμντε μελοκαίτην
 μάλα κεν κεχαροίμεθα,
 ἀλλ' οὐθὲν ἐλλείπομεν
 θοναπαρέης ὅτε
 παλάξει δύνατ' ἐπικρατέως
 ἔγω γετικῷ καὶ λέγοι τις
 πάντα παρῆν ἐτόμος
 ἕμμιν, παρέπεσσα δὲ θερμόν
 σπλάγγρον. Ἐπετα δὲ νῆστις
 δέλφακος οἰκτικῆς,
 καὶ νάτιος εἴληφε, καὶ ἰσφῦς,
 καὶ μινυρῆματα θερμόν
 καὶ κεφάλαιον ὄλον
 διάπτυχες ἐφθὸν ἐπερ-
 πευθηνὸς ἀλεκτοτρόφου
 πνικτῆς ἐρίφου παρέθηκε,
 εἶτα δεφθ' ἀπροκάλια,
 σελίδας τε μετ' αὐτῶν
 λευκοφορινοχρόους,
 ῥύγχη καὶ κεφαλαὶ ἄποδος
 τεχνάματι ὄντες ἐσφραμένον.

Ἐφθά τ' ἔπειτα κρέα,
 ὅπτι' ἄλλ' ἐρίφων τε καὶ ἀρνῶν
 ἀθυπέρωμα καρὸς χορδή·
 γλυκὺς ταμιξεριφαρογένης
 ἂν δὴ φιλέσonti θεοὶ
 τοῦτ', ὦ φιλότας, ἔσθois
 καὶ λαγῶά τ' ἔπειτ'
 ἀλεκτρούωνων τε νεοσσοῖ,
 περδίκων, φάσεων τε χύδακ.
 Ἦδη δὲ παρεβάλλετο θερμὰ
 πολλὰ, καὶ μαλακοπτυχίων
 ἄστων. Ὀμοσύζυγα δὲ
 ξανθόν τ' ἐπεισῆλθε μέλι
 καὶ γάλα σύμπακτον,
 τό κε τυρόν ἅπας τις
 ἤμεν ἔρασχ' ἄπαλόν,
 κηγῶν ἐράμακ. Ὅτε δ' ἦδη
 βρωτιῶς ἠδὲ ποτιῶτος
 εἰς κόρον ἑταῖροι ἴμεν,
 τῆνα μὲν ἑξαπαείρουσιν
 δμῶες, ἔπειτα δὲ παῖδες
 νέπτρ' ἔδοσαν κατὰ χειρῶν.

29. Σακερᾶτης δὲ ὁ Ῥόδιος ἐν τρίτῳ ἡμερῶν πολέ-
 το Κλεοπάτρας ἀναγράφων συμπόσιον, τῆς τελευ-
 τας Αἰγύπτου βασιλευσάσης, γημαμένης δ' Ἀντωνίῳ,
 Ρωμαίων στρατηγῶ ἐν Κιλικίᾳ, φησὶν οὕτως· „Ἀπαν-
 ἴασα τῷ Ἀντωνίῳ ἢ Κλεοπάτρα ἐν Κιλικίᾳ, παρε-
 ἴασα αὐτῷ βασιλικὸν συμπόσιον, ἐν ᾧ πάντα χρίστεα
 λιθακόλλητα, περιττῶς ἐξειργασμένα ταῖς τέχναις
 ν δὲ, φησί, καὶ οἱ ταῖχοι ἀλουργέσι καὶ διαχρύσεισι

ἐμπεπτασμένοι ὕφρσι. Καὶ δώδεκα τρίκλινα διαστρώ-
 σασα, ἐκάλεσε τὸν Ἀντώνιον, μεθ' ὧν ἐβούλετο, ἡ Κλέο-
 (148) πάτρα. Τοῦ δὲ τῇ πολυτελείᾳ τῆς ὄψεως ἐκπλα-
 γέντος, ὑπομειδιάσασα, ταῦτ' ἔφη πάντα δωρεῖσθαι αὐ-
 τῷ, καὶ εἰς αὐριον παρεκάλει συνδειπνήσαι πάλιν, ἦγοντα
 μετὰ τῶν φίλων καὶ τῶν ἡγεμόνων· ὅτε καὶ πολλῶν κρεῖτ-
 τον διακοσμήσασα τὸ συμπόσιον, ἐποίησε φανῆναι τὰ
 πρῶτα μικρὰ, καὶ πάλιν καὶ ταῦτα ἐδορήσατο. Τῶν δ'
 ἡγεμόνων ἐφ' ἧ ἕκαστος κατέκειτο κλῆν, καὶ τὰ κυλικεῖα,
 καθὼς ταῖς στραμηναῖς ἐμεμίριστο, ἐκάστῳ φέρειν ἐπέ-
 τρεψε. Καὶ κατὰ τὴν ἄφοδον τοῖς μὲν ἐν ἀξιώμασι φο-
 ρεῖα συν τοῖς κομίζουσι, τοῖς πλείοσι δὲ καταργύρους
 σκευαῖς μεκοσμημένους ἵππους, πᾶσι δὲ λαμπτηροφόρους
 παῖδας Αἰθίοπας παρέστησε. Τῇ δὲ τετάρτῃ τῶν ἡμερῶν
 ταλαντιαίους εἰς ῥόδα μισθοὺς δέδωκε, καὶ κατεστρώθη
 ἐπὶ πηχυαῖα βάθῃ τὰ ἐδάφη τῶν δένδρων ἐμπεπτασμέ-
 νων δικτύων τοῖς ἔλιξιν. Ἱστορεῖ δὲ καὶ αὐτὸν τὸν Ἀν-
 τώνιον, ἐν Ἀθήναις μετὰ ταῦτα διατρέψαντα, περίοπτον
 ὑπὲρ τὸ θέατρον κατασκευάσαντα σχεδίαν, χλωρῆ περυ-
 καυμένην ὕλη, ὥσπερ ἐπὶ τῶν Βακχικῶν ἄντρον γίνεται,
 ταύτης τύμπανα καὶ νεβρίδας καὶ παντοδάπ' ἄλλ' ἀθύρ-
 ματα Διονυσιακὰ ἐξαγρήσαντα, μετὰ τῶν φίλων ἐξ ἐωδι-
 νοῦ κατακλινώμενον μεθύσκεσθαι, λειτουργούντων αὐτῷ
 τῶν ἐξ Ἰταλίας μεταπεμφθέντων ἀκροσμάτων, συνη-
 θροισμένων ἐπὶ τὴν θείαν τῶν Πανελλήνων. Μετέβηκε
 δ' ἐνίοτε, φησὶ, καὶ ἐπὶ τὴν ἀκρόπολιν, ἀπὸ τῶν τεγῶν
 λαμπάσι δαδουχομένης πάσης τῆς Ἀθηναίων πόλεως.
 Καὶ ἔκτοτ' ἐκέλευσεν ἑαυτὸν Διόνυσον ἀνακηρύττεσθαι
 κατὰ τὰς πόλεις ὑπάσας. Καὶ Γάϊος δὲ ὁ αὐτοκράτωρ,
 δὲ Καλλίγουλα προσαγορευθεὶς διὰ τὸ ἐν στρατοπέδῳ γεν-

νηθῆναι, οὐ μόνον ὠνομάζετο νέος Διόνυσος, ἀλλὰ καὶ τὴν Διονυσιακὴν πᾶσαν ἐνδύων στολὴν προήει, καὶ οὕτως ἐσκευασμένος ἐδίμαζεν.

30. Εἰς ταῦτα ἔστιν ἀποβλέποντα τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς ἀγαπᾶν τὴν Ἑλληνικὴν πενίαν, λαμβάνοντα πρὸ ὀφθαλμῶν καὶ τὰ παρὰ Θηβαίους δεῖπνα. Περὶ ὧν Κλείταρχος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν περὶ Ἀλέξανδρον ἱστοριῶν διηγούμενος, καὶ ὅτι ὁ πᾶς αὐτῶν πλοῦτος ἠϋρέθη μετὰ τὴν ὑπ' Ἀλεξάνδρου τῆς πόλεως κατασκαφὴν ἐν ταλάντοις τετρακοσίοις τεσσαράκοντά φησιν, ὅτι τε μικρόψυχοι ἦσαν καὶ τὰ περὶ τὴν τροφήν λιχνοὶ, παρασκευάζοντες ἐν τοῖς δεῖπνοις θῆρα καὶ ἐμμητοὺς καὶ ἀφύας καὶ ἐγκρασιχόλους καὶ ἀλλαντίας καὶ σχελίδας καὶ ἔτνος· οἷσι Μαρόδιον εἰστίασα μετὰ τῶν ἄλλων πενήκοντα Περσῶν Αὐταμνος ὁ Φρόνωνος, ὃν φησιν Ἡρόδοτος ἐν τῇ ἐνάτῃ μεγάλῃ πλούτῳ παρασκευάσθαι. Ἡγοῦμαι δ' ὅτι οὐκ ἂν περιεγέροντο, οὐδ' ἂν ἐδέησε τοῖς Ἕλλησι περὶ Πλάταιαν παρατάττεσθαι, ἀπολωλόσιν ἤδη ὑπὸ τῶν τοιούτων τροφῶν.

31. Ἀρκαδικὸν δὲ δεῖπνον διαγράφων ὁ Μιλήσιος Ἐκαταῖος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Γενεαλογιῶν, μάζας φησὶν εἶναι καὶ ἕια κρέα. Ἀρμόδιος δ' ὁ Λεπρεῦτης ἐν τῷ περὶ τῶν κατὰ Φιγαλείαν Νομίμων „Ὁ κατασταθεὶς (φησὶ) παρὰ Φιγαλεῦσι σίταρχος, ἔφερε τῆς ἡμέρας οἴνου τρεῖς χόας, καὶ ἀλάττων μέδιμον, καὶ τυροῦ πεντάμνον, καὶ τᾶλλα (149) τὰ πρὸς τὴν ἀγρυσιν τῶν ἱερῶν ἀρμόττονα. Ἡ δὲ πόλις παρεῖχεν ἑκατέρῃ τῶν χορῶν τρία πρόβατα, καὶ μάγειρον, ὑδριαφόρον τε, καὶ τραπέζας, καὶ βάνθρα πρὸς τὴν καθέδραν, καὶ τὴν τοιαύτην ἅπασαν παρασκευὴν, πλὴν τῶν περὶ τὸν μάγειρον σκευῶν, ἃ ὁ χορηγός. Τὸ δὲ δεῖπνον ἦν τοιοῦτον· τυρός καὶ φρυγὴ μᾶζα νόμον χᾶ-

ριν ἐπὶ χαλκῶν κανῶν, τῶν παρὰ τισι καλουμένων μαζο-
νόμων, ἀπὸ τῆς χρείας εὐληφότεων τὴν ἐπωνύμιαν· ὁμοῦ δὲ
τῇ μάξῃ καὶ τῷ τυρῶ σπλάγγνον καὶ ἄλλες προσφαγεῖν.
Καθαγιαζάντων δὲ ταῦτα ἐν κεραμείᾳ κοτταβίδι πιῖν ἐκά-
στα μικρὸν, καὶ ὁ προσφέρων ἀνέειπεν· εὐ δειπνείας. Ἔτα
δ' εἰς τὸ κοινὸν ζωμός καὶ περίκομμα, πρόσχερα δ' ἐκά-
στα δύο κρέα. Ἐνόμιζον δ' ἐν ἅπασι τοῖς δειπνοῖς, μά-
λιστα δὲ τοῖς λεγομένοις μαζῶσι, τοῦτο γὰρ ἔτι καὶ νῦν ἡ
Διονυσιακὴ σίνωδος ἔχει τοῦνομα, τοῖς ἐσθίουσι τῶν νέων
ἀνδρικώτερον, ζωμόν τ' ἔχχειν πλείω, καὶ μάξας καὶ ἄρ-
τους παραβόλλειν. Γενναῖος γὰρ ὁ τοιοῦτος ἐκρίνετο
καὶ ἀνδρωδὴς ὑπάρχειν. Θαυμασιὸν γὰρ ἦν καὶ περι-
βόητον παρ' αὐτοῖς ἡ πολυφαγία. Μετὰ δὲ τὸ δειπνῶν
σπονδὰς ἐποιούντο, οὐκ ἀπονυμάμενοι τὰς χεῖρας, ἀλλ'
ἀποματτόμενοι τοῖς ψωμοῖς, καὶ τὴν ἀπομαγαδάλλιαν ἐκα-
στος ἀπέφερε, τοῦτο ποιοῦντες ἕνεκα τῶν ἐν ταῖς ἀμφοδοῖς
γινομένων νυκτερινῶν φόβων. Ἀπὸ δὲ τῶν σπονδῶν πικρὰν
ῥέδεται. Ὅταν δὲ τοῖς ἤρωσι θύωσι, βουθυσία μεγάλη
γίνεται καὶ ἐστιῶνται πάντες μετὰ τῶν δούλων· οἳ δὲ παῖ-
δες ἐν ταῖς ἐστιάσεσι μετὰ τῶν πατέρων ἐπὶ λίθων καθή-
μενοι γυμνοὶ συνδειπνοῦσιν. Θεόπομος δ' ἐν τῇ ἔκτη
καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν Φιλippiκῶν „Οἱ Ἄρμαδες (φησὶν)
ἐν ταῖς ἐστιάσεσιν ὑποδέχονται τοὺς δεσπότας καὶ τοὺς
δούλους, καὶ μίαν πᾶσι τράπεζαν παρασκευάζουσι, καὶ
τὰ σπιτὰ πᾶσιν εἰς τὸ μέσον παρατιθέουσι, καὶ κρατῆρα
τὸν αὐτὸν πᾶσι κινῶσι.“

32. Παρὰ δὲ Ναυκρατίταις, ὡς φησὶν Ἐρμίας ἐν
πρῶτῳ βιβλίῳ τῶν περὶ τοῦ Γρυνίου Ἀπόλλωνος, ἐν τῇ
πρυτανίῳ δεπνοῦσι γενεθλίως Ἐστίας πρυταντίδος καὶ
Διονυσίους, ἔτι δὲ τῇ τοῦ κομμοῦ Ἀπόλλωνος πατηγίρα,

ισιόντες πάντες ἐν στολαῖς λυκαῖς, ἄς μέχρι καὶ νῦν κα-
 οῦσι πρυτανικὰς ἐσθῆτας. Καὶ κατακλιθέντες ἐπανίσταν-
 αι εἰς γόνατα, τοῦ ἱεροκήρυκος τὰς πατέρας εὐχὰς κα-
 αλέγοντος συσπένδοντες. Μετὰ δὲ ταῦτα κατακλιθέντες
 ἀμβάνουσι ἑκάστος οἴνου κοτύλας δύο, πλήν τῶν ἱερέων
 οὗτε Πυθίου Ἀπέλλανος καὶ τοῦ Διονύσου· τούτων
 ἄρ' ἑκατέρῃ δεπλοῦς ὁ οἶνος μετὰ καὶ τῶν ἄλλων μερίδων
 ἰδοταί. Ἐπειτα ἑκάστη παρατίθεται ἄρτος καθαρὸς,
 ἰς πλάτος πεποημένος, ἐφ' ᾧ ἐπίκειται ἄρτος ἑταρός, ὃν
 ριβανίτην καλοῦσι, καὶ κρέας ἕσιον, καὶ λεχώριον πτωσά-
 ης ἢ λαχάνου, τοῦ κατὰ καιρὸν γινομένου, φά τε δύο, καὶ
 κροῦ προφαλῆς, σῦκά τε ξηρά, καὶ πλακοῦς, καὶ στέφανος.
 Καὶ ὅς ἂν ἔξω τε τούτων ἱεροποιὸς παρασκευάσῃ, ὑπὸ
 ἄν τιμοῦχων ζημαῖται. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τοῖς σπουδαίοις
 ἢ πρυτανίῳ ἔξωθεν προσεισφέρειν τε βρώσιμον ἔξεισι,
 ἰόντες δὲ ταῦτα καταναλίσκουσι, τὰ ὑπολειπόμενα τοῖς οἰ-
 150) κήταις μεταδιδόντες. Ταῖς δ' ἄλλαις ἡμέραις πάσαις
 οὐ θύσαντο ἔξεισι τῶν σπουδαίων τῷ βουλομένῳ ἀναλ-
 λάντι εἰς τὸ πρυτανεῖον δεπνεῖν, οἰκοῦν παρασκευάζαν-
 αι αὐτῷ λάχανόν τι ἢ τῶν ὀσπρίων, καὶ τάριχος, ἢ ἰχθύων,
 ἰρίως δὲ χοιρέου βραχύτακον, καὶ τούτων μεταλαμβάνουσαν
 κοτύλην οἴνου. Γυναῖκα δὲ οὐκ ἔξεισιν εἰσεῖναι εἰς τὸ πρυ-
 151)τανεῖον, ἢ μόνῃ τῇ αὐλητρίδι. Οὐκ εἰσφέρεται δὲ οὐδ' ἄλλο
 εἰς τὸ πρυτανεῖον. Ἐάν τις Ναυκρατιτῶν χάμους ἰστιφῇ,
 ἢς ἂν τῷ γαμικῇ νόμῳ γέγραπται, ἀπειρήται ὅα καὶ με-
 152)λέτηται ἀίδουσθαι. Τίς δὲ ἢ τούτων αἰτία, Οὐλαϊανὸς
 ἡμᾶς διδάσκειν δίκαιος.

33. Αὐγκεὺς δ' ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς, προκρίνον τὰ
 Αἰγυπτιακὰ λέγοντα τῶν Περσικῶν· „Αἰγυπτίαν ἐπιστρα-
 153)τευσάντων (φραγῆ) ἐπὶ Ἰλχαν τῶν Περσῶν βασιλέα, καὶ

νηθάντων, ἐπεὶ ἐγένετο αἰχμάλωτος ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς, ὁ Ἰλχος αὐτὸν φιλανθρώπως ἄγων ἐκάλεσε καὶ ἐπὶ δεῖπνον. Τῆς οὖν παρασκευῆς γενομένης λαμπραῖς, ὁ Αἰγύπιος κατεγέλα, ὡς εὐτελῶς τοῦ Πέρσου διαιωμένον. Εἰ δὲ θέλεις, ἔφη, εἰδέναι, ὦ βασιλεῦ, πῶς δεῖ στείσθαι τοὺς εὐδαιμόνας βασιλείας, ἐπίτρεψον τοῖς ἐμοῖς ποτε γενομένοις μαγείροις παρασκευάσαι σοι Αἰγύπτιον δεῖπνον. Καὶ κελύσαντος, ἐπεὶ παρεσκευάσθη, ἤσθεις ὁ Ἰλχος τῷ δεῖπνῳ, Κακὸν κακῶς σε, ἔφη, ὦ Αἰγύπτιε, ἀπολέσμαιν οἱ θεοὶ, ὅστις δεῖπνα τοιαῦτα καταλιπὼν, ἐπεθύμησας θούρης εὐτελεστέρας. Ἔτι δ' ἦν τὰ Αἰγύπτια δεῖπνα, Πρωταγορίδης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Λαφικῶν ἀγώνων διδάσκει ἡμᾶς, λέγων οὕτως. „Τρίτη δ' ἐστὶν ἰδίᾳ δεῖπνων Αἰγυπτιακῆ, τραπέζων μὲν οὐ παρατιθεμένων, πινάκων δὲ περιφερομένων.“

34. Παρὰ δὲ Γαλάταις φησὶ Φύλαρχος ἐν τῇ ἔκτῃ, ἐν ταῖς τραπέζαις ἄρτους πολλοὺς κατακεκλασμένους παρατίθεσθαι χύθην, καὶ κρέα ἐκ τῶν λεβήτων, ἃν οὐδὲς γέυεται, εἰ μὴ πρότερον θείσῃται τὸν βασιλέα, εἰ ἤρατο τῶν παρακειμένων. Ἐν δὲ τῇ τρίτῃ ὁ αὐτὸς Φύλαρχος Ἀριάμην φησὶ τὸν Γαλάτην, πλουσιώτατον ὄντα, ἐπαγγελλασθαι ἐστιάσαι Γαλάτας πάντας ἐνιαυτὸν, καὶ τόβτο συντελέσαι ποιήσαντα οὕτως. Κατὰ τόπους τῆς χώρας τὰς ἐπικαιοσιώτατους τῶν ὁδῶν διέλαβε σταθμοῖς, ἐπὶ τοῖς ταύτοις ἐκ χαράκων καὶ τῶν καλάμων τῶν τε οἰσύνων ἐπεβάλλετο σπῆρας, χωροῦσας ἀνὰ τετρακοσίους ἀνδρας, καὶ πλειοὺς ἔτι, καθὼς ἂν ἐκποιῶσιν οἱ τόποι τό τ' ἀπὸ τῶν πόλεων δέξασθαι, καὶ τῶν κομιῶν μέλλον ἐπιφέρει πλῆθος. Ἐνταῦθα δὲ λίβητας ἐπέστησε κρεῶν παντοδαπῶν μεγάλους, οὓς πρὸ ἐνιαυτοῦ καὶ πρὸ τοῦ μίλλου

πεμφόμενος τεχνίτας ἐξ ἄλλων πόλεων ἐχαλκείσατο. ατα δὲ καταβάλλεσθαι ταύρων καὶ σιῶν καὶ προβά- τε καὶ λοιπῶν κτηρῶν ἐκάστης ἡμέρας πολλά. Πί- τε οἴνου παρεσκευάσθαι, καὶ πλήθος ἀφρίτων φραμένων. Καὶ οὐ μόνον, φησὶν, οἱ παραγινόμενοι Γαλατῶν ἀπὸ τῶν κομῶν καὶ τῶν πόλεων ἀπέλανον, καὶ οἱ παριόντες ξένοι ὑπὸ τῶν ἐρεσθηκότων παιδῶν ἠρίεντο, ἕως ἂν μεταλάβωσι τῶν παρεσκευασθέντων.

35. Θρησκίων δὲ δεῖπνων μνημονεύει Ξενοφῶν ἐν Ἀναβάσει, τὸ παρὰ Σεύθη διαγράφων συμπίσιον, ἢ ἐν τούτοις· „Ἐπειδὴ δ' εἰσῆλθον ἐπὶ τὸ δεῖπνον οὗτος, τὸ δὲ δεῖπνον ἦν καθήμενοις κύκλῳ, ἔπειτα δὲ οὗτος εἰσηρέθησαν πᾶσιν. Οὗτοι δὲ ὅσον εἴκοσι νημεστοὶ νενεμημένων, καὶ ἄρτοι ζύμητες μεγάλοι προσηρημένοι ἦσαν πρὸς τοῖς κρέασι. Μάλιστα δὲ τρά- πεζαι κατὰ τοὺς ξένους αἰετὶ ἐτίθεντο· νόμος γὰρ ἦν. Καὶ οὗτος τοῦτ' ἐποίησε Σεύθη· ἀνελόμενος τοὺς παρ' αὐτῶν ἄρτους, διέκλα κατὰ μικρὰ, καὶ διεφύλιπται, οἷς ἰδοῦμαι, καὶ τὰ κρέα ὡσαύτως, ὅσον μόνον γένεσ- αι ἐπιφύ καταλιπῶν. Καὶ οἱ ἄλλοι δὲ κατὰ τὰ αὐτὰ νη, καθ' οὓς καὶ αἱ τράπεζαι ἔκειντο. Ἀρκίως δὲ τις, τας ὄνομα, φαγεῖν δευρὸς, τὸ μὲν διαφύλιπτεῖν εἶα χαί- λαβῶν δ' εἰς τὴν χεῖρα ὅσον τριχοίνικον ἄρτον καὶ , θέμενος ἐπὶ τὰ γόνατα εἰδέπνει. Κέρατα δ' οἴνου φερον, καὶ πάντες ἐδέχοντο. Ὁ δὲ Ἀρύστας, ἐπεὶ αὐτὸν φέρων τὸ κέρας ὁ οἰνοχόος ἦν, εἶπεν, ἰδὼν Ξενοφῶντα οὐκ ἔτι δεπνεῦντα, Ἐκείνω, ἔφη, δός· αἶμα γὰρ ἦδη, ἐγὼ δ' οὐπω. Ἐνταῦθα μὲν δὴ γέ- γένετο. Ἐπεὶ δὲ προῦχάρι ὁ πόσις, εἰσῆλθεν ἄντις ἔπειτα ἄγων λευκόν, καὶ λαβῶν κέρας μαστῶν, Περ- 7

πίνας σοι, ὃ Σεύθη, ἔφη, καὶ τὸν ἔπικον δωροῦμαι, ἐρ' οὐ καὶ δίκαιον, ὡς ἂν θέλῃς, αἰρήσεις, καὶ ἀποχωρῶν οὐ μὴ δεισῆς τὸν πολέμιον. Ἄλλος, παῖδ' εἰσαγαγὼν, οὕτως ἐδωρήσατο προπίνων, καὶ ἄλλος ἰατία τῇ γυναίκα· καὶ Τιμασίῳ προπίνων, φιάλην τε ἀργυρᾶν, καὶ κοπίδ', ἔξιαν δέκα μνῶν. Γνήσιππος δέ τις Ἀθηναῖος ἀναστάς εἶπεν, ὅτι ἀρχαῖος εἶη νόμος κάλλιστος, τοὺς μὲν ἔχοντας διδόναι τῷ βασιλεῖ τιμῆς ἕνεκα, τοῖς δὲ μὴ ἔχουσι διδόναι τὸν βασιλέα. Ξενοφῶν δὲ ἀνέστη θαρσαλέως, καὶ δεξιόμενος τὸ κέρας εἶπεν, Ἐγὼ σοι, ὃ Σεύθη, δίδομαι ἑμαυτὸν καὶ τοὺς ἐμούςς τούτους ἑταίρους, φίλους εἶναι πιστοὺς, καὶ οὐδένα ἄκοιτα. Καὶ νῦν πάρισιν, οὐδὲν προσαπούντις, ἀλλὰ καὶ πονεῖν ὑπὲρ σοῦ καὶ προκινδυνεύειν βουλόμενοι. Καὶ ὁ Σεύθης ἀναστάς, συνέπιε καὶ συγκατεσπασάσατο μετ' αὐτοῦ τὸ κέρας. Μετὰ δὲ ταῦτα εἰσῆλθον κέρασί τε, οἷος σημαίνουσι, αὐλοῦντες, καὶ σύμπιπξεν ὠμοβοταῖς, ρυθμὸς τε καὶ οἶονε μαγάδι, σαλπίζοντες.“

36. Πισευδάνως δὲ, ὁ ἀπὸ τῆς στοᾶς, ἐν ταῖς ἱστορίαις, αἷς συνείθηκεν σὺν ἀλλοτριῶς, ἧς προήρητο φιλοσοφίας, πολλὰ παρὰ πολλοῖς ἔθιμα καὶ νόμιμα ἀναγράφων, „Κελτοὶ (φησὶ) τὰς τροφὰς προτίθενται, χόρτον ὑποβάλλοντες, καὶ ἐπὶ τραπεζῶν ξυλίων, μικρὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐτηρημένον. Ἡ τροφή δ' ἐστὶν ἄρτοι μὲν ὕλγοι, κρέα δὲ πολλὰ ἐν ὕδατι, καὶ ὅπτα ἐπ' ἀνθρώπων, ἧ ὀβελίσκων. (152) Προσφέρονται δὲ ταῦτα καθαρίως μὲν, λεοντιωδῶς δὲ, ταῖς χρυσὴν ἀμφοτέραις αἰρόντες ὅλα μάλῃ, καὶ ἑποδιάνοντες· εἰάν δὲ ἧ τι δυσσπόσπαστον, μαχαιρῶ μικρῶ παρατιμοντες, ὃ τοῖς κολοῖς ἐν ἰδίᾳ θήρη παρασκευται. Προσφέρονται δὲ καὶ ἰχθύς οἱ τε παρὰ τοὺς ποταμούς ἀεποῦντες καὶ κυρὰ τῆν ἐπίδος καὶ τῆν ὕδατι

, καὶ τούτους δὲ ὀπτιοὺς μετὰ ἁλῶν καὶ ὄξους καὶ κυμί-
 . Τούτο δὲ καὶ εἰς τὸ ποτὸν ἐμβάλλουσιν. Ἐλαίῳ δ' οὐ
 νται διὰ σπάνου, καὶ διὰ τὸ ἀσύνηδες ἀηδὲς αὐτοῖς
 νεται. Ὅταν δὲ κλείονες συνδεκτριῶσι, κἀθήνται μὲν
 ἴκλω, μέσος δ' ὁ κρᾶτιστος, ὡς ἂν κορυφαῖος χοροῖ,
 ῥεραν τῶν ἄλλων ἢ κατὰ τὴν πολεμικὴν εὐχέρεαν, ἢ
 ἢ τὸ γένος, ἢ κατὰ πλοῦτον. Ὁ δ' ὑποδεχόμενος
 ἢ αὐτὸν, ἐρεξῆς δ' ἐκατέρωθε κατ' ἑξίαν ἢς ἔχουσιν
 ροχῆς. Καὶ οἱ μὲν τοὺς θυρεοὺς ὀπλοφοροῦντες ἐκ
 ὀπίσω παρεστᾶσιν, οἱ δὲ δορυφόροι κατὰ τὴν ἀντικρὺ
 ἢμενοι κύκλω, καθάπερ οἱ δεσπόται, συνευαχούνται.
 δὲ ποτὸν οἱ διακονοῦντες ἐν ἀγγείοις περιφέρουσιν
 ὅσι μὲν ἀμβίκους ἢ κεραμέους ἢ ἀργυροῖς· καὶ γὰρ τοὺς
 κας, ἐφ' ὧν τὰς τροφὰς προτίθενται, τοιοῦτους ἔχου-
 . οἱ δὲ χαλκοῦς, οἱ δὲ κᾶνεα ξύλινα καὶ πλεκτά. Τὸ
 πινόμενόν ἐστι παρὰ μὲν τοῖς πλουτοῦσιν οἶνος, ἐξ
 λίας καὶ τῆς Μασσαλιητῶν χώρας παρακομιζόμενος,
 ατος δ' οὔτος· ἐπίστε δὲ καὶ ὀλίγον ὕδωρ παραμίγνυ-
 . παρὰ δὲ τοῖς ὑποδεστέροις ζύθος πύρων μετὰ
 τος ἐσκευασμένον· παρὰ δὲ τοῖς πολλοῖς καθ' αὐτό·
 ἔται δὲ κόρμα. Ἀποφόφοῦσι δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ποτη-
 ἢ κατὰ μικρὸν, οὐ πλεον κυάθου· πυκνότερον δὲ
 το ποιοῦσι. Περιφέρει δὲ ὁ παῖς ἐπὶ τὰ δεξιὰ καὶ τὰ
 ἰ. Οὕτως διακονοῦνται· καὶ τοὺς θεοὺς προσκυ-
 τω, ἐπὶ τὰ δεξιὰ στρεφόμενοι.“

37. Ἐτι δὲ ὁ Ποσειδάωνιος διηγούμενος καὶ τὸν Λουερ-
 , τοῦ Βετύϊτος πατρὸς, πλοῦτον, τοῦ ὑπὸ Ῥωμαίων
 αρεθῆτος, φησὶ δημαγωγοῦντα αὐτὸν τοὺς ὄχλους
 ρματι φέρεσθαι διὰ τῶν πεδίων, καὶ σπέιρεν χρυσῶν
 ἄργυρον ταῖς ἀκολουθούσαις τῶν Κελτῶν μυριάσι.

φράγμα τε ποιῆν δωδεκαστάδιον, τετράγωνον, ἐν ᾧ πληρουμένους ληναὺς πολυτελοῦς πόματος, παρασκευάζειν τὸ τοσοῦτο βρωμάτων πλήθος, ὥστε ἐφ' ἡμέρας πλείονα ξεῖναι τοῖς βουλομένοις εἰστροχομένοις τῶν παρασκευασθέντων ἀπολαύειν, ἀδιαλείπτως διακονουμένους. Ἀφροίσαντος δ' αὐτοῦ προ-θεσμίαν ποτὲ τῆς θοίνης, ἀφυστηρήσαντά τινα τῶν θαρβάρων ποιητῆν ἀφικέσθαι, καὶ συναντήσαντα μετὰ ἐδοῆς ὑμνεῖν αὐτοῦ τὴν ὑπεροχὴν, ἐαυτὸν δ' ἀποθρηνεῖν ὅτι ὑστέρηκε, τὸν δὲ τερφθέντα θυλάκιον αἰτῆσαι χρυσοῦ, καὶ ῥῦμαι αὐτῷ παρατρέχοντι, ἀνελόμενον δ' ἐκείνον πάλιν ὑμνεῖν, λέγοντα, διότι τὰ ἔχη τῆς γῆς, ἐφ' ἧς ἄρματηλατεῖ, χρυσὸν καὶ εὐεργεσίας ἀσθρώποις φέρει.“ Ταῦτα μὲν οὖν ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ ἱστορήσεν.

38. Ἐν δὲ τῇ πέμπτῃ περὶ Πάρθων διηγούμενός φησιν· „Ὁ δὲ καλούμενος φίλος τραπέζης μὲν οὐ κοινωεῖ, χαμαὶ δ' ὑποκαθήμενος ἐφ' ὑψηλῆς κλίνης κατακειμένῳ τῷ βασιλεῖ, τὸ παραβληθὲν ὑπ' αὐτοῦ κυνητὸν σιτέται, καὶ πολλάκις διὰ τὴν τυχοῦσαν αἰτίαν ἀποσπασθεὶς τοῦ (153) χαμαίπετος δέπνου, ῥάβδοις καὶ ἱμάσσω ἀστραγαλωτοῖς μαστιγοῦται, καὶ γενόμενος αἰμόφυρτος, τὸν τιμωρησάμενον, ὡς εὐεργέτην, ἐπὶ τὸ ἔδαφος περηγῆς προσπεσὼν, προσκυνεῖ.“ Ἐν δὲ τῇ ἑκαυδεκάτῃ, περὶ Σελείκου διηγούμενος τοῦ βασιλέως, ὡς εἰς Μηδίαν ἀνελθὼν καὶ πολεμῶν Ἀρσάκει, ἠχμαλωτίσθη ὑπὸ τοῦ θαρβάρου, καὶ ὡς πολὺν χρόνον παρὰ τῷ Ἀρσάκει διέτριψεν, ἀγόμενος βασιλικῶς, γράφει καὶ ταῦτα· „Παρὰ Πάρθοις ἐν τοῖς δέπνοις ὁ βασιλεὺς τὴν τε κλίνην, ἐφ' ἧς μόνος κατέκειτο, μεταωροτέραν τῶν ἄλλων καὶ κεχωρισμένην ἔχει, καὶ τὴν τραπέζαν μόνω, καθ' ἅπερ ἤρως, κλίνην θαρβα-

κῶν θουνημέτων παρακειμένην.“ Ἱστοριῶν δὲ καὶ περὶ Ἡρακλείωνος τοῦ Βεροιαίου, ὃς ὑπὸ τοῦ Γρυποῦ καλουμένου Ἀντιόχου τοῦ βασιλέως προαχθεὶς μικροῦ δεῖν τῆς βασιλείας ἐξέβαλε τὸν εὐεργέτην, γράφει ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν τάδε· „Ἐποιεῖτό τε τῶν στρατιωτῶν τὰς κατακλίσεις ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἐν ὑπαίθρῳ, ἀνὰ χίλους δεκνίζων. Τὸ δὲ δεῖπνον ἦν ἄρτος μέγας καὶ κρέας, τὸ δὲ ποτὸν κικραμένος οἶνος εἶθε δήμεσι ὕδατι ψυχρῷ. Διηκόνουν δὲ ἄνδρες μαχαιροφόροι, καὶ σιωπῆ ἦν εὐτακτος.“ Ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ „Ἐν τῇ Ῥωμαίων (φησὶ) πόλει, ὅταν εὐωχῶνται ἐν τῷ τοῦ Ἡρακλείους ἱερῷ, δεκνίζοντος τοῦ κατὰ καιρὸν θριαμβεύοντος, καὶ ἡ παρασκευὴ τῆς εὐωχίας Ἡρακλειωτικὴ ἐστί. Διοισοχοεῖται μὲν γὰρ οἰνόμελι, τὰ δὲ βρώματα ἄρτοι μεγάλοι, καὶ κικριστὰ ἐφθὰ κρέα, καὶ τῶν προσφατίως καθιερωθέντων ὅπτι δαμνίη. Παρὰ δὲ Τυρρήνοῖς δις τῆς ἡμέρας τράπεζαι πολυτελεῖς παρασκευάζονται, ἀνθινὰ τε στρωμαὶ καὶ ἐκπώματα ἀργυρᾷ παντοδαπὰ, καὶ δούλων πλήθος εὐπρεπῶν παρεστήκειν, ἐσθήσεισι πολυτελεῖσι κεκοσμημένον.“ Τίμαιος δ' ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν καὶ τὰς θεραπείαινας φησὶ παρ' αὐτοῖς μέχρι οὗ ἂν ἀνξήθῳσι γυμνάς διακονεῖσθαι.

39. Μεγασθένης δ' ἐν τῇ δευτέρῃ τῶν Ἰνδικῶν τοῖς Ἰνδοῖς φησιν ἐν τῷ δεῖπνῳ παρατίθεσθαι ἐκάστῳ τράπεζαν, ταύτην δ' εἶναι ὁμοίαν ταῖς ἐγγυθῆκαις, καὶ ἐπιτίθεσθαι ἐπ' αὐτῇ τρυβλίον χρυσοῦν, εἰς ὃ ἐμβαλεῖν αὐτοῦς πρῶτον μὲν τὴν ὄρουζαν ἐφθῆν, ὡς ἂν τις ἐπήσειε χόνδρον, ἔπειτα ὅσα πολλὰ κεχειρουρηγμένα ταῖς Ἰνδικαῖς σκευασίαις. Γερμανοὶ δὲ, ὡς ἱστορεῖ Ποσειδώνιος ἐν τῇ τριακοστῇ, ἄριστον προσφέρονται, κρέα μελιτῶν ἀπτημῶν, καὶ ἐπιτίθουσι γάλα, καὶ τὸν οἶνον ὑπερβαίνει.

Καμπανῶν δὲ τῶες παρὰ τὰ συμπίσσια μονομαχοῦσι. Νικόλαος δ' ὁ Λαμασκητός, εἰς τῶν ἀπὸ τοῦ περιπάτου φιλοσόφων, ἐν τῇ δεκάτῃ πρὸς ταῖς ἑκατὸν τῶν ἱστοριῶν Ῥωμαίους ἱστορεῖ περὶ τὸ δεῖπνον συμβάλλειν μονομαχίας, γράφων οὕτως: „Τὺς τῶν μονομάχων θείας οὐ μόνον ἐν πανηγύρεσι καὶ θεάτρῳ ἐποιοῦντο Ῥωμαῖοι, παρὰ Τυρρήνων παραλαβόντες τὸ ἔθος, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἐστιασίαισι. Ἐκάλουν γοῦν ὡς πολλὰκις ἐπὶ δεῖπνον τοὺς φίλους, ἐπὶ τε ἄλλοις, καὶ ὅπως ἂν δύο ἢ τρία ζεύγη ἴδωεν μονομάχων, ὅτε καὶ κερσοθέντες δεῖπνον καὶ μέθης, εἰσεκάλουν τοὺς μονομάχους. Καὶ ὁ μὲν ἅμα ἐσφάτιετο, (154) αὐτοὶ δ' ἐκρότου ἐπὶ τούτῳ ἠδόμενοι. Ἦδη δὲ τις καὶ ταῖς διαθήκαις γέγραφε γυναῖκας εὐκρεπεστάτας μονομαχῆσαι, ἃς ἐκείνητο, ἕτερος δὲ παῖδας ἀνήθους ἐρεμμένους ἑαυτοῦ. Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἠρέσχετο ὁ δῆμος τὴν κερσομίαν ταύτην, ἀλλ' ἄκρον τὴν διαθήκην ἐποίησεν.“ Ἐρατοσθένης δ' ἐν πρώτῳ Ὀλυμπιονικῶν τοὺς Τυρρήνοὺς φησι πρὸς αὐτὸν πυκτεῖναι.

40. Πουσιδάνιος δ' ἐν τρίτῃ καὶ τριακοστῇ τῶν ἱστοριῶν. „Καλοὶ (φησὶν) ἐπίστε παρὰ τὸ δεῖπνον μονομαχοῦσιν. Ἐν γὰρ τοῖς ὅπλοις ἀγροθέντες σιαμαχοῦσι καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀκροχειρίζονται, ποτὲ δὲ καὶ μέχρι τραύματος προῦσσι, καὶ ἐκ τούτου ἐρεθισθέντες, ἂν μὴ ἐπισχῶσιν οἱ παρόντες, καὶ εἰς ἀναίρεσίως ἔρχονται.“ Τὸ δὲ παλαιὸν φησιν, ὅτι παρατεθέντων καλῆρων τὸ μῆριον ὁ κρᾶτιστος ἐλάμβανεν· εἰ δὲ τις ἕτερος ἀντικοιήσκητο, συνίσταντο μονομαχίσσαστες μέχρι θανάτου. Ἄλλοι δ' ἐν θεάτρῳ, λαβόντες ἀργύριον ἢ χρυσίον, οἱ δὲ οἴνου κερσμίαν ἀριθμόν τινα, καὶ πιστωσάμενοι τὴν δόσιν, καὶ τοῖς ἀναγκαίοις ἢ φίλοις διαδορησάμενοι, ἔπειτα ἐκαθέτωσιν.

ἐπὶ θυρεῶν κίγται, καὶ παραστάς τις ξίφει τὸν λαμῶν ἀποκόπτει. Εὐφορίων δ' ὁ Χαλκαίδης ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασιν οὕτω γράφει· „Παρὰ δὲ τοῖς Ῥωμαίοις προτίθεσθαι πέντε μᾶς τοῖς ὑπομέτρων βουλομένοις τὴν κεφαλὴν ἀποκοπῆναι παλέει, ὥστε τοὺς κληρονόμους κομίσασθαι τὸ ἄθλον· καὶ πολλάκις ἀπογραφόμενους πλείους δικαιολογεῖσθαι καθ' ὃ δικαιότατός ἐστιν ἕκαστος αἰτῶν ἀποτυμκτασιθῆναι.“

41. Ἐρμιππος δ' ἐν πρώτῳ περὶ νομοθετῶν τῶν μονομαχοῦντων εὐρετὰς ἀποφαίνει Μαντιναῖς, Δημώνακτος ἐπὸς τῶν πολιτῶν συμβουλευσάντος· καὶ ζηλωτὴς τούτου γενέσθαι Κυρηναίους. Ἐφορος δ' ἐν ἕκτῃ ἱστοριῶν „Ἦσκουν (φησὶ) τὰ πολεμικὰ οἱ Μαντιναῖς καὶ Ἀρκαῖδες, τὴν τε στολὴν τὴν πολεμικὴν καὶ τὴν ὄπλισιν τὴν ἀρχαίαν, ὡς εὐρόντων ἐκείνων, ἔτι καὶ νῦν Μαντινακῆν ἀποκολοῦσι. Πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὄπλομαχίας μαθήσεις ἐν Μαντιναίᾳ πρῶτον εὐρέθησαν, Δημίου τὸ τέχνημα καταδείξαντος.“ Ὅτι δὲ ἀρχαῖον ἦν τὸ περὶ τοὺς μονομάχους, καὶ Ἀριστοφάνης εἶρηκεν ἐν Φοινίσσαις, οὕτως·

Ἐς Οὐδίου τοῦ δὲ παῖδε, διπτύχῳ κόρῳ,
Ἄρης κατέσκηψ', ἔς τε μονομάχου πάλης
ἀγῶνα νῦν ἐστᾶσιν.

Ἔοικε δὲ πεποιθῆσθαι τὸ ὄνομα οὐκ ἐκ τοῦ μάχη, ἀλλ' ἐκ φήματος τοῦ μάχεσθαι μᾶλλον συγκεῖσθαι. Ὅποτε γὰρ τὸ μάχη συντιθέμενον, τὸ τέλος εἰς οὗς τρέπει, ὡς ἐν τῷ σύμμαχος, προτόμαχος, ἐπίμαχος, ἀντίμαχος,

φιλόμαχον γένος ἐκ Πελοπίως

παρὰ Πανδάρῳ, τηρικᾶντα προπαροξύνεται· ὅποια δὲ παροξύνεται, τὸ μόχεσθαι φῆμα περιέχει, ὡς ἐν τῷ πυγμάχος, γυμναστής, ἄντιόν σε πυλαμάχε πρῶτον· παρὰ

Στησιχόρῳ, ὀπλομάχος, τειχομάχος, πυργομάχος. Ὁ δὲ
 ἐπιμωδιαποιὸς Πασεῖδιππος ἐν Περροβοσκῇ φησιν·

Ἔο μὴ πεπλευκῶς οὐδὲν εὐρακεν κακόν·

(155) τῶν μονομαχοῦντων ἴσμεν ἀθλιώτεροι.

Ὅτι δὲ καὶ οἱ ἐνδοξοὶ καὶ οἱ ἡγεμόνες ἐμονομάχουν, καὶ
 ἐκ προκλήσεως τοῦτ' ἐποίουν, ἐν ἄλλοις εἰρήραμεν. Διυ-
 λλος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν φησιν, ὡς
 Κάσανδρος ἐκ Βοιωτίας ἐπανῶν, καὶ Θάνας τὸν βασιλεῦς
 καὶ τὴν βασιλισσαν ἐν Αἰγαῖς, καὶ μετ' αὐτῶν τὴν Κύνναν,
 τὴν Εὐρυδίκης μητέρα, καὶ τοῖς ἄλλοις τιμήσας, οἷς προσ-
 ἤκει, καὶ μονομαχίας ἀγῶνα ἔδθηκεν, εἰς ὃν κατέβησαν
 τέσσαρες τῶν στρατιωτῶν.

42. Δημήτριος δ' ὁ Σκῆμιος ἐν τῷ δωδεκάτῳ τοῦ
 Τρωικοῦ διακόσμου· „Παρ' Ἀντιόχῳ (φησὶ), τῷ βασιλεῖ
 τῷ μεγάλῳ, προσαγορευθέντι ἐν τῷ δεῖπνῳ, πρὸς ὅπλα
 ὠρχοῦντο οὐ μόνον οἱ βασιλεῖς φίλοι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ
 βασιλεὺς. Ἐπεὶ δὲ καὶ εἰς Ἡγησιάννακτα, τὸν Ἀλεξανδρῆς
 ἀπὸ Τρωάδος, τὸν τὰς ἱστορίας γράψαντα, ἢ τῆς ὀρχή-
 σεως τάξις ἐγένετο, ἀναστὰς εἶπε, Πότερον, ὦ βασιλεῦ, κα-
 κῶς ὀρχοῦμένον ἔμε θεάσασθαι βούλει, ἢ καλῶς ἀπαγ-
 γέλλοντός μου ἴδια ποιήματα θέλεις ἀκροάσασθαι; Κε-
 λευσθεῖς οὖν λέγειν, οὕτως ἦσε τὸν βασιλεῦς, ὥστ' ἐράνου
 τε ἀξιοθῆναι, καὶ τῶν φίλων εἰς γενέσθαι.“ Δοῦρις δ' ὁ
 Σάμιος ἐν τῇ τῶν ἱστοριῶν ἐπτακαίδεκάτῃ Πολυσπέρχοντά
 φησιν, εἰ μεθυσθεῖν, καίτοι πρεσβύτερον ὄντα, ὀρχεῖσθαι,
 οὐδενὸς Μακεδόνων ὄντα δεύτερον οὔτε κατὰ τὴν στρατη-
 γίαν, οὔτε κατὰ τὴν ἀξίωσιν, καὶ ἐνδυόμενον αὐτὸν κρο-
 σσῶν, καὶ ὑποδοῦμενον Σικυρία, διατελεῖν ὀρχοῦμενον.
 Ἀγαθαρχίδης δ' ὁ Κυλιδίος ἐν ὀγδόῃ Ἀσιατικῶν ἱστοριῶν,
 ὡς αὐτὸς ἐστιμῶντες Ἀλεξάνδρον τὸν Φιλίππου τῶν φίλων τὴν

μέλλον παρατεθήσασθαι τῶν τραγημάτων περιεχρυσῶσιν· ὅτε δὲ θέλοιεν ἀναλίσκειν, περιελόντες τὸν χρυσὸν ἅμα τοῖς ἄλλοις ἐξίβαλλον, ἵνα τῆς μὲν πολυτελείας οἱ φίλοι θεαταὶ γένοιτο, οἱ δ' οἰκείται κύριοι. Ἐπιλείησμένοι δ' ἦσαν οὗτοι, ὡς καὶ Δούρις ἱστορεῖ, ὅτι καὶ Φίλιππος, ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου πατὴρ, ποτήριον χρυσοῦν, ὀλίγην ἄγον πεντήκοντα δραχμαῖς, κακτημένος, τοῦτο ἐλάμβανε κοιμώμενος ἀεὶ, καὶ πρὸς κεφαλὴν αὐτοῦ κατείδετο. Σίλευκος δὲ Θρακῶν φησι τινὰς ἐν τοῖς συμποσίοις ἀγχόνην παῖξεν, βρόχον ἀρτήσαντας ἐκ τινος ὕψους στοργγύλον, πρὸς ὃν κατὰ κάθετόν προστίθεσθαι μέθον εὐπερίτρεπτον τοῖς ἐπιβαίνουσι. Διαλαγχάνειν οὖν αὐτούς, καὶ τὸν λαχόντα, ἔχοντα δρεπάνιον, ἐπιβαίνειν τῷ μέθῳ καὶ τὸν τράχηλον εἰς τὸν βρόχον ἐπιτίθειν· παρερχόμενον δ' ἄλλον ἐγείρειν τὸν μέθον· καὶ ὁ κρημάμενος, ὑποτρέχοντος τοῦ μέθου, εἰς μὴ ταχὺ φθάσας ἀποτέμῃ τῷ δρεπάνῳ, τέθνηκε, καὶ οἱ ἄλλοι γελῶσι, παιδιὰν ἔχοντες τὸν ἐκείνου θάνατον.

43. Ταῦτ' εἰπεῖν εἶχον, ἄνδρες φίλοι καὶ συμπόται, τῶν Ἑλλήνων πολὺ πρῶτοι περὶ ἀρχαίων συμποσίων ἐπιστάμενος. Ἀκριβῶς δ' ὁ σοφὸς Πλάτων ἐν τῷ πρώτῳ Νόμων περὶ συμποσίων διηγείται, λέγων τάδε· „Καὶ οὐτ' ἂν ἐπ' ἀγρῶν ἴδοις, οὐτ' ἐν ἄστεσιν, ὅσων Σπαρτιάταις μελεῖ, συμπόσια, οὐδ' ὅποσα, τοῖσις ξυνεπόμενα, πύσας (156) ἡδονὰς κινεῖ κατὰ δύναμιν. Οὐδ' ἔστιν ὅστις ἀπαντῶν κοιμάσσοντί τινι μετὰ μέθης οὐκ ἂν τὴν μεγίστην δόλην εὐθύς ἐπιθεῖη, καὶ οὐτ' ἂν Διονύσια πρόφασιν ἔχοντ' αὐτὸν φύσαιτο, ὥσπερ ἐν ἀμάξαις εἶδον παρ' ὑμῖν ἔγω, καὶ ἐν Τύραντι δὲ παρὰ τοῖς ἡμετέροις ἀποίκους πᾶσαι τὴν πόλιν ἐθεασάμην περὶ τὰ Διονύσια μεθύουσαν. Ἐν Λακεδαιμονίᾳ οὐκ ἔστιν οὐδὲν τοιοῦτον.“

44. Καὶ ὁ Κύνουλος, Ἄλλως ἄφελον, ἔφη, τὴν Θρησκίον ταύτην παιδείαν διαφθάρης· ἀνέτινες γὰρ ἡμᾶς, ὥσπερ νηστίας ἔχοντας, καὶ περιμένοντας τὸ ἰνατέλλον ἄστρον, οὐ φασὶ μὴ φανέντος αὐτὴν χρηστὴν ταύτην φιλοσοφίαν εὐφρόντες, νόμιμον εἶναι μηδενὸς γένεσθαι.
Ἐγὼ δ' ὁ τέλας, κατὰ τὸν κωμωδιοποιὸν Δίφιλον,

Κιστρύς ἂν εἴην ἔνεκα νηστίας ἄκρας.

Ἐπιλάθεσθε δὲ καὶ ὑμεῖς τῶν τοῦ ποικητοῦ καλῶν, ὅς ἔφη·

Οὐ μὲν γὰρ τι χέρειον, ἐν ὄφρῃ δεῖπνον ἐλάσθαι.

Καὶ ὁ καλὸς δ' Ἀριστοφάνης ἐν Κομῶνι ἔφη·

Ἄλλ' ἔστιν, ὃ πάταρ, κομιδῇ μεσημβρία,

ἦνέκα γε τοὺς νεωτέρους δειπνῶν χρεῖν.

Ἐμοὶ τε πολλῶν ἦν ἄμεκων, κατὰ τὸ Παρμενίσκου τῶν κενικῶν συμπόσιον δειπνῶν, ἣ ἐνθάδε πάντα ὥσπερ τοὺς πυρέσσοντας περιφερόμενα ὄραν. Γαλασάντιον δ' ἡμῶν, ἔφη τις, Ἄλλ' ὡ λῶστε ἀνδρῶν, μὴ φθονήσης ἡμῖν, τὸ Παρμενίσκειον ἐκεῖνο διελεῖν συμπόσιον. Καὶ ὅς, μετέωρον αὐτὸν παραναστήσας, ἔφη, Ὀμνυμι δ' ὑμῶν, ἄνδρες, κατὰ τὸν ἴδον Ἀντιφάνη, ὅς ἐν τῇ Παρκεδιδομένη ἔφη·

Ὀμνυμι δ' ὑμῶν, ἄνδρες, αὐτὸν τὸν θεόν,

ἔξ οὗ τὸ μαθύειν πᾶσιν ὑμῖν γίγνεται,

ἣ μὴν ἐλάσθαι τοῦτον ἂν ζῆν τὸν βίον

ἣ τὴν Σελείκου τοῦ βασιλέως ὑπεραχίην.

Ῥοφεῖν φακῆν ἐσθ' ἢ δὴ μὴ δεδοκῶτα,

μαλακῶς καθεύδων ἄθλιον δεδοκῶτα.

45. Ἄλλ' ὁ γε Παρμενίσκος οὕτως ὑπήρξατο· Ἐπιλάθεσθε δὲ καὶ ὑμεῖς τῶν τοῦ ποικητοῦ καλῶν, ὅς ἔφη·
45. Ἄλλ' ὁ γε Παρμενίσκος οὕτως ὑπήρξατο· Ἐπιλάθεσθε δὲ καὶ ὑμεῖς τῶν τοῦ ποικητοῦ καλῶν, ὅς ἔφη·
Πλεονάζων ἐν ταῖς προσηγορίαις πρὸς σε παρὰ τῶν ἐπιφανῶν κλήσεων ἀγωνιῶν, μὴ ποτε εἰς πληθύνουσαν ἐμπεισίαν μεταμορφώσῃς. Αὐτὸς καὶ γε

ταδοῦναί σοι βούλομαι τοῦ παρὰ Κέβητι τῆ Κυζικηνῆ
 δεῖπνου. Προπιῶν δ' ὑσσώπου τὴν ἄραν ἐπόωαγε ἐπὶ
 τὴν ἐστίασιν. Διονυσίων γὰρ ὄντων Ἀθήνησι παρελή-
 φθην πρὸς αὐτόν. Κατάλαβεν δὲ πυρκοὺς μὲν ἀνακειμέ-
 νους ἕξ, ἓνα δὲ κίνουλον, Καρναῖον, τὸν Μεγαριών.
 Τούτου δεῖπνου δὲ χρονίζοντος, λόγος ἐγένετο, ποῖον τῶν
 ὑδάτων ἡδιστόν ἐστιν. Καὶ τῶν μὲν ἐγνωμαζόντων τὸ
 ἀπὸ τῆς Αἰθρίας, ἄλλων δὲ τὸ ἀπὸ τῆς Περσῆνης, ὁ Καρ-
 ναῖος κατὰ Φιλόξενον εἶπε, τὸ κατὰ χειρῶν. Καὶ τῆς τρα-
 πέζης παρατεθείσης, ἔδεικνυόμεν·

καὶ τὴν μὲν ἐξηκταῖμιν (φρασίαν), ἣ δ' ἐπιπροσέει·

Ἔστα κάλιν φρακοὶ προσηρέθησαν, ὅσοι βαβρογμῖνοι, καὶ
 δ' Αἰτρώφης δραξέμενος ἔφη·

Ἐὖ, μὴ λείδοι σε, τῶνδ' ὅς αἴσιος φρακῶν.

καὶ ἄλλος ἐξῆς ἀνεβόησε·

Θακός σε θαίμιον καὶ φρακὴ τίχη λάβει.

Ἐμοὶ δὲ κατὰ τὸν κομμικὸν Δίφιλον, φησὶ δ' οὗτος ἐν
 Πελοπίσσι

Τὸ δεαπτάριον ἀνθηρόν ἦν, γλαυφρόν σφόδρα,
 φρακῆς κατ' ἄνδρα τρυβλίον μεστὸν μέγα.

(157) Β. Πρώτιστον οὖν ἀνθηρόν. Α. Ἐπὶ ταύτῃ φέρων
 εἰς τὸ μέσον ἐπαχόρευσε σαπίρδης μέγας
 ὑπὸ τι δυσώδης αἴσιος * ηρος ἀνδρῶν,
 ὅν πολλὰ * * ταῖς ἀχλαῖς ἦδη λέγει.

Γάλατος οὖν ἐπιφάγαντος, παρῆν ἡ Θεατροταρῆνη Μή-
 λισσα, καὶ ἡ κυράμνια Νήμιον· αὐτῆ δ' ἦσαν τῶν οὐκ
 ἐσθίμων ἐπιφίδων. Ἀποβλέψασαι οὖν αὐταὶ εἰς τὰ παρα-
 κείμενα, καὶ θαυμάσασαι, ἐγάλων. Καὶ ἡ Νήμιον ἔφη,
 Οὐδαὶς ὑμῶν, ἄνθρωπος γεννοσυλλεκτάδει, ἔχθιν ἐσθίει· ἢ
 καθάπερ δ' πράγματος ὑμῶν Μελίμαχος ὁ Γαδαρῆς ἐ-

ταῖς Χάρισιν ἐπιγραφομέναις ἔφη, τὸν Ὅμηρον, Σῦρον ὄντα τὸ γένος, κατὰ τὰ πάτρια ἰχθύων ἀπεχομένους ποιῆσαι τοὺς ἀρχαίους, θαυσιεῖας πολλῆς οὔσης κατὰ τὸν Ἑλλησποντον; ἢ μόνον ἀνέγνωτε σύγγραμμα αὐτοῦ, τὸ παρῆχον λεκίθου καὶ φακῆς σύγκρισιν; ὄρω γὰρ πολλῶν παρ' ὑμῖν τῆς φακῆς τὴν σκευὴν· εἰς ἣν ἀποβλέπουσα συμβουλευσάμ' ἂν ὑμῖν, κατὰ τὸν Σωκρατικὸν Ἀντισθένην, ἐξάγειν ἐαυτούς τοῦ βίου, τοιαῦτα σιτομένους. Πρὸς ἣν ὁ Καρνεῖος ἔφη, Εὐδείδης ὁ Πυθαγορικὸς, ὃ Νίκιον, αἷς φησι Κλέαρχος ὁ περιπατητικὸς ἐν δευτέρῳ βίῳ, ἔλεγε ἐνδεῶσθαι τῷ σώματι καὶ τῷ τῆδε βίῳ τὰς ἀπάντων ψυχῆς τιμωρίας χάριν, καὶ διεπασθαι τὸν θεόν, ὡς, εἰ μὴ μενοῦσιν ἐπὶ τούτοις, ἕως ἂν ἐκὼν αὐτοὺς λύσῃ, πλέοσι καὶ μείζοσιν ἐμπεσοῦνται τότε λύμαις. Διὸ πάντας, εὐλαβουμένους τὴν τῶν κυρίων ἀνάτασιν, φοβῆσθαι τοῦ ζῆν ἐκόντας ἐκβῆναι, μόνον τε τὸν ἐν τῷ γῆρα θάνατον ἀσπασίως προϊστασθαι, πεπεισμένους τὴν ἀπόλυσιν τῆς ψυχῆς μετὰ τῆς τῶν κυρίων γίγνεσθαι γνώμης. Τούτοις τοῖς δόγμασιν ἡμεῖς πειθόμεθα. ἤμῃν δὲ φθόνος οὐδὲ αἷς ἐλέσθαι ἐν τι τῶν τριῶν ἔχειν κακῶν. Οὐ γὰρ ἐπίστασθε, ὡς ταλαίπωροι, ὅτι αἱ βαρεῖαι αὐταὶ τροφαὶ φράττουσιν τὸ ἡγεμονικόν, καὶ οὐκ ἔωσι τὴν φρόνησιν ἐν αὐτῇ εἶναι

46. Θεόπομπος οὖν ἐν πέμπτῳ Φιλιππικῶν φησὶ·
 „Τὸ γὰρ ἐσθίειν πολλὰ καὶ κρέα φαγεῖν τοὺς μὲν λογισμούς ἐξαιρεῖ, καὶ τὰς ψυχὰς ποιῆται βραδυτέρας, ὄργῃ δὲ καὶ σκληρότητος καὶ πολλῆς σκαιότητος ἐμπιπλήσει.“
 Καὶ ὁ Θανμάσιος δὲ Ξενοφῶν φησιν, ὡς ἡδὺ μὲν μᾶζαν καὶ κάρδαμα φαγεῖν πεινῶντι, ἡδὺ δὲ ὕδωρ ἀρυσάμενον ἐκ ποταμοῦ διαψῶντα πιεῖν. Σωκράτης δὲ καὶ πολλὰς κατελαμβάνετο διαπεριπατῶν ἰσπίδας βαθεῖας κατὰ τῆς

οικίας, καὶ πρὸς τοὺς πυνθανομένους, Τί τηρικᾶδε; ἔλεγεν, ὕψον συνάγειν πρὸς τὸ δεῖπνον. Ἡμῖν δὲ αὐτάρκης μερίς, ἣν ἂν παρ' ὑμῶν λάβωμεν, καὶ οὐ χαλεπαίνομεν, ὡς ἔλαττον φερόμενοι, καθάπερ ὁ παρ' Ἀντικλείδῃ Ἡρακλῆς· Φησὶ γὰρ οὗτος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Νόστων· „Μετὰ τὸ συντελέσαι τοὺς ἄθλους, Ἡρακλῆα, Εὐρυσθέως θυσίαν τινὰ ἐπιτελοῦντος, συμπαραληφθέντα, καὶ τῶν τοῦ Εὐρυσθέως υἱῶν τὰς μερίδας ἐκάστῳ παρατιθέντων, τῷ δ' Ἡρακλεῖ ταπεινοτέραν παραθέντων, ὁ Ἡρακλῆς, ἀτιμᾶ- (158) ζεσθαι ὑπολαβῶν, ἐπέκτεινε τρεῖς τῶν παιδῶν, Περμιμήτην, Εὐρύβιον, Εὐρύπυλον.“ Οὐ τοιοῦτοι οὖν τὸν θυμὸν ἡμεῖς, εἰ καὶ πάντα Ἡρακλέους ζηλωταί.

47. Τραγικὸν γὰρ ἡ φακῆ ἔστω, Ἀρχάγαθος ἔφη πο ** γεγραφέναι **

φοφοῦντ' Ὀρέστην τῆς νόσου πεπαιυμένον φησὶ Σώφριλος ὁ κωμωδιοποιός. Στωικὸν δὲ δόγμα ἐστίν, ὅτι τε πάντα εὖ ποιήσει ὁ σοφός, καὶ φακῆν φρονίμως ἀγύσει. Διὸ καὶ Τίμων ὁ Φλιάσιος ἔφη· „Καὶ Ζηρώνειόν γε φακῆν ἔπειν ὅς μὴ φρονίμως μεμάθηκεν.“ ὡς οὐκ ἄλλοις δυναμένης ἐψηθῆναι φακῆς, εἰ μὴ κατὰ τὴν Ζηρώωνειον ὑφήγησιν, ὅς ἔφη·

Εἰς δὲ φακῆν ἔμβαλλε δυωδέκατον κοριάννου.

Καὶ Κράτης δ' ὁ Θηβαῖος ἔλεγε·

Μὴ πρὸ φακῆς λοιπὰδ' αὖξων

εἰς στάσιν ἄμμε βάλῃς.

Χεῦσιππος δὲ ἐν τῷ περὶ τοῦ καλοῦ, γνώμιας τινὰς ἡμῖν εἰσφέρειν, φησὶ· „Μὴ ποτ' ἐλαίαν ἔσθι, ἀκαλήφην ἔχων. Χειμῶνος ὄρα βολβοφακῆν.“ Βαβαῖ βαβαί.

Βολβοφακῆ δ' οἷον ἀμβροσίη ψύχους κρυόεντος.

Ὁ χαρίεις τε Ἀριστοφάνης ἐν Γηρυτιάδῃ ἔφη·

Πισιάνην διδάσκεις αὐτὸν ἔπειν, ἢ φακῆν.
Καὶ ἐν Ἀμφιαράῳ·

Ἔστις φακῆν, ἡδιστον ὄψων, λοιδοροῖς.

Ἐπίχαρμος δ' ἐν Διονύσοις·

Χύτρα δὲ φακίας ἤψετο.

Ἀντιφάνης δ' Ὀμοίαις·

Εὖ δ' ἐγίγνεθ', ἔτι φακῆν

ἔπειν μ' ἐδίδασκε τῶν ἐπιχωρίων τις εἷς.

Οἶδα δὲ καὶ τὴν Ὀδυσσεώς, τοῦ φρονιμωτάτου καὶ συνε-
τωτάτου, ἀδελφῆν, Φακῆν καλουμένην, ἣν ἄλλοι τινὲς
Καλλιστιῶ ὀνομάζουσιν, ὡς ἱστορεῖν Μνασίαν τὸν Πα-
τρέα ἐν τρίτῳ Εὐρωπαϊκῶν φησι Δυσίμαχος ἐν τρίτῳ
Νόστων.

48. Ἐπὶ τούτοις γελᾶσαντος πάνυ ἔκλαμπρον τοῦ
Πλουτάρχου, οὐκ ἐνέγκας ὁ κίων παροραθεῖσαν τὴν περὶ
τῆς φακῆς πολυμαθίαν, Ἄλλ' ὑμεῖς γε, ἔφη, οἱ ἀπὸ τῆς
καλῆς Ἀλεξανδρείας, ὃ Πλούταρχε, σύντροφοί ἐστε τῆ
φακίνῳ βρώματι, καὶ πῦσα ὑμῶν ἢ πόλις πλήρης ἐστὶ φα-
κίνων· ὧν καὶ Σώπατρος ὁ φάκιος παρωδὸς μέμνηται ἐν
δράματι Βακχίδι, λέγων οὕτως·

Οὐκ ἂν δυναίμην, εἰσορῶν χαλκήλατον

μέγαν κολοσσόν, φάκινον ἄρτον ἐσθίειν.

Ἐπεὶ τί δεῖ βροτοῖσι, κατὰ τὸν σὺν Εὐριπίδῃ, γραμμα-
τικώτατε, πλὴν δυοῖν μόνον,

Δίμητρος ἀκτῆς, πώματός θ' ὑδρηχόου;

ἄπερ πάρεστι καὶ πέφυχ' ἡμᾶς τρέφειν.

Ὡν οὐκ ἀπάρκει πλησμονή· τρυφῆ γὰρ τοι

ἄλλων ἐδεστῶν μηχανὰς θηρεύομεν.

Κὰν ἄλλοις δὲ φησιν ὁ σκηρικὸς οὗτος φιλόσοφος·

Ἀρκεῖ μετρία βιοτιὰ μοι σῶφρονος τραπέζης,

τὸ δ' ἄκαιρον ἅπαν τὸδ' ὑπερβιάλλον τε μὴ προσ-
εἶμαν.

ὡς ὁ Σωκράτης δ' ἔλεγε τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διαφέ-
ρειν, καθ' ὅσον οἱ μὲν ζῶσιν, ἕν' ἐσθίωσιν, αὐτὰς δ'
ἴθει, ἵνα ζῆ. Διογένης τε πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας ἀ-
ἀποτριβομένῳ ἔλεγε, εἴθ' ἠδυνάμην καὶ τὴν γαστέρα
ψας τῆς πείνης καὶ τῆς ἐνδείας παύσασθαι. Εὐρητιδῆς
ἐν Ἰκέτισι περὶ τοῦ Καπανεύως φησί·

59) Καπανεύς ὄδ' ἐστίν, ᾧ βίος μὲν ἦν πολὺς,
ἥμιστα δ' ὄλβω γαῦρος ἦν, φρόνημα δὲ
οὐδὲν τι μείζον εἶχεν ἢ πένης ἀνήρ,
ψέγων, τραπέζαις εἴ τις ἐξογκοῖτ' ἄγαν,
τάρκοῦν ἐπαινῶν· οὐ γὰρ ἐν γαστρὸς βορᾷ
τὸ χρηστὸν εἶναι· μέτρια δ' ἐξαρκεῖν ἔφη.

49. Οὐκ ἦν γὰρ τοιοῦτος, ὡς ἔοικεν, ὁ Καπανεύς,
ὃς ὁ καλὸς Χρυσίππος διαγράφει ἐν τῇ περὶ τῶν μὴ δι'
τὰ αἰρετῶν, λέγων ὧδε· „Ἐπὶ τοσοῦτον τινὲς ἐκπύ-
ουσι πρὸς τὸ ἀργύριον, ὥστε ἰστορήσθαι, πρὸς τῇ τε-
πῇ τινα μὲν καταπιόντα οὐκ ὀλίγους χρυσοῦς, ἀποθα-
ν· τὸν δὲ ἕτερον, ραψάμενον εἰς τινα χιτῶνα, καὶ ἐν-
εῖ αὐτὸν, ἐπισκῆψαι τοῖς οἰκείοις, θάψαι λούτους, μήτε
ύσαντας μήτε θεραπεύσαντας.“ Οὗτοι γὰρ καὶ οἱ τοι-
τοι μονονοχί βοῶντες ἀποθνήσκουσιν·

Ὡ χρυσὲ, δεξιόμα κάλλιστον βροτοῖς,
ὡς οὔτε μήτηρ ἠδονίς τοιάσδ' ἔχει,
οὐ παῖδες ἐν δόμοισιν, οὐ φίλος πατῆρ,
οἷας σὺ, καὶ οἱ σὲ δόμασιν κωπημένοι.

Ἐ δ' ἡ Κύπρις τοιοῦτον ὀφθαλμοῖς ὄρα,

οὐ θαῦμ' ἔρωτας μυρίους αὐτήν ἔχειν.

καὶ τὴν ἢ φιλοχρηματία παρὰ τοῖς τότε· περὶ ἧς

Ἀνάχαρις, πυνθανομένου τινός, πρὸς τί οἱ Ἕλληνες χρῶνται τοῦ ἀργυρίου, εἶπε, Πρὸς τὸ ἀριθμεῖν. Διογένης δ' ἐν τῇ ἑαυτοῦ πολιτεῖα νόμισμα εἶναι νομοθετεῖ ὑστράζε γάλους. Καλῶς δὲ καὶ αὐτὰ ὁ Εὐρεπίδης εἶρηκε :

Μὴ πλοῦτον εἶπης · οὐχὶ θαυμάζω θεόν,
ὄν καὶ ὁ κάκιστος φραδίως ἐκτήσατο.

Χρῦσιππος δ' ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τῇ εἰς τὴν περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν πραγματείαν, νεανίσκον φησὶ τινὰ ἐκ τῆς Ἰωνίας σφόδρα πλούσιον ἐπιδημῆσαι ταῖς Ἀθήναις, πορφυρίδα ἡμφιεσμένον, ἔχουσαν χρυσᾶ κράσπεδα. Πυνθανομένου δὲ τινος αὐτοῦ, ποδαπός ἐστιν, ἀποκρίνασθαι, ὅτι πλούσιος. Μήποτε τοῦ αὐτοῦ μνημονεύει καὶ Ἄλεξις ἐν Θηβαίοις, λέγων ὡδὲ ·

Ἔστιν δὲ ποδαπός τὸ γένος οὗτος ; Β. Πλούσιος·
τούτους δὲ πάντες φασὶν εὐγενεστάτους
εἶναι · πένητας δ' εὐπάτριδας οὐδείς ὄρε.

50. Ταῦτ' εἰπὼν ὁ Κίνουλλκος, ἐπεὶ μὴ ἐκροταλισθῆ; θυμωθεὶς, Ἄλλ' ἐπειδὴ οὗτοι, ἔφη, ὧ συμποσίταρχε, ὑπὸ λογοδιαφύλαξ ἐνοχλούμενοι μὴ πεινώσιν, ἢ τὰ περὶ τῆς φακῆς λεχθέντα χλευάζουσιν · ἐν νῷ ἔχοντες τὰ εἰρημένα Φερεκράτει ἐν Κοριαννοῖ·

Φέρε δὴ κατακλινῶ · σὺ δὲ τράπεζαν * φέρε
καὶ κύλικα, κἀντραγεῖν, ἔν' ἡδιον πίνω.

Β. Ἴδου, κύλιξ σοι, καὶ τράπεζα, καὶ φάκοι.

Α. Μὴ μοι φακούς, μὰ τὸν Δί· οὐ γὰρ ἡδομαι.

Ἦν γὰρ τραγῆ τις, τοῦ στόματος ὄζει κακόν.

Ἐπεὶ οὖν διὰ τοῦτο φυλάττονται οἱ σοφοὶ οὗτοι τοὺς φακούς, ἀλλ' ἡμῖν γε ποιήσον δοθῆναι ἄρτον, μεθ' ὧν μηδὲν τῶν πολυτελῶν, ἀλλὰ κἄν τὴν πολυθρόλλητον ἔχῃς φακῆν, ἢ τὸν καλούμενον κόγχον. Τελαισικων δὲ πω-

εαν, και ἐπὶ τῷ κόγχῳ μάλιστα, Ἀπαιδευτοὶ ἐστε, ἔφη, ὧ-
δρες δαπνυμόνες, οὐκ ἀναγνώσκοντες βιβλία ἢ μόνα παι-
(160) δεύει τοὺς γε ἐπιθυμοῦντας τῶν καλῶν· λέγω δὲ
τὸς Τίμωνος τοῦ Πυρρῶνίου τῶν σίλλων. Οὗτος γὰρ ἐστίν,
ὃς και τοῦ κόγχου μνημονεύει ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν σίλλων,
λέγων οὕτως·

Οὔτε μοι ἢ Τέτῃ μᾶζ' ἀνδάνει, οὔτε καρύκη
ἢ Λυδῶν, λιτῇ δὲ και ἀυαλέῃ ἐνὶ κόγχῳ
Ἑλλήνων ἢ πᾶσα περισσοτριφύητος οἴζυς.

Διαφόρων γὰρ οὐσῶν και τῶν ἐκ Τέτῃ μαζῶν (ὡς και
τῶν ἐξ Ἐρετριᾶς, ὡς Σώπατρος ἐν Βακχίδος μνηστήρσι·
φησὶ γάρ·

Ἐρετριαν ὠρμήθημεν εἰς λευκάλφειον)
και τῶν Λυδίων καρυκῶν, προκρῖνει ἄμφοτέρων ὁ Τίμων
τὸν κόγχον.

51. Πρὸς ταῦτα ὁ καιὸς ἡμῶν ἐστιάτωρ Λαρίησιος
και αὐτὸς ἔφη, Ὡ ἀνδρες κύνες οἱ, κατὰ τὴν Στρατίτιδος
τοῦ κομμοδιόποιου Ἰοκάστην, ἧτις ἐν ταῖς ἐπιγραφομέναις
Φοινίσσαις φησὶ·

Παραιεῖσαι δὲ σφῶν τι βούλομαι σοφόν·
ὄτ' ἂν φακῆν ἔφητε, μὴ πικρὴν μύρον.

Και ὁ Σώπατρος δὲ, οὗ τὰ νῦν μέμνησαι, ἐν Νεκυίᾳ μνη-
μονεύει οὕτως·

Ἰθακος Ὀδυσσεύς, τοῦπι τῇ φακῇ μύρον
πάρεστι· θάρσει, θυμέ.

Κλέαρχος δὲ, ὁ ἀπὸ τοῦ περιπάτου, ἐν τοῖς περὶ παροι-
μιῶν ὡς παροιμίαν ἀναγράφει τὸ ἐπὶ τῇ φακῇ μύρον. Ἦς
μείνηται και ὁ ἐμὸς προπάτωρ Οὐάδων, ὁ Μενίππειος
ἐπικαλούμενος· και οἱ πολλοὶ τῶν γραμματικῶν τῶν Ῥω-
μαϊκῶν οὐκ ἀμλήσαντες πολλοῖς Ἑλληνικαῖς προκειταῖς και

συγγραφεῦσιν, οὐκ ἴσασιν, ὅθεν εἴληφεν ὁ Οὐάρολλον τὸ ἱαμβεῖον. Σὺ δέ μοι δοκῆς, ὦ Κύνουλιε, (τούτῳ γὰρ χαίρεις τῷ ὀνόματι, οὐ λέγων ὃ ἐκ γενετῆς σε ἢ μήτηρ κέκληκε,) κατὰ τὸν σὸν Τίμωνα εἶναι μοι καλὸς τε μέγας τε, οὐκ ἐπιστάμενος, ὅτι κόγχος παρὰ προτέρῳ μνήμης τετύχηκεν Ἐπιχάρμῳ ἐν τῇ Ἑορτῇ καὶ Νάσοις, Ἀντιφάνει τε τῷ κωμικῷ, ὅς ὑποκοριστικώτερον αὐτὸν ὠνόμασεν ἐν Γάμῳ οὕτως·

Κογχίον τε μικρὸν ἀλλὰντὸς τε προστετημένον.

Ἐξῆς ἀρπάσας τὸν λόγον ὁ Μάγνος, Ὁ μὲν πάντ' ἀριστος, ἔφη, Δαρήνσιος ὀξέως καὶ καλεῖς ἀπήτησε τῷ γαστριδι κνὴ περὶ τοῦ κόγχου. Ἐγὼ δὲ κατὰ τοὺς τοῦ Παφίου Σωπάτρου Γαλάτας,

παρ' οἷς ἔθος ἐστὶν, ἡνίκ' ἂν προτέρημά τι ἐν τοῖς πολέμοις λάβωσι, θύειν τοῖς θεοῖς τοὺς αἰχμαλώτους, τοὺς Γαλάτας μμούμενος καὶ γὰρ κατακαύσειν ἠϋξάμεν τοῖς δαίμοσι διαλεκτικούς τρεῖς τῶν παρεγγεγραμμένων. Καὶ μὴν, φιλοσοφεῖν φιλολογεῖν τ' ἀπρηκῶς ὑμᾶς ἐπιμελῶς, καρτερεῖν θ' αἰρουμένους, τὴν πεῖραν ὑγιῆ λήψομαι τῶν δογμάτων, πρόσθεν καπνίζων· εἴτ' ἐὰν ὀπρωμένων ἴδω τιν' ὑμῶν συσπάσαντα τὸ σκέλος, Ζηρωνικῶ παραθήσεθ' οὔτιος κυρίῳ ἐπ' ἐξαγωγῆ, τὴν φρόνησιν ἀγνοῶν.

52. Μετὰ παρήρησις γὰρ ἐρῶ πρὸς αὐτοὺς· εἰ ἀτάρκειαν ἀσπάξῃ, φιλόσοφε, τί οὐ τοὺς Πυθαγορικούς (161) ἐκείνους ξηλοῖς, περὶ ὧν φησιν Ἀντιφάνης μὲν ἐν Μνήμασι τάδε·

Τῶν Πυθαγορικῶν δ' ἔτυχον ἀθλοὶ τως

ἐν τῇ χαράδρᾳ τρώγοντες ἄλιμα καὶ κακὰ
τοιαῦτα συλλέγοντες ἐν τῷ κορυκῷ.

Καὶ τῷ κυρίως Κορυκῷ δ' ἐπιγραφομένῳ φησί:

Πρῶτον μὲν, ὡσπερ πυθαγορίζων, ἐσθίει
ἔμψυχον οὐδέν, τῆς δὲ πλείστης τοῦβολοῦ
μάξης μελαγχρῆ μερίδα λαμβάνων λέπει.

Ἄλιξι δ' ἐν Ταραντίνοις·

Οἱ πυθαγορίζοντες γὰρ, ὡς ἀκούομεν,
οὔτ' ὄψον ἐσθίουσιν, οὔτ' ἄλλ' οὐδὲ ἐν
ἔμψυχον, οἶνόν τ' οὐχὶ πίνουσιν μόνοι.

Ἐπιχαρίδης μέντοι κίνας κατεσθίει,
τῶν Πυθαγορείων εἷς. Β. Ἀποκτείνας μὲν οὖν
οὐκ ἔτι γὰρ ἔστ' ἔμψυχον.

Προελθῶν τέ φησι·

Πυθαγορισμοὶ καὶ λόγοι

λεπτοὶ, διεσμυλεμένοι τε φροντίδες
τρέφουσ' ἐκείνους. Τὰ δὲ καθ' ἡμέραν τάδε·
ἄριστος καθαρὸς εἷς ἑκατέρῳ, ποτήριον
ὑδάτος· τοσαῦτα ταῦτα. Β. Δεσμοτηρίου
λέγεις δλατάν. Α. Πάντες οὕτως οἱ σοφοὶ
διάγουσι καὶ τοιαῦτα κακοπαθοῦσί που·
τρυφῶσιν ἕτεροι πρὸς ἑτέρους. Ἄρ' οἶσθ' ὅτι
Μελανοππίδης εἰταῖρός ἐστι καὶ Φάων
καὶ Φυρόμαχος καὶ Φανός, οἳ δι' ἡμέρας
δειπνοῦσι πέμπτης ἀλφίτων κοτύλην μίαν.

Καὶ ἐν Πυθαγοριζούσῃ·

Ἡ δ' ἐστίασις ἰσχάδες καὶ στέρφυλα
καὶ τυρὸς ἔσται· ταῦτα γὰρ θύει νόμος
τοῖς Πυθαγορείοις. Β. Νῆ Δί', ἰερῶν μὲν οὖν
ὁποῖον ἂν κάλλιστον, ὧ βέλτιστ', ἔχη.

ΑΘΗΝΑΕΙ ΔΕΙΠΝΟΥΣ.

ἰ μετ' ὀλλγα·

Ἐδε θ' ὑπομῆναι μικροσιτίαν, φύπον
 ῥῆγος, σιωπῆν, στυγνότητ', ἀλουσίαν.

53. Τούτων δ' ὑμεῖς, ὦ φιλόσοφοι, οὐδέν ἀσκεῖτε,
 ἀλλὰ καὶ τὸ πάντων χαλεπώτερον λαλεῖτε περὶ ὧν οὐκ αἶ-
 ῖατε, καὶ ὡς κοσμίως ἐσθίουντες ποιεῖτε τὴν ἔνθεσιν κατὰ
 τὸν ἡδιστὸν Ἀντιφάνη· οὗτος γὰρ ἐν Δραπεταγωγῷ λέγει·

Κοσμίως ποιῶν τὴν ἔνθεσιν,
 μικρὰν μὲν ἐκ τοῦ πρόσθε, μεστέην δ' ἔνδοθεν
 τὴν χεῖρα, καθάπερ αἱ γυναῖκες, κατέφαγε
 πᾶμπολλα καὶ ταχύτατα·

ἐξόν, κατὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον ποιητὴν ἐν Βομβυκίῳ λέγον-
 τα, δραχμῆς ὠνήσασθαι· „τὰς προσφόρους ἡμῖν τροφας,
 σκόροδα, τυρὸν, κρόμμενα, πάππαριν· πάντα ταῦτ' ἐστὶν
 δραχμῆς.“ Ἀριστοφῶν δ' ἐν Πυθαγοριστῇ·

Πρὸς τῶν θεῶν, οἴομεθα, τοὺς πύλαι ποτέ,
 τοὺς Πυθαγοριστὰς γενομένους, οὕτως ὑπᾶν
 ἐκόντας, ἢ φορεῖν τρίβωνας ἡδέως·

Οὐκ ἔστι τούτων οὐδέν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ·

ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης, οὐκ ἔχοντες οὐδὲ ἐν,

τῆς εὐτελείας πρόφρασιν εὐρόντες καλῆν,

ἄρους ἔπηξαν τοῖς πένησι χρησίμους.

Ἐπεὶ παράθες αὐτοῖσιν ἰχθῦς ἢ κρέας,

κᾶν μὴ κατεσθίωσι καὶ τοὺς δακτύλους,

ἐθέλω κρέμασθαι δεκάκις.

(162) Οὐκ ἄκαιρον δ' ἐστὶ μνημονεῦσαι καὶ τοῦ εἰς ἔμ-
 ποιηθέντος ἐπιγράμματος, ὅπερ παρέθηκετο ὁ Δελαγ
 Ἑγήσανδρος, ἐν ἔκτῳ ὑπομημάτων·

Ὁφρανασπασίδαι, ἕνεγκαταπηξιγένειοι,

σακκογενειοτρόφοι καὶ λοπαδαρπιγίδαι.

είματα ἀνοπερίβαλλοι, ἀνηλικτοκαίβλεπέλαιοι,
 νυκτιλαθραιοφάγοι, νυκτιπατακπλάγιοι,
 μειρακιεσαπίται καὶ συλλαβοπευσιλαληταί,
 δοξοματαιόσοφοι, ζηταρησιάδαι.

54. Ἀρχέστρατος δ' ὁ Γελῶς ἐν τῇ Γαστρολογίᾳ
 ἦν μόνην ἡμεῖς φρασηδίαν οἱ σοφοὶ ἀσπάξεσθε, μόνον
 οὗτο πυθαγορίζοντες τὸ σιωπᾶν, δι' ἀσθένειαν λόγων
 οὗτο ποιοῦντες· ἔτι δὲ τὴν Σφοδρίου τοῦ κυνικοῦ τέχνην
 ρωτικὴν, καὶ τὰς Πρωταγορίδου ἀκροάσεις ἐρωτικὰς,
 Ἰερσαίου τε τοῦ καλοῦ φιλοσόφου συμποτικούς διαλό-
 ους, συντεθέντας ἐκ τῶν Σίλλωνος καὶ Ζήνωνος ἀπο-
 νημονευμάτων, ἐν οἷς ζητεῖ ὅπως ἂν μὴ κατακοιμηθῶσιν
 ἢ συμπόται, καὶ πῶς ταῖς ἐπιχύσεισι χρηστίον, πηρία τε
 ἰσακτίον τοὺς ὥραίους καὶ τὰς ὥρας εἰς τὸ συμπόσιον,
 αἱ πότε αὐτοὺς προσδεκτίον ὠραϊζομένους, καὶ πότε πα-
 απεμπτίον ὡς ὑπερορῶντας· καὶ περὶ προσομημάτων,
 αἱ περὶ ἄστων, καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὅσα τε περιεργότα-
 ὄν περὶ φιλημάτων εἰρηκεν ὁ Σωφρονίσκου φιλόσοφος,
 ς, περὶ ταῦτα τὴν διάνοιαν ἀεὶ στρέφων, πιστευθεὶς, ὡς
 ἦσαν Ἐρμιππος, ὑπ' Ἀντιγόγου τὸν Ἀμοκώρινθον, κα-
 τανιζόμενος ἐξέπεσε καὶ αὐτῆς τῆς Κορίνθου, καταστρα-
 ηγηθεὶς ὑπὸ τοῦ Σικωνίου Ἀράτου, ὁ πρότερον ἐν τοῖς
 ιαλόγοις πρὸς Ζήωνα διαμιλλώμενος, ὡς ὁ σοφὸς πάν-
 ως ἂν εἴη καὶ στρατηγὸς ἀγαθός, μόνον τοῦτο διὰ τῶν
 ργων διαβεβαιωσάμενος ὁ καλὸς τοῦ Ζήωνος οἰκτιεὺς.
 Καριέντως γὰρ ἔφη Βίων ὁ Βορυσθενίτης, θεασάμενος
 οὗτου χαλκῆν εἰκόνα, ἐφ' ἧς ἐπεγέγραπτο, ΠΕΡΣΑΙΟΝ
 ἸΗΝΩΝΟΣ ΚΙΤΙΕΑ, πεπλανῆσθαι εἶπε τὸν ἐπιγρά-
 ραντα· δεῖν γὰρ οὕτως ἔχειν, ΠΕΡΣΑΙΟΝ ΖΗΝΩ-
 ΝΟΣ ΟΙΚΙΤΙΕΑ· Ἦν γὰρ οὗτος οἰκίτης γεγωνὸς τοῦ

ATHENAEI DEIPNON

ωνος, ὡς Νικίας ὁ Νικαεὺς ἱστορεῖ ἐν τῇ περὶ τῶν φι-
λόφων ἱστορίᾳ, καὶ Σοπίων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἐν ταῖς Δια-
χαῖς. Δύο δὲ συγγράμμασι τοῦ Παρσαίου ἀπηρτήμα-
εν τῆς σοφῆς ταύτης πραγματείας τοιοῦτον ἔχουσι τὸ
πίγραμμα, συμποτικῶν διαλόγων.

55. Κτησίβιος δ' ὁ Χαλκιδεὺς ὁ Μενεδήμου γνώρι-
μος, ὡς φησὶν Ἀντίγονος ὁ Καρύστιος ἐν τοῖς βίοις, ἐρω-
τηθεὶς ὑπὸ τινος, τί πεμγγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας αὐτῶ;
ἔφη, Ἀσυμβόλως δειπνεῖν. Διὸ καὶ ὁ Τίμων που πρὸς
αὐτὸν ἔφη·
Δειπνομανεῖς, νεκροῦ ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἀκύ-
λιστον.

Ἦν δ' εὖστοχος ὁ Κτησίβιος, καὶ χαρίεις περὶ τὸ γελοῖον·
(163) διὸ καὶ πάντες αὐτὸν ἐπὶ τὰ συμπόσια παρεκά-
λουν· οὐχ ὥσπερ σὺ, κυνικῆ, ὁ μηδέποτε ταῖς Χάρισιν,
ἀλλ' οὐδὲ ταῖς Μούσαις θύσας. Φυγοῦσα γοῦν σε καὶ
τοὺς σοὶ παρακλησίους ἢ Ἀρετῇ· Ἠδονῇ παρακάθηται,
ὡς φησὶ Μνασάλκης ὁ Σικυνῶνιος ἐν ἐπιγράμμασιν·
Ἄδ' ἐγὼ ἅ τλάμων Ἀρετὰ παρὰ τῆδε κάθημαι
Ἠδονῇ, αἰσχρίστως κειραμένα πλοκάμους,
θυμὸν ἄχει μεγάλῳ βεβολημένα, εἴπερ ἅπασιν
ἅ κακόφρων Τέρψις κρεῖσσον ἐμοῦ κέκρηται.
Βάτων δ' ὁ κωμικὸς ἐν Ἀνδροφόνῳ φησὶ·
Τῶν φιλοσόφων τοὺς σώφρονας ἐνταυθοῖ καλῶ,
τοὺς ἀγαθὸν αὐτοῖς οὐ διδόντας οὐδὲ ἔν,
τοὺς τὸν φρόνημον ζητοῦντας ἐν τοῖς περιπάτοις
καὶ ταῖς διατριβαῖς ὥσπερ ἀποδεδρακῶτα.
Ἄνθρωπ' ἀλάστως, διὰ τί συμβολαῖς ἔχων
νήφεις; τί τῆλικοῦτον ἀδικεῖς τοὺς θεοὺς;
τί τὰργύριον, ἄνθρωπε, τιμώτερον

σαντοῦ τέθεικας, ἢ πέφυκε τῇ φύσει,
 ἄλυσιτελής εἴ τῃ πόλει, πίνων ὕδωρ·
 τὸν γὰρ γεωργὸν καὶ τὸν ἔμπορον κακοῖς.

Ἐγὼ δὲ τὰς προσόδους μεθύων καλὰς ποιῶ.

Ἐπειδ' ἔωθεν περιάγεις τὴν λήκυθον,
 καταμανθάνων τοῦλαιον, ὥστε περιφέρειν
 ἄρολόγιον δόξει τις, οὐχὶ λήκυθον.)

56. Ἀρχέστρατος δ' ὧ Κύνουлке, ὃν ἀντὶ τοῦ Ὀμήρου προσκυνεῖς διὰ τὴν γαστέρα („ἤς οὐ λαμυρώτερον οὐδέν“ ὁ Τίμων σου) περὶ τοῦ κυνὸς τοῦ θαλαττίου ἱστορῶν, γράφει καὶ ταῦτα·

Ἄλλ' οὐ πολλοὶ ἴσασι βροτῶν τόδε θεῖον ἔδεσμα,
 οὐδ' ἔσθειν ἐθέλουσιν, ὅσοι κεκραττελεβρώδη
 ψυχὴν κέκτηνται θνητῶν, εἰσὶν ἔ' ἀπόπληκτοι,
 ὡς ἀνθρωποφάγου τοῦ θηρίου ὄντος. Ἄπας δὲ
 ἔχθης σάρκα φιλεῖ βιοτήην, ἃν που περιέωρη·
 ὥστε πρέπει καθαρῶς, ὅπόσοι τὰδε μωρολογοῦσι,
 τοῖς λαχάνοις προσάγειν, καὶ πρὸς Διόδωρον ἰόντας
 τὸν σοφὸν ἐγκρατέως μετ' ἐκείνου πνυθαγορίζειν.

Ἦν δ' ὁ Διόδωρος οὗτος τὸ μὲν γένος Ἀσπενδίου· Πνυθαγορικὸς δὲ δόξας εἶναι, ὑμῶν τῶν κυνικῶν τρόπον ἔζη, κομῶν καὶ ῥυπῶν καὶ ἀνυποδητῶν. Ὄθεν καὶ Πνυθαγορικὸν τὸ τῆς κόμης ἔδοξαν εἶναι τινες, ἀπὸ τοῦ Διόδωρου προαχθέν, ὡς φησὶν Ἐρμιππος. Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν περὶ αὐτοῦ γράφει οὕτως· „Διόδωρου τοῦ τὸ γένος Ἀσπενδίου τὴν ἐξηλλαγμένην εἰσαγαγόντος κατασκευῆν, καὶ τοῖς Πνυθαγορείοις πεπλησιακίναι προσποιηθέντος· πρὸς ὃν ἐπιστέλλων ὁ Στρατόνικος ἐκέλευσε τὸν ἀπαίροντα τὸ ῥιθίνον ἀπαγγεῖλαι τῷ περὶ θηροπέπλου μανίας ὑβρεῶς τε πε-

ριστάσιμον στοὰν ἔχοντι Πυθαγόρου πελάτια.“ 2
 κράτης δ' ἐν τρίτῳ φιλοσόφων διαδοχῆς βαθεῖ πι
 χρήσασθαι τὸν Διόδωρον ἱστορεῖ, καὶ τρίβωνα αἰ
 βεῖν, κόμην τε φορῆσαι, κατὰ τῶν τύπον τὴν ἐπιτήλ
 ταίτην προσαγαγόντα, τῶν πρὸ αὐτοῦ Πυθαγό
 λαμπροῦ τε ἐσθῆτι ἀμφιεννημένων, καὶ λουτροῖς καὶ ὀ
 μασι, κουρᾷ τε τῇ συνήθει χρωμένων.

57. Εἰ δ' ὑμεῖς ὄντως, ὡ φιλόσοφοι, τὴν αὐτὰς
 ἀσπάξεσθε καὶ τὰ τῶν δεῖπνων εὐτελεῖ, τί ἐνταῦθα
 ραγίνεσθε μηδὲ κληθέντες; ἢ ὡς εἰς ἀσώτιον μαγ.
 σκευὴ καταλέγειν μαθησόμενοι; ἢ ὡς τὸν Ἀθηνοῦ
 Κεφαλίωνα ἀποστοματιοῦντες; Κατὰ γὰρ τὸν 2
 κλέους Κηδαλίωνα, ἐστὶ

Μαστιγίαί, κέντρανες, ἄλλοτριόφαγοι.

Ὅτι δ' ὑμεῖς οἱ φιλόσοφοι περὶ τὰ δεῖπνα αἰεὶ τὸν
 ἔχετε, δεόν ὑμᾶς ἐπιφαγεῖν τι αἰτῆσαι, ἢ ἐπεσθίειν 1
 κυνικῶν βρωμάτων, (οὐδὲ γὰρ χαριτογλωσσεῖν ἡμᾶ
 μιν), δῆλον ἐξ ὧν καὶ Ἀλεξίς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ
 ἱστορεῖ. Ἐπιτίθεται δὲ τὸν Ἡρακλέα παρὰ τῷ
 παιδευόμενον, καὶ κελευσθέντα ὑπὸ βιβλίων πολλῶν
 ρακειμένων λαβόντα ἐντυχεῖν. Ἐκεῖνος δ' ὄψαρι
 λαβῶν βιβλίον ἐν χεροῖν περισπουδᾶστως ἐκράτει.
 δ' οὕτως ὁ Δίνος:

Βιβλίον

ἐντεῦθεν ὅ τι βούλει προσελθὼν γὰρ λαβέ,
 ἕπειτ' ἀναγνώσει, πάνυ γε διασκοπῶν
 ἀπὸ τῶν ἐπιγυμμάτων ἀτρέμει τε καὶ σχολῆ.
 Ὄρφεύς ἔμεστιν, Ἡσίοδος, τραγωδία,
 Χοιρίλλος, Ὀμηρος, Ἐπίχαρμος, συγγράμματα
 παντοδαπά. Δηλώσεις γὰρ οὕτω τὴν φύσιν,

ἐπὶ τί μάλισθ' ὤρησε. *HP.* Τοῦτι λαμβάνω.

AIN. Δεῖξον τί ἐστὶ πρῶτον. *HP.* Ὀψαρτυσία,

ὡς φησι τοῦπίγραμματος. *AIN.* Φιλόσοφος τις εἶ

εὐδηλον, ὃς, παρῆς τοσαῦτα γράμματα,

Σίμου τέχνην ἔλαβες. *HP.* Ὁ Σίμος δ' ἐστὶ τις;

AIN. Μάλ' εὐφυῆς ἄνθρωπος. Ἐπὶ τραγωδίαν

ὤρηκας νῦν, καὶ τῶν μὲν ὑποκριτῶν πολὺ

κράτιστός ἐστιν ὀψοποιός, ὡς δοκεῖ

τοῖς χρωμένοις, τῶν δ' ὀψοποιῶν ὑποκριτής.

Βούλημός ἐσθ' ἄνθρωπος. *HP.* Ὅ τι βούλει, λέγε·

πειῶ γάρ, εὐ τοῦτ' ἴσθι.

58. Ταῦτα τοῦ Μάγνου ἐξῆς καταδραμόντος ἀπα-
βλέψας ὁ Κύνουλκος εἰς τοὺς παρόντας τῶν φιλοσόφων,
ἔφη·

Εἶδες τὴν Θασίαν ἄλμην οἷ' ἅπτα βαῦξει·

ὡς εὐ καὶ ταχέως ἀπετίσαστο καὶ παραχρῆμα.

Οὐ μέντοι παρὰ κωφὸν ὁ τυφλὸς ἔοικε λαλῆσαι,

Ὡς ὁ Κρατῖνος ἐν τοῖς Ἀρχιλόχοις ἔφη. Ἐπιλανθανόμε-
νος γάρ ἐν οἷς ποιῆται δικαστηρίοις τῶν καλῶν ἵμνων
αὐτοῦ τὰς ἐπιδείξεις, ὑπὸ τῆς ἐμφύτου γαστρομαργίας
καὶ ἠδυλογίας κολάβρους ἀναγνώσκει, καὶ μέλη πάραυτα,
καὶ ἀκρότητα κύμβαλα. Καὶ μετὰ τὰς καλὰς ταύτας
ἀμουσολογίας περιέχεται τὰς οἰκίας, ἐξετάζων, ὅπου
δεῖπνα λαμπρὰ παρασκευάζεται, ὑπὲρ τὸν Ἀθηναῖον
Χαιρεφῶντα ἐκείνον, περὶ οὗ φησιν Ἀλεξίς ἐν Φυγάδι·

Ἄε γ' ὁ Χαιρεφῶν τιν' εὗρίσκει τέχνην,

καὶ νῦν προφίεται γε τὰ δεῖπν' ἀσύμβολα.

Ὅπου γάρ ἐστιν ὁ κέραμος μισθώσιμος

ὁ τοῖς μαγείροις, εὐθύς ἐξ ἑαθνοῦ

ἔστηκεν ἑλθὼν· κἂν ἴδη μισθούμενον

(165) εἰς ἐστίασιν, τοῦ μαγείρου πυθόμενος
τὸν ἐστιῶντα, τῆς θύρας χασμωμένης
ἂν ἐπιλάβηται, πρῶτος εἰσελήλυθεν.

Ὅτι δ' ὄκνε δ' ἀνὴρ οὗτος, καθάπερ καὶ ὁ καλὸς Μάγ
καὶ ὑπεροφίους ἀποδημίας ποιῆσθαι τῆς γαστρὸς χά
ὡς ὁ αὐτὸς Ἀλεξίς εἶρηκεν ἐν Συναποθνήσκουσιν·

Ἐπὶ δεῖπνον εἰς Κόρινθον ἔλθων Χαιρεφῶν
ἄκλητος, (ἦδη γὰρ πέτεται διαπόντιος·
οὕτω τι τᾶλλότῳ ἐσθίειν ἐστὶ γλυκύ.)

Καὶ Θεόπομπος δ' ἐν Ὀδυσσεῖ ἔφη·

Εὐριπίδου τ' ἄριστον οὐ κακῶς ἔχον,
τᾶλλότρια δειπνεῖν τὸν καλῶς εὐδαίμονα.

59. Γελασάντων οὖν πάντων ἐπὶ τούτοις, ὁ Οὐλπ
νὸς ἔφη, Πόθεν δὲ καὶ ἡ ἡδυλογία τοῖς ἡδονικοῖς τοῦ
ἀμαρτολόγοις; Πρὸς ἃν ὁ Κινουλλκος, Ἄλλ', ὃ χου
εὐάρτυτον, Φρίνιχος ὁ κωμωδιοποιὸς ἐν τῷ Ἐφιά
μημονεύει τοῦ ἡδυλόγου, διὰ τούτων·

Ἔστιν δ' αὐτοῦς γε φυλάττεσθαι τῶν νῦν χαλεπώ
τατον ἔργον.

Ἐχουσι γὰρ τι κέντρον ἐν τοῖς δακτύλοις,
μισάνθρωπον ἄνθος ἤβης·

εἰδ' ἡδυλογοῦσιν ἅπανσιν αἰεὶ κατὰ τὴν ἀγορᾶν
ρίοντες.

Ἐπὶ τοῖσι βάθροις δ' ὅταν ὄσων, ἐκεῖ τούτοις,
ἡδυλογοῦσι,
μεγάλας ἀμυχὰς καταμύξαντες, καὶ συγκύψαν
ἅπαντας,

γελῶσι.

Τὸ δὲ χαριτογλωσσεῖν Δισχύλος εἶρηκεν ἐν Προμη
δεσμοῦντι·

Γνώσει τάδ', ὡς ἔτυμ', οὐδὲ μάτην
 χαριτογλωσσῶσιν ἐνι μοι.

ἴλιν τε εἰπόντος τοῦ Οὐλπιανοῦ, Τίνα δ' ἐστίν, ἄνδρες
 λοι, τὰ μαγειρικὰ σκεύη; τούτων γὰρ ἐμνημόνευσαν ἐν
 ἰς Ἀρκαδιοῖς δειπνοῖς μνήμης ἡξιωμένων. Καὶ τὸ ἀσώ-
 νου πού κείται; Ἀσώτους μὲν γὰρ οἶδα διαβοήτους· ἕνα
 ν, οὗ μνημονεύει Ἀλέξιος ἐν Κνιδία·

Διόδωρος οὐπίτριπτος ἐν ἔτεσιν δύο
 σφαῖραν ἀπέδειξε τὴν πατρώαν οὐσίαν·
 οὕτως ἱταμῶς ἅπαντα κατεμασίησατο.

δὲ Φαίδρω φησί·

Σχολῇ γε, νῆ τὸν ἥλιον, σχολῇ λέγεις.
 Ἐπιχαρίδης ὁ μικρὸς ἐν πένθ' ἡμέραις
 σφαῖραν ἐποίησε τὴν πατρώαν οὐσίαν·
 οὕτω συνεστρόγγυλεν ἱταμῶς καὶ ταχύ.

60. Καὶ Κτήσιππος δ', ὁ Χαβρίου υἱός, εἰς τοσοῦ-
 ν ἦλθεν ἀσωπίας, ὡς καὶ τοῦ μνήματος τοῦ πατρὸς, εἰς
 οὓς Ἀθηναῖοι χίλιας ἀνάλωσαν δραχμάς, τοὺς λίθους
 ἀλῆσαι εἰς τὰς ἡδυπαθείας. Διφίλος γοῦν ἐν τοῖς
 ναγίζουσι φησιν·

Εἰ μὴ συνήθης Φαυδίμω γ' ἐτύγχανεν
 ὢν ὁ Χαβρίου Κτήσιππος, εἰσηγησάμην
 νόμον τιν' οὐκ ἄχρηστον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ,
 ὥστ' ἐπιτελεσθῆναι ποτ' αὐτῷ τοῦ πατρὸς
 τὸ μῆμα· κατ' ἐνιαυτὸν ἕνα * λίθον
 ἀμαξιαῖον. Καὶ σφόδρ' εὐτελὲς λέγω.

μοκλῆς δ' ἐν Δημοσατύροις φησιν·

Οὐδ' ὁ Χαβρίου Κτήσιππος ἔτι τρεῖς κείρεται,
 66) ἐν ταῖς γυναῖξι λαμπρὸς, οὐκ ἐν ἀνδράσιν.
 αὐτὸς δ' ἐν Ἐργῇ περὶ αὐτοῦ ταῦτε λέγει·

Καίτοι νέος ποτ' ἐγενόμην καὶ γὰρ, γύναι·
 ἀλλ' οὐκ εἰλούμην πεντάκις τῆς ἡμέρας
 τότε, ἀλλὰ νῦν· οὐδὲ χλανίδ' εἶχον, ἀλλὰ νῦν·
 οὐδὲ μύρον εἶχον, ἀλλὰ νῦν· καὶ βάφομαι
 καὶ παρατιλοῦμαι γῆ Δία καὶ γενήσομαι
 Κτήσιππος, οὐκ ἄνθρωπος, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ,
 καὶ θ' ὡς ἐκεῖνος κατεδομαι καὶ τοὺς λίθους
 ἀπαξάπαντας, οὐ γὰρ οὖν τὴν γῆν μόνην.

Τάχ' οὖν διὰ τὴν πολλὴν ταύτην ἀσωτίαν καὶ κιναιδί
 τοῦνομα αὐτοῦ παρέλιπε Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ ἐπι
 λειῶν. Χρῆ δὲ τοὺς τὰ πατρῶα κατεδηδοκότας κατὰ τὸν
 Μενάνδρου Ναικίηρον οὕτως κολάζεσθαι. Φησὶ γάρ
 Ὡ φιλιτάτη Γῆ μήτηρ, ὡς σεμνὸν σφόδρ' εἶ
 τοῖς νοῦν ἔχουσι κτήμα, πολλοῦ τ' ἄξιον.
 Ὡς δῆτ' ἔχρη, εἴ τις πατρῶαν παραλαβὼν
 γῆν καταφάγοι, πλεῖν τοῦτον ἤδη διὰ τέλους
 καὶ μηδ' ἐπιβαίνειν γῆς, ἴν' οὕτως ἦσθετο
 οἷον παραλαβὼν ἀγαθὸν οὐκ ἐφέλισατο.

61. Πυθόδηλου δὲ τινος ἀσώτου μνημονεύει Ἄξ
 νικος ἐν Τυφόνῳ, οὕτως·

Ὁ Πυθόδηλος οὕτως

ὁ Βαλλίων προσέρχεται ἐπικαλούμενος,
 μεθύουσά τ' ἐξόπισθεν ἢ σοφωτάτη
 ἀποτυμπανισχὰς κατὰ πόδας πορεύεται.

Πολύευκτον δ' Ἀναξανδρίδης ἐν Τηρεῖ κωμῶδων·

Ὅρνις κεκλήσει (φησί). Β. Διὰ τί, πρὸς τῆς Ἑστίας
 σπότερον καταφαγὼν τὴν πατρῶαν οὐσίαν,
 ὥσπερ Πολύευκτος ὁ καλός; Α. Οὐ δῆτ', ἀλλ'
 ἄρῃην ὑπὸ θηλειῶν κατεκόπη.

Θεόπομπτος δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν Φιλίππειων, ἀφ' ἧς τι

ὁ τελευταῖον μέρος χωρίσας, ἐν ᾧ ἐστὶ τὰ περὶ τῶν ἑθνησι δημαγωγῶν, Εὐβουλὸν φησι τῶν δημαγωγῶν ἰσωτον γενέσθαι. Τῇ λέξει δὲ ταύτῃ ἐχρήσατο· „Καὶ οὐοῦτον ἄσπτια καὶ πλεονεξία διετήνοχε τοῦ δήμου τοῦ Γαραντίνων, ὅσον ὁ μὲν περὶ τὰς ἐστιάσεις εἶχε μόνον ἀκρατῶς, ὁ δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ τὰς προσόδους καταποθοροφῶν διατετελεκε. Καλλιστρατος δὲ, φησὶν, ὁ Καλλικράτους δημαγωγὸς, καὶ αὐτὸς πρὸς μὲν τὰς ἡδονὰς ἦν ἀκρατής, τῶν δὲ πολιτικῶν πραγμάτων ἦν ἐπιμαής.“ Περὶ δὲ τῶν Γαραντίνων ἱστορῶν ἐν τῇ δευτέρῃ τευτηκοστῇ τῶν ἱστοριῶν, γράφει οὕτως· „Ἡ πόλις ἡ τῶν Γαραντίνων σχεδὸν καθ' ἕναστον μῆνα βουθνεῖ, καὶ ἡμοσία ἐστιάσεις ποιῆται. Τὸ δὲ τῶν ἰδιωτικῶν πλήθος εἰς περὶ συνουσίας καὶ πότους ἐστί. Λέγουσι δὲ καὶ τινα κιοῦτον λόγον οἱ Γαραντινοί, τοὺς μὲν ἄλλους ἀνθρώπους διὰ τὸ φιλοπονεῖσθαι καὶ περὶ τὰς ἐργασίας διατρέλειν παρασκευάζεσθαι (ἦν, αὐτοὺς δὲ διὰ τὰς συνουσίας καὶ τὰς ἡδονὰς οὐ μάλιν, ἀλλ' ἤδη βίβναι.“

62. Περὶ δὲ τῆς ἄσπτιας καὶ τοῦ βίου Φιλίππου καὶ τῶν ἐταῖρων αὐτοῦ ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἐνάτῃ τῶν ἱστοριῶν (167) ριῶν ὁ Θεόπομπος τάδε γράφει· „Φίλιππος, ἐπιβλητῆς πολλῶν ἐγένετο χρημάτων, οὐκ ἀνάλωσεν αὐτὰ ἀχῶς, ἀλλ' ἐξέβαλε καὶ ἔρραψε, πάντων ἀνθρώπων κάματος ὢν οἰκονόμος, οὐ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ οἱ περὶ αὐτόν. Ἀπλῶς γὰρ οὐδεὶς αὐτῶν ἠπίστατο (ἦν ὀφθῶς, ἠδὲ σαρφρόνως οἰκεῖν οἰκίαν. Τοῦ δ' αὐτοῦ αἴτιος ἦν, ἀπληστος καὶ πολυτελής ὢν, προχείρως ἅπαντα ποιῶν, καὶ κτώμενος, καὶ διδούς. Στρατιωτῆς γὰρ ὢν, λογίζεσθαι τὰ προσίοντα καὶ τὰναλισκόμενα δι' ἀσχολίας οὐκ ἴδυνάτο. Ἐπιστα δ' οἱ ἐταῖροι αὐτοῦ ἐκ πολλῶν τόπων

ἦσαν συνεβήνηκότες· οἱ μὲν γὰρ ἐξ αὐτῆς τῆς χώρας, οἱ δ' ἐκ Θετταλίας, οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, οὐκ ἀριστὴνδον ἐξελεγμένοι, ἀλλ' εἴ τις ἦν ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἢ τοῖς βαρβάροις λάσταυρος ἢ ββελυρός, ἢ θρασὺς τὸν τρόπον, οὔτοι σχεδὸν ἅπαντες εἰς Μακεδονίαν ἀθροισθέντες ἐταῖροι Φιλίππου προσηγορεύοντο. Εἰ δὲ μὴ καὶ τοιοῦτός τις ἐληλύθει, ὑπὸ τοῦ βίου καὶ τῆς διαίτης τῆς Μακεδονικῆς ταχέως ἐκείνοις ὅμοιος ἐγένετο. Τὰ μὲν γὰρ οἱ πόλεμοι καὶ αἱ στρατεῖαι καὶ αἱ πολυτέλειαι θρασυεῖς αὐτοὺς εἶναι προετρέποντο, καὶ ζῆν μὴ κοσμίως, ἀλλ' ἀσωτίως καὶ τοῖς λησταῖς παρακλησίως.

63. Δούρις δ' ἐν ἐβδόμῃ Μακεδονικῶν, περὶ Πασί-
κίπρου λέγων τοῦ ἐν Κύπρῳ βασιλέως, ὅτι ἄνετος ἦν,
γράφει καὶ τάδε· „Ἀλέξανδρος μετὰ τὴν Τύρου πολιορ-
κίαν Πενταγόραν ἀποστέλλων ἄλλας τε δωρεὰς ἔδωκε, καὶ
χωρίον, ὃ ἠτήσατο. Πρῶτον δὲ τοῦτο Πασίκυπρος δ'
βασιλείων ἀπέδοτο δι' ἀσωτίαν πενήτηντα ταλάντων
Πηνιάτῳ τῷ Κτιεῖ, ἅμα τὸ χωρίον καὶ τὴν αὐτοῦ βασι-
λείαν· καὶ λαβὼν τὰ χρήματα, κατεγήρασεν ἐν Ἀμα-
θούντι.“ Τριοῦτος ἐγένετο καὶ Αἰθίοψ ὁ Κορόδιος,
ὡς φησι Δημητριος ὁ Σκήμιος, οὗ μνημονεύει Ἀρχίλοχος.
Ἐπὶ φιληδονίας γὰρ καὶ ἀκρασίας καὶ οὔτος, μετ' Ἀρχίου
πλέον εἰς Σικελίαν, ὅτ' ἐμελλε κτίζειν Συρακούσας, τῷ
ἑαυτοῦ συσσίτῳ μελιτούτης ἀπέδοτο τὸν κλῆρον, ὃν ἐν
Συρακούσαις λαχὼν ἐμελλεν εἶναι.

64. Εἰς τοσοῦτον δ' ἀσωτίας ἐληλύθει καὶ Δημή-
τριος ὁ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως ἀπόγονος, ὡς φησὶ
Ἡγήσανδρος, ὥστε Ἀρισταγόραν μὲν ἔχειν τὴν Κοροδίαν
ἐρωμένην, ζῆν δὲ πολυτελῶς. Ἀνακαλεσαμένον δ' αὐτὸν
ταῦν Ἀρεοπαγιτῶν καὶ κλεινόντων βέλκων ζῆν, Ἀλλὰ καὶ

ὕν, εἶπεν, ἐλευθερίως ζῶ. Καὶ γὰρ εἰαίραν ἔχω τὴν
καλλίστην, καὶ ἀδικῶ οὐδένα, καὶ πίνω Χίον οἶνον, καὶ
ἄλλ' ἀρκοῦντως παρασκευάζομαι, τῶν ἰδίων μου προσό-
κων εἰς ταυτ' ἐκποιουσῶν. Οὐ, καθάπερ ὑμῶν ἔτιοι,
ἐκαζόμενος ζῶ καὶ μοιχεύων. Καὶ τῶν τὰ τοιαῦτα
τραπτόντων καὶ ἐπ' ὀνόματος τινῶς κατέλεξε. Ταῦτα
Ἦ ἀκούσας Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς, Θεσμοθέτην αὐτὸν
κατέστησε. Τοῖς δὲ Παναθηναίοις ἵππαρχος ὢν, ἱερὸν
ἴστησε πρὸς τοῖς Ἐρμαῖς Ἀρισταγόρα, ματεωρότερον τῶν
Ἐρμαῶν Ἐλευσίνι τε μυστηρίων ὄντων, ἔθηκεν αὐτῇ θρό-
νον παρὰ τὸ ἀνάκτορον, οἰμώξεσθαι φήσας τοὺς κολί-
ροντας.

168) 65. Ὅτι δὲ τοὺς ἀσώτους καὶ τοὺς μὴ ἔα τινος
εὐριουσίας ζῶντας τὸ παλαιὸν ἀνεκαλοῦντο οἱ Ἀρεοπαγι-
ται, καὶ ἐκόλαζον, ἱστόρησαν Φανόδημος, καὶ Φιλόχορος,
ἄλλοι τε πλείους. Μενέδημον γοῦν καὶ Ἀσκληπιάδην
τοὺς φιλοσόφους, νέους ὄντας καὶ πενομένους, μεταπεμ-
ράμενοι ἠρώτησαν, πῶς ὅλας τὰς ἡμέρας, τοῖς φιλοσόφοις
νυσχολάζοντες, κεκτημένοι δὲ μηδὲν, εὐεκτοῦσιν οὕτω τοῖς
τόμασι· καὶ οἱ ἐκέλευσαν μεταπεμφθῆναι τινα τῶν μυ-
λωθρῶν. Ἐλθόντος δ' ἐκείνου, καὶ εἰπόντος, ὅτι νυκτὸς
κιάστης κατιόντες εἰς τὸν μυλῶνα, καὶ ἀλοῦντες, δύο
δραχμαῖς ἀμρότεροι λαμβάνουσι, θαυμάσαστες οἱ Ἀρεο-
ταγῖται, διακοσίαις δραχμαῖς ἐτίμησαν αὐτούς. Καὶ
Δημόκριτον δ' Ἀβδηρίται δημοσίᾳ κρίνοντες ὡς κατε-
ρθαρότα τὰ πατρῶα, ἐπειδὴ, ἀναγνοὺς αὐτοῖς τὸν μέγαν
κιάκρημον καὶ τὰ περὶ τῶν ἐν Ἄιδου, εἶπεν εἰς ταῦτα
ἰσηλακίαναι, ἀφείδη.

66. Οἱ δὲ, μὴ οὕτως ἄσοποι, κατὰ τὸν Ἄμφρο·
πίνουσ' ἐκιάστης ἡμέρας δι' ἡμέρας,

διασιόμενοι τοὺς κροτάφους ὑπὸ τοῦ ἀκράτου, καὶ κατὰ τὸν Διάρλον κεφαλὰς ἔχοντες τρεῖς, ὡσπερ Ἀρταμισιον, πολέμοι τῆς οὐσίας ὑπάρχοντες, ὡς Σάτυρος ἐν τοῖς περὶ χαρακτήρων εἶρηκε, κατατρέχοντες τὸν ἄγρον, διαρπάζοντες τὴν οἰκίαν, λαφυροπελοῦντες τὰ ὑπάρχοντα, σκοποῦντες οὐ τί δεδαπάνηται, ἀλλὰ τί δαπανηθήσεται, οὐδὲ τί περιέσται, ἀλλὰ τί οὐ περιέσται· ἐν τῇ νεότητι τὰ τοῦ γήρως ἐρόδια προκαταναλλασκοντες, χαίροντες τῇ ἑταίρᾳ, οὐ τοῖς ἑταίροις, καὶ τῷ οἴνῳ, οὐ τοῖς συμπίοταις. Ἀγαθαρχίδης δ' ὁ Κελίδιος ἐν τῇ ὀγδόῃ πρὸς ταῖς εἰκοσι τῶν Ἐυρωπιακῶν „Γνώσασπον (φησὶν) ἄσωτον γενόμενον ἐν τῇ Σπάρτῃ ἐκώλυον οἱ ἔφοροι συναναστρέφειν τοῖς νέοις.“ Παρὰ δὲ Ῥωμαίοις μνημονεύεται, ὡς φησι Ποσειδάσιος ἐν τῇ ἐνάτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν ἱστοριῶν, Ἀπίκιόν τινα ἐπὶ ἄσωτιᾳ πάντας ἀνθρώπους ὑπερηγοντικῆναι. Οὗτος δ' ἐστὶν Ἀπίκιος ὁ καὶ τῆς φυγῆς αἴτιος γενόμενος Ῥουτίλλῳ, τῷ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν ἐκδεδωκότι τῇ Ἑλλήνων φωνῇ. Περὶ δὲ Ἀπικίου, τοῦ καὶ αὐτοῦ ἐπὶ ἄσωτιᾳ διαβοήτου, ἐν τοῖς πρώτοις εἰρήκαμεν.

67. Διογένης δ' ὁ Βαβυλώνιος ἐν τοῖς περὶ εὐγενείας „Τὸν Φωκίανος υἱὸν (φησὶ) Φῶκον οὐκ ἦν ὅς οὐκ ἐμίσει Ἀθηναίων. Καὶ ὅποτε ἀπαντήσῃ τις αὐτῷ, ἔλεγεν, Ἵ καταισχύνας τὸ γένος. Πάντα γὰρ ἀνάλασσε τὰ πατρώα εἰς ἄσωτιαν, καὶ μετὰ ταῦτα ἐκολάκευε τὸν ἐπὶ τῆς Μουνύχιας· ἐφ' ᾗ πάλιν ὑπὸ πάντων ἐπερῆδαπίζετο. Ἐπιδόσεων δὲ ποτε γενομένων παρελθὼν καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔφη, Ἐπιδίδωμι κἀγώ. Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δημοφυμαδὸν ἀνεβόησαν, εἰς ἀκολασίαν. Ἦν δ' ὁ Φῶκος καὶ φιλοπότης. Νικήσαντος γοῦν αὐτοῦ ἔπποις Παναθηναίος, ὡς ὁ πατήρ εἰστία τοὺς ἑταίρους, συνελθόντων

εἰς τὸ δεῖπνον, λαμπρὰ μὲν ἦν ἡ παρασκευὴ, καὶ τοῖς εἰσ-
οῦσι προσεφέροντο ποδοπιτῆρες οἴνου δι' ἀρωμάτων.
(169) Οὓς ἰδὼν ὁ πατήρ, καλίσσας τὸν Φῶκον, Οὐ παύ-
σεις, ἔφη, τὸν εταῖρόν διαφθείροντά σου τὴν νίκην ;“

Οἶδα δὲ καὶ ἄλλους ἀσώτους πολλούς, περὶ ὧν ἡμῶν
καταλείπω ζητεῖν, πλὴν Καλλίου τοῦ Ἰεπονίου, ὃν καὶ οἱ
τῶν παιδῶν ἴσασι παιδαγωγοί. Περὶ δὲ τῶν ἄλλων ὧν
φθάνω προβεβληκῶς εἴ τι λέγειν ἔχετε, ἀνασπεταμένας
ἔχω τῶν ὧτων τὰς πύλας. Ὡστε λέγετε· ἐπιζητῶ γάρ.
Καὶ Μάγνος εἶρηκε τὸ ἐπισθίειν καὶ τὸ ἐπιφαγεῖν.

Καὶ ὁ Αἰμίλιανός ἔφη, Τὸ μὲν ἀσώτιον ἔχεις παρὰ
Στρατίδι ἐν Χρυσίππῳ, λέγοντι οὕτως·

Εἰ μὴδὲ χέσαι γ' αὐτῷ σχολὴ γενήσεται,
μηδ' εἰς ἀσώτιον τραπέσθαι, μηδ' ἔων
αὐτῷ ξυνατῆ τις, λαλῆσαι μηδενί.

68. Μαγειρικὰ δὲ σκεύη καταριθμῆται Ἀνάξιππος
ἐν Κιθαρωδῷ, οὕτως·

Ζωμήρουσιν φέροις, ὀβελισκούς δώδεκα,
κρεάγραν, θυεῖαν, τυροκοῆσταν παιδικήν,
στελεόν, σκαφίδας τρεῖς, δορίδα, κοπίδας τέτταρας.

Οὐ μὴ πρότερον νεύσεις, θεοῖσιν ἐχθρὸν σὺ,
τὸ λεβήτιον καὶ τοῦ χύτρου (πάλιν ὑστερεῖς ;)
καὶ τὴν κύβηλον τὴν ὑγωνιστηρίαν ;

Τὴν χύτραν δ' Ἀριστοφάνης ἐν Σικηνῶς καταλαμβανού-
σαις κακκάβην εἶρηκεν, οὕτως·

Τὴν κακκάβην γὰρ καὶ τοῦ διδασκάλου
Καὶν Λαιταλευσί. „Καὶ γὰρ ἐκεῖθεν κακκάβην.“ Ἀντιφά-
νης δ' ἐν Φιλοθηβαίῳ.

Πάντ' ἐστὶν ἡμῶν· ἢ τε γὰρ συνώνυμος
τῆς ἔδου οὐσης ἔρχεται Βοιωτία

μικθῆσα κολλοῖς ἐν βυθοῖσι κοκκιάβης
χλαιίνεται, αἶρεθ', ἔφεται, παφλάζεται.

Βατάκιον δ' εἶρηκεν Ἀντιφάνης ἐν Εὐθροδίκῳ

Ἐπειτα πολύτιπους τετμημένους

ἐν βατανίοισιν ἐφθός.

Ἀλαξίς ἐν Ἀσυληπιουκλειδῷ.

Οὕτως δ' ἁγοποιεῖν εὐφροδῆς
περὶ τὴν Σικελίαν αὐτὸς ἔμαθον, ὥστε τοὺς
δειπνοῦντας εἰς τὰ βατάκι' ἐμβυλεῖν ποιῶ
ἐνίοτε τοὺς ὀδόντας ὑπὸ τῆς ἡδονῆς.

Πατάκιον δὲ διὰ τοῦ π' Ἀντιφάνης ἐν Γάμῳ.

Πατάκια, σεῦτλον, σιλφιον, χύτρας, λύχνους, ἰ
κορίαννα, κρόμμυ', ἄλας, ἔλαιον, τρυβλίον.

Φιλέταιρος Οἰνοπίωνι.

Ὁ μάγειρος οὗτος πατακίων προσελθῆται.

Καὶ πάλιν.

Πλείους Στρατονίκου τοὺς μαθητὰς μοι δοκεῖ
ἔξεν πατακίων.

Ἐν δὲ Παρασίτῳ ὁ Ἀντιφάνης καὶ τότε εἶρηκεν:

Ἄλλος ἐπὶ τούτῳ μέγας

ἦξι τις ἰστοράπεξος εὐγενῆς. B. Τίνα
λέγεις; A. Καρύστου θρόμμα, γηγενῆς, ζῶον.

B. Εἴτ' οὐκ ἂν εἶποις; Ἰταγε. A. Κάκκαβον λέγω.
σὺ δ' ἴσως ἂν εἶποις λοπάδ'. B. Ἐμοὶ δὲ τοῦνομα
οἶε διαφέρειν, εἴτε κάκκαβόν τινας
χαίρουσιν ὀνομάζοντες, εἴτε σίττυβον;

Πλὴν ὅτι λέγεις ἀγγεῖον οἶδα.

Εὐβουλος δ' ἐν Ἴωνι καὶ βατάκια καὶ πατάκια λέγει, ἐν
τούτοις.

Τρυβλία δὲ, καὶ βατάκια, καὶ κικκίβια, καὶ

λοπάδια, καὶ πατάνια, πικινὰ, ταρφέα,
 κούδ' ἂν λέγων λέξαμι.

(170) 69. Ἑδυσμαίων δὲ κατάλογον Ἀλεξίς ἐποιή-
 σατο ἐν Λέβητι, οὕτως·

— Μὴ προφάσεις ἐνταῦθά μοι, μηδ' Οὐκ ἔχα·
 Β. Ἄλλ' ἄγε λέγ' σὺ δαί· λήφομαι γὰρ πάντ' ἐγώ·
 Α. Ὁρῶς. Τὸ πρῶτον μὲν λάβ' ἐλθὼν σήσημα.
 Β. Ἄλλ' ἔστιν ἔνδον. Α. Ἀσταφίδα κεκομμένην,
 μάρσαθρον, ἄνηθον, νῆπυ, καυλόν, σίλφιον,
 κορίαννον αὔον, ροῦν, κύμνον, κάππαρον,
 ὀρίαννον, γήτιον, * σκόροδον, θύμον,
 σφάκον, σίραιον, σέσει, πήγανον, πρύσον.

Ἐν δὲ Παννυχίδι ἢ Ἐρίθοις μάγειρον τὰδε ποιῆ λέγοντα·

Κύκλω δεήσει περιτρέχων με καὶ βοῶν,
 ἂν του δέωμαι. Ζεῖπτον αἰτήσεις με σὺ
 ἤδη παρελθών· οὐκ ἔχων δὲ τυγχάνω
 οὐκ ὄξος, οὐκ ἄνηθον, οὐκ ὀρίαννον,
 οὐ θρίον, οὐκ ἔλαιον, οὐκ ἀμυγδάλας,
 οὐ σκόροδον, οὐ σίραιον, οὐχὶ γήτιον,
 οὐ βολβόν, οὐ πῦρ, οὐ κύμνον, οὐχ ἄλας,
 οὐκ ᾠόν, οὐ ξύλ', οὐ σκᾶφην, οὐ τήγανον·
 οὐχ ἰμονίαν, οὐ λάκκον εἶδον, οὐ φρέαρ·
 οὐ στάμνος ἐστί· διακενῆς δ' ἔστηκ' ἐγώ
 ἔχων μάχαιραν, προσέτι περιζωσμένος.

Κῶν Πονήρα·

Τῆς ὀριγάνου

πρώτιστον ἵποθαις εἰς λοπάδα νεανικήν,
 τὸ τρίμυ' ἐπιτολῆς εὐφύθμου διεμμένον
 ἄξει, σιραίω χρωματίσας καὶ σιραίω
 πικρῆ πετάξας.

Ἐπεσθίειν δ' εἴρηκε Τηλεκλείδης Πρωτόπρω οὕτως·
 „Τυρόιον ἐπεσθίοντα.“ Ἐπιτραγῆν δ' Ἐμπολις Τυξιάργου

Ἐπιτραγῆν

μηδὲν ἄλλ', ἢ κρόμμιον βλέποντα, καὶ τρεῖς ἀλιμιάδας.
 Καὶ Ἀριστεράνης Πλούτω·

Πρὸ τοῦ δ' ὑπὸ τῆς πεπίας ἄπαντ' ἐπήσθιεν.

-7θ. Τῶν δὲ μαγείρων διάφοροί τινες ἦσαν οἱ κα-
 λούμενοι τραπεζοποιοί. Εἰς ὃ δὲ εὐτοὶ παρελαμβάνοντο,
 σαφῶς παρίστηεν Ἀσπιράνης, ἐν Μετόκῳ·

Προσέλαβον ἐλθὼν τουτουαὶ

τραπεζοποίων, ὅς πλενῆ σκεύη, λίχνους

ἐτοιμάσαι, σπονδάς ποιῆσαι, τὰλλ' ὅσα

τούτω προσήμει.

Ζητητέον δὲ, εἰ καὶ ὁ τραπεζοκόμος ὁ αὐτὸς ἐστὶ τῶ τρα-
 πεζοποιοῦ. Ἰόβας γὰρ ὁ βουσιεὺς ἐν ταῖς Ὀμοσίησι τὸν
 αὐτὸν εἶναι φησι τραπεζοκόμον, καὶ τὸν ἐπὶ Ῥωμαίων
 καλούμενον στρούκτωρα, παρατιθέμενος ἐν δράματος
 Ἀλεξάνδρου, ὃ ἐπιγραφῆ Πότος·

Εἰς αὐριὸν με δεῖ λαβεῖν αὐλητριδα·

τραπεζοποίων δημιουργὸν λήφομαι.

Ἐπὶ τοῦτ' ἀπέστειλ' ἐξ ἀγοῦ μ' ὁ δεσπότης.

Ἐκάλουν δὲ τραπεζοποίων τὸν τραπέζων ἐπιμελητὴν καὶ
 τῆς ἄλλης εὐποσμίας. Φιλῆμον Παρεσιότι·

Περὶ τοῦπτάσων οὐ γίγνηθ' ἢ σκευαφία·

τραπεζοποιοῦς ἐστὶ ἐπὶ τοῦ διακονεῖν.

Ἐλεγον δὲ καὶ ἐπιτραπεζώματα τὰ ἐπιτιθέμενα τῇ τρα-
 πέζῃ βρώματα. Πλάτων Μενελάῳ·

(171) Ὡς ὀλίγα λοιπὰ τῶν ἐπιτραπεζωμάτων.

Ἐκάλουν δὲ καὶ ἀγοραστῆν τὸν τὰ ἄψα ἐνούμενον, γῆν δ'
 ὀψωνάτωρα, ὡς Ξενοφῶν ἐν δευτέρῳ ἀπομνημονευμάτων.

κωσι λέγων· „Διάκονον δ' ἂν καὶ ἀγοραστήν τὸν τοιοῦτον ἐθέλομεν προῖκα λαβεῖν;“ Παρὰ δὲ Μενάνδρῳ ἢ κοινότερον ἐν Φανίῳ·

Φειδωλὸς ἦν καὶ μέτριος ἀγοραστής.

κώτην δ' εἶρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Ταγμασταῖς, διὰ τῶν·

— Ὡς σύμφωνος διατρέβειν ἡμῶν τὸ ἄριστον ἔοικα κρομφονεῖν δ' ἔφη Κρατῖνος ἐν Κλωβουλίταις οὕτως* *. κρομοράζων δ' Ἄλεξις ἐν Δραπίδῃ. Εἰλέατροι δὲ καλοῦνται, ὡς φησι Πάμφιλος, οἱ ἐπὶ τῇ βασιλικῇ καλοῦνται τράπεζαν, παρὰ τὸν ἐλεῖν. Ἀρταμίδωρος δ' αὐτοὺς στρουλήτορας ὀνομάζει.

71. Ἐκέλευν δὲ, φησὶ, καὶ τοὺς προγεύστας ἰδεάωνες, ὅτι προήσδιον τῶν βασιλείων πρὸς ἀσφάλειαν. Ἦν δὲ ὁ ἐδέατρος ἐπιτιτῆτης γέγονε τῆς ὅλης διακονίας. Ἦν δ' ἐπιφανής καὶ ἔπιμος ἢ χρεία. Κάσης γοῦν ἐν τῇ τῇ τῶν ἱστοριῶν Πτολεμαῖόν φησι τὸν Σικτῆρα ἐδέατρον ἀποδειχθῆναι Ἀλεξάνδρου. Μήποτε δὲ καὶ, ὅν νῦν λαοῖσι Ῥωμαῖοι προγεύστην, τότε αἱ Ἕλληνες προτέτην ὀνόμαζον, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν προτέραις ἐνεφέλαις εἰ τούτων·

Πῶς οὐ δέχονται δῆτα τῇ νομιμῳ

ἀρχαὶ τὰ πρυτανεῖ, ἀλλ' ἔφη τε καὶ νῆφ;

B. Ὅπερ οἱ προτέτην γὰρ δοκοῦσι μοι παθεῖν·

Ἔ' ὡς τάχιστα τὰ πρυτανεῖ ὑπελοῖατο,

διὰ τοῦτο προτέτην-θευσαν ἡμέρα μῆ.

Ἰημονεῖς αὐτῶν καὶ Φαρεικράτης ἐν Ἀγρίοις·

Μὴ θαναμάσης·

τῶν γὰρ προτετῶν ἐσμὲν· εἰλλ' οὐκ αἰσθα σὺ

αἰ Φιλύλλιος ἐν Ἡρακλεῖ·

Βούλευθε δήτ', ἐγὼ φράσω, τίς εἴμ' ἐγώ;

Ἡ τῶν προτεθέντων Δοξία καλουμένη.

Εὐρίσκω δὲ καὶ ψήφισμα, ἐπὶ Κηφισοδώρου ἀρχοντος Ἀθήνησι γενόμενον, ἐν ᾧ ὡσπερ τι σύστημα οἱ προτεθένται εἰσὶ, καθάπερ καὶ οἱ παράσιτοι ὀνομαζόμενοι, ἔχον οὕτως. „Φῶκος εἶπεν· ὅπως ἂν ἡ βουλὴ ἄγῃ τὰ Ἀπατούρια μετὰ τῶν ἄλλων Ἀθηναίων κατὰ τὰ πάτρια, ἐψηφίσθαι τῇ βουλῇ, ὑφεῖσθαι τοὺς βουλευτάς τὰς ἡμέρας, ἄσπερ καὶ αἱ ἄλλαι βουλαὶ αἱ ἀφεται, ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἧς οἱ προτεθένται ἄγουσι πέντε ἡμέρας.“ Ὅτι δ' ἔχον οἱ ἀρχαῖοι καὶ τοὺς προγεύστας καλουμένους, ἔνωσάν ἐν τῇ ἐπιγραφομένῳ Ἰέρωνι ἢ Τυραννικῷ φησὶν· „Ὁ τύραννος οὕτε σιτικός καὶ ποτοῖς πιστεύων διάγει, ἀλλὰ καὶ τούτων ἀντι τοῦ ἀπάχεσθαι τοῖς θεοῖς τοῖς διακονοῦσι πρῶτον κελύουσιν ἀπογέυσθαι, διὰ τὸ ἀπιστεῖν, μὴ καὶ ἐν τούτοις κακόν τι φάγοσιν ἢ πίωσιν.“ Ἀναξίλας δ' ἐν Καλυψοῖ φησὶν·

(172) Παραγέυσται σοι πρῶτον ἢ γραῦς τοῦ ποτοῦ.

72. Τοὺς δὲ τὰ πέμματα, προσέτι τε τοὺς ποιούντας τοὺς πλακοῦντας, οἱ πρότερον δημιουργοὺς ἐκάλουν. Μίπανδρος Ψευθηρακλεῖ, καταμεμφόμενος τοὺς μαγείρους, ὡς ἐπιχειροῦντας καὶ οἷς μὴ δεῖ, φησὶν·

Μάγειρ', ἀηδὴς μοι δοκεῖς εἶναι σφόδρα.
Πόσας τραπέζας μέλλομεν ποιεῖν, τρίτον
ἤδη μ' ἐρωτᾷς. Χοιρίδιον ἐν θύομεν,
ὄκτῳ ποιήσοντες τραπέζας δ', ἢ μίαν,
τί σοι διαφέρει; Τοῦτο παράθες σημίαν.
Οὐκ ἔστι κανδύλους ποιεῖν, οὐδ' οἶα σὺ
ἐλάθας εἰς ταυτὸν καρκεύειν, μέλι,
σεμίδαλι, ᾗ· πάντα γὰρ τῶσπιτα

νῦν ἔστιν· ὁ μάγειρος γὰρ ἐγχύτους ποιεῖ,
 πλακοῦντας ὀπιτᾶ, χόνδρον ἔπει, καὶ φέρεται
 μετὰ τὸ τάριχος, εἶτα θρεῖον, καὶ βότρως·
 ἢ δημιουργός δ' ἀντιπαρατεταγμένη

κρεάδι' ὀπιτᾶ καὶ κίχλας, τραγήματα.
 Ἐπειδ' ὁ δειπνῶν μὲν τραγηματίζεται,
 μυρισσόμενος δὲ καὶ στεφανωσάμενος πάλιν,
 δειπνεῖ * * τὰ μελίπτηκτα ταῖς κίχλαις.

τι δὲ ἐκεχώριστο τὰ τῆς ὑπουργίας πεμμάτων μὲν προ-
 ουσῶν τῶν δημιουργῶν, ὄψαρτυτικῆς δὲ τῶν μαγειρῶν,
 ντιφάνης διεσάφησεν ἐν Χρυσίδι, οὕτως·

Τέτταρες δ' αὐλητρίδες
 ἔχουσι μισθόν, καὶ μάγειροι δώδεκα,
 καὶ δημιουργοὶ, μέλιτος αἰτοῦσαι σκάφας.
 ἕνα ἄνδρος δημιουργῶ·

Τί τοῦτο, παῖ; Διακονικῶς γὰρ γῆ Δία
 προελέλυθας. Β. Ναί· πλάττομεν γὰρ πλάσματα,
 τὴν νύκτα τ' ἠγρυπνήκαμεν· καὶ νῦν ἔτι
 ἀποόητα πάμπολλ' ἔστιν ἡμῖν.

εμμάτων δὲ πρώτῃν φησι μνημονεῦσαι Πανύασιν Σβ-
 κος, ἐν οἷς περὶ τῆς παρ' Αἰγυπτίοις ἀνθρωποθυσίας
 γυῖται, πολλὰ μὲν ἐπιθέτειν λέγων πέμματα, πολλὰς
 νοσσαδάς ὄρνεις, προτέρου Στησιχόρου ἢ Ἰφίκου ἐν
 θλοῖς ἐπιγραφομένοις εἰρηκότος·

Φέρεσθε τῇ παρθένῳ δῶρα
 σασαμίδας, χόνδρον τε, καὶ ἐγκρίδας,
 ἄλλα τε πέμματα, καὶ μέλι χλωρόν.

τι δὲ τὸ ποίημα τοῦτο Στησιχόρου ἔστιν, ἰκανώτατος
 ἴσους Σιμωνίδης ὁ ποιητής, ὃς, περὶ τοῦ Μελιάργου
 ν λόγον ποιούμενός, φησιν·

Ὅς δουρὶ πάντα νίκασε νέους,
 δανάεντα βαλὼν Ἀναυρον ὑπερ πολυβότρουος ἔξ
 Οὕτω γὰρ Ὀμηρος ἠδὲ Στασίχορος ἄεσι λαοῦ
 Ὁ γὰρ Στασίχορος οὕτως εἶρηκεν ἐν τῷ προκειμένῳ
 τοῖς Ἀθλοῖς·

Θρώσκων μὲν γὰρ Ἀμφιάραος,
 ἄκοντι δὲ νίκασεν Μελέαγρος.

73. Οὐκ ἄγνοῶ δὲ καὶ περὶ Δηλίων ἃ Ἄπολ
 ὁ Ἀθηναῖος εἶρηκεν, ὅτι μαγείων καὶ τραπεζοπι
 ρεῖχοντο χρεῖας ταῖς παραγνομένους πρὸς τὰς ἑσθ
 καὶ ὅτι ἦν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν πράξεων ὀνόματα
 (173) καὶ Ἰογγύλοι, ἐπειδὴ τὰς μάζας, φησὶν
 φάνης, ἐν ταῖς θοκναῖς δι' ἡμέρας τρίβοντες π
 ὡσπερ γυναιξί, γογγύλας μεμαγμένας. Καλοῦντι
 μέχρι νῦν τινες αὐτῶν Χοίρακοι, καὶ Ἀμνὸν, καὶ
 λεῶ, καὶ Σήσαμοι, καὶ Ἀργυσιτραγοὶ, καὶ Νεωκί
 Ἰχθυόλοιοι, τῶν δὲ γυναικῶν Κυμινάνθαι, κοινῆ
 τες Ἐλεοδύται, διὰ τὸ τοῖς ἑλεοῖς ὑποδύεσθαι δι
 τες ἐν ταῖς θοκναῖς. Ἐλεὸς δ' ἐστὶν ἡ μαγειρικὴ ἡ
 Ὀμηρος·

Ἀντὰρ ἐπεὶ δ' ὤπτησε καὶ εἰν ἑλεοῖσιν ἔθτηκεν.
 Ὅθεν καὶ Πολυκράτων ὁ Κρίθωνος Ῥηλαιεὺς διὰ
 φόμενος οὐ Δηλίους αὐτοὺς ὀνομάζει, ἀλλὰ τὸ κα
 Ἐλεοδυτῶν ἐπητιάσατο. Καὶ ὁ τῶν Ἀμφικτυόνα
 μοσ κλεῦσι ὕδαρ παρέχειν ἑλεοδύτας, τοὺς τραπ
 οὺς καὶ τοὺς τοιοῦτους διακόνους σημαίνων. Κρί
 κωμορδιοποιὸς ἐν Φιλοπράγματι παρασίτους τοῦ ἔ
 λαι τοὺς Δηλίους, διὰ τούτων·

Φαίλικα, μεγάλου κύριον βαλλαντίον,
 ναύκληρον ἐν τῷ λιμένι ποιήσας ἄπλων,

καὶ ὄρμον ὡσαι ναῦς ἀναγκάσας δύο,
εἰς Δῆλον ἐλθεῖν ἠθέλησ' ἐκ Πειραιῶς,
πάντων ἀκούων διότι παρασίτω τόπος
οὗτος τρία μόνος ἀγαθὰ κεκτήσθαι δοκεῖ,
εὖοπον ἀγορὰν, παντοδαπὸν οἰκῶντ' ὄχλον,
αὐτοὺς παρασίτους τοῦ θεοῦ τοὺς Δηλίους.

74. Ἀχαιὸς δ' ὁ Ἐρευριεὺς ἐν Ἀλκμαλιῶνι τῷ σατυ-
ρῷ καρικοποιούς καλεῖ τοὺς Δελφοὺς, διὰ τούτων·

Καρικοποιούς προσβλέπων βδελύττομαι.
κρόσον τὰ ἱερεῖα περιτέμοντες δῆλον ὡς ἐμαγείρουον
τὰ καὶ ἐκαρύκειον. Εἰς ταῦτα δὲ ἀποβλέπων καὶ Ἀρι-
κράνης, ἔφη·

Ἄλλ' ὃ Δελφῶν πλειστάς ἀκονεῖν

Φοῖβε μαχαίρας,

καὶ προδιδάσκων τοὺς σοὺς προπόλους.

ἐν τοῖς ἐξῆς δ' ὁ Ἀχαιὸς φησὶ·

Τίς ὑποικεκαρμμένος μένει,

σαραβάκων κοπίδων συνομώνιμα;

τισκόπτουσι γὰρ οἱ Σάτυροι τοὺς Δελφοὺς, ὡς περὶ
ς θυσίας καὶ τὰς θυίας διατρέφοντας. Σῆμος δ' ἐν
ἀρτῷ Δηλίδος· „Δελφοῖς (φησὶ) παραγυνομένοις εἰς
ἴλον παρεῖχον Δῆλοι ἄλας καὶ ὄξος καὶ ἔλαιον καὶ ἔβλα
ἰστρώματα.“ Ἀριστοτέλης δ' ἢ Θεόφραστος ἐν τοῖς
ἡμετέροις, περὶ Μαγνήτων λέγων τῶν ἐπὶ τοῦ Μαϊάν-
σου ποταμοῦ, ὅτι Δελφῶν εἰσιν ἄποικοι, τοσαύτας ἐπιτε-
ύοντας αὐτοὺς ποιεῖ χρεῖας τοῖς παραγυνομένοις τῶν ἐξ-
ιν, λέγων οὕτως· „Μαγνήτες, οἱ ἐπὶ τῷ Μαϊάνδρῳ πο-
μῷ κατοικοῦντες, ἱεροὶ τοῦ θεοῦ, Δελφῶν ἄποικοι, παρ-
υσι τοῖς ἐπιδημοῦσι στέγην, ἄλας, ἔλαιον, ὄξος, ἐκλυχρον,
νας, στρώματα, τροπέζας.“ Δημήτριος δ' ὁ Σκήμμα

ἐν ἑκαταεκάτῳ Τρωακοῦ διακόσμου, ἐν τῇ Λακωνικῇ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς καλουμένης Ταμινθίδος ἰδρῆρας Δαίωνα καὶ Κυράωνα ὑπὸ τῶν ἐν τοῖς φε(174) ποιούντων τε τὰς μάζας καὶ κεραννύτων τον διακόνων. Ὁ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ καὶ τῷ τετάρτῳ εἰκοστῷ τῆς αὐτῆς πραγματείας Δαίτην, ἥρωα τιμπαρὰ τοῖς Τρωσίν, οὗ μνημομεύειν Μίμνεμον. Κίπρω δὲ φησὶ τιμᾶσθαι Ἡγήσανδρος ὁ Δελάρος Διπασαστήν τε καὶ σπλαγχνοτόμον.

75. Πολλῶν δὲ τοιούτων ἔτι λεγομένων, ἐκ τῶν ὄνων τις ἐξηκούσθη ὑδραύλειος ἤχος, πάνυ τις ἦν τεργνός, ὡς πάντας ἡμᾶς ἐπιστραφῆναι, θελγθέντι τῆς ἐμμελείας. Καὶ ὁ Οὐλίτιανός, ἀποβλέψας πρὸς μουσικὸν Ἀλκείδην, Ἀκούεις, ἔφη, μουσικώτατε ἔτι τῆς καλῆς ταύτης εὐφωνίας, ἦτις ἡμᾶς ἐπέστρεψε πρὸς κατακληθέντας ὑπὲρ τῆς μουσικῆς; Καὶ οὐχ, ὡς ἡμῖν τοῖς Ἀλεξανδρεῦσι, πολὺς ὁ μόναυλος, ἀλλὰ μᾶλλον τοῖς ἀκούουσι παρέχων, ἢ τινα τέρψιν μοῦσικῆς. Καὶ ὁ Ἀλκείδης ἔφη, Ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ὄργανον τοῦ ὑδραυλίου, εἴτε τῶν ἐνταῶν ἀντὶ θύλεις, εἴτε τῶν ἐκτῶν, Ἀλεξανδρέως ἐστὶν ἡμεδαποῦ εὐρημα, κούριον τέχνην. Κτησίβιος δ' αὐτῷ τοῦνομα. Ἰστορεῖ δὲ Ἀριστοκλῆς ἐν τῷ περὶ χορῶν, οὕτως πῶς λέγων· τεῖται, πότερα τῶν ἐμπνευστῶν ἐστὶν ὄργανον ἢ ὑδραύλιον τῶν ἐνταῶν. Ἀριστόξενος μὲν οὖν τοῦτο οὐκ οἶδεται δὲ, Πλάτωνα μικρὰν τινα ἔννοιαν δοῦναι τοῦ σκευάσματος, νυκτερινὸν ποιήσαντα ἀρολόγιον, ἐκ ὑδραυλικῆς, οἷον κλεψύδραν μεγάλην λίαν. Καὶ τὸ εἶκόν δὲ ὄργανον δοκεῖ κατὰ κλεψύδραν εἶναι. Ἰσὼν καὶ καθαρῶτον οὐχ ἂν νομισθῆι, ἐμπνευστῶν

θείη, διὰ τὸ ἐμπνεῖσθαι τὸ ὄργανον ὑπὸ τοῦ ὕδα-
κατεστραμμένοι γάρ εἰσιν οἱ αὐλοὶ εἰς τὸ ὕδωρ,
σσομένου τοῦ ὕδατος ὑπὰ τινος νεανίσκου, ἔτι δὲ
ἔνων ἀξινῶν διὰ τοῦ ὄργανου, ἐμπνέονται οἱ αὐλοὶ
ἢ ἀποτελοῦσι προσῆγῃ. Ἔοικε δὲ τὸ ὄργανον
τρογγύλῳ. Καὶ φασὶ τοῦτο εὑρηθῆναι ὑπὸ Κτη-
ιουρέως, ἐνταῦθα οἰκοῦντος ἐν τῇ Ἀσπενδία, ἐπὶ
τέρου Εὐεργέτου· διαπρέψαι τέ φασὶ μεγάλας
οὖν καὶ τὴν αὐτοῦ διδάξαι γυναῖκα Θαΐδα.

δ' ἐν τρίτῳ περὶ ὀνομασιῶν, (ἔστι δὲ τὸ σύγ-
περὶ αὐλῶν καὶ ὀργάνων) συγγράφαι φησὶ περὶ τῆς
ως Κτησίβιον τὸν μηχανικόν. Ἐγὼ δὲ οὐκ οἶδα, εἰ
ὄνομα σφάλλεται. Ὁ μὲντοι Ἀριστόξενος προκρίνει
τὰ καὶ καθαρὰ τῶν ὀργάνων τῶν ἐμπνευστιῶν,
ναὶ φάσκων τὰ ἐμπνευστὰ· πολλοὺς γὰρ μὴ διδα-
αὐλεῖν τε καὶ συρίζειν, ὥσπερ τοὺς πομπίνας.

Καὶ τοσαῦτα μὲν ἔχω σοὶ ἐγὼ λέγειν περὶ τοῦ
αὐτοῦ ὄργανου, Οὐλπιανέ. Γίγγραινοισι γὰρ οἱ
, ὡς φησὼν ὁ Ξενοφῶν, ἐχρῶντο αὐλοῖς σπιθαμι-
μέγεθος, ὃξὺ καὶ γοερὸν φθεγγομένοις. Τοῦτοις
ἰ Κᾶρες χρῶνται ἐν τοῖς θρήνοις, εἰ μὴ ἄρα καὶ ἡ
Φοινίκη ἐκαλεῖτο, ὡς παρὰ Κορίνθην καὶ Βακχυλί-
, ἔφυεῖν. Ὀνομάζονται δὲ οἱ αὐλοὶ γίγγροι ὑπὸ
νικων ἀπὸ τῶν περὶ Ἀδων θρήνων· τὸν γὰρ
Γίγγρον καλεῖτε ὑμεῖς οἱ Φοίνικες, ὡς ἱστορεῖ Δη-
ιοκλειδης. Μνημονεύει τῶν γίγγρων αὐλῶν Ἀν-
ἐν Ἰατρῷ, καὶ Μένανδρος ἐν Καρίνῃ, Ἄμφις τ'
ράμβῳ, λέγων οὕτως·

δὲ τὸν γίγγραντα τὸν σοφάτατον.

ἰς δ' ἔσθ' ὁ γίγγρας; Α. Καὶ οὖν ἐξέστημι τὰ

ἡμέτερον, ὃ θεάτρῳ μὲν οὐδεπώποτε
 δέδεικτ', Ἀθήρησιν δὲ κατακεκρημένον
 ἐν συμποσίοις ἤδη ᾖ στί. Β. Διὰ τί δ' οὐκ ἄγχι
 εἰς τὸν ὄχλον αὐτό; Α. Διότι φυλὴν περιμένει
 σφόδρα φιλονεικῶσαν λαχῆν τιν'. Οἶδα γάρ,
 ὅτι πάντα πράγματα ἀνατραιανώσκει κρότοις.

Καὶ Ἀξιόνικος ἐν Φιλευριπίδῃ·

Οὕτω γὰρ ἐπὶ τοῖς μέλεσι τοῖς Εὐρεπίδου
 ἄμφω νοσοῦσαν, ὥστε τᾶλλ' αὐτοῖς δοκεῖν
 εἶναι μέλη γιγγραντὰ καὶ κακὸν μέγα.

77. Πόσω δὲ κρείττον, ὃ Οὐλπιανὲ σοφώτατε,
 ἠδραυλικὸν τοῦτο ὄργανον τοῦ καλουμένου νάβλα, ὅν
 σι Σάπατρος ὁ παρωδὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ δράμ
 Πύλαι, Φωβίαν εἶναι καὶ τοῦτον εὐρημα. Λέγει δ' οὕτω
 Οὔτε τοῦ Σιδωνίου (νάβλα)

λαρυγγόφωνος ἐπεκρόδεται τύπος.

Καὶ ἐν Μυστακοῦ δὲ θητιῶ φησί·

Νάβλας ἐν ἄστροις γραμμάτων οὐκ εὐμελής,
 ᾗ λωτὸς ἐν πλευροῖσιν ἄψυχος παγὰς
 ἔμπνουν ἄνλια μοῦσαν. Ἐγρέτω δέ τις,
 τὸν ἡδονῆς μελωδὸν εὐάζων χορὸν.

Φιλήμων ἐν Μοιχῶ·

Ἔδει παρῆναι, Παρμένων, ἀλλητριδ' ἢ
 νάβλαν τιν'. Β. Ὁ δὲ νάβλας τί ἐστιν; **

Α. * * * οὐκ οἶδας, ἐμβρόντητα σύ;

Β. Μὰ Δία. Α. Τί φῆς; οὐκ οἶσθα νάβλαν; Οὐδὲν
 οἶσθ' ἄγαθόν. Οὐδὲ σαμβνίστριαν;

Καὶ τὶ τρίγωνον δὲ καλούμενον ὄργανον Ἰόβας ἐν τι
 τῷ θεατρικῆς ἱστορίας Σύρων εὐρημά φησιν εἶναι, ὡς
 τὸν καλούμενον λυροφώνικα σαμβνίστριαν. Τοῦτο δὲ τὸ

γανον Νεάνθης ὁ Κυζικηνὸς ἐν πρώτῳ Ὄτρων εὖρημα εἶναι λέγει Ἰβήκου, τοῦ Ῥηγίνου ποιητοῦ, ὡς καὶ Ἀνακρέοντος τὸ βάρβιτον. Ἐπεὶ δὲ ἡμῶν τῶν Ἀλεξανδρείων κατατρέχεις ὡς ἀμούσων, καὶ τὸν μόνον συνεχῶς ὀνομάξεις, ἐπιχωριάζοντα παρ' ἡμῖν, ἄκουε καὶ περὶ αὐτοῦ, ἃ νῦν ἔχω σοι λέγειν ἐν προχείρῳ.

78. Ἰόβις μὲν γὰρ ἐν τῷ προειρημένῳ συγγράμματι Αἰγυπτίους φησὶ λέγειν, τὸν μόνον Ὀσίριδος εἶναι εὖρημα, καθάπερ καὶ τὸν καλούμενον φῶτιγγα πλαγίσαιλον, οὗ καὶ αὐτοῦ παραστήσομαι μνημονεύοντα ἑλλόγιμον ἄνδρα. Ἐπιχωριάζει γὰρ καὶ ὁ φῶτιγγε αὐλὸς παρ' ἡμῖν. Τοῦ δὲ μοναύλου μνημονεύει Σοφοκλῆς μὲν ἐν Θαμύρᾳ, οὕτως·

Ὀῦρασι γὰρ κροτητὰ πηκτίδων μέλη,
λύρα μοναύλοις τε χειμωντεως
ναος στήθημα κομασάσης.

Ἄραρως δ' ἐν Πανὸς γοναῖς·

— Ἀρπάσας μόνον εὐθὺς πῶς δοκεῖς
κούφως ἀνήλλετο.

(176) Ἀναξανδρίδης δ' ἐν Θησαυρῷ·

Ἀναλαβὸν

μόνον ἦλλον τὸν ὑμέναιον.

Καὶ ἐν Φιαληφόρῳ·

— Τὸν μόνον ποῖ τέτροφας; οὗτος Σύρε.

B. Ποῖον μόνον; A. Τὸν κάλαμον.

Σάπιατρος Βακχίδι·

Καὶ τὸ μόνον μέλος ἤχησεν.

Πρωταγορίδης δ' ὁ Κυζικηνὸς ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐπὶ Δάφνῃ πανηγυρίων φησὶ· „Παντὸς δ' ὄργανου καταμμένου ἦπται, κροτάλων, ὑπο φανοῦ, πανδοῦρου, τῶν τε τῶνδε

μοναίλω τὰς ἡδίστας ἁρμονίας ἀναμινυρίζει.“ Ποσειδώνιος δ', ὁ ἀπὸ τῆς Στοᾶς φιλόσοφος, ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν διηγούμενος περὶ τοῦ Ἀπαμείων πρὸς Λαρισσαίους πολέμου, γράφει τάδε· „Παραζωνίδια καὶ λογχάρι' ἀνεληφότες ἢ καὶ ῥύτω κεικρυμένα, πετάνια δ' ἐπιτεθειμένοι καὶ προσκόπια, σκίαν μὲν ποιοῦντα, καταπνεῖσθαι δ' οὐ κωλύοντα τοὺς τραχήλους, ὄνους ἐφέλκόμενοι, γέμοντας οἴνου καὶ βρωμάτων παντοδαπῶν, οἷς παρέκειτο φωτίγγια καὶ μοναίλια, κόμων, οὐ πολέμων ὄργανα.“ Οὐκ ἄγνοῶ δὲ, ὅτι Ἀμερίας ὁ Μακεδὼν ἐν ταῖς Γλώσσαις τατύρινόν φησι καλεῖσθαι τὸν μόναυλον. Ἴδε ἀπέχεις, καλὲ Οὐλπιανέ, καὶ τὸν τῆς φωτίγγος μνημονεύοντα. Ὅτι δὲ ὁ μόναυλος ἦν ὁ νῦν καλούμενος καλαμακύλης, σαφῶς παρῆστισην Ἡδύλος ἐν ταῖς ἐπιγραφίμασι, οὕτως αἰ λέγων·

Τοῦτο Θεῶν ὁ μόναυλος ὑπ' ἡρίων ὁ γλυκὺς οἰκεῖ
αὐλητής, μίμων κῆρ θυμέλῃσι χάρις.

Τυφλὸς ὑπαὶ γήρωσ οἴχωκε, Σιρπάλου υἱὸς,
νήριον ὄντ' ἐκάλεϊ Σιρπάλος Ἐντάλαμον,
αἰεῖδεν αὐτοῦ τὰ γενέθλια· τοῦτο γὰρ εἶχεν,
πᾶν μαρπῶν ἡδυσμα σημανέων.

Ἡὺλει δὲ Γλαύκης μεμεθυμένα πάλγνια Μουσεῶν
καὶ τὸν ἐν ἀκρήτοις Βάπταλον ἡδυπότην,
ἢ καὶ Κώταλον, ἢ καὶ Πάκαλον. Ἀλλὰ Θεῶνα
τὸν καλαμαυλήτην εἶπατε, χαῖρε Θεῶν.

Ἵσπερ οὖν τοὺς τῷ καλάμῳ ἀυλοῦντας καλαμαύλας λέγουσι νῦν, οὕτω καὶ βαπαύλας, ὡς φησιν Ἀμερίας ὁ Μακεδὼν ἐν ταῖς Γλώσσαις, τοὺς τῇ καλάμῳ ἀυλοῦντας.

79. Γινώσκων δὲ βούλομαι σε, ἄνδρῶν λῶστε Οὐλπιανέ, ὅτι Ἀλεξανδρέων μουσικώτατοι ἄλλοι γενέσθαι οὐχ ἰατόρηται. Καὶ οὐ λέγω περὶ καθαρῶν μόνων, ἔς καὶ

ὁ εὐτελέστατος παρ' ἡμῶν ἰδιότης, προσέτι δὲ καὶ ἀναλ-
φάβητος, οὕτως ἐστὶ συνήθης, ὥς τάχιστα ἐλέγχειν τὰ
παρὰ τὰς κρούσεις ἁμαρτήματα γινόμενα· ἀλλὰ καὶ περὶ
κλύους εἰσι μουσικῶτατοι, οὐ μόνον τοὺς παρ' ἑθελίους κα-
λουμένους καὶ παιδικούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνδρείους, οἵτινες
καλοῦνται τέλειοι τε καὶ ὑπερτέλειοι· καὶ τοὺς καθαρι-
στηρίους δὲ καὶ τοὺς δακτυλικούς. Τοὺς γὰρ ἐλύμιους
αὐλοῦς, ὧν μνημονεύει Σφοκλῆς ἐν Νιόβῃ τε καὶ Τυμ-
πανισταῖς, οὐκ ἄλλους τινὰς εἶναι ἀκούομεν, ἢ τοὺς Φρυ-
γίους, ὧν καὶ αὐτῶν ἐμπειρώως ἔχουσιν Ἀλεξανδροεῖς. Οἴ-
δασι δὲ καὶ τοὺς διόπους, ἔτι τε μεσοκόπους καὶ τοὺς κα-
λουμένους ὑποτρήτους. Τῶν δ' ἐλύμων αὐλῶν μνημονεύει
(177) καὶ Καλλίας ἐν Πεδήταις. Ἰόβας δὲ τούτους
Φρυγῶν εἶναι εὖρημα, ὀνομάζεσθαι δὲ κατ' σκυταλίας,
κατ' ἐμφέριαν τοῦ πάχους. Χρησθῆναι δ' αὐτοῖς καὶ
Κυπρίους φησὶ Κρατῖνος ὁ νεώτερος ἐν Θηραμένει. Οἴ-
δαμεν δὲ καὶ τοὺς ἡμιόπους καλουμένους, περὶ ὧν φησὶν
Ἀνακρέων· „Τίς ἐρασμὴν τρέφας θυμὸν ἐστίβην τερπέων
ἡμιόπων ὑπ' αὐλῶν ὀρχεῖται;“ Εἰσὶ δ' οἱ αὐλοὶ οὗτοι
(182) ἐλάσσονες τῶν τελείων. Δισχύλος γοῦν κατὰ με-
ταφορὰν ἐν Ἰξίονι φησι·

Τὸν δ' ἡμιόπον καὶ τὸν ἐλάσσονα
ταχέως ὁ μέγας καταπίνει.

Εἰσὶ δ' οἱ αὐτοὶ τοῖς παιδικοῖς καλουμένοις, οἷς, οὐκ οὖ-
ν ἐναγωνίως, πρὸς τὴν εὐαχίας χρεῶνται. Διὸ καὶ τέρ-
πειας αὐτοῦς κέκληκεν ὁ Ἀνακρέων.

80. Οἴδα δὲ καὶ ἄλλα γένη αὐλῶν τραγικῶν τε καὶ
ἰσσιωδῶν καὶ καθαριστηρίων, ὧν μνημονεύουσιν Ἐφορός
ἔν τῳ ἐν τῳ ἐν τῳ ἐν τῳ ἐν τῳ ἐν τῳ ἐν τῳ ἐν τῳ ἐν τῳ ἐν τῳ
περὶ αὐλῶν, ἔτι δὲ καὶ Ἀλεξίς ὧν καὶ αὐτὸς ἐν τῳ ἐν τῳ ἐν τῳ

αὐλῶν. Ὁ δὲ καλίμιμος αὐλὸς τιτύριος καλεῖται τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ Δωριεῦσι, ὡς Ἀρτεμίδωρος ἐστὶ Ἀριστοφάνειος ἐν δευτέρῳ περὶ Δωριδός. Ὁ δὲ μι καλούμενος αὐλὸς, ὃ καὶ παλαιομάγαδις ὀνομαζόμε ταὐτῷ ὄξυν καὶ βαρὺν φθόγγον ἐπιδείκνυται, ὡς Ἀ δριδης ἐν Ὀπλομάχῃ φησί·

Μάγαδιν καλήσω μικρὸν ἅμα σοι, καὶ μέγαν.
Οἱ δὲ καλούμενοι λώτινοι αὐλοὶ, οὗτοί εἰσιν οἱ ὑπὸ ξανδρέων καλούμενοι φάτιγγες. Κατασκευάζονται τοῦ καλουμένου λωτοῦ· ξύλον δ' ἐστὶ τοῦτο γινόμε Λιβύη. Θηβαίων δ' εὐρημά φησιν εἶναι Ἰόβας νεβροῦ κάλων κατασκευαζόμενον αὐλόν. Ὁ δὲ Ἰ φησί, καὶ τοὺς καλουμένους ἑλεφαντίνους αὐλοὺς φοίνικιν ἀνακηθῆναι. Οἶδα δὲ, ὅτι καὶ μάγαδις νόν ἐστιν ἐντατόν, καθάπερ καὶ κιδάρα, λύρα, βία Εὐφορίων δὲ, ὃ ἐποποιός, ἐν τῷ περὶ Ἰσθμίων „ (φησὶ) καλούμενοι ναβλισται, καὶ πανδουρισται, καὶ βυκισται καινῷ μὲν οὐδενὶ χρῶνται ὄργανῳ. Τὰ βάρωμον καὶ βάρβιτον, ὧν Σαπφὼ καὶ Ἀνακρέων μ νεύουσι, καὶ τὴν μάγαδιν καὶ τὰ τρίγωνα καὶ τὴς σ κας ἀρχαῖα εἶναι. Ἐν γοῦν Μυτιλήρῃ μίαν τῶν Μ πεποτήσθαι ὑπὸ Λεσβοθέμδος, ἔχουσαν σαμβ Ἀριστόξενος δ' ἔκφυλα ὄργανα καλεῖ φοίνικας, καὶ : δας, καὶ μαγάδιδας, σαμβύκας τε καὶ τρίγωνα, κο ψιάμβους, καὶ σινδαμῶνς, καὶ τὸ ἐννεάχορδον και νον. Πλάτων δ' ἐν τρίτῳ Πολιτείας φησίν· „Οὐ ἦν δ' ἐγὼ, πολυχορδίας γε οὐδὲ παναρμονίου ἡμῶν ἐν ταῖς ᾠδαῖς τε καὶ μέλεσιν. Οὐ μοι, ἔφη, φα (183) Τριγώνων ἄρα καὶ πεκτίδων καὶ πάντων ὄρ ὄσα πολύχορδα καὶ παναρμόνια.“

81. Ἔστι δ' ὁ σκινδαυὸς τετράχορδον ὄργανον, ὡς ὁ παρθὸς φησι Μάτρων, ἐν τούτοις·

Οὐδ' ὑπὸ πασσαλόφιν κρέμασαν, ὅφι περ τετάχυστο
σκινδαυὸς τετράχορδος ἀηλικάτοιο γυναικός.

Μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Θεόπομπος, ὁ Κολοφώνιος ἐποποιός, ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Ἀρματίᾳ·

Σκινδαυὸν λυρόεντα μέγαν χεῖρεσσι τινάσσων,
ὄξυῖνον, προμάλοιο τετυγμένον αἰζήεντος·

Καὶ Ἀναξίλας ἐν Λυροποιῶν·

Ἐγὼ δὲ βαρβίτους τριχορδους, πηκτίδας,
κιδάρας, λύρας, σκινδαυὸν ἐξηρτυόμαν·

Σώπιτρος δ' ὁ παρθὸς ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Μύστια δίχορδον εἶναι φησι τὴν πηκτίδα, λέγων οὕτως·

Πηκτίς δὲ Μούση γανρωῖσα βαρβάρῃ
δίχορδος εἰς τὴν χεῖρά πως κατεστάθη.

Τῶν δὲ παριαμβίδων Ἐπίχαρμος ἐν Περιήλλῳ μνημονεύει οὕτως·

Σμέλα δὲ χορεύει·

Καὶ ὑπαλίσφιν σοφὸς κιδάρα παριαμβίδας ἅ δὲ γε-
γάθει

πικινῶν κρεγμῶν ἀκροαζομένα.

Τὸ δὲ ψαλτήριον, ὡς φησὶν Ἰόβας, Ἀλέξανδρος ὁ Κυθί-
ριος συνεπλήρωσε χορδαῖς, καὶ, ἐγγηράσας τῇ Ἐφεσίων
πόλει, ὡς σοφώτατον τῆς ἑαυτοῦ τέχνης τοῦτ' ἐϋρημα
ἀνέδηκεν ἐν Ἀρτέμιδος. Μνημονεύει δ' ὁ Ἰόβας καὶ τοῦ
λυροφοβήκιος καὶ τοῦ ἐπιγοχείου, ὁ νῦν, εἰς ψαλτήριον
ὄρδιον μετασχηματισθέν, διασώζει τὴν τοῦ χρησαμένου
προσηγορίαν. Ἦν δ' ὁ Ἐπίγονος φύσει μὲν Ἀμβρακί-
της, δημοπολίτης δὲ Σικυώνιος· μουσικώτατος δ' ὢν,
κατὰ χεῖρα δίχα πλήκτρον ἔβαλλε. Πάντων οὖν τούτων

τῶν προειρημένων ὀργάνων καὶ αὐτῶν ἐμπείρους ἔχουσι καὶ τεχνικῶς Ἀλεξανδρεῖς, καὶ ἐν οἷς ἂν μου θέλῃς ἀποπειραθῆναι, ἐπιδείξαι σοι ἐγὼ αὐτὸς, πολλῶν ἄλλων μουσικωτέρων μου ἐν τῇ πατρίδι ὑπαρχόντων.

82. Ἀλέξανδρος δ' ὁ πολίτης μου, (οὗτος δ' οὐ πρό πολλοῦ τετελεύτησε,) δημοσίᾳ ἐπιδειξάμενος ἐν τῷ τριγῶνῳ ἐπικαλουμένῳ ὀργάνῳ, οὕτως ἐποίησε πάντας Ῥωμαίους μουσομανεῖν, ὡς τοὺς πολλοὺς καὶ ἀπομνημονεύειν αὐτοῦ τὰ κρούσματα. Μνημονεύει δὲ τοῦ τριγῶνον τούτου καὶ Σοφοκλῆς, ἐν μὲν Μυσοῖς, οὕτως·

Πολὺς δὲ Φρύξ τριγῶνος ἀντισπαστά τε
 Αὐδῆς ἐφυμνεῖ πηρετίδος συγχορδία.

Καὶ ἐν Θαμύρῃ. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Δαιταλεῦσι, καὶ Θεόπομπος ἐν Πηγελόπῃ. Εὐπόλις δ' ἐν Βάπταις φησὶν·

Ὅς καλῶς μὲν τυμπανίζει
 καὶ διαψάλλει τριγῶνοισι.

Τοῦ δὲ καλουμένου πανδούρου Εὐφορίων μὲν, ὡς προείρηται, καὶ Πρωταγορίδης ἐν δευτέρῳ περὶ τῶν ἐπὶ Δάφνῃ πανηγύρων. Πυθαγόρας δὲ, ὁ γεγραφὼς περὶ τῆς ἐρω- (184) θραῖς θαλάσσης, τοὺς Τρωγλοδίτας φησὶ κατασκευάζειν τὴν πανδούραν ἐκ τῆς ἐν τῇ θαλάσῃ φουμένης δάφνης. Τυφῆγῶν δ' ἐστὶν εὖρημα κέρατά τε καὶ σάλπιγγες. Μητροδόωρος δ' ὁ Χίος ἐν Τρωκοῖς σύριγγα μὲν φησὶν εὐρεῖν Μαρσύαν καὶ αὐτὸν ἐν Κελαναῖς, τῶν πρότερον ἐνὶ καλάμῳ συριζόντων. Εὐφορίων δ', ὁ ἐποποιός, ἐν τῷ περὶ μελοποιῶν τὴν μὲν μονοκάλαμον σύριγγα Ἐρμῆν εὐρεῖν, τινὰς δ' ἱστορεῖν Σείθην καὶ Ῥωνάκην τοὺς Μήδους, τὴν δὲ πολυκάλαμον Σειληρόν, Μαρσύαν δὲ τὴν κηρόδετον.

83. Ταῦτα ἔχεις παρ' ἡμῶν τῶν Ἀλεξανδρέων, Οὐδ-

τιανὲ ὀνοματοθήρα, τῶν περὶ τοὺς μοναίλους ἐσπουδα-
 ῖων. Οὐ γὰρ οἶδας ἱστοροῦντα Μενεκλεία, τὸν Βαρ-
 ριαῖον συγγραφέα, ἔτι τε Ἄνδρωνα ἐν τοῖς Χρονικοῖς, τὸν
 Ἀλεξανδρέα, ὅτι Ἀλεξανδρεῖς εἰσιν οἱ παιδεύσαντες πάν-
 τας τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς βαρβάρους, ἐκλειπούσης ἤδη
 τῆς ἐγκυκλίου παιδείας δια τὰς γενομένας συνεχεῖς κινή-
 τεις ἐν τοῖς κατὰ τοὺς Ἀλεξάνδρου διαδόχους χρόνοις.
 Ἐγένετο οὖν ἀνανέωσις πάλιν παιδείας ὑπάσης κατὰ τὸν
 ἄβδομον βασιλεύσαντα Αἰγύπτου βασιλεία Πτολεμαῖον,
 ὃν κυρίως ὑπὸ τῶν Ἀλεξανδρέων καλούμενον Κακεργέ-
 την. Οὗτος γὰρ, πολλοὺς τῶν Ἀλεξανδρέων ἀποσφάξας,
 ἔκ ὀλίγους δὲ καὶ φυγαδεύσας τῶν κατὰ τὸν ἀδελφὸν
 αὐτοῦ ἐφηβησάντων, ἐποίησε πλήρεις τὰς τε νήσους καὶ
 τόλεις ἀνδρῶν γραμματικῶν, φιλοσόφων, γεωμετρῶν, μου-
 σικῶν, ζωγράφων, παιδοτριβῶν τε καὶ ἰατρῶν καὶ ἄλλων
 πολλῶν τεχνιτῶν· οἱ, διὰ τὸ πένεσθαι διδάσκοντες ἢ ἤπι-
 ταντο, πολλοὺς κατεσκεύασαν ἀνδρας ἔλλογιμους.

84. Ἐμελε δὲ τοῖς πάλαι πᾶσιν Ἑλλησι μουσικῆς·
 ἰόπερ καὶ ἡ αὐλητικὴ περισπούδαστος ἦν. Χαμαιλέον
 οὖν ὁ Ἡρακλεώτης ἐν τῷ ἐπιγραφόμενῳ Προτρεπτικῷ
 Ἰακεδαιμονίους φησὶ καὶ Θηβαίους πάντας αὐλεῖν μα-
 θεῖν, Ἡρακλεώτας τε τοὺς ἐν τῷ Πόντῳ καὶ ἑαυτὸν
 καὶ Ἀθηναίων τε τοὺς ἐπιφανεστάτους, Καλλιαν τε τὸν
 ἵπποκικου, καὶ Κριτίαν τὸν Καλλιαισχρου. Δεῦρος δ' ἐν
 τῷ περὶ Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους Ἀλκιβιάδην φησὶ μα-
 θεῖν τὴν αὐλητικὴν σὺ παρὰ τοῦ τυχόντος, ἀλλὰ Προνό-
 ου, τοῦ μεγίστην ἐσχηκότος δόξαν. Ἀριστόξενος δὲ καὶ
 Ἰπταμινῶνδαν τὸν Θηβαῖον αὐλεῖν μαθεῖν παρὰ Ὀλυμ-
 πιδώρῳ καὶ Ὀρθαγόρῳ. Καὶ τῶν Πυθαγορικῶν δὲ
 πολλοὶ τὴν αὐλητικὴν ἤσκησαν, ὡς Εὐκράτους τε, καὶ Ἀρ-

χύτας, Φιλόλαός τε, ἄλλοι τε οὐκ ὀλίγοι. Ὁ δ' Ἐυφρόντιος καὶ σύγγραμμα περὶ αὐλῶν κατέλειπεν· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Ἀρχύτας. Ἐμφανίζει δὲ καὶ ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς Δαιταλεῦσι πρὸς περὶ τὸ πρᾶγμα τοῦτο σπουδῆν, ὅταν λέγη·

“Ὅστις αὐλοῖς καὶ λύραισι κατατέτρωμμαι χρώμενος,
εἰτά με σκάπτειν κελεύεις;

Φρόνιχος Ἐφιάλτη·

Οὐ τουτονὶ μέντοι σὺ κίθαρίζεις ποτὲ
αὐλεῖν τ' ἐδίδαξας;

Καὶ τὴν Ἀθηναίαν δὲ φησὶν Ἐπίχαρμος ἐν Μούσαις ἐπαυλῆσαι τοῖς Διοσκόροις τὸν ἐνόπλιον. Ἴων δ' ἐν Φοίνικι ἢ Κανεῖ ἀλέκτορα τὸν αὐλὸν καλεῖ ἐν τούτοις· „Ἐπὶ δ' αὐλὸς ἀλέκτωρ Λύδιον ὕμνον Ἀχαιῶν.“ Ἐν δὲ Φρουροῖς (185) τὸν ἀλεκτρούνα Ἰδαῖον εἴρηκε σύριγγα, διὰ τούτων· „Προθεῖ δέ τοι σύριγγ' Ἰδαῖος ἀλέκτωρ.“ Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ Φοίνικι ὁ αὐτὸς Ἴων φησὶν· „Ἐκτυπον ἄγων βαρὴν αὐλὸν τρέχοντι θυθμῶ.“ οὕτω λέγων τῷ Φρυγίᾳ βαρὴς γὰρ οὗτος· παρ' ὃ καὶ τὸ κέρας αὐτῷ προσάπτουσι, ἀναλογοῦν τῷ τῶν σαλπύγγων κώδωνι.

Ἐπὶ τούτοις τέλος ἐχέτω καὶ ἡδε ἡ βίβλος, ἑταῖροι Τημόκρατες, ἱκανὸν εὐληφύια μῆκος.

L I B E R V.

(185) Ἄλλ' ἐπεὶ πολὺς οὕτως λόγος συμποσίῳ προδιήρτηται, ὃ Τημόκρατες, ἐν τοῖς πρὸ τούτων, παρελίπομεν δὲ αὐτῶν τὰ χρησιμώτατα καὶ οὐ βαροῦντα τὴν ψυχὴν, ὠφελούντα δὲ καὶ τρέφοντα κατὰ πανδαυσίαν, ἅπερ ὁ Θεῖος Ὅμηρος παρμίσθηγε, κρημονεύσει καὶ τὰ

περὶ τούτων λεχθέντα ὑπὸ τοῦ πάντ' ἀρίστου Μασου-
ρίου. Ἡμεῖς γάρ, κατὰ τὸν καλὸν Ἀγάθωνα,

Τὸ μὲν παρέργον, ἔργον ὡς, ποιούμεθα,

Τὸ δ' ἔργον, ὡς παρέργον, ἐκπονούμεθα.

Φησὶ δ' οὖν ὁ ποιητής, περὶ τοῦ Μενελάου τὸν λόγον
ποιούμενος·

Τὸν δ' εὖρον δαινύντα γάμον πολλοῖσιν ἔτησιν

νείος ἠδὲ θυγατρὸς ἀμίμονος ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.

ὡς νερόμισται ἄγειν συμπόσια περὶ τοὺς γάμους, τῶν τε
γαμηλίων θεῶν ἕνεκα, καὶ τῆς οἴονει μαρτυρίας. Τὸ δὲ
πρὸς τοὺς ξένους συμπόσιον ὃ τῆς Λυκίας βασιλεὺς δι-
δάσκει οἶον εἶναι δεῖ, τὸν Βελλεροφόντην μεγαλοπρεπῶς
δεξάμενος,

Ἐνῆμαρ ξένισσε, καὶ ἐννέα βούς ἰέρυσσε.

2. Δοκεῖ γὰρ ἔχειν πρὸς φιλιαν τι ὁ οἶνος ἐλκυστι-
κόν, παραθερμαίνων τὴν ψυχὴν, καὶ διαχέων. Διόπερ
οὐδὲ πρότερον ἠρώτων, οἵτινες εἴεν, ἀλλ' ὕστερον, ὡς τὴν
ξενίαν αὐτὴν τιμώντες, ἀλλ' οὐ τοὺς ἐν μέρει καὶ καθ'
ἕκαστον ἡμῶν. Τῶν δὲ νῦν δειπνῶν προνοοῦντες οἱ νομο-
θῆται, τὰ τε φυλετικά δέπντα καὶ τὰ δημοτικά προσέτα-
ξαν, ἔτι δὲ τοὺς θιάσους, καὶ τὰ φρατρικά, καὶ πάλιν
(186) ὀργεωνικά καλούμενα. Πολλῶν γοῦν εἰσι φιλοσό-
φων ἐν ἄστει σύνοδοι, τῶν μὲν Διογενιστῶν, τῶν δὲ Ἀντι-
πατριστῶν λεγομένων, τῶν δὲ Πανατιαστῶν. Κατέλιπε
δὲ καὶ Θεόφραστος εἰς τὴν τοιαύτην σύνοδον χρήματα,
μὰ Δί' οὐχ ἔν' ἀκολασταίνωσι συνιόντες, ἀλλ' ἴσα τοὺς
κατὰ τὸ συμπόσιον λόγους σωφρόνως καὶ πεπαιδευμένως
διεξάγωσι. Συνεδεῖπνον δ' ὅσημέραι οἱ περὶ πρῦτανιν
σώφρονα καὶ σωτήρια τῶν πόλεων σύνδεπντα. Πρὸς γοῦν
τοιοῦτο συμπόσιον φησὶν ὁ Δημοσθένης ἀνετηνέχθαι τὴν

(177) προαιρέσεως σπουδάζοντας εισηγάγε, Ξενοφῶν δὲ καὶ τινὰς ἰδιώτας συνανέμψε. Πολλῶ τοίνυν κάλλιον Ὀμηρος ἐποίησε καὶ διάφορα παρατιθέμενος συμπίοσια. Πᾶν γὰρ ἐξ ἀντιπαραβολῆς ὁρᾶται μᾶλλον. Ἔστι γὰρ αὐτῶ τὸ μὲν τῶν μνηστήρων, ὅσον ἂν γένοιτο νεανίσκων μέθαις καὶ ἔρωσιν ἀνακειμένων· τὸ δὲ τῶν Φαιάκων, εὐσταθέστερον μὲν τούτων, φιλήδονον δέ. Τούτοις δ' ἀπετέθηκ τὰ μὲν ἐπὶ στρατιᾶς, τὰ δὲ πολιτικώτερον τελούμενα σωφρόνως. Καὶ πάλιν αὖ διεῖλε τὰ μὲν δημοθροινίαν ἔχοντα, τὰ δ' οἰκείων σύνοδον. Ἐπίκουρος δὲ συμπίοσιον φιλοσόφων μόνον πεποιήται.

4. Ἐδίδαξε δ' Ὀμηρος καὶ οὓς οὐ θεὶ καλεῖν, ἀλλ' αὐτόματους ἵεναι πρεπόντως, ἐξ ἐνὸς τῶν ἀναγκαίων θεκνὺς τὴν τῶν ὁμοίων παρουσίαν·

Αὐτόματος δὲ οἱ ἤλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος.

Δῆλον γὰρ, ὡς οὔτε ἀδελφόν, οὔτε γονέας, οὔτε γυναῖκα κλητέον, οὔτ' εἴ τις ἰσοτίμως τινὰς τούτοις ἄγει· καὶ γὰρ ἂν ψυχρὸν εἶη καὶ ἄφιλον. Καίτοι τινὲς στίχον προσέγραψαν, τὴν αἰτίαν προστιθέντες·

Ἦιδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφόν, ὡς ἐπονείτο, ὡσπερ δέον ὄν, εἰπεῖν αἰτίαν, δι' ἣν ἀδελφὸς αὐτόματος ἂν ἦποι πρὸς δεῖπνον, πιθανῆς τῆς αἰτίας ἀποθιδομένης. Πότερον γὰρ, φησὶν, ὡς οὐκ ἤδει τὸν ἀδελφόν ἐστιῶντα; καὶ πῶς οὐ γελοῖον, ὑπὸτε περιφανῆς ἦν ἡ βουθυσία καὶ πᾶσι γνώσιμος; πῶς δ' ἂν ἤλθεν, εἰ μὴ ἤδει; ἢ νῆ Δία περισπώμενον, φησὶν, αὐτὸν εἰδὼς συνεγνωμίονε τῷ μὴ κεκλημέναι, καὶ συμπεριφερόμενος ἤλθεν αὐτόματος; ὡσπερ ὁ φήσας ἄκλητον ἦκειν, ἵνα μὴ πρωΐας ὑποβλέπωσιν ἀλλήλους, ὁ μὲν αἰδούμενος, ὁ δὲ μεμρόμενος. Ἀλλὰ γελοῖον ἦν ἐπιλαθῆσθαι τὸν Ἀγαμέμνονα τοῦ ἀδελ-

φοῦ, καὶ ταῦτα δι' ἐκείνον οὐ μόνον εἰς τὸ παρον θύοντα, ἀλλὰ καὶ τὸν πόλεμον ἀναδεγεμένον, καὶ κεκληκότα τοὺς μῆτε γένει προσήκοντας μῆτε πατρίδι προσωφειωμένους. Ἀθηνοκλῆς δ' ὁ Κυζικηνός, μᾶλλον Ἀριστάρχου κατακούων, τῶν Ὀμηρικῶν ἐπῶν εὐπαιδευτοτερον ἤμῃν φησι τοῦτον Ὅμηρον καταλαττεῖν, ὡς τῆς ἀνάγκης ὁ Μενέλαος οἰκειοτέρως ἔχειν. Δημήτριος δ' ὁ Φαληρεὺς, ἐπαρίστερον τὴν τοῦ στίχου παράληψιν ἐπεταῖν, καὶ τῆς ποιήσεως ἄλλοτριον, τοῦ·

Ἴδεις γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφῶν, ὡς ἐπονείτο, μικρολογίαν ἐμβάλλει τοῖς ἡθεσιν. „Οἶμαι γὰρ, φησὶν, ἕκαστον τῶν χαριέντεσιν ἀνθρώπων ἔχειν καὶ οἰκείον καὶ (188) φίλον, πρὸς ὃν ἂν ἔλθοι, θυσίας οὐσης, τὸν καλοῦντα μὴ περιμείνας.“

5. Πλάτων δ' ἐν τῷ Συμποσίῳ περὶ τῶν αὐτῶν λέγει οὕτως· „Ἴνα καὶ τὴν παροιμίαν, φησὶ, διαφθείρωμεν μεταβάλλοντες, ὡς ἄρα καὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δαίτας ἴασιν αὐτόματοι ἀγαθοί. Ὅμηρος μὲν γὰρ κωδωνεύει οὐ μόνον διαφθεῖραι, ἀλλὰ καὶ ὑβρίσαι εἰς αὐτὴν· ποιήσας γὰρ τὸν Ἀγαμέμνονα ἀγαθὸν τὰ πολεμικὰ, τὸν Μενέλαιον δὲ μαλθακὸν αἰχημητὴν, θυσίαν ποιουμένου τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀκλήτων ἐποίησεν ἐλθόντα τὸν χείρονα ἐπὶ τὴν τοῦ ἀμείνονος δαίταν.“ Βακχυλίδης δὲ, περὶ Ἡρακλείους λέγων ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τοῦ Κήϊκος οἶκόν, φησιν·

Ἔσθη δ' ἐπὶ λαῖνον οὐδόν,
(τοὶ δὲ θοίνας ἔντυον,) ἄδ' ἑ τ' ἔρα·
Αὐτόματοι δ' ἀγαθῶν
δαίτας εὐόχθους ἐπέχρονται δίκαιοι
φῶϊτες.

Αἱ δὲ παροιμίαι, ἧ μὲν φησιν·

Αὐτόματοι δ' ἀγαθοὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δαΐτας ἴασιν.
ἢ δέ·

Αὐτόματοι ἀγαθοὶ δειλῶν ἐπὶ δαΐτας ἴασιν.

Οὐδ' δεόντως γοῦν Πλάτων τὸν Μενέλαον ἐνόμισεν εἶναι δειλόν, ὃν ἀρητίκλον Ὅμηρος λέγει, καὶ μόνον ὑπὲρ Πατρόκλου ἀριστεύσαντα, καὶ τῷ Ἑκτορι πρὸ πάντων πρόθυμον μονομαχεῖν, καίπερ ὄντα τῇ ἡρώμῃ καταδεέστερον, ἐφ' οὗ μόνου τῶν στρατευσαμένων εἴρηκεν·

Ἐν δ' αὐτὸς κίεν ἤσι προθυμίῃσι πεποιθῶς.

Εἰ δέ ὁ ἐχθρὸς, ὁ βλασφημῶν αὐτὸν, εἴρηκε μαλθακὸν αἰχητήν, καὶ διὰ τοῦτο Πλάτων τῷ ὄντι μαλθακὸν αὐτὸν ὑπολαμβάνει, οὐκ ἂν φθάνοι καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα τιθεὶς ἐν τοῖς φαύλοις, ὃν αὐτὸς φησὶν εἶναι ἀγαθόν, εἴπερ εἰς αὐτὸν εἴρηται τοῦτο τὸ ἔπος·

Οἰνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφροιο.
Οὐ γάρ, εἴ τι λέγεται παρ' Ὁμήρῳ, τοῦθ' Ὅμηρος λέγει. Πῶς γάρ ἂν εἴη μαλθακὸς Μενέλαος, ὁ τὸν Ἑκτορα μόνος ἀπειρῶσας τοῦ Πατρόκλου, καὶ Εὐφορβὸν ἀποσπείνας τε καὶ σκυλεύσας ἐν μέσοις τοῖς Τρωσὶ; Τὸ δὲ μηδὲ τὸν σίχον, ὃν ἠπιῶτο, τελείως κατανοῆσαι, ἄτοπον, δι' οὗ βοήν ἀγαθὸς Μενέλαος λέγεται. Τοῖς γάρ ἀνδραιοτάτοις Ὅμηρος εἶωθεν ἐπιφωνεῖν, καλούντων τῶν παλαιῶν τὸν πόλεμον βοήν.

6. Πάντα δ' ὧν ἀκριβῆς Ὅμηρος, καὶ τὸ μικρὸν τοῦτα οὐ παρέλιπε, τὸ δεῖν θεραπεύσαντα τὸ σωματίον καὶ λουσάμενον ἵνα πρὸς τὸ δεῖπνον. Ἐπὶ γοῦν τοῦ Ὀδυσσεῖος εἶπε πρὸ τῆς παρὰ Φαίαξι θούλης·

Αὐτόδιον δ' ἄρα μιν ταμὴν λούσασθαι ἄνωγεν.

Ἐπὶ δὲ τῶν περὶ Τηλέμαχον·

Ἐς ἑ' ἰσαμύθους βύστες εὐξίστας, λούσαντα.

Ἄπρεπές γάρ ἦν, φησὶν Ἀριστοτέλης, ἦκειν εἰς τὸ συμπόσιον σὺν ἰδρωτὶ πολλῷ καὶ κοινορτῷ. Δεῖ γὰρ τὸν χαριέντα μῆτε θυπᾶν, μῆτε ἀνχηεῖν, μῆτε βορβορῶν χαίρειν, καὶ Ἡράκλειτον. Δεῖ δὲ καὶ τὸν πρῶτον εἰς ἀλλοτριαν οἰκίαν ἐρχόμενον ἐπὶ δεῖπνον, μὴ γαστρισόμενον εὐθύς ἐπὶ τὸ συμπόσιον χωρεῖν, ἀλλὰ τι δοῦναι πρότερον τῷ φι-
(179) λοθεάμονι, καὶ κατανοῆσαι τὴν οἰκίαν. Οὐδὲ γὰρ τοῦτο παρέλιπεν ὁ ποιητής·

Αὐτοὶ δ' εἰσῆλθον θεῖον δόμον· οἱ δὲ ἰδόντες

θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος βασιλῆος.

Ὡστε γὰρ ἡελίου αἴγλη πέλεν ἢ σελήνης

δῶμα καὶ ὑπερφῆς Μενελάου κνδαλίμοιο.

Καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Σφηξὶ ποιῶν τὸν ἄγριον γέροντα καὶ φιλοδικαστὴν καταβροθυζόμενον εἰς βίον ἡμερον ὑπὸ τοῦ παιδός·

Παῦ', ἀλλὰ δευρὶ κατακλινεὶς προσμάνθανε

ξυμποτικὸς εἶναι καὶ ξυνουσιαστικός·

Διδάξας τε αὐτὸν, ὡς δεῖ κατακλινεσθαί, φησιν·

Ἐπειτ' ἐπαίνεσόν τι τῶν χαλκωμάτων,

ὄροφῆν θεῖασαι, κρεκάδι' αὐλῆς θαύμασον.

7. Καὶ πρὸ τοῦ θονᾶσθαι δὲ ἡ δεῖ ποιεῖν ἡμᾶς διδάσκει πάλιν Ὀμηρος, ἀπαρχὰς τῶν βρωμάτων νέμειν τοῖς θεοῖς. Οἱ γοῦν περὶ τὸν Ὀδυσσεῖα, καίπερ ὄντες ἐν τῷ τοῦ Κύνκλωπος σπηλαίῳ·

Ἐνθάδε πῦρ κείαντες ἐθύσαμεν, ἡδὲ καὶ αὐτοὶ

τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν.

Καὶ ὁ Ἀχιλλεύς, καίπερ ἐπειγομένων τῶν πρέσβευ, ὡς ἐν μέσασιν νυξὶν ἡμόντων, ὁμῶς

θεοῖσι δὲ θῦσαι ἄνωγες

Πάτροκλον, ὃν ἐπαῖρον· ὃ δ' ἐν τυρῇ βόλλε θυηλίας·

καὶ σπορδοποιεῖται γὰρ τοῖς δαιτυμόνας·

Κοῦροι μὲν κρητῆρας ἐπιστέφαντο ποτιοῖο·
νόμισαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπέυσσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπέισαντο.

Ἄστερ καὶ Πλάτων φιλάττει κατὰ τὸ συμπόσιον. Μετα-
γὰρ τὸ δεπνῆσαι σπονδάς τέ φησι ποιῆσαι καὶ τὸν θεὸν
παιωνίσαντας τοῖς νομιζομένοις γέγρασι. Παραπλησίως
δὲ καὶ Ξενοφῶν. Παρὰ δ' Ἐπικούρω οὐ σπονδί, οὐκ
ἀπαρχὴ θεοῖς, ἀλλ' ὡσπερ Σμωνίδης ἔφη περὶ τῆς ἀκό-
σμου γυναικός·

Ἄθνητα δ' ἰρὰ πολλάκις κατεσθίει.

8. Τὴν γὰρ σύμμετρον κραῖσιν τοῦ οἴνου ὑπὸ Ἀμ-
φικτύονος βασιλεύσαντος διδαχθῆναι φᾶσιν Ἀθηναίους,
καὶ διὰ τοῦτο ἱερὸν Διονύσου ὀρθοῦ ἰδρῦσασθαι. Τότε
γὰρ ὀρθός ἐστι τῷ ὄντι καὶ οὐ σφαλερός, ὅταν συμμέτρως
καὶ κεκραμένως πίνηται.

Οἶνος γὰρ ἰνώγει

ἤλεός, ὅς τ' ἐρέτμε πολύφρονα περ μάλ' αἰῆσαι,
καὶ θ' ἀπαλὸν γελάσαι καὶ τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν,
καὶ τι ἔπος προέηκεν, ὅπερ τ' ἀφῆτον ἄμενον.

Τὸν γὰρ οἶνον Ὅμηρος οὐκ ἤλεόν ὡσπερ ἠλέθιον καλεῖ
καὶ ματαιοποιόν, οὐδὲ κελύει σκυθρωπὸν εἶναι μήτε ἄδον-
τα μήτε γελῶντα μήτ' ἐβλύθμως ποτὲ καὶ πρὸς ὀρχησῶ
τρεπόμενον· οὐχ οὕτως ἀγροῖκος οὐδ' ἐπαρσιστερός ἐστιν,
ἀλλ' ἦδει τούτων ἐκείνου καὶ ποσότητος καὶ ποιότητος
διαφορὰν. Ὄθεν οὐκ εἶπεν, ὡς ἄρα τὸν πολύφρονα ὁ
(180) οἶνος ποιεῖ ἄσαι, ἀλλὰ μάλ' αἰῆσαι, τουτέστιν ἄμε-
τρως καὶ ἐπὶ πλείον, ὥστε προσοχλεῖν· οὐδ' ἐτι γελάσαι,
μὰ Δί', οὐδ' ὀρχήσασθαι· κοινὸν δ' ἐπ' ἀμφότερα

λαβὼν τὸ ἀπαλὸν, τὴν ἀνδρον εἰς τοῦτο πρόπτωσιν ἐπιστομίζει·

Καὶ θ' ἀπαλὸν γελάσαι, καὶ τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν. Παρὰ δὲ τῷ Πλάτῳι τούτων οὐδὲν ἕμμετρον, ἀλλὰ πίνουσι μὲν τοσοῦτον, ὥστε μηδὲ τοῖς ἰδίοις ποσὶν ἴστασθαι. Ὅρα γὰρ τὸν ἐπίκομον Ἀλκιβιάδην, ὡς ἀσχημονεῖ· οἱ δ' ἄλλοι τὸν ὀκτακότυλον ψυκτῆρα πίνουσι, προφάσεως λαβόμενοι, ἐπεὶ περ αὐτοὺς προεἰκυσεν Ἀλκιβιάδης, οὐχ ὥσπερ οὐ παρ' Ὀμήρῳ·

Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ', ἐπιόν θ', ὅσον ἤθελε θυμός. Τούτων οὖν ὃ μὲν καθάπαξ περιγραπτέον, οἷς δὲ συμμετρως χρηστέον, ὥσπερ ἀναθήμασί τισι μικρὸν προσαποβλέψαντας, καθάπερ Ὀμηρος εἶρηκε·

Μολπή τ' ὀρχηστὺς τε· τὰ γὰρ τ' ἀναθήματα δαιτός.

9. Τὸ δ' ὄλον τὸ πρὸς τὰ τοιαῦτα νενεκὸς τοῖς μνησιῆρσι καὶ τοῖς Φαίαξιν ἔνεμεν, ἀλλ' οὐχὶ Νέστορος οὐδὲ Μενελάω· οὐ ἐν τῇ γαμοποιᾷ μὴ συνέντες οἱ περὶ Ἀρίσταρχον ὅτι συνεχοῦς οὔσης τῆς ἐστιάσεως καὶ τῶν ἀκμαίων ἡμερῶν παρεληλυθυῖαν, ἐν αἷς περιήληπτο μὲν ἡ γαμουμένη πρὸς τοῦ νυμφίου, πέρασ δ' εἶχεν ὁ τοῦ Μεγαπένθους γάμος, αὐτοὶ δὲ μονάζοντες διητῶντο ὃ τε Μενέλαος καὶ ἡ Ἑλένη, μὴ συνέντες, ἀλλ' ἐξαπατηθέντες ὑπὸ τοῦ πρώτου ἔπους·

Τὸν δ' εὖρον δαινύντα γάμον πολλοῖσιν ἔτησιν, προσσυνῆσαν τοιούτους τινὰς σίχους·

Ὡς οἱ μὲν δαίνυντο καθ' ὑπερφέρεις μέγα δῶμα γέτονες ἧδὲ ἔται Μενελάου κυδαλλμοιο, ταρπόμενοι· μετὰ δὲ σφιν ἐμῆπτετο θεῶς αἰοῦδος

φορμίζων· δοιῶ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς
 μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνευσον κατὰ μέσσοις.
 μετενεγκόντες ἐκ τῆς Ὀπλοποιίας σὺν αὐτῷ γε τῷ περὶ
 τὴν λέξιν ἀμαρτήματι. Οὐ γὰρ ἐξάρχοντες οἱ κυβιστητῆ-
 ρες, ἀλλ' ἐξάρχοντος τοῦ ᾠδοῦ πάντως ᾠροῦντο. Τὸ γὰρ
 ἐξάρχειν τῆς φόρμιγγος ἴδιον. Διόπερ ὁ μὲν Ἡσιόδος
 φησιν ἐν τῇ Ἀσπίδι· „Θεαὶ δ' ἐξῆρχον αἰοιδῆς Μοῦσαι
 Πιερίδες,“ καὶ ὁ Ἀρχίλοχος·

Αὐτὸς ἐξάρχων πρὸς αὐλὸν Λέσβιον παιήονα.

Καλεῖ δὲ Στησίχορος μὲν τὴν Μοῦσαν ἀρχεσίμολπον,
 Πίνδαρος δ' ἀγασίχορα τὰ προοίμια. Διόδωρος δ' ὁ
 Ἀριστοφάνειος ὅλον τὸν γάμον περιέγραψε, τοπάζων πρῶ-
 τας ἡμέρας εἶναι, καὶ τὸ λῆγον αὐτῶν, ἔτι δὲ καὶ τὸ ἑω-
 λον τῆς συμποσίας οὐκ ἐπιλογιζόμενος. Ἐπειτα κελεῖν
 γράφειν· „δοιῶ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς“ ἐν τῷ δασῆ
 γράμματι, σολοικίζειν ἀναγκάζων. Τὸ μὲν γὰρ κατ' αὐ-
 τοὺς κατὰ σφᾶς ἔστιν αὐτοὺς, τὸ δὲ λέγειν ἑαυτοὺς σό-
 λικον.

10. Ἄλλ' ὅπερ εἶπον, ἢ τῶν ἀχροαμάτων εἰς τὸ σῶ-
 φρον τοῦτο συμπόσιον εἰσαγωγὴ παρέγγραφός ἐστιν ἐκ
 τοῦ Κρητισμοῦ χοροῦ μετανηγεμένη, περὶ οὗ φησιν ἐν
 (181) Ὀπλοποιᾷ·

Ἐν δὲ χορὸν ποίκιλλε περικλυτὸς Ἀμφιγυῆις,
 τῷ ἔκειλον, οἷόν ποτ' ἐνὶ Κνωσσῷ εὐρείῃ
 Δαίδαλος ἤσκησεν καλλιπλοκάμῳ Ἀριάδῃ.

Ἐνθα μὲν ἠΐθεοι καὶ παρθένοι ἀλφεισίβοιαι
 ᾠροῦντ', ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχουσαι.

Τούτοις γὰρ ἐπιβάλλει·

Πολλὸς δ' ἡμερόεντα χορὸν περίσταθ' ὄμιλος
 τερπόμενος· δοιῶ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτοὺς

μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνεον κατὰ μέσους.

Τοῖς μὲν οὖν Κρησὶν ἢ τε ὄρχησις ἐπιχώριος καὶ τὸ κυβιστῶν. Διό φησι πρὸς τὸν Κρηῖτα Μηριόνην·

Μηριόνη, τόχα κέν σε, καὶ ὄρχηστήν περ ἴοντα,
ἔγχος ἐμόν κατέπανσε διαμπερές, εἴ σ' ἔβαλόν περ.

Ὅθεν καὶ Κρητικὰ καλοῦσι τὰ ὑπορχήματα·

Κρηῖτα μὲν καλέουσι τρόπον·

τὸ δ' ὄργανον Μολοσσόν·

„Οἱ δὲ Λακωνισταὶ λεγόμενοι (φησὶν ὁ Τίμαιος) ἐν τετραγώνοις χοροῖς ἦδον.“ Καθόλου δὲ διάφορος ἦν ἡ μουσικὴ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι, τῶν μὲν Ἀθηναίων τοὺς Διονυσιακοὺς χοροὺς καὶ τοὺς κυκλίους προτιμώντων, Συρακοσίων δὲ τοὺς ἰαμβιστάς, ἄλλων δ' ἄλλο τι.

Ὁ δ' Ἀρίσταρχος οὐ μόνον εἰς τὸ τοῦ Μενελάου συμπόσιον ἐμβαλὼν οὗς οὐ προσηκε στίχους καὶ τῆς Λακωνικῆ παιδείας ἀλλότριον ἐποίησε καὶ τῆς τοῦ βασιλείως σαφροσύνης, ἀλλὰ καὶ τοῦ Κρητικοῦ χοροῦ τὸν ὦδον ἐξέλεν, ἐπιτεμών τὰ ποιήματα τὸν τρόπον τοῦτον·

Πολλὸς δ' ἡμερόεντα χορὸν περιέσταθ' ὄμιλος
τερπόμενος· δοιῶ δὲ κυβιστηγῆρα κατ' αὐτοῦς
μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνεον κατὰ μέσους.

ὅστις ἀνάτατον γίνεσθαι παντάπασι τὸ ἐξάρχοντες, μηκέτι δυναμένης τῆς ἐπὶ τὸν ὦδον ἀναφορᾶς σώζεσθαι.

11. Διότι δὲ οὐ πιθανόν, ἀκρόαμα παρὰ τῷ Μενελάῳ τυγχάνειν, δῆλον ἐκ τοῦ δι' ὀμίλιας ὄλον τὸ συμπόσιον περαινέσθαι τῆς πρὸς ἀλλήλους, ὄνομα δὲ μηδὲν εἰρησθαι τοῦ ὦδοῦ, μηδὲ ὦδὴν ἦν ἦδε, μηδὲ προσέχεω τοὺς περὶ Τηλέμαχον ἀντιῶ· καθάπερ δ' ἐν σιωπῇ τινι καὶ ἔρημῳ κατανοεῖν μᾶλλον τὸν οἶκον· καίτοι γε πῶς οὐκ ἐπίθανον ταῖς τῶν φρονιμοεικῶν νέεας Ὀδυσσεύς καὶ

Νέστορος ἐπαριστέρους εἰσάγεσθαι, ὥστε τρόπον ἀγροίκων τινῶν μὴ προσέχειν τοῖς παρεσκευασμένοις ἀκροάμασιν; Ὁ γοῦν Ὀδυσσεὺς προσέχει τοῖς τῶν Φαιάκων ἄσματοποιοῖς·

Αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς

μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν, θαύμαζε δὲ θυμῷ·
καίπερ ἔχων πολλὰ τὰ περιέκοντα, κατ' ἐνδύμενος εἴπειν·

Κήδεά μοι καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶν, ἤπερ αἰοδαί.

Πῶς οὖν οὐκ ἂν ἀβέλτερος εἴη ὁ Τηλέμαχος, ἔδοξ' παρόντος καὶ κυβιστητῆρος, προσκύπτων πρὸς τὸν Πεισιστρατον, καὶ τῶν σκευῶν διατιθέμενος; Ἄλλ' Ὀμηρος, (182) ὥσπερ ἀγαθὸς ζωγράφος, πάντα ὁμοίον τῷ πατρὶ τὸν Τηλέμαχον παρίστησι. Πεποίηκε γοῦν ἀμφοτέρους, τὸν μὲν τῷ Ἀλκινόῳ, τὸν δὲ τῷ Μενελάῳ, διὰ δακρύων γνωριζομένους.

12. Ἐν δὲ τῷ Ἐπικούρου συμπόσιῳ κολάκων ἐστὶν ἄγχις, ἀλλήλους ἐπαινούντων, τὸ δὲ Πλάτωνος πλήρως ἐστὶ μυκτηριστῶν, ἀλλήλους τωθαζόντων: τὸν γὰρ περὶ Ἀλκιβιάδου λόγον σιωπῶ. Παρὰ δ' Ὀμήρῳ κεκρότηται τὰ σώφρονα συμπόσια. Καὶ ποτὲ μὲν ἐπήγεσέ τις, φήσας πρὸς τὸν Μενέλαον, ὡς οὐ τολμῶ λέγειν

ἄντα σέθεν, τοῦ νόϊ θεοῦ ὡς τερπόμεθ' αὐδῆ.

Ὁ δ' ἐπελάβετό τινος τῶν οὐκ ὀρθῶς λεγομένων ἢ γιγνομένων·

Καὶ νῦν, εἴ τί που ἐστὶ, πίδαίό μοι· οὐ γὰρ ἔγωγε
τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος.

Ὁ δὲ πάλιν·

Τηλέμαχε, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων.

(187) Οὔτε γὰρ κολάκα πρέπον ἐστὶν εἶναι, οὔτε μυκτηριστήν. Πάλιν Ἐπικούρος ἐν τῷ Συμποσίῳ ζητεῖ περὶ

δυσπερίας, ὥστ' οἰωνίσασθαι· εἶθ' ἐξῆς περὶ πυρετῶν. Τὴν μὲν γὰρ ἐπιτρέχουσαν τῇ λέξει ἀρῶνθμίαν τί δεῖ καὶ λέγειν; Πλάτων δὲ (τὸν μὲν ὑπὸ τῆς λυγγὸς ὀχλούμενον καὶ θεραπευόμενον ἀνακογχυλιασμοῖς ὕδατος, ἐν δὲ ταῖς ὑποθήκαις τοῦ κάρφους, ἵνα τὴν θίνα κινήσας πτάρῃ, παρρημί· κομωθεῖν γὰρ ἤθελε καὶ διασύρειν) χλευάζει τε τὰ ἰσόκαλα τὰ Ἀγάθωνος καὶ τὰ ἀντίθετα, καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην δὲ παράγει λέγοντα, ὅτι πασχητιᾶ. Ἄλλ' ὅμως, τοιαῦτα γράφοντες, τὸν Ὀμηρον ἐκβάλλουσι τῶν πόλεων. Ἄλλ' οὐτ' ἐκ Θύμβρας, ἔφη Δημοχάρης, λόγῃ, οὐτ' ἐκ τοιούτων λόγων ἀνὴρ ἀγαθὸς γίνεται. Οὐ μόνον δ' Ἀλκιβιάδην διασύρει, ἀλλὰ καὶ Χαρμίδην καὶ Εὐθύδημον καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν νέων. Τοῦτο δὲ κομωδοῦντός ἐστι τὴν Ἀθηναίων πόλιν, τὸ τῆς Ἑλλάδος μουσεῖον, ἣν ὁ μὲν Πίνδαρος Ἑλλάδος ἔρεισμα ἔφη, Θουκυδίδης δ' ἐν τῷ εἰς Εὐρυπίδην ἐπιγράμματι Ἑλλάδος Ἑλλάδα, ὃ δὲ Πύθιος ἐστὶν καὶ πρυτανεῖον τῶν Ἑλλήνων. Διότι τοῖσιν κατέψευσται τῶν νεανίσκων, πάρεστι σκοπεῖν ἐξ αὐτοῦ τοῦ Πλάτωνος. Τὸν μὲν γὰρ Ἀλκιβιάδην φησὶν ἐν τῷ ὁμωνύμῳ διαλόγῳ παρακμάσαντα τότε πρῶτον ἀρξασθαι Σωκράτει λαλεῖν, ὅτε πάντες αὐτὸν κατέλειπον οἱ τοῦ σώματος ἐπιθυμηταί. Λέγει γὰρ ταῦτα κατ' ἀρχὰς τοῦ διαλόγου. Τὰ δ' ἐν τῷ Χαρμίδῃ ἐναντιώματα ἐξ αὐτοῦ τοῦ διαλόγου ὃ βουλόμενος εἰσitaί. Ποιεῖ γὰρ αὐτὸν ἀσυμφώνως ποτὲ μὲν σκοτοδινώντα, καὶ μεθυσκόμενον τῷ τοῦ παιδὸς ἔρωτι, καὶ γινόμενον ἐξεδρον, καὶ καθάπερ νεβρὸν ὑποπεπτακώτα λέοντος ἀλκῆ· ἅμα δὲ καταφρονεῖν φησι τῆς ἡρας αὐτοῦ.

13. Ἀλλὰ μὲν καὶ τὸ Ξενοφώντος Συμπόσιον, καὶ περ ἁπαιτούμενον, οὐκ ἐλάττους ἔχει τούτων ἐπιλήψεις.

Καλλίας μὲν γὰρ συνάγει τὸ συμπόσιον, ἐπειδήπερ τὰ παιδικὰ αὐτοῦ Ἀντολύκος Παναθήναια παγκράτιον ἐστειρανώθη. Καὶ εὐθύς οἱ κατακλιθέντες τῷ παιδί προσέχουσι τὸν νοῦν, καὶ ταῦτα τοῦ πατρὸς παρακαθημένον. (188) „Ὡσπερ γὰρ, ὅταν φέγγος ἐν νυκτὶ παρῆ, πάντων προσάγεται τὰ ὄμματα, οὕτω καὶ τὸ Ἀντολύκου κάλλος πάντων ἐφέλκεται τὰς ὄψεις ἐφ' ἑαυτό. Ἐπειτα τῶν παρώντων οὐδεὶς ἦν, ὅς οὐκ ἔπασχέ τι τὴν ψυχὴν ὑπ' ἐκείνου· οἱ μὲν γε σιωπηλότεροι ἐλίγνοντο, εἰ δὲ καὶ ἐσχηματίζοντό πως.“ Ἄλλ' οὐχ Ὀμηρος τοιοῦτόν τι εἰπὲν ἐπεχείρησε, καίπερ τῆς Ἑλένης παρουσίας, περὶ ἧς τοῦ κάλλους τὴν ἐναντίων αὐτῇ τοιαύτ' εἶπεν ὑπὸ τῆς ἀληθείας ἐπικώμενος·

Οὐ νέμισις Τρῶας καὶ εἰκηνήμυδας Ἀχαιοὺς

Τοιῆδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν·
αἰνῶς ἀθανάτησι θεῆς εἰς ὦπα ἕοικεν.

Ἐἰτά φησιν·

Ἀλλὰ καὶ ὡς, τοίηπερ ἐοῦσ', ἐν νηυσὶ νεέσθαι.

Τὰ δὲ μειράκια τὰ ὡς τὸν Μενέλαον παρεγενόμενα, ὁ Νέστορος υἱὸς καὶ ὁ Τηλέμαχος, ἐν οἴνῳ ὄντες καὶ ἐν γαμικῇ συμποσίῳ διατριβόντες, καὶ τῆς Ἑλένης παρακαθημένης, ὡς πρέπειν ἐστίν, ἤσυχίαν ἄγοντες, πρὸς τὸ περιβόητον ἐκκεκρωμένοι κάλλος. Ὁ δὲ Σαρπηθέης τίνος χάριν, τῶν ἀλητριῶν ἀνεχόμενος καὶ τοῦ ὄρχουμένου παιδὸς καὶ καθαρίζοντος, ἔτι δὲ καὶ τῆς κυβιστάσης γυναικὸς ἀπρεπῶς, τὸ μύρον ἀπέκτατο; Οὐδεὶς γὰρ ἂν αὐτοῦ ἀγέλαστὶ ἠρέσχετο, κατὰ νοῦν ἔχων ταῦτα τὰ ἔπη·

Τοὺς ἀχρῶντας, τοὺς ἀνυποδέτους λέγεις,

ἂν ὁ κακοδαίμων Σαρπηθέης καὶ Χαιρεφῶν

Καὶ μὴν ἀσύμφορα καὶ τὰ μετὰ ταῦτα τῆς ἀποτηρήσεως.

Ὁ γὰρ δὴ Κριτόβουλος, μειράκιον ἀστειόν, γέροντα καὶ διδάσκαλον αὐτοῦ τὸν Σωκράτη σκώπτει, πολὺ τῶν Σουλῶν αἰσχίονα λέγων εἶναι. Ὁ δὲ αὐτῷ διαμορφοσκοπεῖται, καὶ κριτὰς ἐλόμενος, τὸν τε παῖδα καὶ τὴν ὄρχηστρίδα προτίθησι νικητήρια φιλήματα τῶν κριτῶν. Τίς οὖν τῶν νέων ἐντυχὼν τούτοις οὐκ ἐπιτριβήσεται μᾶλλον, ἢ περὶ εἰς ἀρετὴν προαχθεῖ;

14. Παρὰ δ' Ὀμήρου ἐν τῷ τοῦ Μενέλαου συμποσίῳ προβάλλουσιν ἀλλήλοις ὡσπερ ἐν διατριβῇ ζητήματα, καὶ πολιτικῶς ὁμιλοῦντες τέρπουσιν ἀλλήλους καὶ ἡμᾶς. Ὁ γοῦν Μενέλαος, παραγενομένων ἐκ τοῦ λουτρῶνος τῶν περὶ τὸν Τηλέμαχον, καὶ τῶν περὶ τὴν ἐδωδῆν παρατεθέντων παρακαλεῖ μεταλαμβάνειν, λέγων τάδε·

Σίτου δ' ἀπεισθον· καὶ χαιρέτον, αὐτὰρ ἔπειτα
δεῖπνου παυσασμένω εἰρησόμεθ', οἷτινες ἐστόν.

Ἐπειτα προσεπιδίδωσι τῶν παρακειμένων αὐτῷ φίλων· θρωπευόμενος·

Ὡς φάτο, καὶ σφιν νῶτα βοδὸς παρὰ πίονα θῆκεν
ἔπι' ἐν χερσὶν ἔλεν, τὰ δ' αἰ οἱ γέρα πάροθρον αὐτῷ.
Φαγόντες δ' ἐκείνοι μετὰ σιωπῆς, ὡς πρέπει νέοις, ἀλλήλοις ὁμιλοῦσιν ἠρέμα προσκύψαντες, οὐ περὶ ἐδεσμάτων, φησὶν, οὐδὲ περὶ θεραπευτικῶν τοῦ κεκληκότος, ἕφ' ὧν ἐλούσαντο, περὶ δὲ τῶν κτημάτων τοῦ ὑποδεξαμένου·

Ζηρός που τοιαῦτα δόμοις ἐν κτήματα κέεται.

Βέλτιον γὰρ οὕτως φησὶν ὁ Σέλευκος γράφεσθαι. Ἀρισταρχος δὲ οὐ δόντως γράφει·

(189) Ζηρός που τοιήδε γ' Ὀλυμπίου ἔνδοθεν ἀλλή.
Οὐ γὰρ τῆς οἰκίας τὸ κάλλος μόνον ἀποθανυμάζουσι.
Πῶς γὰρ ἤλεκτρον καὶ ἄργυρος καὶ ἑλέφας ἐν τοῖς τοίχοις
ἔσσι; Ἀλλὰ τὰ μὲν περὶ τοῦ οἴκου εἰρήμασιν, ὡς ἔστι „δω-

ματα ἤχηεντα.· Τοιαῦτα, γὰρ δὴ τὰ ὑπόροφα καὶ μαγάλα. Περὶ δὲ τῶν σκευῶν τό·

Χρυσοῦ τ' ἤλεκτρον τε καὶ ἀργύρου ἢδ' ἐλέφαντος·
Ὅς εἰκότως ἐπιφέρεται·

Ζηρός που τοιαῦτα δόμοις ἐν κτήματα κείται,
ὄσσα τὰδ' ἄσπετα πολλά· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
Ὀὐκ ἔστι δ' ἀκόλουθον τῷ·

Ζηρός που τοιήδε γ' Ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή
ἐπιφέρειν

Ὅσσα τὰδ' ἄσπετα πολλά·
σόλοικον ὄν τῷ ἄσυνήθει τῆς ἀναγνώσεως.

15. Ἐπι τοίνυν οὐδ' ἡ αὐλή ἀρμόττει ἐπὶ τοῦ οἴκου.
Ὁ γὰρ διαπνεόμενος τόπος αὐλή λέγεται. Καὶ διαυλ-
νίζειν φασὲν τὸ δεχόμενον ἐξ ἑκατέρου πνεῦμα χωρίον,
Ἐπι δὲ αὐλὸς μὲν τὸ ὄργανον, ᾧ διέρχεται τὸ πνεῦμα, καὶ
πᾶν τὸ διατεταμένον εἰς εὐθύτητα σχῆμα αὐλὸν καλοῦ-
μεν, ὥσπερ τὸ στάδιον καὶ τὸν κρουνὸν τοῦ αἵματος·

— Αὐτῆκα δ' αὐλὸς ἀνά βίνας παχὺς ἦλθε.

Καὶ τὴν περικεφαλαίαν, ὅταν ἐκ τοῦ μέσου πρὸς ὄρθον
ἀνατείνῃ, αὐλώπιν. Λέγονται δὲ Ἀθήνησι καὶ ἱεροὶ τινες
αὐλώνες, ὧν μὲνηται Φιλόχορος ἐν τῇ ἐνάτῃ. Καλοῦσι
δ' ἀρσενικῶς τοὺς αὐλώνας, ὥσπερ Θουκυδίδης ἐν τῇ τε-
τάρτῃ, καὶ πάντες οἱ καταλογάδην συγγραφεῖς, αἱ δὲ ποιη-
ταὶ θηλυκῶς. Καρβύκος μὲν Ἀχιλλεῖ·

Βαθεῖον εἰς αὐλῶνα περιδρομον στρατοῦ.
καὶ Σοφοκλῆς Σκύθαις·

Κρημονούς τε καὶ σήραγγας ἢδ' ἐπακτίας
αὐλώνας.

Ἐκδοκτεόν οὖν καὶ τὸ παρ' Ἐρατοσθένει ἐν τῷ Ἐρωτῇ θη-
λυκῶς εἰρησθαι· „Βαδύς διαφύεται αὐλῶνα· ἐπὶ τοῦ

ιθεΐα, καθάπερ λέγεται θήλυς έέρση. Πάν οὖν τὸ
 ιούτον αὐλή τε καὶ αὐλῶν λέγεται. Νῦν δὲ τὰ βασι-
 λεία λέγουσιν αὐλᾶς· ὡςπερ Μένανδρος·

Αὐλᾶς θεραπεύειν καὶ σατράπας.
 αὐ Δίφιλος·

Αὐλᾶς θεραπεύειν δ' ἐστίν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ,
 ἢ φυγάδος, ἢ πεινῶντος, ἢ μαστιγίου.
 ἴτοι διὰ τὸ μεγάλους ἔχειν τοὺς πρὸ τῶν οἴκων ὑπαι-
 ρίους τόπους, ἢ τῷ παραυλλίζεσθαι καὶ παρακομαῖσθαι
 ἢς δορυφόρους τοῖς βασιλείοις. Ὅμηρος δὲ τὴν αὐλήν
 ἢ τάττει ἐπὶ τῶν ὑπαίθρων τόπων, ἔνθα ἦν ὁ τοῦ ἐρ-
 λου Ζηνὸς βωμός. Ὅ μόντοι γε Πηλεὺς καταλαμβάνεται
 Αὐλῆς ἐν χόρτω· ἔχε δὲ χρύσειον ἄλεισον,
 σπένδων αἰδοπα οἶνον ἐπ' αἰδομένοις ἱεροῖσι·

δὲ Πρίαμος·

Αὐλῆς ἐν χόρτοισι κυλινδόμενος κατὰ κόπρον,
 ἢ ὁ Ὀδυσσεὺς προστάττει τοῖς περὶ τὸν Φήμιον·

Ἄλλ' ἐξελθόντες μεγάρων εὐ ναιεταόντων
 (90) ἐκ φόνου εἰς αὐλήν.

τι δὲ ὁμοῦ τὸν τε οἶκον καὶ τὰ κτήματα ἐπήγεσεν ὁ Τη-
 μαχος, ἐμφανίζει ὁ Μενέλαος·

Τέκνα φίλ', ἦτοι Ζηνὶ βροτῶν οὐκ ἂν τις ἐρίζοι·
 αἰθάνατοι γὰρ τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν.

16. Ἄλλὰ γὰρ ἐπανιτέον ἐπὶ τὸ συμπόσιον, ἐν ᾧ
 ὁμηρος ἐπιδειξίας ἀφορμὴν εὔρε λόγων, ὥστε κτήσιν συγ-
 γῆναι φίλου. Οὐ γὰρ ὡς πρόβλημα προτείνει, ἀλλ' ἐπι-
 κριτικῶς παρενείρας ὁ Μενέλαος, ἐπειδὴ ἤκουσε τῶν ἐπαί-
 νων, τὸ μὲν εἶναι πλούσιος οὐκ ἀρνέεται· κἀνταῦθα δὲ
 ἐργαλῶν τὸν φθόνον, πολλὰ γὰρ, φησὶ, παθῶν ἔχεκ ἀ-
 νων. Οὐ μόντοι γε ἀξιοὶ ἑαυτὸν θεοῖς συγκρίνεν·

² Ἀθάνατοι γὰρ τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασαν.

² Ἐνδειζόμενος δὲ φιλάδελφον ἦθος, καὶ μετ' ἀνάγκης φήσας ζῆν, τε, καὶ πλουτεῖν, ἀντιπαρέθηκε τὸν τῆς φίλλας λόγον·

² Ὡν ὄφελον τριτάτην περ' ἔχων ἐν δόμοισι μοῖραν ναίειν, οἱ δ' ἄνδρες σοοὶ ἔμμεναι, οἱ τὸτ' ὄλοντο·

Τροίην ἐν εὐρείῃ ἐκάς Ἄργεος ἵπποβότοιο.

Τίς ἂν οὖν τῶν ἐγγόνων ἐκείνων τῶν ὑπὲρ τοῦ τοιοῦτου τεθνηκότων οὐκ ἂν ἀνταξίαν δόξειε τὴν ἐπὶ τῇ στερήσει τοῦ πατρὸς λύπην τῇ τοῦ πατρὸς εὐχαρίστῳ μνήμῃ διορθουμένην; Ὅπως δὲ μὴ δόξη κοινὸς εἶναι πρὸς πάντας τοὺς παραπλησίως αὐτῷ τὴν εὐνοίαν ἐνδεδειγμένους, ἐπινεγχε·

Τῶν πάντων οὐ τόσον ὀδύρομαι, ἀχνύμενός περ, ὡς ἐνός, ὅστε μοι ὕπνον ἀπεχθαίρει καὶ ἔσωδῆν.

² Ἴνα δὲ μὴ φαίνεται μηδενὸς τῶν ἐκείνου παραμέλων, ἐμνήσθη κατ' ὄνομα·

² Ὀδύρονται νύ που αὐτὸν

Λαέρτης θ' ὃ γέρον καὶ ἐχέφρων Πηλεόπεια,

Τηλέμαχος θ', ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ.

Τοῦ δὲ δακρυσάντος πρὸς τὴν μνήμην, ὃ μὲν ἐφίστησι, καὶν τοσοῦτω τῆς Ἑλένης ἐπεισόδῳ, κακείνης ἐκ τῆς ὁμοιωτικῆς τεκμηραμένης (πάνου γὰρ αἱ γυναῖκες, διὰ τὸ παρατηρεῖσθαι τὴν ἀλλήλων σωφροσύνην, δεῖναι τὰς ὁμοιωτικῆς τῶν παιδῶν πρὸς τοὺς γονεῆς ἐλέγξει) παρεμβάλλοντός τινα λόγον καὶ τοῦ Πεισιστράτου, (χρὴ γὰρ καὶ τοῦτον μὴ παρεῖναι δορυφορήματος τρόπου,) καὶ διαλεχθέντος εὐσχημόνως περὶ τῆς αἰδοῦς τοῦ Τηλεμάχου, πάλιν ἐπιβάλλει ὁ Μενέλαος περὶ τῆς τοῦ Ὀδυσσεῦς φίλλας, ὅτι μετὰ μόνου καταγεράναι μάλιστα ἂν ἦθελαν ἐκείνου.

17. Κατὰ δὲ τὸ εἰκὸς οἱ μὲν δακρύουσαν, ἣ δ' Ἐλένη, Διὸς οὔσα θυγάτηρ, καὶ παρὰ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ σοφῶν μεμαθηκυῖα πολλοὺς λόγους, εἰς τὸν οἶνον ἐμβάλλει πανακὲς τῶ ὄντι φάρμακον, καὶ ἄρχεται διηγέισθαι τὰ περὶ τοῦ Ὀδυσσεύς, μεταξὺ ταλασιουργίας ἀπτομένη, οὐ δι' ἀρίσκειαν τοῦτο πράττουσα, ἀλλ' οἴκοθεν ἔχουσα τὴν (191) τοιαύτην αἴρεσιν. Ἡ γοῦν Ἀφροδίτῃ ἐρχομένη πρὸς αὐτὴν μετὰ τὸ μονομάχιον εἰκάζεται·

Γρηὶ δέ μιν εἰκυῖα παλαιγενεῖ προσείπετε
εἰροκόμῳ, ἣ οἱ Λακεδαιμόνι ναιταούσῃ
ἦσκειν εἶρος καλά.

Ἐμφανίζεται δ' αὐτῆς οὐ παρέργως τὸ φιλεργον κακ-
τούτων·

Τῇ δ' ἄρ' αἴμ' Ἀδρήστη κλισίην εὐτακτον ἔθηκεν·

Ἀκίππη δὲ τάπητα φέρεν μαλακοῦ ἐρίοιο,

Φυλῶ δ' ἀργύρεον τάλαρον φέρε, τὸν οἱ ἔδωκεν

Ἀλεάνδρῃ, Πρὸλυβοιο δάμαρ.

τὸν γὰρ οἱ ἀμφίπολος Φυλῶ παρεῖθηκε φέρουσα,

νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ

ἠλακάτῃ τετάγυστο, ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχουσα.

Ἔοικε δὲ καὶ αὐτὴ τὴν ἑαυτῆς καλλιτεχνίαν συνοραῖν. Τῇ
γοῦν Τηλεμάχῳ πέπλον τινα δωρουμένη φησί·

Δῶρόν τοι καὶ ἐγώ, τέκνον φίλε, τοῦτο δίδωμι,

μῆμ' Ἐλένης χειρῶν, πολυηράτου ἐς γάμου ὤρην,

σῆ δ' ἀλόχῳ φορέειν.

Αὕτη δ' ἣ φιλεργία τὴν σωφροσύνην αὐτῆς καταμηνύει
οὐ χλιδῶσα γὰρ οὐδὲ θρυπτομένη διὰ τὸ κάλλος εἰσάγε-
ται. Εὐρίσκειται γοῦν περὶ ἰστὸν ὑφαίνουσα καὶ ποι-
κίλλουσα·

Τὴν δ' εἶρ' ἐν μεγάρῳ· ἣ δὲ μέγαν ἰστὸν ὑφαίνε,

δίπλακα μαρμαρέην· πολέας δ' ἐπέπασσιν ἀέθλους
 Τρώων θ' ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχαιτώνων,
 οὓς ἔθην εἶνεκ' ἔπασχον ὑπ' Ἄρης παλαμάων.

18. Διδάσκει δ' ἡμᾶς Ὀμηρος, ὅτι δεῖ καὶ τοὺς κε-
 κλημένους ἐφ' ἐσίτασιν παρὰκαλεῖν ἀπαντίσασθαι τοὺς
 κεκληκότας. Ὁ μὲν Τηλέμαχος τὸν Μενέλαον·

Ἄλλ' ἄγετ', εἰς εὐνήν τράπεθ' ἡμέας, ὄφρα καὶ ἦδη
 ὑπνώ ὑπὸ γλυκερῷ ταρπώμεθα κοιμηθέντες.

Ἡ δὲ προσποιουμένη Μέντωρ εἶναι Ἀθηναῖα πρὸς τὸν Νέ-
 στορα·

Ἄλλ' ἄγε, τάμνετε μὲν γλώσσας, κερύσασθε δὲ οἶνον,
 ὄφρα Ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν
 σπείσαντες κοίτιο μεδάμεδα· τοῖο γὰρ ὦρη.

Ἐν δὲ ταῖς τῶν θεῶν εορταῖς οὐδ' ὅσιον εἶναι δοκεῖ πλείω
 χρόνον παραμένειν. Ἰνωμικῶς γοῦν φησι παρὰ τῷ Ὀμίρῳ
 ἠ' Ἀθηναῖα·

Ἦδη γὰρ φάος οἴχεθ' ὑπὸ ζόφον, οὐδὲ ἔοικε
 δευθὰ θεῶν ἐν δακτὶ θαλασσίμεν, ἀλλὰ νέεσθαι.

Καὶ νῦν δὴ νόμος ἐκ θυσιῶν τινων πρὸ ἡλίου δύνοντος
 ἀπιέναι. Καὶ παρ' Αἰγυπτίοις δὲ τὸ παλαιὸν σωφροσι-
 κῶς διεξήγετο τὸ τῶν συμποσίων γένος, καθάπερ εἴρηκεν
 Ἀπολλώνιος ὁ περὶ τούτων γεγραφώς. Καθήμενοι μὲν
 γὰρ ἐδεῖπνον, τροφῇ τῇ λιτοτάτῃ καὶ ὑγιεινοτάτῃ χρώμε-
 νοι, καὶ οἶνω τοσοῦτω, ὅσος ἱκανὸς ἂν γένοιτο πρὸς εὐθυ-
 μίαν, ἦν δ' Πίνδαρος αἰτεῖται παρὰ τοῦ Διός·

Τί δ' ἔρδων φίλος

σοὶ τε καρτεροβρόντα Κρονίδα, φίλος δὲ Μοῖσαις
 Εὐθυμία τε μέλων εἶην,

τοῦτ' αἰτήμι σε.

(192) Τὸ δὲ Πλάτωνος συμπόσιον οὐ συντεθρῶν ἔσται

ὁ βουλευτήριον, οὐ λέσχη φιλοσόφων. Σωκράτης γὰρ οὐδὲ τοῦ συμποσίου ἀποστήναι θέλει, καίτοι Ἐρυξίμαχον καὶ Φαίδρου καὶ ἄλλων τινῶν ἀποστάντων, ἀλλ' ἐγγήγορε μετ' Ἀγάθωνος καὶ Ἀριστοφάνους, καὶ πίνει ἐξ ἀργυροῦ ῥέεατος· καλῶς γάρ τις τὰ μεγάλα ποτήρια οὕτως ἀνόηασε. Πίνει τ' ἐκ τῆς φιάλης ἐπιδέξια. Φησὶ δὲ καὶ μετὰ τοῦτο τους μὲν δύο νυστάζειν, καταδαρθεῖν δὲ πρότερον τὸν Ἀριστοφάνη, ἥδη δὲ ἡμέρας ὑποφαινούσης τὸν Ἀγάθωνα· καὶ τὸν Σωκράτη, κατακοιμήσαντα ἐκείνους, ἵναστίαντ' ἀπιέναι εἰς τὸ Λύκκιον, ἐξόν, φησὶν ὁ Ἡρόδιος, εἰς τοὺς Ὀμήρου Λαιστργόνας,

Ἐνθα κ' αὐπνος ἀνὴρ δοιοὺς ἐξήρατο μισθοῦς.

19. Πᾶσα δὲ συμποσίου συναγωγή παρὰ τοῖς ἀραιοῖς τὴν αἰτίαν εἰς θεὸν ἀνέφερε, καὶ στεφάνοις ἐχρώντο οἷς οἰκειοῖς τῶν θεῶν καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς. Καὶ δοῦλος οὐδεις ἦν ὁ διακονήσων, ἀλλ' οἱ νέοι τῶν ἐλευθέρων ἠνοχόουν, ὡς ὁ τοῦ Μεγελίου υἱός, καίτοι νυμφίος ὑπάρτων, καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς γάμοις. Παρὰ δὲ τῇ καλῇ Σαπυροῖ καὶ ὁ Ἐρμῆς οἶνοχοεῖ τοῖς θεοῖς. Καὶ τᾶλλα δὲ πάντα παρεσκευάζον τοῖς δειπνοῦσιν ἐλεύθεροι. Καὶ οἱ δειγήσαντες ἀπελύοντο φάτος ὄντος. Ἐν ἐνίοις δὲ καὶ τῶν Τερσικῶν συμποσίων ἐγίνοντό τινες καὶ βουλαὶ, καθάπερ ἐν τῷ τοῦ Ἀγαμέμνονος κατὰ τὴν στρατείαν. Τὸ δὲ τοῦ Ἠλικίου συμπόσιον, πρὸς ὃ ἀποτίεταται τοῦ Ὀδυσσεὺς λόγος·

Ὅν γὰρ ἔγωγέ τι φημι τέλος χαριέστερον εἶναι,

ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχη κατὰ δῆμον ἅπαντα,·

δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζονται αἰοιδῶν.

ἔνου ὑποδοχὴν ἔχει, ὄντων καὶ αὐτῶν τῶν Φαίακων τραγερῶν. Ὅπερ συμβάλλων τις πρὸς τὰ τῶν φιλοσόφων

συμπόσια κοσμιώτερον ἢ εὖροι, καίτοι τοῦτο περιέχον καὶ ἰλαρότητα καὶ παιδιὰν εὐσχήμονα. Μετὰ γὰρ τὸν ἀγῶνα τὸν γυμνικὸν ἦδρι ὁ ἠδὸς „ἀμφ' Ἄρτος φιλότητα,“ μῦθόν τινα χλεύη κεκραμένον, καὶ εἰς τὴν μνηστηροφονίαν ὑποθήκας ὑποτιθέμενον τῷ Ὀδυσσεῖ, ὡς τοῦ Ἡφαίστου καὶ τοῦ κυλλοποδίου τὸν ἀνδρείοτατον Ἄρη καταγωνισαμένου.

20. Ἐκαθέζοντο δὲ καὶ δειπνοῦντες οἱ τότε. Πολλοχοῦ γοῦν ὁ Ὀμηρὸς φησιν·

Ἐξεῖς ἔζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.

Ὁ γὰρ θρόνος αὐτὸ μόνον ἐλευθέρως ἐστὶ καθέδρα σὺν ὑποποδίῳ, ὅπερ θρήνην καλοῦντες, ἐπευθεν αὐτὸν ὀνόμασαν θρόνον, τοῦ θρήσασθαι χάριν, ὅπερ ἐπὶ τοῦ καθέζεσθαι τάσσουσιν, ὡς Φιλητᾶς·

Θρήσασθαι πλατάνῳ γαίῃ ὑπο.

Ὁ δὲ κλισιὸς περιτοτέρως κεκόσμηται ἀνακλίσει. Τούτων δ' εὐτελέστερος ἦν ὁ δίφρος. Τῷ γοῦν Ὀδυσσεῖ ἐπαίτη εἶναι δοκοῦντι „δίφρον ἀεικλίον, φησὶ, καταθῆς, ἄλγην τε τράπεζαν.“

Οἱ δὲ κρατῆρες αὐτοῖς, ὥσπερ ἔχει καὶ τοῦνομα, κεκραμένοι παρεστήμεσαν, ἐξ ἧν οἱ κοῦροι διακονούμενοι τοῖς μὲν ἐντιμοτάτοις ἀεὶ πλήρες παρέχον τὸ ποτήριον, τοῖς δ' ἄλλοις ἐξ ἴσου διένεμον. Ὁ γοῦν Ἀγαμέμνων πρὸς τὸν Ἰδομενεά φησὶ·

(193)

Σὺν δὲ πλεῖον δέπας αἰεὶ

ἔστηχ', ὥσπερ ἐμοί, πῖεον ὅτι θυμὸς ἀνάγκη.

Προέπιον δ' ἀλλήλοισι, οὐχ ὥσπερ ἡμεῖς, (τοῦτο γὰρ προεκπιεῖν ἐστίν,) ἀλλὰ μεστὸν τὸν σκύφον·

Πλησάμενος δ' οἴνοιο δέπας δειδεκτ' Ἀχιλλῆα.

Ὅσακις δὲ καὶ τροφὰς ἐλάμβανον, προειρήματων ἔσθ' ἄτι

τρεις ἦσαν διὰ τὸ τὸ αὐτὸ ποτὲ μὲν ἄριστον, ποτὲ δὲ ἴπνον ὀνομάζεσθαι. Γελοῖοι γάρ εἰσιν οἱ φάσκοντες, καὶ τέσσαρας ἐλάβανον, ἐπεὶ ὁ ποιητὴς ἔφη· „Σὺ δ' ἔρο δειλιήσας,“ οὐ νοοῦντες, ὅτι λέγει τὸν δειλιὸν διαίτας χρόνον. Ὅμως δὲ οὐδεὶς δειξίει παρὰ τῶ ποιητῆ εἰς τινα λαμβάνοντα τροφάς. Διαμαρτάνουσι δὲ πολλοὶ καὶ τῷ ποιητῇ ἐφεξῆς τιθέντες τούτους τοὺς στίχους·

Σίτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
εἶδατα πολλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων·

Δαιτρὸς δὲ κρεῖων πέντακας παρέθηκεν ἄεϊρας.

Ἡ γὰρ εἶδατα παρέθηκεν ἡ ταμίη, δῆλον, ὡς κρεῖων ἴβανα τυγχάνοντα τὸν δαιτρὸν οὐκ ἔδει παρεισφέρειν. ἰόπερ τὸ δίστιχον ἀπαρκεῖ. Ἀκαλλαγέντων δὲ τῶν δεινούτων, αἱ τράπεζαι ἐβαστάζοντο, ὥσπερ παρὰ τοῖς ἡστῆρσι καὶ τοῖς Φαλαξίν, ἐφ' ὧν καὶ λέγει·

Ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον ἔντα δαιτός.

ἴλον ὡς τὰ ἀγγεῖα. Καὶ γὰρ τῶν ὄπλων τὰ σκεπαστὰ· θώρακα καὶ κνημίδας καὶ τὰ τούτοις ἐμπερῆ, λέγουσιν ἔντη, καθάπερ ἀγγεῖα τῶν τοῦ σώματος μερῶν ὄντα. τῶν δὲ ἡρωϊκῶν οἴκων τοὺς μελζοντας Ὅμηρος μέγαρον καὶ δώματα καὶ κλισίας, αἱ δὲ νῦν ξενῶνας καὶ ἀνδρῶν ὀνομίζουσι.

21. Τί οὖν ὀνομάσομεν, ἄνδρες φίλοι, τὸ συμπόσιον, τερ Ἀντίλοχος δ' Ἐπιφανῆς μὲν κληθεῖς, Ἐπιμανῆς δ' ἐκ τῶν πράξεων ὀνομασθεῖς; Βασιλεὺς δ' ἦν οὗτος τῶν Συακῶν, τῶν ἀπὸ Σιλεύκου εἰς· περὶ οὗ φησι Πολύβιος ἰδε, ὡς ἀποδιδράσκων ἐκ τῆς αὐτῆς ἐνίστα τοὺς θεραεῖοντας, οὗ τῆς πόλεως ἄλιων ἐφάνετο δεύτερος καὶ τρίτος· μάλιστα δὲ πρὸς τοῖς ἀργυροκοπέτοις εὐφραστο καὶ χρυσοχοεῖς, εὐρησιλογῶν καὶ φιλοτεχνῶν πρὸς

τοὺς τορευτὰς καὶ τοὺς ἄλλους τεχνίτας. Ἐπειτα καὶ μετὰ
 δημοτῶν ἀνθρώπων συγκαταβαίνων ὠμίλει ᾧ τύχοι, καὶ
 μετὰ τῶν παρεπιδημούντων συνέπιπε τῶν εὐτελεστάτων.
 Ὅτε δὲ τῶν νεωτέρων αἰσθητοὶ τινες συνευωχουμένοις,
 οὐδὲμίαν ἔμφρασιν ποιήσας παρῆν ἐπικωμᾶζων μετὰ κερα-
 μίου καὶ συμφωνίας, ὥστε τοὺς πολλοὺς διὰ τὸ παράδο-
 ξον ἀφισταμένους φεύγειν. Πολλάκις δὲ καὶ τὴν βασιλι-
 κὴν ἀποθήμενος ἐσθῆτα τήβενναν ἀναλαβὼν περῆει κα-
 τὰ τὴν ἀγορὰν ἀρχαιρεσιάζων, καὶ τοὺς μὲν δεξιούμενος,
 τοὺς δὲ καὶ περιπτύσσων, παρεκάλει φέρειν αὐτῷ τὴν ψῆ-
 φον, ποτὲ μὲν ὡς ἀγορανόμος γένηται, ποτὲ δὲ ὡς δήμαρ-
 χος. Τυχῶν δὲ τῆς ἀρχῆς, καὶ καθίσας ἐπὶ τὸν ἐλεφάν-
 τινον δίφρον κατὰ τὸ παρὰ Ῥωμαίοις ἔθος, δῆκονε τῶν
 κατὰ τὴν ἀγορὰν γενομένων συναλλαγμάτων, καὶ διέκρινε
 μετὰ πολλῆς σπουδῆς καὶ προθυμίας. Ἐξ ὧν εἰς ἀπο-
 ρίαν ἦγε τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐπισκεῖς· οἱ μὲν γὰρ ἀφελῆ
 τινα αὐτὸν εἶναι ὑπελάμβανον, οἱ δὲ μαινόμενον. Καὶ
 (194) γὰρ περὶ τὰς δωρεὰς ἦν παραπλήσιος. Ἐδίδον
 γὰρ τοῖς μὲν ἀστραγάλους δορκαδεῖους, τοῖς δὲ φοσηκο-
 βαλάνους, ἄλλοις δὲ χρυσίον. Καὶ ἐξ ἀπαντήσεως δὲ
 τισι συντυγχάνων, οὓς μὴ ἐωράκει ποτὲ, ἐδίδου δωρεὰς
 ἀπροσδοκῆτους. Ἐν δὲ ταῖς πρὸς τὰς πόλεις θυσίαις καὶ
 ταῖς πρὸς τοὺς θεοὺς τιμαῖς πάντας ὑπερέβαλλε τοὺς βε-
 βασιλευσότητας. Τοῦτο δ' ἂν τις τεκμήρηται ἐκ τοῦ
 παρ' Ἀθηναίοις Ὀλυμπιείου, καὶ τῶν περὶ τὸν ἐν Δίῃ
 βωμὸν ἀνδριάντων. Ἐλούετο δὲ καὶ τοῖς δημοσίοις βε-
 λανείοις, ὅτε δημοτῶν ἦν τὰ βυλιανεῖα πεπληρωμένα, κε-
 ραμίων εἰσφερομένων αὐτῷ μέτρων τῶν πολυτελεστάτων.
 Ὅτε καὶ τινος ἐπόντος, „μακάριοί ἐστε ὑμεῖς οἱ βασιλεῖς
 οἱ καὶ τούτοις χρώμενοι, καὶ ὀδοδότες ἦντε“ μετὰ τῶν

ἄνθρωπον προσειπὼν, ὅπου κείνος τῇ ἐξῆς ἐλούετο, ἐπεισελθὼν ἐποίησεν αὐτοῦ καταχυθῆναι τῆς κεφαλῆς μέγιστον κεράμιον πολυτελεστάτου μύρου τῆς στακτῆς καλουμένης, ὡς πάντας ἀναστάντας κλίεσθαι λουομένους τῷ μύρῳ, καὶ διὰ τὴν γλισχρότητα καταπίπτοντας, γέλωτα παρῆγεν, καθάπερ καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα.“

22. „Ὁ δ' αὐτὸς οὗτος βασιλεὺς, ἀκούσας τοὺς ἐν τῇ Μακεδονίᾳ συντετελεσμένους ἀγῶνας ὑπὸ Αἰμίλιου Παύλου, τοῦ Ῥωμαίων στρατηγοῦ, βουλόμενος τῇ μεγαλοουργίᾳ [διωρεᾶ] ὑπερᾶραι τὸν Παῦλον, ἐξέπεμψε πρέσβεις καὶ θεωροὺς εἰς τὰς πόλεις, καταγγελοῦντας τοὺς ἐσομένους ἀγῶνας ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ Δάρφης· ὡς πολλὴν γενέσθαι τῶν Ἑλλήρων σπουδὴν εἰς τὴν ὡς αὐτὸν ἄφιξιν. Ἀρχὴν δ' ἐποίησατο τῆς πανηγύρεως τὴν πομπείαν, οὕτως ἐπιτελεσθεῖσαν. Καθηγοῦντό τινες, Ῥωμαϊκὸν ἔχοντες καθοπλισμὸν, ἐν θώραξιν ἀλυσιδωτοῖς, ἄνδρες ἀκμάζοντες ταῖς ἡλικίαις, πεντακισχίλιοι· μεθ' οὓς Μυσοὶ πεντακισχίλιοι συνεχεῖς ἦσαν· Κίλικες δ' εἰς τὸν τῶν εὐζώνων τρόπον καθοπλισμένοι τρισχίλιοι, χρυσοῦς ἔχοντες στεφάνους. Ἐπὶ δὲ τούτοις Θράκες τρισχίλιοι καὶ Γαλάται πεντακισχίλιοι. Τούτοις ἐπέβαλλον Μακεδόνες δισμύριοι, καὶ χαλκιάσπιδες πεντακισχίλιοι, ἄλλοι δὲ ἀργυράσπιδες. Οἷς ἐπικολούθει μονομάχων ζεύγη διακόσια τεσσαράκοντα. Τούτων κατόπιν ἦσαν ἵππεῖς Νισαῖοι μὲν χίλιοι, πολιτικοὶ δὲ τρισχίλιοι· ὧν οἱ μὲν πλείους ἦσαν χρυσοφάλαροι καὶ χρυσοστέφανοι, οἱ δ' ἄλλοι ἀργυροφάλαροι. Μετὰ δὲ τούτους ἦσαν οἱ λεγόμενοι ἐταῖροι ἵππεῖς· οὗτοι δὲ ἦσαν εἰς χίλους, πάντες χρυσοφάλαροι. Τούτοις συνεχεῖς ἦν τὸ τῶν φίλων σύνταγμα, ἴσον καὶ κατὰ τὸ πλήθος καὶ κατὰ τὸν κόσμον. Ἐπὶ δὲ τούτοις ἐπὶλεκτοσ

χίλιοι. Οἷς ἐπηκολούθει τὸ καλούμενον ἄγρημα, κράττετον εἶναι δοκοῦν σύστημα τῶν ἱππέων, περὶ χίλιους. Τελευταία δ' ἦν ἡ κατάφρακτος ἔππος, οἰκείας τῇ προσηγορίᾳ τῶν ἱππων καὶ τῶν ἀνδρῶν ἐσκεπασμένων τοῖς ὀπλοῖς· ἦσαν δὲ καὶ αὐτοὶ χίλιοι καὶ πεντακόσιοι. Πάντες δ' οἱ προειρημένοι εἶχον πορφυρᾶς ἐφαπτίδας, πολλοὶ δὲ καὶ διαχρύσους καὶ ζωωτάς. Ἐπὶ δὲ τούτοις ἔξιππα μὲν ἦν ἑκατὸν, τέθριππα δὲ τεσσαράκοντα· ἔππαιτα ἐλεφάντων ἄρμα καὶ συνωρίς· καθ' ἓνα δὲ εἴποντο ἐλέφαντες διεσκευασμένοι τριάκοντα καὶ ἕξ.

23. „Τὴν δ' ἄλλην πομπὴν λέγειν ἐστὶ δυσέρικτον· ὡς ἐν κεφαλαιῷ δὲ λεκτέον. Ἐφηβοὶ μὲν γὰρ ἐπόμευσα (195) σαν εἰς ὀκτακοσίους, χρυσοῦς ἔχοντες στεφάνους, βόες δ' εὐτρεφεῖς περὶ χίλους, θεωρία δὲ βραχὺ λείπουσαι τριακοσίων, ἐλεφάντων δὲ ὀδόντες ὀκτακόσιοι. Τὸ δὲ τῶν ἀγαλμάτων πλήθος οὐ δυνατόν ἐξηγήσασθαι· πάντων γὰρ τῶν παρ' ἀνθρώποις λεγομένων ἢ γομιζόμενων θεῶν ἢ δαιμόνων, προσέτι δὲ ἡρώων, εἰδῶλα διήγετο, τὰ μὲν κεχρυσωμένα, τὰ δ' ἡμφιεσμένα στολαῖς διαχρύσοις. Καὶ πᾶσι τούτοις οἱ προσήκοντες μῦθοι κατὰ τὰς παραδεδομένας ἱστορίας ἐν διασκευαῖς πολυτελεσί παρεκέντο. Ἐπέτο δ' αὐτοῖς καὶ Νυκτὸς εἰδῶλον, καὶ Ἡμέρας, Γῆς τε, καὶ Οὐρανοῦ, καὶ Ἡοῦς, καὶ Μεσημβρίας. Τὸ δὲ τῶν χρυσωμάτων καὶ ἀργυρωμάτων πλήθος οὕτως ἂν τις ὑπονόησειν, ὅσον ἦν· ἐνὸς γὰρ τῶν φίλων, Διονυσίου τοῦ ἐπιστολιαγράφου, χίλιοι παῖδες ἐπόμευσαν, ἀργυρώματ' ἔχοντες, ὧν οὐδὲν ἕλαττον ὀλίγη εἶχε δραχμῶν χίλων. Βασίλικοὶ δὲ παῖδες παρήλθον ἑξακόσιοι, χρυσώματα ἔχοντες. Ἐπειτα γυναῖκες ἐκ χρυσῶν καλπίδων μύροις ἔφθανον εἰς διακοσίας. Ταύταις δ' ἕξ ἐπόμευσαν τὸ χρυ-

σόποσι μὲν φορβίους ὀγδοήκοντα γυναῖκες, ἀργυρόποσι δὲ πεντακόσiai καθήμεναι, πολυτελῶς διασκευασμένα. Καὶ τῆς μὲν πομπῆς τὰ ἐπιφανέστατα ταῦτα ἦν·

24. „Ἐπιτελεσθέντων δὲ τῶν ἀγώνων καὶ μονομαχιῶν καὶ κυνηγεσιῶν, κατὰ τριάκονθ' ἡμέρας, ἐν αἷς τὰς θείας συνετέλει πέντε μὲν τὰς πρώτας, ἐν τῷ γυμνασίῳ πάντες ἐκ χρυσῶν ὀβελίων ἠλείφοντο κροκίνῳ μύρω· ἦν δὲ ταῦτα πεντεκαίδεκα, καὶ κυναμωμένου τὰ ἴσα, καὶ ναρδίνου. Παρακλησίαις δὲ καὶ ταῖς ἐξῆς εἰσεφέρετο τήλινον, ἀμαράκινον, ἴρινον; πάντα διαφέροντα ταῖς εὐωδίας. Ἔστρωτο δὲ εἰς εὐοχλίαν ποτὲ μὲν χίλια τρίκλινα, ποτὲ δὲ χίλια πεντακόσια, μετὰ τῆς πολυτελεστάτης διασκευῆς. Ὁ δὲ χειρισμὸς ἐγένετο τῶν πραγμάτων δι' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως. Ἴππον γὰρ εὐτελῆ παρέτρεχε παρὰ τὴν πομπήν, τοὺς μὲν προάγειν κελεύων, τοὺς δὲ ἐπέχειν. Κατὰ δὲ τοὺς πότους αὐτὸς ἐπὶ τὰς εἰσόδους ἐπιστάμενος οὓς μὲν εἰσήγεν, οὓς δ' ἀνέκλινε. Καὶ τοὺς διακόνους δὲ τοὺς τὰς παραθέσεις φέροντας αὐτὸς εἰσήγαγε. Καὶ περιπεφρονόμενος οὐ μὲν προσεκάθιζεν, οὐδὲ προσανέπιπτε. Καὶ ποτὲ μὲν ἀποθέμενος μεταξὺ τὸν φωμόν, ποτὲ δὲ τὸ ποτήριον ἀνεπήδα καὶ μετακίστατο, καὶ περιήμι τὸν πότον προσόψεις λαμβάνων ὀρθὸς ἄλλοτε παρ' ἄλλοις, ἅμα δὲ καὶ τοῖς ἀκροάμασι προσπαίζων. Προϊούσης δ' ἐπὶ πολὺ τῆς συνουσίας, καὶ πολλῶν ἤδη κεχωρισμένων, ὑπο τῶν μίμων ὁ βασιλεὺς εἰσεφέρετο ὄλος κεκαλυμμένος, καὶ εἰς τὴν γῆν εἰδίθετο, ὡς εἰς ἂν δῆτα τῶν μίμων· καὶ τῆς συμφωνίας προκαλουμένης ἀναπηδήσας ὠρχεῖτο καὶ ὑπεκρίνετο μετὰ τῶν γελοιοποιῶν, ὥστε πάντας αἰσχυνομένους φεύγειν. Ταῦτα δὲ πάντα συνέτελεσθη, ἐξ ὧν τὰ μὲν ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐνοσφίσαστο, παρασπονθήσας τὸν Φιλομή-

τορι βασιλεία, παιδίσκον ὄντα, τὰ δὲ καὶ τῶν φίλων συμβυλλομένων. Ἱεροσύλῃκε δὲ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἱερῶν." (196) 25. Θανασιάντων δὲ τῶν δαιτυμόνων τὴν τι τοῦ βασιλείας διάτοιον, ὡς οὐκ ἐπιφανῆς, ἀλλ' ὄντως ἐπιμανῆς ἐπῆρχε, προσέδραμεν ὁ Μασσίριος περὶ τῆς ἐν Ἀλεξανδρεία γεγενημένης ἐπὶ τοῦ πάντ' ἀρίστον Πτολεμαίου τοῦ Φιλιδέλου καὶ βασιλείας πομπῆς Καλλίξενος τὸν Ἰνδιον ἱστοροῦντα ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ Ἀλεξανδρείας, ὃς φησι· „Πρὸ δὲ τοῦ ἀρξασθαι τὴν κατασκευασθεῖσαν σκηρὴν ἐν τῷ τῆς ἀφρας περιβόλῳ, χωρὶς τῆς τῶν στρατιωτῶν καὶ τεχνιτῶν καὶ παρεπιδήμων ἵποδοχῆς, ἐξηγήσομαι. Καλὴ γὰρ εἰς ὑπερβολὴν ἀξία τε ἀποῆς ἐγεγῆθη. Τὸ μὲν οὖν μέγεθος αὐτῆς ἑκατὸν τριάκοντα κλίνας ἐπιδεχόμενον κύκλω, διασκευὴν δ' εἶχε τοιαύτην. Κίονες διαστάθησαν ξύλοι, πέντε μὲν κατὰ πλευρὰν ἐκείστην τοῦ μίμου, πεντηκονταπῆχαις πρὸς ὕψος, ἐπὶ δὲ ἐλίττους κατὰ πλάτος· ἐφ' ὧν ἐπιστύλιον καθηρμόσθη τετράγωνον, ὑπερεῖδον τὴν σύμπασαν τοῦ συμποσίου στέγην. Αὕτη δ' ἐνεπετίσθη κατὰ μέσον οὐρανίσκῳ κοκκωβοβαφεῖ περιλέκῳ, καθ' ἑκάτερον δὲ μέρος εἶχε δοκοῖς, μεσολεύκος ἐμπετύσμασι πυργωτοῖς κατελιημένας, ἐν αἷς φανώματα γραπτὰ κατὰ μέσον ἐτίτατο. Τῶν δὲ κίωνων οἱ μὲν ἑσσαρες ὁμοίωτον φοινίξιν, οἱ δ' ἀνὰ μέσον θήρῶν εἶχον φαντασίαν. Τούτων δ' ἐκτός περιτύλιος ἐπεποιήτο σῦριγξ, ταῖς τρισὶ πλευραῖς καμαρωτὴν ἔχουσα στέγην, ἐν ἣ ἐν τῶν κατακειμένων ἀκολουθίαν ἐστάναι συνέβαινον. Ἦς τὸ μὲν ἐντὸς αὐλαίαις περιέχεται φωνοῖναις, ἐπὶ δὲ τῶν ἀνὰ μέσον χωρῶν δοραὶ θηρίων, παράδοξοι καὶ τῆ ποικιλίᾳ καὶ τοῖς μεγέθεσιν, ἐκρέμαντο. Τὸ δὲ περιέχον αὐτὴν ὑπαιθρον μυρφίναις καὶ δάφνας ἄλλους τ' ἐπιση-

μοίς ἔρνεσω ἐγγόνει συνηρέφες. Τὸ δ' ἔδαφος πᾶν
 νθεσι κατεπέταστο παντοίοις. Ἡ γὰρ Αἴγυπτος καὶ
 αὐτὴ τῆς τοῦ περιέχοντος ἀέρος εὐκρασίαν, καὶ διὰ τοὺς
 ἠρεΐοντας, τὰ ὑπανίως καὶ καθ' ἑώραν ἐνεστηκυῖαν ἐν
 αἰέροις φνόμενα τόποις ἀφθονα γεννᾷ καὶ διὰ παντός,
 αἱ οὔτε ῥόθον οὔτε λευκίον οὔτ' ἄλλο ῥαδίως ἀνθος
 ἀπειῶν οὐδὲν οὐδέποτε εἶωθεν. Διὸ δὴ καὶ κατὰ μέσον
 ἐμῶνα τῆς ὑποδοχῆς τότε γενηθείτης, παράδοξος ἢ
 ἀντασία [τότε] τοῖς ξένοις κατέστη. Τὰ γὰρ εἰς μίαν
 ἠρεθῆναι στεφάνωσιν οὐκ ἂν δυναθέντα ἐν ἄλλῃ πόλει
 ῥαδίως, ταῦτα καὶ τῇ πλήθει τῶν κατακειμένων ἐχορηγεῖ-
 ο εἰς τοὺς στεφάνους ἀφθόνως, καὶ εἰς τὸ τῆς σκηπῆς
 λαφός κατεπέταστο χύθη, θείου τινὸς ὡς ἀληθῶς ἀπο-
 ελοῦντα λειμῶνός πρόσσιν.“

26. „Διέκειτο δὲ ἐπὶ μὲν τῶν τῆς σκηπῆς παραστά-
 των ζῶα μαρμαρίνα τῶν πρώτων τεχνιτῶν ἑκατόν. Ἐν δὲ
 αἷς ἀνὰ μέσον χώραις πίνακες τῶν Σικωνικῶν ζωγρά-
 κων, ἐναλλάξ δ' ἐπίλεκτοι εἰκασταὶ παντοῖαι, καὶ χιτῶνες
 χρυσοῦφεις, ἐραπτίδες τε κάλλισται, τινὲς μὲν εἰκόνας ἔχου-
 ναι τῶν βασιλέων ἐνφρασμένας, αἱ δὲ μυθικὰς διαθέσεις.
 Πτεράνω δὲ τούτων θυροὶ περιέκειτο ἐναλλάξ, ἀργυροῖ
 ε καὶ χρυσοῖ. Ἐν δὲ ταῖς ἐπάνω τούτων χώραις, οὐσαις
 καταπέγχεσθαι, ἄντρα κατσκεύαστο, κατὰ μὲν τὸ μήκος τῆς
 σκηπῆς ἕξ ἐν ἑκατέρῃ πλευρᾷ, κατὰ πλάτος δὲ τέταρα·
 κυμπόσιά τε ἀντία ἀλλήλων ἐν αὐτοῖς τραγικῶν τε καὶ
 (197) κωμικῶν καὶ σατυρικῶν ζῶων, ἀληθινῶν ἐχόντων
 ματισμὸν, οἷς παρέκειτο καὶ ποτήρια χρυσαῖα. Κατὰ μέ-
 σον δὲ τῶν ἄντρων γύμραι ἐλείφθησαν, ἐν αἷς ἕκαστο
 τελεφεκοὶ χρυσοῖ τρίποδες, ὑποστήματα ἔχοντες. Κατὰ
 τὸν ὑψηλότερον τόπον τῆς ὄροφῆς ἀπὸ κατὰ πρόσω-

ποιν ἦσαν ἀλλήλων χρυσοῖ, πεντεκαίδεκαπῆχεις τὸ μέγεθος. Ἐκειντο δὲ κλίνας χρυσαῖ σφιγγόποδες ἐν ταῖς δυοῖ πλευραῖς ἑκατόν· ἢ γὰρ κατὰ πρόσωπον ὄψις ἀφαῖ ὠσαπεπταμένη. Ταύταις δ' ἀμφισταποὶ ἀλουργεῖς ὑπέστρωον τῆς πρώτης ἐρέας, καὶ περιστροφάματα πρὸς κλίνα, διαπρεπῆ ταῖς τέχναις, ἐπήν. Ψυλαὶ δὲ Περσικαὶ τὴν ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν χώραν ἐκάλυπτον, ἀκριβῆ τὴν εὐγραμμίαν τῶν ἐνυφασμένων ἔχουσαι ζωδίων. Παιρετέθησαν δὲ καὶ τρίποδες τοῖς κατακειμένοις χρυσοῖ, διακόσιοι τὸν ἀριθμὸν, ὥστ' εἶναι δύο κατὰ κλίνην, ἐπ' ἀργυρῶν διέθρον. Ἐκ δὲ τῶν ὀπισθεν πρὸς τὴν ἄποιν ἑκατόν ἀργυραῖ λεικάναι, καὶ καταχύσεις ἴσαι, παρέκειντο. Ἐπεπῆγει δὲ τοῦ συμποσίου κατασκευρὺν καὶ ἑτέρα κλίνη πρὸς τὴν τῶν κυλικίων καὶ ποτηρίων τῶν τε λοιπῶν τῶν πρὸς τὴν χρῆσιν ἀνηκόντων κατασκευασμάτων ἐκθεσιν· ἃ δὲ πάντα χρυσαῖ τε ἦν καὶ διάλιθα, θαυμαστά ταῖς τέχναις. Τούτων δὲ τὴν μὲν κατὰ μέρος κατασκευρὴν καὶ τὰ γένη μακρὸν ἐπεφαίνεται μοι δηλοῦν· τὸ δὲ τοῦ σταθμοῦ πλῆθος εἰς μύρια τέλαντ' ἀργυροῦ τὴν σύμπασαν εἶχε κατασκευρῆν.

27. „Ἡμεῖς δὲ, ἐπεὶ τὰ κατὰ τὴν σκηρὴν διεληλύθαμεν, ποιησόμεθα καὶ τῆς πομπῆς ἐξήγησιν. Ἦγετο γὰρ διὰ τοῦ κατὰ τὴν πόλιν σιτοδίου. Πρώτη δ' ἐβιάδιζεν Ἐωσφόρου· καὶ γὰρ ἀρχὴν εἶχεν ἢ πομπῆ, καὶ δ' ὅσ ὁ προειρημένος ἀστὴρ φαίνεται χρόνον. Ἐπειδ' ἢ τοῖς τῶν βασιλέων γονεῦσι κατανομασμένη. Μετὰ δὲ ταύτας αἰ τῶν θεῶν ἀπάντων, οἰκίαν ἔχουσαι τῆς περὶ ἑκάστην αὐτῶν ἱστορίας διασκευρῆν. Τὴν δὲ τελευταίαν Ἐσπίρου συνέβαιεν εἶναι, τῆς ὥρας εἰς τοῦτο συναγούσης τὸν καιρὸν. Τὰ δὲ κατὰ μέρος αὐτῶν εἰς τις εἶδεναι βούλομαι

τας τῶν πεντετηρίδων γραφάς λαμβάνων ἐπισκοπεῖται. Τῆς δὲ Διονυσιακῆς πομπῆς πρῶτοι μὲν προήεσαν οἱ τὸν ὄχλον ἀνείργοντες Σειληνοὶ, πορφυρᾶς χλαμύδας, οἱ δὲ φοινικίδας, ἡμφιεσμένοι. Τούτοις δ' ἐπηκολούθουν Σάτυροι, καθ' ἕκαστον τοῦ σταδίου μέρος εἴκοσι, λαμπάδας φέροντες κισσίνας διαχρύσους. Μεθ' οὓς Νίκαι, χρυσᾶς ἔχουσαι πτέρυγας. Ἐφερον δ' αὐταὶ θυμιατήρια ἐξάπληγῃ, κισσίνους χρυσοῖς κλωσὶ διακεκοσμημένα, ζωατοῦς ἐνδεδυκῆναι χιτῶνας, αὐταὶ δὲ πολὺν κόσμον χρυσοῦν περικείμεναι. Μετὰ δὲ ταύτας εἶπετο βωμὸς ἐξάπληγος διπλοῦς, κισσίνῃ φυλλάδι διαχρύσῳ πεπυκασμένος, ἔχων ἀμπέλινον χρυσοῦν στέφανον, μεσολένοικς μίτραις κατελημένον. Ἐπηκολούθουν δ' αὐτῶν παῖδες, ἐν χιτῶσι πορφυροῖς λιβανωτὸν, καὶ σμίρναν, ἔτι δὲ κρόκον, ἐπὶ χρυσοῦν μαζονόμων φέροντες, ἑκατὸν εἴκοσι. Μεθ' οὓς Σάτυροι τεσσαράκοντα, ἐστεφανωμένοι κισσίνους χρυσοῖς στεφάνοις· τὰ δὲ σώματα οἱ μὲν ἐκέχρωτο ὄστρεϊῳ, τινὲς (198) δὲ μιλτῶ καὶ χρώμασιν ἑτέροις. Ἐφερον δὲ καὶ αὐτοὶ στέφανον χρυσοῦν, ἐξ ἀμπέλου καὶ κισσοῦ εἰργασμένον. Μεθ' οὓς Σειληνοὶ δύο ἐν πορφυραῖς χλαμύσι καὶ κρηπίτι λευκαῖς. Ἔῃχε δ' αὐτῶν ὁ μὲν πέτασον καὶ κηρήκειον χρυσοῦν, ὁ δὲ σάλπιγγα. Μέσος δὲ τούτων ἐβράδιζεν ἄνηρ, μιλζὼν τετράπληγος, ἐν τραγικῇ διαθήσει καὶ προσώπῳ, φέρον χρυσοῦν Ἀμαλθείας κέρας· ὃς προσηγορεύετο Ἐνιαυτός. Ὡς γυνὴ περικαλλεσιτάτη κατὰ τὸ μέγεθος εἶπετο, πολλῶν χρυσοῦ καὶ διαπρεπεῖ κεκοσμημένη, φέρουσα τῇ μὲν μῆ τῶν χειρῶν στέφανον περσείας, τῇ δ' ἐτέρα ῥάβδον φοινίκος· ἐκαλεῖτο δὲ αὕτη Πεντετηρίς. Τινὴ δ' ἐπηκολούθουν Ὡραι τέσσαρες διασκευασμέναι, καὶ ἑκάστη φέρουσα τοὺς ἰδίους καρπῶς. Ἐχέ-

μενα τούτων θυμιατήρια δύο κίσσινα ἐκ χρυσοῦ, ἑξαπέτηχ, καὶ βωμὸς ἀνὰ μέσον τούτων τετράγωνος χρυσοῦ. Καὶ πάλιν Σάτυροι, στεφάνους ἔχοντες κισσίνους χρυσοῦς, φωνικίδας περιβεβλημένοι· ἔφερον δ' οἱ μὲν οἰνοχόην χρυσοῦν, οἱ δὲ καρχῆσιον. Μεθ' οὗς ἐπορεύετο Φιλίσκος ὁ ποιητής, ἱερεὺς ὢν Διονύσου, καὶ πάντες οἱ περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται. Τούτων δ' ἐφεξῆς ἐφέροντο Δελφικοὶ τρίποδες, ἄθλα τοῖς τῶν ἀθλητῶν χορηγοῖς· ὁ μὲν παιδίσκων, ἐννέα πηχῶν τὸ ὕψος, ὁ δὲ πηχῶν δώδεκα, ὁ τῶν ἀνδρῶν.

28. „Μετὰ τούτους τετρακύνκλος πηχῶν τεσσαρεσκαίδεκα, ὀκτώ δὲ τὸ πλάτος, ἤγετο ὑπὸ ἀνδρῶν ὄγδοηκοντα καὶ ἑκατὸν, ἐπὶ δὲ ταύτης ἐπὶν ἄγαλμα Διονύσου δεκάπηχυ, σπένδον ἐκ καρχησίου χρυσοῦ, χιτῶνα πορφυροῦν ἔχον διάπεζον, καὶ ἐπ' αὐτοῦ κρεακτὸν διαφανῆ· περιβεβλητὸ δὲ ἱμάτιον πορφυροῦν χρυσοποικίλον. Προέκειτο δὲ αὐτοῦ κρατὴρ Λακωνικὸς χρυσοῦς μετρητῶν πεντεκαίδεκα καὶ τρίπους χρυσοῦς, ἐφ' οὗ θυμιατήριον χρυσοῦν καὶ φιάλαι δύο χρυσαῖ, κασσίας μεστὰι καὶ κρόκου. Περιέκειτο δ' αὐτῷ καὶ σκιάς ἐκ κισσοῦ καὶ ἀμπέλου καὶ τῆς λοιπῆς ὀπίρας κεκθσμημένη· προσήρητο δὲ καὶ στέφανοι, καὶ ταινίαι, καὶ θύρσοι, καὶ τύμπανα, καὶ μίτραι, πρόσωπά τε σατυρικὰ καὶ κωμικὰ καὶ τραγικά. Τῇ δὲ τετρακύνκλω ἱερεῖς καὶ ἱέρειαι, καὶ πέρσες τελειαί, καὶ θύμσοι παντοδαποὶ, καὶ τὰ λίκνα φέρουσαι. Μετὰ δὲ ταῦτα Μακέται, αἱ καλούμεναι Μιμαλλόνες, καὶ Βασσάραι καὶ Λυδαί, κατακεχυμέναι τὰς τρίχας, καὶ ἐστεφανωμέναι τινὲς μὲν ὄφειν, αἱ δὲ μίλαξι, καὶ ἀμπέλω, καὶ κισσοῦ· κατεῖχον δὲ ταῖς χερσὶν αἱ μὲν ἐγχειρίδια, αἱ δὲ ὄφεις. Μετὰ δὲ ταύτας ἤγετο τετρακύνκλος, πηχῶν

κτώ πλάτος, ὑπὸ ἀνδρῶν ἐξήκοντα, ἐφ' ἧς ἄγαλμα Νύ-
 ης ὀκτάπηχον καθήμενον, ἐνδεδικνός μὲν θάψωνον χιτῶνα
 ρυσοποικίλον, ἱμάτιον δὲ ἠμφίεστο Λακωνικόν. Ἄνιστα-
 ο δὲ τοῦτο μηχανικῶς, οὐδενὸς τὰς χεῖρας προσάγοντος.
 αἰ-σπεῖσαν ἐκ χρυσοῦς φιάλης γάλα, πάλιν ἐκάθητο. Εἶ-
 ς δὲ ἐν τῇ ἀριστερᾷ θύρῃσον ἐστεμμένον μίτραις. Αὐτῇ
 ἑστεφάνωτο κισσίνῳ χρυσοῦ, καὶ βότρουσι διαλίθοις πο-
 υτελέσιν. Εἶχε δὲ σκιάδα, καὶ ἐπὶ τῶν γωνιῶν τῆς τε-
 τρακίρκου κατεπετήγισαν λαμπάδες διάχρυσοι τέτταρες.
 199) Ἐξῆς εἶλετο ἄλλη τετρακίρκος, μήκος πηχῶν ἐξ-
 ὄσοι, πλάτος ἑκαταίδεκα, ὑπὸ ἀνδρῶν τριακοσίων· ἐφ' ἧς
 κτισκεύαστο ληνός, πηχῶν εἴκοσι τεσσαράρων, πλάτος πεν-
 εκκαίδεκα, πλήρης σταφυλῆς. Ἐπάτου δὲ ἐξήκοντα Σά-
 τυροι, πρὸς αὐτὸν ἄδοντες μέλος ἐπιλήριον· ἐφειστήκει δ'
 αὐτοῖς Σειληνός· καὶ δι' ὅλης τῆς ὁδοῦ τὸ γλεῦκος ἔρρει.
 Ἐξῆς ἐφέρετο τετρακίρκος, μήκος πηχῶν εἴκοσι πάντε,
 πλάτος τεσσαρεσκαίδεκα· ἦγετο δὲ ὑπὸ ἀνδρῶν ἑξακο-
 σίων· ἐφ' ἧς ἦν ἄσκος, τρισχιλίους ἔχων μετρητῆς, ἐκ
 ταρδαλῶν δερμάτων ἐρραμμένος· ἔρρει δὲ καὶ οὗτος, κα-
 τὰ μικρὸν ἀνέμενος, κατὰ πᾶσαν τὴν ὁδόν. Ἠκολού-
 θουν δ' αὐτῷ Σάτυροι καὶ Σειληνοὶ ἑκατὸν εἴκοσιν, ἐστε-
 φανωμένοι, φέροντες οἱ μὲν αἰνοχέας, οἱ δὲ φιάλας, οἱ δὲ
 θηρικλείους μεγάλας, πάντα χρυσοῦ.

29. „Ἐχομένως ἦγετο κρατῆρ, ἀργυροῦς ἑξακοσίους
 ρωρῶν μετρητῆς, ἐπὶ τετρακίρκου ἐλκόμενος ὑπὸ ἀνδρῶν
 ἑξακοσίων. Εἶχε δὲ ὑπὸ τὰ χεῖλη καὶ τὰ ὦτα καὶ ὑπὸ
 τὴν βίασιν ζῶα τετορνευμένα, καὶ διὰ μέσου ἑστεφάνωτο
 πεφάνῳ χρυσοῦ διαλίθῳ. Ἐξῆς ἐπεφέρετο κυλικεῖα ἀρ-
 γυρᾷ δωδεκαπήχη δύο, ὕψος πηχῶν ἕξ. Ταῦτα δ' ἔχεν
 ἑνὸς τε ἀκρατήρια καὶ ἐν ταῖς γάστραις κίρκας, καὶ ἑτα

τῶν ποδῶν ζῶα τριμηπήχη καὶ πηχυαῖα, πλήθει πολλὰ. Καὶ λουτήρες μεγάλοι δέκα, καὶ κρατήρες ἑκαίδεκα, ὧσ' οἱ μείζους ἐχώρουν μετρητὰς τριάκοντα, οἱ δ' ἐλάχιστοι πέντε. Εἶτα λέβητες ἕξ, βανωτοὶ εἴκοσι τέσσαρες, ἐπ' ἔγγυθῆκαις πέντε, καὶ ληνοὶ ἀργυραὶ δύο, ἐφ' ὧν ἦσαν βίκοι εἴκοσι τέσσαρες, τράπεζα τε ὀλίγουρος δωδεκάπηγυς, καὶ ἄλλαι ἐξαπήχεις τριάκοντα. Πρὸς δὲ τοῦτους τρίποδες τέσσαρες, ὧν εἷς μὲν εἶχε τὴν περιμέτρον πηχῶν ἑκαίδεκα, κατ' ἀγυρος ὧν ὅλος, οἱ δὲ τρεῖς ἐλάττονες ὄντες διάλιθοι κατὰ μέσον ὑπῆρχον. Μετὰ τούτους ἐφέροντο Δελφικοὶ τρίποδες ἀργυροὶ ὀγδοίκοντα τὸν ἀριθμόν, ἐλάττους τῶν προειρημένων, ὧν αἱ γωναὶ τετραμέτροι· ὑδρῖαι εἴκοσι καὶ ἕξ, ἀμφορεῖς Παναθηναϊκοὶ ἑκαίδεκα, ψυκτῆρες ἑκατὸν ἐξήκοντα· τούτων ὁ μέγιστος ἦν μετρητῶν ἕξ, ὁ δὲ ἐλάχιστος δύο. Ταῦτα μὲν οὖν ἦν ἅπαντα ἀργυρᾶ.⁴

30. „Ἐχόμενοι δὲ τούτων ἐπόμεπενον οἱ τὰ χρυσώματα φέροντες, κρατήρας Λακωνικοὺς τέτταρας, ἔχοντας στεφάνους ἀμπελίνους. Τετραμέτροι ἕτεροι, Κορινθιοργεῖς δύο (οὔτοι δ' εἶχον ἄνωθεν καθήμενα περιφανῆ τετορνευμένα ζῶα, καὶ ἐν τῷ τραχήλῳ καὶ ἐν ταῖς γάστραις πρόστυκα, ἐπιμελῶς πεπονημένα· ἐχώρει δ' ἕκαστος μετρητὰς ὀκτώ) ἐπ' ἔγγυθῆκαις. Καὶ ληνός, ἐν ᾧ ἦσαν βίκοι δέκα· ὀλκεία δύο, ἐκάτερον χωροῦν μετρητὰς πέντε· κώθωνες διμέτροι δύο· ψυκτῆρες εἴκοσι δύο, ὧσ' ὁ μέγιστος ἐχώρει μετρητὰς τριάκοντα, ὁ δὲ ἐλάχιστος μετρητήν. Ἐπόμεπενσαν δὲ τρίποδες χρυσοὶ μεγάλοι τέτταρες· καὶ χρυσοματοθήρη χρυσοῦ διάλιθος, πηχῶν δέκα ὕψος, ἔχουσα βασιμούς ἕξ, ἐν οἷς καὶ ζῶα τετραπέλαιστα, ἐπιμελῶς πεπονημένα, πολλὰ τὸν ἀριθμόν· καὶ κολικαῖα

δύο, καὶ ὑάλενα διάχρυσα δύο· ἐγγυθῆκαι χρυσαῖ τετραπήχεις δύο, ἄλλαι ἐλάττους τρεῖς, ὑδρῖαι δέκα, βωμός τρι-(200) πηχυσ, μαζονόμα εἴκοσι πέντε. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐπορευόντο παῖδες χίλιοι καὶ ἑξακόσιοι, ἐνδεδυκότες χιτῶνας λευκοῦς, ἐστεφανωμένοι οἱ μὲν κισσῶ, οἱ δὲ πίτυϊ· ὧν διακόσιοι μὲν καὶ πενήκοντα χοεῖς εἶχον χρυσοῦς, τετρακόσιοι δὲ ἀργυροῦς, ἕτεροι δὲ τριακόσιοι, καὶ εἴκοσι ψυκτῆρια ἔφερον χρυσαῖ, οἱ δὲ ἀργυρᾶ. Μετ' οὗς ἄλλοι παῖδες ἔφερον κεράμια πρὸς τὴν τοῦ γλυκασμοῦ χρεῖαν· ὧν εἴκοσι μὲν ἦν χρυσαῖ, πενήκοντα δὲ ἀργυρᾶ, τριακόσια δὲ κεκηρογραφημένα χρώμασι παντοίοις. Καὶ κερρασθέντων ἐν ταῖς ὑδρῖαις καὶ λίθοις πάντες κοσμίως ἐγλυκάνθησαν οἱ ἐν τῷ σταδίῳ.

31. Ἐξῆς τούτοις καταλέγει τετραπήχεις τραπέζας· ἐφ' ὧν πολλὰ θείας ἄξια πολυτελεῶς κατεσκευασμένα περιήγματο θεάματα. „Ἐν οἷς καὶ ὁ τῆς Σεμέλης θάλαμος, ἐν ᾧ ἔχουσι χιτῶνας τινὲς διαχρῦσους καὶ λιθοκολλήτους τῶν πολυτιμῶτων. Οὐκ ἄξιον δ' ἦν παραλιπεῖν τίνδε τὴν τετρακύκλον, μήκος οὔσαν πηχῶν εἴκοσι δύο, πλάτος τεσσαρεσκαίδεκα, ὑπὸ ἀνδρῶν ἐλκομένην πεντακοσίῳ· ἐφ' ἧς ἄντρον ἦν βαθύ καθ' ὑπερβολὴν κισσῶ καὶ μίληρ. Ἐκ τούτου περιστερεαὶ καὶ φάσσαι καὶ τρυγόνες καθ' ὅλην ἐξέπταντο τὴν ἥδον, λημισκόις τοὺς πόδας δεδεμέναι πρὸς τὸ ῥαδίως ὑπὸ τῶν θειομένων ἀρπαῖζεσθαι. Ἀνέβλυζον δὲ ἐξ αὐτοῦ καὶ κρονοὶ δύο, ὁ μὲν γόλακτος, ὁ δὲ οἴνου. Πᾶσαι δ' αἱ περὶ αὐτὸν Νύμφαι στεφάνους εἶχον χρυσοῦς· ὁ δὲ Ἐρμῆς καὶ κηρύκειον χρυσοῦν, ἐσθῆτας δὲ πολυτελεῖς. Ἐπὶ δὲ ἄλλης τετρακύκλου, ἣ περιεῖχε τὴν ἐξ Ἰνδῶν κάθοδον Διονύσου, Διονύσος ἦν δωδεκάπηγος, ἐπ' ἑλέφαντος κατακείμενος, ἡμφισμῆνος περραφῶδα.

καὶ στέφανον κισσοῦ καὶ ἀμπέλου χρυσοῦν ἔχων, εἶχεν ἐν ταῖς χερσὶ θυρολόγχον χρυσοῦν· ὑπεδίδετο δ' ἐμβάδας χρυσογραφῆς. Προεκάθητο δ' αὐτοῦ ἐπὶ τῷ τραχήλῳ τοῦ ἐλέφαντος σατυρικός πεντάπηγος, ἐστεφανωμένος πέντος στεφάνῳ χρυσῷ, τῇ δεξιᾷ αἰγίῳ κέρατι χρυσῷ σημαίων. Ὁ δὲ ἐλέφας σκεπὴν εἶχε χρυσῆν, καὶ περὶ τῷ τραχήλῳ κισσινον χρυσοῦν στέφανον. Ἡκολούθουν δὲ τούτῳ παιδίσκαι πεντακόσαι, κεκοσμημέναι χιτῶσι πορφυροῖς, χρυσῇ διεζωσμέναι. Ἐστεφάνωντο δὲ αἱ μὲν ἠγούμεναι ἑκατὸν εἴκοσι χρυσοῖς πιτύνοις στεφάνοις, ἠκολούθουν δὲ αὐταῖς Σάτυροι ἑκατὸν εἴκοσι, πανοπλίας οἱ μὲν ἀργυροῖς, οἱ δὲ χαλκῶς ἔχοντες. Μετὰ δὲ τούτους ἐπορεύοντο ὄνων ἵλαι πέντε, ἐφ' ὧν ἦσαν Σειληνοὶ καὶ Σάτυροι ἐστεφανωμένοι. Τῶν δὲ ὄνων οἱ μὲν χρυσοῖς, οἱ δὲ ἀργυροῖς προμετωπίδας καὶ σκευασίας εἶχον.

32. Μετὰ δὲ τούτους ἐλεφάντων ἄρματα ἀφείδη ἑκοσι τέσσαρα, καὶ συνωρίδες τράγων ἑξήκοντα, κώλων δώδεκα, ὀρύγων ἑπτὰ, βουβάλων πεντεκαίδεκα, στρουθῶν συνωρίδες ὀκτώ, ὀνελάφων ἑπτὰ, καὶ συνωρίδες τέσσαρες ὄνων ἀγρίων, ἄρματα τέσσαρα. Ἐπὶ δὲ πάντων τούτων ἀναβεβήκει παιδάρια, χιτῶνας ἔχοντα ἠριοχικούς καὶ πετάσους. Παραναβεβήκει δὲ παιδικάρια, διεσκευασμένα πελταριοῖς καὶ θυρολόγχοις, κεκοσμημένα ἱματίοις καὶ χρυσοῖς. Ἐστεφάνωντο δὲ τὰ μὲν ἠριοχοῦντα παιδάρια πέντε, τὰ δὲ παιδικάρια κισσῷ. Ἐπῆσαν δὲ καὶ συνωρίδες καμήλων, ἐξ ἑκατέρου μέρους τρεῖς· αἷς ἐπηκολούθησαν (201) θοὺν ἀπῆραι, ὑφ' ἡμίονων ἀγόμεναι. Αὗται δ' εἶχον σκληρὰς βαρβαρικὰς, ἐφ' ὧν ἐκάθητο γυναῖκες Ἰνδαὶ καὶ ἑτεραι, κεκοσμημέναι ὡς αἰχμάλωτοι. Κάμηλοι δ' αἱ μὲν ἔφερον λιβανωτοῦ μνῆς τριακοσίας, σμήνης τετρα-

κοσίας, κρόκου και κασσίας και κωναμώμου και ἰριδός και τῶν λοιπῶν ἀρωμάτων διακοσίας. Ἐχόμενοι τούτων ἦσαν Αἰθίοπες δωροφόροι, ὧν οἱ μὲν ἔφερον ὀδόντας ἑξακοσίους, ἕτεροι δὲ ἔβενου κορυμνοὺς δισχιλίους, ἄλλοι χρυσοὺς και ἀργυροὺς κρατήρας ἑξήκοντα, και ψήγματα χρυσοῦ. Μεθ' οὗς ἐπόμευσαν κυνηγοὶ δύο, ἔχοντες σιβύνας ἐπιχρύσους. Ἦγοντο δὲ και κύνες δισχίλιοι τετρακόσιοι, οἱ μὲν Ἰνδοὶ, οἱ λοιποὶ δὲ Ἴβηται και Μολοσσοὶ και ἑτέρων γενῶν Ἑξῆς ἄνδρες ἑκατὸν πενήκοντα, φέροντες δένδρα, ἑξ ὧν ἀνήρητο θηρία παντοδαπά και ὄρνεα. Εἰτ' ἐφέροντο ἐν ἀγγελίοις ψιττακοὶ, και ταῖ, και μελεαγρίδες, και φασιανοὶ ὄρνιθες, και ἄλλοι Αἰθιοπικοὶ, πλήθει πολλοί. Εἰπὼν δὲ και ἄλλα πλείστα, και καταλέξας ζώων ἀγέλας, ἐπιφέρει. „Πρόβατα Αἰθιοπικὰ ἑκατὸν τριάκοντα, Ἀράβια τριακόσια, Εὐβοϊκὰ εἴκοσι, ὀλόλευκοί βόες Ἰνδοὶ εἴκοσι ἑξ, Αἰθιοπικοὶ ὄκτω, ἄρκτος μὲν λευκὴ μεγάλη μία, παρδάλεις τεσσαρεσκαίδεκα, πάνθηρες ἑκαίδεκα, λυγκία τέσσαρα, ἄρκηλοι τρεῖς, καμηλοπάρδαλις μία, ὀνόκερος Αἰθιοπικὸς εἷς.“

33. „Ἑξῆς ἐπὶ τετρακίπλου Διόνυσος περὶ τὸν τῆς Ῥέας βωμὸν καταπεφηνῶς, ὅτε ὑπὸ Ἥρας ἐδιώκετο, στέφανον ἔχων χρυσοῦν, Πριάπου αὐτῷ παρεστῶτος, ἐστεφανωμένον χρυσοῦ κισσίνῳ. Τὸ δὲ τῆς Ἥρας ἀγαλμα στεφάνην εἶχε χρυσοῦν. Ἀλεξάνδρου δὲ και Πτολεμαίου ἀγάλματα, ἐστεφανωμένα στεφάνοις κισσίνοις ἐκ χρυσοῦ. Τὸ δὲ τῆς Ἀρετῆς ἀγαλμα, τὸ παρεστὸς τῷ Πτολεμαίῳ, στέφανον εἶχεν ἐλαίας χρυσοῦν. Καὶ Πριάπος δ' αὐτοῖς συμπασῆν, ἔχων στέφανον κισσίνον ἐκ χρυσοῦ. Κόρινθος δ' ἡ πόλις, παρεστῶσα τῷ Πτολεμαίῳ, ἐστεφανώσατο διαδήματι χρυσοῦ. Παρέκειντο δὲ πᾶσι τούτοις κυλικεῖον με-

στον χρυσομάτων, κρατήρ τε χρυσοῦς, μεταρητῶν πάντα. Τῇ δὲ τετρακύκλω ταύτῃ ἠκολούθουν γυναῖκες, ἔχουσαι μιάτια πολυτελῆ καὶ κόσμον· προσηγορεύοντο δὲ πόλεις, αἱ τ' ἀπ' Ἰωνίας, καὶ λοιπαὶ Ἑλληνίδες, ὅσαι τὴν Ἀσίαν καὶ τὰς νήσους κατοικοῦσαι ὑπὸ τοὺς Πέρσας ἐτάχθησαν· ἐφόρουσαν δὲ πᾶσαι στεφάνους χρυσοῦς. Ἐφέρετο καὶ ἐπ' ἄλλων τετρακύκλων θύρσος ἐνενηκοντάπηχυς χρυσοῦς, καὶ λόγχη ἀργυρῷ ἐξηκοντάπηχυς, καὶ ἐν ἄλλῃ φαλλὸς χρυσοῦς, πηχῶν ἑκατὸν εἴκοσι, διαγεγραμμένος, καὶ διαδεδεμένος στέμμασι διαχρύσοις, ἔχων ἐπ' ἄκρου ἀστέρα χρυσοῦν, οὗ ἦν ἡ περίμετρος πηχῶν ἑξ.

„Πολλῶν οὖν καὶ ποικίλων εἰρημένων ἐν ταῖς πομπαῖς ταύταις, μόνῃ ἐξελεξάμεθα, ἐν οἷς ἦν χρυσὸς καὶ ἀργυρὸς. Καὶ γὰρ διαθέσεις πολλαὶ ἀκοῆς ἦσαν ἀξίαι, καὶ θηρίων πλήθη, καὶ ἵππων, καὶ λέοντες παμμεγέθεις εἴκοσι καὶ τέσσαρες. Ἦσαν δὲ καὶ ἄλλοι τετρακύκλοι, οὗ μόνον εἰκόνας βυσσέων φέρουσαι, ἀλλὰ καὶ θεῶν πολλαί. Μεθ' οὗτος χορὸς ἐπόμπευσεν ἀνδρῶν ἑξακοσίων· ἐν οἷς καθαρισταὶ συνεφώνουν τριακόσιοι, ἐπιχρύσοις ἔχοντες (202) τες ὅλας κιδάρας καὶ στεφάνους χρυσοῦς. Μεθ' οὗτος ταῦροι διήλθον δισχίλιοι ὁμοιοχρώματοι, χρυσοκέφαλοι, προμετωπίδας χρυσᾶς, καὶ ἀνὰ μέσον στεφάνους ὁμοιοῦς τε καὶ αἰγίδας πρὸ τῶν στήθων ἔχοντες· ἦν δ' ἅπαντα ταῦτα χρυσᾶ.“

34. „Καὶ μετὰ ταῦτα Διὸς ἦγετο πομπὴ καὶ ἄλλων παμπόλλων θεῶν, καὶ ἐπὶ πᾶσιν Ἀλεξάνδρου, ὃς ἐφ' ἀφ' ἑαυτοῦ ἐλεφάντων ἀληθινῶν ἐφέρετο χρυσοῦς, Νίκη καὶ Ἀθηνᾶν ἑξ ἑκατέρου μέρους ἔχον. Ἐπόμπευσαν δὲ καὶ θρόνοι πολλοὶ, ἑξ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ κατασκευασμένοι· ἦν ἐφ' ἑνὸς ἕκειτο στεφάνη χρυσῆ, ἐπ' ἄλλου δὲ κερὰς χρυ-

ἐπ' ἄλλου δὲ ἦν στέφανος χρυσοῦς, καὶ ἐπ' ἄλλου
 ρας δολόχρυσον. Ἐπὶ δὲ τὸν Πτολεμαίου τοῦ Σαυτῆ-
 ῖρονος στέφανος ἐπέκειτο ἐκ μυρίων κατασκευασμέ-
 νων. Ἐπόμευσε δὲ καὶ θυματήρια χρυσᾶ τρια-
 καὶ πενήκοντα, καὶ βωμοὶ δὲ ἐπίχρυστοι, ἐστεφα-
 νοὶ χρυσοῖς στεφάνοις· ὧν ἐνὶ παρεπεπήγεσαν δῆδες
 κ' δεκαπήχεις τέσσαρες. Ἐπόμευσαν δὲ καὶ ἐσχά-
 τ' ἐπίχρυστοι δώδεκα· ὧν ἡ μὲν δωδεκάπηχης τῆ περι-
 ῖ, τεσσαρακοντάπηχης ὕψει, ἡ δὲ πηχῶν πεντεκαί-
 ῖ. Ἐπόμευσαν δὲ καὶ Δελφικοὶ τρίποδες χρυσοὶ ἐν-
 κ' πηχῶν τεσσάρων· ἄλλοι ὀκτώ, πηχῶν ἕξ· ἄλλοι
 ν τριάκοντα, ἐφ' οὓς ἦν ζῶα χρυσᾶ πενταπήχη, καὶ
 νος κύκλω χρυσοῦς ἀμπέλμος. Παρηλθόν δὲ καὶ
 εἰς ἐπίχρυστοι ὀκταπήχεις ἐπτὰ, καὶ κηρύκειον ἐπί-
 ν πηχῶν τεσσαράκοντα ἑνὲς, καὶ κεραινὸς ἐπί-
 κ' πηχῶν τεσσαράκοντα, ναὸς τε ἐπίχρυστος, οὗ ἡ πε-
 ρος πηχῶν τεσσαράκοντα· δίκρας πρὸς τούτοις ὀκτά-
 Πολὺ δὲ καὶ ζῶων πλήθος ἐπιχρυσῶν συνεπόμε-
 ῖ, ὧν ἦν τὰ πολλὰ δωδεκαπήχη· καὶ θηρία ὑπερά-
 τοῖς μεγέθεσι, καὶ ἀετοὶ πηχῶν εἴκοσι. Στέφανοὶ
 χρυσοὶ ἐπόμευσαν τρισχίλιοι διακόσιοι, ἕτερός τε
 κὸς χρυσοῦς, λίθοις πολυτελέσι κεκοσμημένους, ὀγ-
 ντάπηχης· οὗτος δὲ περιετίθητο τῷ τοῦ Βερενικίου
 νατι, αἰγίς τε ὁμοίως χρυσῇ. Ἐπόμευσαν δὲ καὶ
 ναὶ χρυσᾶ πάντα πολλὰ, ὡς ἔφερον παιδίσκαι πο-
 ῖς κεκοσμημέναι· ὧν μία δίπηχης εἰς ὕψος, τὴν δὲ
 ετρον ἔχουσα ἑκαίδεκα πηχῶν. Ἐπόμευσε δὲ καὶ
 κ' χρυσοῦς πηχῶν δώδεκα, καὶ ἕτερος ἀργυροῦς πη-
 κ' καὶ ἑκαίδεκα, * * * ἐννέα, ἔχων ἐφ' ἑαυτὸν κεραι-
 χρυσοῖς δεκαπήχεις δύο, καὶ στέφανον δρυὸς διὰ

θον· ἄσπιδες χρυσαῖ εἴκοσι, πανοπλία χρυσαῖ ἐξήκοντα τέσσαρες, κνημίδες χρυσαῖ τριπτήχης δύο, λεκάται χρυσαῖ δώδεκα, φιάλαι πολλαὶ πίνυ τὸν ἀριθμὸν, οἰνοχόαι τριάκοντα, ἐξάλεπτρα μεγάλα δέκα, ἰδιαί δώδεκα, μαζοσίμα πενήκοντα, τριάπεζαι διάφοροι, κιλικεῖα χρυσομαίων πέντε, κίρας ὀλόχρυσον πηγῶν τριάκοντα. Ταῦτα δὲ τὰ χρυσομάτια ἐκτὸς ἦν τῶν ἐν τῇ τοῦ Διονύσου πομπῇ διενεχθέντων. Ἐὶ ἄργυρομαίων ἅμαξαι τετρακόσαι, καὶ χρυσομαίων εἴκοσι, ἄρωμάτων δὲ ὀκτακόσαι.“

35. „Ἐπὶ δὲ πᾶσιν ἐπόμπευσαν αἱ δυνάμεις αἱ ἱππικαὶ καὶ πεζοὶ, πῦσαι καθωπλισμέναι θασμασίαις. Πεζοὶ μὲν ἐς πέντε μυριάδας καὶ ἑπτακισχιλίους καὶ ἑξα(213) κοσίους, ἱππεῖς δὲ δισμύριοι τρισχιλιοὶ διακόσιοι. Πάντες δ' οὔτοι ἐπόμπευσαν, τὴν ἀρμόζουσαν ἐκάστη ἡμφισμένοι στολήν, καὶ τὰς προσηκούσας ἔχοντες πανοπλίας. Ἐκτὸς δ', ὧν πάντες οὔτοι εἶχον πανοπλιῶν, καὶ ἄλλαι πλείσται ἦσαν ὑποκείμεναι, ὧν οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν ἀναγράψαι ῥάδιον.“ Κατέλεξε δ' αὐτὸν ὁ Καλλιξενος. „Ἐστεφανώθησαν δ' ἐν τῷ ἀγῶνι καὶ στεφάνοις χρυσαῖς εἴκοσι. Πτολεμαῖος δὲ ὁ πρῶτος καὶ Βερενίκη εἴκοσι τρεσὶν ἐφ' ἄρμάτων χρυσῶν καὶ τεμένεσιν ἐν Λαδοῖνῃ. Καὶ ἐγένετο τὸ δαπάνημα τοῦ νομίσματος τέλειαντα δισχιλία διακόσια τριάκοντα ἑννέα, μυαῖ πενήκοντα· καὶ ταῦτ' ἡριθμήθη πάντα παρὰ τοῖς οἰκονόμοις, διὰ τὴν τῶν στεφανούντων προθυμίαν, πρὸ τοῦ τὰς θεᾶς παρελθεῖν. Ἴδὲ Φιλιάδελφος Πτολεμαῖος, υἱὸς αὐτῶν, εἴκοσι χρυσαῖ δυοὶ μὲν ἐφ' ἄρμάτων χρυσῶν, ἐπὶ δὲ κίωνων ἑξαπέμια, πενταπτήχεσι πέντε, τετραπήγεσιν ἑξ.“

36. Ποία οὖν, ἄνδρες δαιτυμόνες, βασιλεία οὐ γέγονε πολύχρυσος; Οὐ γὰρ τὰ ἐκ Περσῶν καὶ Βα

λίθος λαβούσα χρήματα, ἢ μέταλλα ἐργαζομένη, ἢ Παπυλῶν ἔχουσα, χρυσοῦν ψήγμα καταφέροντα. Μόνος γὰρ ὡς ἀληθῶς ὁ χρυσοφόρος καλούμενος Νεῦλος μετὰ τροφῶν ἀφ' ὧν καὶ χρυσὸν ἀκρίβηλον καταφέρει, ἀκινδύνως γεωργούμενον, ὡς πᾶσιν ἔξαρκεῖν ἀνθρώποις, δίκην Τραυτολέμου πεμπόμενον εἰς πᾶσων γῆν. Διόπερ αὐτὸν καὶ ὁ Βυζάντιος ποιητὴς Παρμένων ἐπικαλούμενος, Αἰγύπτιε Ζεῦ, φησὶ, Νεῦλε. Πολλῶν δ' ὁ Φιλάδελφος βασιλείων πλοῦτα διαφέρει, καὶ περὶ πάντα ἐσπονδάκει τὰ κατασκευάσματα φιλοτίμως, ὥστε καὶ πλοίων πλήθει πάντας ὑπερέβαλλε. Τὰ γοῦν μέγιστα τῶν πλοίων ἦν παρ' αὐτῷ τριακοντήρεις δύο, εἰκοσῆρης μία, τέσσαρες τρισκαίδεκῆρες, δωδεκῆρες δύο, ἐνδεκῆρες τεσσαρεσκαίδεκα, ἐννήρεις τριάκοντα, ἐπτῆρες τριάκοντα ἐπτὰ, ἑξήρεις πέντε, πενήτηρες ἑπτακαίδεκα· τὰ δ' ἀπὸ τετρήρους μέχρι τρητημοιλίας διπλάσια τούτων. Τὰ δ' εἰς τὰς νήσους πεμπόμενα καὶ τὰς ἄλλας πόλεις, ὧν ἤρχε, καὶ τὴν Λιβύην πλείονα ἦν τῶν τετρακισχιλίων. Περὶ δὲ βιβλίων πλήθους, καὶ βιβλιοθηκῶν κατασκευῆς, καὶ τῆς εἰς τὸ Μουσεῖον νυναγωγῆς, τί δεῖ καὶ λέγειν, πᾶσι τούτων ἔντων κατὰ νήμην;

37. Ἐπεὶ δὲ περὶ νεῶν κατασκευῆς εἰρήκαμεν, φέρ' ἵκεμεν (ἀκοῆς γὰρ ἐστὶν ἀξία,) καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Φιλοπάρος βασιλείας κατασκευασμένα σκάφη. Περὶ δὲ ὁ αὐτὸς Ἰλλέξενος ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ περὶ Ἀλεξανδρείας, οὕτως λέγων· „Τὴν τεσσαρακοντήρη ναῦν κατασκεύασεν ὁ σπάτωρ, τὸ μῆκος ἔχουσαν διακοσίων ὀγδοήκοντα πηγῶν, ὅκτω δὲ καὶ τριάκοντα ἀπὸ παρόδου ἐπὶ πάροδον, ἃ δὲ ἕως ἀκροστολλίου τεσσαράκοντα ὅκτω πηγῶν. ὁ δὲ τῶν πρυμνητικῶν ἀφλάστων ἐπὶ τὸ πρὸς τῇ θαλάσσῃ

λάσση μέρος αὐτῆς τρεῖς πρὸς τοὺς πενήντονα πηχῶν. Πηδάλια δ' εἶχε τέταρα τριακονταπύχη, κέρας δὲ θρα-
 (204) κικίας, ὅτι καὶ τριάκοντα πηχῶν τὰς μεγίστας, αἱ, διὰ τὸ μόλυβδον ἔχειν ἐν τοῖς ἐγχειριδίοις, καὶ γενοῦν-
 ται λίαν εἰσω βαρεῖαι κατὰ τὴν ζύγωσιν, εἴρεις ὑπῆρχον
 ἐτὶ τῆς χρείας. Δέριφος δ' ἐγγύς καὶ δάκρυτος, καὶ ἔμβολα εἶχεν ἐπτὰ· τοῦτων ἐν μὲν ἡγούμενον, τὰ δ'
 ἵποσιλλοντα· τῶν δὲ κατὰ τὰς ἐπιπίδας. Ἐποζώματα
 δὲ εὐάμβιανε δώδεκα· ἑξακοσίων δ' ἦν ἕκαστον πηχῶν.
 Ἐνρουθμος δ' ἦν καθ' ὑπερβολήν· θαυμαστός δ' ἦν καὶ
 ὁ ἄλλος κόσμος τῆς νεῆς. Ζῶα μὲν γὰρ εἶχεν οὐκ εὐάτιω
 δώδεκα πηχῶν κατὰ πρόμναν τε καὶ πρόραν, καὶ πᾶς
 τόπος αὐτῆς κηρογραφία κατεπεποικίλωτο, τὸ δ' ἔγκαιον
 ἵπαν μέχρι τῆς τρόπαιος κισσίνην φιλλάδα καὶ θύρατος
 εἶχε περίε. Πολύς δ' ἦν καὶ ὁ τῶν ὄπλων κόσμος. Ἀνα-
 πλήρου δὲ τὰ προσδεόμενα τῆς νεῆς μέρη. Γενομένης δὲ
 ἀναπείρας ἐδέξατο ἐρέτας πλείους τῶν τετρακοσχιῶν, εἰς
 δὲ τὰς ὑπηρεσίας τετρακοσίους· εἰς δὲ τὸ κατάστρωμα
 ἐπιβῆτας τρισχιλίους, ἀποδέοντας ἑκατὸν καὶ πενήντονα·
 καὶ χωρὶς ὑπὸ τὰ ζύγια πλῆθος ἀνθρώπων ἕτερον, ἐκ-
 σιτισμούς τε οὐκ ὀλίγον. Καθεικίσθη δὲ τὴν μὲν ἀφ-
 χὴν ὑπὸ ἰσχαρίου τῶος, ὃ φασὶ παγῆναι πενήντονα
 πλοίων πεντηρικῶν ξυλεία, ὑπὸ δὲ ὄχλου μετὰ βοῆς καὶ
 σαλπύγγων κατήγετο. Ὅτερον δὲ τῶν ἀπὸ Φοσνίης τις
 ἐπενόησε τὴν καθολικὴν, τάφρον ὑποστησάμενος, ἴσθη τῇ
 νηὶ κατα μήκος, ἦν πλῆσιον τοῦ λυμένος ὤρυξε. Ταύτῃ
 δὲ τοὺς θαμελλοὺς κατακοδόμησε λίθῳ στερεῷ πρὸς πάντα
 πῆχεις τὸ βάθος, καὶ διὰ τούτων φύλαγγας ἐπιπαροῖας
 κατὰ πλάτος τῆς τάφρου διάσας συναχθεῖς, τετράπηχον εἰς
 βάθος τόπον ἀπολατούσας. Καὶ πᾶσας εἰσῆρον ἐπὶ

κλάσσης ἐπέλησεν αὐτῆς πάντα τὸν ὄρυχθῆντα τό-
 εις ὃν φράδιως ἀπὸ τῶν τυχόντων ἀνδρῶν εἰσήγα-
 ῖν. *** τὸ ἀνοιχθὲν κατ' ἀρχαίς ἑμφράξαντας
 κλήσαι πάλιν τὴν θάλασσαν ὀργάνοις. Τούτου δὲ
 ἴνου ἐδρασθῆναι τὸ πλοῖον ἀσφαλῶς ἐπὶ τῶν προει-
 σεν φαλάγγων."

8. „Κατεσκευάσαι δ' ἰὸ Φιλοπάτωρ καὶ ποτάμιον
 ἢ τὴν θαλαμηγὸν καλουμένην, τὸ μῆκος ἔχουσαν
 ἰδίου, τὸ δ' εὖρος, ἢ πλατύτατον, τριάκοντα πηχῶν·
 ὕψος σὺν τῷ τῆς σπηῆς ἀναστήματι μικρὸν ἀπέδει-
 ράκοντα πηχῶν. Τὸ δὲ σχῆμ' αὐτῆς οὔτε ταῖς μα-
 ναυσὶν οὔτε ταῖς στρογγύλαις ἑοικὸς, ἀλλὰ παρηλ-
 νον τε καὶ πρὸς τὴν χρεῖαν τοῦ ποταμοῦ τὸ βρόθος.
 ὅθεν μὲν γὰρ ἀλιπνήσι καὶ πλατεῖαι, τῷ δ' ὄγκῳ με-
 ρί· τὰ δ' ἐπὶ τῶν ἄκρων αὐτῆς μέρη, καὶ μάλιστα
 τὰ πρόωρον, παρέτεινεν ἐφ' ἰκανόν, τῆς ἀνακλάσεως
 μμου φαινομένης. Δίπρωρος δ' ἐγγύονε καὶ δι-
 ὅς, καὶ πρὸς ὕψος ἀνέτεινε, διὰ τὸ μειώρον ἄγα-
 θαι πολλάκις ἐν τῷ ποταμῷ τὸ κῆμα. Κατεσκευά-
 σαι αὐτῆς κατὰ μὲν μέσον τὸ κύτος τὰ συμπόσια, καὶ
 ἰῶνες, καὶ τὰ λοιπὰ τὰ πρὸς τὴν διαγωγὴν χρηστή-
 Πέριξ δὲ τῆς νεῆς περιέτατοι κατὰ τὰς τρεῖς πλευ-
 γεγόνισαν δαπλοῖ. Ἵνω ἢ μὲν περίμετρος ἦν πέντε
 κων οὐκ ἑλάττων, ἢ δὲ διάθεσις τοῦ μὲν καταγείου
) περιστύλω παραπλήσιος, τοῦ δ' ὑπερώου κρύπτη
 οὔσι καὶ θυρίσι περιεχομένη πάντοθεν. Πρῶτη δ'
 τι κατὰ πρῶμναν ἐτέτακτο προστάς, ἐξ ἐναντίου μὲν
 πταμένη, κύκλω δὲ περιέτερος· ἥς ἐν τῷ καταπι-
 ῆς πρόωρον μέρει προπύλαιον κατεσκευάσατο, δὲ ἑλί-
 κς καὶ τῆς πολυτελεστάτης ὕλης γεγονός. Τοῦτο δὲ

διαλθοῦσαν ὄσανεὶ προσκήριον ἐπεποιήτο τῆ διαθήσει, κατὰστυγον ἄνω. Πάλιν ὁμοίως κατὰ μὲν τὴν μίσην πλευρὰν προστάς ἑτέρα παρέκατο ὄπισθεν, καὶ τετράθυρος ἔφερεν εἰς αὐτὴν πυλῶν. Ἐξ ἀριστερῶν δὲ καὶ δεξιῶν θυρίδες ὑπέκειντο, εὐάσιαν παρέχουσαι. Συνῆπτο δὲ τοῦτοις ὁ μέγιστος οἶκος· περίπτερος δ' ἦν, εἴκοσι κλίνας ἐπιδεχόμενος. Κατεσκευάσθη δ' αὐτοῦ τὰ μὲν πλεῖστα ἐπὶ κίδρου σχιστῆς καὶ κυπαρίσσου Μιλησίας· αἱ δὲ τῆς περιστάσεως θύραι, τὸν ἀριθμὸν εἴκοσιν οὔσαι, θυνίαις κατεκλιόλητο σανίσιν, ἑσφραγίτους ἔχουσαι τοὺς κόσμους. Ἡ δ' ἐντέλιος ἢ κατὰ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ τὰ ρόπτρα ἕξ ἐρυθροῦ γεγονότα χαλκοῦ, τὴν χρύσωσιν ἐκ πυρός ἐλήφει. Τῶν δὲ κόνων τὰ μὲν σώματα ἦν κυπαρίσσινα, αἱ δὲ κεφαλαὶ Κορυθίουργεῖς, ἑλέφαντι καὶ χρυσοῦ διακεκοσμημένα. Τὸ δὲ ἐπιστύλιον ἐκ χρυσοῦ τὸ ὅλον· ἐφ' οὗ διάζωσμα ἐφήρμοστο, περιφανῆ ζώδια ἔχον ἑλεφάντινα, μίλιζονα πηχναίων, τῆ μὲν τέχνη μέτρια, τῆ χορηγία δ' ἀξιοθαύμαστα. Ἐπέκειτο δὲ καὶ στέγη καλὴ τῶ συμποσίῳ τετράγωνος κυπαρίσση· γλυπτοὶ δ' αὐτῆς ἦσαν οἱ κόσμοι, χρυσοῦν ἔχοντες τὴν ἐπιφάνειαν. Παρέκειτο δὲ τῶ συμποσίῳ τούτῳ καὶ κοιτῶν ἐπιτάκλιος· ἣ συνῆπτο στενὴ σῦμφεξ, κατὰ πλάτος τοῦ κύτους χωρίζουσα τὴν γυναικωνίαν. Ἐν δὲ ταύτῃ συμπόσιον ἐννεάκλινον ἦν, παραπλήσιον τῆ πολυτελείᾳ τῶ μεγάλῳ, καὶ κοιτῶν πεντάκλιος. Καὶ τὰ μὲν ἄχρι τῆς πρώτης στέγης κατεσκευασμένα τοιαῦτ' ἦν.

39. „Ἀναβάντων δὲ τὰς παρακειμένας πλησίον τῶ προουρημένῳ κοιτῶν κλίμακας, οἶκος ἦν ἄλλος πεντάκλιτος, ὀρόφομα ῥομβωτὸν ἔχων· καὶ πλησίον αὐτοῦ ναὸς Ἀφροδίτης Θολοειδῆς, ἐν ᾧ μαρμάρων ὑγαλματῆς θεῶ. Κα-

τανατίον δὲ τούτου ἄλλο συμπόσιον πολυταλὲς περὶτε-
 ρον· οἱ γὰρ κίονες αὐτοῦ ἐκ λίθων Ἰνδικῶν συνάκωντο.
 Παρὰ δὲ καὶ τούτῳ τῷ συμποσίῳ κοπιῶνες, ἀκόλουθον
 τὴν κατασκευὴν τοῖς προδεδηλωμένοις ἔχοντες. Προάγοντα
 δὲ ἐπὶ τὴν πρόρραν οἶκος ὑπέκειτο Βακχικὸς, τρισκαυδεκά-
 κλιτος, περὶτερος, ἐπίχρυσον ἔχων τὸ γεῖσον ἕως τοῦ πε-
 ριτρέχοντος ἐπιστυλίου· στέγη δὲ τῆς τοῦ θεοῦ διαθήσεως
 οἰκεία. Ἐν δὲ τούτῳ κατὰ μὲν τὴν δεξιὰν πλευρὰν ἄν-
 τρον κατεσκεύαστο, οὐ χρῶμα μὲν ἦν ἔχον τὴν πετροποιί-
 αν ἐκ λίθων ἀληθινῶν καὶ χρυσοῦ δεδημιουργημένον·
 ἴδρωτο δ' ἐν αὐτῷ τῆς τῶν βασιλείων συγγενείας ἀγάλμα-
 τα εἰκονικὰ λίθου λυχνέως. Ἐπιτεροπὲς δ' ἰκανῶς καὶ ἄλ-
 λο συμπόσιον ἦν, ἐπὶ τῇ τοῦ μεγίστου οἴκου στέγῃ καίμο-
 νον, σκηπῆς ἔχον τάξιν· ὥστε τῇ μὲν οὐκ ἐτήρ ** διατό-
 (206) ραία δὲ τοξοειδῆ διὰ ποσοῦ τινος ἐνετέτακτο δια-
 στήματος, ἐφ' ᾧν αὐλαῖαι κατὰ τὸν ἀνάπλου ἀλουργαῖς
 ἐνεπετάσσοντο. Μετὰ δὲ τούτῳ αἰθρῖον ἐξεδέχετο, τὴν
 ἐπάνω τῆς ὑποκαμμένης προστάδος τάξιν κατέχον· ᾧ κλι-
 μαξ τε ἐλικτῆ, φέρουσα πρὸς τὸν κρυπτὸν περίπατον, πα-
 ρέκειτο, καὶ συμπόσιον ἐνεάκλινον, τῇ διαθέσει τῆς κα-
 τασκευῆς Αἰγύπτιον. Οἱ γὰρ γεγονότες αὐτόθι κίονες
 ἀνήγοντο στρογγύλοι, διαλλάττοντες τοῖς σπονδύλοις, τοῦ
 μὲν μέλανος, τοῦ δὲ λευκοῦ, παράλληλα τιθεμένων. Εἰσὶ δ'
 αὐτῶν καὶ αἱ κεφαλαὶ τῇ σχήματι περιφερεῖς, ὧν ἡ μὲν ὄλη
 περιγραφὴ παραπλησία ῥόδοις ἐπὶ μικρὸν ἀνατεπταμένους
 ἐστίν. Περὶ δὲ τὸν προσαγορευόμενον κάλαθον οὐχ ἔλικες,
 καθάπερ ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν, καὶ φίλλα τραχέα περιέκειται,
 λεπτῶν δὲ ποταμίων κάλυκες, καὶ φονίκων ἀρτιβλάστων
 καρπός· ἔστι δ' ὅτε καὶ πλείονων ἄλλων ἑνθῶν γέφυρα-
 πται γόνη. Τὸ δ' ὑπὸ τὴν ῥύζαν, ὃ δὴ τῷ συνάκωνται

πρὸς τὴν κεφαλὴν ἐπίκειται σπονδύλω, κίβωριων ἄνθος
καὶ φύλλοις ὅσαντι καταπεπλεγμένοις ὁμοίαν εἶχε τὴν διά-
θεσιν. Τοὺς μὲν οὖν κίονας οὕτως Αἰγύπτιοι κατα-
σκευάζουσι, καὶ τοὺς τοίχους δὲ λευκαῖς τε καὶ μελαιναῖς
διαποικίλλουσι πλανθίσιν· ἐπίστε δὲ καὶ τοῖς ἀπὸ τῆς
ἀλαβαστίτιδος προσαγορευομένης πέτρας. Πολλὰ δὲ καὶ
ἕτερα κατὰ μέσον τῆς νεῶς τὸ κύτος, ἐν κοίλῃ, καὶ κατὰ
πᾶν αὐτῆς μέρος, οἰκήματα ἦν. Ὁ δὲ ἰστός ἦν αὐτῆς ἑβδο-
μήκοντα πηχῶν, βύσσινον ἔχων ἰστίον, ἀλουργεῖ παρα-
αίρω κεκοσμημένον. Πᾶς δ' ὁ τοῦ βασιλέως τοῦ Φιλα-
δέλφου πλοῦτος φυλαχθεὶς κατελύθη ὑπὸ τοῦ τελευταίου
Πτολεμαίου, τοῦ καὶ τὸν Γαβριακῶν συστήσαμένου πό-
λεμον, οὐκ ἀνδρὸς γενομένου, ἀλλ' αὐλητοῦ καὶ μάγου.

40. Περὶ δὲ τῆς ὑπὸ Ἰέρωνος τοῦ Συρακοσίου κατα-
σκευασθείσης νεῶς, ἧς καὶ Ἀρχιμήδης ἦν ὁ γεωμέτρης
ἐπίοπτης, οὐκ ἄξιον εἶναι κρῖνω σιωπήσαι, σύγγραμμα ἐκ-
δώτος Μοσχίανος τινός, ᾧ οὐ παρέργως ἐπέτυχον ὑπο-
γνώως. Γράφει οὖν ὁ Μοσχίαν οὕτως „Διοκλείδης μὲν
ὁ Ἀβδηρίτης θαυμάζεται ἐπὶ τῇ πρὸς τὴν Ῥωδίαν πόλιν
ὑπὸ Δημητρίου προσαχθείσῃ τοῖς τεύχεσιν ἐλεπόλει, Τι-
μαιος δ' ἐπὶ τῇ πυρᾷ τῇ κατασκευασθείσῃ Διονυσίῳ τῷ
Σικελίας τυράννῳ, καὶ Ἰερώνυμος ἐπὶ τῇ κατασκευῇ τῆς
ἡρμαμάξης, ἧ συνέβαινε κατακομοσθῆναι τὸ Ἀλεξάνδρου
σῶμα, Πολύκλειτος δ' ἐπὶ τῷ λυχνίῳ, τῷ κατασκευασθέντι
τῷ Πέρσῃ· ὁ δ' Ἰέρων, ὁ τῶν Συρακοσίων βασιλεὺς, ὁ
πάντα Ῥωμαίοις φίλος, ἐσπουδάκει μὲν καὶ περὶ ἱερῶν καὶ
γυμνασίων κατασκευῆς, ἦν δὲ καὶ περὶ ναυπηγίας φιλότα-
μος, πλοῖα σιτηγὰ κατασκευαζόμενος, ὧν ἐνὸς τῆς κατα-
σκευῆς μνησθήσομαι. Εἰς ὕλην μὲν εὐρίαν ἐκ τῆς Αἰτῆνης
παρειακίναστο ἐξήκοντα τριηρικῶν σκαφῶν πλῆθος ἔφα-

γιάσασθαι δυναμένην. Ὡς δὲ ταῦτα ἤτοιμάσατο, γόμφους τε καὶ ἐγκοιλία καὶ σταμίνας καὶ τὴν εἰς τὴν ἄλλην χρεῖαν ὕλην, τὴν μὲν ἐξ Ἰταλλίας, τὴν δ' ἐκ Σικελίας· εἰς δὲ σχολία λευκίαν μὲν ἐξ Ἰβηρίας, κάρναβιν δὲ καὶ πίτταν ἐκ τοῦ Ῥοδανοῦ ποταμοῦ, καὶ τᾶλλα πάντα τὰ χρεώδη πολλαχόθεν συνήγαγε. Συνήγαγε δὲ καὶ ναυπηγούς καὶ τοὺς ἄλλους τεχνίτας, καὶ καταστήσας ἐκ πάντων Ἀρχίαν τὸν Κορίνθιον ἀρχιτέκτονα, παρεκάλεσε προθύμως ἐπιλαβέσθαι τῆς κατασκευῆς, προσκατεργῶν καὶ (207) αὐτὸς τὰς ἡμέρας. Τὸ μὲν οὖν ἡμῶν τοῦ παντός τῆς νεῆς ἐν μηνὶ ἐξ ἐργάσατο, καὶ ταῖς ἐκ μολίβου ποιηθείσαις κεραμίσι ἀεὶ καθ' ὃ ναυπηγηθεῖη μέρος περιλαμβάνετο, ὡς ἂν τριακοσίων ὄντων τῶν τὴν ὕλην ἐργαζομένων τεχνιτῶν, χωρὶς τῶν ὑπηρετούντων. Τοῦτο μὲν οὖν τὸ μέρος εἰς τὴν θάλασσαν καθάλακιν προστείταίτο, τὴν λοιπὴν κατασκευὴν ἔν' ἐκεῖ λαμβάνῃ. Ὡς δὲ περὶ τὸν καθελκυσμὸν αὐτοῦ τὸν εἰς τὴν θάλασσαν πολλὴ ζήτησις ἦν, Ἀρχιμήδης ὁ μηχανικὸς μόνος αὐτὸ κατήγαγε δι' ὀλίγων σομάτων. Κατασκευάσας γὰρ ἕλικα, τὸ τηλεκῦτον σκάφος εἰς τὴν θάλασσαν κατήγαγε. Πρῶτος δ' Ἀρχιμήδης εὗρε τὴν τῆς ἕλικος κατασκευὴν. Ὡς δὲ καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς νεῆς ἐν ἄλλοις ἔξ μηνὶ κατασκευάσθη, καὶ τοῖς χαλκοῖς ἤλοις πᾶσα περιελήφθη, ὧν οἱ πολλοὶ δεκάμυροι ἦσαν, οἱ δ' ἄλλοι τούτων ἡμίολοι· διὰ τριπτάων δ' ἦσαν οὗτοι ἡρμοσμένοι, τοὺς σταμίνας συνήχοντες· μολυβδάναις δὲ κεραμίσι ἀπεστεγανοῦντο πρὸς τὸ ξύλον, ὑποτιθεμένων ὀθονίων μετὰ πίττης· ὡς οὖν τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν ἐξεργάσατο, τὴν ἐκτὸς διασκευὴν ἐξέπονείτο.

41. „Ἦν δ' ἡ νεῆς τῇ μὲν κατασκευῇ εὐκρίστερος, ἀραιότερος δὲ, τὴν μὲν βαρύτερα ἔχουσα ἐπὶ τῶν γόμων.

ἐφ' ἣν διὰ κλιμάκων πυκνῶν ἢ κατάβασις ἐγένετο· ἢ δ' ἑτέρα τοῖς εἰς τὰς διαίτας βουλομένοις εἰσεύαι μεμηγάρνητο· μεθ' ἣν ἢ τελευταία τοῖς ἐν τοῖς ὄπλοις τεταγμένοις. Ἦσαν δὲ τῆς μέσης παρόδου παρ' ἑκάτερον τῶν τοίχων διαίται τετράκλινοι τοῖς ἀνδράσι, τριάκοντα τὸ πλῆθος. Ἡ δὲ ναυκληρικὴ διαίτα κλιῶν μὲν ἦν πετοκαίδεκα, θαλάμους δὲ τρεῖς εἶχε τρικλήρους, ὧν ἦν τὸ κατὰ τὴν πρόμηναν ὀπτάνιον. Ταῦτα δὲ πάντα δάπεδον εἶχον ἐν ἄβασικοῖς συγκείμενον ἐκ παντοίων λίθων, ἐν οἷς ἦν κατασκευασμένος πᾶς ὁ περὶ τὴν Ἰλιάδα μῦθος θαυμασίας· ταῖς τε κατασκευαῖς καὶ ταῖς ὀροφοαῖς καὶ θυρώμασι δὲ πάντα ἦν ταῦτα πεπονημένα. Κατὰ δὲ τὴν ἀνωτάτω πάροδον γυμνάσιον ἦν, καὶ περιπάτοι, σύμμετρον ἔχοντες τὴν κατασκευὴν τῷ τοῦ πλοίου μεγέθει, ἐν οἷς κῆποι ποντοῖοι θαυμασίως ἦσαν περιβάλλοντες ταῖς φυταῖαις, διὰ κεραμίδων μολυβδωνῶν κατεστεγασωμένων. Ἔτι δὲ σκηναὶ κίττου λευκοῦ καὶ ἀμπέλων, ὧν αἱ ῥίζαι τὴν τροφήν ἐν πίθοις εἶχον γῆς πεπληρωμένοις, τὴν αὐτὴν ἄρδασαν λαμβάνουσαι, καθ' ἅπερ καὶ οἱ κῆποι. Αὗται δὲ αἱ σκηναὶ συνεισκίαζον τοὺς περιπάτους. Ἐξῆς δὲ τούτων Ἀφροδίσιον κατασκεύαστο τρίκλινον, δάπεδον ἔχον ἐκ λίθων ἀχατῶν τε καὶ ἄλλων χαρισιτάτων, ὅσοι κατὰ τὴν νῆσον ἦσαν· τοὺς τοίχους δ' εἶχε καὶ τὴν ὀροφήν κυκαρίττου, τὰς δὲ θυῖρας ἐλέφαντος καὶ θύου· γραφαῖς δὲ καὶ ἀγάλμασιν, ἔτι δὲ ποτηρίων κατασκευαῖς ὑπερβαλλόντως κατασκεύαστο.

42. „Τούτου δ' ἐφεξῆς σχολαστήριον ὑπῆρχε πετοκίλιον, ἐκ πύξου τοὺς τοίχους καὶ τὰ θυρώματα κατασκευασμένον, βιβλιοθήκην ἔχον ἐν αὐτῷ, κατὰ δὲ τὴν ὀροφήν πόλον, ἐκ τοῦ κατὰ τὴν Ἀχραδίνην ἀπομυμνησθέν

ἡλιοτροπίον. Ἦν δὲ καὶ βαλανεῖον τρίκλινον, πυρίας χαλκῆς ἔχον τρεῖς, καὶ λουτήρα πέντε μετρητῆς δεχόμενον, ποικίλον τοῦ Ταυρομενίτου λίθου. Κατεσκευάσθη δὲ καὶ οὐκῆματα πλείω τοῖς ἐπιβάταις καὶ τοῖς τὰς ἀντλάας φυλάττουσι. Χωρὶς δὲ τούτων ἱππῶνες ἦσαν ἑκατέρου τῶν τοίχων δέκα. Κατὰ δὲ τούτους ἡ τροφή τοῖς ἵπποις ἔκειτο, καὶ τῶν ἀναβατῶν καὶ τῶν παιδῶν τὰ σκεύη. Ἦν (208) δὲ καὶ ὑδροθήκη κατὰ τὴν πρόωρον κλειστή, διαχιλλίους μετρητῆς δεχομένη, ἐκ σανίδων καὶ πίττης καὶ ὀθονίων κατεσκευασμένη. Παρὰ δὲ ταύτην κατεσκευάσθη διὰ μολυβδόματος καὶ σανίδων κλειστὸν ἰχθυοτροφεῖον· τοῦτο δ' ἦν πλήρες θαλάττης, ἐν ᾧ πολλοὶ ἰχθύες εὖ ἐτρέφοντο. Τηρήχων δὲ καὶ τῶν τοίχων ἑκατέρωθεν τρόποι προεωσμένοι, διάστημα σύμμετρον ἔχοντες· ἐφ' ὧν κατεσκευασμένοι ἦσαν ξυλοθήκαι, καὶ κρήβανοι, καὶ ὀπτάνια, καὶ μύλοι, καὶ πλείους ἑτεραι διακονίαι. Ἀτλαντῆς τε περιτρέχων τὴν ναῦν ἐκτὸς ἑξαπέγχεις, οἱ τοὺς ὄγκους ὑπαίλιφρασαν τοὺς ἀναπάτω, καὶ τὸ τρίγλυφον, πάντες ἐν διαστήματι βεβῶτες. Ἡ δὲ ναῦς πᾶσα οὐκείαις γραφαῖς ἐπειρήθη.“

43. „Πύργοι τε ἦσαν ἐν αὐτῇ ὀκτώ, σύμμετροι τὸ μέγεθος τοῖς τῆς νεῶς ὄγκοις· δύο μὲν κατὰ πρόωρον, οἱ δ' ἴσοι κατὰ πρόωρον, οἱ λοιποὶ δὲ κατὰ μέσσην ναῦν. Τούτων δ' ἐκάστη παρεδέδεντο κεραῖαι δύο, ἐφ' ὧν κατεσκευάσθη φατινώματα, δι' ὧν ἤφροντο λίθοι πρὸς τοὺς ὑποπλέοντας τῶν πολεμίων. Ἐπὶ δὲ τῶν πύργων ἕκαστον ἀνάβανον τέταρες μὲν καθωπλισμένοι ναυίσκοι, δύο δὲ τοξόται. Πᾶν δὲ τὸ ἐντὸς τῶν πύργων λίθον καὶ βολῶν πλήρες ἦν. Τύχος δὲ ἐπάλλεις ἔχον, καὶ καταστράματα διὰ νεῶς ἐπὶ κλιβάντων κατεσκευάσθη· ἐφ' ἧς

λιθοβολος ἐφειστήκει, τριτάλαντον λίθον ἀφ' αὐτοῦ ἀφί-
 εις, καὶ δωδεκάτηχυ βέλος. Τοῦτο δὲ τὸ μηχανήματα κα-
 τεσκευάσεν Ἀρχιμήδης. Ἐκάτερον δὲ τῶν βελῶν ἐβάλλεν
 ἐπὶ σιῦδιον. Μετὰ δὲ ταῦτα παρατρήματα, ἐκ τρόπου
 παχίων συγκείμενα, διὰ ἀλύσεων χαλκῶν κρεμάμενα.
 Τριῶν τε ἰσῶν ὑπαρχόντων, ἐξ ἑκάστου κεραῖαι λιθοφό-
 ροι ἐξήρτητο δύο, ἐξ ὧν ἀρπαγές τε καὶ πλίνθοι μόλιθου
 πρὸς τοὺς ἐπιτιθεμένους ἤφειντο. Ἦν δὲ καὶ κύκλω κύ-
 κλω τῆς νεῆς σιδήρου πρὸς τοὺς ἐπιχειροῦντας ἀναβαί-
 νειν, κόρακίς τε σιδηροῦ κύκλω τῆς νεῆς, οἳ δὲ ὄργάνων
 ὀφείμενοι τῶν ἐναντίων ἐκράτουσιν σκάφη, καὶ παρεβάλ-
 λον εἰς πληγὴν. Ἐκατέρω δὲ τῶν τοίχων ἐξήκοντα νεοσι-
 σκοὶ πανοπλίας ἔχοντες ἐφειστήκασαν, καὶ τοῖτοις ἴσοι
 περὶ τε τοὺς ἰστούς καὶ τὰς λιθοφόρους κεραίας. Ἦσαν
 δὲ καὶ κατὰ τοὺς ἰστούς ἐν τοῖς καρχησίαις, οὔσι χαλκοῖς,
 ἐπὶ μὲν τοῦ πρώτου τρεῖς ἄνδρες, εἰθ' ἑξῆς καθ' ἕνα
 λειπόμενοι· τοῖτοις δ' ἐν πλεκτοῖς γυργάθοις διὰ τρο-
 χίλων εἰς τὰ θωράκια λίθοι παρεβάλλοντο καὶ βέλη διὰ
 τῶν παιδῶν. Ἄγκυραι δὲ ἦσαν ξύλιναι μὲν τέτταρες, σι-
 δηραῖ δ' ὀκτώ. Τῶν δὲ ἰσῶν ὁ μὲν δεύτερος καὶ τρίτος
 εὐρέθησαν· δυσχερῶς δὲ ὁ πρῶτος ἐν τοῖς ὄρεσι τῆς
 Βρεττίας εὐρέθη ὑπὸ συβώτου ἀνδρός· κατήγαγε δ' αὐ-
 τὸν ἐπὶ θάλατταν Φιλίας ὁ Ταυρομενίτης μηχανικός. Ἡ
 δὲ ἀντλία, καίπερ βύθος ὑπερβάλλον ἔχουσα, δι' ἐπὶ
 ἀνδρός ἐξηγλιετο διὰ κοχλίου, Ἀρχιμήδους ἐξευρότος.
 Ὄνομα δ' ἦν τῇ νηὶ Συρακοσία· ὅτι δ' αὐτὴν ἐπέπεσε
 ὁ Ἴέρων, Ἀλεξάνδρειαν αὐτὴν μετωνόμασεν. Ἐφόλια δ'
 ἦσαν αὐτῇ τὸ μὲν πρῶτον κέρκουρος, τρισχίλια τάλαντα
 δέχεσθαι δυνάμενος· πᾶς δ' ἦν οὗτος ἐπίκωπος. Μεθ'
 οὗ χίλια πεντακόσια βαστάζουσαι ὑλίδας τε καὶ σπᾶ-

φαι πλείους. Ὅχλος δ' ἦν οὐκ ἕλάττων μετὰ τοὺς προειρημένους, ἄλλοι γ' ἑξακόσιοι παρὰ τὴν πρόωρον ἐπιτη-(209) ροῦντες τὰ παραγγελλόμενα. Τῶν δὲ κατὰ ταῦν ἀδικημάτων δικαστήριον καθειστήκει ναύκληρος, κυβερνήτης καὶ πρωτεύς, ὅπερ ἐδίκαζον κατὰ τοὺς Συρακοσίων νόμους.

44. 4., Σίτου δὲ ἐνεβάλλοτο εἰς τὴν ναῦν μυριάδες ἕξ, ταρίχων δὲ Σκελικῶν κεράμια μύρια, ἔρεων τάλαντα δισμύρια, καὶ ἕτερα δὲ φορτία δισμύρια. Χωρὶς δὲ τούτων ὁ ἐπισιτισμὸς ἦν τῶν ἐμπλεόντων. Ὁ δ' Ἰέρων, ἐπεὶ πάντας τοὺς λιμένας ἤκουε, τοὺς μὲν ὡς οὐ δύνατο εἰσι τὴν ναῦν δέχεσθαι, τοὺς δὲ καὶ ἐπικινδύνους ὑπάρχειν, διέγνω δῶρον αὐτῇ ἀποστεῖλαι Πτολεμαίῳ τῷ βασιλεῖ εἰς Ἀλεξάνδρειαν· καὶ γὰρ ἦν σπάνις σίτου κατὰ τὴν Αἴγυπτον. Καὶ οὕτως ἐποίησε, καὶ ἡ ναὺς κατήχθη εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἔνθα καὶ ἐνεωκλήθη. Ὁ δ' Ἰέρων καὶ Ἀρχίμηλον, τὸν τῶν ἐπιγραμμάτων ποιητὴν, γράψαντα εἰς τὴν ναῦν ἐπιγράμμα, χίλλοις πυρῶν μεδίμοις, οὓς καὶ παρέπεμψεν ἰδίῳις δαπανήμασιν εἰς τὸν Πειραιῶ, ἐτίμησεν. ἔχει δ' οὕτως τὸ ἐπιγράμμα·

Τίς τόδε σέλμα πέλωρον ἐπὶ χθονὸς εἴσατο; ποῖος κοίρανος ἀκαμάτοις πείσμασιν ἠγάγετο;
 πῶς δὲ κατὰ δρυόχων ἐπάγη σανίς; ἢ τίμη γόμοι
 τμηθέντες πελέκει τοῦτ' ἕκαμον τὸ κύτος,
 ἢ κορυφαῖς Αἴτνας παρισούμενον, ἢ τινι νάσων,
 ἃς Διγαῖον ὕδωρ Κυκλάδας ἐνδίδεται,
 τοίχοις ἀμφοτέρωθεν ἰσοπλατεῖς; ἢ ἄρα Γιγάντες
 τοῦτο πρὸς οὐρανίας ἔξεσαν ἀτραπιτοῦς.
 Ἄστρων γὰρ ψαῖνι καρχήσια, καὶ τριελάκτους
 θώρακας μεγάλαν ἐπὶ τὸς ἔχει νεφίων.

καὶ νάσοις καρπῶν πίονα δωροφόρον,
Σκελλας σκαπτοῦχος ὁ Δωρικός. Ἄλλὰ, Πόσι
σῶζε κατὰ γλαυκῶν σέλμα τόδε φοθίωσ.
Παρέλιπον δ' ἐκὼν ἐγὼ τὴν Ἀντιγόνου ἱερὰν τρε-
ἐνίκησε τοὺς Πτολεμαίου στρατηγούς περὶ Λεϊκόλλ
Κώας, ἐπειδὴ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι αὐτὴν ἀνέθηκεν
οὐδὲ τὸ τρίτον, τάχα δὲ οὐδὲ τὸ τέταρτον εἶχε τί
ρακοσίας ἢ Ἀλεξανδρίδος ταύτης νεώς.“

45. Τρσαῦτ' οὖν καὶ περὶ τοῦ τῶν νεῶν κατα-
οὐκ ἀπὸ Βοιωτῶν ἀρξάμενοι κατελέξαμεν, ἀλλ' ἀπ
νηγυρικῶν πομπῶν. Καὶ ἐπεὶ τὸν καλὸν Οὐλπια
δα πάλιν προβαλοῦντα ἡμῖν, τίς αὐτῆ ἢ παρὰ τῷ
λιξένῳ ἐγγυθήκη, φημὲν αὐτῷ ὅτι καὶ λόγος τις εἰ-
σίαν ἀναφέρεται, τὸν ῥήτορα περὶ ἐγγυθήκης ἐπιγ-
μενος, οὗ ἢ ἀρχή· „Εἰ μὲν δίκαιον ἔλεγεν ἢ μέτριον
δρες δικασταὶ, Ἀνσιμένης.“ Ἐν ᾧ προελθὼν φησὶν·
ἂν ἐσπούδαζον περὶ αὐτῆς τῆς ἐγγυθήκης δικαιο

ποθήματα εἶναι. Οὕτως γὰρ καὶ Πολέμων ὁ περιηγη-
 ῆς εἶπεν ἐν τρίτῳ τῶν πρὸς Ἀδαίων καὶ Ἀντίγονον, ἐξη-
 ούμενος διάθεσιν ἐν Φλιούντι κατὰ τὴν πολεμάρχου
 τοῦν γεγραμμένην ὑπὸ Σίλλακος τοῦ Ῥηγίνου, οὗ μνη-
 μονεύουσιν Ἐπιχαρμος καὶ Σιμωνίδης, λέγων οὕτως·
 Ἐγγυθήρη, καὶ ἐπ' αὐτῆς κύπελλον.“ Ἡγήσανδρος δ'
 Δελφὸς ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὑπομνήματι ἀνδριάντων
 αἱ ἀγαλιμάτων Γλαύκου φησὶ τοῦ Χίου τὸ ἐν Δελφοῖς
 πόστημα, οἷον ἐγγυθήρη τινὰ σιδηρᾶν, ἀνάθημα Ἀλυ-
 ττεν· οὗ ὁ Ἡρόδοτος μνημονεύει, ὑποκρητηρίδιον αὐτῶ
 αἰῶν. Καὶ ὁ Ἡγήσανδρος ταῦτά λέγει. Εἶδομεν δ'
 ὑτὸ καὶ ἡμεῖς ἀνακειμενον ἐν Δελφοῖς, ὡς ἀληθῶς θεῶς
 ξιον, δια τὰ ἐν αὐτῷ ἐντετορευμένα ζωδάρια, καὶ ἄλλα
 ἐν ζωῦφια καὶ φυτάρια ἐπιτίθεισθαι ἐπ' αὐτῷ δυνάμε-
 α, καὶ κρατῆρας καὶ ἄλλα σκεύη. Ἡ δ' ὑπ' Ἀλεξανδρῶ-
 ν καλουμένη ἄγγοθήρη τρίγωνός ἐστι, κατὰ μέσον κοίλη,
 ἔχουσθαι δυνάμενη ἐντιθέμενον κεράμιον. Ἔχουσι δὲ
 αὐτὴν οἱ μὲν πένητες ξυλῆην, οἱ δὲ πλούσιοι χαλκῆν ἢ
 ῥυρῶν.

46. Εἰπόντες οὖν περὶ ἐγγυθήρης ἐξῆς, πάλιν μνη-
 θησόμεθα φιλοδείπνων βασιλείων. Ὁ γὰρ τῷ προειρημέ-
 ῳ Ἀντιόχῳ ὁμώνυμος βασιλεὺς, Δημητρίου δ' υἱός, ὡς
 πορεῖ Ποσειδώνιος, ὑπεδοχᾶς ποιούμενος καθ' ἡμέραν
 χλεπᾶς, χωρὶς τῶν ἀναλισκομένων, σωρεύματα ἐκάστω
 ποφίρειν ἐδίδου τῶν ἐστιατόρων ὀλομελῆ κρέα χειρσαίων
 ε καὶ πτηνῶν καὶ θαλαττίων ζῶων ἀδιαίρετα ἐσκευασμέ-
 α, ἄμαξαν πληρῶσαι δυνάμενα· καὶ μετὰ ταῦτα μελιπή-
 των καὶ στεφάνων ἐκ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ σὺν ἀνδρο-
 γήμεσι λημιόσκων πύλημασι χρυσοῖς πλήθη. Καὶ ἄλλος
 ὁ Ἀντιόχος βασιλεὺς, ἐπιτελῶν τοὺς ἐν Δίαφνῃ ἄγῶνας.

ἐποιήσατο καὶ αὐτὸς ὑποδοχὰς λαμπρὰς, ὡς ὁ αὐτὸς φησι Ποσειδάκιος. Τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ἀναδόσεις ἐποίησατο κατ' ἄνδρα ὀλομελῶν βρωμάτων· μετὰ δὲ καὶ ζῶων χηρῶν, λαγωῶν καὶ δορκάδων. Ἄνεδίδοντο δὲ καὶ χρυσοὶ στέφανοι τοῖς δειπνοῦσι, καὶ ἀργυρωμάτων πλῆθος, καὶ θεραπότων, καὶ ἔππων, καὶ καμήλων. Καὶ ἔδει ἀναβίβαστα ἐπὶ τὴν κάμηλον πιεῖν ἕκαστον, καὶ λαβεῖν τὴν κάμηλον, καὶ τὸν παρεσιῶτα παῖδα. „Καὶ οἱ κατὰ τὴν Συρίαν δὲ πάντες (φησὶ) διὰ τὴν τῆς χώρας εὐβροσίαν ἀπὸ τῆς περὶ τ' ἀναγκαιῶν κακοπαθείας συνέδους ἔνεμον πλείους, ἕνα εὐωχοῦντο συνεχῶς, τοῖς μὲν γυμνασίοις ὡς βαλατείοις χρώμενοι, ἀλιφόμενοι δὲ εἰλαῖρ πολυτελεῖ καὶ μύροις· τοῖς δὲ γραμματείοις (οὕτως γὰρ ἐκάλουν τὰ ποιτὰ τῶν συνδεύτων,) ὡς οἰκητηρίοις ἐνδιακόμενοι, καὶ τὸ πλείον μέρος τῆς ἡμέρας γαστριζόμενοι ἐν αὐτοῖς οἴνοις καὶ βρώμασιν, ὥστε καὶ προσαποφέρειν πολλὰ, καὶ κατακυλούμενοι πρὸς χελωνίδος πολυκρότου ψόφους, ὥστε τὰς πόλεις ὅλας τοῖς τοιοῦτοις κελιάδοις συνηχεῖσθαι.“

(211) 47. Ἐπαινῶ δὲ γε, ὦ ἄνδρες φίλοι, τὸ γενόμενον παρ' Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ τῆς Συρίας συμπόσιον. Ὁ δ' Ἀλέξανδρος οὗτος, ὃν Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς πῶς ὑποβλήθεις, δι' ὃ εἶχον μῖσος πάντες ἄνθρωποι εἰς Δημήτριον· περὶ οὗ ἱστορήσεν ὁ ἐταῖρος ἡμῶν Ἀθήναιος ἐν τοῖς περὶ τῶν ἐν Συρίᾳ βασιλευσάντων. Τὸ οὖν συμπόσιον τοῦτο τοιόνδε τι ἐγένετο. Διογένης ὁ Ἐπικουρείος, ἔξιν ἔχων ἰκανὴν ἐν οἷς μετεχειρίζετο λόγοις, τὸ μὲν γένος ἦν ἐκ Σελευκείας τῆς ἐν Βαβυλώνι, ἀναδοχῆς δ' ἐτύγγανε παρὰ τοῦ βασιλέως, καίτοι τοῖς ἀπὸ τῆς στοᾶς λόγοις χαίροντος. Ἐπολυώρει οὖν αὐτὸν ὁ Ἀλέξανδρος, καί τινεσσι ὄντα τῷ βίῳ φασῖλον, ἔει δὲ βλίσσαντες καὶ βέ-

κανον, ἕνεκά τε τοῦ γελοίου μηδὲ τῶν βασιλείων ἀπεχό-
νον· καὶ αἰτησαμένῳ αὐτῷ φιλοσοφίας ἄλλοτριαν αἴ-
τησιν, ὅπως πορφυροῦν τε χιτωνίσκον φορῆ καὶ χρυσοῦν
τέφανον, ἔχοντα πρόσωπον ἀρετῆς κατὰ μέτρον, ἧς ἱερῆς
ἰου προσαγορεύεσθαι, συνεχώρησε καὶ τὸν στέφανον
ροσχαρισάμενος. Ἄπειρ δ' Διογένης, ἐρασθεὶς τινος λυ-
σιωδοῦ γυναικὸς, ἐχαρίσατο αὐτῇ. Ἀκούσας δ' ὁ Ἀλέξαν-
δος, καὶ συναγαγὼν φιλοσόφων καὶ ἐπιστήμων ἀνδρῶν
ὀμπόσιον, ἐκάλεισε καὶ τὸν Διογένη· καὶ παραγεγόμενον
ἰου κατακλίνεσθαι, ἔχοντα τὸν στέφανον καὶ τὴν ἐσθῆ-
τι. Ἀκαίρον δ' εἶναι εἰπόντος, νέυσας εἰσαγαγεῖν ἐπέ-
υσσε τὰ ἀκούσματα, ἐν οἷς καὶ ἡ λυσιωδὸς εἰσηλθεῖν
τεφανωμένη τὸν τῆς ἀρετῆς στέφανον, ἐνδύσα καὶ τὴν
πορφυρᾶν ἐσθῆτα. Γέλως οὖν πολλοῦ καταρῶσθέντος,
γενεὶν ὁ φιλόσοφος, καὶ τὴν λυσιωδοῦν ἐπαινῶν οὐκ ἐπαί-
κτο. Τοῦτον τὸν Διογένη ὁ μεταλαβὼν τὴν βασιλείαν
ντιλοχος, οὐκ ἐνέγκας αὐτοῦ τὴν κακολογίαν, ἀποσφα-
ρῆναι ἐκέλευσεν. Ὁ δ' Ἀλέξανδρος προσηγῆς ἦν ἐν πῦσιν,
ὢ φιλόλογος ἐν ταῖς ὁμίλαις, καὶ οὐχ ὅμοιος Ἀθηναῖος
ἢ περὶπατητικῷ φιλοσόφῳ, τῷ καὶ διατριβῆς προστάτη
λοσόφου Ἀθήνησιν τε καὶ ἐν Μεσσήνῃ, ἔτι δὲ καὶ ἐν
ἀρίσσει τῆς Θερραλίας, καὶ μετὰ ταῦτα τῆς Ἀθηναίων
ὀλεως τυραννήσαντι. Περὶ οὗ καθ' ἕκαστα ἱστορεῖ
Ἰουσιδῶνιος ὁ Ἀπαμειεύς. Ἄπειρ· εἰ καὶ μακρότερά ἐστιν,
κθήσομαι, ἐν' ἐπιμελῶς πάντας ἐξετάζωμεν τοὺς φράσκον-
τες εἶναι φιλοσόφους, καὶ μὴ τοῖς τριβωνίοις καὶ τοῖς
ἰάροισι πύγῳσι πιστεύωμεν. Κατὰ γὰρ τῶν Ἀγα-
θῶνα,

Ἐὶ μὲν φράσω τὰληθῆς, οὐχί σ' εὐφρανῶ·
εἰ δ' εὐφρανῶ τί σ', οὐχί τὰληθῆς φράσω.

Ἄλλὰ φίλη, φασὶν, ἢ ἀλήθεια· ἐκδήσομαι τὰ περὶ τῶν ἀνδρα, ὡς ἐγένετο·

48. „Ἐν τῇ Ἐρμηνείᾳ τοῦ περὶπατητικοῦ σχολῆ δι-
ερβί τις Ἀθηναίων, προσκαρτερῶν τοῖς λόγοις· ὅστις Αἰ-
γυπτίαν ὠνησάμενος θεράπειαν, ἐπεπλέκετο αὐτῇ. Ταύ-
της οὖν, εἴτ' ἐξ αὐτοῦ τεκούσης, εἴτ' ἐξ ἄλλου τῶος,
ὁμώνυμος Ἀθηναίων τῷ δεσπότῃ παρετρέφετο. Γράμ-
ματα δὲ μαθὼν, καὶ πρεσβύτερον γινόμενον τὸν δεσπότην
μετὰ τῆς μητρὸς ἐχειραγῶγει, καὶ ὑποδανόντα κληρονο-
μήσας, παρέγγραφος Ἀθηναίων πολίτης ἐγένετο. Γήμας
τε παιδισκίριον εὐμορφον, μετὰ τούτου πρὸς τὸ σοφι-
στεύειν ὤρμησε, μερικάκια σχολαστικά θηρεύων. Καὶ σο-
(212) φιστεύσας ἐν Μεσσηνίᾳ καὶ Λαρίσση τῇ Θετια-
λακῇ, καὶ πολλὰ ἐργασάμενος χρήματα, ἐπανήλθεν εἰς τὰς
Ἀθήνας. Καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων πρεσ-
βευτῆς, δτε εἰς Μιθριδάτην τὰ πράγματα μετέβη, ὑπο-
δραμῶν τὸν βασιλεῖα, τῶν φίλων εἰς ἐγένετο, μεγίστης
τυχῶν προαγωγῆς. Διόπερ μετεώριζε τοὺς Ἀθηναίους
δὲ ἐπιστολῶν, ὡς τὰ μέγιστα παρὰ τῇ Καππαδόκῃ δυ-
νάμενος, ὥστε μὴ μόνον τῶν ἐπιφερομένων ὀφλημάτων
ἀπολυθέντας ἐν ὁμοιοῖα ζῆν, ἀλλὰ καὶ τὴν δημοκρατίαν
ἀνακτησαμένους καὶ δωρεῶν μεγάλων τυχεῖν ἰδίαι καὶ δη-
μοσίαι. Ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι διεκόμην, τὴν Ῥωμαίων
ἡγεμονίαν καταλείνσθαι πεπιστευκότες.“

„Ἦδη οὖν τῆς Ἀσίας μεταβεβλημένης, ὁ Ἀθηναῖος
ἐπανῆγεν εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ὑπὸ χεμῶνος ἐνοχληθεὶς
εἰς τὴν Καρυστίαν κατηρέχθη. Τοῦτο μαθόντες οἱ
Κερκοπίδαι ἐπεμψαν ἐπὶ τὴν ἀνακομιδὴν αὐτοῦ ναῖς
μακρὰς, καὶ φορεῖον ἀργυρόπουν. Ἄλλ' εἴπεισιν ἦδη,
καὶ σχεδὸν τὸ πλεῖστον μέρος τῆς πόλεως ἐπὶ τὴν ἐκδοχῆ

αὐτοῦ ἐξεκένυτο· συνέτρεχον δὲ πολλοὶ καὶ ἄλλοι θεαταὶ, τὸ παράδοξον τῆς τύχης θαυμάζοντες, εἰ ὁ παρ᾽ ἑγγραφοῦ Ἀθηναῖον εἰς Ἀθήνας ἐπ' ἀργυρόποδος κατακομίζεται φορέου καὶ πορφυρῶν στρωμάτων, ὁ μηδέποτε ἐπὶ τοῦ τρίβωνος ἑωρακῶς πορφύραν πρότερον, οὐδενὸς οὐδὲ Ῥωμαίων ἐν τοσαύτῃ φαντασίᾳ καταχλιδῶντος τῆς Ἀττικῆς. Συνέτρεχον οὖν πρὸς τὴν θεῖαν ταύτην ἄνδρες, γυναῖκες, παῖδες, τὰ κάλλιστα προσδοκῶντες παρὰ Μιθριδάτου, ὅποτε Ἀθηναίων ὁ πένης καὶ τὰς ἑραναῖκας ποιησάμενος ἀκροάσις διὰ τὸν βασιλείᾳ σιληπορδῶν διὰ τῆς χάρας καὶ πόλεως πομπεύει. Συνήντησαν δ' αὐτῷ καὶ οἱ περὶ τὸν Διόνυσον τεχνῖται, τὸν ἄγγελον τοῦ γένου Διονύσου καλοῦντες ἐπὶ τὴν κοινὴν ἑστίαν καὶ τὰς περὶ ταύτην εὐχὰς τε καὶ σπονδὰς. Ὁ δὲ πρότερον ἐκ μισθωτῆς οἰκίας ἐξῶν εἰς τὴν Διανῆς οἰκίαν, τοῦ τότε πλουτιούτου ἀνθρώπου ταῖς ἐκ Δήλου προσόδοις, εἰσπρήχθη μεκοσμημένην στρωματῶν τε καὶ γραφαῖς καὶ ἀνδρῶν καὶ ἀργυροματῶν ἐκθέσει. Ἀφ' ἧς ἐξῆι χλαμύδα λαμπρὰν ἐκύρου, καὶ περικείμενος δακτύλιον χρυσοῦ, ἐγγεγλυμμένην ἔχοντα τὴν Μιθριδάτου εἰκόνα· προεπόμπευον δ' αὐτοῦ καὶ ἐφείποντο θεράποντες πολλοί. Ἐν δὲ τῷ τεμένει τῶν τεχνιῶν θυοαὶ τ' ἐπιτελοῦντο ἐπὶ τῇ Ἀθηναίῳ παρουσίᾳ, καὶ μετὰ κήρυκος προαναφανήσεως σπονδαί. Καὶ τῇ ὑστεραίᾳ πολλοὶ μὲν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐλθόντες ἀνέμενον αὐτοῦ τὴν πρόοδον· πλήρης δ' ἦν καὶ ὁ Κεραμεικὸς ἀστῶν καὶ ξένων, καὶ αὐτόκλητος εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν ὄχλων συνδρομή. Ὁ δὲ μόλις προῆλθε δορυφορούμενος ὑπὸ τῶν εὐδοκμιῶν παρὰ τῷ δήμῳ θελόντων, ἐκάστου σπεύδοντος ἂν προσάψασθαι τῆς ἐσθῆτος.

50. Ἀναβάς οὖν ἐπὶ τὸ βῆμα τὸ πρὸ τῆς Ἀττικῆς

στοῖς ἔκδομημένον τοῖς Ῥωμαίων στρατηγοῖς, στὰς ἐπὶ
τούτου καὶ περιβλέψας κυκλῆδόν τὸ πλῆθος, ἔπειτ' ἀνα-
βλέψας, „Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἔφη, τὰ πράγματά με βιάζε-
ται καὶ τὸ τῆς πατρίδος συμφέρον, ἀπαγγέλλω ἃ οἶδα.
Τὸ δὲ μέγεθος τῶν μελλόντων λέγεσθαι, διὰ τὸ παράδο-
ξον τῆς περιστάσεως, ἐμποδίζει με.“ Ἄθροός δ' ἐπι-
βοησάντων αὐτῷ τῶν περισιῶτων, θαυρῶν καὶ λέγων·
(213) „Λέγω τοίνυν, ἔφη, τὰ μηδέποτε ἐλπισθέντα, μηδ'
ἐν ὄνειρῳ φαντασθέντα. Βασιλεὺς Μιθριδάτης κρατεῖ
μὲν Βιθυνίας καὶ τῆς ἄνω Κασπαδοκίας, κρατεῖ δὲ τῆς
συνεχοῦς Ἀσίας ἀπάσης ἄχρι Παμφυλίας καὶ Κιλικίας.
Καὶ βασιλεῖς μὲν αὐτὸν Ἀρμενίων καὶ Περσῶν δορυφο-
ροῦσι· δυναστεύει δὲ τῶν περὶ τὴν Μαιώτιν καὶ τὸν ὅλον
Πόντον κατοικισμένων ἔθνῶν ἐν περιμέτρῳ τρισμυρίων
σταδίων. Ῥωμαίων δὲ στρατηγὸς μὲν Παμφυλίας Κόιν-
τος Ὀππιος παραδοθεὶς ἀκολουθεῖ δέσμιος, Μάνιος δὲ
Ἀκύλλιος, ὁ ὑπατευνκὸς, ὁ τὸν ἀπὸ Συκελίας καταγαγὼν
Θριάμβον, συνδέτην ἔχων ἀλύσει μακρᾶ Βαστάρην πε-
τάπηχυν, πεζὸς ὑπὸ ἵππῶς ἔλκεται. Τῶν δ' ἄλλων Ῥω-
μαίων οἱ μὲν θεῶν ἀγάλμασι προσπεπτώκασιν, οἱ δὲ
λοιποὶ μεταμφιεσάμενοι τετράγωνα ἱμάτια, τὰς ἐξ ἀρχῆς
πατρίδας πάλιν ὀνομάζουσι. Πᾶσα δὲ πόλις ταῖς ὑπὲρ
ἄνθρωπον τιμαῖς ὑπαντῶσα κατακαλεῖται τὸν θεὸν βα-
σιλέα· Χρησμοὶ δὲ πάντοθεν τὸ κράτος τῆς οἰκουμένης
θεσπιωδοῦσι. Διὸ καὶ πρὸς τὴν Θράκην καὶ τὴν Μο-
κεδονίαν μεγάλα πέμπεται στρατόπεδα, καὶ τὰ τῆς Ἐ-
ρώπης ἅπαντα μέρη ἄθροα εἰς αὐτῶν μεταβέβληται
Ἰάφρεσι γὰρ πρὸς αὐτὸν πρέσβεις οὐ μόνον ἐκ τῶν Ἰτι-
κῶν ἔθνῶν, ἀλλὰ καὶ παρὰ Καρχηδονίαν, συμμο-
ᾶξιοῦντες ἐπὶ τὴν τῆς Ῥώμης ἀναίεσσαν.“

51. Μικρόν δ' ἐπισχῶν ἐπὶ τούτοις, καὶ ἑάσας τοὺς πολλοὺς συλλαλήσαι περὶ τῶν παραδόξως προηγγελμένων, τρίψας τὸ μέτωπον· „Τί οὖν, εἶπε, συμβουλευῶ; μὴ ἀνέχεσθαι τῆς ἀναρχίας, ἣν ἡ Ῥωμαίων σύγκλητος ἐπισχέσθηναι πεποίηκεν, ἕως αὐτῆ δοκιμάσῃ περὶ τοῦ πῶς ἡμᾶς πολιτεύεσθαι δεῖ. Καὶ μὴ περιδῶμεν τὰ ἱερὰ κεκλεισμένα, ἀγκυμῶντα δὲ τὰ γυμνάσια, τὸ θέατρον ἀνεκκλησίαστον, ἄφωνα δὲ τὰ δικαστήρια, καὶ τὴν θεῶν χρησιμοῖς καθωσιωμένην πύκν' ἀφηρημένην τοῦ δήμου. Μὴ περιδῶμεν δὲ, ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν ἱερὰν τοῦ Ἰάκχου φωνήν κατασεσιγασμένην, καὶ τὸ σεμνὸν ἀνάκτορον τῶν θεῶν κεκλεισμένον, καὶ τῶν φιλοσόφων τὰς διατριβὰς ἀφώνους.“ Πολλῶν οὖν καὶ ἄλλων τοιοῦτων λεχθέντων ὑπὸ τοῦ οἰκότεριβος συλλαλήσαντες αὐτοῖς οἱ ὄχλοι, καὶ συνδραμόντες εἰς τὸ θέατρον, εἴλοντο τὸν Ἀθηνίωνα στρατηγὸν ἐπὶ τῶν ὀπλων. Καὶ παρελθὼν ὁ περιπατητικὸς εἰς τὴν ὀρχήστραν, ἴσα βαίνων Πυθαγολεῖ, εὐχαρίστησέ τε τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἔφη, διότι „Νῦν ὑμεῖς ἑαυτῶν στρατηγεῖτε, προέστηκα δ' ἐγώ. Καὶ ἂν συνεπισχύσητε, τόσοῦτον δυνήσομαι, ὅσον κοινῇ πάντες ὑμεῖς.“ Ταῦτ' εἰπὼν συγκατέστησεν ἑαυτῷ τοὺς ἄλλους ἄρχοντας, ὧν ἤβούλετο ὑποβαλὼν τὰ ὀνόματα.

52. Καὶ μετ' οὗ πολλὰς ἡμέρας τύραννον αὐτὸν ἀναδείξας ὁ φιλόσοφος, καὶ τὸ τῶν Πυθαγορικῶν ἀναδείξας δόγμα περὶ τῆς ἐπιβουλῆς, καὶ τί ἤβούλετο αὐτοῖς ἡ φιλοσοφία, ἣν ὁ καλὸς Πυθαγόρας εἰσηγήσατο, καθάπερ ἰστόρησε Θεόπομπος ἐν ὀγδόῃ Φιλιππικῶν καὶ Ἐρμιππος ὁ Καλλιμάχιος· ἐνθάς καὶ αὐτὸς τοὺς μὲν (214) εὐφρονούντας τῶν πολιτῶν (παρὰ τὰ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου δόγματα· ὡς ἀληθῆ-ἐκείναι τὴν παρο-

μίαν τὴν λέγουσαν, μὴ παιδὶ μάχαιραν) ἐποδοῦν εὐθύς, ἐποίησατο, φύλακας δ' ἐπὶ τὰς πύλας κατέστησεν, ὡς νύκτωρ πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων, εὐλαβουμένους τὸ μέλλον, διὰ τῶν τειχῶν αὐτοὺς καθιμήσαντας φεύγειν. Καὶ ὁ Ἀθηνίων ἱππέας ἐπαποστελλας, οὓς μὲν ἐφόνευσεν, οὓς δὲ καὶ δεδμεμένους κατήγαγε, δορυφόρους ἔχων πολλοὺς τῶν φρακτικῶν καλουμένων. Σύναγων δὲ καὶ ἐκαλησίας ποιλίας, τὰ Ῥωμαίων φρονεῖν προσπειοίετο· καὶ πολλοῖς αἰτίας ἐπιφέρων, ὡς διαπεμπομένοις πρὸς τοὺς φυγάδας, καὶ νεοπερίζουσιν, ἐφόνευεν αὐτοὺς· καὶ τὰς πύλας, τριάκοντα καταστήσας ἐφ' ἐκάστης, οὐτ' εἰσεῖναι τὸν βουλούμενον, οὐτ' ἐξεῖναι εἶα. Ἀνελάμβανε δὲ καὶ τὰς οὐσίας πολλῶν, καὶ τοσαῦτα χρήματα συνήθροισεν, ὡς καὶ φρέατα πληρῶσαι πλείονα. Ἐξαπέστειλε δὲ καὶ ἐπὶ τὴν χώραν ὡσπερ ὄδοιδόκους τῶν ἀποχωρούντων, οἵτινες αὐτοὺς ἀνήγον ὡς αὐτόν· καὶ ἀκρίτους ἀπόλλυε, προσβασανίσας καὶ στρεβλώσας. Πολλοῖς δὲ καὶ προδοσίας δίκας ἐπέηγεν, ὡς τοῖς φυγάσι περὶ καθόδου συνεργοῦσιν· ἃν οἱ μὲν διὰ τὸν φόβον πρὸ τῆς κρίσεως ἔφευγον, οἱ δ' ἐν τοῖς δικαστηρίοις κατεδικάζοντο, αὐτοῦ τὰς ψήφους φέροντος. Ἐνεργάσατο δ' ἐν τῇ πόλει καὶ τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων ἔνδειαν, κριθίδια καὶ πυροὺς ὀλίγους διαμετρῶν. Ἐξέτεμπε δὲ καὶ ἐπὶ τῆς χώρας ὀπλίτας, τοὺς θηρεύοντας, εἴ τις τῶν ἀναπεχωρηκότων ἐντὸς ἔστι τῶν ὄρων, ἢ τῶν Ἀθηναίων τις εἰς τὴν ὑπερόριον ἀποδημῆ· καὶ τὸν ληφθέντ' ἀπετυμπάνιζεν, ἃν ἐνόους καὶ προκατανάλισκε ταῖς βασάνοις. Ἐκήρυσσέ τε, δύντως τοῦ ἡλίου πάντας οἰκουρεῖν, καὶ μετὰ λυγροφόρου μηδένα φοιτᾶν.

53. Καὶ οὐ μόνον τὰ τῶν πολιτῶν δάσκαλος, ἀλλ'

ἤδη καὶ τὰ τῶν ξένων, ἐκτείνας τὰς χεῖρας καὶ ἐπὶ τὰ εἰς Δῆλον τοῦ Θεοῦ χρήματα. Ἐκπέμπας γοῦν εἰς τὴν νῆσον Ἀπελλικῶντα τὸν Τήμιον, πολίτην δὲ Ἀθηναίων γενόμενον, ποικιλωτάτον τινα καὶ ἀψήκορον ζήσαντα βίον· ὅτε μὲν γὰρ ἐφιλοσόφει, καὶ τὰ περιπατητικὰ, καὶ τὴν Ἀριστοτέλους βιβλιοθήκην καὶ ἄλλας συναγόραζε συχνάς· ἦν γὰρ πολυχρήματος· τὰ τ' ἐκ τοῦ Μητρώου τῶν παλαιῶν αὐτόγραφα ψηφίσματα ὑφαιρούμενος ἐπάτο, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων, εἴ τι παλαιῶν εἶη καὶ ἀπόθετον. Ἐφ' οἷς φωραθεὶς ἐν ταῖς Ἀθήναις ἐκινδύνευσεν ἄν, εἰ μὴ ἔφυγεν. Καὶ μετ' οὐ πολὺ πάλιν κατήλθε, θεραπεύσας πολλούς· καὶ συναπεγράφετο τῷ Ἀθηρίωνι, ὡς ἂν ἀπὸ τῆς αὐτῆς δὴ αἰρέσεως ὄντι. Ἀθηρίων δ', ἐπιλαθόμενος τῶν δογμάτων τῶν τοῦ περιπάτου, χοίνικα κριθῶν εἰς τίσσaras ἡμέρας διεμέτρει τοῖς ἀνοήτοις Ἀθηναίοις, ἀλεκτροίδων τροφήν, καὶ οὐκ ἀνθρώπων, αὐτοῖς διδοῦς. Ἀπελλικῶν δὲ, μετὰ δυνάμεως ἐξορμήσας εἰς Δῆλον, καὶ πανηγυρικῶς μᾶλλον ἢ στρατιωτικῶς ἀναστρεφόμενος, καὶ προφυλακὴν ἀμελεστέραν πρὸς τὴν Δῆλον μερίσας, μάλιστα δὲ τὰ ἐξόπισθε τῆς νήσου ἑάσας ἀφύλακτα, καὶ οὐδὲ χάρακα βαλλόμενος ἐκοιμᾶτο. Τοῦτο δὲ ἐπιγνοὺς ὁ Ὀρόβιος (215) βίος, στρατηγὸς Ῥωμαίων φυλάσσειν τὴν Δῆλον, φυλάξας ἀσέλῃρον νύκτα καὶ ἐκβιβάσας τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας, κοιμωμένοις καὶ μεθύουσιν ἐπιπεσῶν, κατέκοψε τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν συστρατενομένους, ὡς βοσκήματα, ἑξακοσίους τὸν ἀριθμὸν, ἐξώγησε δὲ καὶ περὶ τετρακοσίους. Καὶ ὁ καλὸς στρατηγὸς Ἀπελλικῶν ἔλαθε φυγὼν ἐκ Δήλου. Πολλοὺς δὲ καὶ συμαφυόντας κατιδὼν ὁ Ὀρόβιος εἰς ἐπαύλεις, συγκατέβλεψεν αὐταῖς οἰκίαις, καὶ πάντ' αὐτῶν τὰ πολιτικὰ ὄργανα σὺν τῇ

ἐλεπόλει, ἦν εἰς Δῆλον ἔλθῶν κατεσκευάκει. Στήσας οὖν κρόπαιον ἐπὶ τῶν τόπων ὁ Ὀρόβιος, καὶ βωμόν, ἐπέγραψε·

Τοῦσδε θανόντας ἔχει ξένους τάφος, οἱ περὶ Δῆλον
μαρνάμενοι ψυχὰς ἄλεσαν ἐν πελάγει,
τὴν ἱεράν ὅτε νῆσον Ἀθηναῖοι κεραῖζον,
κοινὸν Ἄρη βασιλεῖ Καππαδόκων θήμενοι.

54. Καὶ Ταρσοῦ δὲ Ἐπικούριος φιλόσοφος ἐτυράνησε, Λυσίας ὄνομα. Ὅς ὑπὸ τῆς πατρίδος στεφανηφόρος αἰρεθεῖς, τοῦτ' ἐστὶν ἱερεὺς Ἡρακλέους, οὐκ ἀπειθετο τὴν ἀρχήν, ἀλλ' ἐξ ἱματίου τύραννος ἦν, πορφυροσπὴν μὲν μεσόλευκον χιτῶνα ἐνδεδυνκώς, χλαμύδα δὲ ἐφατρίδα περιβεβλημένος πολυτελεῖ, καὶ ὑποδύμενος λευκὰς Λακωνικὰς, στέφανον δάφνης χρυσοῦς ἐστεμμένος, καὶ διακείμεν τὰ τῶν πλουσίων τοῖς πένησι, πολλοὺς φρονέων τῶν οὐ διδόντων.

55. Τοιοῦτοί εἰσιν οἱ ἀπὸ φιλοσοφίας στρατηγοί. Περὶ ἧν Δημοχάρης ἔλεγε· „Ὡσπερ ἐκ θύμβρας οὐδεὶς ἂν δύνατο κατασκευάσαι λόγχην, οὐδ' ἐκ Σωκράτους στρατιώτην ἀμεμπτον.“ Ὁ γὰρ Πλάτων φησὶ τρεῖς στρατείας στρατεύεσθαι Σωκράτη, τὴν μὲν εἰς Ποτίδαια, τὴν δὲ εἰς Ἀμφίπολιν, τὴν δὲ εἰς Βοιωτοὺς, ὅτε καὶ συνέβη τὴν ἐπὶ Δηλῶ μάχην γενέσθαι. Μηδενὸς δὲ τοῦθ' ἱστορηκότος, αὐτὸς καὶ ἀριστείων φησὶν αὐτὸν τετυχηκέαι, ὑπάντων τῶν Ἀθηναίων φυγόντων, πολλῶν δὲ καὶ ἀπολομένων. Πάντα δὲ ταῦτα ἐψευδολόγηται. Ἡ μὲν γὰρ ἐπ' Ἀμφίπολιν στρατεία γέγονεν ἐπὶ Ἀλκαίου ἀρχοντος, Κλέωνος ἡγουμένου, ἐξ ἐπιλέκτων ἀνδρῶν, ὡς φησι Θουκυλίδης. Τούτων οὖν τῶν ἐπιλέκτων ἀνάγκη εἶναι καὶ Σωκράτην, ὃ πλὴν τρίβωνος καὶ βακτηρίας οὐδὲν ἦν. Τίς οὖν εἶπεν ἱστοριογράφος, ἢ ποιητής; ἢ ποῦ Θουκυλίδης τῶν

Σωκράτην παρενέχρωσε τὸν Πλάτωνος στρατιώτην; Τί γὰρ ἀσπίδι ξυνοθημα καὶ βακτηρία; Πότε δὲ καὶ εἰς Ποτίδαιαν ἐστρατεύσατο, ὡς ἐν τῷ Χαρμίδῃ εἶρηκεν ὁ Πλάτων, φάσκων αὐτὸν καὶ τῶν ἀριστείων τότε Ἀλκιβιάδῃ παραχωρῆσαι; τοῦτο οὔτε Θουκυδίδου, ἀλλ' οὐδ' Ἰσοκράτους εἰρηκότος ἐν τῷ περὶ τοῦ ζεύγους. Ποίας δὲ καὶ μάχης γενομένης ἔλαβε τὰ ἀριστεῖα Σωκράτης; καὶ τί πράξας ἐπιφανὲς καὶ διάσημον; καθόλου μάχης μηδεμιᾶς συμπεσούσης, ὡς ἰστόρηκε Θουκυδίδης. Οὐκ ἀρκεσθεῖς δὲ ταύτῃ τῇ τερατολογίᾳ ὁ Πλάτων, ἐπάγει καὶ τὴν ἐπὶ Δηλίῳ γενομένην, μᾶλλον δὲ πεπλασμένην ἀνδραγαθίαν. Εἰ γὰρ καὶ τὸ Δῆλιον ἤρῃκει Σωκράτης, ὡς ἰστορεῖ Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος ἐν τοῖς πρὸς τὸν Φίλοσωκράτην, ἅμα τοῖς πολλοῖς ἀσχημόνως ἂν ἔφυγε, Παγάνδου δύο τέλη περσιπέμψαντος τῶν ἰππέων ἐκ τοῦ ἀφανοῦς περὶ τὸν λό-
(216) φον. Τότε γὰρ οἱ μὲν πρὸς τὸ Δῆλιον τῶν Ἀθηναίων ἔφυγον, οἱ δ' ἐπὶ θύλατταν, ἄλλοι δ' ἐπὶ Ὠρωπὸν, οἱ δὲ Πάργηθα τὸ ὄρος· Βοιωτοὶ δ' ἐρσπόμενοι ἔκτεινον, καὶ μάλιστα οἱ ἰππεῖς οἳ τε αὐτῶν καὶ Λοκρῶν. Τοιοῦτου οὖν κυδομοῦ καὶ φόβου καταλαβόντος τοὺς Ἀθηναίους, μόνος Σωκράτης, βρεθνύμενος καὶ τῶφθαλμῷ παραβάλλον, εἰστήκει ἀναστέλλον τὸ Βοιωτῶν καὶ Λοκρῶν ἐπιπικόν; Καὶ ταύτης τῆς ἀνδρείας αὐτοῦ οὐ Θουκυδίδης μίμνηται, οὐκ ἄλλος οὐδεὶς ποιητής. Πῶς δὲ καὶ τῶν ἀριστείων Ἀλκιβιάδῃ παραχωρεῖ, τῷ μὴδ' ὅλως κκοινωνηκότι ταύτης τῆς στρατείας; Ἐν δὲ τῷ Κρίτωνι ὁ τῆ Μνημοσύνη φίλος Πλάτων οὐδὲ ποιήσασθαι ποτε ἀποδημίαν τὸν Σωκράτη, ἔξω τῆς εἰς Ἰσθμὸν πορείας, εἶρηκε. Καὶ Ἀντισθένης δ' ὁ Σωκρατικός περὶ τῶν ἀριστείων τὰ αὐτὰ τῷ Πλάτωνι ἰστορεῖ. Οὐκ ἔστι δ' ἔτυμος ὁ λόγος αὐτός.

Χαρίζεται γὰρ καὶ ὁ κίων οὗτος πολλὰ τῷ Σωκράτῃ· ὄφρα οὐδετέρῳ αὐτῶν δεῖ πιστεύειν, σκοπὸν ἔχοντας Θεουκυδίδη. Ὁ γὰρ Ἀντισθένης καὶ προσεπάγει τῇ ψευδογραφίᾳ, λέγων οὕτως· „Ἡμεῖς δὲ ἀκούομεν, κἂν τῇ πρὸς Βοιωτοὺς μάχῃ τὰριστιεῖά σε λαβεῖν. Εὐφήμει, ὃ ξέν· Ἀλκιβιάδου τὸ γέρας, οὐκ ἐμόν. Σοῦ γε δόντος, ὡς ἡμεῖς ἀκούομεν.“ Ὁ δὲ Πλάτωνος Σωκράτης εἰς Ποτιδαίαν λέγει παρῆναι, καὶ τῶν ἀριστιέων Ἀλκιβιάδῃ παρακαχωρηκέναι. Προτερεῖ δὲ κατὰ πάντα τοῖς ἱστορικοῦς τῆς ἐπὶ Δῆλον στρατείας ἢ περὶ Ποτιδαίαν, ἢ Φορμίων ἐστρατήγει.

56. Πάντ' ὅν ψύδονται οἱ φιλόσοφοι, καὶ πολλὰ παρὰ τοὺς χρόνους γράφοντες οὐκ αἰσθάνονται, καθάπερ οὐδ' ὁ καλὸς Ξενοφῶν, ὃς ἐν τῷ Συμποσίῳ ὑποτίθεται Καλλιαν τὸν Ἰππολίκου Αὐτολύκου τοῦ Λύκωνος ἐρωπῆτα, καὶ νεκρῆκότος αὐτοῦ, παγκράτιον ἐστίασιν ποιούμενον, καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις δαιτυμόσι παρόντα αὐτὸν, τὸν ἴσως μὴδὲ γεννηθέντα, ἢ περὶ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ὑπάρχοντα. Ἔστι δ' οὗτος ὁ καιρὸς, καθ' ὃν Ἀριστιέων ἄρχων ἦν. Ἐπὶ τούτου γὰρ Εὐπόλις, τὸν Αὐτόλυκον διδάξας, διὰ Δημοστράτου χλευάζει τὴν νίκην τοῦ Αὐτολύκου. Πάλιν ὁ Ξενοφῶν ποιεῖ τὸν Σωκράτη λέγοντα ἐν τῷ Συμποσίῳ ταυτί· „Καίτοι Πανσανίας γε, ὁ Ἀγάθωνος τοῦ ποιητοῦ ἐραστὴς, ἀπολογούμενος ὑπὲρ τῶν ἀκρασίᾳ συγκαλινδουμένων, εἶρηκεν ὡς καὶ στρατεύμα αἰκμιώτατον ἂν γένοιτο ἐκ παιδικῶν καὶ ἐραστῶν. Τούτους γὰρ ἂν ἐφη οἴεσθαι μάλιστα ἂν αἰδεῖσθαι ἀλλήλους ἀπολεπεῖν, θαυμασιὰ λέγων, εἴ γε οἱ φόγον τε ἀφροντιστέιν καὶ ἀνασχυντέιν πρὸς ἀλλήλους ἐδιζόμενοι, οὔτοι μάλιστα αἰσχύνονται αἰσχρόν τι ποιεῖν.“ Ὅτι μὲν οὖν ταῦτα οὐδὲς ἔ

ρηκε Πανσανίας, ἔξεστι μαθεῖν ἐκ τοῦ Πλάτωνος Συμποσίου. Πανσανίου γὰρ οὐκ οἶδα σύγγραμμα, οὐδ' εἰσῆκται παρ' ἄλλου λαλῶν οὗτος περὶ χρήσεως ἐρασιῶν καὶ παιδικῶν, ἢ παρὰ Πλάτωνι· πλήν εἴτε κατέπευσται τοῦτο Ξενοφῶν, εἴτ' ἄλλως γεγραμμένῳ τῷ Πλάτωνος ἐνέτυχε Συμποσίῳ, παρεῖσθω· τὸ δὲ κατὰ τοὺς χρόνους ἀστόχημα λεκτίον. Ἀριστίων, ἐφ' οὗ τὸ συμπόσιον ὑπόκειται (217) συτηγμένον, πρὸ τεσσάρων ἐτῶν Εὐφῆμου πρότερος ἦρξε, καθ' ὃν Πλάτων τὰ Ἀγάθωνος νεκτηρία γέγραφε, ἐν οἷς Πανσανίας τὰ περὶ τῶν ἐρωτικῶν διεξέρχεται θαυμαστὸν οὖν καὶ τερατιῶδες, εἰ τὰ μίτρω ζηθέντα, μετὰ δὲ τέτταρα ἔτη ἐπιχειρηθέντα παρ' Ἀγάθωνι, Σοκράτης παρὰ Καλλιᾶ δειπνῶν εὐθύνει οὐ δεόντως ζηθέντα.

57. Ὅλος δὲ λῆρός ἐστι τῷ Πλάτωνι τὸ Συμπόσιον. Ὅτε γὰρ Ἀγάθων ἐνέκα, Πλάτων ἦν τεσσαρεσκαίδεκα εἰῶν. Ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ ἄρχοντος Εὐφῆμου στεφανοῦται Ἀθηναῖος, Πλάτων δὲ γεννᾶται ἐπὶ Ἀπολλοδώρου τοῦ μετ' Εὐθύδημον ἄρξαντος· δύο δὲ καὶ ὀγδοήκοντα βιώσας ἔτη μετήλλαξεν ἐπὶ Θεοφίλου τοῦ μετὰ Καλλιμαχον, ὃς ἐστὶν ὀγδοημοστός καὶ δεύτερος. Ἀπὸ δὲ Ἀπολλοδώρου καὶ τῆς Πλάτωνος γενέσεως τεσσαρεσκαίδεκάτος ἐστὶν ἄρχων Εὐφῆμος, ἐφ' οὗ τὰ ἐπιάνια Ἀγάθωνος ἐστιῶνται. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Πλάτων δηλοῖ τὴν συνουσίαν ταύτην πρὸ πολλοῦ γεγονέναι, λέγων οὕτως ἐν τῷ Συμποσίῳ· „Εἰ νεωστὶ ἤγαθὴν συνουσίαν γεγονέναι, ὥστε καμὲ παραγενέσθαι. Ἐγὼ γὰρ, ἔφη. Πόθεν, ἦν δ' ἐγὼ, ὦ Γλαύκων; οὐκ οἶσθ' ὅτι πολλῶν ἐτῶν Ἀγάθων οὐκ ἐπιωδῆμηκε;“ καὶ προελθὼν φησὶ· „Ἄλλ' εἰπέ μοι, πότε ἐγένετο ἡ συναυσία αὐτῆ; Καγὼ εἶπον, ὅτι παίδων ἔτι ὄντων ἡμῶν, ὅτε τῇ τραγηδίᾳ ἐκίχησεν ὁ Ἀγάθων.“ Ὅτι δὲ πολλὰ ὁ Πλάτων

παρὰ τοὺς χρόνους ἀμαρτάνει, δῆλόν ἐστιν ἐκ πολλῶν
Κατὰ γὰρ τὸν εἰπόντα ποιητὴν· „ὄτι κεν ἐπ' ἀκαιρίμαν
γλώπταν ἔλθῃ,“ τοῦτο μὴ διακρίνας γράφει. Οὐ γὰρ
ἀγράφως τι ἔλεγεν, ἀλλὰ πάνυ ἐσκεμμένως·

58. ὡς ἐν τῷ Γοργίᾳ γράφων φησίν· „Ἄθλιος ἄρα
οὗτος ὁ Ἀρχελαός ἐστι κατὰ τὸν σὸν λόγον. Εἴπερ γε, ὃ
φίλε, ἄδικος.“ Ἔτα ῥητῶς εἰπὼν, ὡς κατέχοντος τὴν Μα-
κεδόνων ἀρχὴν Ἀρχελαίου, προβάς γράφει τάδε· „Καὶ
Περικλέα τοῦτον νεωστὶ τετελευτηκότα.“ Εἰ δὲ νεωστὶ τε-
τελευτήκα Περικλῆς, Ἀρχελαος οὕτω κύριός ἐστι τῆς ἀρ-
χῆς· εἰ δ' οὗτος βασιλεύει, πρὸ πολλοῦ πάνυ χρόνου
ἀπέθανε Περικλῆς. Περδικκας τοίνυν πρὸ Ἀρχελαίου βα-
σιλεύει, ὡς μὲν ὁ Ἀκάνθιός φησι Νικομήδης, ἔτη τεσσαρά-
κοντα ἔν· Θεόπομπος δὲ τριάκοντα πέντε, Ἀναξιμένης
τεσσαράκοντα, Ἰερώνυμος εἴκοσι ὀκτώ, Μαρσύας δὲ καὶ
Φιλόχορος, εἴκοσι τρία. Τούτων οὖν διαφόρως ἱστορου-
μένων, λάβωμεν τὸν ἐλάχιστον ἀριθμὸν, τὰ εἴκοσι τρία
ἔτη. Περικλῆς δ' ἀποθνήσκει κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τοῦ
Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἄρχοντος Ἐπαμεινονος, ἐφ'
οὗ τελεσιᾶ * * * Περδικκας, καὶ τὴν βασιλείαν Ἀρχελαος
διαδέχεται. Πῶς οὖν νεωστὶ κατὰ Πλάτωνα τελευτᾷ Πε-
ρικλῆς; Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ Γοργίᾳ ὁ Πλάτων τὸν Σωκράτη
ποιεῖ λέγοντα· „Καὶ πέρυσι βουλευέειν λαχὼν, ἐπειδὴ ἡ
φυλὴ ἐπρυτάνευε, καὶ ἔδει με ἐπιμηφίξαι, γέλωτα παρὰ-
χον, καὶ οὐκ ἠδυνάμην ἐπιμηφίξαι.“ Τοῦτο ὁ Σωκράτης
οὐ κατὰ ἄδυναμίαν ἐποίησεν, ἀλλὰ μᾶλλον κατὰ ἀνδρα-
γαθίαν· οὐ γὰρ ἠβούλετο λύειν δημοκρατίας νόμους.
Παρίστησι δὲ τοῦτο σαφῶς ὁ Ξενοφῶν ἐν πρώτῳ Ἑλλη-
νικῶν ἐκτιθεὶς οὕτως· „Τῶν δὲ πρυτάνεων τῶν οὐ φα-
(218) σκόντων προθήσειν τὴν διαμύρριον παρὰ τοὺς νό-

μους, αὐθις Καλλιξενος ἀναβάς κατηγορεῖ αὐτῶν. Οἱ δ' ἐβόων καλεῖν τοὺς οὐ φάσκοντας. Οἱ δὲ πρυτάνεις φοβηθέντες ὁμολογοῦν ἅπαντες προθήσειν, πλὴν Σωκράτους τοῦ Σωφρονίσκου. Οὗτος δὲ οὐκ ἔφη, ἀλλὰ κατὰ τοὺς νόμους πάντα ποιήσειν. Οὗτός ἐστιν ὁ διασηφισμὸς ὁ γινόμενος κατὰ τῶν περὶ Ἐρασινίδην στρατηγῶν, οἱ τοὺς ἐν Ἀργινοῦσαις ἐν τῇ ναυμαχίᾳ ἀπολομένους οὐκ ἀνείλοντο. Ἐγένετο δὲ ἡ ναυμαχία ἐπὶ ἄρχοντος Καλλίου, τῆς Περικλίου τελευτῆς ὕστερον ἔτεσιν εἴκοσι καὶ τέσσαρα.

59. Ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ διάλογος, μετὰ τὴν Ἰππονίκου τελευτὴν γινόμενος, παρειληφότες ἤδη τὴν οὐσίαν Καλλίου, τοῦ Πρωταγόρου * * παραγαγόντος τὸ δεύτερον οὐ πολλαῖς πρότερον ἡμέραις. Ὁ δ' Ἰππονίκος ἐπὶ μὲν Σὺθυδήμου ἄρχοντος στρατηγῶν, παρατάταται μετὰ Νικίου πρὸς Ταναγραίους καὶ τοὺς παραβοηθοῦντας Βοιωτῶν, καὶ τῇ μάχῃ γενικηκε. Τέθνηκε δὲ πρὸ τῆς ἐπὶ Ἀλκαίου διδασκαλίας τῶν Εὐπόλιδος Κολάκων οὐ πολλῷ χρόνῳ κατὰ τὸ εἶκος. Πρόσφατον γάρ τινα τοῦ Καλλίου τὴν παράληψιν τῆς οὐσίας ἐμφαίνει τὸ δράμα. Ἐν οὖν τούτῳ τῷ δράματι Εὐπολις τὸν Πρωταγόραν ὡς ἐπιδημοῦντα εἰσάγει, Ἀμειβίας δ' ἐν τῷ Κόνῳ, δύο πρότερον ἔτεσι διδαχθέντι, οὐ καταριθμεῖ αὐτὸν ἐν τῷ τῶν φροντιστῶν χορῷ. Δῆλον οὖν, ὡς μεταξὺ τούτων τῶν χρόνων παραγέγονεν. Ὁ δὲ Πλάτων καὶ τὸν Ἠλείου Ἰππίαν συμπαρόντα ποιεῖ ἐν τῷ Πρωταγόρᾳ, μετὰ τινων ἰδίων πολιτῶν· οὓς οὐκ εἶκος ἐν Ἀθήναις ἀσφαλῶς διατρίβειν πρὸ τοῦ τὰς ἐνιαυσίας ἐπὶ Ἰσάρχου Ἐλαφβολιῶνος συντελεσθῆναι σπονδᾶς. Ὁ δὲ τὸν διάλογον ἐφίσταται γινόμενον περὶ τοὺς καιροὺς τούτους, καὶ αἶσπονδαί προσφάτως ἐγγέγονεσαν. λέγει γοῦν. οὓς
ἔτι

γὰρ εἶεν ἄνθρωποι ἄγριοι, οἷους πέρυσι Φερεκράτης ὁ ποιητὴς ἐδίδαξεν ἐπὶ Ἀθηναίῳ. Ἐδιδάχθησαν δὲ οἱ ἄγριοι ἐπὶ Ἀριστίανος ἄρχοντος, ἀφ' οὗ ἐστὶν ἄρχων Ἀστύφίλος, πέμπτος ὢν ἀπὸ Ἰσαρχοῦ, καθ' ὃν αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο. Ἰσαρχος γάρ, εἶτ' Ἀμεινίας, μεθ' ὃν Ἀλκαῖος, εἶτ' Ἀριστίων, εἶτ' Ἀστύφίλος. Παρὰ τὴν ἱστορίαν οὖν ὁ Πλάτων ἐν τῷ διαλόγῳ εἰς τὰς Ἀθήνας παρὰ γὰρ πολεμίους ὄντας τοὺς περὶ τὸν Ἰππίαν, μὴ τῆς ἐαχειρίας αὐτῆς μενούσης.

60. Καὶ ἄλλοις δ' ὁ Πλάτων φησὶ Χαιρεφῶντα ἐρωτῆσαι τὴν Πυθίαν, εἴ τις εἴη Σωκράτους σοφώτερος· καὶ τὴν ἀνελεῖν, μηδένα. Καὶ τούτοις δὲ μὴ συμφωνῶν Ξενοφῶν φησὶ· „Χαιρεφῶντος γὰρ ποτε ἐπερωτήσαντος ἐν Δελφοῖς ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀνεῖλεν ὁ Ἀπόλλων πολλῶν παρόντων, μηδένα εἶναι ἀνθρώπων ἐμοῦ μῆτε δικαιότερον μῆτε σωφρονέστερον.“ Πῶς οὖν εὐλογον ἢ πιθανόν, Σωκράτη, τὸν ὁμολογοῦντα μηδὲν ἐπίστασθαι, σοφώτατον ἀπάντων ὑπὸ τοῦ πάντα ἐπίσταμένου θεοῦ ἀναρῶνθῆναι; Εἰ γὰρ τοῦτό ἐστι σοφία, τὸ μηδὲν εἰδέναι, τὸ πάντα εἰδέναι φανλότης ἂν εἴη. Τίς δ' ἦν χρεῖα τῷ Χαιρεφῶντι παρενοχλεῖν τὸν θεὸν περὶ Σωκράτους πυνθανόμενον; Αὐτὸς γὰρ ἦν (219) ἀξίόπιστος, ὑπὲρ αὐτοῦ λέγων, ὡς οὐκ ἔστι σοφός. Βλάξ γὰρ τις ἦν τοιαῦτ' ἐρωτῶν τὸν θεόν, ὡς ἂν εἰ καὶ τοιαῦτά τινα, τῶν Ἀττικῶν ἐρίων εἰ ἄλλ' ἐστὶ μαλακιώτερα, ἢ τῶν ἐν Βάκτροις καμύλων εἰ εἰσὶ τινες δυνατώτεροι, ἢ εἰ Σωκράτους ἐστὶ τις σιμώτερος; Τοὺς γὰρ τὰ τοιαῦτα πυνθανομένους εὐστόχως ἐπιφράπιζει ὁ θεός· ὡς καὶ τὸν πυνθόμενον, εἶτ' Αἰσωπός ἐστιν, ὁ λογοποιός, ἢ ἄλλος τις,

Πῶς ἂν πλουτήσαιμι, Διὸς καὶ Ἀθηναίων νέε;

χλευάζων ἀπεκρίνατο·

Εἰ τὸ μέσον κήσαιο Κορινθοῦ καὶ Σικυῶνος.

61. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲν ἄν ὁ Πλάτων εἴρηκε περὶ Σωκράτους τῶν κομικῶν τις εἴρηκεν, οὐδ' ὅτι μαιᾶς βλοσυρὸς υἱὸς ἦν, οὐδ' ὅτι Ξανθίππη χαλεπὴ ἦν γυνή, ἣτις καὶ πτήρας αὐτοῦ κατέχει τῆς κεφαλῆς, οὐδ' ὡς Ἀλκιβιάδης συνεκομήθη ὑπὸ τὴν αὐτὴν γενόμενος χλαῖναν. Καί μ' ἀναγκαῖον ἦν τοῦτο ἐκκωδωνισθῆναι ὑπὸ Ἀριστοφάνους τοῦ καὶ ἐν τῷ συμποσίῳ κατὰ Πλάτωνα· οὐ γὰρ ἐσίγησε τοῦτ' Ἀριστοφάνης, ὡς τοὺς νέους διαφθείνοντος. Ἀσπασία μὲντοι, ἡ σοφὴ τοῦ Σωκράτους διδάκαλος τῶν φηγορικῶν λόγων, ἐν τοῖς φερομένοις ὡς αὐτῆς εἶπεν, ἄπερ Ἡρόδικος ὁ Κρατήτειος παρέθετο, φησὶν ἰπώς·

Σώκρατες, οὐκ ἔλαθές με πόθῳ δηχθεὶς φρένα τὴν σὴν παιδὸς Δεινομάχης καὶ Κλειλίου. Ἀλλ' ὑπάκουσον, εἰ βούλει σοι ἔχειν εὖ παιδικά· μὴδ' ἀπιθήσης ἀγγέλοι, ἀλλὰ πιθοῦ· καὶ σοι πολὺ βέλτιον ἔσται.

Καὶ γὰρ ὅπως ἤκουσα, χαρᾶς ὑπο σῶμα λιπαίνω ἰδρῶτι, βλεφάρων δὲ γόος πέσων οὐκ ἀτελήτως.

Στέλλου, πλησάμενος θυμὸν Μούσης κατοχίω, ἢ τόνδ' αἰρήσεις ἑδῶν δεινοῖσι πόθοισιν.

Ἀμφοῖν γὰρ φιλίας ἦδ' ἀρχή· τῆδε καθέξεις

Αὐτὸν, προσβάλλων ἀποαῖς ὀπτῆρια θυμοῦ.

Ἐνηγεῖ σὺν ὁ καλὸς Σωκράτης, ἐρωτοδιδάσκαλον ἔχων ἢν Μιλησίαν, ἀλλ' οὐκ αὐτὸς θηρεύεται, ὡς ὁ Πλάτων ῥη, λωστατούμενος ὑπὸ Ἀλκιβιάδου. Καὶ μὴν οὐ διαίπει γε κλαῶν, ὡς ἂν οἶμαι δυσημερῶν. Ἰδοῦσα γὰρ ὑπὸν, ἐν οἴῳ ἦν καταστήματι, Ἀσπασία φησὶν·

Τέτιε δεδάκρυσαι, φίλε Σώκρατες; ἢ σ' ἀνακινεῖ στέφανοις ἐνάλαω σπηπιτός πόθος, ὄμμασι θραυσθῆς.

παιδὸς ἀνικῆτου; τὸν ἐγὼ τιθασὴν σοι ὑπέστην ποιῆσαι.

“Οὐ δὲ ὄντως ἦρα τοῦ Ἀλκιβιάδου, δῆλον ποιεῖ Πλάτων ἐν τῷ Πρωταγόρῃ, καίτοι μικρὸν ἀπολείποντος τῶν τριάκοντα ἐτῶν. Λέγει δ’ οὕτως· „Πόθεν, ὦ Σώκρατες, φαίνει; ἢ δηλαδὴ ἀπὸ κνηγεσίου τοῦ περὶ τὴν Ἀλκιβιάδου ὥραν; Καὶ μὴν μοι καὶ πρόωγν ἰδόντι καλὸς ἐφαίνεται ὁ ἀνὴρ ἐπὶ ἀνὴρ μέντοι, ὦ Σώκρατες, ὡς γ’ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς εἰρησθαι, (220) καὶ πάγωνος ἤδη ὑποπιμπλάμενος. Ἔτι τί δὴ τοῦτ’; οὐ σὺ μέντοι Ὀμήρου ἐπαιπέτης εἶ, ὃς ἔφη χαριστάτην ἦβην εἶναι τοῦ ὑπηνήτου, ἣν νῦν Ἀλκιβιάδης αὐτὸς ἔχει.“

62. Περὶ κασι δ’ οἱ πλεῖστοι τῶν φιλοσόφων τῶν κωμικῶν κακίγοροι μᾶλλον εἶναι, εἴ γε καὶ Αἰσχίνης ὁ Σωκρατικός ἐν μὲν τῷ Τηλαύγει Κριτόβουλον τὸν Κρίτωνος ἐπ’ ἀμαθίᾳ καὶ ῥυπαρότητι βίου κωμοιδεῖ, τὸν δὲ Τηλαύγην αὐτὸν ἱματίου μὲν φορήσεως καθ’ ἡμέραν ἡμιωβόλιον κναφεῖ τελούντα μισθόν, κωδῖα δὲ ἐξωσμένον, καὶ τὰ ὑποδήματα σπαρτίοις ἐνημμένον σαπρούς· καὶ Τελέσαντα τὸν ῥήτορα οὐ μετρίως διαγελαῖ. Ἐν δὲ τῇ Ἀσπασίᾳ Ἰππόνικον μὲν τὸν Καλλίου κοάλεμον προσαγορεύει, τὰς δ’ ἐκ τῆς Ἰωνίας γυναῖκας συλλήβδην μοιχάδας καὶ κερδαλέας. Ὁ δὲ Καλλίας αὐτοῦ περιέχει τὴν τοῦ Καλλίου πρὸς τὸν πατέρα διαφορὰν, καὶ τὴν Προδικου καὶ Ἀναξαγόρου τῶν σοφιστῶν διαμώκησιν. Λέγει γάρ, ὡς ὁ μὲν Προδικὸς Θηραμένην μαθητὴν ἀπέτελεσεν, ὁ δ’ ἕτερος Φιλόξενον τὸν Ἐρύξιδος, καὶ Ἀριφράδην τὸν ἀδελφὸν Ἀριγνάτου τοῦ κισσαροῦ, θείων ἀπὸ τῆς τῶν δηλωθέντων μοιχθηρίας καὶ περὶ τὰ φαῦλα λιχνείας ἐμφανίσαι τὴν τῶν παιδευσάντων διδασκαλίαν. Ἐν δὲ τῇ

Ἄξιόν γε πικρῶς Ἀλκιβιάδου κατατρέχει, ὡς οἰνόφυλος
καὶ περὶ τὰς ἄλλοτριας γυναῖκας σπουδάζοντος.

63. Ἀντισθένης δ' ἐν δευτέρῳ τῶν Κύρων, κακολογῶν
Ἀλκιβιάδην, καὶ παράνομον εἶναι λέγει, καὶ εἰς γυναῖκας
καὶ εἰς τὴν ἄλλην διαίταν. Συνεῖναι γὰρ φησὶν αὐτὸν καὶ
μητρὶ καὶ θυγατρὶ καὶ ἀδελφῇ, ὡς Πέρσας. Ὁ δὲ πολι-
τικὸς αὐτοῦ διάλογος ἀπάντων καταδρομῆν περιέχει τῶν
Ἀθήνησι δημαγωγῶν, ὃ δ' Ἀρχέλαος Γοργίου τοῦ ῥήτο-
ρος, ἢ δ' Ἀσπασία τῶν Περικλέους υἱῶν Ξανθίππου καὶ
Παράλου διαβολήν. Τούτων γὰρ τὸν μὲν Ἀρχεστράτου
φησὶν εἶναι συμβιωτὴν, τοῦ παραπλήσια ταῖς ἐπὶ τῶν μι-
κρῶν οἰκημάτων ἐργαζομένου, τὸν δ' Εὐφίμου συνήθη
καὶ γνώριμον τοῦ φορτικὰ σκάπτουτος καὶ ψυχρὰ τοὺς
συναπτόντας. Καὶ Πλάτωνα δὲ μετονομάσας Σάδωνα
ἄσυρῶς καὶ φορτικῶς, τὸν ταύτην ἔχοντα τὴν ἐπιγραφὴν
διάλογον ἐξέδωκε κατ' αὐτοῦ. Τούτοις γὰρ τοῖς ἀνδρά-
σιν οὐδεὶς ἄγαθὸς σύμβουλος εἶναι δοκεῖ, οὐ στρατηγὸς
νόμιμος, οὐ σοφιστὴς ἀξιόλογος, οὐ ποιητὴς ὠφέλιμος, οὐ
ἄλλο δὲ δημοὺς εὐλόγιστος· ἀλλὰ Σωκράτης, ὃ μετὰ τῶν Ἀσπα-
σίας ἀληθεύων ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων συνδιατρίβων, καὶ
Πίστωνι τῷ θωρακοποιῷ διαλεγόμενος, καὶ Θεοδότῃ δι-
δάσκων τὴν ἐταίραν, ὡς δεῖ τοὺς ἐραστὰς παλεῦειν, ὡς
Ξενοφῶν παρίστησιν ἐν δευτέρῳ Ἀπομνημονευμάτων.
Τοιαῦτα γὰρ ποιεῖ αὐτὸν παραγγέλματα τῇ Θεοδότῃ λέ-
γοντα, ἃ οὔτε Νικῶ ἢ Σαμία, ἢ Καλλιστράτῃ ἢ Λεσβία,
ἢ Φιλαινὶς ἢ Λευκαδία, ἀλλ' οὐδὲ ὁ Ἀθηναῖος Πυθόγι-
κος, συνειροῦσιν πόθων θέλγητρα· οὗτοι γὰρ περὶ
ταῦτα ἠσχόληντο περὶ τῶν. Ἐπιλείπει δ' ἄν μ' ὁ πᾶς
χρόνος, εἰ ἐπιθέσθαι βουλευθείην τὰς σεμνὰς τῶν φιλο-
σόφων μέμψεις. Κατὰ γὰρ αὐτὸν δὴ τὸν Πλάτωνα ἐπιφ-

ρεῖ δὴ ὄχλος μοι τοιούτων Γοργόνων καὶ Πηγάσων καὶ
(221) ἄλλων ἀμηχάνων πλήθει τε καὶ ἀτοπία τερα-
τολόγων τινῶν φύσεων. Διόπερ κατασιωπήσομαι.

64. Τοσαῦτα τοῦ Μασουρίου εἰπόντος, καὶ ὑπὸ
πάντων θαυμασθέντος διὰ σοφίαν, ὁ Οὐλπιανὸς σιωπῆς
γενομένης ἔφη, Δοκεῖτέ μοι, ἄνδρες διατυμόνες, σφοδροῖς
κατηρηλῆσθαι λόγοις παρὰ προσδοκίαν, βεβαπτίσθαι τε
τῷ ἀκρόατῳ·

Ἄνῃ γὰρ ἔλκων οἶνον ὡς ὕδωρ ἵππος
Σκυθιστὶ φωνεῖ, οὐδὲ κόππα γινώσκων·
κεῖται δ' ἀναυδος ἐν πίδαῳ κολυμβήσας,
κάθυπνος, ὡς μήκωνα φάρμακον πίνων,

φησὶν ὁ Βυζάντιος Παρμένων. Ἡ ἀπολελίθωσθε ὑπὸ
τῶν προειρημένων Γοργόνων; περὶ ἧν, ὡς ὄντως γενόμεναί
τινα ζῶα ἀπολιθώσεως ἀνθρώποις αἰτία, ἱστορεῖ Ἀλέξαν-
δρος ὁ Μύνδιος ἐν δευτέρῳ κτηνῶν ἱστορίας, οὕτως· „Τὴν
Γοργόνα τὸ ζῶον καλοῦσιν οἱ ἐν Λιβύῃ νομάδες, ὅπου
καὶ γίνεται, κατωβλέπον. Ἔστι δὲ, ὡς οἱ μὲν πλείστοι
λέγουσιν, ἐκ τῆς δοῦσας σημειούμενοι, προβάτω ἀγρίῳ
ὁμοιον· ὡς δ' ἔνοιό φασι, μόσχῳ. ἔχει δὲ λέγουσιν
αὐτὸ τοιαύτην ἀναπνοήν, ὥστε πάντα τῶν ἐντυχόντα τῷ
ζῳῳ διαφθεῖραι. Φέρει δὲ χαίτην ἀπὸ τοῦ μετώπου
καθευμένην ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, ἣν ὁπόταν μόγις δια-
σισαμένη διὰ τὴν βαρῦτητα ἐμβλέψῃ, κτείνει τὸν ὑπ' αὐ-
τῆς θεωρηθέντα, οὐ τῷ πνεύματι, ἀλλὰ τῇ γιγνομένη ἀπὸ
τῶν ὀμμάτων φύσεως φορᾷ, καὶ νεκρὸν ποιεῖ. Ἐγνώσθη
δὲ οὕτως. Τῶν μετὰ Μαρίου τινὲς ἐπὶ Ἰογόρθων στρα-
τευσαμένων ἰδόντες τὴν Γοργόνα, δόξαντές τε διὰ τὸ κάτω
γενευκέναι βραδέως τε κωεῖσθαι, ἄγρων ἔσθαι πρόβατον,

ταν ἐπ' αὐτὸ, ὡς κατεργασόμενοι, οἷς εἶχον ξίφεσι.
 πτοηθέν, διασεισάμενόν τε τὴν τοῖς ὄμμασιν ἐπι-
 ἤν χαίτην, παραχρῆμα ἐποίησε τοὺς ὀρμήσαντας ἐπ'
 νεκρούς. Πάλιν δὲ καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ ποιησάντων
 ἰ, νεκρῶν τε γενηθέντων, ἀεὶ τῶν προσφερομένων
 μένων, ἱστορήσαντές τινες παρὰ τῶν ἐπιχωρίων τὴν
 ὡου φύσιν, μακρόθεν ἐνεδρεύσαντες αὐτὸ ἰππεῖς
 νομάδες, Μαρίου κελύσαντος, κατηκόντισαν, ἤκόν-
 ιοντες πρὸς τὸν στρατηγὸν τὸ Θηρίον.“ Τοῦτο μὲν
 ἦν ἄρα τοιοῦτο, ἢ δορὰ ἢ τε Μαρίου στρατεία μη-
 ἐκεῖνο μέντοι τὸ λεγόμενον ὑπὸ τοῦ ἱστοριογράφου
 πιστόν, ὡς εἰσὶ τινες κατὰ τὴν Λιβύην ὀπισθονό-
 αλούμενοι βόες, διὰ τὸ μὴ ἔμπροσθεν αὐτοὺς πο-
 ἐνους νέμεσθαι, ἀλλ' εἰς τοῦπίσω ὑποχωροῦντας
 ποιεῖν· εἶναι γὰρ αὐτοῖς ἐμπόδιον πρὸς τὴν τοῦ
 φύσιν νομὴν τὰ κέρατα οὐκ ἄνω ἀνακεκυφότα, κα-
 ρ τὰ τῶν λοιπῶν ζώων, ἀλλὰ κάτω νενευκότα καὶ
 οιοῦντα τοῖς ὄμμασι. Τοῦτο γὰρ ἄπιστόν ἐστιν,
 ὅς ἐτέρου ἐπιμαρτυροῦντος ἱστορικῶ.

ἰ5. Ταῦτα τοῦ Οὐλπιανοῦ εἰπόντος, ἐπιμαρτυρῶν ὁ
 ριστος καὶ συγκατατιθέμενος τῇ λόγῳ, ἔφη, τὸν Μά-
 τῶν ζώων τούτων δορὰς εἰς τὴν Ἑρώμην ἀναπεπομ-
 , ὡς μηδὲνα εἰκάσαι δεδυνῆσθαι, τίνος εἰσὶ, διὰ τὸ
 δοξον τῆς ὄψεως· ἀνατεθεῖσθαι τε τὰς δορὰς ταύ-
 ῃν τῇ τοῦ Ἡρακλέους ἱερῶ, ἐν ᾗ οἱ τοὺς Θριάμβους
 γοντες στρατηγοὶ ἐστιῶσι τοὺς πολίτας, καθάπερ
 ἰ τῶν ἡμεδαπῶν ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς εἰρήκασιν.
 ἰ) Ἐγὼ οὖν, ὡς γραμματικοὶ, κατὰ τὸν Βαβυλωνίον
 ἱκον, μηδὲν τῶν τοιούτων ἱστοροῦντες,
 εὔγει', Ἀριστάρχαιοι, ἐπ' εὐρεῖα νῶτα θαλάσσης

Ἑλλάδα, τῆς ξουθῆς δειλότεροι πεμάδος,
 γωνιοβόμβυκες, μονοσύλλαβοι, οἷσι μέμηλε
 τὸ σφιν, καὶ σφῶιν, καὶ τὸ μιν, ἦδὲ τὸ νιν.
 Τοῦθ' ὑμῖν εἶη δυσπέμφελον· Ἡροδίκῳ δὲ
 Ἑλλὰς αἰεὶ μίμνοι, καὶ θεόπαις Βαβυλῶν.

Κατὰ γὰρ τῶν κωμωδιοποιῶν Ἀναξανδρίδην

Ἑδονὴν ἔχει,

ὅταν τις εὖρη καινὸν ἐνθύμημά τι,
 δηλοῦν ἅπασιν· οἱ δ' ἑαυτοῖσιν σοφοὶ
 πρῶτον μὲν οὐκ ἔχουσι τῆς τέχνης κριτῆ·
 εἶτα φθονοῦνται. Χρὴ γὰρ εἰς ὄχλον φέρεται
 ἅπανθ' ὅσ' ἂν τις καινότητ' ἔχειν δοκῆ.

Ἐπὶ τούτοις τοῖς λόγοις ἀναχωροῦντες οἱ πολλοὶ λεληθό-
 τως, διέλυσαν τὴν συνουσίαν.

